1.

СУРА ОТКРИВАНЕ
(АЛ-ФАТИХА)

(Пророкът Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, е казал: "Невалидна е молитвата на онзи, който не прочете "Ал-Фатиха." Затова "Сура Откриване" се произнася във всяка част на молитвата. Тя е най-горещото и съкровено обръщение към Аллах. Внея са намерили място някои от най-важните послания и напътствия на Корана човек да се покланя единствено на Всевишния Аллах и да не очаква подкрепа и напътствие от друг освен от Него. Той е единственият Бог, достоен за възхвала и почит.)

1. В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
2. Хвала на Аллах Господа на световете,
3. Всемилостивия, Милосърдния,
4. Владетеля на Съдния ден!
5. Само на Теб служим и Теб за подкрепа зовем.
6. Насочи ни по правия път,
7. пътя на тези, които си дарил с благодат, а не на [тези], над които тегне гняв, нито на заблудените!

2.

СУРА КРАВАТА
(АЛ-БАКАРА)

Мединска. Съдържа 286 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Мим.
*(В началото на някои сури има букви от арабската азбука, наречени "буквени съкращения", които също са знамения, но истинският им смисъл е неясен (*муташабих*) и единствено Аллах го знае. Учените от своя страна им дават различно тълкуване.)*

2. Тази Книга без съмнение в нея е напътствие за богобоязливите,
3. които вярват в неведомото и отслужват молитвата, и раздават от онова, което сме им дали за препитание,
4. и които вярват в низпосланото на теб и в низпосланото преди теб, и в отвъдния живот са убедени.
5. Тези са напътени от своя Господ и тези са сполучилите.
6. За онези, които не повярваха, за тях е все едно дали си ги предупредил, или не си предупредил те не вярват.
7. Аллах е запечатал и сърцата, и слуха им, и пред техните погледи има преграда. За тях има огромно мъчение.
8. А някои от хората казват: "Повярвахме в Аллах и в Сетния ден." Ала те не са вярващи.
9. Стараят се да измамят Аллах и онези, които повярваха, ала мамят само себе си, без да усетят.
10. Носят в сърцата си болест и им надбави Аллах болест. За тях има болезнено мъчение, защото са лъгали.
11. И когато им се каже: "Не рушете по земята!" казват: "Ние само поправяме."
12. Но именно те са рушащите. Ала не усещат.
13. И когато им се каже: "Повярвайте, както хората повярваха!" казват: "Да вярваме ли, както глупците повярваха?" Но именно те са глупците. Ала не знаят.
14. И щом срещнат онези, които повярваха, казват: "Ние повярвахме." Но щом се уединят със сатаните си, казват: "Ние сме с вас, само им се присмиваме."
15. На тях се присмива Аллах и им дава отсрочка в тяхната престъпност да се лутат.
16. Тези са, които купуват заблудата вместо напътствието. Ала нито търговията им печели, нито са на правия път.
(В началото на Сура Кравата Превеликият Аллах говори първо за Своята величествена Книга Корана, за това, че тя е пътеводител и първоизточник на истинския път, после за вярата в неведомото и за основните задължения, които са петте "стълба" на Исляма, и същевременно разделя хората на три групи според вярата.
Първата са вярващите, чиито качества са обобщени в първите пет знамения.
Вторите са невярващите, за които се говори накратко в знамения 6 и 7.
Третата са лицемерите, чието поведение се разглежда в подробности до знамение 21.
Коранът е Книга, низпослана да призовава хората към правия път. В тази връзка той най-напред разкрива на човечеството, което е негов събеседник, коя вяра е права и коя не, какви са отговорностите, породени от вярата, какво е положението, което ще заеме в земния и в отвъдния живот този, който вярва в истината и този, който вярва в лъжата. Когато се чете Коранът, следва да не се забравя, че винаги Всевишният Аллах говори, а понякога Той дава възможност и на земните създания да говорят. Друг път разказва за събития, които илюстрира с примери и сравнения.)
17. Те приличат на човек, запалил огън, но щом наоколо се озари, Аллах отнася техния светлик и ги оставя в тъмнини, да не виждат.
18. Глухи, неми, слепи те не се завръщат.
19. Или са като [застигнати от] дъждовен облак на небето в него има тъмнини и гръм, и мълния. Запушват с пръсти ушите си от гръмотевиците, с уплах пред смъртта. Аллах обгражда неверниците.
20. Мълнията едва не отнема зрението им. Всякога, щом ги освети, вървят, а щом се стъмни над тях, спират. Но пожелае ли Аллах, Той би отнел и слуха, и зрението им. Аллах над всяко нещо има сила.
21. О, хора, служете на своя Господ, който е сътворил вас и онези преди вас, за да се предпазите
22. от Онзи, Който стори за вас от земята постеля и от небето свод, и изсипва вода от небето, и чрез нея вади плодовете препитание за вас! И като знаете това, не сторвайте подобия на Аллах!
23. А ако се съмнявате в това, което сме низпослали на Нашия раб, донесете една сура, подобна на неговите, и призовете вашите свидетели освен Аллах ако говорите истината!
24. Но не го ли направите а никога не ще [го] направите бойте се от Огъня, горивото на който са хората и камъните! Подготвен е той за неверниците.
25. И благовествай онези, които вярват и вършат праведни дела, че за тях са Градините, сред които реки текат! Всякога, щом бъдат нахранени с плод оттам, казват: "Това е [същото], с което и преди бяхме хранени." А ще са дарени с негово подобие. Там за тях има пречисти съпруги и там ще пребивават вечно.

26. Аллах не се свени да дава пример всякакъв и колкото комар, и по-голям от него. Които са повярвали, знаят, че това е истината от техния Господ. А които са неверници, изричат: "Какво цели Аллах с този пример?" Заблуждава с него Той мнозина и напътва с него Той мнозина. Ала заблуждава с него само нечестивците,
27. които нарушават обета пред Аллах след неговото потвърждаване и прекъсват онова, което Аллах е повелил да бъде съединено, и сеят по земята разваля. Тези са губещите.
(Обетът пред Аллах са думите, изречени от хората на Писанието, че непременно ще повярват в последния Пророк, за чието идване се провъзгласява в Тората и Евангелието, ала когато той дошъл, не повярвали и нарушили думата си.)

28. Как отричате Аллах бяхте мъртви, Той ви съживи! После ще ви умъртви, после ще ви съживи, после при Него ще бъдете върнати.
29. Той е, Който сътвори за вас всичко на земята, после се насочи към [сътворяването на] небето и създаде седем небеса. Той всяко нещо знае.
30. И когато твоят Господ рече на ангелите: "Ще създам на земята наместник." рекоха: "Нима ще създадеш там някой, който ще сее по нея развала и ще лее кърви, докато ние Те славим с възхвала и възнасяме Твоята святост?" Рече: "Знам, каквото вие не знаете."
31. И научи Той Адам на имената на всички [неща], после ги представи на ангелите и рече: "Съобщете ми имената на тези [неща], ако говорите истината!"
32. Рекоха: "Пречист си Ти! Нямаме друго знание, освен това, на което Ти ни научи. Ти си Всезнаещия, Премъдрия."
33. Рече: "О, Адам, съобщи им имената!" И когато им съобщи имената, каза: "Не ви ли рекох, че знам неведомото на небесата и на земята, и знам какво разкривате и какво потулвате?"
34. И когато рекохме на ангелите: "Поклонете се на Адам!", те се поклониха, освен Иблис. Възпротиви се той, възгордя се и стана един от неверниците.
35. И рекохме: "О, Адам, пребивавай с жена си в Рая и яжте оттам в доволство, откъдето пожелаете, но не приближавайте до онова дърво, та да не станете угнетители!"
36. А сатаната ги подмами да се подхлъзнат и ги извади от Рая, където бяха. И казахме: "Напуснете врагове един на друг! За вас на земята има пребиване и ползване до време."
37. И получи Адам слова от своя Господ, и Той прие покаянието му. Той е Приемащия покаянието, Милосърдния.
38. Казахме: "Напуснете оттук всички! И дойде ли при вас напътствие от Мен, за онези, които последват Моето напътствие, не ще има страх и не ще скърбят.
39. А които не вярват и взимат за лъжа Нашите знамения, тези са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно."
40. О, синове на Исраил, помнете Моята благодат, с която ви обсипах, и спазвайте своя обет към Мен, за да спазвам и Аз Своя обет към вас, и имайте страх от Мен един!
41. И вярвайте в това, което низпослах, за да потвърди наличното у вас! И не бъдете първите неверници към него, и не продавайте на никаква цена Моите знамения, и бойте се от Мен един!
("... никаква цена" буквално: "на нищожна цена")

42. И не смесвайте истината с лъжата, и не скривайте истината, когато [я] знаете!
43. И отслужвайте молитвата, и давайте милостинята *закат*, и се покланяйте с покланящите се!
44. Нима повелявате на хората праведност, а забравяте себе си, въпреки че вие четете Писанието? Нима не проумявате?
45. И искайте помощта [на Аллах] с търпение и молитва! Тя наистина е трудна, ала не и за смирените,
46. които се надяват, че ще срещнат своя Господ и че при Него ще се върнат.
47. О, синове на Исраил, помнете Моята благодат, с която ви обсипах, и че бях ви предпочел измежду народите!
(Народ, измежду който е изпратен пророк, превъзхожда другите народи от своето време, тъй като сред всички хора Всевишният Аллах е избрал именно този народ и този човек. От друга страна, той носи по-голяма отговорност. Впрочем, за синовете на Исраил, за чието превъзходство тук се споменава, знамение 61 на същата сура разказва, че ги е сполетяло унижение и бедност, и са си навлекли гнева на Аллах.)

48. И бойте се от Деня, в който ни една душа не ще замени друга в нищо и не ще се приеме от нея застъпничество, и не ще се вземе от нея откуп, и никому не ще се помогне.
49. И [спомнете си] когато ви избавихме от хората на Фараона. Те ви причиняваха най-лошото мъчение, като избиваха синовете ви, а пощадяваха жените ви. Това бе велико изпитание за вас от вашия Господ.
50. ...И когато разделихме за вас морето на две и ви избавихме, и издавихме хората на Фараона пред очите ви,
51. и когато определихме за Муса четиридесет нощи, после вие подир него приехте телеца, ставайки угнетители,
52. после ви простихме, за да сте признателни!
53. И когато дадохме на Муса Писанието и Разграничението, за да се напътите!
54. И когато Муса рече на своя народ: "О, народе мой, ти угнети себе си, като прие телеца. Покайте се пред своя Създател и убийте [злите сред] вас! Това е за ваше добро пред Създателя ви. Той ще приеме вашето покаяние. Наистина е Той Приемащия покаянието, Милосърдния."
55. И когато изрекохте: "О, Муса, не ще ти повярваме, докато не видим Аллах наяве", мълнията ви порази, както гледахте.
56. После ви възкресихме след вашата смърт, за да сте признателни!
57. И ви заслонихме с облака, и спуснахме над вас манната и пъдпъдъците: "Яжте от благата, които ви дарихме!" Не Нас угнетиха, а себе си угнетиха.
58. И когато рекохме: "Влезте в това селище и яжте оттам в доволство, където пожелаете! И влезте през вратата, кланяйки се, и кажете: "Опрощение!". Ние ще ви извиним прегрешенията и ще надбавим за благодетелните."
59. Ала угнетителите подмениха словото, което им бе казано, с друго. И изсипахме над угнетителите напаст от небето, защото бяха нечестивци.

60. И когато Муса помоли за вода за своя народ, рекохме: “Удари с тоягата си камъка!” И дванадесет извора избликнаха от него. Вече всички хора знаеха своето място за пиене. “Яжте и пийте от препитанието на Аллах! И не сейте развала по земята, рушейки!”
61. И когато рекохте: “О, Муса, не ще изтърпим на една и съща храна. Позови своя Господ заради нас, да ни даде от онова, което земята ражда от нейните треви и краставици, и жито, и леща, и лук.” Каза: “Нима ще замените по-доброто с по-лошо? Слезте към някой град и ще намерите онова, което търсите!” И бяха белязани с унижението и бедността, и си навлякоха гнева на Аллах. То бе, защото не повярваха в знаменията на Аллах и убиваха пророците несправедливо. То бе, защото се противяха и престъпваха.
62. Онези, които вярват, и юдеите, и християните, и сабеите, онези [от тях] които вярват в Аллах и в Сетния ден, и вършат праведни дела, имат наградата си при своя Господ и не ще има страх за тях, и не ще скърбят.
63. И когато приехме вашия обет, и въздигнахме над вас Планината [ви рекохме]: “Хванете здраво това, което ви дадохме, и помнете какво има в него, за да се побоите!”
64. После се отвърнахте и ако не бе над вас щедростта на Аллах и Неговата милост, щяхте да сте от губещите.
65. И узнахте онези от вас, които престъпиха в Съботата, и им рекохме: “Бъдете маймуни презрени!”
66. Сторихме го за назидание по тяхно време и след тях, и за поука на богобоязливите.
67. И когато Муса рече на своя народ: “Аллах ви повелява да заколите крава.” рекоха: “На присмех ли ни взимаш?” Рече: “Опазил ме Аллах да съм от невежите!”
68. Рекоха: “Позови ни твоя Господ, да ни разкрие каква да бъде тя!” Рече: “Казва да е крава нито стара, нито юница, а по средата на това. И направете, каквото ви се повелява!”
69. Рекоха: “Позови ни твоя Господ, да ни разкрие какъв да бъде цветът є!” Рече: “Казва да е крава съвсем жълта на цвят, за радост на очите.”
70. Рекоха: “Позови ни твоя Господ, да ни разкрие каква да бъде за нас кравите си приличат. И ако Аллах желае, ще сме напътени.”
71. Рече: “Казва да не бъде впрягана крава нито да обръща земята, нито да напоява посева, здрава, без петна по нея.” Рекоха: “Сега ти посочи истината.” И я заклаха, но без малко да не го направят.
72. И когато убихте един човек, спорехте за това. Но Аллах разкрива, каквото спотайвате.
73. И рекохме: “Ударете го с част от нея [и той ще се съживи]!” Така Аллах съживява мъртъвците и ви показва Своите знамения, за да проумеете!
74. После сърцата ви закоравяха и са като камъни, дори по-корави. Да! И сред камъните има такива, от които бликват реки, и сред тях някои се разцепват и излиза оттам вода; а някои от тях падат в уплах пред Аллах. Но Аллах не подминава вашите дела.
75. Нима копнеете да ви повярват, щом част от тях слушаха Словото на Аллах, после го преиначаваха, знаейки, след като го бяха проумели?
76. И щом срещнеха вярващите, казваха: “Ние повярвахме.” А щом се уединяха един с друг, казваха: “Нима ще им разправите онова, което Аллах ви е разкрил, че да ви оспорват с него пред вашия Господ?” Нима не проумявате?
77. Нима не знаят, че Аллах знае и каквото спотайват, и каквото разгласяват?
78. Някои от тях са неграмотни, не познават Писанието, а само измислици. Ала те само предполагат.
79. Горко на онези, които с ръцете си пишат Писанието, после изричат: “Това е от Аллах.” за да го продадат на нищожна цена! Горко им заради онова, което ръцете им написаха и горко им заради онова, което придобиха!
80. И казват: “Не ще ни докосне Огънят освен само в броени дни.” Кажи: “Нима сте взели обет от Аллах? Аллах никога не нарушава Своя обет. Или говорите за Аллах, каквото не знаете?”
81. Да, който придобива злина и грехът му го обгражда тези са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
82. А които вярват и вършат праведни дела, тези са обитателите на Рая, там ще пребивават вечно.
83. И приехме от синовете на Исраил обет: “Служете само на Аллах и се отнасяйте с добро към двамата родители и към близките, сираците и нуждаещите се! И говорете на хората с добро, и отслужвайте молитвата, и давайте милостинята *закат*!” после се отметнахте, освен малцина от вас, и се отдръпнахте.
(Тези сведения за действията и постъпките на Исраилевите синове в миналото се дават, защото в епохата, когато се появил Коранът, юдеите преиначавали Тората и потулвали истината. Във времето, когато бил изпратен Пророкът Мухаммад, в Арабия и най-вече в ал-Медина и околностите є живеела многобройна юдейска общност. Преди да бъде изпратен последният Пророк, юдеите разпространявали мълвата за предстоящото му идване, но променили поведението си и започнали да преиначават това, което са говорили преди, защото очаквали пророкът да бъде един от тях. А когато той дошъл измежду арабите, юдеите проявили ревност. Последният Пророк, Аллах да го благослови и с мир да го дари, бил принуден да воюва с тях и да ги прогони. Юдеите до днес питаят вражда към мюсюлманите.)
84. И приехме от вас обет: “Не проливате [един на друг] кръвта си и не се прогонвате [взаимно] от домовете си!”. После, засвидетелствайки, вие потвърдихте това.
85. После се избивахте и прогонвахте от домовете им някои от вас, като си помагахте против тях с грях и вражда. И дойдеха ли при вас като пленници, ги откупвахте. А ви бе възбранено да ги прогонвате. Нима вярвате в част от Писанието, а в друга не вярвате? За онези от вас, които вършат това, няма друго възмездие освен позор в земния живот, а в Деня на възкресението ще бъдат подложени на най-суровото мъчение. Аллах не подминава вашите дела.
86. Тези са, които избраха земния живот вместо отвъдния. И мъчението им не ще бъде облекчено, и не ще им се помогне.
87. И дадохме на Муса Писанието, и подир него изпратихме един след друг пратениците, и дадохме на Иса, сина на Мариам, ясните знаци, и го подкрепихме със Светия дух. Нима не ви обземаше надменност всеки път, щом пратеник ви донасяше онова, което душите ви не желаят? И някои отрекохте, а други убивате.
88. И казаха: “Сърцата ни са под ключ.” Да, Аллах ги е проклел заради тяхното неверие. Те малко вярват.

89. И щом при тях дойде от Аллах Книгата, потвърждаваща онова, което е у тях а още отпреди бяха молили за помощ срещу неверниците, и щом при тях дойде онова, което [вече] знаеха, не повярваха в него. Проклятието на Аллах е над неверниците.
("Онова, което е у тях" е Тората.)

90. Колко лошо е онова, за което продадоха душите си да не вярват в низпосланото от Аллах, поради завист, че Аллах низпослава от Своята благодат комуто пожелае измежду Своите раби. И заслужиха гняв върху гняв. За неверниците има унизително мъчение.
91. И когато им се каза: "Повярвайте в онова, което Аллах низпосла!" рекоха: "Вярваме в низпосланото нам." И не вярват в онова, което е след него, а то е истината, потвърждаваща онова, което е у тях. Кажи: "А защо преди убивахте пророците на Аллах, ако сте вярващи?"
92. И Муса ви донесе ясните знаци, а после приехте телеца, ставайки угнетители.
93. И когато приехме вашия обет, и въздигнахме над вас Планината [ви рекохме]: "Хванете здраво това, което ви дадохме, и послушайте!" Рекоха: "Чухме и се възпротивихме." И в тяхното неверие сърцата им бяха пропити с телеца. Кажи: "Колко лошо е онова, което вашата вяра ви повелява, ако сте вярващи!"
94. Кажи: "Ако отвъдният дом при Аллах е само за вас, а не за другите хора, възжелайте смъртта, ако говорите истината!"
95. А не ще я възжелаят никога, заради онова, което ръцете им са сторили преди. Аллах знае угнетителите.
96. Наистина ще откриеш, че те са най-ненаситните за живот хора, [дори] повече от съдружаващите. Всеки от тях желае да би векувал хиляда години. Ала няма той да се отдалечи от мъчението, дори да векува. Аллах съзира техните дела.
97. Кажи: "Кой е враг на Джибрил?" Той го низпосла в твоето сърце с позволението на Аллах в потвърждение на съществуващото вече и като напътствие, и благовестие за вярващите.
98. Който е враг на Аллах и на Неговите ангели, и на Неговите пратеници, и на Джибрил, и на Микал Аллах е враг на неверниците.
99. Вече ти низпослахме ясни знамения. В тях не вярват само нечестивците.
100. Нали всякога, щом се договаряха с договор, някои от тях го отхвърляха! Дори повечето от тях не вярват.
101. И щом при тях дойде Пратеника на Аллах, за да потвърди наличното у тях, едни от дарените с Писанието хвърлиха зад гърба си Книгата на Аллах, сякаш не знаят.
102. И последваха онова, което сатаните разправяха против владението на Сулайман. И не бе Сулайман неверник, ала сатаните бяха учеха хората на магия и на онова, което във Вавилон бе низпослано на ангелите Харут и Марут. Не учеха никого, докато и двамата не му кажат: "Ние сме само изпитание, тъй че не ставай неверник!" И [хората] се учеха от тях как да разделят мъжа от жена му, ала с това не вредяха никому, освен с позволението на Аллах. И се учеха на онова, което им вреди, а не им е от полза. И знаеха, че който го избере, не ще има дял за него в отвъдния живот. Колко лошо е онова, за което продадоха душите си, ако знаеха!
103. А ако вярваха и се бояха, награда от Аллах е най-доброто, ако знаеха.
104. О, вярващи, не казвайте: "Зачети ни!", а казвайте: "Пожали ни!" и послушайте! За неверниците има болезнено мъчение.
(Когато Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, казвал на мюсюлманите нещо, те му казвали: "Раина!", което значело: "Зачети ни!". Юдеите употребявали същата дума в значение на "хуля, ругая, псувам" и започнали злонамерено да се обръщат така към Пророка. Ето защо е повелено да не се казва: "Раина!", а "Унзурна!", което означава: "Пожали ни!")

105. Нито онези от хората на Писанието, които не повярваха, нито съдружаващите желаеха на вас да бъде низпослано благо от вашия Господ. Но Аллах определя за Своята милост когото пожелае. Аллах е Владетелят на великата благодат.
106. Каквото и знамение да отменим или накараме да се забрави, донасяме по-добро или подобно на него. Не узна ли ти, че Аллах над всяко нещо има сила?
107. Не узна ли ти, че на Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и нямате освен Аллах нито покровител, нито избавител?
108. Или искате да питате вашия Пратеник, както бе питан и Муса преди? А който подменя вярата с неверие, той се е отклонил от правия път.
109. Мнозина от хората на Писанието, поради завист в душите, желаят, след като сте повярвали, да ви превърнат пак в неверници, след като им се разкри истината. Извинявайте и прощавайте, докато Аллах даде Своята повеля! Аллах над всяко нещо има сила.
110. И отслужвайте молитвата, и давайте милостинята *закат*, и каквото и благо да направите отнапред за душите си, ще го намерите при Аллах. Аллах съзира вашите дела.
111. И рекоха [хората на Писанието]: "В Рая ще влязат само юдеи и християни." Това са техните въжделения. Кажи им: "Дайте своя довод, ако говорите истината!"
112. Да! Който всецяло се е отдал на Аллах и е благодетелен, ще има наградата си при своя Господ. И не ще има страх за тях, и не ще скърбят.
113. И рекоха юдеите: "Християните не се основават на нищо." И християните рекоха: "Юдеите не се основават на нищо." А четат Писанието. Така и незнаещите изричат подобни думи. Аллах ще отсъди помежду им в Деня на възкресението за онова, по което са в разногласие.

114. И кой е по-голям угнетител от онзи, който в храмовете на Аллах възбранява да се споменава Неговото име и се стреми да ги разруши? На тези не подобава да влизат там, освен със страх. За тях в земния живот има позор, за тях в отвъдния има огромно мъчение.
115. На Аллах принадлежи и изтокът, и западът, и накъдето и да се обърнете, там е Ликът на Аллах. Аллах е всеобхватен, всезнаещ.

116. И рекоха: “Аллах се сдоби със син.” Пречист е Той! Да, Негово е всичко и на небесата, и на земята. Всички се покоряват на Него.
(Юдеите казват: “Узайр е син на Бога.” Християните казват: “Исус е син на Бога.” А съдружаващите араби казвали: “Ангелите са дъщери на Бога.” Горното знамение известява, че Всевишният Аллах е пречист от всичко това.)

117. Първосъздателя на небесата и на земята! И щом реши нещо, казва му само: “Бъди!”. И то става.
118. И рекоха незнаещите: “Аллах не ще ли ни продума, или да ни се яви знамение?” Така и онези преди тях изричаха подобни думи. Сърцата им си приличат. Вече обяснихме знаменията на хора убедени.
119. Изпращаме те с истината Ние като благовестител и предупредител. И не ще бъдеш питан за обитателите на Ада.
120. И не ще са доволни от теб нито юдеите, нито християните, докато не последваш тяхната вяра. Кажи: “Напътствието на Аллах е напътствие.” И ако последваш страстите им подир знанието, което си получил, никой не ще те защити от Аллах и не ще те избави.
121. Тези, на които дадохме Писанието, го четат с правдиво четене. Те вярват в него. А които не вярват в него тези са губещите.
122. О, синове на Исраил, помнете Моята благодат, с която ви обсипах, и че бях ви предпочел измежду народите!
123. И бойте се от Деня, в който ни една душа не ще замени друга в нищо и не ще се приеме от нея откуп, и не ще є бъде от полза ничие застъпничество, и не ще им се помогне!
124. И когато Господът на Ибрахим го изпита със слова, той ги изпълни. Рече: “Правя те водител на хората.” Каза: “А от моето потомство?” Рече: “Не получават Моя обет угнетителите.”
125. И сторихме Дома [Кааба] място за събиране на хората и сигурно убежище: “Вземете мястото на Ибрахим да бъде за молитви!” И заръчахме на Ибрахим и Исмаил: “Почистете Моя Дом за тези, които обхождат, пребивават и се кланят, свеждайки чела до земята в *суджуд*!”
(Суджуд *допиране на челото до земята в израз на пълно смирение.)*

126. И когато Ибрахим рече: “Господи мой, стори го защитен град и храни с плодовете неговите жители онези от тях, които повярваха в Аллах и в Сетния ден!”, Той рече: “А който е неверник, ще го оставя малко да се понаслаждава, после ще го подкарам към мъчението на Ада. И колко лоша е тази участ!”
127. И когато Ибрахим и Исмаил издигаха основите на Дома, [рекоха]: “Господи, приеми от нас! Наистина Ти си Всечуващия, Всезнаещия.
128. Господи, направи ни отдадени на Теб, и от нашето потомство общност, отдадена на Теб, и ни покажи нашите обреди, и приеми нашето покаяние! Ти си Приемащия покаянието, Милосърдния.
129. Господи, проводи им пратеник измежду тях, да им чете Твоите знамения, да ги учи на Писанието и на мъдростта, и да ги пречиства! Ти си Всемогъщия, Премъдрия.”
130. А кой друг се отвръщаше от вярата на Ибрахим, освен онзи, който е безразсъден за себе си? Него [Ибрахим] Ние избрахме в земния живот, а в отвъдния той е от праведниците.
131. Когато неговият Господ му рече: “Отдай се!” той рече: “Отдадох се на Господа на световете.”
132. И завеща това Ибрахим на синовете си, [а също] и Якуб: “О, мои синове, Аллах избра вашата религия умирайте само отдадени!”
133. Нима бяхте свидетели, когато смъртта се приближи до Якуб и той рече на своите синове: “На какво ще служите след мен?” Рекоха: “Ще служим на твоя Бог и на Бога на твоите предци Ибрахим и Исмаил, и Исхак на Единствения Бог, и Нему ще бъдем отдадени.”
134. Те са общност, вече отминала. Тяхно е онова, което са придобили, и ваше е онова, което вие сте придобили. И не ще бъдете питани какво те са извършили.
135. И рекоха: “Станете юдеи или християни и ще тръгнете по правия път!” Кажи: “Не, ние следваме вярата на Ибрахим, правоверния, а той не бе от съдружаващите.”
136. Кажете: “Вярваме в Аллах и в низпосланото на нас, и в низпосланото на Ибрахим и Исмаил, и Исхак, и Якуб, и родовете [му], и в дареното на Муса и на Иса, и в дареното на пророците от техния Господ. Разлика не правим между никого от тях и на Него сме отдадени.”
137. И ако бяха повярвали в същото, в което и вие повярвахте, щяха да се напътят. Но ако са се отметнали, те са в раздор и Аллах ще ти е достатъчен срещу тях. Той е Всечуващия, Всезнаещия.
138. Баграта на Аллах! А кой е по-хубав от Аллах по багра? Само на Него служим.
(Под “баграта на Аллах” се има предвид ислямската религия. Вярата бележи хората. Ако наблюдаваме двама души, единият от които се придържа към религията, а другият не, разликата между тях се усеща.)

139. Кажи: “Нима спорите с нас за Аллах, а Той е и нашият Господ, и вашият Господ? Нам са нашите дела и вам са вашите дела. На Него сме предани.”
140. Или ще кажете, че Ибрахим и Исмаил, и Исхак, и Якуб, и родовете [му] бяха юдеи или християни? Кажи: “Вие ли знаете повече, или Аллах?” И кой е по-голям угнетител от онзи, който е скрил у себе си свидетелство от Аллах? Аллах не подминава вашите дела.
141. Те са общност, вече отминала. Тяхно е онова, което са придобили и ваше е онова, което вие сте придобили. И не ще бъдете питани какво те са извършили.
(След преселението на Пратеника на Аллах в ал-Медина мюсюлманите запазили посоката си за молитви към Йерусалим още около 16-17 месеца. Това станало причина юдеите да се възгордеят и да разпространяват твърдението, че Мухаммад и сподвижниците му нямат своя посока за молитви, и че те са им показали пътя. Пратеника на Аллах вдигнал глава към небето и настойчиво помолил да му бъде посочена самостоятелна посока за молитви. Тогава дошла повелята за обръщане от Йерусалим към храма Кааба. Юдеите и лицемерите отново започнали да недоволстват. Следващите знамения съобщават за това събитие.)

142. Ще кажат глупците от хората: “Какво ги отклони от досегашната им посока за молитва?” Кажи: “На Аллах принадлежи и изтокът, и западът. Той води когото желае към правия път.”

143. И така ви сторихме общност по средата за да сте свидетели за хората и Пратеника да е свидетел за вас. И сторихме твоята досегашна посока за молитва само за да разграничим последвалите Пратеника от онези, които се обръщат на петє. [Смяната] наистина е трудност, но не и за онези, които Аллах е напътил. А Аллах не би погубил вярата ви. Аллах към хората е състрадателен, милосърден.
144. Виждаме да се обръща твоето лице [о, Мухаммад] към небето. Ние непременно ще те обърнем в посока за молитви, която ще ти е угодна. Тъй че обърни лице към Свещената джамия! Където и да бъдете, обръщайте лице към нея! Дарените с Писанието знаят, че това е истината от техния Господ. Аллах не подминава техните дела.
145. И каквото и знамение да донесеш на дарените с Писанието, те не ще последват твоята посока за молитви, а и ти не ще последваш тяхната посока. И едните от тях не ще последват посоката за молитви на другите. А ако последваш страстите им след онова, което си получил от знанието, тогава ти си от угнетителите.
146. Онези, на които дарихме Писанието, го знаят, както знаят синовете си. Но едни от тях скриват истината, знаейки.
147. Истината е от твоя Господ и не бъди от съмняващите се!
148. Всеки има посока, накъдето се обръща. Надпреварвайте се в добрините! Където и да сте, Аллах всички ви ще събере. Аллах над всяко нещо има сила.
149. Откъдето и да тръгнеш, обръщай лице към Свещената джамия! Това е истината от твоя Господ. Аллах не подминава вашите дела.
150. Откъдето и да тръгнеш, обръщай лице към Свещената джамия, и където и да бъдете, обръщайте лица към нея, за да нямат хората довод срещу вас, освен онези от тях, които угнетяват, и да изпълня Своята благодат към вас, за да бъдете напътени! Затова не се страхувайте от тях, а се страхувайте от Мен!
151. Изпратихме ви пратеник измежду вас, да ви чете Нашите знамения и да ви пречиства, и да ви учи на Писанието и на мъдростта, и да ви учи на онова, което не сте знаели.
152. И споменавайте Ме, за да ви споменавам и Аз, и благодарете Ми, и не Ме отхвърляйте!
153. О, вярващи, искайте помощта на Аллах с търпение и молитва! Аллах е с търпеливите.
154. И не наричайте "мъртви" убитите по пътя на Аллах! Не, живи са! Но вие не усещате.
155. И непременно ще ви изпитаме с малко страх и глад, и с отнемане от имотите, душите и плодовете. И благовествай търпеливите,
156. които, щом беда ги сполети, казват: "Ние на Аллах принадлежим и при Него се завръщаме."
157. Върху тях има благослов и милост от техния Господ. Те са напътените.
158. Ас-Сафа и ал-Маруа са от знаците на Аллах, и който ходи при Дома на поклонение *хадж* или поклонение *эмра*, той не върши грях, като ги обикаля. А който прави добро и по своя воля Аллах е въздаващ, всезнаещ.
(Ас-Сафа и ал-Маруа са два хълма на изток от храма Кааба. Търсейки вода за сина си Исмаил, Хаджар тичала седем пъти между тях. И до днес посещаващите Кааба за поклонение хадж *или поклонение* умра *изминават разстоянието между ас-Сафб и ал-Мбруа. В знамението е казано, че няма грях в отиването до единия хълм и връщането обратно до другия. През езическата епоха на всеки от двата хълма е имало по един идол. Въпреки че Islямът премахнал идолопоклонничеството, у някои хора останало съмнение, че нарушават предписанията на Аллах. В горното знамение се дава отговор на този въпрос.)*
159. Онези, които скриват низпосланите от Нас ясни знамения и напътствието, след като ги разяснихме на хората в Писанието, тях Аллах проклина и проклинащите ги проклинат,
160. освен онези, които се покаят и поправят, и разкрият. От тях ще приема покаяние. Аз съм Приемащия покаянието, Милосърдния.
161. А онези, които не вярват и умират неверници, над тях е проклятието на Аллах и на всички ангели и хора
162. вечно ще са в него. Мъчението им не ще бъде облекчено и не ще им се даде отсрочка.
163. Вашият Бог е единственият. Няма друг Бог освен Него, Всемилостивия, Милосърдния.
164. В сътворяването на небесата и на земята, и в промяната на нощта и деня, и в корабите, плаващи в морето с онова, което носи полза на хората, и във водата, която Аллах изсипва от небето, и съживява с нея земята след нейната смърт, и множи там всякакви твари, и в смяната на ветровете, и в покорните между небето и земята облаци наистина има знамения за хора проумяващи.
165. А някои от хората приемат за богове други вместо Аллах, обичат ги, както Аллах трябва да се обича. А които вярват, най-силно обичат Аллах. И ако угнетителите можеха да съзрат, когато видят мъчението, че цялата сила е на Аллах и че Аллах е суров в мъчението...
166. Тогава, щом видят мъчението, онези, които са били следвани, ще се отрекат от онези, които са ги следвали, и ще се прекъснат връзките между тях.
167. А онези, които са ги следвали, ще кажат: "Ако има за нас връщане, ще се отречем от тях, както и те се отрекоха от нас." Така Аллах ще им покаже техните деяния като горести за тях и не ще излязат от Огъня.
168. О, хора, яжте от онова по земята, което е позволено и приятно! И не следвайте стъпките на сатаната! Той за вас е явен враг.
169. Той ви повелява само злина и поквара, и да говорите за Аллах онова, което не знаете.
170. И когато им се каже: "Следвайте онова, което Аллах е низпослал!" казват: "Не, ще следваме онова, с което заварихме предците си!" Ала нима и ако техните предци не са проумели нищо и не са били напътени?
171. Неверниците приличат на човек, ревящ към нещо, което чува само крясък и зов. Глухи, неми, слепи те не проумяват.
172. О, вярващи, яжте от благата, които Ние ви дарихме, и бъдете признателни на Аллах, ако на Него служите!
173. Той ви забрани мършата, кръвта, свинското месо и закланото за друг, а не за Аллах. А който е принуден, без да е потисник, нито престъпващ, за него не е грях. Аллах е опрощаващ, милосърден.
(Принудените да престъпят споменатата забрана не извършват грях, ако ядат, колкото да оцелеят.)

174. Скриващите онова, което Аллах е низпослал от Писанието, и продаващите го на нищожна цена, ще поглъщат в своя стомах само Огъня. И не ще им проговори Аллах в Деня на възкресението, и не ще ги пречисти, и за тях има болезнено мъчение.
175. Те са, които купиха заблудата вместо напътствието и мъчението вместо опрощението. И колко настойчиви са пред Огъня!
176. Така е, защото Аллах низпосла Писанието с истината. А които спорят относно Писанието, те са в дълбок раздор.
177. Праведността не е да обръщате лице на изток или на запад, праведността е у онзи, който вярва в Аллах и в Сетния ден, и в ангелите, и в Писанието, и в пророците, и раздава от своя имот, въпреки любовта си към него, на роднините и сираците, и на нуждаещите се, и на пътника [в неволя], и на просяците, и за освобождаване на робите, и отслужва молитвата, и дава милостинята *закат*; и у изпълняващите своя обет, когато са обещали, и у търпеливите в злочестие и беда, и във вихъра на битката. Те са искрените и те са богобоязливите.
178. О, вярващи, вам е предписано възмездие за убитите, свободен за свободен и роб за роб, и жена за жена. А който получи опрощение от своя брат, да го получи според обичая, а той да му се издължи с добрина. Това е облекчение и милост от вашия Господ. А който след това престъпи, за него има болезнено наказание.
179. За вас във възмездието има живот, о, разумни хора, за да се побоите!
(Изразът "във възмездието има живот..." наистина заслужава особено внимание. Ако се приложи възмездието, с погубването на един човек се осигурява живот на много други и по такъв начин се предотвратяват кръвните вражди.)

180. Предписано ви е, когато смъртта надвисне над някого от вас, ако той остави благо, да го завещае на двамата родители и на близките според обичая. Това е дълг за богобоязливите.
(Преди да бъдат низпослани знаменията, посветени на наследството, било повелено една част от имота на човека да бъде завещана на неговите родители и близки. Ала със знаменията за наследството и Сура Жените ясно е посочен делът на всеки един. Позволява се да се прави завещание на роднини и бедни, за които не е предвиден дял от наследството, а също за благотворителни цели. Всеки мюсюлманин може да завещае част от имота си на когото пожелае, при условие тя да не надвишава една трета от него.)

181. А който подмени [завещанието], след като го е чул, грехът е само над онези, които са го подменили. Аллах е всечуващ, всезнаещ.
182. А който се опасява от грешка или грях на завещател, и помирява [наследниците], за него не е грях. Аллах е опрощаващ, милосърден.
183. О, вярващи, предписано ви е говеенето, както бе предписано и за онези преди вас, за да се побоите
184. в определени дни. А който от вас е болен или на път да се издължи в други дни. А за които не могат откуп: да нахранят човек в нужда. А който по своя воля стори благо, това е най-доброто за него. И да говеете е най-доброто за вас, ако знаете.
(Откуп се прилага при немощ поради старост или безнадеждно продължително заболяване.)

185. Рамадан е месецът, през който беше низпослан Коранът за напътствие на хората и с ясни знаци от напътствието и разграничението. Който от вас се окаже в този месец, да говее през него, а който е болен или на път да се издължи в други дни. Аллах иска да ви улесни и не иска да ви затрудни, а да завършите докрай определените дни, да възвеличите Аллах за онова, с което ви е напътил и да сте признателни.
186. И когато Моите раби те питат за Мен Аз съм наблизо, откликвам на зова на зовящия, когато Ме позове. Нека и те Ми откликнат, и нека вярват в Мен, за да се напътят!
187. Позволено ви е да прекарате нощите на говеенето при своите жени. Те са одеяние за вас и вие сте одеяние за тях. Аллах знае, че сте измамили самите себе си, но е приел вашето покаяние и ви е извинил. А сега ги обладавайте и се стремете към онова, което Аллах ви е предписал: яжте и пийте, додето различите при [пукването на] зората белия конец от черния конец! После довършете говеенето до нощта и не ги обладавайте, когато пребивавате в джамиите! Това са границите на Аллах, не ги доближавайте! Така Аллах обяснява Своите знамения на хората, за да се побоят!
188. И не яжте своите имоти помежду си с измама, и не ги подхвърляйте на съдиите, за да ядете с грях от имотите на хората, знаейки!
189. Питат те за новолунието. Кажи: "То сочи определено време за хората и за поклонението *хадж*." Праведността не е да идвате в домовете отзад, а праведността е у онзи, който се бои от Аллах. Влизайте в домовете през вратите им! И бойте се от Аллах, за да сполучите!
(В периода на невежеството арабите смятали за проява на праведност по време на поклонение да не влизат в домовете си през входа, а от друго място.)

190. И се сражавайте по пътя на Аллах с онези, които се сражават с вас, и не престъпвайте! Аллах не обича престъпващите.
191. И ги убивайте там, където ги сварите, и ги прогонете оттам, откъдето и те ви прогониха! Да заблуждаваш е по-тежко, отколкото да убиваш. И не се сражавайте с тях при Свещената джамия, докато не започнат там да се сражават с вас! А ако се сражават с вас, убийте ги! Такова е възмездието за неверниците.
192. А престанат ли Аллах е опрощаващ, милосърден.
193. И се сражавайте с тях, докогато не ще има заблуда и религията ще е на Аллах! А престанат ли, тогава да не се враждува, освен против угнетителите!
194. Месец на забрана срещу месец на забрана! И за [нарушаване на] забраните - възмездие. А който ви нападне, нападнете го така, както ви е нападнал! И бойте се от Аллах, и знайте, че Аллах е с богобоязливите!
195. И раздавайте по пътя на Аллах, и не се хвърляйте със собствените си ръце към гибелта, и благодетелствайте! Аллах обича благодетелните.

196. И довършвайте поклонението *хадж*, и поклонението *эмра* заради Аллах! А ако сте възпрени, [дайте] жертвено животно според своите възможности! И не бръснете главите си, докато жертвеното животно не стигне местоназначението си! А който от вас е болен или има страдание по главата, тогава да се откупи с говеене или подаяние, или жертвоприношение. А ако сте в безопасност, онзи, който използва поклонението *эмра* и за поклонение *хадж*, [да даде] жертвено животно според своите възможности. А който не е в състояние, да говее три дни по време на поклонението *хадж* и седем, щом се върне, та пълни десет. Това е за онзи, чиито роднини не живеят в околностите на Свещената джамия. И бойте се от Аллах, и знайте, че Аллах е строг в наказанието!
197. Поклонението *хадж* е в знайни месеци и който през тях си наложи поклонението, да няма съвокупление, нито безпътство, нито прение по време на поклонението *хадж*! Каквато и добрина да сторите, Аллах я узнава. И запасете се! Най-добрият запас е богобоязливостта. И бойте се от Мен, о, разумни хора!
198. И не е грях за вас да търсите благодат от вашия Господ. И когато се плиснете надолу по Арафат, споменавайте Аллах при Свещената планина! И Го споменавайте, както ви е напътил, дори да сте били преди това от заблудените!
199. После се плиснете надолу, откъдето хората се плисват, и молете Аллах за прошка! Наистина Аллах е опрощаващ, милосърден.
200. И щом изпълните своите обреди, споменавайте Аллах, както споменавате предците си, дори по-силно! А някои от хората казват: "Господи, въздай ни в земния живот!" Няма дял за тях в отвъдния.
201. А някои от тях казват: "Господи, въздай ни добрина в земния живот и добрина в отвъдния! И опази ни от мъчението на Огъня!"
202. За тях има дял от онова, което са придобили. Аллах бързо прави равносметка.
203. И споменавайте Аллах в преброените дни! А който избърза с два дни, не е грях за него, и който се забави, не е грях за него за онзи, който е богобоязлив. И бойте се от Аллах, и знайте, че при Него ще бъдете събрани!
("Преброените дни" са трите дена след жертвоприношението.)

204. Сред хората има и такива, чиито думи те омайват в земния живот и призовават Аллах за свидетел на онова, което е в сърцата им. Но те са най-свирепи в разпрата.
205. И когато такъв се обърне, той тича по земята, за да сее по нея развала и да погуби насажденията и приплода. А Аллах не обича развалата.
206. И когато му се каже: "Бой се от Аллах!", го обзема гордост от греха. Стига му Адът и колко лоша постеля е той!
207. Някои хора отдават душите си, за да угодят на Аллах. А Аллах е състрадателен към рабите.
208. О, вярващи, встъпете всички в покорството и не следвайте стъпките на сатаната! Той е ваш явен враг.
209. И ако се подхлъзнете, след като сте получили ясните знаци, знайте, че Аллах е всемогъщ, премъдър!
210. Нима очакват само Аллах и ангелите да дойдат при тях в сенките на облаците? А делото е отсъдено и при Аллах ще бъдат върнати делата.
211. Попитай синовете на Исраил колко ясни знамения им дадохме! А който подмени благодатта на Аллах, след като е дошла при него, наистина Аллах е суров в наказанието.
212. Земният живот бе разкрасен за неверниците, а те се присмиват на вярващите. Но които са богобоязливи, ще бъдат над тях в Деня на възкресението. Аллах безмерно въздава комуто пожелае.
213. Хората бяха една общност и Аллах изпрати пророците благовестители и предупредители, и заедно с тях низпосла Книгата с истината, за да отсъди между хората за онова, по което бяха в разногласие. А поради злобата помежду им изпаднаха в разногласие за нея само онези, на които тя бе дадена, след като ясните знаци бяха дошли при тях. И поведе Аллах вярващите към онова от истината, по което бяха в разногласие, с Неговото позволение. Аллах води когото пожелае към правия път.
214. Или смятате да влезете в Рая, без да ви сполети същото, което сполетя и отминалите преди вас? Връхлитаха ги беда и горест, и бяха разтърсвани, докато Пратеника и онези, които повярваха заедно с него, не казваха: "Кога ще дойде подкрепата на Аллах?" Да, подкрепата на Аллах е наблизо.
215. Питат те какво да раздават. Кажи: "Каквото и добро да раздадете, нека е за родителите и близките, и сираците, и нуждаещите се, и пътника [в неволя]. Каквото и добро да сторите, Аллах го знае.
216. Предписана ви е битка, а тя е омразна за вас. Но може да мразите нещо, а то да е добро за вас, и може да обичате нещо, а то да е зло за вас. Аллах знае, вие не знаете.
217. Питат те за Свещения месец, за битка през него. Кажи: "Тежка битка е тогава, но възпирането от пътя на Аллах, неверието в Него и в Свещената джамия, и пропъждането на обитателите є оттам е по-тежко пред Аллах, и да се заблуждава е по-тежко, отколкото да се убива." И не ще престанат да се сражават с вас, докато не ви отвърнат от вашата религия, ако могат. А които от вас отстъпят от религията си и умрат неверници, на такива пропадат делата и в земния живот, и в отвъдния, и те са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
218. Които повярваха и които се преселиха, и се бореха по пътя на Аллах, те се надяват на милостта от Аллах. Аллах е опрощаващ, милосърден.
219. Питат те за виното и за игрите на късмет. Кажи: "В тях има голям грях и изгоди за хората, но грехът им е по-голям от изгодата." И питат какво да раздават. Кажи: "Излишъка." Така Аллах ви обяснява знаменията, за да размислите
(Под "вино" (хамр) *в Свещения Коран се подразбират всички видове упойващи напитки, а под "игрите на късмет" - всички форми на хазарт.)*
220. за земния и за отвъдния живот. И питат за сираците. Кажи: "Най-хубаво е онова, което е за тяхно добро." И ако съжителствате с тях, те са ваши братя. Аллах различава кой носи вреда и кой носи добро. И пожелае ли Аллах, ще ви затрудни. Аллах е всемогъщ, премъдър.

221. И не встъпвайте в брак със съдружаващи жени, докато не повярват! Вярваща робиня е по-добра от съдружаваща жена, дори да ви е възхитила. И не встъпвайте в брак със съдружаващи мъже, докато не повярват! Вярващ роб е по-добър от съдружаващ мъж, дори да ви е възхитил. Съдружаващите зоват към Ада, а Аллах зове към Рая и опрощението с Негово позволение. И обяснява Той знаменията Си на хората, за да се поучат.
222. И те питат за месечното кръвотечение. Кажи: "Това е страдание." И стойте далеч от жените в [период на] месечно кръвотечение, и не ги доближавайте, докато не се очистят! А щом се очистят, обладавайте ги, откъдето Аллах ви е повелил! Наистина Аллах обича каещите се и обича пречистващите се.
("... стойте далеч" това предписание не бива да се схваща буквално, а само като избягване на полов контакт с жените в месечен цикъл)

223. Вашите жени са като нива за вас. И отивайте при нивата си, както пожелаете, и подготвяйте се отнапред, и се бойте от Аллах, и знайте, че ще Го срещнете! И благовествай вярващите!
224. И не правете клетвите си в името на Аллах пречка да сте праведни, да се боите и да помирявате хората! Аллах е всечуващ, всезнаещ.
225. Аллах не ви придиря за празнословието в клетвите ви, ала ви придиря за онова, което вашите сърца са придобили. Аллах е опрощаващ, всеблаг.

226. Онези, които се закълнат да не бъдат с жените си да изчакат четири месеца. А върнат ли се Аллах е опрощаващ, милосърден.

227. А решат ли да се разведат Аллах е всечуващ, всезнаещ.

228. А разведените жени да изчакат във въздържание три месечни кръвотечения и не им е позволено да скриват онова, което Аллах е сътворил в утробите им, ако вярват в Аллах и в Сетния ден. Тогава техните мъже, ако искат помирение, имат най-голямото право да си ги възвърнат. И жените имат същите права, каквито и задължения съгласно обичая, но мъжете са едно стъпало над тях. Аллах е всемогъщ, премъдър.
(От гледна точка на сътворението между мъжа и жената не се прави разлика. Предимствата на мъжа са пророчеството, религиозното водачество, отговорността за семейството и т.н.)

229. Разводът е два пъти [после] или задръжте [жените] с добро, или пуснете с благо. И не ви е позволено да взимате нищо от онова, което сте им дали, освен ако двамата се опасяват да не престъпят границите на Аллах. Ако се опасявате, че двамата не ще спазят границите на Аллах, не е прегрешение за тях, ако жената даде откуп. Това са границите на Аллах, не ги нарушавайте! А които нарушават границите на Аллах те са угнетителите.
230. А ако се разведе с нея [за трети път], тя не му е позволена после, преди да встъпи в брак с друг мъж, и ако є даде развод и той, не е прегрешение за двамата да се съберат, ако мислят, че ще спазят границите на Аллах. Това са границите на Аллах. Той ги обяснява на хора, които разбират.
231. А когато сте дали развод на жени и те са изпълнили срока [на изчакване], задръжте ги с благо или ги пуснете с благо! И не ги задържайте с насилие, престъпвайки! А който направи това, угнетява себе си. И не се отнасяйте с насмешка към знаменията на Аллах, и споменавайте благодатта на Аллах към вас, и онова, което ви е низпослал от Книгата и мъдростта за ваше наставление! И бойте се от Аллах, и знайте, че Аллах всяко нещо знае!
232. А ако се разведете с жените и те са изпълнили своя срок, да не им се пречи да встъпят в брак със своите съпрузи, ако се споразумеят помежду си съгласно обичая! С това се наставлява онзи от вас, който вярва в Аллах и в Сетния ден. Това за вас е най-добродетелното и най-чистото. Аллах знае, вие не знаете.
233. А майките да кърмят рожбите си две пълни години, когато мъжът поиска кърменето да завърши. Онзи, чието е новороденото, е длъжен да ги храни и облича според обичая. На всяка душа се възлага само по силите є. Да не се злостори на майка заради нейната рожба, нито на онзи, чието е новороденото, заради неговата рожба, и за наследника е същото. А ако и двамата искат отбиване, при взаимно съгласие и съветване, не е прегрешение за тях. И ако искате да поверите рожбите си на кърмачки, не е прегрешение за вас, щом се отплатите, давайки според обичая. И бойте се от Аллах, и знайте, че Аллах съзира вашите дела!
234. А които от вас се поминат и оставят вдовици те да изчакат сами със себе си четири месеца и десет дена. Щом изпълнят срока, няма прегрешение за вас в онова, което вършат със себе си според предписанието. Сведущ е Аллах за вашите дела.
235. И не е прегрешение за вас да намекнете пред [овдовелите] жени за сгодяване или да го спотаите в душите си. Аллах знае, че ще им споменете. Ала не им обещавайте скришом, освен ако изричате само прилични думи, и не пристъпвайте към сключване на брак, докато предписаният срок не се изпълни! И знайте, че Аллах знае какво е в душите ви, и бойте се от Него, и знайте, че Аллах е опрощаващ, всеблаг!
236. Не е прегрешение за вас да се разведете с жените, преди да сте ги докоснали или уговорили задължителната плата. Зарадвайте ги, богатият според възможностите му, и бедният според възможностите му, с добро! [То] е дълг за благодетелните.
(При ислямския брак задължителната плата се дава от мъжа на съпругата и става нейна неприкосновена собственост.)

237. А ако сте им дали развод, преди да ги докоснете, но вече сте уговорили задължителната плата, за тях е половината от онова, което сте уговорили, освен ако те се въздържат или се въздържи онзи, в чиито ръце е сключването на брака. А да се въздържате е по-близо до богобоязливостта. И не забравяйте благоволението помежду си! Аллах съзира вашите дела.
238. Спазвайте молитвите наред със средната молитва и заставайте смирени пред Аллах!
239. И ако имате страх, спазвайте молитвата и като ходите, и като яздите! А щом сте в безопасност, споменавайте Аллах, както ви е научил на онова, което не сте знаели!
240. А които от вас се поминат и оставят вдовици, да завещаят на своите съпруги да се ползват [от наследството] до една година, без да бъдат прогонвани. А ако напуснат, няма прегрешение за вас в онова, което направят със себе си според предписанието. Аллах е всемогъщ, премъдър.

241. На разведените жени ползване според предписанието, - дълг е за богобоязливите.
242. Така Аллах ви разяснява Своите знамения, за да проумеете.
243. Нима ти не видя онези, които излязоха от домовете си с хиляди, бягайки от смъртта? Аллах им каза: "Умрете!", а после ги съживи. Аллах е прещедър към хората, ала повечето хора са неблагодарни.
244. И се сражавайте по пътя на Аллах, и знайте, че Аллах е всечуващ, всезнаещ!
245. На онзи, който заема хубав заем на Аллах, Той многократно ще умножи. Аллах отнема и въздава, и при Него ще бъдете върнати.
246. Нима не видя ти знатните измежду синовете на Исраил след Муса, когато рекоха на един техен пророк: "Проводи ни владетел, за да се сражаваме по пътя на Аллах!" Рече: "Възможно ли е, ако ви е писано сражение, да не се сражавате?" Рекоха: "А защо да не се сражаваме по пътя на Аллах, след като бяхме прокудени от нашите домове и синове?" А когато им бе писано да се сражават, те се отметнаха, освен неколцина измежду тях. Аллах знае угнетителите.
247. И им рече техният пророк: "Ето, Аллах ви проводи Талут за владетел." Казаха: "Как ще ни е владетел, когато ние сме по-достойни от него да властваме, а и не му е дадено обилно богатство!" Рече: "Аллах го избра над вас и му надбави нашироко в знанието и в снагата. Аллах дарява Своето владение комуто пожелае." Аллах е всеобхватен, всезнаещ.
248. И им рече техният пророк: "Знамението, че той ще стане владетел, е идването на Саркофага при вас. В него има успокоение от вашия Господ и запазени реликви, оставени от рода на Муса и рода на Харун. Носят го ангелите. Наистина в това има знамение за вас, ако сте вярващи."
249. И когато Талут потегли с войските, рече: "Аллах ви изпитва с една река. Който пие от нея, той не е с мен, а с мен е онзи, който не я вкуси, също и онзи, който загребе с ръка само една шепа." Но пиха оттам, освен малцина измежду тях. А щом я прегазиха той и повярвалите с него, рекоха: "Днес сме безсилни пред Джалут и войските му." А онези, които се надяваха на срещата с Аллах, рекоха: "Колко малки дружини са надвивали многобройни с позволението на Аллах! Аллах е с търпеливите."
250. И щом се изправиха пред Джалут и войските му, рекоха: "Господи, излей търпение над нас и стъпките ни затвърди, и ни подкрепи срещу неверниците!"
251. И ги сразиха с позволението на Аллах, и Дауд уби Джалут, и Аллах му даде владението и мъдростта, и го научи на каквото Той пожела. Ако Аллах не отблъскваше едни хора чрез други, земята щеше да се провали. Но Аллах е владетел на благодат за световете.
252. Това са знаменията на Аллах, четем ти ги правдиво. Наистина ти си от пратениците.
253. Тези са пратениците на едни от тях отредихме да стоят над други; с някои Аллах говори и въздигна други по степени. И дадохме на Иса, сина на Мариам, ясните знаци, и го подкрепихме със Светия дух. А ако Аллах бе поискал, дошлите след тях нямаше да се сражават, след като получиха ясните знаци. Ала те се разделиха и някои от тях повярваха, а някои от тях не повярваха. Но ако Аллах бе поискал, нямаше да се сражават. Аллах прави каквото пожелае.
254. О, вярващи, раздавайте от онова, което сме ви дали за препитание, преди да дойде Денят, в който не ще има нито откуп, нито приятелство, нито застъпничество! Неверниците са угнетителите.
255. Аллах! Няма друг Бог освен Него Вечноживия, Вседесъщия! Не Го обзема нито дрямка, нито сън. Негово е онова, което е на небесата и което е на земята. Кой ще се застъпи пред Него, освен с Неговото позволение? Той знае какво е било преди тях и какво ще бъде след тях. От Неговото знание обхващат само онова, което Той пожелае. Неговият Престол вмества и небесата, и земята, и не Му е трудно да ги съхрани. Той е Всевишния, Превеликия.
256. Няма принуждение в религията. Отличи се вече истината от заблудата. Който отхвърли сатаните и повярва в Аллах, той се обвързва с най-здравата връзка, която не се къса. Аллах е всечуващ, всезнаещ.
("сатаните" (тагут*) са всичко, което отклонява от пътя на Аллах сатани, идоли, хора и т.н.)*
257. Аллах е Покровителят на вярващите. Той ги извежда от тъмнините към светлината. А сатаните са покровители на невярващите. Те ги извеждат от светлината към тъмнините. Те са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
258. Не видя ли ти онзи, който спореше с Ибрахим за неговия Господ, че Аллах му е дал владението? Когато Ибрахим рече: "Моят Господ е, Който съживява и умъртвява.", [другият] рече: "Аз съживявам и умъртвявам." Ибрахим рече: "Аллах довежда слънцето от изток, а ти го доведи от запад!" И се слиса онзи, който не бе повярвал. Аллах не напътва хората-угнетители.
259. Или като онзи, който минал през едно селище, рухнало под своите покриви, и рекъл: "Как Аллах ще съживи това след смъртта му?" И Аллах го умъртвил за сто години, после го възкресил. Рекъл: "Колко се забави?" Казал: "Забавих се ден или част от деня." Рекъл: "Не, забави се сто години. Виж какво имаш за ядене и пиене! То не се е развалило. И виж магарето си! И за да те сторим знамение за хората, виж костите, как ги подреждаме, после ги обличаме в плът!" И когато му се изяснило, рекъл: "Вече знам, че Аллах над всяко нещо има сила."
260. И когато Ибрахим рече: "Господи мой, покажи ми как съживяваш мъртвите!" Рече: "А нима не си повярвал?" Рече: "Да, повярвах! Но за да се успокои сърцето ми." Рече: "Вземи тогава четири птици и ги събери, после върху всяка планина положи по къс от тях, после ги позови и те ще дойдат при теб с устрем! И знай, че Аллах е всемогъщ, премъдър!"
261. Хората, които раздават своите имоти по пътя на Аллах, приличат на зърно, родило седем класа, а във всеки клас по сто зърна. Аллах умножава комуто пожелае. Аллах е всеобхватен, всезнаещ.
262. Онези, които раздават своите имоти по пътя на Аллах и после нито натякват, нито обиждат, имат наградата си при своя Господ. И не ще има страх за тях, и не ще скърбят.

263. Добри думи и прошка са за предпочитане пред милостиня, последвана от обида. Аллах е над всяка нужда, всеблаг.
264. О, вярващи, не проваляйте своята милостиня с натякване и обида, както онзи, който раздава своя имот за пред хората на показ, а не вярва в Аллах и в Сетния ден! Той прилича на гладка скала с пръст отгоре, но щом над нея се изсипе силен дъжд, оголва я. Така са безсилни за онова, което са придобили. Аллах не напътва невярващите хора.
265. А които изразходват своите имоти заради благоволението на Аллах и с убеденост в душите си, приличат на градина върху хълм щом над нея се изсипе силен дъжд, тя дава двойно повече плодове, но дори и да не се изсипе силен дъжд, и дъждец [є стига]. Аллах съзира вашите дела.
266. Нима някой от вас иска да притежава градина с палми и грозде, с течащи сред тях реки, с всякакви плодове, но го сполетява старостта, а има невръстно потомство, и [градината] я сполетява вихър с огън, и я изгаря? Така Аллах ви разкрива Своите знамения, за да размислите.
267. О, вярващи, раздавайте от благата, които сте придобили, и от онова, което извадихме за вас от земята! И не възнамерявайте да раздадете от него лошото, което сами не бихте взели, освен ако не си затворите очите! И знайте, че Аллах е над всяка нужда, всеславен!
268. Сатаната ви заплашва с бедност и ви повелява поквара, а Аллах ви обещава от Себе Си опрощение и благодат. Аллах е всеобхватен, всезнаещ.
269. Той дарява мъдростта комуто пожелае, а който е дарен с мъдростта, е дарен с голямо добро. Но само разумните се поучават.
270. Каквото и подаяние да раздадете, или обет да направите, Аллах го знае. А за угнетителите няма избавители.
271. Ако явно раздавате милостиня, колко хубаво е това! Но ако скътате и тайно дадете на бедняците, това е най-доброто за вас и то ще изкупи от лошите ви постъпки. Сведущ е Аллах за вашите дела.
272. Не е твой дълг [о, Мухаммад] тяхното напътване, а Аллах напътва когото пожелае. И каквото и добро да раздадете, то е за самите вас. И давайте, стремейки се единствено към Лика на Аллах! И каквото и добро да раздадете, то докрай ще ви се изплати и не ще бъдете угнетени.
273. [Да се дарява] на бедните, които са се посветили по пътя на Аллах и не могат да обикалят [за препитание] по земята. Невежият ги смята за богати, поради въздържанието [им]. Ще ги познаеш по техния белег те не просят настойчиво от хората. И каквото и добро да раздадете, Аллах го знае.
274. Онези, които раздават своите имоти и нощем, и денем, и скрито, и явно, имат наградата си при своя Господ и не ще има страх за тях, и не ще скърбят.
275. Които изяждат лихвата, не ще се изправят, освен както се изправя някой, когото сатаната поваля от лудост. Това е, защото казваха: “Търговията е като лихварството.” А Аллах позволи търговията и забрани лихварството. При когото е дошло наставление от неговия Господ и е престанал, негово е онова, което е било дотогава и делото му е за пред Аллах. А които се върнат към това, тези са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
276. Аллах лишава лихвата от благодат, а надбавя за милостинята. Аллах не обича никой неблагодарник, грешник.
277. Онези, които вярват и вършат праведни дела, и отслужват молитвата, и дават милостинята *закат*, имат наградата си при своя Господ и не ще има страх за тях, и не ще скърбят.
278. О, вярващи, бойте се от Аллах и се откажете от надбавеното чрез лихвата, ако наистина вярвате!
279. А не го ли сторите, очаквайте война от Аллах и от Неговия Пратеник! А покаете ли се ваша си е главницата на имотите ви. Не сте угнетители и не сте угнетени.
(Islямът абсолютно забранява лихварството. И след покаянието взетата вече лихва не се смята за законна придобивка.)
280. А ако [длъжник] е в затруднение, да има отсрочка до облекчение! И да се смилите е най-доброто за вас, ако знаете.
281. И бойте се от Деня, в който ще бъдете върнати при Аллах! После на всяка душа докрай ще се изплати онова, което е придобила. И не ще бъдат угнетени.
282. О, вярващи, когато си заемате един на друг заем за определен срок, записвайте го! И нека писар да записва помежду ви справедливо! И да не отказва писар да записва, както Аллах го е научил, и нека пише той, а да му диктува онзи, който е длъжник. И да се бои от Аллах, неговия Господ, и да не намалява нищо. А ако длъжникът е глупец или немощен, или не може да диктува, нека неговият настойник да диктува справедливо. И вземете за свидетели двама от вашите мъже, а ако не са двама, да бъдат мъж и две жени от свидетелите, за които сте съгласни, та заблуди ли се едната, другата да є напомни. И свидетелите да не отказват, когато бъдат призовани. И да не ви дотяга да го записвате малък или голям със срока му. Пред Аллах това е най-справедливото и най-правото за свидетелство, и най-подобаващото, за да не се подозирате, освен ако е текуща търговия помежду ви. Тогава не е прегрешение за вас, ако не я записвате. И взимайте свидетели, когато се спазарявате. И да не се посяга на писар или на свидетел. А ако го сторите, за вас е нечестивост. И бойте се от Аллах! Аллах ви учи и Аллах всяко нещо знае.
283. И ако сте на път и не намерите писар, нека се вземе залог. А ако взаимно си вярвате, нека онзи, който е получил доверие, да отдаде повереното му и да се бои от Аллах, неговия Господ! И не потулвайте свидетелството. А който го потули, сърцето му е грешно. Аллах знае вашите дела.
284. На Аллах е онова, което е на небесата и което е на земята. Дали показвате какво е в душите ви, или го скривате, Аллах ще ви подири сметка за него, и комуто пожелае, ще прости, и когото пожелае, ще накаже. Аллах над всяко нещо има сила.

285. Пратеника повярва в онова, което му бе низпослано от неговия Господ, повярваха и вярващите. Всеки от тях повярва в Аллах и в Неговите ангели, и Неговите писания, и Неговите пратеници. [И казаха:] "Разлика не правим между никого от Неговите пратеници." И рекоха: "Чухме и се подчинихме. Опрости ни, Господи наш! Към Теб е завръщането."
286. Аллах възлага на всяка душа само според силите є. За нея е онова, което е придобила и против нея е онова, което е придобила. Господи наш, не ни наказвай, ако сме забравили или сгрешили! Господи наш, не ни натоварвай с бреме, каквото стовари върху онези преди нас! Господи наш, не ни натоварвай с това, за което сме немощни! И се смили над нас, и ни прости, и ни помилвай! Ти си нашият Закрилник. Подкрепи ни Ти срещу невярващите хора!

3.

СУРА РОДЪТ НА ИМРАН
(АЛИ ИМРАН)

Мединска. Съдържа 200 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лям. Мим.
2. Аллах! Няма друг Бог освен Него Вечноживия, Вездесъщия!
3. Той ти низпосла Книгата с истината, потвърждаваща онова, което бе преди нея. И низпосла от по-рано Тората и Евангелието
(В Свещения Коран под "Евангелие" (Инджил) *се имат предвид не познатите ни евангелия от Новия завет, а цялостно Писание, низпослано на пророка Иса, мир нему, което идва, за да потвърди истината от низпосланото на пророка Муса, мир нему.)*
4. за напътствие на хората, и низпосла Разграничението. За онези, които не вярват в знаменията на Аллах, наистина има сурово мъчение. Аллах е всемогъщ, въздаващ отмъщение.
5. Нищо не е скрито от Аллах нито на земята, нито на небето.
6. Той е, Който ви оформя в утробите, както пожелае. Няма друг Бог освен Него, Всемогъщия, Премъдрия.
7. Той е, Който низпосла на теб Книгата. В нея има понятни знамения, те са основата на Книгата, и други неясни. А онези, в чиито сърца има изкривяване, следват неясното в нея, стремейки се към смут и стремейки се към тълкуването му. Ала никой освен Аллах не знае тълкуването му. И утвърдените в знанието казват: "Повярвахме в нея. Всичко е от нашия Господ." Но само разумните се поучават
8. [и зоват:] "Господи, не отклонявай нашите сърца, след като си ни напътил! И дари ни с милост от Теб! Ти си Вседаряващия.
9. Господи, Ти ще събереш хората в Деня, за който няма съмнение. Аллах не нарушава обещаното."
10. Онези, които не вярват, с нищо не ще ги избавят от Аллах нито имотите, нито децата им. Те са горивото на Огъня.
11. Подобно на рода на Фараона и на онези преди тях, те взеха за лъжа Нашите знамения, но Аллах ги погуби заради греховете им. Аллах е строг в наказанието.
12. [О, Мухаммад] кажи на онези, които не повярват: "Ще бъдете поразени и събрани в Ада. И колко лоша постеля е той!"
13. Имаше за вас знамение в две дружини, които се срещнаха една сражаваща се по пътя на Аллах, и друга невярваща. И им се видяха на око двойно повече от тях. Аллах подкрепя със Своята помощ когото пожелае. В това има поука за прозорливите.
14. Разкрасена е за хората любовта към страстите към жените и децата, и струпаните купища от злато и сребро, и към отбраните коне, и добитъка, и посевите. Това е насладата на земния живот, но най-прекрасният пристан е завръщането при Аллах.
15. Кажи: "Да ви известя ли за по-добро от това?" За богобоязливите при техния Господ има градини, сред които реки текат там ще пребивават вечно, и пречисти съпруги, и благоволение от Аллах. Аллах съзира рабите,
16. които казват: "Господи наш, повярвахме! Опрости греховете ни и опази ни от мъчението на Огъня!"
17. [Те са] търпеливите и искрените, и смирените, и раздаващите, и молещите опрощение в ранни зори.
18. Аллах свидетелства, че няма друг бог освен Него. И ангелите, и най-издигнатите в знанието свидетелстват същото Той отстоява справедливостта. Няма друг бог освен Него Всемогъщия, Премъдрия.
19. Ислямът е религията при Аллах. Дарените с Писанието изпаднаха в разногласие заради злобата помежду им, едва след като знанието дойде при тях. А за невярващите в знаменията на Аллах Аллах бързо прави равносметка.
20. И ако спорят с теб, кажи: "Отдадох се всецяло на Аллах аз и онези, които ме последваха." И кажи на дарените с Писанието, и на неграмотните: "Отдадохте ли се?" И ако се отдадат, вече са на правия път, а ако се отвърнат твой дълг е само да съобщиш. Аллах наблюдава рабите.
21. Онези, които не вярват в знаменията на Аллах и убиват без право пророците, и убиват хората, повеляващи справедливост, възвести ги за болезнено мъчение!
22. Те са онези, чиито дела се провалят и в земния живот, и в отвъдния, и не ще има за тях избавители.
23. Не видя ли ти дарените с дял от Писанието? Те са позовани към Писанието на Аллах, за да отсъди помежду им. После някои се отвръщат, противейки се.
24. Това е, защото рекоха: "Не ще ни засегне Огънят, освен само в броени дни." И ги заслепи в религията им онова, което бяха съчинили.
25. И как ще бъдат, щом ги съберем в Деня, за който няма съмнение, и на всяка душа напълно се изплати онова, което е придобила, и не ще бъдат угнетени.

26. Кажи: “О, Аллах, Владетелю на владението, Ти даряваш владението на когото пожелаеш и отнемаш владението от когото пожелаеш, и въздигаш когото пожелаеш, и унизяваш когото пожелаеш. Доброто е в Твоята Ръка. Ти за всяко нещо имаш сила.

27. Ти въвеждаш нощта в деня и Ти въвеждаш деня в нощта, и изваждаш живото от мъртвото, и изваждаш мъртвото от живото, и безмерно даваш препитание комуто пожелаеш .”

28. Вярващите да не взимат неверници за близки вместо повярвалите. А който направи това, той няма нищо общо с Аллах, освен ако се страхувате от тях. Аллах ви предупреждава за Себе Си и към Аллах е завръщането.

29. Кажи: “И да скривате онова, което е в сърцата ви, и да го показвате, Аллах го знае. Знае Той какво е на небесата и какво е на земята. Аллах за всяко нещо има сила.”

30. В Деня всяка душа ще намери доброто, което е сторила, и злото, което е сторила, и ще иска то да се отдалечи от нея. Аллах ви предупреждава за Себе си. Аллах е състрадателен към рабите.

31. Кажи: “Ако обичате Аллах, последвайте ме! И Аллах ще ви обикне, и ще опрости греховете ви. Аллах е опрощаващ, милосърден.”

32. Кажи: “Подчинете се на Аллах и на Пратеника!” А отвърнете ли се Аллах не обича неверниците.

33. Аллах избра над народите Адам и Нух, и рода на Ибрахим, и рода на Имран

34. потомство едни от други. Аллах е всечуващ, всезнаещ.

35. Когато жената на Имран рече: “Господи мой, посветих онова, което е в утробата ми, единствено на Теб да служи. Приеми го от мен! Наистина Ти си Всечуващия, Всезнаещия.”

36. И когато го роди, каза: “Господи, родих го женско.” А Аллах най-добре знаеше какво е родила. Мъжкото не е като женското. “И я назовах Мариам. И Те моля да я закриляш от прокудения сатана заедно с потомството є!”

37. И я прие нейният Господ с хубав прием, и я отгледа като хубав кълн, и я повери на Закария. Всякога, щом Закария влизаше при нея в нейното светилище, намираше там препитание. Рече: “О, Мариам, откъде имаш това?” Тя рече: “От Аллах е. Аллах безмерно дава препитание комуто пожелае.”

38. Там Закария позова своя Господ. Рече: “Господи мой, дари ми от Теб добро потомство! Ти си Чуващия зова.”

39. И както стоеше, молейки се в светилището, ангелите го призоваха: “Аллах те благовества за Яхя, който ще потвърди Слово от Аллах, ще бъде господар, целомъдрен и пророк от праведниците.”

(Според тълкувателите под “Слово” в това знамение се има предвид Исус. В знамение 45 на сурата това ясно се изразява.)

40. Рече: “Господи мой, как ще имам син, когато вече ме застигна старостта, а жена ми е бездетна?” Рече: “Така! Аллах прави каквото пожелае.”

41. Рече: “Господи, дай ми знак!” Рече: “Знакът за теб е три дни да говориш с хората само като посочваш. И споменавай често своя Господ, и Го прославяй вечер и сутрин!”

42. И когато ангелите рекоха: “О, Мариам, Аллах те избра и те пречисти, и те избра над жените от народите!

43. О, Мариам, смири се пред своя Господ и сведи чело до земята в *суджуд*, и се кланяй с покланящите се!”

44. Това е от вестите на неведомото, Ние ти го разкриваме. Не бе ти при тях, когато хвърляха калемите си кой от тях да се грижи за Мариам. Не бе там и когато се караха.

45. Когато ангелите рекоха: “О, Мариам, Аллах те благовества за Слово от Него. Името му е Месията Иса, синът на Мариам, знатен в земния живот и в отвъдния, и е от приближените [на Аллах].

46. И ще говори на хората още в люлката, и като възмъжее, и ще бъде от праведниците.”,

47. рече тя: “Господи мой, как ще имам син, щом мъж не ме е докосвал?” Рече: “Така! Аллах сътворява каквото пожелае. Щом реши нещо, казва му само: “Бъди!” И то става.

48. И ще го научи Той на книгата и на мъдростта, и на Тората, и на Евангелието.

49. И ще го стори пратеник при синовете на Исраил: “Донесох ви знамение от вашия Господ. Ще създам за вас от глина образ на птица, ще духна в нея и ще стане птица с позволението на Аллах. И ще изцерявам слепи и прокажени, и ще съживявам мъртви с позволението на Аллах. И ще ви съобщавам какво ядете и с какво се запасявате по домовете си. Наистина в това има знамение за вас, ако сте вярващи.

50. [И дойдох] в потвърждение на Тората, [низпослана] преди мен, и за да ви разреша част от онова, което ви бе възбранено... И ви донесох знамение от вашия Господ. И бойте се от Аллах, и ми се покорете!

51. Наистина Аллах е моят Господ и вашият Господ. На Него служете! Това е правият път.”

52. И когато Иса почувства неверието у тях, рече: “Кои са моите помощници [по пътя] към Аллах?” Неговите ученици рекоха: “Ние сме помощниците [по пътя] на Аллах. Повярвахме в Аллах и свидетелствай, че сме отдадени!”

53. Господи наш, повярвахме в онова, което Ти низпосла, и последвахме пратеника. Впиши ни редом със свидетелите!”

54. И [юдеите] лукавстваха. А Аллах провали тяхното лукавство. Аллах е над лукавите.

55. Когато Аллах рече: “О, Иса, Аз ще те прибера и ще те въздигна при Мен, и ще те пречистя от невярващите, и до Деня на възкресението ще сторя онези, които те последваха, над онези, които не повярваха. После при Мен ще се завърнете и ще отсъдя между вас в онова, по което сте били в разногласие.”

56. А онези, които не повярваха, ще накажа с тежко мъчение в земния живот и в отвъдния. И не ще има за тях избавители.”

57. А на онези, които вярват и вършат праведни дела, Той ще изплати наградите. Аллах не обича угнетителите.

58. Това ти го четем [о, Мухаммад] от знаменията и от Мъдрото напомняне.

59. Примерът с Иса пред Аллах е като примера с Адам. Сътвори го Той от пръст, после му рече: “Бъди!” И той стана.

60. Истината е от твоя Господ. Не бъди от съмняващите се!

61. А на онзи, който спори с теб за нея, след като си получил знание, кажи: “Елате да извикаме нашите синове и вашите синове, нашите жени и вашите жени, нас самите и вас самите, а после да се помолим и призовем Аллах за проклятие над лъжците!”
62. Това е истинната вест. Няма друг бог освен Аллах. Аллах е Всемогъщия, Премъдрия.
63. А отвърнат ли се, Аллах знае сеещите развала.
64. Кажи: “О, хора на Писанието, елате към едно общо слово между нас и вас да не служим на друг освен на Аллах и да не Го съдружаваме с нищо, и едни от нас да не приемат други за господари, освен Аллах!” А отвърнат ли се, кажете: “Засвидетелствайте, че сме мюсюлмани!”
65. О, хора на Писанието, защо спорите за Ибрахим? Тората и Евангелието бяха низпослани едва подир него. Нима не проумявате?
66. Ето, вие спорехте за онова, за което имате знание. А защо спорите за онова, за което нямате знание? Аллах знае, вие не знаете.
67. Ибрахим не бе нито юдей, нито християнин, а бе правоверен мюсюлманин, и не бе от съдружаващите.
68. Най-близките хора до Ибрахим са онези, които го последваха, и този Пророк, и тези, които повярваха. Аллах е Покровителят на вярващите.
69. Една група от хората на Писанието искаше, ако може, да ви заблуди. Ала заблуждават само себе си, но не усещат.
70. О, хора на Писанието, защо не вярвате в знаменията на Аллах, след като сте свидетели?
71. О, хора на Писанието, защо смесвате истината с лъжата и потулвате истината, знаейки?
72. А една група от хората на Писанието рече: “При начеването на деня вярвайте в низпосланото на вярващите, а в края му се откажете, та дано и те се преобърнат!
73. И се доверявайте само на онзи, който е последвал вашата религия!” Кажи [о, Мухаммад]: “Напътствието на Аллах е напътствие. [Нима се опасявате,] че и другиму се дарява същото, каквото бе дарено и на вас, или ще ви оспорват пред вашия Господ.” Кажи: “Благодатта е в Ръката на Аллах. Дарява я комуто пожелае.” Аллах е всеобхватен, всезнаещ.
74. Той отличава с милостта Си когото пожелае. Аллах е Владетелят на великата благодат.
75. Сред хората на Писанието има и такива, на които и съкровище да повериш, ще ти го върнат, но сред тях има и такива, на които и динар да повериш, ще ти го върнат, само ако все над тях стоиш. Това е, защото рекоха: “Нямаме вина за неграмотните.” И изричат лъжа за Аллах, знаейки.
(Юдеите смятат за “неграмотни” всички, които не са от тяхната вяра.)
76. Но онзи, който изпълнява своя обет и е богобоязлив Аллах обича богобоязливите.
77. Онези, които продават на нищожна цена обета към Аллах и своите клетви, те нямат дял в отвъдния живот и Аллах не ще им проговори, и не ще ги погледне в Деня на възкресението, и не ще ги пречисти, и ще има за тях болезнено мъчение.
78. А група от тях четейки си кривят езиците, за да смятате, че това е от Писанието, а то не е от Писанието, и казват: “Това е от Аллах”, а то не е от Аллах, и изричат лъжа за Аллах, знаейки.
79. Не се е случвало човек, дарен от Аллах с Писанието и мъдростта, и пророчеството, да каже на хората: “Бъдете на мен раби, а не на Аллах!”, а: “Бъдете господни съгласно Писанието, което сте преподавали и изучавали!”
80. И не ще ви повели такъв да приемете за господари ангелите и пророците. Нима ще ви повели неверието, след като сте се отдали на Аллах?
81. И когато Аллах прие обета на пророците: “Колкото и да ви дарявам от писание и мъдрост, после при вас ще дойде Пратеник, да потвърди наличното у вас. Вярвайте в него и му помагайте!”, рече: “Съгласни ли сте и приемате ли безусловния обет към Мен?” Рекоха: “Съгласни сме.” Рече: “Засвидетелствайте, и Аз ще бъда с вас от свидетелите!”
82. А който след това се отметне, тези са нечестивците.
83. Нима търсят друга религия освен тази на Аллах, когато на Него се подчинява всичко на небесата и на земята, доброволно или по принуда, и при Него ще бъдат върнати.
84. Кажи: “Вярваме в Аллах и в низпосланото на нас, и в низпосланото на Ибрахим и Исмаил, и Исхак, и Якуб, и родовете [му], и в дареното на Муса и на Иса, и на пророците от техния Господ. Разлика не правим между никого от тях и на Него сме отдадени.”
85. А който търси друга религия освен Исляма, тя не ще му се приеме и в отвъдния живот той е от губещите.
86. Как ще напъти Аллах хора отрекли се, след като са повярвали и засвидетелствали, че Пратеника е истински, и при тях са дошли ясните знаци? Аллах не напътва хората-угнетители.
87. Възмездието им е, че над тях е проклятието на Аллах и на ангелите, и на всички хора
88. в него те ще пребивават вечно. Нито ще се облекчи мъчението им, нито ще се забави,
89. освен на онези, които после се покаят и поправят. Аллах е опрощаващ, милосърден.
90. От онези, които се отричат, след като са повярвали, а после неверието им порасне, не ще бъде прието покаяние. Те са заблудените.
91. От онези, които се отрекат и умрат неверници, не ще бъде приета като откуп дори пълна със злато земя. За тях има болезнено мъчение и никой не ще ги избави.
92. Не ще се сдобиете с праведността, додето не раздадете от онова, което обичате. А каквото и да раздадете, Аллах го знае.
93. За синовете на Исраил бе разрешена всяка храна, освен онова, което Исраил сам си възбрани, преди да бъде низпослана Тората. Кажи: “Донесете Тората и я прочетете, ако говорите истината!”
(Исраил е прозвище на Якуб на иврит.)
94. А който след това измисли лъжа за Аллах тези са угнетителите.
95. Кажи: “Аллах казва истината! И следвайте вярата на Ибрахим, правоверния! Той не бе от съдружаващите.”

96. Първият Дом, съграден за хората, е в Бека благословен и за напътване на народите.
(Бека е едно от имената на Мека, където е построен първият Дом за поклонение Кааба.)

97. В него има ясни знамения мястото на Ибрахим, и който влезе там, е в безопасност. И дълг на хората към Аллах е поклонението *хадж* при Дома за онзи, който може да отиде, а който откаже Аллах не се нуждае от световете.
98. Кажи: "О, хора на Писанието, защо не вярвате в знаменията на Аллах? Аллах е свидетел на делата ви."
99. Кажи: "О, хора на Писанието, защо отклонявате от пътя на Аллах онези, които са повярвали, стремейки се да изкривите пътя, а сте свидетели [на истината]? Аллах не подминава вашите дела."
100. О, вярващи, ако се покорите на група от дарените с Писанието, след като сте повярвали, те ще ви превърнат пак в неверници.
101. А как не вярвате, когато ви биват четени знаменията на Аллах и сред вас е Неговият Пратеник? А който се привърже здраво към Аллах, вече е напътен по правия път.
102. О, вярващи, бойте се от Аллах с истинска боязън пред Него и умирайте само отдадени!
103. И се привържете всички за въжето на Аллах, и не се разделяйте, и помнете благодатта на Аллах към вас, когато бяхте врагове, а Той помири сърцата ви и станахте братя чрез Неговата благодат! И бяхте върху ръба на ров от огън, а Той ви спаси от него. Така Аллах ви разкрива Своите знамения, за да бъдете напътени.
(Под "въжето на Аллах" се разбира Неговата религия.)

104. И нека сред вас има общност, която зове към благото и повелява одобряваното, и възбранява порицаваното! Тези са сполучилите.
105. И не бъдете като онези, които се разединиха и заспориха, след като при тях дойдоха ясните знамения! За тях има огромно мъчение
106. в Деня, когато лица ще побелеят и лица ще почернеят. А онези, чиито лица почернеят, [ще чуят]: "Нима станахте неверници, след като повярвахте? Вкусете мъчението заради своето неверие!"
107. А онези, чиито лица побелеят, те са в милостта на Аллах, в нея ще пребивават вечно.
108. Тези са знаменията на Аллах, четем ти ги с истината. Аллах не иска гнет за народите.
109. На Аллах е всичко на небесата и всичко на земята, и при Аллах ще бъдат върнати делата.
110. Вие сте най-добрата общност, изведена за хората. Повелявате одобряваното и възбранявате порицаваното, и вярвате в Аллах. А ако и хората на Писанието бяха повярвали, щеше да е най-хубаво за тях. Сред тях има и вярващи, но нечестивците са повече.
111. Не ще ви навредят, освен с обида. А ако се сражават с вас, ще ви обърнат гръб. После няма да им се помогне.
112. Белязани са те с унижението, където и да се намират, освен ако са под закрила от Аллах и под закрила от хората. И изпитаха гнева на Аллах, и ги беляза нищетата. Това е, защото отричаха знаменията на Аллах и убиваха пророците без право. Това е, защото не се подчиниха и престъпваха.
(Когато немюсюлманите плащат данъка джизя, те се ползват с неприкосновеност сред ислямската общност. Този данък е равностоен на милостинята закат, *която за мюсюлманите е задължителна и има важно социално значение.)*

113. Те не са еднакви. Сред хората на Писанието има и праведна общност четат знаменията на Аллах [и] в нощните часове, свеждат чела до земята в *суджуд*.
114. Вярват в Аллах и в Сетния ден, и повеляват одобряваното, и възбраняват порицаваното, и се надпреварват в добрините. Тези са от праведниците.
115. Каквото и добро да сторят, не ще им се отрече. Аллах знае богобоязливите.
116. А отреклите вярата с нищо не ще ги избавят от Аллах нито имотите, нито децата им. Тези са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
117. Онова, което те изразходват в земния живот, прилича на мразовит вихър, поразил и погубил посева на хора, угнетили себе си. И не Аллах ги е угнетил, а те сами се угнетяват.
118. О, вярващи, не взимайте доверени приятели, освен измежду вас! [Другите] не ще пропуснат да посеят помежду ви развала, те искат да изпаднете в беда. Омразата се показва от устата им, ала онова, което се таи в гърдите им, е по-голямо. Вече ви разкрихме знаменията, ако сте проумели.
119. Ето, вие ги обичате, а те не ви обичат. И вярвате в цялото Писание, а те, щом ви срещнат, казват: "Вярваме", но щом се уединят, хапят си пръстите от яд заради вас. Кажи: "Умрете с яда си!" Аллах знае съкровеното в сърцата.
120. Ако ви постигне добрина, тя ги огорчава, а ако ви сполети злина, ликуват за нея. Но ако сте търпеливи и богобоязливи, не ще ви навреди лукавството им с нищо. Аллах обгръща техните дела.
121. [Припомни, о, Мухаммад] когато ти потегли от семейството си в зори, за да настаниш вярващите по места за битката... Аллах е всечуващ, всезнаещ.
122. Когато две ваши дружини тъкмо да се провалят, Аллах ги взе под покровителство. Нека на Аллах се уповават вярващите!
123. Аллах вече ви помогна при Бадр, когато бяхте слаби. И бойте се от Аллах, за да сте признателни!
124. Когато каза на вярващите: "Не ви ли стига да ви подкрепи вашият Господ с три хиляди низпослани ангели?"
125. Да, ако сте търпеливи и богобоязливи, и [съдружаващите] изникнат в ярост пред вас тогава ще ви подкрепи вашият Господ с пет хиляди белязани ангели.
126. Аллах стори това за вас да бъде само радостна вест и за да се успокоят сърцата ви с него. Подкрепата е единствено от Аллах, Всемогъщия, Премъдрия,
127. за да откъсне една част от неверниците или да ги разгроми, за да се върнат покрусени.
128. От теб нищо не зависи Той или ще приеме покаянието им, или ще ги накаже, защото са угнетители.
129. На Аллах е всичко на небесата и всичко на земята. Когото пожелае, Той ще опрости и когото пожелае, ще накаже. Аллах е опрощаващ, милосърден.

130. О, вярващи, не изяждайте лихвата, многократно умножена, и бойте се от Аллах, за да сполучите!
131. И бойте се от Огъня, подготвен за неверниците!
132. И покорявайте се на Аллах и на Пратеника, за да бъдете помилвани!
133. И надпреварвайте се към опрощение от своя Господ и към Градината с ширината на небесата и на земята, приготвена за богобоязливите,
134. които раздават и в радост, и в беда, и за сдържащите гнева си, и за извиняващите хората, - Аллах обича благодетелните, -
135. и за онези, които щом сторят непристойност или угнетят сами себе си, споменават Аллах и молят опрощение за своите грехове, а кой освен Аллах опрощава греховете? и не упорстват в своите деяния, знаейки, -
136. на такива наградата им е опрощение от техния Господ и Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно. И колко прекрасна е отплатата за дейните!
137. Вече минаха преди вас други събития. Вървете по земята и вижте какъв е краят на отричащите!
138. Това е пояснение за хората и напътствие, и наставление за богобоязливите.
139. И не падайте духом, и не скърбете! Вие ще надделеете, ако сте вярващи!
140. Ако вас засегна рана, то такава рана засегна и [другия] народ. Тези дни ги редуваме сред хората, за да узнае Аллах кои са повярвали и за да вземе от вас жертващи се [за вярата] Аллах не обича угнетителите,
(Тъй като знанието на Аллах е вечно, тълкувателите обясняват израза "за да узнае Аллах кои са повярвали" като:1) за да разкрие; 2) за да отличи вярващите от лицемерите.)
141. и за да пречисти Аллах повярвалите, и да съкруши неверниците.
142. Или смятахте да влезете в Рая, без Аллах да е изпитал кои от вас се борят и без да е изпитал търпеливите?
143. И възжелахте смъртта [в битка], преди да я срещнете. Но вече я видяхте с очите си.
144. Мухаммад е само един Пратеник, преди когото преминаха пратениците. Нима, ако бе умрял или бе убит, щяхте да се отвърнете? А който се отвърне, той не ще навреди на Аллах с нищо. Аллах ще въздаде на признателните.
145. Никой не умира иначе освен с позволението на Аллах в предписан срок. Който иска наградата на земния живот, Ние му даряваме от него, а който иска наградата на отвъдния, Ние му даряваме от него. И ще въздадем на признателните.
146. И с колко пророци се сражаваха огромни множества, но те не изнемощяваха от онова, което ги сполетяваше по пътя на Аллах, и не проявяваха слабост, и не се огъваха. Аллах обича търпеливите.
147. Думите им бяха само да кажат: "Господи наш, опрости греховете ни и нашата невъздържаност в делата, и укрепи нашите стъпки, и ни помогни срещу невярващите хора!"
148. И въздаде им Аллах наградата на земния живот, и прекрасната награда на отвъдния. Аллах обича благодетелните.
149. О, вярващи, ако се покорите на неверниците, те ще ви тласкат назад [към неверието] и ще се върнете губещи.
150. Да, Аллах е вашият Покровител и Той е Най-добрият помощник.
151. Ще хвърлим ужас в сърцата на неверниците, защото съдружиха с Аллах онова, на което Той не е низпослал довод. Мястото им е Огънят и колко лошо е обиталището на угнетителите!
152. Аллах изпълни Своето обещание към вас, когато ги съкрушихте с Неговото позволение, додето се поколебахте и започнахте да спорите относно заповедта [на Пратеника], и се възпротивихте, след като Той ви показа онова, което обичате. Някои от вас искат земния живот, а някои от вас искат отвъдния. После Той ви отклони от тях, за да ви изпита и вече ви извини. Аллах е владетел на благодат за вярващите.
153. [Спомнете си,] когато побягнахте нагоре и не се извръщахте към никого, а зад вас Пратеника ви зовеше. И ви въздаде Той печал след печал, та да не скърбите нито за онова, което ви е подминало, нито за онова, което ви сполетя. Сведущ е Аллах за вашите дела.
154. После, подир скръбта, Той ви спусна за успокоение дрямка, обзела една група от вас, а на [друга] група тревога изпълни душите. Допускаха неправда за Аллах с помислите на невежеството, казвайки: "С какво зависи делото от нас?" Кажи [о, Мухаммад]: "Делото принадлежи всецяло на Аллах." Скриват в душите си онова, което не издават пред теб. Казват: "Ако делото с нещо зависеше от нас, тук нямаше да ни убиват." Кажи: "И да си стояхте по домовете, онези, на които бе писано да бъдат убити, щяха да излязат към своите [смъртни] ложета. [Това бе,] за да изпита Аллах какво е в гърдите ви и за да провери какво е в сърцата ви. Аллах знае съкровеното в сърцата."
155. Онези от вас, които се отвърнаха в деня на сблъсъка между двете множества [при Ухуд], тях сатаната накара да се подхлъзнат с дял от онова, което са придобили. Аллах вече ги извини. Наистина Аллах е опрощаващ, всеблаг.
(През 624 г. при Бадр се разгоряла първата битка между мюсюлманите и съдружаващите. В нея мюсюлманите удържали пълна победа. През 625 г. съдружаващите се организирали за отмъщение и в същата година при Ухуд в началото на битката мюсюлманите разгромили неприятеля, но след това настъпило безредие, някои се втурнали подир бягащите заради плячка, престъпвайки разпореждането на Пророка, мир нему, и след успешното начало претърпели поражение.)
156. О, вярващи, не бъдете като онези, които не вярваха и казваха на своите братя, когато странстваха по земята или бяха завоеватели: "Ако бяха при нас, нямаше да умрат и нямаше да ги убият.", за да огорчи Аллах сърцата им. Аллах съживява и умъртвява. Аллах съзира вашите дела.
157. И ако бъдете убити или умрете по пътя на Аллах, опрощение и милост от Аллах е по-добро от онова, което трупат.
158. И ако умрете или ви убият, при Аллах ще бъдете събрани.
159. По милост от Аллах ти се смекчи спрямо тях. А ако беше груб, с жестоко сърце, щяха да се разотидат от теб. Извини ги и моли за опрощението им, и се съветвай с тях по делата! А решиш ли [нещо], уповавай се на Аллах! Аллах обича уповаващите се Нему.
160. Ако Аллах ви подкрепи, няма кой да ви надвие, а ако ви изостави, кой след Него ще ви подкрепи? На Аллах да се уповават вярващите!

161. И не подобава на пророк да измени. А който измени, в Деня на възкресението ще дойде с онова, с което е изменил. После на всяка душа ще се изплати, каквото е придобила. И не ще бъдат угнетени.
162. Нима онзи, който следва благоволението на Аллах, е като онзи, който е изпитал гнева на Аллах и мястото му е Адът? Колко лоша е тази участ!
163. При Аллах те са на степени. Аллах съзира техните дела.
164. Аллах облагодетелства вярващите, когато измежду тях самите им проводи Пратеник, който им чете Неговите знамения и ги пречиства, и ги учи на Писанието и на мъдростта, въпреки че преди бяха в явна заблуда.
165. Нима когато ви порази беда [при Ухуд], [а] вие поразихте с двойна [при Бадр], не рекохте: "Откъде е това?" Кажи: "То е от самите вас." Аллах за всяко нещо има сила.
166. Онова, което ви порази в деня, когато двете множества се срещнаха, е с позволението на Аллах и за да отличи Той вярващите,
167. и за да отличи кои лицемерят. И им се рече: "Елате, сражавайте се по пътя на Аллах или се защитете!" Рекоха: "Ако знаехме как да се сражаваме, щяхме да ви последваме." В онзи ден те бяха по-близо до неверието, отколкото до вярата, изричайки с уста онова, което не е в сърцата им. Аллах най-добре знае какво таят.
168. На онези, които рекоха на своите братя, когато си седяха вкъщи: "Ако бяха ни послушали, нямаше да ги убият.", кажи: "Тогава отблъснете смъртта от себе си, ако говорите истината!"
169. И не смятай за мъртви убитите по пътя на Аллах! Не, живи са! При своя Господ те се препитават,
170. ликуващи за онова, което Аллах им е дарил от Своята благодат, и се радват за онези, които [ще ги последват, но] все още не са ги настигнали, че няма страх за тях и не ще скърбят.
171. Радват се на обилие и благодат от Аллах. Не погубва Аллах наградата на вярващите,
172. онези, които откликнаха на Аллах и на Пратеника, след като бяха ранени. За онези от тях, които благодетелстваха и се бояха, има огромна награда.
173. За онези, на които хората рекоха: "Враговете се насъбраха против вас, страхувайте се от тях!", но вярата им се усили и рекоха: "Достатъчен ни е Аллах. Колко прекрасен Довереник е Той!"
174. И се завърнаха с обилие и благодат от Аллах. Зло не ги докосна и следваха благоволението на Аллах. Аллах е владетел на велика благодат.
175. Именно сатаната плаши със своите приближени. Но не се страхувайте от тях, а се страхувайте от Мен един, ако сте вярващи!
176. И да не те наскърбяват онези, които се надпреварват в неверието! Те с нищо не ще навредят на Аллах. Аллах иска да не им отреди дял в отвъдния живот. За тях има огромно мъчение.
177. Онези, които купиха неверието вместо вярата, с нищо не ще навредят на Аллах. За тях има болезнено мъчение.
178. Неверниците да не смятат, че като удължаваме живота им, това е добро за душите им. Удължаваме им го само за да увеличат греха си. За тях има унизително мъчение.
179. Аллах не ще остави вярващите в положението, в което сте, докато не отдели лошия от добрия. Аллах не ще ви разкрие неведомото, но Аллах избира от Своите пратеници когото пожелае. Вярвайте в Аллах и в Неговите пратеници! И ако вярвате и се боите, за вас има огромна награда.
180. И да не смятат скъперниците, че благодатта, която Аллах им е дал, е добро за тях! Не, тя е зло за тях. В Деня на възкресението ще им бъде надянато на врата онова, за което се скъпяха. На Аллах е наследството на небесата и на земята. Сведущ е Аллах за вашите дела.
181. Аллах чу словата на онези, които казаха: "Аллах е беден, а ние сме богати." Ще запишем какво казаха и как избиваха пророците без право. И ще кажем: "Вкусете мъчителното горене!"
182. То е заради онова, което сторихте преди със своите ръце. Аллах не е угнетител на рабите Си.
183. На онези, които казаха: "Аллах ни заръча да не вярваме на пратеник, додето не ни донесе жертва, която огънят да погълне." Кажи: "Пратеници преди мен вече ви донесоха ясните знаци и онова, което казахте. Защо тогава ги убихте, ако говорите истината?"
184. И ако теб [о, Мухаммад] взеха за лъжец, то и преди теб бяха взимани за лъжци пратеници, донесли ясните знаци и писанията, и сияйната Книга.
185. Всяка душа ще вкуси смъртта и вашите награди напълно ще ви се изплатят в Деня на възкресението. Който бъде отдалечен от Огъня и бъде въведен в Рая, той ще сполучи. А земният живот е само измамна наслада.
186. Наистина ще бъдете изпитани и в имотите, и в душите ви, и ще чуете много обиди от дарените с Писанието преди вас и от съдружаващите. Но ако сте търпеливи и богобоязливи, това е от решаващите дела.
187. И когато Аллах взе обета от дарените с Писанието: "Да го разяснявате на хората и да не го скривате!", те го захвърлиха зад гърба си и го продадоха на нищожна цена. Колко лошо е онова, което купуват!
188. Не смятай, че радващите се на онова, което са извършили и обичащите да ги хвалят за онова, което не са сторили, не смятай, че те са избегнали мъчението! За тях има болезнено мъчение.
189. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята. Аллах над всяко нещо има сила.
190. В сътворяването на небесата и на земята, и в промяната на нощта и деня има знамения за разумните,
191. които споменават Аллах и прави, и седнали, и легнали на хълбок, и размишляват за сътворяването на небесата и на земята: "Господи наш, Ти не си сътворил това напразно. Пречист си Ти! Опази ни от мъчението на Огъня!
192. Господи наш, когото вкараш в Огъня, опозорил си го. За угнетителите няма избавители.
193. Господи наш, чухме вестител да зове към вярата: "Вярвайте в своя Господ!" И повярвахме. Господи, опрости греховете ни и отмахни от нас лошите ни постъпки, и ни прибери с праведниците!
194. И дари ни, Господи, онова, което си ни обещал чрез Твоите пратеници, и не ни опозорявай в Деня на възкресението! Ти никога не нарушаваш обещанието."

195. А техният Господ им отвърна: “Не ще погубя деяние на никого от вас, нито на мъж, нито на жена вие сте един от друг а онези, които участваха в преселението и бяха прогонени от домовете им, и бяха мъчени по Моя път, и се сражаваха, и ги убиваха, от тях ще отмахна лошите им постъпки и ще ги въведа в Градините, сред които реки текат награда от Аллах. При Аллах е прекрасната награда.

(Преселението хиджра *на мюсюлманите заедно с Пророка, мир нему, от Мека в ал-Медина през 622 г. поставя началото на ислямското летоброене.)*

196. Да не те мами оживлението на неверниците по земята

(Като причина за низпославането на това знамение се посочват думите на някои вярващи, изречени по повод на благата, с които съдружаващите разполагали: “Ако се погледне това, което ние виждаме, враговете на Аллах тънат в охолство, а ние в неволя.” Разбира се, подобни предупреждения се отправят към всички вярващи.)

197. кратко наслаждение, после мястото им е Адът. Колко лоша постеля е той!

198. Ала за онези, които се боят от своя Господ, са Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно прием от Аллах. А при Аллах е най-доброто за праведниците.

199. Някои от хората на Писанието вярват в Аллах и в низпосланото на вас, и в низпосланото на тях, смирени пред Аллах. Те не продават знаменията на Аллах на никаква цена. Те имат наградата си при своя Господ. Аллах бързо прави равносметка.

200. О, вярващи, бъдете търпеливи и надвивайте с търпение, и бъдете твърди, и се бойте от Аллах, за да сполучите!

4.
СУРА ЖЕНИТЕ
(АН-НИСА)

Мединска. Съдържа 176 знамения.

(Тази сура е озаглавена така, защото в нея се говори преди всичко за жената, за нейния правен и социален статут, за значението є в обществото. Новите реалности и събитията, последвали преселението хиджра*, са превърнали в необходимост някои юридически постановки, споменати в сурата.)*

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. О, хора, бойте се от своя Господ, Който ви сътвори от един човек и сътвори от него съпругата му, и от двамата намножи мъже и жени. И бойте се от Аллах, с Чието име се умолявате един друг, и от [прекъсване на] кръвните родства! Наистина Аллах ви наблюдава.

2. И давайте на сираците имотите им, и не подменяйте доброто с лошо, и не поглъщайте имотите им към вашите имоти! Това е голямо прегрешение.

3. А ако ви е страх, че няма да сте справедливи към сираците, [ако се ожените за тях,] встъпвайте в брак с онези от жените, които харесвате две и три, и четири. А ако ви е страх, че няма да сте справедливи с една или с [пленнички] владени от десницата ви. Това е най-малкото, за да не се отклоните.

(Разрешението мъжете да встъпват в брак с повече от една жена, въпреки естествената в такива случаи ревност, много отдавна е превърнало знамението в обект на критики от страна на немюсюлманите. Споменатото позволение трябва да се разглежда в светлината на променящите се ислямски реалности. Ислямът категорично забранява прелюбодейството. Бракът с повече от една жена може да се окаже неизбежен, когато мъжът е силен и потентен, а жената слаба и апатична или неспособна да ражда, и когато поради войни и ред други причини броят на мъжете намалее, а този на жените се увеличи. Тогава бракът на мъжа с повече от една жена не е задължение, а разрешение. Освен това, то не е неограничено, а е обвързано с условието за справедливост, и на онези, които се страхуват, че не ще могат да го спазват, е повелено да се задоволят само с една съпруга. Когато всички тези ограничения и условия се разглеждат комплексно, става ясно, че от гледна точка на приспособяването към средата, променяща се във времето, това позволение е най-уместният подход.)

4. И давайте на жените задължителната плата от сърце! А ако ви отстъпят нещо от него, яжте го със здраве и охота!

5. И не давайте на несъзнаващите своите имоти, които Аллах е сторил опора за вас, но ги хранете от тях и ги обличайте, и им говорете благи думи!

6. И изпитвайте сираците, докато станат за брак, и щом забележите у тях зрелост, предайте им техните имоти и не ги изяждайте разточително и припряно, да не би да порастат. И който [настойник] е богат, нека се въздържа, а който е беден, нека яде с приличие [от наследството на сираците]. И когато им прдавате имотите, вземете свидетели пред тях. Достатъчен е Аллах да потърси сметка.

7. За мъжете има дял от онова, което са оставили родителите и най-близките, и за жените има дял от онова, което са оставили родителите и най-близките малко или много предписан дял.

(Като отхвърля някои предислямски традиции, това знамение разкрива, че и жената има дял в наследството и че този дял, отреден є от Аллах, трябва непременно да є се даде.)

8. И когато на подялбата присъстват близки и сираци, и нуждаещи се, дайте им от него и им говорете благи думи!

9. И да се плашат те [от несправедливост], както биха се страхували, ако оставят след себе си невръстни потомци! И да се боят от Аллах, и да говорят уместни думи!

10. Които поглъщат имотите на сираците несправедливо, те поглъщат в стомасите си огън и ще горят в пламъци.

11. Повелява ви Аллах за вашите деца: за мъжкото е дял, колкото за две женски. А ако са повече от две жени, за тях са две третини от оставеното. А ако е една, за нея е половината. А за родителите му, за всеки един от тях, е шестината от оставеното, ако е имал дете. А ако не е имал дете и го наследят родителите му, за майка му е третината. А ако е имал братя, за майка му е шестината след завещание, завещано от него, или дълг. Предписание от Аллах! Не знаете кой ви е по-близък по изгода, бащите или синовете ви. Аллах е всезнаещ, премъдър.

(При уреждането на наследството съгласно ислямското право се върви към спазване на равновесие: на тези, които са принудени да правят повече разходи, се дава по-голям дял, а на тези, които изразходват по-малко по-малък дял. Според ислямското семейно право при женитба мъжът е този, който дава зестра и поема разходите по сватбата. И след женитбата отново мъжът е този, който се грижи било за близък роднина, изпаднал в нужда, било за съпругата и децата, осигурява им храна, облекло, жилище и други насъщни нужди. Именно по тази причина делът на мъжете в наследството по принцип е два пъти по-голям от този на жените.)

12. За вас е половината от онова, което са оставили съпругите ви, ако не са имали дете. А ако са имали дете, за вас е четвъртината от онова, което са оставили след завещание, завещано от тях, или дълг. А за съпругите е четвъртината от онова, което сте оставили, ако не сте имали дете. А ако сте имали дете, за тях е осмината от онова, което сте оставили след завещание, завещано от вас, или дълг. А ако мъж или жена биват наследени и нямат родители и деца, и имат брат или сестра, за всеки един от тях е шестината. А ако са повече от това, те са съдружници в третината след завещание, което е завещано, или дълг, без да има ощетен. Това е завет от Аллах! Аллах е всезнаещ, всеблаг.

13. Тези са границите на Аллах. А който се покорява на Аллах и на Неговия Пратеник, Той ще го въведе в Градините, сред които реки текат. Там ще пребивават вечно. Това е великото спасение.
14. А който не се подчинява на Аллах и на Неговия Пратеник, и престъпва Неговите граници, Той ще го въведе в Огъня. Там ще пребивава вечно и ще има унизително мъчение за него.
15. А срещу онези от жените ви, които извършат прелюбодеяние, вземете четирима измежду вас за свидетели. А засвидетелстват ли, дръжте жените в домовете, докато смъртта ги прибере или Аллах им стори път.
16. И на двамата от вас, които го извършат, причинете страдания! А ако се разкаят и поправят, оставете ги! Аллах е приемащ покаянието, милосърден.
(Според повечето тълкуватели, и двете горни знамения се отнасят до прелюбодеянието като форма на разврата. Първото разкрива наказанието за прелюбодеяние при семейните, а второто наказанието за прелюбодеяние при несемейните. Те се прилагали през ранноислямския период. С по-късните знамения и хадиси тези положения са отменени и са въведени други наказания определен брой удари с тояга за прелюбодеяние на несемейни и убиване с камъни за прелюбодеяние на семейни.)

17. Аллах приема покаянието на онези, които правят зло в неведение, после скоро се покайват. На тези Аллах приема покаянието. Аллах е всезнаещ, премъдър.
18. И не е покаянието за онези, които правят злини, а щом дойде при някого от тях смъртта, казва: “Сега се покаях.” нито за онези, които умират неверници. За тях Ние сме приготвили болезнено мъчение.
19. О, вярващи, не ви се позволява да взимате в наследство жените против волята им. И не ги потискайте, за да отнемете част от онова, което сте им дали, освен ако извършат явно прелюбодеяние. И живейте с тях, както подобава. А ако сте ги възненавидили, то може и да възненавидите нещо, а Аллах да е вложил в него много добро.
20. А ако пожелаете на мястото на една съпруга да вземете друга и сте дали голямо богатство на първата, не взимайте нищо от него! Нима ще го вземете с измама и явен грях?
21. И как ще го вземете, след като се отдадохте един на друг, и те получиха от вас твърд обет?
(Вж. 2: 229)

22. И не встъпвайте в брак с жените, за които са се женили бащите ви, освен което е било [преди Исляма]. Това е непристойност, гнусота и злочест път.
23. Под възбрана са за вас майките ви, дъщерите ви, сестрите ви, лелите ви, вуйните ви, дъщерите на брата и дъщерите на сестрата, и жените, които са ви кърмили, и сестрите ви по кърмене, и майките на жените ви, и заварените под ваша опека дъщери на жените ви, при които сте влезли [в съпружество], а ако не сте влезли не е прегрешение за вас; и съпругите на синовете ви, които са ваша плът; и да съберете две сестри, освен което е било. Аллах е опрощаващ, милосърден.
24. [Под възбрана са за вас] и омъжените жени, освен [пленничките] които десниците ви владеят. Това е предписанието на Аллах за вас. И отвъд него ви е позволено да търсите съпруги с имотите си целомъдрено, а не с разврат. А на съпругите, от които сте се възползвали, дайте в дар задължителната плата. И няма прегрешение за вас в онова, за което се споразумеете след платата. Аллах е всезнаещ, премъдър.
(Под израза “съпругите, от които сте се възползвали” се подразбира временният брак, който в ранните години на Исляма бил разрешен, но по-късно отменен.)

25. Този от вас, който не може да се разпростре да встъпи в брак със свободни вярващи жени, тогава с някои от вашите вярващи момичета, които десниците ви владеят. Аллах най-добре знае вашата вяра. Вие сте един от друг. Встъпвайте в брак с тях с позволението на техните господари и им дайте задължителната плата с добро. Да са целомъдрени, а не развратници, нито такива, които си взимат приятели. Ако извършат прелюбодеяние, след като се омъжат, за тях е половината от наказанието, което е за свободните жени. Това е за онзи от вас, който се страхува от грях. А да търпите е най-доброто за вас. Аллах е опрощаващ, милосърден.
26. Аллах иска да ви разясни и да ви насочи по пътищата на онези, които бяха преди вас, и да приеме покаянието ви. Аллах е всезнаещ, премъдър.
27. Аллах иска да приеме покаянието ви, а онези, които следват страстите, искат съвсем да ви отклонят.
28. Аллах иска да ви облекчи. Човекът бе сътворен слаб.
29. О, вярващи, не изяждайте своите имоти с измама помежду си, освен ако е търговия по ваше взаимно съгласие. И не убивайте сами себе си! Към вас Аллах е милосърден.
30. А който върши това с престъпване и несправедливост, ще го изгаряме в Огъня. Това е лесно за Аллах.
31. Ако избягвате големите грехове, които са ви забранени, ще отмахнем от вас лошите ви постъпки и ще ви въведем в достойна обител.
32. И не възжелавайте онова, с което Аллах предпочете едни от вас пред други! За мъжете има дял от онова, което са заслужили, и за жените има дял от онова, което са заслужили. И молете Аллах за Неговата благодат! Аллах всяко нещо знае.
33. На всеки сторихме наследници за онова, което са оставили двамата родители и най-близките. А на онези, с които се обвързаха вашите клетви, въздайте дела им! Аллах на всяко нещо е свидетел.
(Тези, които са обвързани с клетва, са нещо като наследници по договор обичай, характерен за предислямската езическа епоха, който е отхвърлен в сура 8: 75.)

34. Мъжете стоят над жените с това, с което Аллах предпочете едни пред други и защото харчат от имотите си. Целомъдрените жени са послушни, пазят съкровеното си, както Аллах ги е запазил. А онези, от чието непокорство се страхувате, увещавайте, [после] се отдръпнете от тях в постелите, и [ако трябва] ги удряйте! А покорят ли ви се, не търсете средство против тях! Аллах е всевишен, превелик.
35. А ако ви е страх от раздор между двамата, пратете съдник от неговото семейство и съдник от нейното семейство. Ако искат сдобряване, Аллах ще ги помири. Аллах е всезнаещ, сведущ.

36. И служете единствено на Аллах, и нищо не съдружавайте с Него! И към родителите добрина, и към близкия, и сираците, и нуждаещите се, и към близкия съсед, и към далечния съсед, и към другаря редом, и към пътника, и към владените от вашата десница! Аллах не обича горделивия, самохвалеца,
37. които се скъпят и повеляват скъперничество на хората, и скриват онова, което Аллах им е дал от Своята благодат, приготвихме Ние за неверниците унизително мъчение,
38. и онези, които раздават своите имоти на показ пред хората и не вярват нито в Аллах, нито в Сетния ден; и онзи, на когото сатаната е приятел. Колко лош приятел е той!
39. И каква загуба те биха имали, ако повярваха в Аллах и в Сетния ден, и раздаваха от онова, което Аллах им е дал за препитание? Аллах добре ги знае.
40. Аллах не угнетява дори с тежестта на прашинка. А щом е добрина, Той я удвоява и дарява от Себе си огромна награда.
41. И как ще бъдат, щом доведем от всяка общност свидетел, и теб доведем [о, Мухаммад] да свидетелстваш за тях?
(Всеки пророк ще бъде свидетел за своята общност.)
42. В Деня тогава онези, които не повярваха и не се подчиниха на Пратеника, ще поискат да се изравнят със земята. И не ще потулят от Аллах и една случка.
43. О, вярващи, не пристъпвайте към молитвата, когато сте пияни, додето вече знаете какво говорите; нито омърсени освен ако сте пътници, докато не се окъпете! И ако сте болни или на път, или някой от вас е дошъл от нужника, или сте обладавали жени, а не сте намерили вода, тогава потърсете чиста земя и натрийте лицата и ръцете си. Аллах е извиняващ, опрощаващ.
44. Не видя ли ти, че дарените с дял от Писанието купуват заблудата и искат да се заблудите по пътя?
45. Аллах най-добре знае враговете ви. Достатъчен е Аллах за покровител и достатъчен е Аллах за избавител.
46. Някои от юдеите променят местата на думите и казват: "Чухме и не се подчинихме!" и "Чуй, глух да си!", и: "Зачети ни!", като кривят език и хулят религията. А ако кажеха: "Чухме и се покорихме!" и "Чуй", и "Погледни ни!", щеше да е по-добре за тях и по-право. Но Аллах ги прокле за тяхното неверие и не вярват освен малцина.
47. О, дарени с Писанието, повярвайте в онова, което низпослахме, за да потвърдим наличното у вас, преди ликове да изтрием и образа в тил да обърнем, или да ги прокълнем, както проклехме хората на Съботата. Повелята на Аллах непременно се изпълнява.
(Хората на Съботата са юдеите.)
48. Аллах не прощава да се съдружава с Него, но освен това прощава на когото пожелае. А който съдружава с Аллах, той измисля огромен грях.
49. Не видя ли ти онези, които изкарват себе си за най-чистите? Не, Аллах пречиства когото пожелае и не ще бъдат угнетени дори колкото с влакънце от фурма.
50. Виж как измислят лъжа за Аллах! Това стига за явен грях.
51. Не видя ли ти дарените с дял от Писанието? Вярват в магията и в сатаната, и казват на неверниците: "Тези са по-напътени от вярващите."
52. Тези са, които Аллах е проклел. А за онзи, когото Аллах прокълне, ти не ще намериш закрилник.
53. Нима притежават дял от властта! Тогава те не ще дадат на хората и браздица от костилка на фурма.
54. Или завиждат на хората за онова, което Аллах им дари от Своята благодат? Ние дарихме вече рода на Ибрахим с Писанието и с мъдростта, и им дарихме огромна власт.
55. Някои от тях повярваха в него, а други се отвърнаха. Достатъчни са пламъците на Ада.
56. Онези, които не вярват в Нашите знамения, ще ги изгаряме в Огъня. Всякога, щом кожата им се опече, я сменяваме с друга кожа, за да вкусят мъчението. Аллах е всемогъщ, премъдър.
(Това знамение съдържа едно от научните чудеса на Корана. В него безупречно се разкрива, че сетивните центрове на човешкото тяло се намират в кожата. Съвременните медицински открития потвърждават това.)
57. А онези, които вярват и вършат праведни дела, ще въведем в Градините, сред които реки текат и там ще пребивават вечно и завинаги. Ще имат там пречисти съпруги. И ще ги настаним под дебела сянка.
58. Аллах ви повелява да връщате поверените имущества на техните собственици и когато съдите между хората, да съдите със справедливост. Как прекрасно е това, с което Аллах ви наставлява! Аллах е всечуващ, всезрящ.
59. О, вярващи, покорявайте се на Аллах и се покорявайте на Пратеника и на удостоените с власт сред вас! И спорите ли за нещо, отнесете го към Аллах и към Пратеника, ако вярвате в Аллах и в Сетния ден! Това е най-доброто и най-похвалното за изход.
60. Не видя ли ти онези, които твърдят, че са повярвали в низпосланото на теб и в низпосланото преди теб? Искат да се съдят при тирана, а им бе повелено да го отхвърлят. Сатаната иска да ги въведе в дълбока заблуда.
61. И когато им се каже: "Елате при онова, което Аллах низпосла, и при Пратеника!", виждаш лицемерите напълно да се отвръщат от теб.
62. А как ще бъдат, щом ги сполети беда заради онова, което ръцете им са сторили отнапред? После ще дойдат при теб, кълнейки се в Аллах: "Искахме само добротворство и умиротворение."
63. Това са онези, за които Аллах знае какво имат в сърцата. Бъди въздържан с тях и ги поучавай, и им говори с красноречиви думи!
64. Всеки пратеник изпращахме само да му се покоряват с позволението на Аллах. И ако те, когато угнетяваха себе си, дойдеха при теб [о, Мухаммад] и помолеха Аллах за опрощение, и Пратеника помолеше за опрощението им, щяха да видят, че Аллах е приемащ покаянието, милосърден.
65. Но не кълна се в твоя Господ! те не ще станат вярващи, докато не те сторят съдник за всеки възникнал спор помежду им; после не намират затруднение у себе си относно онова, което си решил и напълно се подчиняват.

66. И ако им предпишехме: “Убийте себе си!” или “Излезте от домовете си!”, не биха го сторили освен малцина от тях. А ако направеха това, за което са наставлявани, то щеше да е най-доброто за тях и най-силно да ги укрепи.
67. Тогава щяхме да им дарим от Нас огромна награда
68. и да ги насочим по правия път.
69. Които се покоряват на Аллах и на Пратеника, те са с онези, които Аллах е дарил: пророците, всеправдивите, жертващите се за вярата и благочестивите. Колко добри са те за другари!
70. Такава е благодатта от Аллах. Достатъчно Аллах знае.
71. О, вярващи, бъдете предпазливи и настъпвайте на отреди или настъпвайте вкупом!
(Islamът разрешава войната за законна защита, за премахване на насилието и гнета по земята, за осигуряване на истинска свобода на религията и изповеданията. Дълг на мюсюлманите е да бъдат винаги готови за война, но без законна причина те не воюват, а превръщат бойната си готовност в гаранция за мира.)
72. Сред вас все някой изостава и щом ви сполети беда, казва: “Аллах ме дари с благодат, защото не бях с тях.”
73. А щом ви достигне обилие от Аллах, той все казва, сякаш не е имало между вас приятелство: “Ех, и аз да бях с тях, та да спечеля огромна печалба!”
74. И нека се сражават по пътя на Аллах онези, които продават земния живот за отвъдния. А на онзи, който се сражава по пътя на Аллах и бъде убит или надвие, Ние ще дадем огромна награда.
75. И защо да не се сражавате по пътя на Аллах и заради слабите от мъжете, жените и децата, които казват: “Господи наш, изведи ни от това селище, обитателите на което са угнетители! И стани наш покровител, и стани наш избавител!”
76. Вярващите се сражават по пътя на Аллах, а неверниците се сражават по пътя на идолите. Сражавайте се с приятелите на сатаните! Слабо е коварството на сатаната!
(“идолите” - тагут. *Вж. 2: 256)*
77. Не видя ли ти онези, на които бе казано: “Въздържайте ръцете си [от сражение] и извършвайте молитвата, и давайте милостинята *закат*!” А когато им бе предписано сражение, ето че част от тях се уплаши от хората, колкото се плаши от Аллах, и дори повече. И рекоха: “Господи наш, защо ни предписа сражение? Защо не ни отсрочи за кратко време?” Кажи: “Насладата на земния живот е мимолетна, а отвъдният е най-доброто за богобоязливите. И не ще бъдете угнетени дори с влакънце от фурма.”
78. Където и да сте, смъртта ще ви догони, дори да сте във въздигнати кули. И ако ги достигне добрина, казват: “Това е от Аллах.”, а ако ги сполети злина, казват: “Това е от теб [о, Мухаммад]!” Кажи: “Всичко е от Аллах.” Какво им е на тези хора, та почти не проумяват дума?
79. Каквато и добрина да те достигне, тя е от Аллах, а каквато и злина да те сполети, тя е от самия теб. Пратеник те изпратихме при хората. Достатъчен е Аллах за свидетел.
80. Който се покорява на Пратеника, вече се е покорил на Аллах. А отметнат ли се, Ние не те изпратихме за техен пазител.
81. И казват: “Покоряваме се!”, а отделят ли се от теб, група от тях крои нощем противното на онова, което говори. Но Аллах записва какво кроят нощем. Бъди въздържан с тях и на Аллах се уповавай! Достатъчен е Аллах за довереник.
82. Нима не размишляват над Корана? И ако бе от друг, а не от Аллах, щяха да открият в него много противоречия.
(Свещеният Коран е цялостно послание като съдържание, идейност и изказ. Думите, изречени от хората, са различни според положението и условията, в които се намират пишещият и говорещият. А Книгата на Аллах отначало докрай се отличава с неповторима красота и гладкост, със строга последователност, цялост, непоклатимост и хармония, въпреки че засяга времето отпреди сътворението до вечността. Това е достатъчно, за да се проумее, че Свещеният Коран не е човешко творение, а е низпослание от Аллах.)
83. И щом дойде при тях известие за спокойствие или за страх, разгласяват го. А ако бяха го отнесли до Пратеника и удостоените с власт измежду им, щяха да го разберат онези от тях, които могат да го проумеят. И ако не бе благодатта на Аллах към вас, и Неговата милост, щяхте да последвате сатаната, освен малцина.
84. И сражавай се [о, Мухаммад] по пътя на Аллах! Отговорен си единствено за себе си. И подбуждай вярващите! Дано Аллах възпре мощта на неверниците! Аллах е най-силен по мощ и най-силен по наказание.
85. Който се застъпва за добро дело, ще има дял от него, а който се застъпва за лошо дело, ще има бреме от него. Аллах за всяко нещо въздава.
86. И щом ви поздравят с поздрав, поздравете с по-хубав от него или отвърнете със същия! Аллах за всяко нещо държи сметка.
87. Аллах няма друг бог освен Него! Ще ви събере Той в Деня на възкресението, няма съмнение в това. А кой е по-правдив в словото си от Аллах?
88. Какво ви е, та спрямо лицемерите сте две групи? Низвергна ги Аллах заради онова, което са придобили. Нима искате да напътите онзи, когото Аллах е оставил в заблуда? А когото Аллах остави в заблуда, ти не ще намериш път за него.
89. Желаят и вие да сте неверници, както и те са неверници, за да бъдете равни. И не взимайте ближни от тях, докато не се преселят по пътя на Аллах! А отметнат ли се, хващайте и ги убивайте, където ги заварите и не взимайте от тях нито ближен, нито помощник
90. освен добралите се до народ, с който имате договор; или дошлите при вас със свити сърца, че са се сражавали срещу вас или че ще се сражават срещу своя народ. И ако Аллах бе пожелал, щеше да ги овласти над вас и да се сражават срещу вас. А отдръпнат ли се, без да се сражават, и ви предложат мир, Аллах не ще ви отвори път против тях.
91. Ще откриете и други, които искат и с вас да са в безопасност, и със своя народ в безопасност. Всякога, щом биваха връщани към изкушението, биваха низвергвани в него. И ако не се отдръпнат и не ви предложат мир, и не удържат ръцете си, хващайте и ги убивайте, където ги заварите! Дадохме ви явен довод срещу тези.

92. И не трябва вярващ да убива вярващ, освен по погрешка. А онзи, който убие вярващ по погрешка да освободи вярващ роб и да връчи откуп на семейството му, освен ако простят. А ако [убитият] е вярващ от враждебен вам народ да се освободи вярващ роб. А ако е от народ с договор между вас да се връчи откуп на семейството му и да се освободи вярващ роб. А онзи, който няма възможност да говее два поредни месеца за покаяние пред Аллах. Аллах е всезнаещ, премъдър.
93. А за онзи, който умишлено убие вярващ, възмездието му е Адът, там ще пребивава вечно. Аллах му се гневи и го проклина, и за него е приготвил огромно мъчение.
94. О, вярващи, когато странствате по пътя на Аллах, изяснявайте си и не казвайте на онзи, който ви отправи поздрав: "Ти не си вярващ", стремейки се към мимолетното на земния живот. При Аллах има обилни богатства. Такива бяхте преди, но Аллах ви облагодетелства. Изяснявайте си! Сведущ е Аллах за вашите дела.
95. Не са равностойни онези от вярващите, които си седят вкъщи, без да им се навреди, и онези, които се борят по пътя на Аллах чрез своите имоти и души. Аллах отреди на борещите се чрез своите имоти и души да са с едно стъпало над седящите. На всеки Аллах обеща Най-прекрасното, но Аллах отличи борещите се пред седящите с огромна награда:
96. със степени от Него и с опрощение, и милост. Аллах е опрощаващ, милосърден.
97. Когато ангелите приберат душите на угнетилите себе си, ще им рекат: "В какво положение бяхте?" Ще рекат: "Бяхме безсилни на земята." Ще рекат: "Не беше ли просторна земята на Аллах, та да се преселите из нея?" На тези мястото им е Адът и колко лоша участ е той,
98. освен за слабите от мъжете, жените и децата, които са немощни и не намират път.
99. Тези Аллах може и да извини. Аллах е извиняващ, опрощаващ.
100. А който се пресели по пътя на Аллах, ще открие на земята много приют и обилие. А който напусне дома си, преселвайки се заради Аллах и Неговия Пратеник, и после го настигне смъртта, при Аллах му е отредена наградата. Аллах е опрощаващ, милосърден.
(Преди преселването в ал-Медина мюсюлманите преживели големи страдания, мъчения и беди, затова част от тях емигрирали в Етиопия. През 622 г. Пророка, мир нему, и неговите сподвижници се преселили в ал-Медина.)
101. А когато странствате по земята, не е прегрешение за вас да съкращавате молитвата, ако се страхувате, че ще ви навредят онези, които не са повярвали. Неверниците са ваш явен враг.
102. И когато си сред вярващите и им водиш молитвата, нека с теб стои група и да вземат своите оръжия. И щом се поклонят в *суджуд*, част от тях да застанат зад вас. После нека дойде друга група, която още не се е молила, и да извърши молитвата с теб, и да бъде предпазлива, и да вземе оръжията си. Онези, които не повярваха, желаят да нехаете за своите оръжия и вещи, та да се нахвърлят срещу вас отведнъж. И не е прегрешение за вас, ако дъжд ви напакости или сте болни, да положите оръжията си, но бъдете предпазливи. Аллах приготви за неверниците унизително мъчение.
103. И когато завършите молитвата, споменавайте Аллах прави, седнали и на хълбок! А когато сте вън от опасност, отслужвайте молитвата в цялост! За вярващите молитвата е предписание в определено време.
104. И не показвайте слабост в издирването на [вражески] народ! Ако ви боли и тях ги боли, както и вас е боляло, но вие се надявате на Аллах за онова, за което те не се надяват. Аллах е всезнаещ, премъдър.
105. Ние ти низпослахме Книгата с истината, за да отсъдиш между хората с онова, което Аллах ти показа. И не се препирай заради изменниците!
106. И моли прошка от Аллах! Аллах е опрощаващ, милосърден.
107. И недей да спориш за онези, които изменят на себе си! Аллах не обича никой изменник, грешник.
108. Прикриват се от хората, но от Аллах не се прикриват. Той е с тях, когато нощем замислят думи, от които е недоволен. Аллах обхваща техните дела.
109. Ето, вие спорехте заради тях в земния живот, но кой ще спори с Аллах заради тях в Деня на възкресението? Или кой ще им бъде покровител?
110. Който стори зло или себе си угнети, а сетне помоли Аллах за прошка, ще открие, че Аллах е опрощаващ, милосърден.
111. И който придобие грях, той го придобива само в свой ущърб. Аллах е всезнаещ, премъдър.
112. И който придобие вина или грях, сетне набеди за това невинен, той се е нагърбил с клевета и явен грях.
113. И ако не бе благодатта на Аллах, и Неговата милост към теб, група от тях щеше да те заблуди. Но единствено себе си заблуждават и с нищо не ще ти навредят. Аллах ти низпосла Книгата и мъдростта, и те научи на онова, което не си знаел. Огромна е благодатта на Аллах към теб.
114. Няма добро в много от тайния им шепот, освен у онзи, който повелява подаяние или благодеяние, или помирение между хората. И който върши това в стремеж към благоволението на Аллах, Ние ще го дарим с огромна награда.
115. А който противоречи на Пратеника, след като му се изясни напътствието, и следва друг, а не пътя на вярващите, него ще насочим накъдето сам се е обърнал и ще го изгаряме в Ада. Колко лоша участ е той!
116. Аллах не прощава да се съдружава с Него, но освен това прощава на когото пожелае. А който съдружава с Аллах, той дълбоко се е заблудил.
117. Те не зоват Него, а само женски божества, и зоват само сатана-непокорник.
118. Прокле го Аллах и той рече: "Кълна се, ще отнема определена част от Твоите раби
119. и ще ги заблуждавам, и ще ги подбуждам към копнежи, и ще им повелявам да срязват ушите на добитъка, и ще им повелявам да изменят творението на Аллах." Който приема не Аллах, а сатаната за покровител, той ще понесе явна загуба.
120. Обещава им и ги подбужда към копнежи. Ала сатаната им обещава само измамност.
121. На тези мястото им е Адът и не ще намерят избавление от него.

122. А които вярват и вършат праведни дела, ще ги въведем в Градините, сред които реки текат. Там ще пребивават вечно и завинаги истинно обещание от Аллах. А кой е по-верен от Аллах в словата?

123. Нито е във вашите копнежи, нито е в копнежите на хората на Писанието който върши зло, ще му се въздаде същото и не ще си намери освен Аллах нито покровител, нито избавител.
124. А който върши праведни дела, мъж или жена, и е вярващ, тези ще влязат в Рая и не ще бъдат угнететени дори с браздица по костилка на фурма.
125. И кой е с по-добра религия от онзи, който се е отдал на Аллах с истинска преданост и е последвал вярата на Ибрахим Правоверния? Аллах прие Ибрахим за приятел.
126. На Аллах е всичко на небесата и всичко на земята. Аллах обхваща всяко нещо.
127. И те питат да постановиш за жените. Кажи [о, Мухаммад]: "За тях ви постановява Аллах, а и четеното вам в Книгата за осиротелите жени, на които не давате, каквото им е предписано, желаейки да встъпите в брак с тях, и за невръстните сред децата, и да уреждате сираците със справедливост. Каквото и добро да извършите, Аллах го знае.
128. И ако жена се страхува от своя съпруг, от неприязън или отдръпване, не е прегрешение за тях помежду им да се помирят. Най-добро е помирението. В душата е заложено скъперничеството. И ако благодетелствате и сте богобоязливи сведущ е Аллах за вашите дела.
129. И не ще съумеете да сте справедливи към жените [си], дори да се стремите. И не се увличайте всецяло по една, та да оставите друга висяща. И ако помирявате и сте богобоязливи Аллах е опрощаващ, милосърден.
("Висяща" е жената, чийто съпруг не общува с нея, но не є дава развод.)

130. А ако двамата се разделят, Аллах ще обогати всекиго от Своето изобилие. Аллах е всеобхватен, премъдър.
131. На Аллах е всичко на небесата и всичко на земята. И повелихме на дарените с Писанието преди вас и на вас да се боите от Аллах. А ако сте неверници на Аллах е всичко на небесата и всичко на земята. Аллах е над всяка нужда, всеславен.
132. На Аллах е всичко на небесата и всичко на земята. Достатъчен е Аллах за довереник.
133. Ако пожелае, Той ще ви заличи, о, хора, и други ще доведе. Аллах има сила за това.
134. Който е пожелал наградата на земния живот при Аллах е наградата и на земния живот, и на отвъдния. Аллах е всечуващ, всевиждащ.
135. О, вярващи, бъдете твърди в справедливостта, свидетели в името на Аллах, дори и срещу вас самите или срещу родителите и най-близките! Дали е богат или беден Аллах е най-достоен за всеки от тях. И не следвайте страстта, за да не се отклоните! И ако изопачите или се откажете [от свидетелстване] сведущ е Аллах за вашите дела.
136. О, вярващи, вярвайте в Аллах и в Неговия Пратеник, и в Книгата, която е низпослал на Своя Пратеник, и в Писанието, което е низпослал преди! А който отрича вярата в Аллах и в Неговите ангели, и в Неговите писания, и в Неговите пратеници, и в Сетния ден, той дълбоко се е заблудил.
137. Които повярваха, после станаха неверници, после повярваха, после пак станаха неверници, после неверието им се усили Аллах не ще им прости, нито ще им посочи път.
138. Извести лицемерите, че за тях има болезнено мъчение
139. за онези, които взимат неверниците за близкни вместо вярващите. Нима у тях търсят мощта? На Аллах е цялата мощ.
140. Той вече ви низпосла в Книгата: "Щом чуете да бъдат отричани знаменията на Аллах и да бъдат подигравани, не сядайте с неверниците, докато не встъпят в друг разговор. Иначе ще сте като тях." Аллах ще събере в Ада всички лицемери и неверници,
141. които ви дебнат и ако имахте победа от Аллах, казваха: "Не бяхме ли заедно с вас?" А ако неверниците надделееха, казваха: "Не ви ли завладяхме и ви защитихме от вярващите?" Аллах ще отсъди между вас в Деня на възкресението. Аллах не ще направи за неверниците път против вярващите.
142. Лицемерите се стараят да измамят Аллах, но Той мами тях. Изправят ли се за молитва, се изправят мързеливи, за показ пред хората, и малко споменават Аллах,
143. непостоянни са ту към тези, ту към онези. А когото Аллах оставя в заблуда, ти не ще намериш път за него.
144. О, вярващи, не взимайте неверници за близкни вместо вярващите! Нима искате да дадете на Аллах явен довод срещу вас?
145. Лицемерите са най-ниско на дъното на Огъня и не ще намериш за тях избавител,

146. освен които се разкаят и поправят, и се придържат към Аллах, и са искрени в своята религия пред Аллах. Тези са с вярващите. И ще дари Аллах вярващите с огромна награда.

147. За какво Аллах да ви измъчва, ако сте признателни и вярващи? Аллах е признателен, всезнаещ.

148. Аллах не обича да се прогласява за злото освен от угнетения. Аллах е всечуващ, всезнаещ.

149. Ако показвате добро или го прикривате, или извинявате зло Аллах е извиняващ, всесилен.

150. Които не вярват в Аллах и в Неговите пратеници, и искат да отделят Аллах от Неговите пратеници, и казват: "Вярваме в едни и не вярваме в други", и искат да поемат среден път,
151. тези са истинските неверници. И приготвихме за неверниците унизително мъчение.
152. На тези, които повярваха в Аллах и в Неговите пратеници, и не отделяха никого измежду тях, Той ще им даде наградите. Аллах е опрощаващ, милосърден.
153. Хората на Писанието искат да им свалиш Писание от небето. И от Муса искаха дори повече от това. И рекоха: "Покажи ни Аллах наяве!" И ги порази мълнията заради техния гнет. Сетне приеха телеца, след като ясните знаци дойдоха при тях, и Ние ги извинихме за това, и дадохме на Муса явен довод.

(В надменността си юдеите поискали Писание, низпослано наведнъж от небето, както по времето на Муса, мир нему.)

154. И въздигнахме отгоре им Планината поради техния обет, и им рекохме: "Влезте през вратата, кланяйки се доземи!" И им рекохме: "Не престъпвайте в Съботата!" И взехме от тях твърд обет.
155. Защото нарушиха своя обет и не повярваха в знаменията на Аллах, и убиваха пророците без право, и изричаха: "Сърцата ни са в броня." да, Аллах ги запечата [сърцата] поради тяхното неверие и не вярват освен малцина
156. и защото не повярваха и изричаха срещу Мариам огромна клевета,
157. и изричаха: "Ние убихме Месията Иса, сина на Мариам, пратеника на Аллах." но не го убиха и не го разпнаха, а само им бе оприличен. И които бяха в разногласие за това, се съмняваха за него. Нямат знание за това, освен да следват предположението. Със сигурност не го убиха те.
(Всевишният Аллах избавил Нух от потопа, Ибрахим от огъня, Муса от Фараона, Мухаммад от засадата на съдружаващите. Спасил и Иса от евреите - уподобил на него човека, който го предал и той бил убит вместо Иса.)

158. Да, възнесе го Аллах при Себе си. Аллах е всемогъщ, премъдър.
159. Сред хората на Писанието няма такъв, който да не повярва в него преди неговата смърт, а в Деня на възкресението той ще е свидетел против тях.
160. И поради гнета на юдеите им възбранихме разрешени за тях блага, и защото възпираха много от пътя на Аллах,
161. и защото взимаха лихвата, а им бе възбранена, и изяждаха имотите на хората с измама. И за неверниците сред тях приготвихме болезнено мъчение.
162. Ако утвърдените в знанието сред тях и повярвалите вярват в низпосланото на теб и в низпосланото допреди теб, и извършващите молитвата, и даващите милостинята *закат*, и вярващите в Аллах и в Сетния ден на тях ще въздадем огромна награда.
163. Ние ти дадохме откровение, както дадохме на Нух и на пророците след него, и дадохме откровение на Ибрахим и Исмаил, и Исхак, и Якуб, и родовете, и Иса, и Айюб, и Юнус, и Харун, и Сулайман, и на Дауд дарихме Псалмите;
164. пратеници, за които вече ти разказахме преди, и пратеници, за които не сме ти разказали, и Аллах говори пряко на Муса,
165. пратеници-благовестители и предупредители, за да нямат хората довод пред Аллах подир пратениците. Аллах е всемогъщ, премъдър.
166. Аллах свидетелства, че онова, което низпосла на теб, го низпосла със Своето знание, и ангелите свидетелстват. И достатъчен е Аллах за свидетел.
167. Които не вярват и възпират от пътя на Аллах, те дълбоко се заблуждават.
168. Които не вярват и угнетяват, Аллах не ще им прости и не ще им посочи път,
169. освен пътя към Ада, там ще пребивават вечно и завинаги. Това за Аллах е лесно.
170. О, хора, Пратеника дойде при вас с истината от вашия Господ и повярвайте! Това е най-доброто за вас. А ако не повярвате на Аллах е всичко на небесата и на земята. Аллах е всезнаещ, премъдър.
171. О, хора на Писанието, не прекалявайте в своята религия и говорете за Аллах само истината! Месията Иса, синът на Мариам, е само пратеник на Аллах и Негово Слово, което Той извести на Мариам, и дух от Него. И вярвайте в Аллах и в Неговите пратеници, и не казвайте: "Троица!" Престанете! Това е най-доброто за вас. Аллах е единственият Бог. Пречист е Той, за да има рожба! Негово е всичко на небесата и всичко на земята. И достатъчен е Аллах за довереник.
172. Месията не ще презре да бъде раб на Аллах, нито приближените ангели. А който презре да Му служи и се възгордее Той всички ще събере при Себе Си.
173. А които вярват и вършат праведни дела Той ще изплати напълно техните награди и ще им надбави от Своята благодат. А които презират и се възгордяват Той ще ги накаже с болезнено мъчение. И освен Аллах, за себе си не ще намерят нито покровител, нито избавител.
174. О, хора, при вас дойде довод от вашия Господ и ви низпослахме явна светлина.
175. А които вярват в Аллах и се привържат към Него Той ще ги въведе в милост от Него и в благодат, и ще ги насочи към Себе Си по правия път.
176. И те молят да постановиш. Кажи: "Аллах ви постановява за умрелите без деца и бащи. Почине ли мъж и не е имал дете, а е имал сестра, нейно е половината от онова, което е оставил, а и той я наследява, ако не е имала дете. А щом са две, за тях са две третини от онова, което е оставил. А щом са повече братя и сестри, за мъжкото е дял, колкото за две женски." Аллах ви обяснява, за да не се заблудите. Аллах знае всяко нещо.

5.

СУРА ТРАПЕЗАТА
(АЛ-МАИДА)

Мединска. Съдържа 120 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. О, вярващи, изпълнявайте обетите! Разрешено ви е всяко животно от добитъка освен онова, за което ви бъде прочетено, без да ви е разрешен ловът, когато сте на поклонение. Аллах отсъжда каквото поиска.
2. О, вярващи, не смятайте за позволени знаците на Аллах, нито Свещения месец, нито жертвените животни, нито венците, нито устремените към Свещения дом в търсене на обилие и благоволение от техния Господ. А след освобождаването от забраните може да ловувате. И да не ви вкарва в грях омразата на някои хора, че са ви възпрели от Свещената джамия, та да престъпите! И си помагайте един другиму в праведността и богобоязливостта, и не си помагайте в греха и враждебността! И бойте се от Аллах! Аллах е суров в наказанието.

("Не смятайте за позволени... венците" - те са свещени и възбранени, а не позволени. Знамението повелява да не се воюва през този месец, да не се пречи при белязването на жертвените животни с венци, както и да не се пречи на стремящите се към поклонението.)

3. Под възбрана за вас са мършата, кръвта, свинското месо и закланото за друг, а не за Аллах; и удушеното, пребитото, погиналото при падане, намушканото, и от което звяр е ял освен което сте заклали още живо според предписанието и принесеното в жертва на каменните идоли; и да гадаете със стрелите. Това е нечестивост. Днес онези, които не повярваха, се отчаяха пред вашата религия. Не се плашете от тях, а се плашете от Мен! Днес изградих за вас вашата религия и изпълних Своята благодат към вас, и одобрих Исляма за ваша религия. А за онзи, който е принуден от глад, без да е склонен към грях Аллах е опрощаващ, милосърден.

4. Питат те какво им е разрешено. Кажи: "Разрешени са ви благата и онова, за което обучихте хищниците чрез дресировка, обучавайки ги на това, на което Аллах ви научи. Яжте от това, което хващат за вас и споменавайте над него името на Аллах! И бойте се от Аллах! Аллах бързо прави равносметка.

5. Днес ви бяха разрешени благата и храната на дарените с Писанието е разрешена за вас, и вашата храна е разрешена за тях, и целомъдрените жени от вярващите, и целомъдрените жени от дарените с Писанието преди вас, ако им дадете техните отплати с целомъдрие, а не с разврат, и без да се взимат приятели. А който се отрече от вярата, делото му се проваля и в отвъдния живот е сред губещите."

6. О, вярващи, когато станете за молитвата, измийте лицето и ръцете си до лактите, и обършете главата, и измийте нозете си до глезените. И ако сте омърсени, почистете се; и ако сте болни или на път, или някой от вас е дошъл от нужника, или сте обладавали жени, а не сте намерили вода, тогава потърсете чиста земя и натрийте с нея лицата и ръцете си. Аллах не иска да ви притесни, а иска да ви пречисти и да изпълни Своята благодат към вас. Дано сте признателни!

("... омърсени" отнася се и за мъже, и за жени след полов контакт, семеотделяне, изтичане на секрет или след допиране на мъжкия и женския полов орган.)

7. И споменавайте благодатта на Аллах към вас, и договора с Него, за който се договори Той с вас, когато рекохте: "Чухме и се покорихме." И се бойте от Аллах! Аллах знае съкровеното в сърцата.

8. О, вярващи, стойте твърдо зад Аллах свидетели със справедливостта! И да не ви вкарва в грях омразата на някои хора, та да сте несправедливи! Бъдете справедливи, то е най-близо до богобоязливостта! И се бойте от Аллах! Сведущ е Аллах за вашите дела.

9. Аллах обеща на онези, които вярват и вършат праведни дела, опрощение за тях и огромна награда.

10. А които не вярват и взимат за лъжа Нашите знамения, те са обитателите на Ада.

11. О, вярващи, помнете благодатта на Аллах към вас, когато някои хора се готвеха да посегнат с ръце на вас, а Той възпря ръцете им! И се бойте от Аллах! На Аллах да се уповават вярващите!

12. Аллах прие обета от синовете на Исраил и проводихме от тях дванадесет старейшини. И рече Аллах: "Аз съм с вас. Щом отслужвате молитвата, давате милостинята *закат*, вярвате в Моите пратеници, подкрепяте ги и заемате на Аллах добър заем, Аз ще отмахна от вас лошите ви постъпки и ще ви въведа в Градините, сред които реки текат. А който от вас след това е неверник, той се е отклонил от правия път."

13. И защото нарушиха своя обет, Ние ги проклехме и сторихме сърцата им да закоравеят. Те преиначават словата, размествайки ги. И забравиха част от онова, което им бе напомнено. И не преставаш да откриваш тяхна измяна освен у малцина от тях. Но ги извини и прости! Аллах обича благодетелните.

14. И от онези, които казваха: "Ние сме християни" приехме обет, но и те забравиха част от онова, което им бе напомнено. И възбудихме помежду им вражда и ненавист до Деня на възкресението. Тогава Аллах ще ги извести какво са направили.

15. О, хора на Писанието, Нашият Пратеник дойде при вас да ви поясни много от онова, което сте скривали от Писанието, и да ви извини за много. При вас дойде от Аллах светлина и ясно Писание.

16. Аллах насочва с него онези, които следват Неговото благоволение по пътищата на спасението, и ги извежда от тъмнините към светлината с Неговото позволение, и ги насочва по правия път.

17. Неверници са онези, които казват: "Аллах, това е Месията, синът на Мариам." Кажи: "А кой ще попречи с нещо на Аллах, ако поиска да погуби Месията, сина на Мариам, и майка му, и всички по земята?" На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и на всичко между тях. Той сътворява каквото пожелае. Аллах за всяко нещо има сила.

18. И рекоха юдеите и християните: "Ние сме синовете на Аллах и Неговите любимци." Кажи: "А защо ви измъчва Той заради вашите грехове? Не, вие сте само човеци от онези, които е сътворил. Прощава Той комуто пожелае и измъчва Той когото пожелае. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и на всичко между тях. Към Него е завръщането."

19. О, хора на Писанието, Нашият Пратеник дойде при вас, като ви даде разяснения подир прекъсване след пратениците, за да не кажете: "При нас не дойде благовестител, нито предупредител." Вече дойде при вас благовестител и предупредител. Аллах за всяко нещо има сила.

20. И когато Муса рече на своя народ: "О, народе мой, помнете благодатта на Аллах към вас, че стори от вас пророци и ви стори владетели, и ви даде, каквото не е дал на никой от народите!

21. О, народе мой, влезте в Свещената земя, която Аллах ви отреди, и не отстъпвайте назад, за да не се превърнете в губещи!",

22. рекоха: "О, Муса, на нея има народ от исполини и не ще влезем, докато не излязат оттам. А излязат ли от нея, ще влезем."

23. Двама мъже от богобоязливите, които Аллах бе дарил с благодат, рекоха: "Влезте срещу тях през вратата! И влезете ли през нея, вие сте победители. Единствено на Аллах се уповавайте, ако сте вярващи!"

24. Рекоха: “О, Муса, никога не ще влезем в нея, докато са още там. Вървете ти и твоят Господ, и се сражавайте! А ние ще седим ето тук.”

25. Рече: “Господи, имам власт само над себе си и над брат си. Отдели ни от хората-нечестивци!”

26. Рече: “Под възбрана им е за четиридесет години те ще скитат по земята. И не скърби за хората-нечестивци!

27. И им прочети вестта за двамата синове на Адам правдиво, как принесоха жертва и на единия бе приета, ала на другия не бе приета. Той рече: “Ще те убия!” [А първият] рече: “Аллах приема само от богобоязливите.

28. Протегнеш ли към мен ръка, да ме убиеш, аз не ще протегна своята ръка към теб, да те убия. Боя се от Аллах, Господа на световете.

29. Искам да се обремениш с греха против мен и със своя грях, и ще бъдеш сред обитателите на Огъня. Такова е възмездието за угнетителите.”

30. И го подтикна душата му да убие своя брат, и го уби, и стана един от губещите.

31. И Аллах проводи гарван, който ровеше земята, за да му покаже как да скрие трупа на брат си. Рече: “О, горко ми, нима не мога да съм като този гарван, та да скрия трупа на брат си?” И стана един от съжаляващите.

32. Заради това предписахме на синовете на Исраил, че който убие човек не за човек или заради покварата му по земята, той сякаш е убил всички хора. А който спаси човек, той сякаш е спасил всички хора. Дойдоха при тях Нашите пратеници с ясните знаци. После мнозина от тях подир това престъпваха на земята.

33. Наказанието за онези, които воюват срещу Аллах и Неговия Пратеник, и се стремят към поквара по земята, е да бъдат убити или разпънати, или да се отсекат ръцете и нозете им кръстом, или да бъдат прокудени от земята [им]. Това за тях е позор на този свят, а в отвъдния за тях има огромно мъчение,

34. освен които се покаят, преди да ги надвиете. И знайте, че Аллах е опрощаващ, милосърден!

35. О, вярващи, бойте се от Аллах и търсете приближаване към Него, и се борете по Неговия път, за да сполучите!

36. От неверниците дори да бъде тяхно всичко на земята, и още толкова отгоре, за да се откупят с него от мъчението в Деня на възкресението, не ще им се приеме и за тях ще има болезнено мъчение.

37. Ще искат да излязат от Огъня, ала не ще излязат оттам. За тях ще има постоянно мъчение.

38. А на крадеца, мъж или жена, отсичайте ръцете като наказание за онова, което са присвоили възмездие от Аллах. Аллах е всемогъщ, премъдър.

39. А който се разкае и поправи, след като угнети, Аллах ще приеме разкаянието му. Аллах е всеопрощаващ, милосърден.

40. Нима не знаеш, че на Аллах принадлежи владението на небесата и на земята? Измъчва Той когото пожелае и прощава Той комуто пожелае. Аллах над всяко нещо има сила.

41. О, Пратенико, да не те наскърбяват надпреварващите се в неверието сред онези, чиито усти изричаха: “Повярвахме!”, ала не вярваха сърцата им, и онези от юдеите, които все лъжата слушаха, все други недошли при теб хора слушаха. Преиначават словата, размествайки ги. Казват: “Ако ви се даде това, вземете го, а ако не ви се даде, възпрете се!” За онзи, когото Аллах иска да отклони за него ти не разполагаш с нищо пред Аллах. Те са онези, чиито сърца Аллах не иска да пречисти. За тях в земния живот има позор и в отвъдния за тях има огромно мъчение.

42. Те все лъжата слушат, все забраненото изяждат. И ако дойдат при теб, отсъди помежду им или се отдръпни от тях! И отдръпнеш ли се, те не ще ти навредят с нищо. А съдиш ли, отсъждай справедливо между тях! Аллах обича справедливите.

43. И как ще ти отредят да съдиш, когато у тях е Тората с присъдата на Аллах в нея? После подир това се отмятат. Тези не са вярващи.

44. Ние низпослахме Тората с напътствие в нея и със светлина. Пророците, които се отдадоха, съдят юдеите според нея; също така равините и правниците според онова от Писанието на Аллах, което им бе поверено да го пазят, и му бяха свидетели. И не се страхувайте от хората, а се страхувайте от Мен! И не продавайте Моите знамения на никаква цена! А който не съди според онова, което Аллах е низпослал тези са неверниците.

45. И предписахме им в нея: душа за душа, око за око, нос за нос, ухо за ухо, зъб за зъб, и за раните същото възмездие. А който прости като милостиня, то е изкупление за него. А който не съди според онова, което Аллах е низпослал, тези са угнетителите.

46. И изпратихме по следите им Иса, сина на Мариам, да потвърди Тората, която бе преди него, и му дарихме Евангелието, в което има напътствие и светлина, и е потвърждение на Тората, която бе преди него, и напътствие, и поучение за богобоязливите.

47. И нека хората на Евангелието отсъждат според онова, което Аллах е низпослал в него! А който не съди според онова, което Аллах е низпослал, тези са нечестивците.

48. И ти низпослахме Корана с истината, за да потвърди Писанията преди него и да бъде техен свидетел. И отсъждай помежду им според онова, което Аллах е низпослал, и не следвай страстите им вместо истината, която си получил! За всеки от вас сторихме закон и път. И ако желаеше Аллах, щеше да ви стори една общност, но [така стори] за да ви изпита в онова, което ви е дарил. И надпреварвайте се в добрините! Завръщането на всички вас е при Аллах и Той ще ви разкрие онова, по което бяхте в разногласие.

49. И отсъждай помежду им според онова, което Аллах е низпослал, и не следвай страстите им, и внимавай с тях, да не те отклонят в част от онова, което Аллах ти е низпослал! А отметнат ли се, знай, че Аллах иска да ги порази за някои от греховете им. Мнозина от хората са нечестивци.

50. Нима търсят съда от времената на Невежеството? Кой отсъжда по-добре от Аллах според хора убедени?

51. О, вярващи, не взимайте юдеите и християните за близкни! Един на друг са близкни те. А който измежду ви се сближи с тях, е от тях. Аллах не напътва хората-угнетители.
52. И виждаш онези, в чиито сърца има болест, да се надпреварват към тях с думите: “Страхуваме се да не ни сполети превратност.” Но Аллах може да донесе победата или Своя заповед, и да съжаляват за онова, което са спотаили в душите си.
53. И ще рекат повярвалите: “Тези ли са, които се клеха в Аллах с най-усърдните си клетви, че наистина са с вас?” Пропаднаха делата им и те се оказаха губещи.
54. О, вярващи, който от вас се отрече от своята религия, [знайте, че] Аллах ще доведе хора, които обича и те ще Го обичат смирени пред вярващите, могъщи пред неверниците, и които се борят по пътя на Аллах, и не се страхуват от хула на хулител. Това е благодатта на Аллах. Той я дарява комуто пожелае. Аллах е всеобхватен, всезнаещ.
55. Ваш близкен е само Аллах и Неговият Пратеник, и вярващите, които отслужват молитвата и дават милостинята *закат*, и се покланят.
56. Който се сближава с Аллах и с Неговия Пратеник, и с вярващите... Привържениците на Аллах, те надделяват.
57. О, вярващи, не взимайте за близкни онези от дарените с Писанието преди вас и от неверниците, които взеха вашата религия на присмех и шега! И бойте се от Аллах, ако сте вярващи!
58. И когато зовете към молитва, те я взимат на присмех и шега. Това е, защото са хора, които не проумяват.
59. Кажи: “О, хора на Писанието, нима ни корите само за това, че повярвахме в Аллах и в низпосланото на нас, и в низпосланото преди, въпреки че мнозинството ви са нечестивци?”
60. Кажи: “Да ви известя ли за по-голямо зло от това като възмездие при Аллах?” Които Аллах прокле и им се разгневи, и направи от тях маймуни и свине, служещи на сатаната тези са най-злочестите по място и най-отклонените от правия път.
61. И когато дойдат при вас, казват: “Повярвахме”, а влизат с неверието и излизат с него. Аллах най-добре знае какво потулват.
62. И виждаш мнозина от тях да се надпреварват в греха, безчинството и поглъщането на възбраненото. Колко лошо е това, което вършат!
63. Защо равините и правниците не ги възпират да изричат греховни думи и да поглъщат възбраненото? Колко лошо е това, което вършат!
64. И рекоха юдеите: “Ръката на Аллах е стисната.” Нека техните ръце са стиснати и те да бъдат прокълнати за онова, което са изрекли. Не, Неговите Ръце са разтворени раздава както пожелае. И у мнозина от тях низпосланото на теб от твоя Господ увеличава тяхното престъпване и неверие. И хвърлихме сред тях вражда и ненавист до Деня на възкресението. Всякога, щом разпалят огън за война, Аллах го угасява. И се устремяват по земята за развала, а Аллах не обича сеещите развала.
65. И ако хората на Писанието повярваха и се побояха, щяхме да ги избавим от лошите им постъпки и да ги въведем в Градините на блаженството.
66. И ако спазваха Тората и Евангелието, и низпосланото им от техния Господ, щяха да се препитават и от това над тях, и от това под нозете им. Сред тях има и една умерена общност, но лоши са делата на мнозина от тях.
67. О, Пратенико, оповести какво ти бе низпослано от твоя Господ! А не го ли сториш, ти не ще си оповестил Неговото послание. Аллах ще те защити от хората. Аллах не напътва неверниците.
68. Кажи: “О, хора на Писанието, вие сте без опора, докато не спазите Тората и Евангелието, и низпосланото ви от вашия Господ. И у мнозина измежду им низпосланото на теб от твоя Господ увеличава тяхното престъпване и неверие. И не скърби за неверниците!
69. Вярващите и юдеите, и сабеите, и християните които [от тях] повярват в Аллах и в Сетния ден, и вършат праведни дела наистина за тях не ще има страх и не ще скърбят.
70. Приехме обета от синовете на Исраил и им изпратихме пратеници. Всеки път, щом пратеник им донесеше онова, което душите им не желаеха, те отричаха едни, а други убиват.
71. И смятаха, че не ще има изпитание, и ослепяха, и оглушаха. После Аллах прие покаянието им, после мнозина от тях [пак] ослепяха и оглушаха. Аллах съзира техните дела.
72. Бяха неверници онези, които рекоха: “Аллах, това е Месията, синът на Мариам.” А Месията рече: “О, синове на Исраил, служете на Аллах моя Господ и вашия Господ! За онзи, който съдружава с Аллах, възбрани му Аллах Рая и неговото място е Огънят. Угнетителите нямат закрилници.”
73. Неверници са онези, които казват: “Аллах, това е третият от троицата.” А няма друг Бог освен единствения Бог. И ако не престанат да говорят това, болезнено мъчение ще сполети неверниците.
74. Не ще ли се покаят пред Аллах и не ще ли Го помолят за опрощение? Аллах е опрощаващ, милосърден.
75. Месията, синът на Мариам, е само пратеник, преди когото отминаха пратеници, а майка му е всеправдива. И двамата приемаха храна. Виж как им разясняваме знаменията, после виж как лъжат!
(Юдеите не вярват, че пророкът Иса, мир нему, е роден от непорочна и целомъдрена жена, хулят майка му и твърдят, че той се е родил вследствие на незаконно съвъкупление. Свещеният Коран отхвърля тази клевета, като преди това разказва как пророкът Иса е бил заченат по чудодеен начин, а тук се споменава, че майка му е праведна и непорочна. Освен това, с един непоклатим довод Коранът отхвърля и доказва несъстоятелността и на приписваната от християните на него и на майка му божественост след като и двамата са се хранели и са чувствали глад и жажда, нима са богове?)
76. Кажи: “Нима служите не на Аллах, а на онова, което не владее за вас нито вреда, нито полза, а Аллах е Всечуващия, Всезнаещия?”
77. Кажи: “О, хора на Писанието, не прекалявайте в религията си, като надхвърляте истината, и не следвайте страстите на хората, които вече се заблудиха и заблудиха мнозина, и изгубиха правия път!”

78. Неверниците от синовете на Исраил бяха прокълнати с езика на Дауд и на Иса, сина на Мариам. Това е, защото не се подчиняваха и престъпваха.
79. Не се възпираха взаимно от порицаваното, което сториха. Колко лошо е онова, което са сторили!
80. Виждаш мнозина от тях да се сближават с неверниците. Колко лошо е онова, което душите им направиха отнапред! Аллах им се разгневи и в мъчението ще пребивават вечно.
81. И ако бяха повярвали в Аллах и в Пророка, и в низпосланото на него, не биха ги взели за ближни, но мнозина от тях са нечестивци.
82. Ще откриеш, че хората, най-силни по вражда към вярващите, са юдеите и онези, които съдружават, и ще откриеш, че от тях най-близки по любов към вярващите са онези, които казват: "Ние сме християни." Така е, защото сред тях има свещеници и монаси, и защото не се възгордяват.
83. А щом чуят низпосланото на Пратеника, ти виждаш очите им да преливат от сълзи заради онова, което са узнали от истината. Казват: "Господи наш, повярвахме, впиши ни със свидетелите!
84. И защо да не повярваме в Аллах и в истината, дошла при нас, и да не копнеем да ни въведе нашият Господ заедно с праведните хора?"
85. И ги възнагради Аллах за техните думи с Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно. Това е въздаянието за благодетелните.
86. А които не вярват и взимат за лъжа Нашите знамения, тези са обитателите на Ада.
87. О, вярващи, не възбранявайте благата, които Аллах ви е разрешил и не престъпвайте! Аллах не обича престъпващите.
88. И яжте от онова, което Аллах ви е дал за препитание разрешено, приятно! И бойте се от Аллах, в Когото вярвате!
89. Аллах не ви придиря за празнословието във вашите клетви, а ви придиря, когато се обвързвате с клетвите. За изкупление десет нуждаещи се да бъдат нахранени от препитанието по средата на онова, с което храните семействата си, или да бъдат облечени, или да се освободи един роб. А който няма възможност три дена да говее. Това е изкуплението за вашите клетви, ако сте се врекли. И спазвайте своите клетви! Така Аллах ви разяснява Своите знамения, за да сте признателни!
90. О, вярващи, виното, играта на късмет, кумирите и стрелите са мръсотия от делото на сатаната. Странете от нея, за да сполучите!
91. Сатаната цели именно да всее между вас вражда и ненавист чрез виното и играта на късмет, и да ви възпре от споменаването на Аллах, и от молитвата. Не ще ли престанете?
92. Покорявайте се на Аллах, и на Пратеника се покорявайте, и внимавайте! А отметнете ли се, знайте, че за Пратеника Ни е дълг само ясното послание!
93. За онези, които вярват и вършат праведни дела, няма прегрешение в онова, което са вкусили [преди възбраната], ако са се бояли и вярвали, и вършели праведни дела, после са се бояли и вярвали, после са се бояли и благодетелствали. Аллах обича благодетелните.
94. О, вярващи, Аллах наистина ви изпитва с улова, който достигат ръцете и копията ви, за да провери Аллах кой и в уединение се страхува от Него. А който след това престъпи, за него има болезнено мъчение.
95. О, вярващи, не ловувайте, когато сте на поклонение! А за онзи от вас, който убие с умисъл възмездието е добиче, равностойно на убитото. Определят го двама справедливи мъже от вас жертвено животно, което да стигне до Кааба; или като изкупление да се нахранят нуждаещи се; или равно на това да говее, за да вкуси тежестта на своето деяние. Аллах извинява за онова, което е било преди [Исляма]. А който повтори Аллах ще му отмъсти. Аллах е всемогъщ, въздаващ отмъщение.
96. Разрешен ви е уловът от морето и яденето дори на изхвърленото от него за възползване от вас и от пътниците. А ви е възбранен ловът по сушата, докато сте още на поклонение. И бойте се от Аллах, при Когото ще бъдете събрани!
97. Аллах стори Кааба, Свещения дом, и Свещените месеци, и жертвеното животно, и венците да бъдат опора за хората. То е, за да разберете, че Аллах знае какво е на небесата и какво е на земята, и че Аллах всяко нещо знае.
98. Знайте, че Аллах е силен в наказанието и че Аллах е опрощаващ, милосърден!
99. Дълг за Пратеника е само посланието. Аллах знае какво разкривате и какво потулвате.
100. Кажи: "Не са равностойни скверното и приятното, дори да ти е харесала многото скверност. И бойте се от Аллах, о, разумни хора, за да сполучите!"
101. О, вярващи, не питайте за неща, които, ако ви бъдат разкрити, ще ви навредят! А питате ли за тях, когато се низпослава Коранът, ще ви бъдат разкрити. Аллах е премълчал това. Аллах е опрощаващ, всеблаг.
(Аллах не винаги дава обяснения, не защото е забравил, а защото е опростил и е пожелал облекчение.)

102. Хора преди вас вече питаха за тях, после ги отрекоха.
103. Не Аллах е сторил от камила с цепнати уши, от пусната на воля, от близнеща камила, нито от пазен самец... но тези, които са неверници, измислят лъжи за Аллах и повечето от тях не проумяват.
(Сред суеверията и обичаите на арабите от предислямския период било и това, някои животни да се принасят в жертва на идолите или да бъдат пускани на свобода в името на божествата.)

104. И когато им се каже: "Елате при това, което Аллах е низпослал, и при Пратеника!", казват: "Стига ни това, което сме заварили от своите предци." А ако техните предци не са знаели нищо и не са били напътени?
105. О, вярващи, ваш дълг е да пазите душите си. Не ще ви навреди онзи, който се е заблудил, ако сте на правия път. При Аллах всички ще се върнете и Той ще ви извести какво сте вършили.

106. О, вярващи, когато се яви при някого от вас смъртта, да свидетелстват помежду ви по време на завещаването двама справедливи мъже от вас или други двама не от вас, ако сте странствали по земята и ви е сполетяла бедата на смъртта. Ще ги задържите след молитвата и ще се закълнат в Аллах, ако се съмнявате: “Не ще продадем това за никаква цена, дори ако е за роднина, и не ще потулим свидетелството на Аллах. Иначе да сме от грешниците.”
107. А ако се разкрие, че са извършили грях [с лъжесвидетелство], местата им да заемат други двама измежду най-близките [наследници], чието право е било ощетено. И ще се закълнат в Аллах: “Наистина свидетелството ни е по-вярно от свидетелството им и не престъпваме. Иначе да сме от угнетителите.”
108. Това е най-подходящо да дойдат със свидетелството, каквото си е то, или да се страхуват, че ще се повторят клетви подир клетвите им. И бойте се от Аллах, и слушайте! Аллах не напътва хората-нечестивци.
109. В Деня, когато Аллах събере пратениците и рече: “Какво ви бе отвърнато?”, ще кажат: “Нямаме знание, Ти си Всезнаещия неведомите неща.”
110. Когато Аллах рече: “О, Иса, сине на Мариам, помни Моята благодат към теб и към майка ти, как те подкрепих със Светия дух, та с хората да говориш в люлката и като възрастен! И как те научих на книгата и на мъдростта, и на Тората, и на Евангелието. И ето, сътворяваш от глина образ на птица с Моето позволение, и духваш в нея, и става птица с Моето позволение. И изцеряваш слепия и прокажения с Моето позволение. И ето, извеждаш мъртвите с Моето позволение. И как възпрях от теб синовете на Исраил, когато им донесе ясните знаци. И рекоха неверниците измежду тях: “Това е само явна магия.”
111. И как вдъхнових учениците: “Да вярвате в Мен и в Моя пратеник!” Рекоха: “Ние повярвахме. И засвидетелствай, че сме отдадени!”
(Както след Мухаммад, мир нему, така и преди него, всички, които са се преклонили пред волята на Аллах и са били отдадени на Него, са мюсюлмани и религията им е Islямът.)
112. Как учениците рекоха: “О, Иса, сине на Мариам, твоят Господ може ли да ни спусне трапеза от небето?” Рече: “Бойте се от Аллах, ако сте вярващи!”
113. Рекоха: “Искаме да ядем от нея и да се успокоят сърцата ни, и да знаем, че си ни говорил истината, и да бъдем свидетели на това.”
114. Рече Иса, синът на Мариам: “О, Аллах, Господи наш, спусни ни трапеза от небето! Тя ще е за нас празник, за първия и за последния от нас знамение от Теб. И ни нахрани! Ти си Най-добрият от даващите препитание.”
115. Рече Аллах: “Аз ще ви я спусна, ала който от вас след това отхвърли вярата, ще го измъчвам с мъчение, с каквото не съм измъчвал нито един от народите.”
116. И когато Аллах рече: “О, Иса, сине на Мариам, ти ли каза на хората: “Приемете мен и майка ми за богове освен Аллах!” Рече: “Пречист си Ти! Не ми подобава да казвам това, на което нямам право. Ако бях го казал, Ти щеше да знаеш това. Ти знаеш какво има в душата ми, но аз не зная какво има в Твоята душа. Ти си Всезнаещият неведомите неща.
117. Казах им единствено това, което Ти ми повели: “Служете на Аллах моя Господ и вашия Господ!” И бях им свидетел, докато живеех сред тях. А когато ме прибра, Ти им бе Надзорник. Ти на всяко нещо си свидетел.
118. Ако ги измъчваш те са Твои раби, а ако ги опростиш Ти си Всемогъщия, Премъдрия.”
119. Рече Аллах: “Това е Денят, когато за искрените ще е от полза искреността им.” Техни ще са Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно и завинаги. Аллах ще е доволен от тях и те ще са доволни от Него. Това е великото спасение.

120. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и на всичко по тях. Той за всяко нещо има сила.

6.

СУРА ДОБИТЪКЪТ
(АЛ-АНАМ)

Меканска, с изключение на знамения 20, 23, 91, 93, 114, 141, 151, 152 и 153, които са мединскi. Съдържа 165 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Слава на Аллах, Който сътвори небесата и земята, и стори тъмнините и светлината! После онези, които не вярват, към своя Господ приравняват.
2. Той е Онзи, Който ви сътвори от глина, после отсъди един срок и определен срок има при Него. После се съмнявате!
(Единият срок е смъртта, а другият Часът на възкресението.)
3. Той е Богът и на небесата, и на земята. Знае Той какво скривате и какво изявявате, и знае какво придобивате.
4. И не идваше при тях знамение от знаменията на техния Господ, без да се отвърнат от него.
5. И взеха за лъжа правдата, когато тя дойде при тях. Но ще ги достигнат вестите за онова, на което са се подигравали.
6. Не видяха ли колко поколения преди тях погубихме? Издигнахме ги на земята повече, отколкото издигнахме вас, и им изпратихме от небето обилен дъжд, и сторихме сред тях реките да текат, но ги погубихме заради прегрешенията им и създадохме след тях други поколения.
7. И ако ти бяхме низпослали написано Послание и го пипнеха с ръцете си, неверниците пак щяха да рекат: “Това е само явна магия.”
8. И рекоха: “Защо не му бе проводен ангел?” А ако бяхме проводили ангел, щеше да е свършено с тях. И нямаше да бъдат изчакани.
9. И ако Пратеника сторехме ангел, щяхме да го сторим като човек и пак да им замъглим онова, което сами замъгляват.
10. Подиграваха се и на пратеници преди теб, но онези, които им се присмиваха, ги връхлетя онова, на което се подиграваха.
11. Кажи: “Вървете по земята, после вижте какъв е краят на отричащите!”

12. Кажи: "На кого е онова на небесата и на земята?" Кажи: "На Аллах! Той отреди за Себе Си милостта. Непременно ще ви събере в Деня на възкресението, няма съмнение в това. Които погубиха душите си, те не вярват.
13. Негово е онова, което живее през нощта и през деня. Той е Всечуващия, Всезнаещия."
14. Кажи [о, Мухаммад]: "Нима ще взема за закрилник друг, а не Аллах Твореца на небесата и на земята? Той храни, а не е хранен." Кажи: "Бе ми повелено да съм първият мюсюлманин [от тази общност]. И не бъди от съдружаващите!"
15. Кажи: "Страхувам се от мъчение във великия Ден, ако се възпротивя на своя Господ."
16. От когото бъде отклонено в този Ден, Той го е помилвал. Това е явното спасение.
17. Ако Аллах те застигне с вреда, не ще я отмени друг освен Той, и ако те застигне с добро, Той за всяко нещо има сила.
18. Той е Всевластващия над Своите раби, Той е Премъдрия, Сведущия.
19. Кажи: "Кое нещо е най-голямо за свидетелство?" Кажи: "Аллах е свидетел между мен и вас. Този Коран ми бе разкрит с откровение, за да предупредя с него вас и всеки, до когото стигне. Нима свидетелствате, че с Аллах има други богове?" Кажи: "Аз не свидетелствам." Кажи: "Единственият Бог е Той и съм невинен за това, което съдружавате."
20. Онези, на които дарихме Писанието, го знаят, както знаят синовете си. Онези, които погубиха души си, те не вярват.
21. Кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах, или взима за лъжа Неговите знамения? Не ще сполучат угнетителите.
22. Един Ден ще съберем всички, после ще речем на онези, които съдружаваха: "Къде са ви съдружниците, за които твърдяхте?"
23. После те не ще имат друго оправдание, освен само да рекат: "Кълнем се в Аллах нашия Господ, не бяхме съдружаващи!"
24. Виж как лъжат против себе си и от тях изчезна онова, което са измисляли!"
25. И някои от тях те слушат, но сложихме сърцата им в броня, да не го разбират, а в ушите им глухота. И дори да видят всякакво знамение, не ще повярват в него. Когато идваха при теб да те оспорват, неверниците казваха: "Това са само легенди на предците."
26. И възпират от него [- Пратеника], и се отдалечават от него, но погубват само себе си, без да усетят.
27. И ако ти би видял, когато бъдат изправени пред Огъня, как ще рекат: "О, ако бъдем върнати, не ще взимаме за лъжа знаменията на нашия Господ и ще сме от вярващите!"
28. Да, ще им се яви онова, което преди са скривали; но и да бъдат върнати, пак ще повторят онова, от което бяха възпрени. Наистина те са лъжци.
29. Казваха: "Няма друг освен земния ни живот и не ще бъдем възкресени."
30. И ако би видял, когато бъдат изправени пред техния Господ, как Той ще каже: "Не е ли истина това?" Ще кажат: "Да, кълнем се в своя Господ!" Ще каже: "Вкусете тогава мъчението, че не повярвахте!"
31. Загубили са онези, които взимат за лъжа срещата с Аллах. Когато при тях внезапно дойде Часът, ще кажат: "О, горко ни за онова, което там пропиляхме!" И ще понесат на гръб своите товари. Колко лошо е онова, което носят!
32. Земният живот е само игра и забава. А отвъдният дом е най-доброто за богобоязливите. Нима не проумявате?
33. Ние знаем, че те наскърбява онова, което казват. Но не теб взимат за лъжец, а всъщност угнетителите отричат знаменията на Аллах.
34. И други пратеници преди теб бяха взимани за лъжци, но търпяха да ги обвиняват в лъжа и да им причиняват страдания, докато дойдеше при тях Нашата подкрепа. Никой не може да подмени Словата на Аллах. И вече стигнаха до теб вести за пратениците.
35. И ако за теб е тежко тяхното отвръщане, ако можеш да подириш проход в земята или стълба в небето, за да им донесеш знамение... И ако пожелаеше Аллах, щеше да ги събере на правия път. И не бъди от невежите!
36. Откликват само тези, които чуват, а мъртвите Аллах ще възкреси, после при Него ще бъдат върнати.
37. И рекоха: "Да бе му низпослано знамение от неговия Господ!" Кажи [о, Мухаммад]: "Аллах е способен да спусне знамение, ала повечето от тях не знаят."
38. И няма твар по земята, нито птица, летяща с крилата си, без да са в общности, подобно на вас. Не пропуснахме нищо в Книгата. После при техния Господ ще бъдат събрани.
39. А тези, които взеха за лъжа Нашите знамения, са глухи и неми в тъмнините. Когото пожелае, Аллах оставя в заблуда, а когото пожелае, насочва по правия път.
40. Кажи: "Мислите ли, че ако ви се е явило наказанието на Аллах или ви се е явил Часът, ще зовете друг освен Аллах, ако говорите истината?"
41. Да, Него ще зовете и Той ще премахне онова, за което зовете, ако е пожелал, и ще забравите онези, с които Го съдружавате.
42. И на общностите преди теб изпращахме пратеници и с нищета и болести ги сграбчвахме, за да се смирят.
43. И поне когато идваше при тях Нашето мъчение, да се смиряваха! Ала сърцата им закоравяваха и сатаната им разкрасяваше онова, което вършеха.
44. И щом забравяха какво им се напомняше, разтваряхме пред тях врати за всичко. И тъкмо когато ликуваха за онова, което им бе дадено, сграбчвахме ги внезапно и ето ги отчаяни!
45. И бе изкореняван и последният угнетител. Слава на Аллах, Господа на световете!
46. Кажи: "Как мислите, ако Аллах ви отнеме слуха и зрението, и ви запечата сърцата, кой друг бог освен Аллах би ви ги възстановил?" Виж как подробно им разясняваме знаменията! После пак се отвръщат.

47. Кажи: “Как мислите, ако мъчението на Аллах ви дойде внезапно или наяве, ще бъдат ли погубени други освен хората-угнетители?”
48. Ние изпращаме пратениците единствено като благовестители и предупредители. За които вярват и се поправят за тях не ще има страх и не ще скърбят.
49. А които взимат за лъжа Нашите знамения, ще ги засегне мъчението заради нечестивостта им.
50. Кажи: “Не ви казвам, че при мен са съкровищниците на Аллах, нито знам неведомото, и не ви казвам, че съм ангел. Следвам единствено онова, което ми се разкрива.” Кажи: “Нима са равностойни слепият и зрящият? Не ще ли размислите?”
51. И предупреди с това онези, които имат страх, че ще бъдат събрани при своя Господ нямат освен Него друг покровител, нито застъпник за да се предпазят!
(Когато първенците от племето Курайш отишли при Пратеника на Аллах, мир нему, те не пожелали редом с тях да присъстват бедни вярващи. Като се съобразил с тяхното желание, Пратеника на Аллах понечил да отпрати клетниците. Тогава Аллах предупредил Пророка с думи, съобщени в следващото знамение.)

52. И не прогонвай онези, които зоват своя Господ и сутрин, и вечер, искайки Неговия Лик! Ти не си отговорен с нищо за тяхната равносметка и те не са отговорни с нищо за твоята равносметка, та да ги прогонваш и да бъдеш от угнетителите.
53. Така изпитвахме едни от тях чрез други, за да кажат: “Тези ли измежду нас Аллах облагодетелства?” Не знае ли Аллах признателните най-добре?

54. И когато при теб дойдат вярващите в Нашите знамения, кажи: “Мир вам!” Вашият Господ отреди за Себе Си милостта, тъй че за онзи от вас, който е сторил зло в неведение, после се разкае след това и се поправи Той е опрощаващ, милосърден.
55. Така разясняваме знаменията, за да проличи пътят на престъпниците.
56. Кажи [о, Мухаммад]: “Под възбрана за мен е да служа на онези, които вие зовете, освен на Аллах.” Кажи: “Не ще последвам вашите страсти иначе да съм се заблудил и да не съм от напътените.”
57. Кажи: “Аз имам ясен знак от своя Господ, а вие Го взехте за лъжа. Не е у мен това, за което бързате. Единствено Аллах отсъжда. Той отрежда правдата. Той е Най-добрият съдник.”
58. Кажи: “Ако е у мен това, за което бързате, вече да е приключено делото между мен и вас. Аллах най-добре знае угнетителите.”
59. У Него са ключовете на неведомото. Не ги знае никой друг освен Него. Той знае какво е на сушата и в морето; не пада и лист дори, без Той да знае; и няма зрънце в тъмнините на земята, и нито мокро, нито сухо, без да е записано в ясна книга.
60. Той е, Който ви прибира [душите] през нощта и знае какво сте придобили през деня, после ви възкресява през него, докато се приключи определен срок. После при Него ще се завърнете и Той ще ви извести какво сте извършили.
61. Той е Всевластващия над Своите раби и ви изпраща [ангели-] пазители. А щом при някого от вас дойде смъртта, Нашите пратеници го прибират и нищо не пропускат.
62. После [рабите] ще бъдат върнати при Аллах, техния истински Господар. Единствен Той отсъжда. Той най-бързо прави равносметка.
63. Кажи: “Кой ще ви спаси от тъмнините на сушата и на морето, щом Го призовете със смирение и дори в уединение: “Ако Той ни спаси от това, непременно ще сме от признателните.”
64. Кажи: “Аллах ви спасява от това и от всяка горест, а после пак съдружавате.”
65. Кажи: “Той е Способния да прати срещу вас наказание отгоре ви или изпод нозете ви, или да ви противопостави в групи и да накара едни от вас да вкусят мъчение от други.” Виж как подробно им разясняваме знаменията, за да проумеят!
(Народите от предишните епохи не повярвали на изпратените им пророци и тяхното непокорство и невъздържаност не секвали. Тогава Аллах обсипал някои от тях с дъжд от камъни и ги погубил, други погубил със силно земетресение, а трети подтикнал да се самоунищожат чрез вътрешни междуособици. Това знамение напомня именно за тези събития и предупреждава народа на последния Пророк.)

66. Твоят народ го взе за лъжа [Корана], въпреки че той е истината. Кажи: “Не съм над вас пазител.”
67. Всяка вест си има определено време и ще узнаете.
68. И щом видиш такива, които празнословят за Нашите знамения, отстрани се от тях, докато не се впуснат в друг разговор! И ако те унесе в забрава сатаната, не сядай, щом си спомниш, с хората-угнетители!
69. Онези, които се побоят, не са отговорни за тях с нищо, ала това е напомняне, за да се побоят!
70. Остави онези, които взеха своята религия за игра и забавление, и ги съблазни земният живот! И напомняй с този [Коран], та да не погине душата заради това, което е придобила! Тя няма друг покоровител, нито застъпник, освен Аллах. И с какъвто и откуп да се откупва, не ще є бъде приет. Тези са погубените заради това, което са придобили. За тях има вряща вода да пият и болезнено мъчение заради неверието им.
71. Кажи: “Нима ще зовем не Аллах, а онези, които нито са ни от полза, нито ни вредят, и ще бъдем тласнати назад, след като Аллах ни напъти, подобно на онзи, който има другари, зовящи го към правия път: “Ела при нас!”, а сатаните го замаяха на земята и е слисан. Кажи [о, Мухаммад]: “Напътствието на Аллах е напътствие и ни бе повелено да се отдадем на Господа на световете.”
72. И отслужвайте молитвата, и бойте се от Него! Той е Онзи, при Когото ще бъдете събрани.
73. Той е, Който сътвори небесата и земята с мъдрост; и Деня, когато казва: “Бъди!” и то става. Неговото Слово е истината. Негово е владението в Деня, когато се протръби с Рога. Той е Знаещия скритото и явното. Той е Премъдрия, Сведущия.
74. И каза Ибрахим на баща си Бзар: “Нима смяташ изваянията за богове? Виждам, че ти и твоят народ сте в явна заблуда.”

75. И така показваме на Ибрахим владението на небесата и на земята, за да е от убедените.
76. И когато го покри нощта, той видя звезда. Рече: "Това е моят Господ." А когато залезе, рече: "Не обичам залязващите."
77. И когато видя луната да изгрява, рече: "Това е моят Господ." А когато залезе, рече: "Ако не ме напъти моят Господ, ще бъда от заблудените хора."
78. И когато видя слънцето да изгрява, рече: "Това е моят Господ. То е най-голямото." А когато залезе, рече: "О, народе мой, невинен съм за това, което съдружавате!
79. Аз обърнах правоверен своето лице към Онзи, Който е сътворил небесата и земята. Аз не съм от съдружаващите."
80. И го оспорваше неговият народ. Рече: "Нима ме оспорвате за Аллах, след като Той ме напъти? Не ме е страх от онова, което съдружавате с Него, освен ако моят Господ не пожелае друго. Моят Господ обгръща със знание всяко нещо. Не ще ли си припомните?
81. И как да се страхувам от онова, с което Го съдружавате, щом вие не се страхувате, че съдружавате Аллах с онова, за което не ви е низпослал довод? Коя от двете групи заслужава повече сигурност, ако знаете?"
82. За онези, които вярват и не смесват своята вяра с гнет за тях е сигурността и те са напътени.
83. Това е доказателството, което Ние дадохме на Ибрахим срещу народа му. Въздигаме по степени когото пожелаем. Твоят Господ е премъдър, всезнаещ.
84. И го дарихме с Исхак и Якуб. И двамата напътихме. Напътихме и Нух преди, а от неговите потомци Дауд и Сулайман, и Айюб, и Юсуф, и Муса, и Харун. Така възнаграждаваме благодетелните.
85. И Закария, и Яхя, и Иса, и Иляс всички са от праведниците.
86. И Исмаил, и ал-Ясаа, и Юнус, и Лут, и предпочетохме всички пред народите.
87. И от техните бащи, и от потомствата им, и от братята им. Избрахме тях и ги насочихме по правия път.
88. Това е напътствието на Аллах. С него Той напътва когото пожелае от Своите раби. И ако бяха Го съдружили, щеше да се провали онова, което вършеха.
89. Те са онези, на които дарихме Писанието и мъдростта, и пророчеството. И щом не вярват на това, Ние го възлагаме на хора, които не го отричат.
(Това знамение се отнася както за времето на пророчеството на Мухаммад, мир нему, така и за всяка следваща епоха.)
90. [Пророците-] те са онези, които Аллах напъти. Следвай техния прав път! Кажи: "Не искам от вас отплата за това. То е само напомняне за народите."
91. И не оцениха [неверниците] Аллах с истинското му величие, когато рекоха: "Аллах не низпосла нищо на човек." Кажи: "Кой тогава низпосла Писанието, което Муса донесе като светлина и напътствие за хората? Пишете го върху отрязъци, които показвате, но и много скривате. И бяхте научени на това, което не знаехте нито вие, нито бащите ви." Кажи: "Аллах!" После остави ги в своята заблуда да се забавляват!
92. И това е Книга, която Ние низпослахме благословена, за да потвърди наличното допреди нея, и за да предупредиш Майката на градовете [Мека] и всички около нея. Които вярват в отвъдния живот, вярват и в нея. Те спазват своите молитви.
(Мека е духовен център на ислямския свят, затова в знамението той е наречен "Умму-л-кура" *"Майката на градовете".)*
93. И кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах или казва: "Бе ми разкрито", а нищо не му е било разкрито. И който казва: "Ще спусна и аз нещо подобно на онова, което Аллах низпосла." И да би видял как угнетителите са във въртопа на смъртта, и ангелите протягат ръце: "Изведете душите си! Днес ще ви се въздаде мъчението на позора заради неправдата, която говорехте за Аллах и защото пред Неговите знамения се възгордявахте."
94. Идвате при Нас поединично, както ви сътворихме първия път, и оставяте зад гърбовете си онова, което Ние ви дарихме. И не виждаме с вас вашите застъпници, за които твърдяхте, че са съдружници [на Аллах]. Вече е прекъсната връзката помежду ви и се изгуби от вас онова, за което твърдяхте.
95. Аллах разпуква зърното и костилката. Изважда Той живото от мъртвото и изважда мъртвото от живото. Това е Аллах! Как сте подлъгани!
96. Той разпуква зазоряването и Той създаде нощта за покой, а слънцето и луната за изчисление. Така е отредил Всемогъщия, Всезнаещия.
97. Той е Онзи, Който създаде за вас звездите, за да се напътвате с тях в тъмнините на сушата и на морето. Разясняваме знаменията на хора знаещи.
98. Той е Онзи, Който ви сътвори от една душа и обиталище, и хранилище. Разясняваме знаменията на хора проумяващи.
(Под "обиталище" в това знамение се подразбират гърбовете на бащите, а под "хранилище" или "вместилище" майчината утроба.)
99. Той е Онзи, Който изсипва вода от небето и изваждаме Ние с нея кълн за всяко нещо, и изваждаме от него зеленина; от нея изваждаме струпани зърна, и от палмите, от техния завръз близки гроздове, и градини с лози и маслини, и нарове сходни и несходни. Вижте плодовете на всяко, когато връзва плод, и неговото зреене! В това има знамения за хора вярващи.
100. И отредиха на Аллах съдружници и от джиновете, въпреки че Той ги е сътворил. И в своето неведение Му измислиха синове и дъщери. Пречист е Той, превисоко е над онова, с което Го описват!
101. Първосъздателя на небесата и на земята! Как да има Той дете, щом няма съпруга и всяко нещо е сътворил, и всяко нещо знае?
102. Това е Аллах, вашият Господ! Няма друг бог освен Него Твореца на всяко нещо. На Него служете! Той се разпорежда с всяко нещо.
103. Не Го достигат погледите, ала Той достига погледите. Той е Всепрониквация, Сведущия.

104. Получихте прозрения от вашия Господ. Който прогледне, то е за него самия, а който е слепец, то е против него самия. [Кажи, о, Мухаммад:] "Аз не съм за вас надзирател."
105. Така подробно разясняваме знаменията, че [неверниците] да кажат: "Ти си учил", и за да разкрием този [Коран] на хора знаещи.
106. Следвай това, което ти бе разкрито от твоя Господ: "Няма друг бог освен Него!", и отстрани се от съдружаващите!
107. Ако Аллах бе пожелал, не биха Го съдружавали. Не те сторихме Ние да си им надзирател и не си им разпоредител.
108. И не хулете онези, които зоват други освен Аллах, за да не похулят и те Аллах несправедливо, без да знаят! Така разкрасихме за всяка общност делата є. После при техния Господ ще бъдат върнати и Той ще ги извести какво са правили.
109. И се заклеха в Аллах с най-усърдните си клетви, че ако дойде при тях знамение, непременно ще му повярват. Кажи: "Знаменията са от Аллах, но кое ще ви накара да осъзнаете, че дори и да дойдат, те не ще повярват?"
110. И преобръщаме сърцата им и погледите, както не повярваха в това първия път, и ги оставяме в тяхната престъпност да се лутат.
111. И ангелите да им спуснехме, и мъртвите да им проговореха, и всичко да им съберяхме на показ, пак нямаше да повярват, освен ако Аллах не пожелае. Ала повечето от тях са невежи.
112. И така сторихме враг на всеки пророк сатаните от хората и от джиновете. Един другиму си нашепват с измама разкрасената реч. А ако твоят Господ бе пожелал, нямаше да вършат това. Така че остави тях и това, което измислят,
113. и за да изпитват склонност към нея сърцата на тези, които не вярват в отвъдния живот, и за да се задоволяват с това, и за да придобият, каквото придобият.
114. [Кажи, о, Мухаммад:] "Нима друг, а не Аллах ще потърся за съдник? Той е Онзи, Който ви низпосла Книгата, подробно разяснена. "Онези, на които дадохме Писанието, знаят, че то е низпослано с правдата от твоя Господ. И никога не бъди от съмняващите се!
115. Словото на твоя Господ бе завършено с истина и справедливост. Никой не ще подмени Неговите Слова. Той е Всечуващия, Всезнаещия.
116. И ако се подчиниш на повечето от тези, които са на земята, ще те отклонят от пътя на Аллах. Те следват единствено догадката и само предполагат.
117. Твоят Господ най-добре знае кой се отклонява от Неговия път и най-добре знае напътените.
118. Яжте от онова, над което е споменато името на Аллах, ако вярвате в Неговите знамения!
119. И защо да не ядете от онова, над което е споменато името на Аллах, щом Той ви е разяснил какво ви е забранил, освен ако сте принудени? В неведение мнозина заблуждават със своите страсти. Твоят Господ най-добре знае престъпващите.
120. Изоставете и явния грях, и скрития! Които придобият грях, ще им бъде въздадено за онова, което са придобили.
121. И не яжте от онова, над което не е споменато името на Аллах! Това наистина е нечестивост. Сатаните внушават на своите ближни да ви оспорват, а ако им се покорите, наистина сте съдружаващи.
122. Нима онзи, който бе мъртъв и го съживихме, и му отредихме светлина, да върви с нея сред хората, е подобен на онзи, който е в тъмнините и не ще излезе оттам? Така се разкрасява за неверниците онова, което вършат.
123. Така сторихме във всяко селище големци да са неговите престъпници, за да лукавстват там. Ала лукавстват само със себе си, но не усещат.
124. И когато дойдеше при тях знамение, казваха: "Не ще повярваме, додето не ни се даде същото, което бе дадено и на пратениците на Аллах." Аллах най-добре знае къде да положи Своето послание. Онези, които престъпваха, ще ги сполети унижение при Аллах и сурово мъчение, защото лукавстваха.
125. И когото Аллах поиска да напъти, разтваря Той гърдите му за Исляма, а когото поиска да остави в заблуда, прави гърдите му тесни, свити, сякаш се издига към небето. Така Аллах отрежда скверността за онези, които не вярват.
(В това знамение Всевишният Аллах разкрива един природен закон. С изкачването към небето, пропорционално с падането на налягането, се затруднява и дишането. Като изтъква този закон, Всевишният Аллах оповестява, че тези, които не вярват в Исляма, ще дишат трудно и тежко, сякаш се изкачват към небето.)
126. Това е правият път на твоя Господ. Вече разяснихме знаменията на хора, които се поучават.
127. За тях е Домът на мира при техния Господ. Той е Покровителят им за онова, което са вършили.
*(*Домът на мира *е едно от имената на Рая.)*
128. В Деня, когато Той ги събере всичките, [ще каже]: "О, джинове, заблудихте много от хората." И ближните им сред хората ще рекат: "Господи, едни от други се ползвахме и достигнахме срока, който си ни насрочил." Той ще рече: "Огънят е вашето обиталище, там ще пребивавате вечно, освен ако Аллах пожелае друго." Твоят Господ е премъдър, всезнаещ.
129. Така възлагаме едни на други угнетителите заради онова, което са придобили.
130. О, сборище от джинове и хора, не дойдоха ли при вас пратеници измежду вас, които ви разказваха за Нашите знамения и ви предупреждаваха за срещата с този ваш Ден? Ще рекат: "Свидетели сме за себе си." И ги прелъсти земният живот, и засвидетелстваха за себе си, че са били неверници.
131. Това е, защото твоят Господ не е такъв, че да погубва селищата за гнет, без жителите им да са предупредени.
132. За всички има степени от онова, което са извършили. Твоят Господ не подминава делата им.
133. Твоят Господ е Пребогатия, Владетеля на милостта. Ако пожелае, Той ще ви премахне и ще ви замести с когото пожелае, както ви създаде от потомството на други хора.
134. Онова, което ви бе обещано, непременно ще настъпи и не можете да го възпрете.
135. Кажи: "О, народе мой, работете според своите възможности, и аз ще работя, и ще узнаете за кого е Последната обител! Угнетителите не сполучват."

136. И определиха за Аллах част от посевите и добитъка, които Той е създал, и рекоха: “Това е за Аллах! според тяхното твърдение. А това е за съдружаваните от нас.” Ала това, което бе за съдружаваните от тях, не стигаше до Аллах, а това, което бе за Аллах, стигаше до съдружаваните от тях. Колко лошо отсъждат!
137. Така пред мнозина от съдружаващите умъртвяването на техните рожби бе разкрасено от онези, които те съдружаваха, за да ги погубят и да объркат религията им. А ако Аллах бе пожелал, нямаше да сторят това. Остави ги с техните измислици!
138. И казаха: “Това е добитък и посев под възбрана, с тях се храни само онзи, който ние пожелаем.” според тяхното твърдение. И добичета, гърбовете на които са под възбрана, и добичета, над които не се споменава името на Аллах това е измислица за Него. Той ще им въздаде, задето си измисляха.
139. И рекоха: “Това, което е в утробите на тези добичета, е чисто за мъжете ни и под възбрана за жените ни. А щом е мъртвородено, в него те са съучастници.” Ще им въздаде Той за тяхното предписание. Той е премъдър, всезнаещ.
140. Претърпяха загуба онези, които от безумие убиваха своите рожби в неведение и сложиха под възбрана онова, което Аллах им бе дал за препитание, с измислица за Аллах. Заблудиха се те и не бяха напътени.
141. Той е, Който създаде градини от растения с подпори и без подпори, и палмите, и насажденията с разни плодове, и маслините, и наровете сходни и несходни. Яжте от плодовете им, когато са дали плод, и раздайте дължимото от тях в деня на беритбата им, но не прахосвайте Той не обича прахосниците;
142. ... и от добитъка превоз и постеля. Яжте от онова, което Аллах ви е дал за препитание и не следвайте стъпките на сатаната! Той е ваш явен враг.
143. [Ето] осем чифта: от овцете два и от козите два. Кажи [о, Мухаммад]: “Двата самеца ли Той възбрани или двете самки, или онова, което съдържаха утробите на самките? Известете ме със знание, ако говорите истината!”
144. И от камилите два чифта, и от кравите два. Кажи: “Двата самеца ли Той възбрани или две самки, или онова, което съдържаха утробите на самките? Или бяхте свидетели, когато Аллах ви повели това?” И кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах, за да заблуди хората в неведение? Аллах не напътва хората-угнетители.
145. Кажи: “Сред онова, което ми бе разкрито, не намирам храна под възбрана за хранещия се, освен ако е мърша или пролята кръв, или свинско месо те са нечистота, или животно, заклано за друг, а не в името на Аллах.” А за който е принуден, без да е потисник, нито престъпващ твоят Господ е опрощаващ, милосърден.
146. А на юдеите възбранихме всичко, което има цели копита и нокти. И от кравите, и от овцете възбранихме за тях тлъстините, освен онова, което носят гърбовете им или вътрешностите, или примесеното с кост. Това им въздадохме за тяхното потисничество. Ние сме говорещите истината.
147. А ако те взимат за лъжец, кажи: “Вашият Господ е с всеобхватна милост, ала не ще бъде отклонено Неговото мъчение от престъпните хора.”
148. Онези, които Го съдружават, ще кажат: “Ако пожелаеше Аллах, нямаше да съдружим нито ние, нито нашите бащи, и нямаше да възбраним нищо.” Така отричаха и онези преди тях, докато вкусиха Нашето мъчение. Кажи: “Имате ли знание, та да го изявите пред нас? Вие следвате единствено догадката и само предполагате.”
149. Кажи: “На Аллах принадлежи съвършеният довод. И ако Той бе пожелал, щеше да ви напъти всички.”
150. Кажи: “Доведете вашите свидетели, които ще засвидетелстват, че Аллах е възбранил това!” И ако засвидетелстват, не свидетелствай с тях и не следвай страстите на онези, които взеха за лъжа Нашите знамения, и на онези, които не вярват в отвъдния живот! Те към своя Господ приравняват.
151. Кажи: “Елате аз да прочета какво ви възбранява вашият Господ! Нищо с Него да не съдружавате! И се отнасяйте с добро към двамата родители! И не убивайте своите рожби поради бедност! Ние храним и вас, и тях. И не доближавайте скверностите и явните от тях, и скритите! И не убивайте човек това Аллах е възбранил, освен по право! Това ви повелява Той, за да проумеете!
152. И не доближавайте имота на сирака, освен с добронамереност, докато достигне зрелост! И изпълвайте мярката и везната справедливо! На всяка душа възлагаме само според силите є. Когато говорите, бъдете справедливи, дори да е за роднина, и обета към Аллах изпълнявайте! Това ви повелява Той, за да се поучите.
153. Това е Моят път правият път. Следвайте го и не следвайте пътищата, които ви отделят от Неговия път! Това ви повелява Той, за да се побоите.
(Предписанията от знамение 151 дотук са десет завета, включени в законите на всички пророци.)

154. После на Муса дадохме Писанието за пълнота на онзи, който е благодетелствал, и с разяснение за всяко нещо, и с напътствие и милост, за да повярват в срещата със своя Господ.
155. И това е Писание, низпослахме го Ние благословено. Следвайте го и се бойте, за да бъдете помилвани!
156. Да не казвате: “Писанието бе низпослано само на две общности допреди нас и към онова, което изучаваха, бяхме в неведение.”
(Тъй като Тората и Евангелието са низпослани на други езици, а не на арабски, арабите биха могли да използват това като оправдание и да кажат: “Ние не разбираме техните езици и сме в неведение за тях.” Една от причините за низпославането на Корана на арабски език е именно да отпадне това оправдание.)

157. Или да не казвате: “Ако и на нас бе низпослано Писанието, щяхме да сме по-напътени от тях.” Ето вече получихте ясен знак от вашия Господ, и напътствие, и милост. Кой е по-голям угнетител от онзи, който взима за лъжа знаменията на Аллах и се отвръща от тях? На онези, които се отвръщат от Нашите знамения, ще въздадем най-суровото мъчение, защото са се отвръщали.
158. Нима чакат само да им се явят ангелите или да се яви твоят Господ, или да се явят някои от знаменията на твоя Господ? В деня, когато се явят някои от знаменията на твоя Господ, не ще помогне вярата на душа, която преди не е вярвала или не е придобила благо в своята вяра. Кажи: “Чакайте! И ние чакаме.”
159. С онези, които разединиха своята религия и станаха на групи ти [о, Мухаммад] нямаш нищо общо. Делото им принадлежи на Аллах. Той после ще ги извести какво са вършили.

160. Който дойде с добрина, ще има десет като нея. А който дойде със злина, ще му се въздаде само колкото нея и не ще бъдат угнетени.
161. Кажи: “Моят Господ ме напъти по правия път правата вяра, религията на Ибрахим, правоверния. Той не бе от съдружаващите.”
162. Кажи: “Моята молитва и моето служене, и моят живот, и моята смърт са за Аллах, Господа на световете.
163. Няма Той съдружник. Това ми бе повелено и съм първият отдаден на Аллах.”
164. Кажи: “Нима друг, а не Аллах ще търся за Господ? Той е Господът на всяко нещо.” Всяка душа придобива [греха] единствено за себе си никой съгрешил не ще носи греха на друг. После при вашия Господ е завръщането ви и Той ще ви извести онова, по което сте били в разногласие.
165. Той е Онзи, Който ви стори наследници на земята и въздигна по степени някои от вас над други, за да ви изпита в онова, което ви е дарил. Твоят Господ е бърз в наказанието. Той е опрощаващ, милосърден.

7.

СУРА СТЕНАТА
(АЛ-АРАФ)

Меканска, с изключение на знамения от 163 до 170, които са медински. Съдържа 206 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Мим. Сад.
2. Бе ти низпослана Книга, за да предупредиш с нея и да е напомняне за вярващите, и нека в твоето сърце няма притеснение от нея!
3. Следвайте това, което ви бе низпослано от вашия Господ и не следвайте освен Него други покровители! Как малко се поучавате!
4. И колко селища погубихме! Застигаше ги Нашето мъчение нощем или когато денем отдъхваха.
5. И зовът им, когато ги застигаше Нашето мъчение, бе единствено да кажат: “Наистина бяхме угнетители.”
6. Непременно ще разпитаме онези, при които отиде пратеник, и ще разпитаме изпратените.
7. И всичко ще им разкажем със знание. Ние не отсъстваме.
8. Мярката през този Ден ще е правдата. Чиито везни натежат тези са сполучилите.
9. А чиито везни олекнат тези са, които своите души са ощетили, защото погазваха Нашите знамения.
10. И ви настанихме на земята, и сторихме там за вас поминък. Колко малко сте признателни!
11. И ви сътворихме, после ви дадохме образ, после казахме на ангелите: “Сведете чела пред Адам!” И те се поклониха освен Иблис. Той не бе от покланящите се.
12. Рече [Аллах]: “Какво ти попречи да се поклониш, когато ти повелих?” Рече [Иблис]: “Аз го превъзхождам. Ти ме сътвори от огън, а него сътвори от глина.”
13. Рече: “Напусни Рая! Не ти подобава да се гордееш тук. Вън! Ти си от унизените.”
14. Рече: “Дай ми отсрочка до Деня, когато бъдат възкресени!”
15. Рече: “Ти си сред отсрочените.”
16. Рече: “За това, че Ти ме погуби, ще ги дебна по Твоя прав път.
17. После ще идвам при тях и отпред, и отзад, и отдясно, и отляво, и ще откриеш, че повечето са неблагодарни.”
18. Рече: “Излез от него порицан, прокуден! Който измежду тях те последва Аз непременно ще напълня Ада с всички вас.
19. А ти, Адам, живей със съпругата си в Рая и яжте откъдето пожелаете, но не доближавайте онова дърво, та да не станете угнетители!”
20. Но им подшушна сатаната, за да им покаже техните срамотии, които бяха скрити за тях, и рече: “Вашият Господ ви възбрани онова дърво само за да не станете ангели или да не станете безсмъртни.”
21. И им се закле: “Наистина за вас съм от доброжелателите.”
22. И ги принизи с измама. И щом вкусиха от дървото, им се показаха срамотиите и двамата започнаха да се покриват с листа от Рая. И ги призова техният Господ: “Не ви ли възбраних това дърво и не ви ли рекох, че сатаната за вас е явен враг?”
23. Рекоха: “Господи наш, угнетихме себе си и ако Ти не ни опростиш, и не ни помилваш, ще сме от губещите.”
24. Рече: “Напуснете врагове един на друг! За вас на земята има пребиване и ползване до време.”
25. Рече: “На нея ще живеете, на нея ще умрете и от нея ще бъдете извадени.”
26. О, синове на Адам, спуснахме ви одежда, за да скрива срамотиите ви, и за украса. Ала одеждата на богобоязливостта е най-доброто. Това е от знаменията на Аллах, за да се поучите.
27. О, синове на Адам, да не ви замае сатаната, както извади вашите родители от Рая, смъквайки от тях одеждата, за да им покаже срамотиите. Той ви вижда, той и неговият род, откъдето вие не ги виждате. Ние сторихме сатаните покровители на неверниците.
28. И когато сторят скверност, казват: “Заварихме с това нашите предци и Аллах ни го повели.” Кажи [о, Мухаммад]: “Аллах не повелява скверността. Нима говорите за Аллах, каквото не знаете?”
29. Кажи: “Моят Господ повели справедливост. И всецяло се обръщайте към Него при всяка молитва, и зовете Го, предани Нему в религията! Както ви е начевал, така и ще се завърнете.”
30. Едни Той напъти, а други заслужиха заблудата, защото взеха за покровители сатаните вместо Аллах и смятат, че са на правия път.
31. О, синове на Адам, обличайте се подходящо при всяка молитва! И яжте, и пийте, ала не разхищавайте! Той не обича разхищаващите.

32. Кажи: "Кой възбрани украсата на Аллах, която Той създаде за Своите раби, и благата от препитанието?" Кажи: "В Деня на възкресението те ще са всецяло за онези, които вярват през земния живот." Така разясняваме знаменията за хора знаещи.
33. Кажи: "Моят Господ възбрани само скверностите, явните от тях и скритите, и греха, и гнета без право, и да съдружавате Аллах с онова, на което не е низпослал довод, и да говорите за Аллах онова, което не знаете.
34. За всяка общност има срок. И щом срокът им дойде, и с миг дори не ще го забавят, и не ще го изпреварят."
35. О, синове на Адам, явят ли ви се пратеници измежду вас, разказвайки ви за Моите знамения, то за онези, които се побоят и поправят, не ще има страх и не ще скърбят.
36. А които взимат за лъжа Нашите знамения и се големеят пред тях, те са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
37. А кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах или взима за лъжа Неговите знамения? Тези ще получат своя дял от книгата, докато им се явят изпратените от Нас да приберат душите им, и кажат: "Къде е онова, което сте призовавали вместо Аллах?" Ще кажат: "Скриха се от нас." И ще засвидетелстват за себе си, че са били неверници.
38. Ще каже: "Влезте в Огъня сред отминали преди вас общности от джинове и хора!" Всякога, щом влезе общност, тя ще проклина предходната. Когато всички се настигнат там, последните ще кажат за първите: "Господи наш, тези ни заблудиха, въздай им от Огъня двойно мъчение!" Ще каже: "За всеки е двойно, ала вие не знаете."
39. И първите от тях ще кажат на последните: "Вие нямахте пред нас предимство. Вкусете и вие мъчението за онова, което сте придобили!"
40. На онези, които взимат за лъжа Нашите знамения и се големеят пред тях, не ще им бъдат разтворени небесните двери и не ще влязат в Рая, додето камила не мине през иглено ухо. Така въздаваме на престъпниците.
41. За тях от Огъня има и постеля, и покривала отгоре им. Така въздаваме на угнетителите.
42. А които вярват и вършат праведни дела на всяка душа възлагаме само по силите є. Тези са обитателите на Рая. Там ще пребивават вечно.
43. И ще премахнем от сърцата им всяка омраза. Ще текат сред тях реките. И ще казват: "Слава на Аллах, който ни напъти за това! Нямаше да сме на правия път, ако Аллах не бе ни напътил. Пратениците на нашия Господ дойдоха с истината." И ще бъдат призовани: "Ето го Рая, оставен ви в наследство заради онова, което сте вършили."
44. И обитателите на Рая ще извикат към обитателите на Огъня: "Открихме, че онова, което ни обеща нашият Господ, е истина, а дали и вие открихте, че онова, което ви обеща вашият Господ, е истина?" Ще кажат: "Да." И глашатай ще прогласи сред тях: "Проклятието на Аллах е върху угнетителите,
45. които възпират от пътя на Аллах, стремейки се да изкривят пътя, и отвъдния живот отричат."
46. Между тях ще има преграда, а върху Стената мъже, които узнават всеки по неговия белег. Те ще викат към обитателите на Рая: "Мир вам!" Не са влезли там, а копнеят.
(Араф високи крепостни стени или планина между Рая и Ада, където ще останат онези, които имат по равен брой благодеяния и грехове, докато Аллах пожелае да вземе решение за тях. По-късно, сдобивайки се с Неговото опрощение, и те ще влязат в Рая. Белегът на обитателите на Рая е озареното лице, а почернялото е белегът на обитателите на Ада.)
47. И когато погледите им бъдат обърнати към обитателите на Огъня, ще рекат: "Господи наш, не ни слагай заедно с хоратаугнетители!"
48. И хората върху Стената ще извикат към мъже, които узнават по техния белег, и ще кажат: "Не ви избави това, че трупахте и се възгордявахте.
49. Тези ли са, за които се клехте, че Аллах не ще ги дари с милост?" [А на хората от Стената ще се рече:] "Влезте в Рая! Не ще има страх за вас и не ще скърбите."
50. И обитателите на Огъня ще викат към обитателите на Рая: "Излейте за нас от водата или от онова, с което ви препитава Аллах!" Ще рекат: "Възбрани ги Аллах за неверниците,
51. които взеха своята религия за забавление и за игра, и ги съблазни земният живот. Днес ги забравяме Ние, както и те забравиха за срещата в този техен Ден, и отхвърлиха Нашите знамения."
52. Донесохме им Книга, която разяснихме със знание като напътствие и милост за хора вярващи.
53. Нима очакват друго освен нейното тълкуване? В Деня, когато дойде нейното тълкуване, онези, които го забравиха преди, ще кажат: "Пратениците на нашия Господ бяха донесли истината. Имаме ли застъпници, да се застъпят за нас? Или да бъдем върнати и ще правим друго, а не онова, което сме правили?" Те се погубиха и се скри от тях онова, което измисляха.
54. Вашият Господ е Аллах, Който сътвори небесата и земята в шест дена, после се въздигна [безподобен] Той на Трона. Покрива Той с нощта деня, който я следва безспир. И слънцето, и луната, и звездите са покорни на Неговата повеля... Негови са творението и повелята. Благословен е Аллах, Господът на световете!
(Някои тълкуватели интерпретират шестте дни, споменати в знамението като шест периода от време. За Всевишния Аллах денят означава и миг, и дълъг период от време. В сура 22: 47 се известява за един ден на Аллах, продължил по наши изчисления 1000 години, а в сура 70: 4 се споменава за ден, който продължавал по наши изчисления 50 000 години. И така, при Аллах денонощието е относително понятие, което обозначава различни интервали от време. Денят, споменат в горното знамение, обозначава периода на образуването на небесата и земята. С други думи, Аллах е създал в шест дни вселената, т.е. в шест периода от време. В сура 41: 7-12 това е описано с по-големи подробности.)
55. Зовете своя Господ със смирение и дори в уединение! Той не обича престъпващите.
56. И не рушете по земята, след като е в порядък! И Го зовете със страх и копнеж! Милостта на Аллах е близо до добродетелните.

57. Той е Онзи, Който праща ветровете като благовестие пред Своята милост. Когато понесат тежък облак, Ние го насочваме към мъртва земя и изливаме там водата, и изваждаме с нея всякакви плодове. Така изваждаме и мъртвите, за да се поучите.
58. В добрата земя растението изниква с позволението на нейния Господ, а в лошата то едвам изниква с мъка. Така разясняваме знаменията на хора признателни.
59. Изпратихме Нух при неговия народ и той каза: "О, народе мой, служете на Аллах! Нямате друг бог освен Него! Страхувам се за вас от мъчение във великия Ден."
(Нух, мир нему, е смятан за първия пратеник на Аллах. Той идва, след като за първи път в човешката история за богове били приети идоли, т.е. след първото съдружаване с Аллах. По-натам се изреждат следващи поколения народи, назовавани с имената на техните водачи.)
60. Знатните от неговия народ казаха: "Виждаме, че си в явна заблуда."
61. Каза: "О, народе мой, не съм в заблуда, а съм пратеник от Господа на световете.
62. Съобщавам ви посланията на моя Господ и ви наставлявам, и знам от Аллах онова, което вие не знаете.
63. Нима се удивихте, че ви е дошло напомняне от вашия Господ с мъж измежду вас, за да ви предупреди и за да се побоите, та дано бъдете помилвани?"
64. Но го взеха за лъжец и спасихме него и онези, които бяха с него в Ковчега, и издавихме онези, които взеха за лъжа Нашите знамения, защото бяха хора слепи.
65. И при адитите пратихме брат им Худ. Каза: "О, народе мой, служете на Аллах! Нямате друг бог освен Него! Нима не се боите?"
66. Знатните от народа му, които бяха неверници, казаха: "Виждаме, че си в заблуда и те смятаме за един от лъжците."
67. Каза: "О, народе мой, не съм в заблуда, а съм пратеник от Господа на световете.
68. Известявам ви посланията на моя Господ и съм за вас достоверен наставник.
69. Нима се удивихте, че ви е дошло напомняне от вашия Господ с мъж измежду вас, за да ви предупреди? Спомнете си как Той ви стори наследници подир народа на Нух и ви надбави ръст сред създанията! И помнете благата на Аллах, за да сполучите!"
70. Казаха: "Нима дойде при нас, за да служим единствено на Аллах и да изоставим онова, на което са служили бащите ни? Донеси ни онова, което ни обещаваш, ако говориш истината!"
71. Каза: "Вече заслужихте наказание и гняв от вашия Господ. Нима спорите с мен за имена, които вие и вашите бащи именувахте? Аллах не им е низпослал довод. Чакайте! И аз ще чакам с вас."
72. С милост от Нас спасихме него и онези, които бяха с него, и изкоренихме и последния от онези, които взеха за лъжа Нашите знамения и не вярваха.
73. И при самудяните пратихме брат им Салих. Каза: "О, народе мой, служете на Аллах! Нямате друг Бог освен Него! При вас дойде вече ясен знак от вашия Господ. Това е камилата на Аллах знамение за вас. Оставете я да пасе по земята на Аллах и не я докосвайте със зло, иначе ще ви обхване болезнено мъчение!
(Когато на самудяните бил изпратен като пророк техният събрат Салих, те казали: "Ако наистина си пророк, помоли се от този камък да излезе камила, тогава ще повярваме, че си пророк." Салих се помолил и от камъка излязла камила, както поискали. Част от онези, които видели това чудо, повярвали в него, а другите продължили да живеят в неверие. Въпреки че Салих наредил народът му да не посяга на камилата, те я убили. После този пророк напуснал земята, където живеел, а народът му загинал от силно земетресение.)
74. Спомнете си как Той ви стори наследници подир адитите и ви настани по земята! Правите в равнините є дворци и дълбаете в планините домове. Помнете благата на Аллах и не сейте развала по земята, рушейки!"
75. Знатните от народа му, които се възгордяха, казаха на вярващите измежду онези, които бяха немощни: "Нима знаете, че Салих е изпратен от неговия Господ?" Казаха: "Вярваме в онова, с което е изпратен."
76. Онези, които се възгордяха, казаха: "Ние не вярваме в онова, в което вие повярвахте."
77. И заклаха камилата, и пренебрегнаха повелята на своя Господ, и казаха: "О, Салих, донеси ни онова, което ни обещаваш, ако си от пратениците!"
78. И ги обхвана сътресението, и осъмнаха безжизнени в домовете си.
79. А той се отвърна от тях и каза: "О, народе мой, съобщих ви посланието на моя Господ и ви наставлявах, ала вие не обичате наставниците."
80. И пратихме Лут, който каза на своя народ: "Нима вършите скверността, с която не ви е предшествал нито един от народите?
81. При мъжете ходите със страст наместо при жените. Вие сте хора престъпващи."
(Лут бил изпратен като пророк при жителите на град Содом, които вършели нечувани хомосексуални деяния. Те не се вслушали в наставленията му и продължили своите безчестия. Накрая този пророк напуснал града през нощта заедно с повярвалите. А народът му бил погубен от пороен дъжд и земетресение.)
82. А отговорът на народа му бе само да кажат: "Прогонете ги от вашето селище! Те били хора, които се пазят чисти."
83. И спасихме него и семейството му, освен неговата жена. Тя бе от оставащите.
84. И изсипахме отгоре им дъжд [от нажежени камъни]. Виж какъв е краят на престъпниците!
85. И при мадянитите пратихме брат им Шуайб. Каза: "О, народе мой, служете на Аллах! Нямате друг бог освен Него! При вас дойде вече ясен знак от вашия Господ. Изпълвайте мярката и везната, и не смалявайте от нещата на хората! И не рушете по земята, след като е в порядък! Това е най-доброто за вас, ако сте вярващи.
86. И не присядайте по всеки друм, заплашвайки и възпирайки от пътя на Аллах онзи, който вярва в Него, стремейки се да изкривите пътя! И си спомнете как бяхте малцина, а Той ви умножи! И вижте какъв е краят на рушащите!
87. И ако група от вас повярва в онова, с което бях изпратен, а група не повярва, потърпете, докато Аллах отсъди помежду ни! Той е Най-добрият съдник."
88. Знатните от народа му, които се възгордяха, казаха: "Ще пропъдим от нашето селище теб, о, Шуайб, и онези, които повярваха с теб, или ще се върнете към вярата ни." Каза: "Дори и ако сме отвратени от нея?

89. Ние ще сме измислили лъжа за Аллах, ако се върнем към вашата вяра, след като Аллах ни е избавил от нея. Не ни подобава да се върнем към това, освен ако пожелае Аллах, нашият Господ. Обгръща нашият Господ със знание всяко нещо. На Аллах се уповаваме. Господи наш, отсъди между нас и нашия народ с правдата! Ти си Най-добрият съдник."
90. И знатните от народа му, които бяха неверници, казаха: "Ако последвате Шуайб, тогава ще сте губещи."
91. И ги обхвана сътресението, и осъмнаха безжизнени в домовете си.
92. Които взеха за лъжец Шуайб, сякаш не бяха пребивавали там. Които взеха за лъжец Шуайб, те бяха губещите.
93. И се отвърна от тях, и каза: "О, народе мой, известих ви посланията на своя Господ и ви наставлявах. И как да скърбя за хора-неверници?"
94. И не изпращахме в никое селище пророк, без да притиснем жителите му със злочестие и беда, за да се смирят.
95. Сетне подменяхме лошото с добро, докато се умножат и кажат: "И нашите бащи ги засягаше и беда, и радост." И ги сграбчвахме Ние внезапно, без да усетят.
96. А ако жителите на селищата бяха повярвали и бяха се побояли, щяхме да разтворим пред тях дарове от небето и от земята. Ала те отричаха и ги сграбчвахме заради онова, което са придобили.
97. Нима жителите на селищата имаха сигурност, че Нашето мъчение не ще ги сполети нощем, докато спят?
98. Или жителите на селищата имаха сигурност, че Нашето мъчение не ще ги сполети сутрин, докато се развличат?
99. Нима те бяха в безопасност пред замисъла на Аллах? Само губещите хора смятат, че са в безопасност пред замисъла на Аллах.
100. Нима Той не показа на онези, които наследиха земята след нейните [предишни] жители, че ако Ние желаем, бихме ги поразили заради греховете им и бихме запечатали сърцата им, та да не чуват?
101. За тези селища ти съобщаваме някои вести. Техните пратеници им донесоха ясните знаци, но не повярваха те в онова, което преди взимаха за лъжа. Така запечатва Аллах сърцата на неверниците.
102. И не намерихме у мнозинството им обет, а намерихме, че мнозинството им са нечестивци.
103. После подир тях с Нашите знамения проводихме при Фараона и знатните му хора Муса, а те ги отхвърлиха. Виж какъв е краят на рушащите!
104. И каза Муса: "О, Фараоне, аз съм пратеник от Господа на световете.
105. Мой дълг е да казвам за Аллах само истината. Донесох ви ясен знак от вашия Господ. Тъй че изпрати заедно с мен синовете на Исраил!"
106. Каза [Фараонът]: "Щом си донесъл знамение, представи го, ако говориш истината!"
107. И [Муса] метна тоягата си, и ето я явна змия!
108. И извади ръката си, и ето я сияйнобяла за гледащите!
(Тоягата, която се превръща в змия, е първото, а блестящата ръка - второто чудо -знамение за Муса.)
109. Знатните от народа на Фараона казаха: "Този е вещ магьосник,
110. който иска да ви пропъди от вашата земя." [А Фараонът рече:] "И какво ще посъветвате?"
111. Казаха: "Дай отсрочка на него и брат му, и прати по градовете събирачи,
112. да ти доведат всички вещи магьосници!"
113. И дойдоха магьосниците при Фараона. Казаха: "Наистина ли ще получим награда, ако ние победим?"
114. Каза: "Да, и ще бъдете от приближените."
115. Казаха: "О, Муса, ти ли ще мяташ, или ние да мятаме?"
116. Каза: "Вие мятайте!" А когато метнаха, омагьосаха очите на хората и ги ужасиха, и показаха велика магия.
117. И дадохме на Муса откровение: "Метни своята тояга!" И ето я поглъща онова, с което измамват!
118. И се установи правдата, и се провали онова, което направиха.
119. И бяха победени там, и станаха унизени.
120. А магьосниците паднаха, свеждайки чела до земята в *суджуд*.
121. Казаха: "Повярвахме в Господа на световете,
122. Господа на Муса и Харун!"
123. Каза Фараонът: "Нима му повярвахте, преди аз да съм ви позволил? Това е лукавство, което вие замислихте в града, за да прогоните от него жителите му. Но ще разберете!
124. Ще ви отсека ръцете и краката кръстом, после всички ви ще разпъна."
125. Казаха: "При нашия Господ ще се завърнем.
126. Отмъщаваш ни само защото повярвахме в знаменията на нашия Господ, когато дойдоха при нас. Господи наш, изпълни ни с търпение и прибери ни отдадени на Теб!"
127. А знатните от народа на Фараона казаха: "Нима ще оставиш Муса и народа му да сеят развала по земята и да изоставят теб и твоите богове?" Каза: "Ще избием синовете им и ще пощадим жените им. Ние сме техни господари."
128. Каза Муса на своя народ: "Зовете за подкрепа Аллах и търпете! Земята е на Аллах. Дава я Той в наследство на когото пожелае от Своите раби, а краят принадлежи на богобоязливите."
129. Казаха: "Бяха ни причинени страдания и преди да дойдеш, и след като дойде при нас." Каза: "Може вашият Господ да погуби врага ви и да ви стори наследници на земята, за да види как ще постъпите."
130. И наказахме хората на Фараона с години [на суша] и с недоимък от плодове, за да се поучат.
131. И когато добрината идваше при тях, казваха: "Наша е тя!", а сполетеше ли ги злина, приписваха я на Муса и на онези, които са с него. Ала злочестието им е от Аллах, но повечето от тях не знаят.
132. И казаха: "Каквото и знамение да ни донесеш, за да ни омагьосаш с него, не ще ти повярваме."
133. И им изпратихме потопа и скакалците, и въшките, и жабите, и кръвта очевидни знамения. Но се големееха и бяха престъпни хора.

(Понеже не повярвали на Муса, Всевишният Аллах изпратил на египтяните потоп, а по-късно един подир друг рояци скакалци, въшки, жаби. По-нататък направил така, че при всяко докосване на вода тя се превръщала в кръв. За да престанат тези беди, египтяните се обърнали към пророка Муса, той се помолил на Аллах и бедите секнали, ала хората казали: "О, Муса, ти си бил голям магьосник!" И пак не повярвали.)

134. Щом наказанието се стовареше върху тях, казваха: "О, Муса, призови ни твоя Господ с онова, което ти е обещал! Ако снемеш от нас наказанието, непременно ще ти повярваме и ще изпратим с теб синовете на Исраил."
135. И щом снемахме от тях наказанието за срок, който да достигнат, ето ги нарушават обета!
136. И им отмъстихме, и ги издавихме в морето за това, че взимаха за лъжа Нашите знамения и бяха нехайни към тях.
137. И оставихме в наследство на народа, който бе потъпкван, земите и на изток, и на запад, които Ние благословихме. Сбъдна се добрата дума на твоя Господ към синовете на Исраил, защото изтърпяха. И опустошихме онова, което са направили Фараонът и неговият народ, и онова, което са въздигнали.
138. И преведохме синовете на Исраил през морето, и минаха покрай хора, посветили се на своите идоли. Казаха: "О, Муса, направи ни божество, както те си имат божества!" Каза: "Наистина сте хора невежи.
139. За тези е погубено онова, което имат и е напразно онова, което вършат."
140. Каза: "Нима друг, а не Аллах ще ви търся за бог, след като ви предпочете Той пред народите [тогава]?"
141. И ви спасихме от хората на Фараона, които ви наложиха най-лошото наказание избиваха синовете ви, а пощадяваха жените ви. В това имаше за вас велико изпитание от вашия Господ.
142. И определихме за Муса тридесет нощи, и ги допълнихме с още десет. И се изпълни времето, определено от неговия Господ, за четиридесет нощи. Тогава Муса каза на брат си Харун: "Замести ме пред моя народ и поправяй, и не следвай пътя на рушащите!"
143. И когато Муса дойде за определеното от Нас време, и неговият Господ разговаря с него, рече: "Господи, покажи ми се, да Те погледна!" Рече: "Не ще Ме видиш, ала погледни към Планината! И ако се задържи на мястото си, ще Ме видиш." А когато неговият Господ се прояви на Планината, Той я срина на прах. И припадна Муса поразен. А когато се опомни, рече: "Пречист си Ти! Разкайвам се пред Теб. Аз съм първият вярващ."
144. Каза: "О, Муса, Аз теб избрах над хората чрез Моите послания и Моето Слово. Вземи онова, което ти дарих, и бъди от признателните!"
145. И му написахме върху скрижалите от всяко нещо поучение и обяснение за всяко нещо. "Придържай се твърдо към тях и повели на своя народ да се придържа към най-прекрасните! Аз ще ви покажа Дома на нечестивците.
146. От Моите знамения ще отклоня онези, които без право се възгордяват на земята. Каквото и знамение да видят, те не вярват в него. И да видят пътя на разума, не ще го приемат за път. А ако видят пътя на заблудата, ще го приемат за път. Това е, защото взимат за лъжа Нашите знамения и са нехайни към тях.
147. А които взимат за лъжа Нашите знамения и срещата с отвъдния живот, делата им пропадат. Нима ще им се въздаде за друго освен за онова, което са извършили?"
148. А после народът на Муса направи от украшенията си образ на телец, който мучи. Не видяха ли, че той не им говори и не ги води по правия път? Приеха го и станаха угнетители.
149. И когато съжалиха, и разбраха, че са се заблудили, казаха: "Ако нашият Господ не се смили над нас и не ни опрости, ще сме от губещите."
150. И когато Муса се завърна разгневен, огорчен при своя народ, каза: "Колко лошо сте постъпили, след като ви оставих! Нима искахте да ускорите повелята на вашия Господ?" И хвърли скрижалите, и сграбчи брат си за главата, и го дръпна към себе си. [Брат му] каза: "О, сине на майка ми, народът ме взе за безсилен и едва не ме уби. Не предизвиквай у враговете злорадство към мен и не ме причислявай към угнетителите!"
151. Рече [Муса]: "Господи, опрости мен и брат ми, и ни въведи в Твоето милосърдие! Ти си Най-милосърдният от милосърдните."
152. Които приеха телеца, ги сполетя гняв от техния Господ и унижение в земния живот. Така наказваме набеждаващите.
153. А за които вършат злини, после се покаят и повярват, твоят Господ след това е опрощаващ, милосърден.
154. И когато гневът стихна у Муса, той взе скрижалите. Вписано е в тях напътствие и милост за онези, които се страхуват от своя Господ.
(Израилтяните се разкаяли за това, че се покланяли на телеца и Всевишният Аллах повелил на пророка Муса да доведе избрани от него седемдесет представители на племето, всички заедно да помолят за прошка. Следващото знамение разкрива това събитие.)

155. И Муса избра от своя народ седемдесет мъже за определеното от Нас време. И когато ги обхвана сътресението, рече: "Господи мой, ако ти пожелаеше, би ги погубил заедно с мен преди. Нима ще ни погубиш заради онова, което извършиха глупците сред нас? То е само Твоето изпитание. Оставяш с него Ти в заблуда когото пожелаеш и напътваш Ти когото пожелаеш. Ти си нашият Покровител, опрости ни, помилвай ни! Ти си Най-добрият от прощаващите.
156. Пиши ни добрина и в земния живот, и в отвъдния! Ние се завърнахме покаяни при Теб." Каза [Аллах]: "С Моето мъчение поразявам когото пожелая. Моето милосърдие обхваща всяко нещо ще го пиша на онези, които са богобоязливи и дават милостинята *закат*, и на онези, които вярват в Нашите знамения,
157. онези, които следват Пратеника, неграмотния Пророк, когото откриват записан у тях в Торатa и Евангелието. Той им повелява одобряваното и ги въздържа от порицаваното, и им разрешава благините, и им възбранява скверностите. И снема бремето и оковите, които са на тях. Които повярват в него и го почитат, и го подкрепят, и следват Светлината, низпослана с него, тези са сполучилите."
(Всевишният Аллах го назовава "неграмотния пророк", но макар и неграмотен, той притежавал цялата зрелост на познанието. Това е наистина чудо.
Важно е да се отбележи, че и в Стария, и в Новия завет се подсказва за появата на Мухаммад, мир нему, като последен Пратеник на Аллах. Най-ясното от тези указания се съдържа в Йоан, 14: 16: "И аз ще поискам от Отца, и Той ще ви даде друг Утешител, да бъде с вас до века." Гръцката дума параклетос, която се схваща от християните като "Светия Дух", може да се прочете и като периклютос - гръцкия еквивалент на Мухаммад "Възхваляван".)

158. Кажи: "О, хора, аз съм Пратеника на Аллах при всички вас на Онзи, Чието е владението на небесата и на земята. Няма друг бог освен Него. Той съживява и Той умъртвява. Вярвайте в Аллах и в Неговия Пратеник неграмотния Пророк, който вярва в Аллах и в Неговите Слова, и го следвайте, за да сте напътени!"
159. Има сред народа на Муса и общност, която напътва с [низпосланата] истина и с нея е справедлива.
160. И ги разделихме [синовете на Исраил] на дванадесет рода-общности. И дадохме на Муса откровение, когато народът му го помоли за вода: "Удари с тоягата си камъка!" И избликнаха дванадесет извора от него. Вече всички хора знаеха мястото си за пиене. И ги засенихме с облака, и спуснахме над тях манната и пъдпъдъците: "Яжте от благата, които ви дарихме!" Не Нас угнетиха, а себе си угнетиха.
161. И когато им бе речено: "Обитавайте това селище и яжте оттам, откъдето пожелаете, и кажете: "Опрощение!", и влезте през вратата, кланяйки се, Ние ще ви опростим прегрешенията! И ще надбавим за благодетелните."
162. Ала угнетителите подмениха с друго словото, което им бе казано. И пратихме върху тях наказание от небето, защото бяха угнетители.
163. И ги питай [о, Мухаммад] за селището, което бе край морето как престъпваха в Съботата, как в деня на тяхната Събота рибите им идваха по повърхността, а в ден, когато не празнуват Съботата, не идваха при тях. Така ги изпитахме, защото бяха нечестивци.
(Всевишният Аллах забранил на израилтяните да ловуват в събота и заповядал да почитат този ден. Тогава рибата излизала на повърхността на водата и плувала на воля, а в другите дни не излизала. Това било изпитание от Аллах, ала израилтяните не издържали и започнали да ловят риба и в този ден.)

164. И когато една група от тях рече: "Защо увещавате народ, който Аллах ще погуби и ще мъчи с тежко мъчение?", рекоха: "За извинение пред вашия Господ и за да се побоят!"

165. И когато забравиха какво им бе припомнено, спасихме онези, които възбраняват злото, и сграбчихме със сурово мъчение онези, които угнетяваха, защото бяха нечестивци.
166. И щом пренебрегнаха онова, което им бе възбранено, им рекохме: "Бъдете маймуни презрени!"
167. Твоят Господ прогласи, че непременно ще изпраща срещу тях до Деня на възкресението някои, които ще им причиняват най-суровото мъчение. Твоят Господ е бърз в наказанието. Той е опрощаващ, милосърден.
168. И ги разделихме на общности по земята. Сред тях има и праведници, сред тях има и други освен това. И ги изпитахме с добрините и злините, за да се завърнат.
169. И остана след тях потомство, което наследи Писанието. Взимат мимолетностите на този свят и казват: "Ще ни се опрости." И ако пак им дойде подобна мимолетност, взимат я. Не бе ли взет от тях обет в Писанието, че ще казват за Аллах единствено истината? А изучаваха онова, което е в него. Отвъдният дом е най-доброто за онези, които се боят. Нима не проумявате?
170. А които твърдо се придържат към Писанието и отслужват молитвата Ние не погубваме наградата на подобряващите.
171. И когато въздигнахме Планината над тях, сякаш е облак, и помислиха, че ще падне отгоре им [рекохме]: "Придържайте се твърдо към онова, което ви дадохме и помнете какво има в него, за да се побоите!"
172. И когато твоят Господ извади от синовете на Адам, от гърба им, тяхното потомство, и ги накара да засвидетелстват за себе си: "Не съм ли Аз вашият Господ?", казаха: "Да, свидетели сме." Да не кажете в Деня на възкресението: "Бяхме нехайни за това!"
173. Или да не кажете: "Нашите бащи съдружаваха преди, а ние бяхме потомство след тях. Нима ще ни унищожиш заради онова, което провалящите вършеха?"
174. Така им разясняваме знаменията, за да се завърнат.
175. И прочети им вестта за онзи, на когото дарихме Нашите знамения, а той се изплъзна от тях. И сатаната го направи свой последовател, и стана той един от заблудените.
176. А ако пожелаехме, щяхме да го въздигнем с тях. Ала той се привърза към земята и последва страстта си, и е като кучето нахвърлиш ли му се, задъхва се, изплезило език, и оставиш ли го, задъхва се пак. Това е примерът за хората, които взимат за лъжа Нашите знамения. И им разказвай разказите, за да премислят!
177. Колко лош пример са хората, които взимат за лъжа Нашите знамения и угнетяват себе си!
178. Когото Аллах напъти, той е на правия път, а когото остави в заблуда, тези са губещите.
179. Създадохме за Ада много от джиновете и от хората. Имат сърца, с които не схващат, имат очи, с които не виждат, имат уши, с които не чуват. Те са като добитъка, даже са по-заблудени. Те са нехайните.

180. Аллах има Най-прекрасните имена. Зовете Го с тях и оставете онези, които богохулстват с Неговите имена! Ще им се въздаде за онова, което вършат.
181. Сред онези, които сме сътворили, има общност напътваща с истината и с нея е справедлива.
182. А които взимат за лъжа Нашите знамения, ще ги въвлечем в гибел, без да разберат.
183. Ще им дам отсрочка. Силна е Моята промисъл.
184. Нима не разсъдиха? Няма никаква лудост у техния другар [Мухаммад]. Той е само явен предупредител.
185. Нима не погледнаха към владението на небесата и на земята, и към нещата, които Аллах е сътворил, и че може срокът им да е наближил? И в кое слово подир това ще повярват?
186. Когото Аллах оставя в заблуда, за него няма водител. И ги оставя в тяхната престъпност да се лутат.
187. Питат те за Часа: "Кога ще настъпи?" Кажи: "Знанието за него е само при моя Господ. Само Той ще изяви неговото време. Тегне този [Час] на небесата и на земята. Ще дойде при вас съвсем внезапно. Питат те, сякаш си осведомен за него. Кажи: "Знанието за това е само при моя Господ, ала повечето хора не проумяват."

188. Кажи: “Не владея за себе си нито полза, нито вреда, освен ако Аллах не го е пожелал. И ако знаех неведомото, щях да си увелича доброто и нямаше да ме засяга злото. Аз съм само предупредител и благовестител за хора вярващи.
189. Той е Онзи, Който ви сътвори от един човек и стори от него съпругата му, за да намери при нея спокойствие. И след като я облада, тя понесе лек товар и продължи с него. А когато натежа, двамата призоваха Аллах, своя Господ: “Ако ни дариш читаво дете, ще сме признателни.”
190. И когато им дари читаво дете, те Му отредиха съдружници в онова, което им е дарил. Всевишен е Аллах над онова, с което Го съдружават!
(От знамението се подразбира, че не Адам и Ева съдружават с Аллах, а тяхното потомство.)
191. Нима съдружават с Него такива, които нищо не творят, а самите те са сътворени?
192. И не могат да им помогнат, нито на себе си помагат.
193. И ако ги зовете към правия път, не ви следват. Едно и също е за вас дали ще ги зовете, или ще мълчите.
194. Онези, които зовете вместо Аллах, са раби, подобни на вас. Призовете ги, нека ви откликнат, ако говорите истината!
195. Нима те имат крака, с които ходят, или ръце, с които хващат, или очи, с които виждат, или уши, с които чуват? Кажи: “Призовете вашите съдружници, после ме надхитряйте и не ме изчаквайте!
196. Моят покровител е Аллах, Който низпосла Книгата. Той покровителства праведниците.
197. Онези, които зовете вместо Него, не могат да ви помогнат, нито на себе си помагат.”
198. И ако ги зовеш към правия път, не чуват. И ги виждаш да те гледат, ала не съзират.
199. Придържай се към снизхождението и повелявай приличието, и страни от невежите!
200. А ако те изкуси от сатаната изкушение, потърси убежище при Аллах! Той е всечуващ, всезнаещ.
201. Когато натрапливо видение от сатаната засегне богобоязливите, те си спомнят [за Аллах] и ето ги зрящи!
202. А [сатаните] въвличат в заблуда своите братя, после не престават.
203. И не им ли донесеш знамение, казват: “Защо не си го ти създал?” Кажи: “Аз следвам само онова, което ми се разкрива от моя Господ. Това са прозрения от вашия Господ, и напътствие, и милост за хора вярващи.
204. Когато се чете Коранът, слушайте го и мълчете, за да бъдете помилвани!”
205. Споменавай своя Господ в душата си със смирение и страх, без гръмки слова сутрин и вечер, и не бъди от нехайните!
206. [Ангелите,] които са при твоя Господ, не се големеят да Му служат, възхваляват Го и Му се покланят в *суджуд*.

8.

СУРА ПРИДОБИТОТО ВЪВ ВОЙНА
(АЛ-АНФАЛ)

Мединска, с изключение на знамения от 30 до 36, които са мекански. Съдържа 75 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Питат те за придобитото във война. Кажи [о, Мухаммад]: “Придобитото е на Аллах и на Пратеника. Бойте се от Аллах и се помирявайте взаимно, и се покорявайте на Аллах и на Неговия Пратеник, ако сте вярващи!”
2. Вярващите са онези, които щом бъде споменат Аллах, сърцата им тръпнат, и щом им бъдат четени Неговите знамения, те усилват вярата им, и на своя Господ се уповават;
3. които отслужват молитвата и от онова, което сме им дали, раздават.
4. Тези са истинските вярващи. За тях има степени при техния Господ, и опрощение, и щедро препитание
5. както твоят Господ те изведе от дома ти с истината, а на част от вярващите [това] не им хареса,
6. спорейки с теб за истината, след като тя пролича, сякаш ги водят към смъртта и я виждат.
(През втората година по хиджра *съдружаващите от Мека изпратили до Дамаск търговски керван начело с Абу Суфян. Когато Пратеника на Аллах узнал за завръщането му, решил да го спре. Потеглил с повече от триста свои сподвижници. Ала Абу Суфян, осведомен за това, изпратил вест на курайшите да му се притекат на помощ, същевременно променил маршрута и спасил кервана. Мюсюлманите вече трябвало да се сражават с хилядната армия на Курайш. Една част от сподвижниците на Пророка проявили сдържаност и казали: “Ние потеглихме, за да пленим кервана, не сме готови за такава битка.” Накрая постигнали съгласие да се сражават и победата била извоювана от мюсюлманите.)*
7. И когато Аллах ви обеща, че едната от двете групи ще е ваша, вие пожелахте онази, която е без оръжие, да е ваша. А Аллах искаше да възцари правдата със Своите Слова и да прекърши неверниците,
8. за да възцари правдата и да отмени лъжата, дори престъпниците да възненавиждат това.
9. Когато призовахте вашия Господ за помощ, Той ви откликна: “Аз ще ви подкрепя с хиляда ангели един след друг.”
10. Аллах стори това само за радостна вест и за да се успокоят с него сърцата ви. Помощта е единствено от Аллах. Аллах е всемогъщ, премъдър.
11. Той ви покри с дрямка за успокоение от Него и ви изсипа вода от небето, за да ви пречисти с нея и да премахне от вас скверността на сатаната, и да укрепи сърцата ви, и да заякчи с това стъпките.
12. Твоят Господ разкри на ангелите: “Аз съм с вас. Подкрепяйте вярващите! Ще вселя Аз ужас в сърцата на неверниците. Бийте ги по вратовете, бийте ги по всички крайници!”
13. Това е, защото се възпротивиха на Аллах и на Неговия Пратеник. А за който се възпротиви на Аллах и на Неговия Пратеник, Аллах е суров в наказанието.
14. Ето, вкусете го! За неверниците е мъчението на Огъня.
15. О, вярващи, когато срещнете неверниците в настъпление, не им обръщайте гръб в бягство!
16. А който им обърне гръб в този ден, освен с намерение за бой, или за да премине към друга [ваша] дружина, той вече си е навлякъл гнева на Аллах и мястото му е Адът. Колко лоша е тази участ!

17. Не вие ги убихте, а Аллах ги уби, и не ти хвърли, когато хвърли, а Аллах хвърли, за да подложи вярващите на добро изпитание от Него. Аллах е всечуващ, всезнаещ.

(Когато воините-курайши се устремили, за да влязат в битка с мюсюлманите, Пратеника на Аллах, мир нему, вдигнал ръце и казал: "О, Аллах, Курайш дойде с надменните си първенци, които излъгаха твоя Пратеник. О, Аллах, умолявам Те да изпълниш обещанието, което ми даде!" И когато двете множества се срещнали, той взел шепа пръст и я хвърлил в лицата на враговете. Тогава курайшите се заслепили и накрая претърпели поражение. В горното знамение се споменава за това и се разкрива, че всъщност Аллах е хвърлил пръстта, защото Пророка, мир нему, я хвърлил не от свое име, а от името на Аллах.)

18. Това е, защото Аллах обезсилва коварството на неверниците.

19. Ако молехте за победа [о, неверници], ето, дойде ви победата. И престанете ли, то е най-доброто за вас. А ако повторите [враждата], и Ние ще повторим. Не ще ви помогнат тълпите ви с нищо, дори да са многобройни. Защото Аллах е с вярващите.

20. О, вярващи, покорявайте се на Аллах и на Неговия Пратеник, и не се отмятайте от него, след като [го] чувате!

21. И не бъдете като онези, които казват: "Чухме!", ала не чуват.

22. Най-лошите твари пред Аллах са глухите, немите, които не проумяват.

23. И ако Аллах откриеше добро у тях, би ги накарал да чуят, но дори ако ги накараше да чуят, те пак щяха да се отметнат, отдръпвайки се.

24. О, вярващи, откликвайте на Аллах и на Пратеника, щом ви зове към онова, което ще ви съживи! И знайте, че Аллах стои между човека и сърцето му, и че при Него ще бъдете събрани!

25. И бойте се от изпитание, което не сполетява само угнетителите сред вас! И знайте, че Аллах е суров в наказанието!

26. И помнете как бяхте малцина безсилни на земята, уплашени, че хората ще ви заловят, а Той ви даде убежище и ви подкрепи със Своята помощ, и ви даде от благата, за да сте признателни.

27. О, вярващи, не изменяйте на Аллах и на Пратеника, и не изменяйте на онова, което ви е поверено, знаейки!

28. И знайте, че имотите и децата ви са изпитание, и че при Аллах има огромна награда!

29. О, вярващи, ако се боите от Аллах, Той ще направи да разграничавате [доброто и злото], и ще ви избави от лошите ви постъпки, и ще ви опрости. Аллах е Владетеля на великата благодат.

30. И когато неверниците лукавстваха срещу теб, да те задържат или да те убият, или да те прокудят... Те лукавстват, а Аллах проваля тяхното лукавство. Аллах е над лукавите.

31. И когато им бъдат четени Нашите знамения, казват: "Чухме вече. Ако пожелаем, и ние същото ще изречем. Това са само легенди на предците."

32. И когато рекоха: "О, Аллах, ако това е правдата от Теб, изсипи над нас камъни от небето или ни прати болезнено мъчение!"

33. Но Аллах не ще ги мъчи, докато си сред тях, и Аллах не ще ги мъчи, докато молят за опрощение.

34. Но как да не ги мъчи Аллах, щом възпират от Свещената джамия и не са нейни пазители? Пазителите є са само богобоязливите, ала повечето от тях не проумяват.

35. И молитвата им при Дома бе само свирукане и пляскане. "Вкусете мъчението, защото бяхте неверници!"

36. Неверниците харчат своите имоти, за да възпират от пътя на Аллах. И ще ги харчат, после те ще са за тях печал, после ще бъдат надвити. Неверниците ще бъдат в Ада събрани,

37. за да отдели Аллах лошия от добрия и да нахвърля лошите един връз друг, и да ги струпа всички, та да ги вкара в Ада. Тези са губещите.

38. Кажи на неверниците, че ако престанат, ще им се опрости онова, което е било по-рано, а ако упорстват известна е вече съдбата на предците.

39. И се сражавайте с тях, докогато не ще има заблуда и религията ще е на Аллах! А престанат ли Аллах е зрящ за техните дела.

40. И отвърнат ли се, знайте, че Аллах е вашият Покровител! Най-прекрасният Покровител е Той и Най-прекрасният Избавител!

41. И знайте, че каквото и да придобиете във война, то една петина от него е за Аллах и за Пратеника, и близките, и сираците, и нуждаещите се, и пътника [в неволя], ако вярвате в Аллах и в онова, което низпослахме на Своя раб в Деня на разграничението, в деня, когато двете множества се срещнаха [при Бадр]. Аллах за всяко нещо има сила.

42. Вие бяхте на по-близкия склон на долината, те на по-далечния склон, а керванът ниско под вас. И дори да се бяхте уговорили, щяхте да се разминете в уговорката, ала за да изпълни Аллах дело отредено, да погине при ясен знак погиващият и да живее при ясен знак оживяващият... Аллах е всечуващ, всезнаещ.

43. Аллах ти ги показа в твоя сън малцина. А ако ти ги покажеше мнозина, щяхте да паднете духом и да спорите по делото. Но Аллах ви спаси. Той знае съкровеното в сърцата.

44. И направи те да изглеждат малцина във вашите очи, когато се срещнахте, и ви умали в техните очи, за да изпълни Аллах дело отредено. Към Аллах се връщат делата.

45. О, вярващи, когато се сражавате с отред, устоявайте и споменавайте Аллах често, за да сполучите!

46. И се покорявайте на Аллах и на Неговия Пратеник, и не се оспорвайте един друг, за да не се провалите и да изчезне силата ви! И търпете! Аллах е с търпеливите.

47. И не бъдете като онези, които излязоха от домовете си с надменност и за показ пред хората! Те възпират от пътя на Аллах. Аллах обгръща техните дела.

48. И разкраси пред тях делата им сатаната, и рече: "Няма кой да ви надвие днес сред хората, щом съм аз до вас." Но щом двата отреда се съгледаха, той се обърна на петє и рече: "Непричастен съм към вас. Аз виждам онова, което вие не виждате. Страхувам се от Аллах. Аллах е суров в наказанието."

49. И лицемерите, и онези, които имаха болест в сърцата, рекоха: “Тези ги подмами тяхната религия.” А който се упова на Аллах Аллах е всемогъщ, премъдър.
50. И ако ти [о, Мухаммад] би видял, когато ангелите прибират душите на неверниците, как ги удрят по лицата и по гърбовете: “Вкусете изгарящото мъчение!”
51. Така е заради онова, което ръцете ви направиха отнапред. Аллах никога не угнетява рабите.
52. Както се случи с рода на Фараона и с онези преди тях. Отрекоха знаменията на Аллах и заради греховете им Аллах ги сграбчи. Аллах е всесилен, суров в наказанието.
53. Това е, защото Аллах не променя благодатта, с която е облагодетелствал хора, докато не променят себе си. Аллах е всечуващ, всезнаещ.
54. Както се случи с рода на Фараона и с онези преди тях. Взеха за лъжа знаменията на своя Господ и Ние ги погубихме заради греховете им, и издавихме рода на Фараона. Всички бяха угнетители.
55. Най-лошите твари пред Аллах са онези, които Го отричат и не вярват,
56. онези, от които ти получи обет, после нарушават своя обет всеки път и не се боят.
57. И ако ги срещнеш във война, прогони с поражението им онези, които ги следват, за да се поучат!
58. И ако те е страх от изменничество на някой народ, отхвърли ги по същия начин! Аллах не обича изменниците.
59. И неверниците да не смятат, че са се отървали! Те не ще [Ни] убегнат.
60. И пригответе за тях колкото можете сили и бойни коне! Ще наплашите с тях врага на Аллах и вашия враг, и други освен тях, които вие не знаете, но Аллах ги знае. Каквото и да раздадете по пътя на Аллах, то ще ви се изплати и не ще бъдете угнетени.
61. И ако склонят за мир, склони и ти, и се уповавай на Аллах! Той е Всечуващия, Всезнаещия.
62. И поискат ли да те измамят, Аллах ти е достатъчен. Той е, Който те подкрепя със Своята помощ и с вярващите.
63. Обединява Той сърцата им. А ти и да раздадеш всичко, което е на земята, не би обединил сърцата им. Но Аллах ги обедини. Той е всемогъщ, премъдър.
(Мединските племена Аус и Хазрадж били разделени от безкрайни вражди. Встъпвали в кървави битки помежду си и загивали мнозина и от двете страни. След като Аллах ги удостоил с Исляма, Той заличил у тях чувството за мъст. Те се сдобрили и обединили.)
64. О, Пророче, Аллах е достатъчен за теб и за вярващите, които те следват.
65. О, Пророче, подбуждай вярващите към сражението! Ако сред вас има двадесет търпеливи, те ще надвият двеста; а ако сред вас има сто, те ще надвият хиляда от неверниците, защото са хора, които не проумяват.
66. Сега Аллах ви облекчи. Той знае, че у вас има слабост. И ако сред вас има сто търпеливи, те ще надвият двеста; а ако сред вас има хиляда, те ще надвият две хиляди с позволението на Аллах. Аллах е с търпеливите.
67. Не подобава на пророк да има пленници, докато не е воювал по земята [с неверници]. Вие искате благата на земния живот, а Аллах иска [за вас] отвъдния. Аллах е всемогъщ, премъдър.
68. Щеше да ви засегне огромно мъчение за онова, което сте придобили, ако преди това Аллах не бе отсъдил,
69. затова яжте от придобитото във война позволено, приятно, и бойте се от Аллах! Аллах е опрощаващ, милосърден.
70. О, Пророче, кажи на пленниците, които са в ръцете ви: “Ако Аллах види добро в сърцата ви, ще ви даде по-добро от това, което ви е взето, и ще ви опрости. Аллах е опрощаващ, милосърден.
71. И ако искат да ти изменят, те вече измениха на Аллах преди, затова Той ти даде власт над тях. Аллах е всезнаещ, премъдър.
72. Които повярваха и се преселиха, и се бореха чрез своите имоти и души по пътя на Аллах, и които приютиха и подкрепиха, те са ближни един на друг. А които повярваха, ала не се преселиха нямат нищо от вашата придобивка, докато не се преселят. И помолят ли ви за помощ в религията, ваш дълг е помощта, освен ако е срещу народ с договор помежду вас и него. Аллах съзира вашите дела.
73. А които са неверници, те са ближни един на друг. Не извършите ли това, ще има заблуда по земята и голяма развала.
74. А които вярват и се преселят, и се борят по пътя на Аллах, и тези, които приютяват и подкрепят, тези са истинските вярващи. За тях има опрощение и щедро препитание.
75. А които впоследствие повярват и се преселят, и се борят заедно с вас, те са от вас. И роднините са по-близки едни на други според Книгата на Аллах. Аллах всяко нещо знае.
(Това знамение премахва традицията за унаследяване без родствена връзка по предпочитание.)

9.

СУРА ПОКАЯНИЕТО
(АТ-ТАУБА)

Мединска, с изключение на последните две знамения, които са мекански. Съдържа 129 знамения.

1. Снемане от Аллах и от Неговия Пратеник на задълженията спрямо съдружаващите, с които се договорихте.
2. Затова странствайте по земята [о, съдружаващи] четири месеца и знайте, че не ще обезсилите Аллах и че Аллах опозорява неверниците!
3. И прогласяване от Аллах и от Неговия Пратеник към хората в деня на най-голямото поклонение *хадж*, че Аллах е непричастен към съдружаващите, а също Неговият Пратеник. И ако се покаете, за вас е най-доброто, а ако се отметнете, знайте, че не ще обезсилите Аллах! И възвести неверниците [о, Мухаммад] за болезнено мъчение,
4. освен онези от съдружаващите, с които се договорихте и после не ви ощетиха с нищо, и не подкрепяха никого срещу вас. И приключете своя договор с тях до срока му! Аллах обича богобоязливите.
5. А изтекат ли месеците на възбрана, убивайте съдружаващите, където ги сварите, и ги хващайте, и ги обграждайте, и ги причаквайте на всяко място за засада! И щом се покаят и отслужват молитвата, и дават милостинята *закат*, сторете им път! Аллах е опрощаващ, милосърден.

6. И ако те моли за защита някой от съдружаващите, защити го, та да чуе той Словото на Аллах! После го заведи на безопасно за него място! Това е, защото са хора незнаещи.
7. Как може да има за съдружаващите договор с Аллах и с Неговия Пратеник, освен за онези, с които се договорихте при Свещената джамия? И докато са честни спрямо вас, бъдете честни спрямо тях и вие! Аллах обича богобоязливите.
8. Как? Надвият ли ви, те не спазват спрямо вас нито родство, нито обет. Угаждат ви на думи, а сърцата им се противят. И повечето от тях са нечестивци.
9. Продават на нищожна цена знаменията на Аллах и възпират от Неговия път. Лошо е онова, което вършат!
10. Не спазват спрямо вярващ нито родство, нито обет. Тези са престъпващите.
11. И ако се покаят и отслужват молитвата, и дават милостинята *закат*, тогава те са ваши братя в религията. Разясняваме знаменията на хора проумяващи.
12. И ако нарушат клетвите си подир своя обет, и поругаят вашата религия, сражавайте се с водителите на неверието, за да престанат! Няма клетви за тях.
13. [О, вярващи] нима не ще се сражавате с хора, които нарушиха своите клетви и възнамеряваха да изгонят Пратеника? Първом те настъпиха срещу вас. Нима се страхувате от тях? Аллах най-много заслужава да се страхувате от Него, ако сте вярващи.
14. Сражавайте се с тях! Аллах ще ги накаже с вашите ръце и ще ги опозори, и ще ви помага срещу тях, и ще изцери гърдите на хора вярващи,
15. и ще премахне гнева от сърцата им. Аллах приема покаянието на когото пожелае. Аллах е всезнаещ, премъдър.
16. Или смятате, че ще бъдете оставени, без Аллах да узнае кои от вас се борят и взимат за довереник само Аллах и Неговия Пратеник, и вярващите? Сведущ е Аллах за вашите дела.
17. Съдружаващите нямат право да устройват храмовете на Аллах, свидетелствайки сами за неверието си. На тези делата им са провалени и в Огъня ще пребивават вечно.
18. Устройва храмовете на Аллах само онзи, който вярва в Аллах и в Сетния ден, и отслужва молитвата, и дава милостинята *закат*, и се страхува единствено от Аллах. Тези са напътените.
19. Нима смятате, че да снабдяваш поклонниците с вода и да устройваш Свещената джамия, е като да вярваш в Аллах и в Сетния ден, и да се бориш по пътя на Аллах? Те не са равни пред Аллах. Аллах не напътва хората-угнетители.
20. Които вярват и се преселят, и се борят по пътя на Аллах чрез своите имоти и души, те са с по-висока степен при Аллах и те са спечелилите.
21. Възрадва ги техният Господ с вест за милосърдие от Него и за благоволение, и за Градини, в които ще имат постоянно блаженство,
22. там ще пребивават вечно и завинаги. При Аллах има огромна награда.
23. О, вярващи, не взимайте за близки своите бащи и братя, ако са предпочели неверието пред вярата. А които от вас се сближат с тях, те са угнетителите.
24. Кажи: "Ако вашите бащи, синове, братя и съпруги, и родът ви, и имоти, които сте придобили, и търговия, за която се плашите от застой, и жилища, които харесвате, са ви по-любими от Аллах и от Неговия Пратеник, и от борба по Неговия път, то чакайте, докато Аллах даде Своята повеля! Аллах не напътва нечестивите хора.
25. Аллах ви помогна на много места и в Деня на Хунайн, когато ви възхити вашата многобройност. Ала тя не ви спаси от нищо. И отесня за вас земята, въпреки че е просторна. После обърнахте гръб в бягство.
(След като Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, завладял Мека, той потеглил с многохилядна армия към ат-Таиф, срещу племената Хауазин и Сакиф. Подведени от своята мощ, някои мюсюлмани самонадеяно казали:"Тази армия вече е непобедима". Ала в долината Хунайн претърпели поражение в сблъсък с много по-малобройна от тях езическа войска, тъй като се били предоверили на численото си превъзходство. В следващото знамение се споменава именно този факт.)

26. После Аллах низпосла успокоението Си на Своя Пратеник и на вярващите. И низпосла воини, които вие не видяхте, и наказа онези, които не повярваха. Това е възмездието за неверниците.
27. После Аллах ще приеме покаяние подир това от когото пожелае. Аллах е опрощаващ, милосърден.
28. О, вие, които вярвате, съдружаващите са скверност! Да не се приближават до Свещената джамия след тази тяхна година! И ако ви е страх от бедност, Аллах ще ви надбави от Своята благодат, ако пожелае. Аллах е всезнаещ, премъдър.
29. Сражавайте се с онези от дарените с Писанието, които не вярват в Аллах и в Сетния ден, и не възбраняват онова, което Аллах и Неговият Пратеник са възбранили, и не изповядват правата вяра докато не дадат налога [*джизя*] безусловно и с покорство.
30. И рекоха юдеите: "Узайр е синът на Аллах." И рекоха християните: "Месията е синът на Аллах." Това те го изричат, приличат в думите на онези, които преди не повярваха. Аллах да ги порази! Как така се подлъгват!
31. Те взеха за господари не Аллах, а своите правници и своите монаси, и Месията, сина на Мариам. А им бе повелено да служат само на единствения Бог. Няма друг Бог освен Него. Пречист е Той от онова, което съдружават с Него!
32. Искат да угасят светлината на Аллах със словата си, но Аллах приема единствено да засияе в пълнота Неговата светлина, дори неверниците да възненавиждат това.
33. Той е, Който проводи Своя Пратеник с напътствието и с правата вяра, за да я въздигне над всички религии, дори съдружаващите да възненавиждат това.
34. О, вярващи, мнозина от правниците и монасите изяждат имотите на хората с измама и възпират от пътя на Аллах. Които трупат злато и сребро, и не раздават от него по пътя на Аллах извести ги за болезнено мъчение
35. в Деня, когато то ще бъде нажежено в Огъня на Ада и ще бъдат жигосани с него челата и хълбоците, и гърбовете им. "Това е, което натрупахте за себе си. Вкусете, каквото сте трупали!"
36. Броят на месеците при Аллах е дванадесет месеца според повелята на Аллах в деня, когато сътвори небесата и земята. Четири от тях са свещени. Това е правата вяра. Не угнетявайте през тях себе си и всички се сражавайте със съдружаващите, както и те всички се сражават с вас! И знайте, че Аллах е с богобоязливите!

37. Отсрочването [на свещените месеци] само увеличава неверието. Неверниците се заблуждават в това разрешават го в една година и го възбраняват в друга, за да натъкмят броя [на месеците], които Аллах е определил за свещени. Позволяват онова, което Аллах е възбранил. Разкрасено им бе злото на деянията им. Аллах не напътва невярващите хора.
38. О, вярващи, какво ви стана, та щом ви се рече: "Устремете се към битка по пътя на Аллах!", закретахте по земята? Нима предпочетохте земния живот вместо отвъдния? Насладата на земния живот спрямо отвъдния е твърде малка.
39. Ако не се устремите към битка, ще ви накаже Той с болезнено мъчение и ще ви замени с друг народ, и не ще Му навредите с нищо. Аллах за всяко нещо има сила.
40. Ако вие не му помогнете [на Мухаммад], Аллах вече му помогна, когато неверниците го прогониха и бе един от двамата, когато бяха в пещерата; когато рече той на своя другар: "Не страдай! Аллах е с нас." И низпосла Аллах Своето успокоение над него, и го подкрепи с воини, които вие не видяхте, и стори Той словото на неверниците да е най-презряното, а Словото на Аллах най-възвишеното. Аллах е всемогъщ, премъдър.
41. Устремете се към битка и силни, и слаби, и се борете чрез своите имоти и души по пътя на Аллах! Това е най-доброто за вас, ако знаете.
(С постановката в знамение 91 от същата сура болните и онези, които са толкова бедни, че не могат да намерят нищо, което да похарчат за война, са били освободени от това предписание.)

42. Ако бе близка печалба и кратко пътуване, щяха да те последват. Но далечен им се видя трудният път и ще се кълнат в Аллах: "Ако можехме, щяхме да излезем заедно с вас." Те погубват себе си, но Аллах знае, че са лъжци.
43. Аллах да те извини [о, Мухаммад]! Защо им разреши [да останат], преди да ти се разкрият онези, които казват истината, и без да си узнал лъжците?
(В горното знамение се усеща лек укор към Пратеника на Аллах, мир нему, защото позволил да не се включат в битка група лицемери, които го помолили да бъдат освободени.)

44. Онези, които вярват в Аллах и в Сетния ден, не те молят за разрешение да се борят чрез своите имоти и души. Аллах знае богобоязливите.
45. А те молят за разрешение само онези, които не вярват в Аллах и в Сетния ден, и се съмняват сърцата им, и в своето съмнение се колебаят.
46. А ако искаха да излязат [за битка], щяха да се подготвят за това. Но Аллах възненавидя тяхното намерение и вся у тях леност, и им се рече: "Останете с оставащите!"
47. Ако бяха излезли сред вас, щяха да ви надбавят само объркване и щяха да се втурват, целейки смут помежду ви. Някои от вас се вслушват в тях. Аллах знае угнетителите.
48. Стремяха се и по-рано към смут и преобръщаха заради теб делата, докато не дойде истината и не се прояви повелята на Аллах, въпреки че те ненавиждат това.
49. Сред тях някой казва: "Позволи ми [да остана] и не ме въвличай в изкушение!" А нима те не бяха въвлечени в изкушение? Адът обгръща неверниците.
(Някои лицемери поискали да бъдат освободени от похода, като се оправдавали с това, че имат слабост към жените и ако вземат участие в тази битка и видят византийските девойки, не ще се въздържат и ще се поддадат на изкушение.)

50. Ако те достигне добрина, ги огорчава, а ако те застигне беда, казват: "Навреме се заехме със своето дело." И се разотиват весели.
51. Кажи [о, Мухаммад]: "Ще ни достигне само онова, което Аллах ни е предписал. Той е нашият Покровител. На Аллах да се уповават вярващите!"
52. Кажи: "Нима очаквате за нас друго освен една от двете добрини, докато ние очакваме за вас Аллах да ви застигне с мъчение от Него или с нашите ръце? Очаквайте! С вас очакваме и ние!"
(Едната добрина е победа в битката, а другата да загинат по пътя на Аллах.)

53. Кажи: "Раздавайте доброволно или по принуда! Не ще се приеме от вас. Вие сте хора-нечестивци."
54. Пречи да бъдат приети от тях подаянията само това, че не вярват в Аллах и в Неговия Пратеник, и че идват на молитва само лениви и раздават само с нежелание.
55. И да не те възхищават имотите им, нито децата им! Аллах иска да ги накаже с това в земния живот. И ще излязат душите им, както са неверници.
56. И се кълнат в Аллах, че наистина са от вас, но те не са от вас, а са хора страхливи.
57. Ако намерят убежище или пещери, или проход, ще свърнат натам необуздани.
58. Някои сред тях те клеветят заради милостинята. И ако им се даде нещо от нея те са доволни, а ако не им се даде, ето ги негодуват!
59. А ако ли да бяха доволни от това, което им дари Аллах, и Неговият Пратеник, и кажеха: "Достатъчен ни е Аллах, ще ни дари Аллах от Своята благодат, и Неговият Пратеник... Към Аллах се стремим."
60. Милостинята *закат* е за бедняците и за нуждаещите се, и за онези, които я събират, и за приобщаването на сърцата [към Исляма], и за [откуп на] робите, и за длъжниците, и за тези по пътя на Аллах, и за пътника [в неволя] задължение от Аллах. Аллах е всезнаещ, премъдър.
61. Сред тях са и онези, които обиждат Пророка и казват: "Той надава ухо за всичко." Кажи: "Ухо за ваше добро." Той вярва в Аллах и вярва на вярващите, и е милост за онези от вас, които вярват. А за онези, които обиждат Пратеника на Аллах, за тях има болезнено мъчение.
62. Кълнат ви се в Аллах, за да ви угодят. Но Аллах, а и Неговият Пратеник, най-много заслужава на Него да угаждат, ако са вярващи.
63. Нима не знаят, че който се противи на Аллах и на Неговия Пратеник, за него е огънят на Ада, там ще пребивава вечно. Това е огромният позор.

64. Лицемерите се опасяват да не бъде низпослана против тях сура, която ще извести какво крият в сърцата си. Кажи: "Подигравайте се! Аллах ще изяви онова, от което се опасявате."
65. И ако ги попиташ, непременно ще рекат: "Само бъбрехме и се забавлявахме." Кажи: "Нима на Аллах и на Неговите знамения, и на Неговия Пратеник сте се подигравали?"
(Когато Пратеника на Аллах, мир нему, потеглил на поход за Табук, група лицемери казали зад гърба му: "Вижте го, иска да завладее ромейските дворци. Кой е той, че да ги завоюва ?" Аллах му разкрил тези техни думи. Когато лицемерите били извикани и попитани защо правят това, те отрекли, като се оправдали, че се шегували.)

66. Не се оправдавайте! Вие станахте неверници, след като бяхте вярващи. Дори да извиним някои от вас, ще накажем други, защото бяха престъпници.
67. Лицемерните мъже и жени са едни като други. Те повеляват порицаваното и възбраняват одобряваното, и стискат в ръка. Забравиха Аллах, затова Той ги забрави. Лицемерите са нечестивците.
68. Аллах обеща на лицемерните мъже и жени, и на неверниците огъня на Ада, там ще пребивават вечно. Достатъчен им е той. Аллах ги прокле. И за тях има постоянно мъчение,
69. както за онези преди вас. Бяха по-силни от вас по мощ и с повече имоти и деца, и се наслаждаваха на своя дял. И вие се наслаждавахте на своя дял, както и онези преди вас се наслаждаваха на своя дял, и затънахте, както и те затънаха. На тези са пропаднали делата им и в земния живот, и в отвъдния. Тези са губещите.

70. Не ги ли достигна вестта за онези преди тях народа на Нух и адитите, и самудяните, и народа на Ибрахим, и жителите на Мадян, и на сринатите селища [на Лут]? Явиха им се пратениците с ясните знаци. Не Аллах ги угнетява, а те сами себе си угнетяват.
71. А вярващите мъже и жени са покровители един на друг. Те повеляват одобряваното и възбраняват порицаваното, и отслужват молитвата, и дават милостинята *закат*, и се покоряват на Аллах и на Неговия Пратеник. Тези Аллах ще помилва. Аллах е всемогъщ, премъдър.
72. Аллах обеща на вярващите мъже и жени Градините, сред които реки текат там ще пребивават вечно, и приятна обител в Градините на Адн. Благоволението на Аллах е още по-голямо. Това е великото спасение.
(Адн е една от степените на Рая.)

73. О, Пророче, бори се срещу неверниците и лицемерите, и бъди твърд с тях! Мястото им е Адът. Колко лоша е тази участ!
74. В Аллах се кълнат, че не са изрекли, но те изрекоха словата на неверието и станаха неверници, след като бяха отдадени. И се готвеха за онова, което не получиха, и ненавиждаха само защото Аллах и Неговият Пратеник ги обогати от Своята благодат. И ако се покаят, ще е най-доброто за тях, а ако се отметнат, Аллах ще ги накаже с болезнено мъчение в земния живот и в отвъдния. И нямат на земята нито покровител, нито избавител.
75. Някои от тях дадоха обет пред Аллах: "Ако Той ни дари от Своята благодат, непременно ще даваме милостиня и ще бъдем от праведниците."
76. А когато им дари от Своята благодат, те се скъпяха за нея и се отметнаха, отдръпвайки се.
77. Впоследствие Той вложи в сърцата им лицемерие до Деня, в който ще Го срещнат, защото нарушиха пред Аллах онова, което Му обещаха, и защото са лъгали.
78. Нима не знаеха, че Аллах знае какво потулват и скришом шепнат, и че Аллах е Всезнаещия тайните?
79. Които клеветят и се присмиват на даващите по своя воля милостиня измежду вярващите и онези, които не намират друго да дадат освен своето старание Аллах им се е присмял и за тях има болезнено мъчение.
80. И да молиш [о, Мухаммад] за опрощението им, и да не молиш за него, и седемдесет пъти да молиш за опрощението им, Аллах никога не ще ги опрости. Това е, защото не повярваха в Аллах и в Неговия Пратеник. Аллах не напътва хората-нечестивци.
81. Радваха се неизлезлите [за битката], че са останали противно на Пратеника на Аллах и възненавиждаха борбата чрез своите имоти и души по пътя на Аллах, и казваха: "Не тръгвайте [на бой] в жегата!" Кажи: "Огънят на Ада е по-горещ!" ако проумяват.
82. Да се смеят малко и да плачат много възмездие за онова, което придобиха!
83. И ако Аллах те върне при част от тях и ти поискат разрешение да излязат, кажи: "Никога не ще излезете с мен и не ще се сражавате заедно с мен срещу враг. Предпочетохте да седите първия път, тъй че си седете с оставащите!"
84. И никога не отслужвай молитва за техен покойник, и не стой на гроба му! Те не повярваха в Аллах и в Неговия Пратеник и умряха нечестивци.
85. И да не те възхищават имотите и децата им! Аллах иска да ги накаже с това в земния живот. И ще излязат душите им, както са неверници.
86. И когато бе низпослана сура: "Повярвайте в Аллах и се борете заедно с Неговия Пратеник!", хората с богатство измежду им поискаха от теб разрешение и рекоха: "Остави ни да сме със седящите!"
87. Предпочетоха да са заедно с оставащите и бяха запечатани сърцата им, та не схващат.
88. Ала Пратеника и онези, които вярваха заедно с него, се бореха чрез своите имоти и души. За тези са благата и тези са сполучилите.
89. Аллах е приготвил за тях Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно. Това е великото спасение.
90. И дойдоха оправдаващите се измежду бедуините [които не излязоха] да искат разрешение, а останаха онези, които лъжеха Аллах и Неговия Пратеник. Онези от тях, които не повярваха, ще ги сполети болезнено мъчение.
91. За слабите, както и за болните и за онези, които не намират какво да дадат, няма притеснение, ако са искрени към Аллах и Неговия Пратеник. За благодетелните няма вина Аллах е опрощаващ, милосърден
92. нито за онези, на които ти рече, когато дойдоха при теб, за да ги откараш: "Не намирам с какво да ви откарам." И се обърнаха, а очите им пълни със сълзи от скръб, че не намират какво да дадат.

93. Вината е само за онези, които искат разрешение от теб, а са богати. Предпочетоха да са заедно с оставащите и Аллах запечата сърцата им, та не знаят.
94. Ще ви се извиняват, когато се върнете [след битката] при тях. Кажи: "Не се извинявайте, никога не ще ви повярваме! Аллах ни съобщи вести за вас. Аллах вижда вашите дела и Неговият Пратеник. После ще бъдете върнати при Знаещия и скритото, и явното, и Той ще ви съобщи какво сте извършили."
95. Ще ви се кълнат в Аллах, когато се върнете при тях, за да се отдръпнете от тях. Отдръпнете се от тях! Те са скверност. Тяхното място е Адът възмездие за онова, което са придобили.
96. Кълнат ви се, за да бъдете доволни от тях. Но дори вие да сте доволни от тях, Аллах не е доволен от хората-нечестивци.
97. Бедуините са най-силни по неверие и лицемерие, и най-склонни да не проумеят границите на онова, което Аллах низпосла на Своя Пратеник. Аллах е всезнаещ, премъдър.
98. Някои бедуини приемат онова, което дават, за загуба, и очакват да ви сполетят превратностите. Над тях да е злата превратност! Аллах е всечуващ, всезнаещ.
99. А някои бедуини вярват в Аллах и в Сетния ден, и приемат онова, което дават, за приближаване към Аллах и към зова от Пратеника. То наистина е приближаване. Ще ги въведе Аллах в Своето милосърдие. Аллах е опрощаващ, милосърден.
("зова от Пратеника" - букв.: "молитвите на Пратеника", т. е. той да се моли за тях.)
100. Най-предните, първите от преселниците и помощниците, и онези, които ги следват с добрина... Аллах е доволен от тях и те са доволни от Него. Той е приготвил за тях Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно и завинаги. Това е великото спасение.
(Преселниците са вярващите, които в името на Аллах се преселили от Мека в ал-Медина, а помощниците са вярващите от ал-Медина, които ги посрещнали и им помагали.)

101. И сред онези от бедуините, които са около вас, има лицемери. И сред жителите на ал-Медина има упорстващи в лицемерието, които ти не знаеш, а Ние ги знаем. Ще ги мъчим два пъти, после ще бъдат върнати към огромно мъчение.
102. И други, които си признават греховете... Смесиха доброто деяние с друго зло. Аллах ще им приеме покаянието. Аллах е опрощаващ, милосърден.
103. Вземи от техните имоти милостиня, за да се пречистят с нея и да им се въздаде! И се моли за тях! Твоята молитва е успокоение за тях. Аллах е всечуващ, всезнаещ.
104. Не знаеха ли, че Той, Аллах, приема покаянието от Своите раби и взима подаянията, и че Той, Аллах, е Приемащия покаянието, Милосърдния?
105. И кажи: "Работете! Аллах вижда вашите дела и Неговият Пратеник, и вярващите. И ще бъдете върнати при Знаещия скритото и явното, и ще ви извести какво сте вършили.
106. А други [от неизлезлите за битка] са получили отсрочка за решението на Аллах или ще ги накаже, или ще приеме покаянието им. Аллах е всезнаещ, премъдър.
107. А онези, които построиха джамия с цел вреда и неверие, и разединение сред вярващите, и изчакване на онзи, който преди воюваше срещу Аллах и Неговия Пратеник, непременно ще се кълнат: "Искахме само доброто." Аллах е свидетел, че са лъжци.
(Един християнски свещеник на име Абу Амир се сражавал срещу Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, при Ухуд и Хунайн. След разгрома на съдружаващите той се отчаял и избягал в Дамаск, откъдето изпратил на лицемерите известие: "Въоръжете се, колкото можете, пригответе се и постройте за мен един храм. Аз отивам при византийския император, оттам ще дойда с голяма войска и ще помета, и прогоня Мухаммад и сподвижниците му." Тогава лицемерите издигнали една джамия с цел да разединят мюсюлманите. Когато Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се върнал от похода в Табук, те го поканили да отслужи молитва в построената от тях джамия. Но Всевишният Аллах му повелил да не прави това и да я разруши.)

108. Не влизай в нея никога! Джамията [Кубаа], основана върху богобоязливостта от първия ден, е по-достойна да влизаш в нея. Там има хора, които обичат да се пречистват. Аллах обича пречистващите се.
109. Дали онзи, който основава постройката си върху боязън и благоволение пред Аллах, е по-добър, или онзи, който основава постройката си накрай ронлива стръмнина и рухва с нея в огъня на Ада? Аллах не напътва хората-угнетители.
110. Постройката, която са изградили, оставя съмнение в сърцата им, докато те се пръснат. Аллах е всезнаещ, премъдър.
111. Аллах изкупи от вярващите душите и имотите им. Сражават се по пътя на Аллах, убиват и биват убивани, за да е техен Раят Негово истинно обещание, дадено в Тората, Евангелието и Корана. А кой е по-верен в своето обещание от Аллах? Радвайте се на размяната, която направихте с Него! Това е великото спасение.
112. И благовествай вярващите, които се разкайват, служат Нему, възхваляват Го, говеят, покланят се, свеждат чела до земята в *суджуд*, повеляват одобряваното и възбраняват порицаваното, и спазват границите на Аллах!
113. Не подобава на Пророка и на вярващите да молят прошка за съдружаващите, дори да са роднини, след като им стана ясно, че те са обитателите на Ада.
(Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, помолил Всевишния Аллах да опрости чичо му Абу Талиб, което станало причина за низпославането на това знамение.)
114. Молбата на Ибрахим за опрощение на баща му бе само обещание, което той му бе дал. А когато му се изясни, че е враг на Аллах, той се отрече от него. Ибрахим бе умоляващ, благ.
(По-рано пророкът Ибрахим обещал на баща си, че ще се моли на Аллах за неговото опрощение и поискал прошка за него. Но когато разбрал, че баща му е враг на Аллах, престанал да се моли. По този повод е и горното знамение.)

115. Аллах никога не заблуждава хора след тяхното напътване, докато не им изясни от какво да се боят. Аллах всяко нещо знае.
116. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята. Той съживява и Той умъртвява. Нямате освен Аллах нито покровител, нито избавител.

117. Аллах прие покаянието на Пророка, преселниците и помощниците, които го последваха в тежкия час, след като едва не се отклониха сърцата на група от тях. После Той прие покаянието им. Наистина към тях Той е състрадателен, милосърден.
118. И към тримата, които не излязоха [за битката]... Докато отесня за тях земята, макар и просторна, и душите им отесняха, и се убедиха, че няма избавление от Аллах, освен при Него. После Той се смили над тях, за да се покаят. Той, Аллах, е Приемащия покаянието, Милосърдния.
(Тримата: Кааб ибн Малик, Хилал ибн Умайа и Мурара ибн ар-Раби са вярващите, посочени в знамение 106 като третата група измежду неизлезлите за битката.)

119. О, вярващи, бойте се от Аллах и бъдете с правдивите!
120. Не бива жителите на ал-Медина и онези от бедуините, които са около тях, да не излязат с Пратеника на Аллах, нито да предпочитат себе си пред него. Това е, защото всякога щом ги сполети жажда или умора, или глад по пътя на Аллах, или направят дори и стъпка, която да гневи неверниците, или се сдобият с победа над враг, ще им се запише като праведно деяние. Аллах не погубва наградата на благодетелните.
121. И малко да дадат, и много да дадат, и долина да прекосят, ще им се запише, за да им въздаде Аллах най-доброто за онова, което са вършили.
122. И не бива вярващите да тръгват на бой вкупом. По една част от всяка тяхна група да се заеме с изучаване на религията, за да увещава народа си, когато се върне при него, та да се предпазят!
123. О, вярващи, сражавайте се с неверниците, които са ви наблизо, и нека намерят твърдост у вас! И знайте, че Аллах е с богобоязливите!
124. И когато се низпослава сура, някои от тях казват: "На кого от вас тази ще увеличи вярата?" А на тези, които вярват, тя увеличава вярата и се радват.
125. А на тези, в чиито сърца има болест, тя увеличава скверността им с още скверност и умират като неверници.
126. Не виждат ли, че ги подлагат на изпитание всяка година един или два пъти? После нито се разкайват, нито се поучават.
127. И когато се низпослава сура срещу лицемерите, те се споглеждат един друг: "Вижда ли ви някой?" После се отклоняват. Аллах отклонява сърцата им, защото са хора непроумяващи.
128. Дойде вече Пратеник при вас измежду вас самите. Тежко е за него вашето затруднение, загрижен е за вас, към вярващите е състрадателен, милосърден.
129. А отметнат ли се, кажи: "Достатъчен ми е Аллах! Няма друг Бог освен Него! На Него се уповавам. Той е Господът на великия Трон."

10.

СУРА ЮНУС
(ЮНУС)

Меканска, с изключение на знамения 40, 94, 95 и 96, които са медински. Съдържа 109 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Алиф. Лам. Ра. Тези са знаменията на мъдрата Книга.
2. Нима е странно за хората, че на мъж измежду тях дадохме откровение: "Увещавай хората и благовествай вярващите, че за тях има въздигнато място при техния Господ!" Неверниците рекоха: "Този е явен магьосник."
3. Вашият Господ е Аллах, Който сътвори небесата и земята в шест дена. После се въздигна [безподобен] Той на Трона, управлявайки делата. Никой не се застъпва без Неговото позволение. Това е Аллах, вашият Господ! На Него служете! Не ще ли се поучите?
4. При Него ще се завърнете всички истинно обещание от Аллах. Той начева сътворяването, после го повтаря, за да награди със справедливост онези, които вярват и вършат праведни дела. А онези, които са неверници за тях има вряща вода да пият и болезнено мъчение заради тяхното неверие.
5. Той е, Който стори слънцето блясък и луната сияние, и я отмери по фази, за да знаете броя на годините и изчислението. Аллах сътвори това само с мъдрост. Той разяснява знаменията на хора знаещи.
6. Наистина в промяната на нощта и деня, и в сътвореното от Аллах на небесата и на земята има знамения за хора богобоязливи.
7. А които не допускат, че ще Ни срещнат и се задоволяват със земния живот, и намират успокоение в него, и които към Нашите знамения са нехайни
8. на тези мястото им е Огънят заради онова, което са придобили.
9. Които вярват и вършат праведни дела техният Господ ще ги напъти заради тяхната вяра. Ще текат сред тях реките в Градините на блаженството.
10. Зовът им там ще бъде: "Пречист си Ти, о, Аллах!", а поздравът им там ще бъде: "Мир!", а краят на зова им ще бъде: "Слава на Аллах, Господа на световете!"
11. И ако Аллах избързваше със злината за хората, както те бързат за добрината, вече щеше да им е приключен срокът. Но оставяме онези, които не допускат, че ще ни срещнат, в тяхната престъпност да се лутат.
12. И ако беда засегне човек, той Ни зове на хълбок или седнал, или прав. А щом снемем от него бедата му, отминава, сякаш не Ни е зовял заради бедата, която го е засегнала. Така бе разкрасено за престъпващите онова, което вършат.
(На праведния, било в беда, било в мигове на благоденствие, подобава винаги да споменава Аллах и да Му се моли. Да се споменава Аллах единствено в мигове на беда и да се забравя в мигове на благоденствие не е нищо друго освен неблагодарност.)

13. И вече погубихме поколенията преди вас, когато угнетяваха, и техните пратеници им донасяха ясните знаци, а те не вярваха. Така въздаваме на престъпните хора.

14. После ви сторихме наместници на земята подир тях, за да видим как постъпвате.
15. И когато им бъдат четени Нашите ясни знамения, онези, които не допускаха, че ще ни срещнат, казват: "Донеси друг Коран, а не този, или го промени!" Кажи: "Нямам право да го променям по собствена воля. Следвам само онова, което ми е разкрито. Страхувам се, ако се възпротивя на своя Господ, от мъчение във великия Ден."
16. Кажи: "Ако Аллах пожелаеше, не бих ви го чел и Той не би ви дал знание за него. Прекарах между вас цял един живот преди него. Нима не проумявате?"
17. И кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах или взима за лъжа Неговите знамения? Престъпниците никога не ще сполучат.
18. И служат не на Аллах, а на онова, което нито им вреди, нито им помага, и казват: "Тези са нашите застъпници пред Аллах." Кажи: "Нима ще известите Аллах за нещо, както на небесата, така и на земята, което Той да не знае? Пречист е Той, превисоко е над онова, с което Го съдружават!
19. Хората бяха само една общност, но се разделиха. И ако нямаше предишно слово от твоя Господ, щеше да е отсъдено между тях онова, по което са в разногласие.
20. И казват: "Защо не му бе низпослано знамение от неговия Господ?" Кажи [о, Мухаммад]: "Неведомото принадлежи единствено на Аллах. Чакайте! И аз чакам с вас."
21. И щом дадем на хората да вкусят милост след беда, която ги е засегнала, ето ги лукавстват спрямо Нашите знамения! Кажи: "Аллах е най-бърз в промисъла. Нашите пратеници [ангели] записват какво лукавствате."
22. Той е, Който ви придвижва по суша и море. Когато сте на кораби и се носят с хората при попътен вятър, и те му се радват, връхлита ги бурен вятър и вълните ги връхлитат от всички страни, и мислейки, че са обградени, зоват Аллах, предани Нему в религията: "Избавиш ли ни от това, непременно ще сме от признателните!"
23. А щом ги избави, ето ги сеят развала по земята в безправие! О, хора, вашата развала е срещу самите вас. Наслаждавайте се на земния живот! После при Нас е вашето завръщане и ще ви известим какво сте вършили.
24. Земният живот прилича на вода, която сме излели от небето и с нея по земята изникват растенията за препитание на хората и на добитъка. Когато земята получи своята украса и се окичи, и обитателите є помислят, че имат власт над нея, идва є Нашата повеля нощем или денем и я опустошаваме, сякаш довчера не е била цветуща. Така разясняваме знаменията на хора мислещи.
25. Аллах призовава към Дома на мира и насочва когото пожелае по правия път.
26. Благодетелните ще имат Най-прекрасното, и дори повече, и не ще почерни техните лица нито прах, нито унижение. Те са обитателите на Рая, там ще пребивават вечно.
(Според ал-Бухари, Муслим и др., на основата на това знамение Пратеника на Аллах, мир нему, заявява, че най-висшата награда в Рая е съзерцаването на Лика на Аллах.)
27. А които са придобили злини възмездието за злина е също такава, и ще ги почерни унижение. Никой не ще ги защити от Аллах. Сякаш лицата им са покрити с късове тъмна нощ. Те са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
28. В Деня, когато ще ги съберем всички, после ще речем на онези, които съдружаваха: "Останете по местата си, вие и вашите съдружници!" И ще ги разделим, а съдружниците им ще кажат: "Не на нас служехте вие!
29. Достатъчен е Аллах за свидетел между нас и вас. Бяхме в неведение за вашето служене."
30. Там всяка душа ще изпита предишните си деяния. И ще бъдат върнати при Аллах, истинския им Покровител, и ще изчезне от тях онова, което са измисляли.
31. Кажи: "Кой ви дава препитание от небето и от земята? Или кой владее слуха и зрението? И кой изважда живото от мъртвото, и изважда мъртвото от живото? И кой управлява делото?" Ще рекат: "Аллах!" Кажи: "А нима не се боите?"
32. Това е Аллах, вашият истински Господ. И какво друго има извън истината освен заблудата? Как сте отклонявани!
33. Така се потвърди Словото на твоя Господ за онези, които са нечестивци, че те не ще вярват.
34. Кажи: "Има ли сред съдружаваните от вас някой, който да начене творението, после да го повтори?" Кажи: "Аллах начева творението, после го повтаря. Как сте подлъгани!"
35. Кажи: "Има ли сред съдружаваните от вас някой, който да напътва към истината?" Кажи: "Аллах напътва към истината. И кой е по-достоен да бъде следван който напътва към истината, или който не напътва, освен ако не е напътен? Какво ви е, как отсъждате?"
36. Повечето от тях следват само догадки. Догадката с нищо не замества истината. Аллах знае вашите дела.
37. Този Коран не може да е откровение от друг освен от Аллах в потвърждение на онова преди него и за разяснение на Писанието няма съмнение в него! от Господа на световете.
38. Или казват [за Мухаммад]: "Той го е измислил." Кажи: "Донесете една сура подобна на неговите и призовете когото можете освен Аллах, ако говорите истината!"
39. Да, взимат за лъжа знанието, което не обхващат и още не е дошло при тях неговото тълкуване. Така го взимаха за лъжа и онези преди тях. Виж какъв е краят на угнетителите!
40. Някои от тях вярват в него и някои от тях не вярват в него. А твоят Господ най-добре знае сеещите развала.
41. И ако те взимат за лъжец, кажи: "Моето дело е за мен, а вашето дело е за вас. Не сте отговорни за това, което върша, и аз не съм отговорен за това, което вие вършите."
42. Някои от тях се вслушват в теб, ала нима ти ще накараш глухите да чуят, ако не проумяват?
43. И някои от тях гледат към теб, ала нима ще напътиш слепците, ако не съзират?
44. Аллах не угнетява хората с нищо, а хората сами себе си угнетяват.
45. В Деня, когато Той ще ги събере, сякаш са се забавили само един час от деня, те ще се познаят помежду си. Губят онези, които взимат за лъжа срещата с Аллах. И не са напътени.

46. И да ти покажем част от онова [наказание], което им обещахме, или да те приберем, към Нас е тяхното завръщане. Свидетел е Аллах на онова, което вършат.
47. За всяка общност имаше пратеник. И когато идваше техният пратеник, се отсъждаше помежду им със справедливост, без да бъдат угнетявани.
48. И казват: "Кога [ще се сбъдне] това обещание, ако говорите истината?"
49. Кажи: "Нито мога да навредя, нито да си помогна, освен ако Аллах пожелае. За всяка общност има срок. И щом срокът им дойде, и с миг дори не ще го забавят, и не ще го изпреварят."
50. Кажи: "Какво мислите, ако Неговото мъчение дойде при вас нощем или денем? Какво ще ускорят от него престъпниците?"
51. Нима после, когато се случи, ще повярвате в Него? [Тогава ще ви се каже:] "Сега ли? А искахте да го ускорите."
52. После ще се каже на угнетителите: "Вкусете вечното мъчение! Нима ще ви се въздаде за друго освен за онова, което сте придобили?"
53. Искат да ги известиш истина ли е това. Кажи: "Да, кълна се в своя Господ, истина е то и не можете да го възпрете."
54. И ако всеки, който е угнетител, притежаваше всичко на земята, щеше да се откупва с него. И ще скрият разкаянието, щом видят мъчението. И ще се отсъди между тях със справедливост, и не ще бъдат угнетени.
55. Да, на Аллах е всичко на небесата и на земята. Да, обещанието на Аллах е истина. Ала повечето от тях не знаят.
56. Той съживява и Той умъртвява, и при Него ще бъдете върнати.
57. О, хора, при вас дойде поучение от вашия Господ и изцеление на онова, което е в гърдите, и напътствие, и милосърдие за вярващите.
58. Кажи: "С благодатта на Аллах и с Неговото милосърдие, с това нека ликуват! То е по-добро от това, което трупат."
59. Кажи: "Виждате ли какво препитание ви низпосла Аллах, а сторихте от него възбранено и позволено?" Кажи: "Аллах ли ви позволи, или за Аллах измисляте?"
60. И какво предполагат за Деня на възкресението онези, които измислят лъжа за Аллах? Аллах е владетел на благодат за хората, ала повечето от тях са непризнателни.
61. С каквото и да се заемеш, и да четеш за него от Корана, и каквато и работа да вършите, над вас Ние сме свидетели, още щом навлезете в него. И нищо не убягва от твоя Господ, дори и с тежест на прашинка, както на земята, така и на небето, нито по-малко от това, нито по-голямо, без да е в ясна книга.
62. Да, за приближените на Аллах не ще има страх и не ще скърбят.
63. Които вярват и са богобоязливи
64. за тях е радостната вест в земния живот и в отвъдния. Неизменни са Словата на Аллах. Това е великото спасение.
65. И да не те натъжават думите им! Мощта принадлежи всецяло на Аллах. Той е Всечуващия, Всезнаещия.
66. Да, на Аллах са всички на небесата и всички на земята. И какво следват онези, които зоват съдружници вместо Аллах? Следват единствено догадката и само предполагат.
67. Той е, Който стори за вас нощта, за да почивате в нея, и деня светъл. В това има знамения за хора чуващи.
68. Рекоха: "Аллах се сдоби със син." Пречист е Той! Той е Пребогатия. Негово е всичко на небесата и всичко на земята. Нямате довод за това. Нима говорите за Аллах, каквото не знаете?
69. Кажи: "Които измислят лъжа за Аллах, те не ще сполучат."
70. Някаква наслада имат в земния живот, после към Нас е завръщането им, после ще ги накараме да вкусят суровото мъчение заради тяхното неверие.
71. И им прочети вестта за Нух! Когато каза на своя народ: "О, народе мой, ако ви тежат моят престой и моето напомняне за знаменията на Аллах, то на Аллах аз се уповавам. Съберете се с вашите съдружници, после си изяснете вашето дело, после отсъдете за мен и не ми давайте отсрочка!
72. И да се отвърнете, аз не съм търсил отплата от вас. Моята отплата е единствено от Аллах. И ми бе повелено да съм отдаден Нему."
73. И го взеха за лъжец, и спасихме него и онези, които бяха с него в Ковчега, и ги сторихме наследници. И издавихме онези, които взеха за лъжа Нашите знамения. И виж какъв е краят на предупредените!
74. После изпратихме подир него пратеници при техните народи и дойдоха при тях с ясните знаци, но не искаха да повярват в онова, което преди взимаха за лъжа. Така запечатваме сърцата на престъпващите.
75. После изпратихме подир тях Муса и Харун с Нашите знамения при Фараона и знатните му хора, но се възгордяха и бяха престъпни хора.
76. И когато дойде при тях истината от Нас, казаха: "Това е явна магия."
77. Муса каза: "Нима така говорите за истината, когато тя дойде при вас? Нима е магия? Не ще сполучат магьосниците."
78. Казаха: "Нима дойде при нас, за да ни отлъчиш от онова, с което заварихме предците си, и да е за двама ви [о, Муса и Харун] величието по земята? Не ви вярваме."
79. И каза Фараонът: "Доведете ми всички знаещи магьосници!"
80. И когато магьосниците дойдоха, Муса им каза: "Мятайте, каквото ще мятате!"
81. И когато метнаха, Муса каза: "Магията е това, което вие донесохте. Аллах ще я провали. Аллах никога не поправя делата на сеещите развала.
82. И утвърждава Аллах истината със Своите Слова, дори престъпниците да възненавиждат това."
83. Но поради страх от мъчението на Фараона и знатните му хора, на Муса повярваха само малцина от неговия народ. Фараонът бе надменен на земята и бе от престъпващите.

84. И каза Муса: "О, народе мой, щом вярвате в Аллах, на Него се уповавайте, ако сте отдадени Нему!"
85. И казаха: "На Аллах се уповаваме. Господи наш, не сторвай от нас изкушение за угнетяващите хора!
86. И спаси ни със Своето милосърдие от невярващите хора!"
87. И повелихме на Муса и брат му: "Вземете домове за своя народ в Египет и сторете домовете си места за поклонение, и отслужвайте молитвата и благовествай вярващите!"
88. И каза Муса: "Господи наш, Ти даде на Фараона и на знатните му хора украса и имоти в земния живот. Господи, те отклоняват от Твоя път. Господи, заличи имотите им и вкорави сърцата им, и да не повярват, докато не видят болезненото мъчение!"
89. Каза: "Откликна се вече на вашия зов. Стойте на правия път и не следвайте пътя на онези, които не знаят!"
90. И преведохме синовете на Исраил през морето, а Фараонът и войските му ги преследваха с гнет и вражда. А когато ги настигна потопът, каза: "Вече повярвах, че няма друг бог освен Онзи, в Когото повярваха синовете на Исраил, и съм сред отдадените Нему!"
91. Сега ли? А се възпротиви ти преди и бе от сеещите развала.
92. Днес спасяваме твоето тяло, за да бъдеш знамение за онези след теб. Ала мнозина от хората са нехайни към Нашите знамения.
93. И настанихме синовете на Исраил в обител на правдата, и им дадохме препитание от благините. И не изпаднаха в разногласие, докато при тях не дойде знанието. В Деня на възкресението твоят Господ ще отсъди помежду им за онова, по което бяха в разногласие.
94. И ако се съмняваш в онова, което ти низпослахме [о, Мухаммад], питай четящите Писанието преди теб! При теб вече дойде истината от твоя Господ. И не бъди от съмняващите се!
(Това знамение се отнася за общността на Пратеника, мир нему, който притежавал непоколебима вяра, способна да укрепи вярата на мюсюлманите. Тук се известява, че Пратеника на Аллах, мир нему, е споменат в предишните писания.
Катада казва: "Когато бе низпослано това знамение, Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, каза: "Нито се съмнявам, нито ще питам.")

95. И не бъди от онези, които взимат за лъжа знаменията на Аллах, за да не бъдеш от губещите!
96. Онези, спрямо които се потвърди словото на твоя Господ, не ще повярват,
97. дори при тях да дойде всякакво знамение, докато не видят болезненото мъчение.
98. Нима имаше друго селище, което да е повярвало и да му е донесла полза неговата вяра, освен народа на Юнус? Щом повярваха, снехме от тях позорното мъчение в земния живот и им дадохме да се наслаждават до време.
99. И ако твоят Господ пожелаеше, на земята щяха да повярват всички до един. Нима ти ще принудиш хората да повярват?
100. Никой не ще повярва иначе освен с позволението на Аллах. Той ще остави в заблуда онези, които не разсъждават.
101. Кажи: "Погледнете какво има на небесата и на земята!" Но знаменията и предупредителите не ще избавят хора невярващи.
102. Нима очакват дни, различни от тези на отминалите преди тях? Кажи: "Чакайте! И аз чакам с вас."
103. После спасяваме Нашите пратеници и онези, които са повярвали. Така Наш дълг е да спасяваме вярващите.
104. Кажи [о, Мухаммад]: "О, хора, ако се съмнявате в моята религия, то аз не ще служа на онези, на които вие служите вместо на Аллах, а ще служа на Аллах, Който ви прибира душите. И ми бе повелено да съм от вярващите."
105. И обърни лице към религията правоверен, и никога не бъди от съдружаващите!
106. И не зови вместо Аллах онова, което нито ти помага, нито ти вреди! А сториш ли го, тогава наистина си от угнетителите.
107. И ако Аллах те засегне с вреда, не ще я отмени друг освен Него. И ако ти иска добро, никой не ще отклони Неговата благодат. Настига Той с нея когото пожелае от Своите раби. Той е Опрощаващия, Милосърдния.
108. Кажи: "О, хора, вече дойде при вас истината от вашия Господ. И който се е напътил, единствено за себе си се напътва, а който се е заблудил, само в свой ущърб се заблуждава. И не съм над вас покровител."
109. И следвай, каквото ти се разкрива, и бъди търпелив, додето Аллах отсъди! Той е Най-добрият съдник.

11.

СУРА ХУД
(ХУД)

Меканска, с изключение на знамения 12, 17 и 114, които са медински. Съдържа 123 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Алиф. Лам. Ра. Книга, знаменията на която бяха утвърдени, после разяснени от премъдър, сведущ,
2. за да служите единствено на Аллах аз съм за вас предупредител и благовестител от Него
3. и да молите за опрощение своя Господ. Сетне се покайте пред Него, Той ще ви зарадва с хубава наслада за определен срок и ще даде на всеки, сторил благо, заслужената благодат. А ако се отвърнете страх ме е за вас от мъчение в големия Ден.
4. При Аллах е вашето завръщане. Той за всяко нещо има сила.
5. Ето, свиват гръд, за да се потулят от Него. Ето, и когато се покриват с дрехите си, Той знае какво спотайват и какво показват. Той знае всичко скрито в гърдите.
6. И няма по земята твар, препитанието на която да не е от Аллах. Той знае нейното обиталище и хранилище. Всичко е в ясна книга.

7. Той е, Който сътвори небесата и земята в шест дни, и Неговият Престол бе върху водата, за да ви изпита кой от вас е по-добър по деяние. И ако кажеш: "Ще бъдете възкресени след смъртта", онези, които не вярват, непременно ще рекат: "Това е само явна магия."

8. А ако забавим за тях мъчението до определено време, непременно ще рекат: "Какво го задържа?" В Деня, когато дойде при тях, то наистина не ще бъде отклонено и ще ги обгърне онова, на което са се присмивали.

9. И ако дадем на човека да вкуси милост от Нас, а после му я отнемем, той е отчаян, непризнателен.

10. И ако му дадем да вкуси благодат след беда, която го е засегнала, казва: "Отидоха си злините от мен" и е радостен, самохвалец,

11. освен онези, които са търпеливи и вършат праведни дела. За тях има опрощение и голяма награда.

12. Може и да си склонен към изоставяне на част от онова, което ти е разкрито и да се свива сърцето ти, че ще рекат: "Защо не му бе спуснато съкровище или не дойде заедно с него ангел?" ти си само предупредител, Аллах се разпорежда с всяко нещо.

13. Или казват: "Той си го е измислил." Кажи: "Донесете десет сури подобни на неговите измислени и позовете когото можете, освен Аллах, ако говорите истината!

14. И ако не ви откликнат, знайте, че той бе низпослан само със знанието на Аллах и че няма друг бог освен Него! Няма ли да се отдадете Нему?"

15. Които желаят земния живот и неговата украса, през него ще им изплатим за деянията. И не ще бъдат ощетени през него.

16. Тези са, които в отвъдния живот ще имат само Огъня и ще се провали, каквото са сторили [на земята], и ще е напразно, каквото са вършили.

17. Нима е такъв онзи, който има ясен знак от своя Господ и му го чете свидетел от Него? Предхождаше го Книгата на Муса водител и милост. Тези вярват в него. А който от съюзените племена не вярва в него, обещан му е Огънят. Не се съмнявай в него [о, Мухаммад]! Той е истината от твоя Господ, ала повечето хора не вярват.

18. И кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах? Тези ще бъдат доведени при техния Господ и свидетелите ще рекат: "Тези са, които лъжеха за своя Господ." Да, проклятието на Аллах е над угнетителите,

19. които възпират от пътя на Аллах, стремят се да изкривят пътя и отвъдния живот отричат.

20. Те са безсилни на земята и нямат покровители, освен Аллах. На тях ще им се удвои мъчението. Те не са могли да чуят и не са видели.

21. Тези са, които себе си погубиха и се скри от тях онова, което измисляха.

22. Без съмнение, в отвъдния живот те са най-губещите.

23. Но които вярват и вършат праведни дела, и се смиряват пред своя Господ, тези са обитателите на Рая там ще пребивават вечно.

24. Двете групи приличат на слепия и глухия, и на зрящия и чуващия. Нима те са еднакви при сравнение? И не ще ли се поучите?

25. И изпратихме Нух при неговия народ: "Аз съм за вас явен предупредител,

26. за да не служите на друг освен на Аллах. Страхувам се за вас от мъчение в болезнения Ден."

27. Знатните от народа му, които бяха неверници, казаха: "Виждаме, че си само човек като нас и виждаме, че сред нас те следват само най-презрените, с прибързано мнение. И не виждаме да ни превъзхождате. Дори ви мислим за лъжци."

28. Рече: "О, народе мой, ако имам ясен знак от моя Господ и ми е дал от Себе Си милост, скрита за вас, смятате ли, че ще ви я натрапим, щом є се противите?

29. О, народе мой, не искам от вас богатство за това. Моята награда е единствено от Аллах. И не ще прогоня онези, които вярват. Наистина те ще срещнат своя Господ. Ала виждам, че сте хора невежи.

(Някои хора от народа на Нух не проявявали милост към бедните, които повярвали, и не желаели да бъдат заедно с тях. Затова поискали от Нух да ги прогони.)

30. О, народе мой, кой ще ме защити от [наказанието на] Аллах, ако ги прогоня? И не ще ли се поучите?

31. И не ви казвам: "При мен са съкровищниците на Аллах.", нито: "Зная неведомото"; и не казвам: "Аз съм ангел"; и не казвам на онези, които са презрени във вашите очи, че Аллах не ще им даде благо. Аллах най-добре знае какво имат в душите си. Иначе да съм от угнетителите."

32. Казаха: "О, Нух, ти спореше с нас и все повече ни оспорваш, донеси ни онова, с което ни заплашваш, ако говориш истината!"

33. Каза: "Само Аллах може да ви го донесе, ако пожелае. А вие сте безсилни.

34. И не ще ви помогне моят съвет, ако искам да ви посъветвам, ако Аллах иска да ви унищожи. Той е вашият Господ и при Него ще бъдете върнати."

35. Или казват: "Той го е измислил." Кажи: "Ако аз съм го измислил, над мен е моят грях и съм невинен за онова, в което вие престъпвате."

36. И бе разкрито на Нух: "Ще вярва измежду твоя народ само онзи, който вече е повярвал. Не се опечалявай заради онова, което са извършили!

37. И направи Ковчега пред Нашите Очи и с Нашето откровение, и не Ми говори за угнетителите! Те ще бъдат издавени."

38. И правеше той Ковчега, и всякога, щом край него минаваха знатни от неговия народ, подиграваха го. Рече: "Щом се подигравате с нас, и ние ще ви се подиграваме, както и вие се подигравате.

39. И ще узнаете при кого ще дойде позорящо го мъчение, и ще го сполети постоянно мъчение."

40. Когато дойде Нашата повеля и кипна пещта, рекохме: "Натовари в него от всичко по чифт, и своето семейство, освен онези, за които имаше слово отпреди, и всеки, който е вярвал." А вярваха заедно с него само малцина.

41. И рече: “Качете се в него! В името на Аллах той ще плава и ще се закотви. Моят Господ е опрощаващ, милосърден.”
42. И заплава с тях по вълни като планини, и призова Нух своя син, който се бе отлъчил: “Сине мой, качи се с нас и не бъди с неверниците!”
43. Рече [синът]: “Ще се приютя на планина, която ще ме защити от водата.” Рече: “Няма днес защитник от повелята на Аллах, освен за онзи, когото Той помилва.” И ги разделиха вълните, и бе от удавените.
44. И бе речено: “О, земя, погълни своята вода!” и “О, небе, престани!” И спадна водата. И се изпълни повелята. И [Ковчегът] заседна върху [планината] ал-Джуди. И бе речено: “Гибел за хората-угнетители!”
45. И позова Нух своя Господ, и рече: “Господи, синът ми е от моето семейство. Твоето обещание винаги е истина. Ти си Най-мъдрият Съдник.”
46. Рече [Аллах]: “О, Нух, той [вече] не е от твоето семейство. Неговото деяние не е праведно. И не Ме питай за това, за което нямаш знание! Поучавам те да не бъдеш от невежите.”
47. Рече: “Господи, моля Те, опази ме да не Те питам за нещо, за което нямам знание! И ако не ме опростиш, и не ме помилваш, ще съм от губещите.”
48. Речено бе: “О, Нух, слез [от Ковчега] с мир от Нас и с благослов над теб, и над общности от онези, които са с теб! А на други общности ще дадем да се понаслаждават, после ще ги сполети болезнено мъчение от Нас.
49. Тези са от вестите на неведомото, които Ние ти разкриваме. Дотогава не ги знаеше нито ти, нито твоят народ. Затова търпи! Краят принадлежи на богобоязливите.”
50. И при адитите брат им Худ... Рече: “О, народе мой, служете на Аллах! Нямате друг бог освен Него. Вие сте само клеветници.
51. О, народе мой, не искам от вас отплата за това. Моята отплата е единствено от Онзи, Който ме е сътворил. Нима не проумявате?
52. О, народе мой, молете за опрощение вашия Господ и се покайте пред Него, и ще ви изпрати Той обилен дъжд от небето, и ще ви надбави сила към вашата сила! И не се отмятайте, престъпвайки!”
53. Рекоха: “О, Худ, ти не ни донесе ясен знак и не ще изоставим нашите божества заради твоите слова. И не ти вярваме.
54. Ще кажем само, че те е поразило със зло някое от нашите божества.” Рече: “Призовавам за свидетел Аллах и вие свидетелствайте, че съм невинен за онова, което съдружавате
55. с Него. И лукавствайте срещу мен всички, и не ме изчаквайте!
56. Аз се уповавам на Аллах, моя Господ и вашия Господ. Няма твар, която Той да не държи под Своя власт. Моят Господ е на Правия път.
(В оригинала се споменава “държи за кичура”, което се схваща като “държи под Своя власт”. Съдбата на всяка твар е в ръцете на Аллах и Той на всекиго отдава заслуженото, затова Неговият път е Правият път.)
57. А отметнете ли се вече ви съобщих онова, с което бях пратен при вас. И ще ви подмени моят Господ с други хора. И никак не ще Му навредите. Моят Господ пази всяко нещо.”
58. И когато Нашата повеля дойде, с милост от Нас спасихме Худ и онези, които вярваха с него. И ги спасихме от сурово мъчение.
59. Такива бяха адитите. Отрекоха знаменията на своя Господ и се възпротивиха на Неговите пратеници, и следваха повелята на всеки упорит деспот.
60. И ги следва проклятие на този свят и в Деня на възкресението. Да, адитите отрекоха своя Господ. Да, гибел за адитите, народа на Худ!
(Вж. 69: 6-8)

61. И при самудяните [изпратихме] брат им Салих. Рече: “О, народе мой, служете на Аллах! Нямате друг бог освен Него. Той ви сътвори от земята и ви засели на нея. Затова Го молете за опрощение и се покайте пред Него! Моят Господ е наблизо и откликва.”
62. Рекоха: “О, Салих, преди това ти възлагахме надежди. Нима ни забраняваш да служим на онова, на което служеха нашите предци? Съмняваме се в онова, към което ни призоваваш.”
63. Рече: “О, народе мой, как мислите, ако имам ясен знак от моя Господ и ми е дал от Себе Си милост, кой ще ме защити от Аллах, ако Му се възпротивя? Ще ми надбавите само загуба.
64. О, народе мой, това е камилата на Аллах знамение за вас. Оставете я да пасе по земята на Аллах и не я докосвайте със зло, иначе ще ви обхване близко мъчение!”
65. Но я заклаха и той каза: “Наслаждавайте се в своя дом три дена! Това не е лъжливо обещание.”
66. И когато Нашата повеля дойде с милост от Нас, спасихме Салих и онези, които вярваха с него, от позора на този ден. Твоят Господ е Всесилния, Всемогъщия.
67. И Викът обхвана онези, които угнетяваха, и осъмнаха безжизнени в домовете си,
68. сякаш не бяха пребивавали там. Да, самудяните отрекоха своя Господ. Да, гибел за самудяните!
69. И дойдоха Нашите пратеници с радостната вест при Ибрахим. Казаха: “Мир!” Каза: “Мир!” И не се забави да поднесе печено теле.
70. И когато видя, че ръцете им не посягат към него, това не му хареса и спотаи страх от тях. Рекоха: “Не се страхувай! Ние сме пратени при народа на Лут.”
71. А жена му стоеше и се смееше. И я благовестихме за Исхак, а отподир Исхак Якуб.
72. Тя рече: “О, горко ми! Аз ли ще родя, след като съм престаряла, а моят съпруг е този старец? Наистина това е някакво чудо.
(Тълкувателите съобщават, че Ибрахим бил на 120 години, а съпругата му на 90.)

73. Рекоха: "Нима те учудва повелята на Аллах? Милостта на Аллах и Неговите благослови са над вас, стопани на дома. Наистина Той е всеславен, предостоен."
74. И когато уплахата напусна Ибрахим, и радостната вест дойде при него, той настоя пред Нас за народа на Лут.
75. Ибрахим бе състрадателен, умоляващ, каещ се.
76. "О, Ибрахим, откажи се от това! Вече дойде повелята на твоя Господ. Необратимо мъчение ще ги връхлети."
77. И когато Нашите пратеници отидоха при Лут, той се натъжи за тях и отмаля [от страх] за тях, и рече: "Това е тежък ден."
(Пророкът Лут, мир нему, се страхува от посегателство над ангелите, дошли като красиви младежи, защото сънародниците му били мъжелюбци.)

78. И дойде при него народът му, втурнат натам. И преди бяха вършили злини. Рече: "О, народе мой, ето ви моите щерки. Те са по-чисти за вас. Бойте се от Аллах и не ме опозорявайте пред гостите ми! Няма ли сред вас разумен мъж?"
(За общността нейният пророк е като баща, затова Лут, мир нему, казва: "...моите щерки", т.е. жените от племето.)

79. Рекоха: "Вече си узнал, че нямаме нужда от твоите щерки. Знаеш какво искаме."
80. Рече: "Ех, да имах сила над вас или да се осланях на здрава опора!..."
81. Рекоха [гостите]: "О, Лут, ние сме пратеници на твоя Господ. Не ще те докоснат. Тръгни със своето семейство в част от нощта и никой от вас да не се обърне, освен жена ти нея ще я порази, каквото порази и тях. Срокът им е утрото. Не е ли близо утрото?"
82. И когато Нашата повеля дойде, преобърнахме [селището] надолу и изсипахме над тях порой камъни от глина,
83. белязани при твоя Господ. Те не са далеч от угнетителите.
84. И при мадянитите брат им Шуайб... Рече: "О, народе мой, служете на Аллах! Нямате друг бог освен Него. И не занижавайте мярката и везната! Виждам ви в благоденствие, но се страхувам за вас от мъчение в Деня, който [всичко] обхваща.
85. О, народе мой, изпълвайте мярката и везната със справедливост, и не смалявайте от нещата на хората, и не сейте развала по земята, рушейки!
86. Това, което Аллах ви оставя, е по-добро за вас, ако сте вярващи. Аз не съм ви пазител."
87. Рекоха: "О, Шуайб, нима твоята молитва ти повелява да оставим онова, на което служеха предците ни, или да не постъпваме със своите имоти, както пожелаем? Наистина ти си състрадателният, разумният!"
88. Рече: "О, народе мой, как мислите, ако имам ясен знак от моя Господ и Той ме е дарил с добро препитание от Него, и не искам да се отличавам от вас в онова, което ви забранявам? Искам само подобрение, колкото мога. Моят успех е само от Аллах. На Него се уповавам и към Него се обръщам.
89. О, народе мой, да не ви вкара в грях враждата [ви] към мен, та да ви порази същото като онова, което порази народа на Нух или народа на Худ, или народа на Салих. А народът на Лут не е далеч от вас.
90. И молете за опрощение вашия Господ, и се покайте пред Него! Моят Господ е милосърден, любещ."
91. Рекоха: "О, Шуайб, не проумяваме много от онова, което казваш. Виждаме, че си много слаб сред нас. Ако не бе твоят род, щяхме да те пребием с камъни. Не си на почит при нас."
92. Рече: "О, народе мой, нима моят род е по-достоен за вас от Аллах? Вие Го загърбихте. Наистина моят Господ обхваща делата ви.
93. О, народе мой, работете, както можете! И аз ще работя. Ще узнаете при кого ще дойде позорящо го мъчение и кой е лъжец. И чакайте! И аз очаквам с вас."
94. И когато Нашата повеля дойде с милост от Нас, спасихме Шуайб и онези, които вярваха с него. И Викът обхвана онези, които угнетяваха, и осъмнаха безжизнени в домовете си,
95. сякаш не бяха пребивавали там. Да, гибел за мадянитите, както погинаха и самудяните!
96. Вече изпратихме Муса с Нашите знамения и с явен довод
97. при Фараона и знатните му хора. Те следваха повелята на Фараона, а повелята на Фараона не бе разумна.
98. Ще предвожда той народа си в Деня на възкресението и ще ги въведе в Огъня. И колко лошо е мястото, където ще бъдат въведени!
99. И бяха следвани от проклятие на този свят, и в Деня на възкресението. Колко лошо е дарението, което ще им бъде дадено!
100. Тези са от вестите на селищата. Разказваме ги на теб. Има сред тях руини, има и покосени.
101. Не Ние ги угнетихме, а те себе си угнетиха. И не ги избавиха от нищо боговете им, които те зовяха, освен Аллах, щом дойде повелята на твоя Господ. И им надбавиха само загуба.
102. Така сграбчва твоят Господ, щом сграбчи селищата, когато угнетяват. Той сграбчва болезнено, силно.
103. Наистина в това има знамение за всеки, който се страхува от мъчението на отвъдния живот. Това е Денят, за който хората ще бъдат насъбрани. Това е знаменателният Ден.
104. Не ще го забавим Ние освен за определен срок.
105. Когато Денят настъпи, никой не ще проговори освен с Неговото позволение. Сред тях ще има и злочести, и щастливи.
106. Онези, които са злочести, ще бъдат в Огъня. В него ще вдишват и издишват,
107. там ще пребивават вечно, докато съществуват небесата и земята, освен ако не пожелае [друго] твоят Господ. Твоят Господ прави, каквото пожелае.
108. А онези, които са ощастливени, ще бъдат в Рая, там ще пребивават вечно, докато съществуват небесата и земята, освен ако не пожелае друго твоят Господ дар неизчерпаем.
(Както се разбира от сура 14: 48, небесата и земята, споменати в това знамение, се различават от съществуващите днес.)

109. И не се съмнявай в [лъжовността на] онова, на което те служат! Те служат само както и бащите им служеха преди. И ще изплатим Ние техния дял [от възмездието] ненакърнен.

110. Вече дадохме на Муса Писанието и настана разногласие за него. И ако нямаше предишно Слово от твоя Господ, щеше да е отсъдено между тях. И се съмняваха в него с подозрение.
111. И на всички твоят Господ ще изплати за деянията им. Сведущ е Той за онова, което вършат.
112. И бъди на правия път, както ти бе повелено, ти и всеки покаял се с теб, и не престъпвайте! Зрящ е Той за онова, което вършите.
113. И не клонете към онези, които угнетяват, за да не ви засегне Огънят! Нямате освен Аллах покровители. После не ще ви се помогне.
114. И отслужвай молитвата в двата края на деня, и в началото на нощта! Наистина добрините премахват злините. Това е напомняне за поучаващите се.
115. И бъди търпелив! Аллах не погубва наградата на благодетелните.
116. Имаше ли сред поколенията преди вас праведни, възбраняващи развалата по земята, освен малцината от тях, които спасихме? Угнетителите последваха разкоша, в който живееха. И бяха престъпващи.
117. Твоят Господ не погубва селищата с гнет, когато жителите им вършат праведни дела.
118. И ако твоят Господ бе пожелал, щеше да стори хората една общност. Ала те не престават да са в разногласие,
119. освен които [заслужават] твоят Господ да ги помилва и Той [така] ги е сътворил. И се сбъдна Словото на твоя Господ: "Непременно ще напълня Ада с джинове и хора заедно."
120. И всичко ти разказваме от вестите за пратениците, за да укрепим с него сърцето ти. С тях при теб дойде истината и поучение, и напомняне за вярващите.
121. И кажи на онези, които не вярват: "Работете както можете! И ние ще работим.
122. И чакайте! И ние чакаме."
123. На Аллах е неведомото на небесата и на земята, и към Него ще бъдат върнати всички дела. Затова на Него служи и на Него се уповавай! Твоят Господ не подминава делата ви.

12.

СУРА ЮСУФ
(ЮСУФ)

Меканска, с изключение на знамения 1, 2, 3 и 7, които са медински. Съдържа 111 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Ра. Тези са знаменията на ясната Книга.
2. Ние го низпослахме Коран на арабски, за да проумеете!
3. Ние ти разказваме най-хубавите разкази с откровението, което ти дадохме в този Коран, макар че преди него ти бе от нехайните.
4. Юсуф рече на баща си: "О, татко мой, видях единадесет небесни светила и слънцето, и луната, видях ги да ми се покланят."
5. Рече: "О, сине мой, не разказвай своето видение на братята си, за да не замислят срещу теб коварство! Сатаната е явен враг за човека.
6. Така ще те избере твоят Господ и ще те научи да тълкуваш сънищата, и ще изпълни Своята благодат към теб, и към рода на Якуб, както я изпълни и към предците ти Ибрахим и Исхак. Твоят Господ е всезнаещ, премъдър."
7. В [разказа за] Юсуф и неговите братя има знамения за питащите.
8. Когато казаха: "Наистина Юсуф и брат му [Бениамин] са по-любими от нас за баща ни, а ние сме група. Баща ни е в явна заблуда.
9. Убийте Юсуф или го захвърлете на някоя земя, та да ви обърне и на вас внимание баща ви! И ще станете след това праведни хора."
10. Един от тях рече: "Не убивайте Юсуф, а го хвърлете на дъното на кладенец, ако ще вършите нещо! Може да го прибере някой керван."
11. Рекоха: "О, татко наш, защо не ни повериш Юсуф? Добронамерени сме към него.
12. Изпрати го с нас утре да се понаслаждава и забавлява! Непременно ще го пазим."
13. Рече: "Наистина ще ме опечали, ако го отведете и се плаша да не го изяде вълкът, когато сте нехайни към него."
14. Рекоха: "Ако го изяде вълкът, както сме група, тогава и ние сме загубени."
15. И когато го отведоха, и се сговориха да го спуснат в кладенеца на дъното, Ние му разкрихме: "Ти непременно ще ги известиш за това тяхно дело, когато не ще те познаят."
16. И дойдоха при баща си вечерта, плачейки.
17. Рекоха: "О, татко наш, отидохме да се надбягваме и оставихме Юсуф при нашите вещи, и вълкът го изяде. Но ти не ще ни повярваш, макар и да казваме истината."
18. И дойдоха с лъжлива кръв по ризата му. Рече: "Да, разкрасили са ви нещо душите ви. Но най-хубаво е да се търпи. От Аллах се търси помощ за това, което описвате."
19. И дойде керван, и пратиха своя водоносец, и той спусна ведрото си. И рече: "О, радостна вест! Това е юноша." И го скриха като стока. Аллах знае техните дела.
20. И го продадоха на ниска цена, за броени сребърници. И се отнесоха спрямо него с пренебрежение.

21. И рече на жена си онзи египтянин, който го купи: “Отнасяй се добре с него! Може да ни е от полза или да го осиновим.” Така укрепихме Юсуф на Земята, за да го научим да тълкува сънищата. Аллах надделява в Своята повеля, ала повечето хора не знаят.

22. И когато достигна зрелостта си, Ние му дадохме мъдрост и знание. Така награждаваме благодетелните.

23. И го съблазняваше онази, в чийто дом пребиваваше. Тя залости вратите и рече: “Хайде ела!” Рече: “Опазил ме Аллах! Моят господар се отнасяше добре с мен. Не ще сполучат угнетителите.”

24. Вълнуваше я той, но и тя щеше да го развълнува, ако не бе видял довода на своя Господ. Така бе, за да отклоним от него злото и покварата. Той бе от Нашите предани раби.

25. И се погнаха към вратата, и жената скъса ризата му отзад. И се натъкнаха на господаря є при вратата. Тя рече: “Какво е възмездието за онзи, който е поискал зло за твоето семейство, освен да го затворят, или пък болезнено мъчение?”

26. Рече [Юсуф]: “Тя ме съблазняваше.” И заяви свидетел от семейството є: “Ако ризата му е скъсана отпред, тя казва истината, а той лъже.

27. А ако ризата му е скъсана отзад, тя лъже, а той казва истината.”

28. И когато [господарят] видя, че ризата му е скъсана отзад, рече: “Това е от коварството на вас, жените! Коварството ви е огромно.

29. Юсуф, не споменавай това! А ти, жено, моли опрощение за своето прегрешение! Ти си от съгрешилите.”

30. И заговориха жени в града: “Жената на господаря съблазнява своя слуга. Омая се по него от любов. Виждаме, че тя е в явно заблуждение.”

31. И когато чу за техните сплетни, тя ги покани и им приготви гощавка, и даде на всяка по един нож, и рече [на Юсуф]: “Излез при тях!” И когато го видяха, те му се възхитиха и порязаха ръцете си, и рекоха: “Пречист е Аллах! Това не е човек. Това е само един прекрасен ангел.”

32. Рече тя: “Това е онзи, за когото ме упреквахте. Аз го съблазнявах, а той отказа. Но ако не изпълни онова, което му повелявам, непременно ще го затворят и ще бъде един от унизените.”

33. Рече той: “Господи, предпочитам затвора пред онова, към което ме подканят. И ако не отклониш от мен тяхното коварство, ще се увлека по тях и ще съм от безразсъдните.”

34. И му се отзова неговият Господ, и отклони от него коварството им. Той е Всечуващия, Всезнаещия.

35. После [на мъжете] им хрумна да го затворят за известно време, въпреки че видяха знаците.

36. И влязоха заедно с него в затвора двама юноши. Единият от тях рече: “Сънувах как изстисквам за вино.” А другият рече: “Сънувах как нося върху главата си хляб, от който птиците кълват. Съобщи ни тълкуването на това! Виждаме, че си от благодетелните.”

37. Рече: “Каквато и храна да получите за препитание, ще ви известя как да се тълкува, още преди да сте я получили.” То е от онова, на което ме научи моят Господ. Отхвърлих вярата на хора, които не вярват в Аллах и отвъдния живот отричат.

38. И последвах вярата на моите предци Ибрахим и Исхак, и Якуб. Не бива да съдружаваме нищо с Аллах. Това е благодатта на Аллах към нас и към хората. Ала повечето хора са непризнателни.

39. О, мои двама другари в затвора, кое е по-добро разни богове или Аллах, Единосъщия, Покоряващия?

40. Вместо на Него, служите само на имена, които вие и предците ви сте именували. Аллах не е низпослал довод за това. Властта е само на Аллах. Той повели да служите единствено Нему. Това е правата вяра, ала повечето хора не знаят.

41. О, мои двама другари в затвора, единият от вас ще дава на своя господар да пие вино, а другият ще бъде разпънат на кръст и птиците ще кълват от главата му. Отсъдено е делото, за което се допитахте до мен.”

42. И рече на онзи от тях, за когото смяташе, че ще бъде спасен: “Спомени за мен пред своя господар!” Но сатаната го накара да забрави за споменаването пред неговия господар. И [Юсуф] престоя в затвора няколко години.

43. И рече царят: “Сънувах седем охранени крави да ги изяждат седем мършави, и седем зелени класа, и други изсъхнали. О, знатни хора, разяснете моето видение, ако разгадавате виденията!”

44. Рекоха: “Объркани сънища. А и ние не знаем да тълкуваме сънищата.”

45. А онзи от двамата, който бе спасен, си спомни след време и рече: “Аз ще ви съобщя неговото тълкуване. Пратете ме [до затвора]!”

46. “Юсуф, о, правдиви, разясни ни [видение] за седем охранени крави, които ги изяждат седем мършави, и седем зелени класа, и други изсъхнали. За да се върна при хората и да узнаят!”

47. Рече: “Седем години ще сеете както обикновено и каквото пожънете, запазете го в класовете, освен малко за ядене.

48. Сетне ще дойдат подир това седем тежки години, изяждащи подготвеното за тях отпреди, освен малко, което ще запазите.

49. Сетне ще дойде подир това година, в която ще бъде пратен дъжд на хората и през нея ще изстискват [плодове].”

50. И рече царят: “Доведете ми го!” И когато пратеникът дойде при него, [Юсуф] рече: “Върни се при своя господар и го питай какво подтикна жените да си порежат ръцете! Моят господар познава тяхното коварство.”

51. Рече [царят]: “Какво ви бе намерението, когато съблазнявахте Юсуф?” Рекоха: “Пречист е Аллах! Не узнахме за него нищо лошо.” Жената на господаря рече: “Сега се разкри правдата. Аз го съблазнявах. Той говори истината.”

52. [Рече Юсуф:] “Това е, за да узнае, че не му измених скришом. Аллах възпира коварството на изменниците.

53. И не оневинявам себе си. Наистина душата повелява злото, освен онази, която моят Господ помилва. Моят Господ е опрощаващ, милосърден.”

54. И рече царят: “Доведете ми го, да го оставя при мен!” И след като разговаря с него, каза: “От днес ти си при нас довереник с положение.”

55. Рече [Юсуф]: “Отреди ми съкровищниците на Земята [на Египет]! Аз съм знаещ пазител.”
56. Така укрепихме Юсуф на Земята. Настаняваше се по нея, където пожелае. Ние отреждаме Нашата милост комуто пожелаем и не погубваме наградата на благодетелните.
57. А наградата на отвъдния живот е най-доброто за онези, които вярват и се боят от Аллах.
58. И дойдоха братята на Юсуф, и влязоха при него. Той ги позна, а те не го познаха.
59. И когато им даде техния товар, рече: “Доведете ми вашия брат от баща ви! Не виждате ли, че аз изпълвам мярката и съм най-гостоприемният стопанин?
60. Ако не ми го доведете, не ще мерите повече при мен и не ще ме доближите.”
61. Рекоха: “Ще настояваме за него пред баща му. Наистина ще го направим.”
62. И рече той на слугите си: “Сложете [тайно] стоката им в техните вързопи, за да я познаят, когато отидат обратно при семейството си, та дано се върнат!”
63. И когато се върнаха при баща им, рекоха: “О, татко наш, бе ни забранено меренето, затова прати с нас брат ни, да отмерим! Ние непременно ще го пазим.”
64. Рече: “Нима да ви го поверя тъй, както ви поверих и неговия брат преди? Но Аллах е Най-добрия пазител и Той е Най-милосърдния от милосърдните.”
65. И когато разтвориха техния товар, откриха, че стоката им е върната. Рекоха: “О, татко наш, какво повече да желаем? Това е нашата стока, върната ни е. И ще надбавим за семейството си храна, и ще запазим своя брат, и ще притурим мерило, колкото за една камила. Това е лесно [спечелено] мерило.”
66. Рече: “Не ще го пратя с вас, докато не ми дадете обет пред Аллах, че непременно ще ми го върнете, освен ако бъдете обградени.” А когато му дадоха своя обет, рече: “За онова, което говорим, Аллах е свидетел.”
67. И рече: “О, синове мои, не влизайте през една врата, а влезте през различни врати! И с нищо аз не ще ви избавя от Аллах. Властта принадлежи само на Аллах. На Него аз се уповавам и на Него да се уповават уповаващите се!”
68. И когато влязоха оттам, откъдето баща им повели, нищо не ги избави от Аллах беше в душата на Якуб само една потребност, която той задоволи. Той притежаваше знание, защото Ние го научихме, ала повечето хора не знаят.
69. И когато влязоха при Юсуф, той настани своя брат при себе си. И му прошепна: “Аз съм твоят брат. И не се опечалявай заради онова, което сториха!”
70. И когато им даде техния товар, той сложи царската чаша във вързопа на своя брат. После един глашатай прогласи: “Ей, хора от [кервана], вие сте крадци.”
71. Когато пристъпиха към тях, казаха: “Какво сте изгубили?”
72. Рекоха: “Изгубихме бокала на царя и който го донесе, ще има товар за една камила. Аз съм негов поръчител.”
73. Рекоха: “Кълнем се в Аллах, вече узнахте не сме дошли да пакостим по земята и не сме крадци.”
74. Рекоха: “Какво ще е възмездието за това, ако сте лъжци?”
75. Рекоха: “Възмездието за това е онзи, в чийто вързоп се намери, той самият ще е възмездието за това. Така ние наказваме угнетителите.”
(Според законите на пророка Якуб заловеният крадец трябвало да служи една година при собственика на откраднатото имущество. Според египетските закони на крадеца удряли тояги и бил длъжен да изплати откраднатото в двоен размер. Пророкът Юсуф решил да ги накаже според бащиния им закон.)

76. И започна [Юсуф] с техните вещи преди вещите на брат си. После я извади от вещите на брат си. Така Ние подучихме Юсуф на хитрост. Нямаше да вземе своя брат според царския закон, освен ако Аллах не пожелаеше. Въздигаме Ние по степени когото пожелаем. А над всеки знаещ има Един Най-знаещ.
77. Рекоха: “Ако той е откраднал, и негов брат преди крадеше.” И спотаи Юсуф това в душата си, и не им го разкри, каза си: “Вие сте в по-лошо положение. Аллах най-добре знае онова, което описвате.”
(Братята на Юсуф споменават като кражба случай от неговото детство, когато той взел и счупил една статуетка, разгневен, че я обожават.)

78. Рекоха: “О, господарю, той има много стар баща. Вземи някой от нас вместо него! Виждаме, че наистина си от благодетелните.”
79. Каза: “Опазил ни Аллах да вземем друг освен онзи, у когото си намерихме вещта. Тогава ще сме угнетители.”
80. И когато се отчаяха за него, те се отделиха да се посъветват. Големият от тях рече: “Не знаете ли, че вашият баща взе от вас обет пред Аллах, а по-рано нарушихте обещанието си за Юсуф? Не ще напусна тази земя, докато не ми позволи моят баща или Аллах не отсъди за мен. Той е Най-добрият съдник.
81. Върнете се при баща си и кажете: “О, татко наш, твоят син открадна. Свидетелстваме само за онова, което знаем. И не сме пазители на неведомото.
82. И попитай селището, в което бяхме, и кервана, с който пристигнахме! Ние казваме истината.”
83. Рече: “Да, разкрасили са ви нещо душите ви. Но най-хубаво е да се търпи. Възможно е Аллах да ми ги доведе всички. Той е Всезнаещия, Премъдрия.”
84. И се отвърна от тях, и рече: “О, как ми е жал за Юсуф!” И побеляха очите му от скръб, както бе сдържан.
85. Рекоха: “Кълнем се в Аллах, не ще престанеш да си спомняш за Юсуф, докато не стигнеш до влошаване или умреш.”
86. Рече: “Изплаквам своята скръб и тъга само пред Аллах и знам от Аллах, каквото вие не знаете.
87. О, мои синове, идете и проучете за Юсуф и брат му, и не губете надежда за милостта на Аллах! Само невярващите хора губят надежда за милостта на Аллах.”

88. [Върнаха се при Юсуф] и когато влязоха при него, рекоха: “О, господарю, беда сполетя нас и нашето семейство. Дойдохме с нищожна стока. Напълни за нас мярката и ни дай милостиня! Аллах възнаграждава даващите милостиня.”

89. Рече: “Дали разбрахте какво направихте с Юсуф и брат му в своето неведение?”

90. Рекоха: "Нима ти наистина си Юсуф?" Рече: "Аз съм Юсуф, а това е моят брат. Аллах ни облагодетелства. Който се бои от Аллах и търпи... Аллах никога не погубва наградата на благодетелните."
91. Рекоха: "Кълнем се в Аллах, предпочете те Аллах пред нас. Наистина съгрешихме."
92. Рече: "Няма укор днес към вас. Аллах да ви опрости! Той е Най-милосърдния от милосърдните.
93. Идете с тази моя риза и я поставете върху лицето на баща ми, и той пак ще стане зрящ! И доведете при мен цялото си семейство!"
94. И когато керванът потегли, техният баща рече: "Наистина усещам мириса на Юсуф, дори да ме сметнете за оглупял."
95. Рекоха: "Кълнем се в Аллах, ти си в старата си заблуда."
96. И когато благовестителят дойде [с ризата], постави я върху лицето му и той отново стана зрящ. Рече: "Не ви ли казвах, че знам от Аллах, каквото вие не знаете?"
97. Рекоха: "О, татко наш, моли се да ни бъдат опростени греховете! Наистина съгрешихме."
98. Рече: "Ще моля моя Господ да ви опрости. Той е Опрощаващия, Милосърдния."
99. И когато влязоха при Юсуф, той настани своите родители при себе си и рече: "Влезте в Египет, по волята на Аллах, в безопасност!"
100. И възкачи родителите си на трона, и [всички] паднаха пред него ничком. И рече: "О, татко мой, това е тълкуването на видението ми от по-рано. Моят Господ го превърна в истина. Той ми стори добро, когато ме извади от тъмницата и ви доведе от пустинята, след като сатаната posя вражда между мен и моите братя. Моят Господ е жалостив към когото пожелае. Той е Всезнаещия, Премъдрия.
101. Господи мой, Ти ми даде от властта и ме научи да тълкувам сънищата. Творецо на небесата и на земята, Ти си моят Покровител и в земния живот, и в отвъдния! Прибери ме отдаден на Теб и ме приобщи към праведниците!"
102. Това е от вестите на неведомото, които ти разкриваме [о, Мухаммад]. Не беше ти при тях [братята на Юсуф], когато се наговаряха за своето дело, лукавствайки.
103. Повечето хора не ще повярват, дори и ти да се стремиш.
104. И не просиш от тях отплата за това. То е само напомняне за световете.
105. И край колко знамения на небесата и на земята минават, отвръщайки се от тях!
106. И повечето от тях не вярват в Аллах, освен съдружавайки.
107. Нима имат сигурност, че не ще ги покрие мъчение от Аллах или че не ще им се яви Часът внезапно, без да усетят?
108. Кажи: "Това е моят път. Призовавам към Аллах с прозорливост аз и всеки, който ме последва. Пречист е Аллах! Аз не съм от съдружаващите."
109. Изпращахме и преди теб измежду жителите на селищата само мъже, на които давахме откровения. Не ходеха ли [неверниците] по земята, за да видят какъв бе краят на онези преди тях? Отвъдният дом е най-доброто за богобоязливите. Нима не проумявате?
110. Тогава, когато пратениците се отчайваха и мислеха, че са ги взели за лъжци, при тях идваше Нашата подкрепа и бяха спасявани онези, които Ние пожелаем. И не ще се отклони Нашето мъчение от престъпващите хора.
111. В разказите за тях има поука за разумните хора. То не е предание измислено, а е потвърждение на онова, което е преди него и разяснение за всяко нещо, и напътствие, и милост за хора вярващи.

13.

СУРА ГЪРМЪТ
(АР-РААД)

Меканска, с изключение на знамения: "Неверниците ще продължи да ги сполетява..." (до края на знамението) и: "И казват неверниците: "Не си изпратен" (до края на знамението), или мединска, с изключение на: "И да имаше такъв Коран" (двете знамения). Съдържа 43 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия Милосърдния!
1. Алиф. Лам. Мим. Ра. Тези са знаменията на Книгата. Низпосланото на теб от твоя Господ е истината. Ала повечето хора не вярват.
2. Аллах е, Който въздигна небесата без видима за вас опора. После се въздигна [безподобен] Той на Трона и покори слънцето и луната, всяко да се движи до определен срок. Той управлява делата, разяснява знаменията, за да се убедите в срещата със своя Господ!
3. Той е, Който разпростря земята и стори по нея непоклатими планини и реки, и от всички плодове стори там по два вида. Той покрива деня с нощта. В това има знамения за хора мислещи.
4. По земята има съседни участъци и градини с грозде, и посеви, и палми с общ корен и поотделно, поливани с една вода. Ние правим едни от тях по-вкусни от други. В това има знамения за хора проумяващи.
5. И ако нещо те учудва, учудващи са думите им: "Дори ако станем на пръст, нима наистина ще бъдем сътворени отново?" Тези са, които отричат своя Господ. Тези ще имат окови на врата. Тези са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
6. Искат от теб да ускориш злината преди добрината, а вече минаха преди тях примери за възмездие. Наистина твоят Господ дава опрощение на хората, въпреки че угнетяват. Твоят Господ е суров в наказанието.
7. Неверниците казват: "Защо не му бе низпослано знамение от неговия Господ?" Но ти си само предупредител и за всеки народ има водител.

8. Аллах знае какво носи всяка бременна и колко намаляват утробите, и колко се увеличават, и всяко нещо е с мярка при Него
9. Знаещия и скритото, и явното, Превеликия, Всевишния.
10. Едни и същи са [за Него] онези от вас, които потулват речта, и които я изявяват, и които се укриват през нощта, и които се показват през деня.
11. [Ангели] следят всеки и отпред, и отзад. Пазят го по повелята на Аллах. Аллах не променя хората, докато те не променят себе си. И ако Аллах поиска зло за хората, то не може да бъде отклонено, и нямат покровител освен Него.
12. Той е, Който ви показва мълнията за страх и надежда, и сътворява натежалите облаци.
13. И гърмът възхвалява Неговата слава, и ангелите страхувайки се от Него. И праща Той светкавиците, и поразява с тях когото пожелае. Спорят за Аллах [неверниците], а Той е Силният по мощ.
14. Негов е Зовът на истината, а онези, които [съдружаващите] зоват вместо Него, не им отвръщат с нищо, подобно на човек, протягащ дланите си към водата, за да стигне до устата му, ала не стига тя до нея. Зовът на неверниците е само заблуда.
15. На Аллах се покланя всичко на небесата и на земята, с послушание или по принуждение, и сенките им сутрин и привечер.
16. Кажи: "Кой е Господът на небесата и на земята?" Кажи: "Аллах!" Кажи: "И нима приехте вместо Него покровители, които не допринасят за себе си нито полза, нито вреда?" Кажи: "Нима са равни слепият и зрящият? Или нима са равни тъмнините и светлината? Или отредиха на Аллах съдружници, които сътвориха творение като Неговото и се оприличи за тях творението?" Кажи: "Аллах е Творецът на всяко нещо. Той е Единствения, Всевластващия."
17. Изсипва Той вода от небето и се пълнят долини според отреденото за тях, и понася потокът висока пяна. И от онова, което разпалват в огъня, желаейки украшение или вещ, излиза подобна пяна. Така Аллах посочва истината и лъжата. И отива пяната напразно, а онова, което е полезно за хората, остава на земята. Така Аллах посочва примерите.
18. За онези, които откликнаха на своя Господ, е Най-прекрасното. А онези, които не Му откликнаха, дори да е тяхно всичко на земята и още толкова отгоре, не ще се откупят с него. Тяхна е лошата равносметка и мястото им е Адът, и колко гнусна постеля е той!
19. И нима онзи, който знае, че низпосланото на теб от твоя Господ е истината, е като онзи, който е сляп? Поучават се само разумните хора,
20. които спазват обета пред Аллах и не нарушават договора,
21. и които свързват онова, което Аллах повелява да се свърже, и се боят от своя Господ, и се страхуват от лошата равносметка,
22. и които търпят, стремейки се към Лика на своя Господ, и отслужват молитвата, и раздават скрито или явно от онова, което Ние сме им дарили, и отблъскват с добрина злината, за тях е Последната обител
23. градините на Адн. Ще влязат в тях и те, и който е праведник сред техните бащи и съпруги, и потомци. И ангелите ще влязат при тях от всички врати:
(Вж. 9: 72)
24. "Мир вам, че изтърпяхте! И колко прекрасна е Последната обител!"
25. А които нарушават обета пред Аллах, след като са го потвърдили, и прекъсват онова, което Аллах повели да се свърже, и сеят по земята разлвала, за тези е проклятието и за тях е лошият завършек.
26. Аллах увеличава препитанието за когото пожелае и Той го намалява. И радват се [неверниците] на земния живот, а земният живот пред отвъдния е само [кратко] наслаждение.
27. И казват неверниците: "Защо не му бе низпослано знамение от неговия Господ?" Кажи: "Аллах оставя в заблуда когото пожелае и напътва към Себе Си онзи, който се покайва
28. онези, които вярват и сърцата им се успокояват при споменаването на Аллах. О, да, при споменаването на Аллах сърцата се успокояват.
29. За онези, които вярват и вършат праведни дела, ще има блаженство и прекрасно завръщане.
30. Така те изпратихме сред общност, преди която минаха други общности, за да им четеш, каквото ти разкрихме, а те отричат Всемилостивия. Кажи: "Той е моят Господ. Няма друг бог освен Него! Нему се уповавам и към Него се обръщам."
31. И да имаше такъв Коран, с който да се раздвижат планините или да се прореже с него земята, или да се говори чрез него с мъртвите... Да, на Аллах е цялата повеля. И нима вярващите не знаят, че ако Аллах пожелае, Той ще напъти всички хора? Неверниците ще продължи да ги сполетява бедствие заради онова, което са сторили, или ти ще се настаниш близо до техния дом, докато не се яви обещаното от Аллах. Аллах не нарушава обета.
32. И вече се присмиваха на пратеници преди теб. И дадох отсрочка на онези, които отричаха, после ги сграбчих. И какво бе Моето наказание!
33. Нима Той, Който стои над всяка душа и знае какво придобива [е като вашите божества]? И отредиха съдружници на Аллах. Кажи: "Назовете ги! Или ще Го известите за нещо, което Той да не знае на земята, или са показни слова?" Да, разкрасено бе за онези, които отричаха, тяхното лукавство, и бяха възпрени от пътя на Аллах. А когото Аллах оставя в заблуда, той няма водител.
34. За тях има мъчение в земния живот, а мъчението на отвъдния е още по-тежко. И нямат закрилник пред Аллах.
35. Раят, обещан на богобоязливите, е такъв сред него реки текат, препитанието там е постоянно, както и сянката. Това е въздаянието за онези, които се боят от Аллах. А въздаянието за неверниците е Огънят.

36. Онези, на които дарихме Писанието, ликуват с низпосланото на теб. А някои от съюзените племена отричат част от него. Кажи: "Повелено ми бе да служа единствено на Аллах и да не съдружавам с Него. Към Него зова и моето завръщане е при Него."
37. Така го низпослахме отсъждане на арабски. И ако последваш страстите им подир знанието, което ти се яви, не ще имаш пред Аллах нито покровител, нито закрилник.
38. И изпратихме пратеници преди теб, и им отредихме съпруги и потомство. И не е било пратеник да донесе знамение, освен с позволението на Аллах. Всеки срок е записан.
39. Аллах изличава и утвърждава, каквото пожелае, и у Него е Книгата-майка.
40. И да ти покажем част от онова, с което ги заплашваме, или да те приберем преди това, твоя грижа е само посланието, а Наша грижа е равносметката.
41. И нима не виждат, че Ние стесняваме [за неверниците] земята по нейните краища? Аллах отсъжда, никой не ще отклони Неговото отсъждане. Той бързо прави равносметка.
42. Онези преди тях замисляха лукавство, но на Аллах е целият замисъл. Знае Той всяка душа какво придобива. И ще узнаят неверниците за кого е Последната обител.
43. И казват неверниците: "Не си пратеник." Кажи: "Достатъчен е Аллах за свидетел между мен и вас, и онези, у които е знанието на Писанието."

14.

СУРА ИБРАХИМ
(ИБРАХИМ)

Меканска, с изключение на знамения 28 и 29, които са медински. Съдържа 52 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Ра. Тази Книга ти низпослахме Ние, за да изведеш хората от тъмнините към светлината с позволението на техния Господ към пътя на Всемогъщия, Всеславния
2. Аллах, Комуто е всичко на небесата и всичко на земята. И горко на неверниците от сурово мъчение!
3. Които предпочитат земния живот пред отвъдния и възпират от пътя на Аллах, стремейки се да изкривят пътя, тези са в дълбока заблуда.
4. Не изпращахме пратеник, освен с езика на неговия народ, за да им обясни. Аллах оставя в заблуда когото пожелае и напътва когото пожелае. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
5. Вече изпратихме Муса с Нашите знамения: "Изведи народа си от тъмнините към светлината и му припомняй за дните на Аллах!" В това има знамения за всеки многотърпелив, признателен.
6. Рече Муса на своя народ: "Помнете благодатта на Аллах към вас, когато ви избави от хората на Фараона! Те ви причиняваха най-лошото мъчение убиваха синовете ви и пощадяваха жените ви. В това има велико изпитание за вас от вашия Господ."
7. И прогласи вашият Господ: "Ако сте признателни, Аз непременно ще ви надбавя. А ако сте неблагодарни, мъчението Ми е сурово."
8. И рече Муса: "Дори вие и всички по земята да сте неблагодарни, Аллах е пребогат, всеславен.
9. Нима не получихте вестта за онези преди вас народа на Нух и адитите, и самудяните, и онези след тях? Знае ги само Аллах. При тях идваха техните пратеници с ясните знаци, а те тикваха ръце в устата си и казваха: "Не вярваме на това, с което сте изпратени, и се съмняваме с подозрение в това, към което ни зовете."
10. Казваха техните пратеници: "Нима има съмнение спрямо Аллах Твореца на небесата и на земята? Зове ви Той, за да ви опрости греховете и да ви даде отсрочка до определен срок." Казваха: "Вие сте само човеци, подобни на нас. Искате да ни възпрете от онова, на което са служели предците ни. Донесете ни явен довод!"
11. Казваха им техните пратеници: "Ние сме само човеци, подобни на вас. Но Аллах облагодетелства когото пожелае от Своите раби. И не можем да ви донесем довод освен с позволението на Аллах. На Аллах да се уповават вярващите!
12. И защо да не се уповаваме на Аллах, след като Той ни насочи по нашите пътища? И непременно ще изтърпим онова, с което ще ни мъчите. На Аллах да се уповават уповаващите се!"
13. Неверниците казваха на своите пратеници: "Или ще ви прогоним от земята си, или ще се върнете към нашата вяра." А техният Господ им разкри: "Непременно ще погубим угнетителите
14. и ще ви заселим на земята след тях. Това е за онзи, който се бои да застане пред Мен и се бои от Моята заплаха."
15. И молеха [пророците] за помощ, и се проваляше всеки упорит деспот.
16. Пред него е Адът и ще бъде поен с гнойна вода,
17. от която отпива и едва я преглъща, и смъртта го настига от всички страни, ала не е мъртъв и му предстои жестоко мъчение.
18. Делата на онези, които отричат своя Господ, приличат на пепел, която вятърът отвява в бурен ден. Нямат власт над нищо от онова, което са придобили. Такава е дълбоката заблуда.
19. Не видя ли ти, че Аллах е създал небесата и земята с мъдрост? Ако пожелае, Той ще ви премахне и ще доведе нови творения.
20. И това за Аллах не е трудно.
21. Всички ще излязат пред Аллах, тогава слабите ще рекат на онези, които се големееха: "Ние ви следвахме ще ни избавите ли с нещо от мъчението на Аллах?" Ще отвърнат: "Ако Аллах ни беше напътил, и ние щяхме да ви напътим. Все едно е дали ще тъжим или ще търпим. Няма за нас спасение."

22. И ще рече сатаната, щом делото бъде отсъдено: “Аллах ви даде истинното обещание. И аз ви обещах, но ви измамих. И нямах власт над вас, освен да ви зова, а вие ми откликвахте. Тъй че не упреквайте мен, а упреквайте себе си! Нито аз ще ви помогна, нито вие ще ми помогнете. Аз отхвърлях това, че ме съдружавахте с Аллах преди.” За угнетителите има болезнено мъчение.
23. А онези, които вярват и вършат праведни дела, ще бъдат въведени в Градините, сред които реки текат там ще пребивават вечно с позволението на своя Господ. Поздравът им там ще бъде: “Мир!”
24. Не видя ли ти какъв пример дава Аллах? Добрата дума е като доброто дърво. Коренът му е як, а клоните му са в небето.
25. То дарява плодовете си по всяко време с позволението на своя Господ. Аллах дава примерите за хората, за да се поучат.
26. А лошата дума е като лошото дърво. Изтръгнато е от земята и няма то устойчивост.
27. Аллах укрепва вярващите с непоколебимо слово и в земния живот, и в отвъдния. И оставя Аллах угнетителите в заблуда. Аллах прави, каквото пожелае.
28. Не видя ли ти онези, които подменят благодатта на Аллах с неверие и заселват своя народ в Дома на гибелта -
29. Ада, в който ще горят. Колко лош за пребиваване е той!
30. И сториха подобия на Аллах, за да отклоняват от Неговия път. Кажи: “Понаслаждавайте се! Вашето завръщане е в Огъня.”
31. Кажи [о, Мухаммад] на Моите вярващи раби да отслужват молитвата и да раздават и скрито, и явно от онова, което сме им дарили, преди да дойде Денят, в който не ще има нито откуп, нито приятелство.
32. Аллах е, Който сътвори небесата и земята, и изсипа вода от небето, и извади с нея от плодовете препитание за вас, и подчини за вас корабите да плават по морето според Неговата повеля, и подчини за вас реките,
33. и подчини за вас слънцето и луната усърдни [в движението си], и подчини за вас нощта и деня,
34. и ви дава от всичко, за което Го молите. И ако пресмятате благодеянията на Аллах, не ще ги изчислите. Човек е голям угнетител, голям неблагодарник.
35. И рече Ибрахим: “Господи мой, стори този град [Мека] защитен и предпази мен и синовете ми, да не служим на идолите!
36. Господи мой, те заблудиха мнозина от хората. Който ме последва, той е с мен, а който ми се възпротиви Ти си опрощаващ, милосърден.
37. Господи наш, аз заселих едни от потомците си в долина без насаждения при Твоя Свещен дом. Господи наш, за да отслужват молитвата, благосклони сърцата на някои хора към тях, и им дай от плодовете препитание, за да са признателни!
38. Господи наш, Ти знаеш какво спотайваме и какво разгласяваме. Нищо не е скрито за Аллах нито на земята, нито на небето.
39. Слава на Аллах, Който въпреки моята старост ме дари с Исмаил и Исхак. Наистина моят Господ е Чуващият зова.
40. Господи мой, стори мен и потомството ми да отслужваме молитвата! Господи наш! И приеми зова ми!
41. Господи наш, опрости мен и родителите ми, и вярващите в Деня, когато ще настане равносметката!”
42. И не мисли [о, Мухаммад], че Аллах е нехаен към онова, което угнетителите вършат! Той само ги забавя за Деня, в който погледите ще се вцепенят
43. забързани, вдигнали глави погледът им е неподвижен, а сърцата им са пусти.
44. И предупреди хората за Деня, в който ще дойде при тях мъчението! Тогава угнетителите ще кажат: “Господи наш, забави ни за кратък срок, та да отвърнем на Твоя зов и да последваме пратениците.” Нима и по-рано не се клехте, че не ще има край за вас?
45. И се настанихте в обиталищата на онези, които угнетяваха себе си, и ви се обясни как Ние постъпихме с тях, и ви дадохме примери.
46. И замисляха лукавство, ала при Аллах е замисълът им, дори техният замисъл да бе такъв, че да се разрушат от него планините.
47. И никога не смятай, че Аллах нарушава обещанието Си към Своите пратеници! Аллах е всемогъщ, въздаващ отмъщение
48. в Деня, когато земята ще бъде сменена с друга земя, както и небесата. И ще излязат [от гробовете си] пред Аллах, Единствения, Всевластващия.
49. В този Ден ще видиш престъпниците заедно, оковани във вериги.
50. Одеждите им от нажежен катран и лицата им покрива Огънят,
51. за да въздаде Аллах на всяка душа, каквото е придобила. Аллах бързо прави равносметка.
52. Това е [Послание] за хората и за да бъдат увещавани с него, и за да знаят, че Аллах е Единственият Бог, и за да се поучат разумните хора.

15.

СУРА АЛ-ХИДЖР
(АЛ-ХИДЖР)

Меканска. Съдържа 99 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Ра. Това са знаменията на Книгата ясния Коран.
2. Неверниците ще възжелаят да са били мюсюлмани.
3. Остави ги да ядат и да се наслаждават, и да ги отвлича надеждата! Те ще узнаят.
4. И не сме унищожили Ние никое селище, без да се знае какво му е писано.

(Нито една от страните, погубени, като ги е погълнала земята или са били изтребени народите им, или чрез други бедствия, не е била унищожена слепешком и случайно, а по силата на Божието предопределение. Подобно на хората, и държавите, и народите имат предопределен живот. Както хората се раждат, израстват, остаряват и накрая умират, така и държавите възникват, развиват се и накрая в деня, предопределен от Бога, рухват и преминават в историята. Подобно на хората, някои от тях живеят дълго, а други кратко.)

5. Никоя общност не изпреварва своя срок и не го забавя.
6. И рекоха [неверниците]: "О, ти, комуто бе низпослано Напомнянето, ти си луд!
7. Защо не ни доведеш ангелите, ако говориш истината?"
8. Ние не низпославаме ангелите с друго освен с истината. И тогава [неверниците] не ще бъдат изчакани.
9. Наистина Ние низпослахме Напомнянето и Ние непременно ще го пазим.
(Напомнянето е Свещеният Коран.)

10. И преди теб изпращахме пратеници сред древните общности.
11. И не дойде при тях пратеник, без да го подиграят.
12. Така влагаме това [неверие] в сърцата на престъпниците
13. не вярват в него [Корана], въпреки че е известна съдбата на предците.
14. И да разтворехме над тях врата в небето, и да продължаха там да се изкачват,
15. пак щяха да рекат: "Погледите ни бяха заслепени. Ние сме омагьосани хора."
16. И направихме на небето съзвездия, и го разкрасихме за гледащите,
17. и го опазихме от всеки прокуден сатана
18. всеки, който слуша скришом, го следва ярък пламък.
(Допреди изпращането на последния Пророк джиновете се изкачвали на небесата, подслушвали и предавали на гадателите чутото за съдбините на хората. След низпославането на Корана, както е отразено в знамението, джиновете били възпрени.)

19. И разпростряхме земята, и положихме върху нея непоклатими планини, и сторихме от нея да поникне от всяко нещо, което се мери.
20. И сторихме там препитание за вас и за онзи, когото вие не храните.
21. И няма нещо, съкровищниците на което да не са при Нас, и го спускаме Ние само в знайно количество.
22. И изпращаме ветровете оплождащи, и утоляваме жаждата с вода, която изсипваме от небето, а вие не можете да я съхраните.
23. Наистина Ние съживяваме и умъртвяваме, и Ние сме наследниците.
24. Знаем предишните от вас и знаем оставащите.
25. Наистина твоят Господ е Онзи, Който ще ги събере. Той е премъдър, всезнаещ.
26. И сътворихме човека от изсъхнала глина, от менлива кал.
27. А джиновете сътворихме от пламъка на огъня преди.
28. Твоят Господ каза на ангелите: "Аз ще сътворя човек от изсъхнала глина, от менлива кал.
29. И когато го сътворя и му вдъхна от Своя дух, поклонете се пред него!"
30. И всички ангели се поклониха заедно,
31. освен Иблис, който се възпротиви да е с покланящите се.
32. Рече [Аллах]: "О, Иблис, какво ти е, че не си с покланящите се?"
33. Рече: "Не ми подобава да се поклоня на човек, когото Ти сътвори от изсъхнала глина, от менлива кал."
34. Рече: "Излез тогава оттук! Ти си прокуден.
35. Над теб е проклятието до Съдния ден."
36. Рече: "Господи мой, отсрочи ме до Деня, в който ще бъдат възкресени!"
37. Рече: "Ти си сред отсрочените
38. до Деня на знайното време."
39. Рече: "Господи мой, затова, че Ти ме остави в заблуда, непременно ще им разкрасявам по земята и непременно ще заблуждавам всички,
40. освен Твоите предани раби сред тях."
41. Рече: "Това е правият път към Мен.
42. Над Моите раби нямаш власт, освен за който те последва измежду заблудените."
43. Наистина Адът е обещан за всички тях.
44. Той има седем врати. За всяка врата има отделена група.
45. Богобоязливите ще бъдат сред градини и извори:
46. "Влезте там с мир в безопасност!"
47. И ще премахнем от сърцата им всяка омраза братя на престоли един срещу друг.
48. Не ще ги засегне там умора и не ще бъдат оттам изведени.
49. Извести Моите раби [о, Мухаммад], че Аз съм Опрощаващия, Милосърдния!
50. И че Моето мъчение е болезненото мъчение.
51. И ги извести за гостите на Ибрахим!
52. Когато влязоха при него и рекоха: "Мир!", рече: "Ние се страхуваме от вас."
53. Рекоха: "Не се страхувай! Ние те благовестваме за син, надарен със знание."
54. Рече: "Нима ме благовествате, при все че ме настигна старостта? И с какво ще ме възрадвате?"
55. Рекоха: "Възрадвахме те с истината. И не губи надежда!"
56. Каза: "А кой губи надежда за милостта на своя Господ освен заблудените?"
57. И каза: "А какво е намерението ви, о, пратеници?"
58. Казаха: "Изпратени сме при хора престъпващи,
59. освен семейството на Лут. Ще го спасим цялото,

60. освен неговата жена. Известено ни е, че тя ще бъде сред оставащите.”
61. И когато пратениците дойдоха при семейството на Лут,
62. той каза: “Вие сте непознати хора.”
63. Казаха: “Да, дойдохме при теб с онова, за което се съмняват [твоите хора].
64. И ти донесохме правдата. Ние казваме истината.
65. Тръгни със своето семейство в част от нощта и върви зад тях! И никой от вас да не се обърне! И продължете натам, където ви е повелено!”
66. И го предизвестихме с тази повеля, че коренът на тези ще бъде отсечен на сутринта.
67. И дойдоха жителите на града зарадвани.
68. Каза [Лут]: “Тези са ми гости. Не ме опозорявайте!
69. Бойте се от Аллах! И не ме посрамвайте!”
70. Казаха: “Не те ли възпряхме от хората [да ти гостуват]?”
71. Каза: “Ето дъщерите ми, ако ще вършите!”
(Вж. 11: 78)

72. Кълна се в твоя живот [о, Мухаммад], те в своето опиянение се лутат!
73. И Викът ги обзе при изгрев слънце.
74. И преобърнахме селището надолу, и изсипахме над тях порой камъни от глина.
75. В това има знамения за прозорливите.
76. Те [селищата] са на все още съществуващ път.
77. В това има знамение за вярващите.
78. И обитателите на Горичката бяха угнетители.
(“Обитателите на горичката” са народът на пророка Шуайб, които ограбвали керваните и отмервали с измама.)

79. Затова им отмъстихме. И двете са на видим път.
80. И обитателите на ал-Хиджр взеха за лъжци пратениците.
(Ал-Хиджр е името на областта, където живеел народът на пророка Салих. Тамошните жители се назовавали “самудяни”.)

81. Дадохме им Наши знамения, ала се отдръпнаха от тях.
82. И изсичаха домове в планините в безопасност.
83. Но Викът ги обзе на сутринта.
84. И не ги избави онова, което бяха придобили.
85. Сътворихме Ние небесата и земята, и онова, което е помежду тях, единствено с мъдрост. Часът непременно ще дойде, затова [о, Мухаммад] прости с великодушна прошка!
86. Твоят Господ е Всетворящия, Всезнаещия.
87. Ние вече ти дадохме седемте повтарящи се знамения и великия Коран.
88. Не устремявай поглед към онова, което дадохме за наслада на групи от тях, и не скърби за тях! И спусни своето крило над вярващите!
89. И кажи: “Аз наистина съм ясният предупредител.”
90. Както низпослахме [наказание] и за поделящите,
91. които сториха на части Корана.
92. Кълна се в твоя Господ! Ще ги питаме всички
93. за онова, което са извършили.
94. Извести онова, което ти бе повелено, и се отдръпни от съдружаващите!
95. Ние сме ти достатъчни срещу присмехулниците,
96. които наред с Аллах приемат друг бог. Ала ще узнаят.
97. И знаем Ние, че сърцето ти се свива от техните думи.
98. Но прославяй с възхвала своя Господ и бъди от покланящите се в *суджуд*!
99. И служи на своя Господ, докато дойде при теб неизбежното!
(“Неизбежното” е смъртта.)

16.

СУРА ПЧЕЛИТЕ
(АН-НАХЛ)

Меканска, с изключение на последните три знамения, които са мединскi. Съдържа 128 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Повелята на Аллах непременно ще дойде, но не прибързвайте с това! Пречист е Той! Превисоко е над онова, с което Го съдружават!
2. Той низпослава ангелите, разкривайки Своята повеля комуто пожелае от Своите раби: “Предупреждавайте, че няма друг бог освен Мен! И да се боят от Мен!”
3. Той сътвори небесата и земята с мъдрост. Превисоко е над онова, с което Го съдружават!
4. Той сътвори човека от частица сперма и ето го явен противник!
5. И сътвори Той добитъка. В него има топлина за вас и ползи, и от него ядете.
6. В него има и хубост за вас, когато го прибирате вечер и когато го подкарвате на паша.
7. И носи вашите товари към страни, които не бихте стигнали освен с тежък труд. Вашият Господ е състрадателен, милосърден.

8. [Сътвори] и конете, и мулетата, и магаретата за да ги яздите и за украса. И сътвори Той каквото не знаете.
9. Аллах насочва по Правия път, а другите [пътища] отклоняват. И ако Той пожелаеше, би ви напътил всички.
10. Той е, Който изсипва вода от небето. За вас от нея има за пиене и от нея [израстват] храсти, откъдето пасете [добитъка].
11. С нея Той за вас изважда посевите и маслините, и палмите, и гроздето, и всички плодове. В това има знамение за хора премислящи.
12. И подчини Той за вас нощта и деня, и слънцето, и луната, и звездите са подчинени на Неговата повеля. В това има знамения за хора проумяващи.
13. И това, което създаде за вас по земята в различни цветове... В това има знамение за хора поучаващи се.
14. Той е, Който подчини морето, за да ядете оттам прясно месо и да извличате оттам украшения, които носите. И виждаш корабите да го браздят, и за да търсите от Него благодат, и за да сте признателни.
15. И положи на земята непоклатими планини, за да не се люлее с вас; и реки, и пътища, за да се напътите;
16. и други знаци; и по звездите се насочват.
17. И нима Онзи, Който сътворява, е като онзи, който не може да сътворява? Не ще ли се поучите?;
18. И ако пресмятате благодеянията на Аллах, не ще ги изчислите. Аллах е опрощаващ, милосърден.
19. Аллах знае какво спотайвате и какво разкривате.
20. Онези, които [неверниците] ги зоват вместо Аллах, нищо не могат да сътворят, а и самите те са сътворени
21. безжизнени мъртъвци. И не усетят кога ще бъдат възкресени.
22. Вашият Бог е единственият Бог. А онези, които не вярват в отвъдния живот, сърцата им [Го] отричат и надменни са те.
23. Без съмнение, Аллах знае какво спотайват и какво разкриват. Той не обича надменните.
24. И когато им се казва: "Какво е низпослал вашият Господ?", казват: "Легенди на предците!",
25. за да понесат в Деня на възкресението всички свои товари и някои товари на заблудените от тях хора в неведение. И колко лошо е онова, което ще понесат!
26. И онези преди тях лукавстваха, но Аллах разруши тяхното здание из основи и рухна отгоре им таванът. И мъчението им дойде оттам, откъдето не им е хрумвало.
27. После, в Деня на възкресението, Той ще ги опозори и ще каже: "Къде са Моите съдружници, заради които враждувахте?" Дарените със знанието ще кажат: "Позорът и злото Днес са за неверниците,
28. на които угнетили себе си ангелите прибират душите." Тогава ще се смирят: "Не сме вършили зло." Да, Аллах знае какво сте вършили.
29. Влезте през вратите на Ада, там ще пребивавате вечно! Колко лошо е обиталището на надменните!
30. И ще се каже на богобоязливите: "Какво е низпослал вашият Господ?" Ще кажат: "Добро." За благодетелните има добрина на този свят, а отвъдният дом е най-доброто. И колко прекрасен е Домът на богобоязливите!
31. градините на Адн, в които ще влязат   сред тях реки текат. Там ще имат, каквото пожелаят. Така Аллах възнаграждава богобоязливите
32. на които пречисти ангелите прибират душите. Ще им кажат: "Мир вам!" Влезте в Рая заради онова, което сте вършили!"
33. Нима [неверниците] чакат друго освен да им се явят ангелите или да им се яви повелята на твоя Господ? Така постъпиха и онези преди тях. И не Аллах ги угнетява, а те себе си угнетяват.
34. И ги сполетяха злините на онова, което извършиха. И ги обгради онова, на което се присмиваха.
35. И рекоха съдружаващите: "Ако Аллах желаеше, нямаше да служим на нищо освен на Него, нито ние, нито бащите ни, и нямаше да възбраним без Него нищо. Така постъпваха и онези преди тях. А нима пратениците имат друг дълг освен ясното послание?
36. И при всяка общност изпратихме пратеник: "Служете на Аллах и странете от сатаните!" Някои от тях Аллах напъти, а някои заслужиха заблудата. Вървете по земята и вижте какъв е краят на отричащите!
37. Дори ако ти копнееш да ги напътиш [о Мухаммад], Аллах не напътва онзи, който избира заблудата. Те нямат помощници.
38. И се заклеха в Аллах с най-усърдните си клетви: "Аллах не ще възкреси онзи, който умре." Да, истинно е Неговото обещание. Ала повечето хора не знаят.
39. [Аллах ще ги възкреси], за да им обясни онова, по което бяха в разногласие, и за да узнаят неверниците, че са лъжци.
40. Нашето Слово към нещо, когато го пожелаем, е само да му кажем: "Бъди!". И то става.
41. А които се преселиха заради Аллах, след като бяха угнетени, ще ги настаним на добро място в земния живот, а наградата на отвъдния е още по-голяма, ако знаят
42. онези, които търпят и на своя Господ се уповават.
43. И преди теб изпращахме само мъже, на които давахме откровение питайте хората на Писанието, ако вие не сте узнали
44. с ясните знаци и писанията... И низпослахме на теб [о, Мухамад] Напомнянето, за да обясниш на хората какво им е низпослано и за да размислят.
45. Нима онези, които кроят злините, имат сигурност, че Аллах не ще накара земята да ги погълне или че мъчението не ще дойде при тях, откъдето не им хрумва?
46. Или че Той не ще ги накаже при тяхното странстване, а те не могат да Го възпрат?
47. Или че Той не ще ги сграбчи в уплах? Вашият Господ е състрадателен, милосърден.

48. Нима не видяха всяко нещо, което Аллах е сътворил? Свеждат се сенките му надясно и наляво, кланяйки се на Аллах със смирение.
49. На Аллах се покланя в *суджуд* всичко на небесата и всяка твар по земята, и ангелите без да се големеят.
50. Страхуват се от своя Господ, Който е над тях, и вършат, каквото им се повелява.
51. И отреди Аллах: "Не приемайте два бога! Един е Бог. От Мен се бойте, само от Мен!"
52. И Негово е всичко на небесата и на земята, и неизменно за Него е служенето. И нима се боите от друг освен от Аллах?
53. И каквато и благодат да имате, тя е от Аллах. После, щом ви засегне беда, Него умолявате.
54. После, щом Той ви отмахне бедата, ето някои от вас съдружават своя Господ,
55. за да отрекат онова, което сме им дали. Наслаждавайте се и ще узнаете!
56. И отреждат за онова, което не познават, дял от препитанието, което Ние сме им дали. Кълна се в Аллах, непременно ще бъдете питани за онова, което сте измисляли.
(Всевишният Аллах се кълне в Самия Себе Си, което изразява неотменността на Неговото наказание.)

57. И отреждат за Аллах дъщерите пречист е Той!, а за себе си онова, което възжелават.
58. И щом известят някого от тях за женска рожба, лицето му помрачнява и спотайва той печал.
59. Скрива се от хората заради лошото, което са му съобщили дали да я пощади за унижение, или [жива] да я зарови в пръстта. Колко лошо отсъждат!
60. Онези, които не вярват в отвъдния живот, имат най-лошите качества, а най-съвършените принадлежат на Аллах. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
61. И ако Аллах наказваше хората за техния гнет, Той не би оставил на земята дори една твар. Ала Той ги забавя за определен срок. И щом срокът им дойде, и с миг дори не ще го забавят, нито ще го изпреварят.
62. И отреждат за Аллах онова, което мразят. И езиците им описват лъжата че за тях е най-хубавото. Без съмнение, за тях е Огънят и там ще бъдат изоставени.
63. Кълна се в Аллах, вече изпращахме пратеници и на общности преди теб [о, Мухаммад]. Но сатаната разкраси за тях делата им. Днес той е техният покровител и за тях има болезнено мъчение.
64. И низпослахме Книгата на теб, единствено за да им разясниш онова, по което са в разногласие и с напътствие, и милост за хора вярващи.
65. И изсипва Аллах вода от небето, и съживява с нея земята след нейната смърт. В това има знамение за хора чуващи.
66. И в добитъка има поука за вас. Даваме ви да пиете от онова, което е в стомаха му помежду нечистотии и кръв чисто мляко, приятно за пиещите.
67. И от плодовете на палмите и гроздето взимате опияняваща напитка и хубава храна. В това има знамение за хора проумяващи.
68. И внуши твоят Господ на пчелите: "Вземете си жилища сред планините и по дърветата, и в онова, което [хората] градят!
69. После яжте от всички плодове и следвайте пътищата на вашия Господ, улеснени [за вас]!" Излиза от стомаха им питие с различен цвят. В него има изцеление за хората. В това има знамение за хора премислящи.
70. Аллах ви сътворява, после ви прибира душите. А някой от вас бива довеждан до най-окаяната възраст и тогава не знае нищо, след като е знаел. Аллах е всезнаещ, всесилен.
71. Аллах предпочете едни от вас пред други в препитанието. А онези, които са предпочетени, не споделят своето препитание с владените от техните десници, в него да са равни. Тогава благодатта на Аллах ли отричат?
72. Аллах ви отреди съпруги от самите вас и ви отреди от съпругите ви деца и внуци, и ви дава препитание от благата. И нима в лъжата вярват, а щедростта на Аллах отхвърлят?
73. И вместо на Аллах те служат на онези, които не владеят за тях никакво препитание от небесата и от земята, и са безсилни.
74. И не сторвайте подобия на Аллах! Аллах знае, вие не знаете.
75. Аллах дава пример с един притежаван роб, неспособен на нищо, и човек, на когото дарихме от Нас хубаво препитание, и той раздава от него тайно и явно. Нима двамата са равни? Слава на Аллах! Ала повечето от тях не знаят.
76. И дава Аллах пример с двама мъже единият е ням, неспособен на нищо, и е бреме за своя господар. Където и да го прати, той не донася добро. Нима са равни, той и онзи, който повелява справедливост и е на правия път?
77. На Аллах принадлежи неведомото на небесата и на земята. По-велята за Часа е, само колкото да мигне око, или още по-бързо. Аллах над всяко нещо има сила.
78. И ви извади Аллах от утробите на вашите майки, без да имате знание, и Той направи за вас слуха и зрението, и сърцата, за да сте признателни.
79. Не виждат ли те птиците, покорни [да летят] в небесния простор? Само Аллах ги крепи. В това има знамения за хора вярващи.
80. Аллах стори за вас домовете ви за отдих и стори за вас от кожите на добитъка домове, които са ви леки в дните на вашето пътуване и в дните на вашето отсядане; и от вълната и козината, и косъма им обзавеждане и ползване до време.
81. И стори Аллах за вас сенки от онова, което е сътворил, и стори за вас в планините убежища, и стори за вас одежди, които ви пазят от жегата, и одежди, които ви пазят в битка. Така изпълнява Той Своята благодат за вас, за да се отдадете Нему.
82. А отметнат ли се [о, Мухаммад], твой дълг е само ясното послание.
83. Те узнават благодатта на Аллах, после я отричат. Повечето от тях са неверници.

84. Един Ден ще възкресим от всяка общност по един свидетел. Тогава неверниците не ще бъдат чути и не ще бъде позволено покаяние.
85. И когато угнетителите видят мъчението, не ще им се облекчи то и не ще бъдат изчакани.
(В Съдния ден всеки пророк ще бъде свидетел за своята общност, а Мухаммад, мир нему, ще свидетелства за цялото човечество.)

86. И когато съдружаващите видят онези, които те са съдружавали с Аллах, ще кажат: "Господи, те са нашите идоли, които зовяхме освен Теб." А те ще им отвърнат с думите: "Вие наистина сте лъжци."
87. И ще се отдадат на Аллах в този Ден със смирение, и ще изчезне от тях онова, което са измисляли.
88. На онези, които отричат и възпират от пътя на Аллах, надбавяме мъчение върху мъчението, задето сеят развала.
89. Един Ден ще възкресим от всяка общност по един свидетел за тях измежду техните редици. И теб [о, Мухаммад] ще доведем като свидетел за тези. И ти низпослахме Ние Книгата за разяснение на всяко нещо и с напътствие и милост, и с радостна вест за мюсюлманите.
90. Аллах повелява справедливост и благодетелност, и поддържане на връзките с роднините, и възбранява покварата и порицаваното, и гнета. Наставлява ви Той, за да се поучите.
91. И изпълнявайте обета към Аллах, щом сте обещали, и не нарушавайте клетвите, след като сте ги потвърдили и вече сте приели Аллах за ваш Свидетел! Аллах знае вашите дела.
92. И не приличайте на жена, която си разкъсва преждата, след като я е изпрела да превръщате своите клетви в измама помежду ви, задето една общност е по-многобройна от друга. С това Аллах ви изпитва и в Деня на възкресението непременно ще ви разкрие онова, по което бяхте в разногласие.

93. И ако Аллах пожелаеше, Той щеше да ви стори една общност. Ала оставя Той в заблуда когото пожелае и напътва Той когото пожелае. И непременно ще бъдете питани за делата ви.
94. И не превръщайте своите клетви в измама помежду ви, та да се подхлъзне крак, след като е бил устойчив, и да вкусите злото, задето сте възпирали от пътя на Аллах, и за вас да има огромно мъчение.
95. И не продавайте обета на Аллах на никаква цена! Онова, което е при Аллах, е най-доброто за вас, ако знаете.
96. Това, което е при вас, секва, а което е при Аллах, е вечно. Ще въздадем Ние на търпеливите награда по-хубава от онова, което са вършили.
97. На всеки вярващ, мъж или жена, който извършва праведно дело, Ние ще отредим прелестен живот. И ще им въздадем награда по-хубава от онова, което са вършили.
98. И когато четеш Корана, при Аллах търси убежище от прокудения сатана!
99. Няма той власт над онези, които вярват и на своя Господ се уповават.
100. Властта му е само над онези, които се сближават с него и които съдружават с Аллах.
101. И когато подменяхме едно знамение с друго а Аллах най-добре знае какво низпослава, рекоха: "Ти само си измисляш." Но повечето от тях не знаят.
102. Кажи [о, Мухаммад]: "Светият Дух [Джибрил] го низпослава от твоя Господ с истината, за да укрепи вярващите, и за напътствие, и радостна вест за мюсюлманите."
103. И знаем Ние, че казват: "Някакъв човек го обучава." Езикът на онзи, към когото клонят, е чуждоземен, а този [Коран] е на ясен, арабски език.
(Съдружаващите твърдели, че някакъв византиец научил Мухаммад на Корана. Но щом и тогавашните араби, известни със своето красноречие, били неспособни да създадат дори едно знамение, подобно на знаменията на Корана, как би могъл чужденец да стори това на арабски език?)

104. Които не вярват в знаменията на Аллах, не ще ги напъти Аллах и за тях има болезнено мъчение.
105. Лъжа измислят само онези, които не вярват в знаменията на Аллах. Те са лъжците.
106. Който отрече Аллах, след като е повярвал освен който е бил принуден, но сърцето му е спокойно с вярата... Ала които разтворят гръд за неверието, над тях е гневът на Аллах и за тях има огромно мъчение.
(Съдружаващите се опитали да принудят Аммар, баща му Ясир и майка му Сумайя да се отвърнат от своята религия. Родителите не се съгласили и пред очите на сина им били убити по най-жесток начин. Така те станали първите мъченици в Исляма. След като не издържал на изтезанията, Аммар се отрекъл на думи от вярата. Когато известили Пратеника на Аллах за това, той казал: "Аммар е преизпълнен с вяра, и плътта, и кръвта му са пропити от вяра!" А на Аммар рекъл: "Ако те принудят пак, кажи това, което пожелаят!" Този факт доказва, че отричането от вярата на думи е допустимо при принуждение.)

107. Това е, защото възлюбиха земния живот повече от отвъдния и защото Аллах не напътва невярващите хора.
108. Тези са, на които Аллах запечата сърцата и слуха, и зрението, тези са нехайните.
109. Без съмнение, в отвъдния живот те са губещите.
110. После твоят Господ... за онези, които се преселят след своето изпитание, после се борят по пътя на Аллах и търпят твоят Господ след това е опрощаващ, милосърден.
111. Един Ден всеки ще дойде да защити себе си и на всеки докрай ще се изплати за онова, което е вършил. И не ще бъдат угнетени.
112. И дава Аллах пример с едно селище. То бе мирно, спокойно. Получаваше препитанието си отвсякъде в изобилие. Но отрече то благата на Аллах, тогава Аллах го накара да изпита одеянието на глада и страха заради онова, което [жителите му] са сторили.
113. Вече дойде при тях Пратеника измежду им, но го взеха за лъжец. Тогава ги обзе мъчението, както угнетяват.
114. Яжте от онова, което Аллах ви даде за препитание разрешено, приятно и бъдете признателни за щедростта на Аллах, ако само на Него служите!
115. Възбрани ви Той мършата и кръвта, и свинското месо, и закланото за друг, а не за Аллах. А който е бил принуден, без да е потисник, нито престъпващ Аллах е опрощаващ, милосърден.
116. И не изричайте лъжата, която езиците ви описват: "Това е позволено, а това е възбранено", за да не измисляте лъжа за Аллах. Които измислят лъжа за Аллах, те не ще сполучат.

117. Кратко наслаждение и за тях има болезнено мъчение.
118. А на юдеите възбранихме онова, за което ти разказахме преди. И не Ние ги угнетихме, а те себе си угнетиха.
119. А твоят Господ... за онези, които вършат зло в неведение и след това се разкаят, и поправят твоят Господ е опрощаващ, милосърден.
120. Наистина Ибрахим бе водител, покорен на Аллах, правоверен, и не бе от съдружаващите
121. признателен бе за Неговите блага. Избра го Той и го насочи по правия път.
122. И му отредихме добрина в земния живот, и в отвъдния е сред праведниците.
123. После ти разкрихме [о, Мухаммад]: "Следвай религията на Ибрахим правоверния!" Той не бе от съдружаващите.
124. Съботата бе сторена само за онези, които бяха в разногласие за нея. В Деня на възкресението твоят Господ ще отсъди между тях за онова, по което бяха в разногласие.
(Когато юдеите оспорили петъка като ден за седмично богослужение, Всевишният Аллах им отредил съботата.)

125. Призовавай към пътя на твоя Господ с мъдрост и хубаво поучение, и спори с тях по най-хубавия начин! Твоят Господ най-добре знае кой се е отклонил от Неговия път и знае напътените.

126. И ако наказвате [о, вярващи], накажете със същото, с което са ви наказали! А ако търпите, това е най-доброто за търпеливите.

127. И търпи! Твоето търпение е само с подкрепата на Аллах. И не скърби за тях, и не се притеснявай от тяхното лукавство!

128. Аллах е с богобоязливите и с благодетелните.

17.

СУРА
НОЩНОТО ПЪТЕШЕСТВИЕ
(АЛ-ИСРА)

Меканска, с изключение на знамения 26, 32, 57 и от 73 до 80, които са медински. Съдържа 111 знамения.

(Сурата е озаглавена така, защото в нея се споменава нощното пътешествие на Пророка Мухаммад от Мека до Йерусалим, до "Най-далечната джамия" ("Ал-Акса"), което е част от неговото възнесение.)

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Пречист е Онзи, Който пренесе Своя раб нощем от Свещената джамия до Най-далечната джамия, околностите на която Ние благословихме, за да му покажем от Нашите знамения. Той е Всечуващия, Всезрящия.
2. И дадохме на Муса Писанието, и го сторихме напътствие за синовете на Исраил: "Да не приемате друг покровител освен Мен,
3. о, потомство на онези, които пренесохме заедно с Нух!" Той бе признателен раб.
4. Предрекохме Ние на синовете на Исраил в Писанието: "Ще рушите по земята два пъти и ще потискате с огромен гнет."
5. И когато настъпи обещаното за първото от двете, изпратихме срещу вас Наши раби, които имаха огромна мощ, и ви издириха сред домовете. И това обещание бе изпълнено.
6. После ви дадохме надмощие над тях и ви подпомогнахме с имоти и синове, и ви отредихме повече воинска сила.
7. Ако благодетелствате, за себе си благодетелствате, а ако вършите зло, то пак е за вас. И когато настъпи обещаното за втория път [изпратихме други], за да ви унижат и да влязат в храма, както влязоха там първия път, и съвсем да унищожат онова, което надвиха...
8. Може вашият Господ да ви помилва. И ако вие повторите, и Ние ще повторим. И сторихме Ада затвор за неверниците.
9. Този Коран напътва към най-правото и благовества вярващите, които вършат праведни дела, че ще имат огромна награда
10. и че за онези, които не вярват в отвъдния живот, сме приготвили болезнено мъчение.
11. Човек зове злото, както зове и доброто. Човек е припрян.
12. И сторихме нощта и деня две знамения. И изтриваме знака на нощта, и сторваме осветяващ знака на деня, за да търсите благодат от вашия Господ и за да знаете броя на годините, и изчислението. И всяко нещо разяснихме подробно.
13. И привързахме делата на всеки човек към неговата шия. И в Деня на възкресението ще му извадим книга, която той ще намери разтворена:
14. "Чети своята книга! Достатъчен си Днес да направиш равносметка за себе си."
15. Който се е напътил, за себе си се напътва, а който се е заблудил, в свой ущърб се заблуждава. Никой съгрешил не ще носи греха на друг. И не наказвахме, докато не проводехме пратеник.
16. И ако пожелаем да изтребим селище, повеляваме на живеещите в охолство там [да се смирят], а те престъпват. Тогава се сбъдва срещу него словото и напълно го опустошаваме.
17. И колко поколения погубихме след Нух! Достатъчен е твоят Господ сведущ и всезрящ за греховете на Своите раби.
18. Който възжелае преходното, в него му ускоряваме каквото пожелаем за когото поискаме. После му отреждаме Ада, там ще гори порицаван, прокуден.
19. А който възжелае отвъдния живот и както подобава се старае за него, вярвайки на тези старанието им ще се отплати.
20. За всички набавяме и за тези, и за онези от дара на твоя Господ. Дарът на твоя Господ не е възбранен.

21. Виж как предпочетохме едни над други, а отвъдният живот е по-велик по степени и по-велик за предпочитание.
22. И не взимай друг за Бог заедно с Аллах, та да не се окажеш порицаван, унизен!
23. И повели твоят Господ да не служите другиму освен Нему, и към родителите добрина! Ако единият от тях или и двамата достигнат старостта при теб, не им казвай: "Уф!" и не ги навиквай, а им казвай ласкави слова!
24. И от милосърдие спусни за тях крилото на смирението и кажи: "Господи мой, помилвай ги, както и те ме отгледаха от малък!"
25. Вашият Господ най-добре знае какво е в душите ви. Ако сте праведни, на разкайващите се Той опрощава.
26. И отдай на роднината правото му, и на нуждаещия се, и на пътника [в неволя], но не пилей с прахосничество!
27. Прахосниците са братя на сатаната. Сатаната към своя Господ е голям неблагодарник.
28. И ако се отдалечиш от тях, търсейки от своя Господ милост, на която се надяваш, кажи им поне блага дума!
29. И не сторвай ръката ти да е прикована към шията [в скъперничество], и не я разтваряй всецяло, та да не станеш упрекван, безпомощен!
30. Твоят Господ увеличава препитанието за когото пожелае и Той го намалява. За Своите раби Той е сведущ, всезрящ.
31. И не убивайте децата си поради страх от бедност! Ние храним и тях, и вас. Убиването им е голям грях.
32. И не пристъпвайте към прелюбодеянието! То е непристойност и е злочест път.
33. И не убивайте човек Аллах е възбранил това, освен по право! А който бъде убит с гнет, Ние даваме власт на неговия наследник, но да не прекалява в убиването! На него се дава подкрепа.
34. И не пристъпвайте към имота на сирака, освен с добронамереност, докато не достигне зрелост! И изпълнявайте обета! За обета се носи отговорност.
35. И изпълвайте мярката, когато мерите, и претегляйте с точни везни! Това е най-доброто и най-хубавото за изход.
36. И не следвай онова, което не знаеш! И слухът, и зрението, и сърцето за всички тях ще бъде питано.
37. И не върви по земята с надменност! Ти нито ще пробиеш земята, нито ще се въздигнеш колкото планините.
38. Лошото във всичко това е омразно при твоя Господ.
39. Това е от мъдростта, която твоят Господ ти разкри. И не взимай друг за бог заедно с Аллах, та да не бъдеш хвърлен в Ада упрекван, прокуден!
40. Нима [о, съдружаващи] вашият Господ е заделил за вас синовете, а за Себе Си е взел дъщери измежду ангелите? Наистина изричате прекомерни думи.
41. И дадохме разяснения в този Коран, за да се поучат, а това им надбави само ненавист.
42. Кажи [о, Мухаммад]: "Ако имаше заедно с Него други богове, както казват, тогава те щяха да търсят път към Владетеля на Трона."
43. Пречист е Той и е много високо, превисоко над онова, което говорят!
44. Прославят Го седемте небеса и земята, и всичко по тях. И няма нищо, което да не прославя Неговата възхвала. Ала вие не разбирате прославата им. Той е всеблаг, опрощаващ.
45. И когато четеш Корана, спускаме невидима завеса между теб и онези, които не вярват в отвъдния живот.
46. И сложихме сърцата им в броня, да не го разбират, и в ушите им глухота. И когато споменаваш в Корана единствено твоя Господ, те обръщат гръб с отвращение.
47. Най-добре Ние знаем какво чуват, когато те слушат [скришом] и когато си шепнат, когато угнетителите си казват: "Вие следвате само един омагьосан мъж."
48. Виж как те уподобиха и се заблудиха, и вече са неспособни да намерят пътя!
49. И казват: "Нима след като станем кости и пръст, нима наистина ще бъдем възкресени в ново творение?"
50. Кажи: "Дори и да сте камъни или желязо,
51. или творение от нещо, което смятате за велико!" И ще кажат: "Кой ще ни възстанови?" Кажи: "Онзи, Който ви създаде първия път." И ще поклатят към теб глава и ще рекат: "Кога ще бъде това?" Кажи: "Може и да е скоро."
52. Деня, в който Той ще ви позове и ще откликнете на Неговата повеля, и ще мислите, че само малко сте престояли.
53. И кажи на Моите раби да говорят най-хубавото! Сатаната сее раздор между тях. Сатаната е явен враг на човека.
54. Вашият Господ най-добре ви познава. Ако пожелае, ще ви помилва, или ако пожелае, ще ви накаже. И не те изпратихме да бъдеш техен покровител.
55. Твоят Господ най-добре знае всички на небесата и на земята. И предпочетохме едни пророци пред други. И дадохме на Дауд псалми.
56. Кажи: "Позовете онези, които приемате вместо Него, но те нито могат да премахнат бедата от вас, нито да я отклонят."
57. Онези, които [съдружаващите] зоват, се стремят да се доберат до своя Господ, кой от тях да бъде най-близо, и се надяват на Неговата милост, и се страхуват от Неговото мъчение. Мъчението на твоя Господ е за опасение.
58. И не ще има селище, което Ние да не сме погубили преди Деня на възкресението, или да не сме измъчвали със сурово мъчение. Всичко това е записано в Книгата-майка.
59. Въздържахме се да изпратим знаменията, само защото предците ги взимаха за лъжа. И дадохме на самудяните камилата явно знамение, а те го отхвърлиха. И изпращаме знаменията единствено за заплаха.
(Съдружаващите поискали от Пратеника на Аллах да превърне хълма Сафа в златен и сребърен. Както става ясно от знамението, и предишните народи искали подобни чудеса, но не за да повярват. Всевишният Аллах изпълнявал тези искания, но след като хората не повярвали, Той ги погубвал. Това е закон на Аллах. Ако и Мухаммад покажеше такива чудеса, искани от съдружаващите, те отново нямаше да повярват. В такъв случай, подобно на някогашните народи, и те щяха да бъдат унищожени.)

60. И ти казахме: "Твоят Господ обгражда хората." И сторихме видението, което ти показахме, и прокълнатото дърво в Корана, само за изпитание на хората. И ги заплашваме, но това им надбавя само голямо престъпване.
(Видението е онова, което Пратеника на Аллах, мир нему, е видял в Нощта на възнесението, а прокълнатото дърво е зокум. *Вж. 37: 62.)*

61. И когато казахме на ангелите: "Сведете чела пред Адам!", те се поклониха, освен Иблис. Рече: "Нима да се поклоня на този, когото Ти сътвори от глина?"
62. И рече: "Да Ти покажа ли какъв е този, когото Ти почете повече от мен? Ако ми дадеш отсрочка до Деня на възкресението, аз непременно ще завладея неговото потомство, освен малцина."
63. Рече: "Върви! А който от тях те последва, възмездието ви е Адът обилно възмездие.
64. И подбуждай с твоя глас когото можеш от тях, и ги призовавай с конниците и пехотинците си, и поделяй с тях имотите и децата, и им обещавай!" Но сатаната им обещава само измама.
65. "Над Моите раби ти нямаш власт. И достатъчен е твоят Господ за покровител."
66. Вашият Господ е, Който придвижва за вас корабите в морето, за да търсите от Неговата благодат. Той е милосърден към вас.
67. И когато ви засегне беда в морето, онези, които зовете, изчезват, освен Него. А когато Той ви изведе на сушата, вие се извръщате. Човекът е неблагодарник.
68. Имате ли сигурност, че Той не ще накара сушата да ви погълне, или че не ще изпрати срещу вас ураган от камъни? После не ще намерите за себе си покровител.
69. Или имате сигурност, че Той не ще ви върне там повторно, и не ще изпрати срещу вас ломящ вятър, та да ви издави заради вашето неверие? После не ще си намерите в това помощник срещу Нас.
70. И почетохме Ние синовете на Адам, и ги пренасяме по сушата и морето, и им даваме от благата. И ги предпочетохме да превъзхождат повечето от онези, които сътворихме.
71. В Деня ще позовем всички хора с техните водители. Онези, чиято книга е подадена в десницата им, ще четат [с доволство] книгата си и не ще бъдат угнетени дори с влакънце от фурма.
72. А който на този свят е сляп, той ще бъде сляп и в отвъдния, и ще бъде най-заблудения за пътя.
73. И се домогваха да те отклонят от онова, което ти разкрихме [о, Мухаммад], за да измислиш за Нас друго, и тогава щяха да те вземат за приятел.
74. И ако не те бяхме Ние подкрепили, за малко щеше да склониш към тях.
75. Тогава щяхме да те накараме двойно да вкусиш [мъчението на] живота и двойно на смъртта. После не ще си намериш помощник срещу Нас.
76. И се домогваха да напуснеш земята [на Мека], за да те прогонят оттам. Тогава и те щяха да останат само малко след теб.
77. Такъв бе обичаят спрямо Нашите пратеници, които изпратихме преди теб... И не ще откриеш промяна в Нашия обичай.
78. Отслужвай молитвите от захождането на слънцето до мрака на нощта, и утринната молитва! Утринната молитва се засвидетелства.
(Слънцето тръгва да захожда от пладне, когато започва да слиза от своя зенит. В това знамение се споменават всекидневните молитви, задължителни за всеки мюсюлманин.)
79. И в част от нощта бодърствай с [молитва] допълнително за теб. Твоят Господ ще те въздигне на похвално място.
80. Кажи: "Господи мой, въведи ме с достойнство и ме изведи с достойнство! И дай ми за подкрепа власт от Теб !"
81. И кажи: "Дойде истината и погина лъжата. Несъмнено лъжата погива."
82. И низпославаме в Корана това, което е изцеление и милост за вярващите, а на угнетителите той надбавя само загуба.
83. И когато дадем благодат на човек, той се извръща и се отдалечава по своя си път. А когато го засегне злото, той потъва в отчаяние.
84. Кажи: "Всеки постъпва по свой начин. Но вашият Господ най-добре знае кой е на по-прав път."
85. И те питат за духа. Кажи: "Духът е от делото на моя Господ и ви е дадено само малко от знанието."
86. И ако пожелаем, Ние ще отнемем онова, което ти разкрихме после не ще си намериш покровител срещу Нас
87. но само по милост от твоя Господ [не ще го отнемем]. Наистина благодатта Му към теб е голяма.
88. Кажи: "И да се съберат хората и джиновете, за да създадат подобен на този Коран, те не ще създадат такъв подобен, дори един на друг да си помагат."
89. И разяснихме за хората всякакви примери в този Коран. А повечето хора се противят само от неверие.
90. И казаха: "Не ще ти повярваме, докато не направиш да бликне за нас извор от земята,
91. или да имаш градина с палми и грозде, и да направиш да бликнат сред нея реки в изобилие,
92. или да направиш небето да падне както твърдиш върху нас на отломки, или да доведеш насреща ни Аллах и ангелите,
93. или да имаш дом от злато, или да се възкачиш на небето. И не ще повярваме на твоето възкачване, докато не ни свалиш книга, която да прочетем." Кажи [о, Мухаммад]: "Пречист е моят Господ! Не съм ли само един човек-пратеник?"
94. И пречеше на хората да повярват, когато им се яви напътствието, само това, че казваха: "Нима Аллах ни проводи човек-пратеник?"
95. Кажи: "Ако имаше на земята ангели, които да ходят спокойно, щяхме да им свалим от небето ангел-пратеник."
96. Кажи: "Достатъчен е Аллах за свидетел между мен и вас. Той за Своите раби е сведущ, всезрящ."
97. Когото Аллах напъти, той е на правия път, а когото остави в заблуда не ще намериш за тях защитници освен Него. И ще ги съберем в Деня на възкресението по очи слепи, неми и глухи. Мястото им е Адът. Всякога, щом позагасне, ще им добавяме пламъци.

("... по очи" буквално: "по лица". Както разяснява сам Пратеника на Аллах, мир нему, в Съдния ден неверниците ще ходят с лицата си и това ще бъде особено унизително за тях. На въпроса как е възможно това Пратеника отговорил, че както Аллах е сторил хората да ходят с краката си, така Той е способен да ги накара да ходят и с лицата си.)

98. Това е тяхното възмездие, защото не повярваха в Нашите знамения и казваха: "Нима след като станем кости и пръст, нима наистина ще бъдем възкресени в ново творение?"
99. Нима не виждат, че Аллах, Който сътвори небесата и земята, е способен да сътвори и подобни на тях? И отреди им срок, за който няма съмнение. А угнетителите се възпротивяват само от неверие.
100. Кажи: "Дори да притежавахте съкровищниците с милостта на моя Господ, и тогава щеше да ви се свиди поради страх от [тяхното] изчерпване. Човекът е скъперник."
101. И вече дадохме на Муса девет ясни знамения. И питай [о, Мухаммад] синовете на Исраил как той дойде при тях и Фараонът му рече: "Мисля, о, Муса, че наистина си омагьосан."
102. Рече [Муса]: "Ти вече узна, че тези [знамения] ги низпосла като явни доводи не друг, а Господът на небесата и на земята. И мисля, о, Фараоне, че наистина ти си погубен."
103. И искаше да ги прогони от Земята [на Египет]. И издавихме него и всички заедно с него.
104. И рекохме след него на синовете на Исраил: "Обитавайте земята и когато настъпи обещаното за отвъдния живот, ще ви доведем стълпени."
105. С истината го низпослахме [Корана], с истината бе низпослан. И те изпратихме Ние [о, Мухаммад] само като благовестител и предупредител.
106. Ние разделихме Корана на части, за да го четеш пред хората бавно. И го низпослахме постепенно.
107. Кажи: "И да вярвате в него, и да не вярвате, дарените със знанието преди него покорно свеждат чела до земята в *суджуд*, когато им бъде четен.
108. И казват: "Пречист е нашият Господ! Обещанието на нашия Господ наистина се изпълни."
109. И покорно свеждат чела до земята, плачейки, и им надбавя той смирение.
110. Кажи: "Зовете [Го] Аллах или зовете [Го] Всемилостивия! Както и да [Го] зовете, Негови са Най-прекрасните имена. И не отслужвай гръмогласно своята молитва, нито я шепни, а потърси среден път в това!"
111. И кажи: "Слава на Аллах, Който не се е сдобивал със син и не е имал съдружник във владението, и не е имал помощник срещу безсилието. И Го прославяй с възвеличаване!

18.

СУРА ПЕЩЕРАТА
(АЛ-КАХФ)

Меканска, с изключение на знамение 28 и знамения от 82 до 101, които са медински. Съдържа 110 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Слава на Аллах, Който низпосла на Своя раб Книгата и не стори в нея изопачение!

2. Достоверна да предупреждава за сурово мъчение от Него и да благовества вярващите, които вършат праведни дела, че за тях ще има добра награда [в Рая]

3. там ще останат вечно.

4. И да предупреждава онези, които казват: "Аллах се сдоби със син."

5. Нито те имат знание за това, нито предците им. Голяма дума излиза от устата им. Те не изричат друго освен само лъжа.

6. Не погубвай себе си от скръб по тях [о, Мухаммад], ако не повярват в това послание.

7. Ние сторихме това, което е на земята, да е нейна украса, за да ги изпитаме кой от тях е по-добър по деяние.

8. И ще превърнем Ние това, което е на нея, в безплодна пръст.

9. Нима смяташ, че [историята на] хората от пещерата и ар-Раким е някакво чудо сред Нашите знамения?
(За "ар-Раким" съществуват пет тълкувания: 1) това е "плоча", на която са записани имената на хората от пещерата; 2) "мастилница" на езика на ромеите; 3) "село"; 4)"долина"; 5) "книга".)

10. Когато младежите се приютиха в пещерата и рекоха: "Господи наш, дай ни милосърдие от Теб и ни приготви напътствие за нашето дело!"
11. И запечатахме ушите им в пещерата години наред.
12. После ги събудихме, за да отличим коя от двете групи ще пресметне какъв срок са прекарали.
13. Разказваме ти Ние [о, Мухаммад] вестта за тях с истината. Бяха младежи, вярващи в своя Господ, и още повече ги напътихме.
14. И укрепихме сърцата им, когато се възправиха и казаха: "Нашият Господ е Господът на небесата и на земята. Ние не ще зовем друг Бог освен Него. Иначе ще сме изрекли голяма лъжа.
(Младежите от пещерата се скрили в нея, за да запазят от гонения вярата си в Единия Бог. Те помолили Всевишния Аллах да им окаже милост и да им посочи правия път, и Той им спуснал сън, който продължил 309 години. Това време им се сторило като един ден или част от деня. Разказът за младежите от пещерата е сходен със сказанието за седемте вярващи ефески юноши, скрили се от преследванията на римския император Деций (249-251), който принуждавал единобожниците да се връщат към идолопоклонничеството.)

15. Тези хора от нашия народ приеха други богове освен Него. Защо не донесат явен довод за тях? И кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах?"
16. [Един от тях скришом каза]: "Щом вие се отвръщате от тях и от онова, на което служат вместо на Аллах, приютете се в пещерата! Вашият Господ ще разстеле за вас от Своята милост и ще ви приготви подкрепа за вашето дело."

17. И виждаш слънцето, когато изгрява, да се отклонява отдясно на пещерата им, и когато залязва, да ги отминава отляво, както са насред нея. Това е от знаменията на Аллах. Когото Аллах напътва, той е напътеният, а когото оставя в заблуда, не ще намериш за него покровител да го води.
(Както е описано, входът на пещерата е обърнат на север и те са по гръб с лице към него. Слънцето изгрява от дясната им страна и залязва от лявата, тъй че през деня те остават в прохлада, без да ги засегнат изгарящите слънчеви лъчи.)

18. И ги смяташ за будни, а те са в дрямка и Ние ги обръщаме надясно и наляво. И кучето им е проснало лапи на входа. Съзреш ли ги, ще се отвърнеш от тях в бяг и ще се изпълниш с ужас.
19. И така ги събудихме, за да се питат помежду си. Един от тях рече: "Колко време прекарахте [в пещерата]?" Рекоха: "Прекарахме ден или част от деня." Рекоха: "Вашият Господ най-добре знае колко прекарахте. Сега изпратете някого от вас с тези ваши монети до града и нека види там коя храна е най-чиста, и да ви донесе от нея за препитание! И да е внимателен, и да не ви издаде на никого!
20. Ако се натъкнат на вас, ще ви пребият с камъни или ще ви върнат към тяхната вяра, и тогава никога не ще сполучите."
21. Така осведомихме [хората] за тях, за да знаят, че обещанието на Аллах е истинно и няма съмнение за Часа. Когато [хората] заспориха помежду си за тях, едни рекоха: "Постройте над тях постройка! Техният Господ най-добре ги знае." А онези, които надвиха в спора, казаха: "Да направим храм над тях!"
22. Ще кажат [някои]: "Трима са, четвъртото е кучето им.". И ще кажат [други]: "Петима са, шестото е кучето им." в догадка за неведомото. И ще кажат [още]: "Седем са, осмото е кучето им.". Кажи [о, Мухаммад]: "Моят Господ най-добре знае техния брой. Знаят това само малцина." И не спори относно тях, освен за ясно казаното! И не се допитвай за тях до никого!
23. И за нищо не казвай: "Ще свърша това утре.",
24. [без да добавиш]: "Само ако Аллах пожелае." И спомни си твоя Господ, ако забравиш, и кажи: "Дано моят Господ ме насочи още по-близо до правия път!"
25. И прекарали в пещерата си триста години и още девет.
26. Кажи: "Аллах най-добре знае колко са прекарали. Негово е неведомото на небесата и на земята. Как добре Той [всичко] вижда и чува! Нямат те друг покровител освен Него. В Неговото владение никой не Му е съдружник."
27. И чети [о, Мухаммад] онова, което ти бе разкрито от Книгата на твоя Господ! Никой не ще подмени Неговите Слова и не ще намериш убежище при друг освен при Него.
28. И бъди търпелив заедно с онези, които зоват своя Господ сутрин и вечер, искайки Неговия Лик! И не отмествай очи от тях, възжелавайки украсата на земния живот, и не се подчинявай на онзи, чието сърце оставяме да нехае за Нашето споменаване, и той следва страстите си, и делото му е погубено!
29. И кажи: "Истината е от вашия Господ. Който желае, да вярва, а който желае, да остане неверник! Ние приготвихме за угнетителите Огъня, загражденията на който ги обкръжават. И ако викнат за помощ, ще им се помогне с вода като разтопен метал, която изпича лицата. Колко гнусно е такова питие и колко лошо място е там за отсядане!
30. Които вярват и вършат праведни дела Ние не ще погубим наградата на никой благодетелен.
31. За тези са градините на Адн, сред които реки текат. Ще носят там украшения гривни от злато, и ще са облечени в зелени одежди от коприна и брокат, облегнати там на престоли. Колко хубаво е за въздаяние и колко прекрасно място е там за отсядане!
32. И им дай пример с двама мъже. Направихме за единия от тях две градини с грозде, които оградихме с палми, и пръснахме помежду им посеви.
33. И двете градини даряваха своите плодове, без да се погуби нищо от тях. И сторихме река да бликне през двете.
34. И имаше той плодове, и каза на своя другар, говорейки с него: "Аз имам по-голямо богатство от теб и повече хора!"
35. И влезе в своята градина, угнетявайки себе си. Каза: "Не мисля, че това някога ще изчезне.
36. И не мисля, че Часът ще настъпи. А дори да бъда върнат при моя Господ, [там] имам по-добро място за връщане, отколкото тук ."
37. Неговият другар, говорейки с него, му рече: "Нима не вярваш в Онзи, Който те сътвори от пръст, после от частица сперма, после те направи мъж?
(Сътвореният от пръст не е споменатият човек, а Адам бащата на човечеството.)

38. Ала за мен Той е Аллах, моят Господ, и не съдружавам никого с моя Господ.
39. И защо, когато влезе в своята градина, ти не рече: "Това е, което Аллах пожела. Силата е само от Аллах. Въпреки че ме виждаш с по-малко богатство и деца от теб,
40. моят Господ може да ми даде по-добра от твоята градина и да прати върху нея напаст от небето, та да се окаже тя безплодна пръст.
41. Или водата є да потъне на дъното и ти не ще си в състояние да я издириш."
42. И плодовете му бяха погубени, и започна той да кърши ръце по онова, което е похарчил за нея, а тя е рухнала до основи. И рече: "О, да не бях съдружавал никого с моя Господ!"
43. И нямаше той хора, които да го защитят от Аллах, нито сам се защити.
44. Там закрилата е от Аллах, Истинния. При Него е най-доброто въздаяние и при Него е най-добрият завършек.
45. И им дай за пример земния живот, подобен на вода, която сме излели от небето и с нея изникват растенията по земята, после изсъхват и ветровете ги разпиляват. Аллах за всяко нещо има сила.
46. Имотите и децата са украсата на земния живот, но непреходните праведни дела са най-доброто за въздаяние при твоя Господ и са най-доброто за надежда.
(Непреходните праведни дела са изразите: "Пречист е Аллах" ("Субханаллах"), "Слава на Аллах" ("Ал-хамду лиллах"), "Аллах е Най-великият" ("Аллаху акбар"), "Няма друг бог освен Аллах" ("Ля иляха иллаллах"), "Няма власт и няма сила освен с Аллах." ("Ля хаула уа ля кууата илля биллах").)

47. [Помнете] Деня, в който ще раздвижим планините и ще видиш земята оголена, и ще ги съберем [тварите], и не ще пропуснем никого от тях.
48. И ще бъдат представени на твоя Господ в редици: "Ето, дойдохте при Нас, както ви сътворихме първия път. А твърдяхте, че Ние никога не ще ви срещнем."
49. И ще бъде изложена книгата [на делата]. Тогава ще видиш престъпниците в уплах от онова, което е в нея, и ще кажат: "О, горко ни!" Каква е тази книга, която не пропуска нищо, нито малко, нито голямо, без да го пресметне?" И ще намерят пред себе си всичко, което са вършили. Твоят Господ никого не угнетява.
50. И когато рекохме на ангелите: "Сведете чела пред Адам!", те се поклониха, освен Иблис. Той бе от джиновете и не послуша повелята на своя Господ. Нима него и потомството му ще приемете за покровители вместо Мен, а те са ваш враг? Колко лоша е за угнетителите тази замяна!
51. Не ги сторих Аз свидетели при сътворяването на небесата и на земята, нито при сътворяването на тях самите, нито приемам Аз заблуждаващите за помощници.
("Не ги сторих Аз свидетели" тях, Иблис и неговото потомство.)
52. В Деня, когато Той ще каже: "Призовете Моите съдружници, за които твърдяхте!"... И ще ги призоват, но не ще им откликнат. И ще сторим помежду им пропаст.
53. И щом престъпниците видят Огъня, ще се убедят, че ще попаднат в него. И не ще намерят избавление оттам.
54. И вече разяснихме за хората всякакви примери в този Коран. Но най-много от всичко друго човек оспорва.
55. И какво пречи на хората да повярват, когато им се яви напътствието, и да молят своя Господ за опрощение, или трябва да ги сполети съдбата на предците, или да дойде мъчението насреща им?
56. Изпращаме Ние пратениците само като благовестители и предупредители. И се стремят неверниците чрез лъжата да заличат истината. И взимат на присмех Моите знамения и онова, с което бяха предупреждавани.
57. И кой е по-голям угнетител от онзи, комуто бяха напомнени знаменията на неговия Господ, а той се отдръпна от тях и забрави какво е сторил с ръцете си преди? Ние сложихме сърцата им в броня, за да не го разбират [- Корана], а в ушите им глухота. Дори да ги призовеш към напътствието [о, Мухаммад], и тогава никога не ще застанат на правия път.
58. Твоят Господ Опрощаващия, Владетеля на милосърдието, ако ги накажеше за онова, което са придобили, щеше да им ускори мъчението. Ала за тях има определено време и не ще намерят убежище от него.
59. Погубихме Ние тези селища, когато угнетяваха, и сторихме за тяхната гибел определено време.
60. И каза Муса на своя слуга: "Не ще спра, додето не стигна мястото, където се събират двете морета, дори да продължа с години."
61. И когато стигнаха мястото, където двете се събират, забравиха своята риба и тя пое пътя си, порейки морето.
(На Муса било повелено да се срещне с един раб на Аллах, който бил дарен със знание. Мястото на срещата било там, където рибата се съживи.)
62. И когато се отдалечиха, той рече на слугата си: "Дай ни [рибата] за нашия обед! Усетихме изтощение от това наше пътуване."
63. Рече [слугата]: "Видя ли, когато се приютихме до скалата, забравих рибата. Само сатаната ме накара да забравя за това и да не се сетя. И по чудо тя пое пътя си в морето."
64. Рече [Муса]: "Това е, към което се стремяхме." И се върнаха обратно, следвайки своите дири.
65. И намериха един от Нашите раби, комуто бяхме оказали милост и го бяхме научили на знание от Нас.
66. Муса му рече: "Може ли да те последвам, за да ме научиш на онова, на което си научен за верния път?"
67. Рече: "Ти не ще можеш да търпиш заедно с мен.
68. И как ще изтърпиш онова, за което нямаш знание?"
69. Рече [Муса]: "Ще откриеш, ако Аллах желае, че съм търпелив и не ще ти се противопоставя в нищо."
70. Рече: "Ако ме последваш, не ме питай за нищо, докато аз сам не ти спомена за него!"
71. И тогава тръгнаха. Когато се качиха на кораба, [ал-Хидр] го проби. Рече [Муса]: "Нима го проби, за да издавиш пътниците му? Ти извърши нещо недопустимо."
72. Рече: "Нали ти казах, че не ще можеш да търпиш заедно с мен?"
73. Рече: "Не ме упреквай за това, че забравих, и не ме натоварвай с нещо непосилно за мен!"
74. И пак тръгнаха, додето срещнаха едно момче, и той го уби. Рече [Муса]: "Нима ти уби една чиста душа не за възмездие? Ти извърши нещо скверно."
75. Рече: "Нали ти казах, че не ще можеш да търпиш заедно с мен?"
76. Рече [Муса]: "Ако после те попитам за [още] нещо, тогава повече не ме води с теб! Ти вече ще имаш извинение от мен."
77. И пак тръгнаха, додето стигнаха при жителите на едно селище. Поискаха от жителите му да ги нахранят, а те отказаха да ги нагостят. И намериха там стена, готова да рухне. Той я изправи. [Муса] рече: "Ако пожелаеше, ти би взел отплата за това."
78. Рече: "Това е раздялата между мен и теб. Ще ти съобщя тълкуването на това, за което не можа да изтърпиш.
79. Относно кораба той бе на бедняци, работещи в морето, и исках да го повредя, защото зад тях имаше цар, който отнема насила всеки кораб.
(Повреждайки кораба, ал-Хидр спасил бедняците от царя, който присвоявал с гнет всеки годен кораб.)
80. А относно момчето родителите му бяха вярващи и се опасявахме то да не ги въвлече в произвол и неверие.
81. И искахме техният Господ да ги дари в замяна с по-добро по чистота и по-милосърдно.
82. А колкото до стената тя бе на две момчета-сирачета от града и имаше под нея съкровище за тях. И баща им беше праведник. И твоят Господ поиска да стигнат зрелост и да извадят съкровището си като милост от твоя Господ. А не по своя воля го направих. Такова е тълкуването на това, за което ти не можа да изтърпиш."

83. И те питат за Зу-л-Карнайн. Кажи [о, Мухаммад]: "Ще ви известя нещо за него."
84. Наистина го укрепихме Ние на земята и му дадохме път към всяко нещо.
85. И пое той по един път,
86. докато стигна залеза на слънцето. Намери го да залязва в кална вода и намери там хора. Рекохме Ние: "О, Зу-л-Карнайн, можеш да ги измъчиш или да им сториш добрина."
(Всевишният Аллах се обръща към Зу-л-Карнайн не директно, а чрез внушение. При залеза на слънцето водата изглеждала като черна кал.)
87. Рече: "Онзи, който угнетява, ще го измъчим. После ще бъде върнат при неговия Господ и Той ще го накаже със сурово мъчение.
88. А онзи, който вярва и върши праведни дела, негова е Най-прекрасната награда и ще му отредим нашата най-лека повеля."
89. Сетне пое по друг път,
90. додето стигна изгрева на слънцето. Намери го да изгрява над хора, за които Ние не бяхме сторили никакво покривало срещу него.
91. Така Ние обгръщаме със знание всичко, което е у него.
92. После той пак тръгна на път,
93. додето стигна между двете планини. Намери в подножието им хора, които почти не схващаха слово.
94. Рекоха: "О, Зу-л-Карнайн, Яджудж и Маджудж пакостят по земята. Да ти сторим ли налог, та да направиш между нас и тях преграда?"
(Яджудж и Маджудж (сравни с библейските Гог и Магог) били народи от великани-злосторници. На друго място в Свещения Коран (21: 96) се споменава, че преди Съдния ден те "от всеки склон ще се втурнат".)
95. Рече: "Онова, с което ме укрепи моят Господ, е по-добро. Помогнете ми със сила и ще направя между вас и тях здрава стена!
96. Носете ми железни късове, додето се изравни между двата склона!" Рече: "Раздухвайте!" Когато ги превърна в огън, рече: "Донесете ми да излея върху тях разтопена мед!"
97. И [Яджудж и Маджудж] нито можаха да я изкатерят, нито можаха да я пробият.
98. Рече [Зу-л-Карнайн]: "Това е милост от моя Господ, но когато дойде обещаното от моя Господ, Той ще я превърне в руини. Обещанието на моя Господ е истинно."
99. Тогава Ние ще оставим едни от тях да се смесят с другите хора и ще се протръби с Рога, и всички ще ги съберем.
100. В този Ден наяве ще покажем Ада на неверниците
101. на онези, върху чиито очи има покривало пред Моето напомняне и не могат да чуят.
102. Нима неверниците смятат да приемат за покровители Моите раби, а не Мен? Ние приготвихме Ада за обиталище на неверниците.
("Моите раби", т.е. Узайр, Иса, ангелите, идолите или което и да е друго Божие творение).
103. Кажи [о, Мухаммад]: "Да ви известим ли за най-губещите по деяния,
104. онези, чието старание в земния живот се погубва, а те си мислят, че вършат добро дело?"
105. Те са онези, които отхвърлят знаменията на своя Господ и срещата с Него. Техните деяния се провалиха и не ще им отдадем тежест в Деня на възкресението.
106. Това е възмездието за тях Адът защото отхвърляха и се подиграваха с Моите знамения и с Моите пратеници.
107. А онези, които вярват и вършат праведни дела, техни ще са Градините на Фирдаус прием [от Аллах],
(Фирдаус е име на една от степените в Рая.)
108. там ще пребивават вечно и никога не ще пожелаят да се преместят оттам.
109. Кажи [о, Мухаммад]: "Дори морето да е от мастило за [да се записват] Словата на моя Господ, морето ще се изчерпи, преди да се изчерпят Словата на моя Господ, дори и да добавяме по толкова."
110. Кажи: "Аз съм само човек като вас и ми се разкрива само, че вашият Бог е единственият Бог. Който копнее за срещата със своя Господ, да върши праведни дела и в служенето си на своя Господ никого да не съдружава с Него!"

19.

СУРА МАРИАМ
(МАРИАМ)

Меканска, с изключение на знамения 58 и 71, които са медински. Съдържа 98 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Каф. Ха. Йа. Айн. Сад.
2. [Това е] споменаване за милостта на твоя Господ към Неговия раб Закария.
(Закария е един от пророците, изпратен от Всевишния Аллах при рода на Исраил.)
3. Когато призова той своя Господ с таен зов,
4. рече: "Господи мой, отслабнаха костите ми и пламнаха бели коси по главата, и никога не останах без отговор в своя зов към Теб, Господи.
5. И се опасявам от роднините след мен, а жена ми е бездетна. Дари ме с приемник от Теб,
6. който да ме наследи и да наследи рода на Якуб! И го стори богоугоден, Господи!"
7. "О, Закария, благовестваме те Ние за момче. Името му е Яхя. Не сме сторвали негов съименник преди."
8. Рече: "Господи мой, как ще имам момче, когато жена ми е бездетна, пък аз вече грохнах от старост?"
9. Рече [ангелът]: "Тъй каза твоят Господ: "Това за Мен е лесно. Сътворих те Аз преди, а ти бе нищо."
10. Рече: "Господи, дай ми знак!" Рече: "Знакът за теб е три нощи да не говориш с хората, без [да имаш] недостатък."

11. И излезе при своя народ от светилището, и посочи към тях да възславят Аллах и в зори, и вечер.

12. "О, Яхя, твърдо се придържай към Писанието!" И дадохме му Ние мъдростта още като дете,

13. и състрадание от Нас, и чистота. И бе богобоязлив,

14. и нежен с родителите си. И не бе насилник, непокорник.

15. Мир нему в деня, когато бе роден и в деня, когато ще умре, и в Деня, когато ще бъде възкресен!

16. И спомени [о, Мухаммад] в Книгата Мариам, когато се уедини от своето семейство на едно място на изток.
(Вж. сура 3 след знамение 35.)

17. И се прикри от тях със завеса. И пратихме при нея Нашия Дух, който є се представи като съвършен човек.
(Духът е Джибрил.)

18. Рече тя: "Всемилостивия да ме опази от теб! Ако си богобоязлив..."
19. Рече [Джибрил]: "Аз съм само пратеник на твоя Господ, за да те даря с пречисто момче."
20. Рече: "Как ще имам момче, щом не ме е докосвал мъж и не съм блудница?"
21. Рече [ангелът]: "Тъй каза твоят Господ: "Това за Мен е лесно. И за да го сторим знамение за хората, и милост от Нас. Това е предрешено дело."
22. И зачена го тя, и се уедини с него в отдалечено място.
23. И родилните болки я доведоха при ствола на палмата. Рече: "О, да бях умряла преди това и да бях напълно забравена!"
24. И бе призована изпод нея: "Да не тъжиш! Твоят Господ стори под теб ручей.
(Едни от тълкувателите смятат, че Мариам била призована от току-що родения Иса, а други са на мнение, че гласът бил на ангела.)

25. И разклати към себе си ствола на палмата, за да се посипят свежи зрели фурми!
26. И яж, и пий, и се радвай! И ако видиш някого от хората, направи знак: "Дадох на Всемилостивия обет да се въздържам, затова днес с никого не ще говоря."
27. И отиде с него при своя народ, носейки го. Рекоха: "О, Мариам, ти стори нещо осъдително.
28. О, сестро на Харун, баща ти не беше лош човек и майка ти не беше блудница."
("О, сестро на Харун" тя прилича на Харун по праведност и сякаш е негова сестра. Споменатият Харун не е братът на Муса, а друг благочестив мъж.)

29. И посочи тя към него. Рекоха: "Как ще беседваме с дете в люлка?"
30. Рече то: "Раб съм на Аллах. Даде ми Той Писанието и ме стори пророк.
31. И ме стори благословен, където и да се намирам, и ми повели да отслужвам молитвата, и да давам милостинята *закат*, докато съм жив.
32. И да бъда нежен към своята майка. И не ме стори Той горделив, непокорен.
33. И мир на мен в деня, в който съм роден, и в деня, когато ще умра, и в Деня, когато ще бъда възкресен!"
34. Това е Иса, синът на Мариам словото на истината, в която се съмняват.
35. Не подобава на Аллах да се сдобива със син. Пречист е Той! Щом реши нещо, Той само му казва: "Бъди!" И то става.
36. [И добави Иса:] "Аллах е моят Господ и вашият Господ. Служете Нему! Това е правият път."
37. Но изпаднаха в разногласие групите помежду си. Горко на онези, които не вярват, от зрелище във великия Ден!
(Тълкувателите посочват, че групите, изпаднали в разногласие, са юдеите и християните, или християнските секти, и че те са се противопоставяли едни на други, защото някои от тях наричали пророка Иса "син Божи", други "самия Бог", трети "един от Троицата", а някои "раб Божи и пророк".)

38. Как ще чуват и виждат в Деня, когато дойдат при Нас! Ала угнетителите днес са в явна заблуда.
39. И предупреди ги ти [о, Мухаммад] за Деня на горестта, когато ще бъде отсъдено делото, но те нехаят и не вярват!
40. Ние ще наследим земята и всички, които са по нея, и при Нас ще бъдат върнати.
41. И спомени в Книгата Ибрахим. Той бе всеправдив, пророк.
42. Когато каза на баща си: "О, татко мой, защо служиш на онова, което нито чува, нито вижда, и не може да те избави от нищо?
43. О, татко мой, на мен наистина ми се яви от знанието онова, което не дойде при теб. Последвай ме, и аз ще те изведа на правия път!
44. О, татко мой, не служи на сатаната! Сатаната е непокорен пред Всемилостивия.
45. О, татко мой, страхувам се да не те засегне мъчение от Всемилостивия и да не станеш приближен на сатаната."
46. Рече [бащата]: "Нима се отвръщаш от моите богове, о, Ибрахим? Ако не престанеш, ще те пребия с камъни. И ме напусни завинаги!"
47. Рече: "Мир на теб! Ще моля да те опрости моят Господ. Към мен Той е благосклонен.
48. Оттеглям се от вас и от онова, което зовете вместо Аллах. Аз ще зова своя Господ. Няма да се разочаровам, зовейки своя Господ."
49. И щом се оттегли от тях и от онова, на което служат вместо на Аллах, Ние го дарихме с Исхак и Якуб, и всеки от тях сторихме пророк.
50. И им дарихме милост от Нас, и им отредихме голяма прослава.
51. И спомени в Книгата Муса! Той бе избраник и бе пратеник-пророк.
(Пратениците са изпратени от Всевишния Аллах с писание, а пророците - да наставляват хората, но без писание.)

52. И призовахме го Ние от дясната страна на Планината, и го приближихме за тайна беседа.
53. И му дарихме от Своята милост брат му Харун да стане пророк.
54. И спомени в Книгата Исмаил! Той бе верен в обещанието и бе пратеник-пророк.

55. И повеляваше той на своя народ да отслужва молитвата и да дава милостинята *закат*, и получи благоволение при своя Господ.
56. И спомени в Книгата Идрис! Той бе всеправдив, пророк.
57. И го въздигнахме Ние на извисено място.
58. Те са от онези пророци, които Аллах дари със Своята благодат, от потомството на Адам и от онези, които пренесохме заедно с Нух, и от потомството на Ибрахим и Исраил, и от онези, които напътихме и избрахме. Когато им бъдат четени знаменията на Всемилостивия, те свеждат чела до земята в *суджуд*, плачейки.
59. Но ги последваха поколения, които изоставиха молитвата и последваха страстите. Тях ще ги постигне изтребление,
(Употребената тук дума "поколения" (халф) *се схваща предимно в негативен смисъл "скверни поколения". Наред с нея съществува и позитивен вариант на думата "добри поколения"*(халаф).)
60. освен онези, които се покаят и вярват, и вършат праведни дела. Те ще влязат в Рая и с нищо не ще бъдат угнетени,
61. в Градините на Адн, които Всемилостивия обеща на Своите раби от неведомото. Неговото обещание винаги се изпълнява.
62. Не слушат там празнословия, а само "Мир!", и имат там препитание и сутрин, и вечер.
63. Това е Раят, който оставяме в наследство на всеки от Нашите богобоязливи раби.
(Пратеника на Аллах, мир нему, поискал Джибрил да го посещава по-често. По този повод е низпослано следващото знамение.)
64. [Каза Джибрил:] "Слизаме ние само по повелята на твоя Господ. Негово е всичко пред нас и зад нас, и всичко по средата на това. Твоят Господ никога не забравя
65. Господът на небесата и на земята, и на всичко между тях. На Него служи и търпелив бъди в служенето на Него! Нима знаеш подобен Нему?"
66. И казва човекът: "Дали като умра, наистина ще бъда съживен?"
67. А нима човекът не помни, че Ние го сътворихме и преди, когато бе нищо?
68. Кълна се в твоя Господ, Ние ще съберем и тях, и сатаните, после ще ги наредим на колене около Ада.
69. После ще извадим от всяка общност най-непокорните пред Всемилостивия.
70. Най-добре Ние знаем кои заслужават да горят там.
71. И всеки от вас ще мине през Ада. Това е окончателна присъда от твоя Господ.
(Всички ще минат през Ада, т.е. ще минат по моста Сират, който се намира над Ада и грешниците, натежали от бремето на своите товари, ще изпаднат в Огъня.)
72. После Ние ще спасим богобоязливите и ще оставим там на колене угнетителите.
73. И когато им бяха четени Нашите ясни знамения, неверниците казваха на вярващите: "Коя от двете ни групи има по-хубаво положение и по-добро общество?"
74. И колко поколения преди тях Ние погубихме по-богати и по-хубави наглед!
75. Кажи [о, Мухаммад]: "Който е в заблуда, Всемилостивия ще му даде отсрочка. И щом видят онова, което им е обещано мъчението или Часа, ще узнаят кой има най-лошото място и най-слабото войнство."
(Това е отговор на въпроса от знамение 73.)
76. И надбавя Аллах напътствие за напътените. Но непреходните праведни дела са най-доброто въздаяние при твоя Господ и най-добрата отплата.
(Вж. тълкуването към 18: 46.)
77. Не видя ли ти онзи, който отхвърли Нашите знамения и рече: "Непременно ще ми бъдат дадени имот и деца."
78. Нима надникна той в неведомото, или взе обет от Всемилостивия?
79. Ала не! Ще запишем Ние какво казва и непременно ще му удължим мъчението.
80. И ще наследим от него онова, за което говори, и ще дойде той при Нас сам-самичък.
81. И приеха вместо Аллах други богове, за да им бъдат сила.
82. Ала не! Ще отрекат служенето на тях и ще им станат противници.
83. Не виждаш ли ти, че изпращаме сатаните срещу неверниците, за да ги подстрекават непрестанно?
84. И не бързай против тях! Ние им отброяваме дните.
85. В Деня, когато съберем богобоязливите на групи при Всемилостивия
86. и поведем престъпниците към Ада като на водопой,
87. за никого не ще има застъпничество, освен за онези, които получиха обещание от Всемилостивия.
88. И рекоха [неверниците]: "Всемилостивия се сдоби със син."
89. Вие изрекохте нещо ужасно,
90. от което небесата биха се разкъсали и земята разцепила, и планините сгромолясали в руини
91. да приписват син на Всемилостивия!
92. Не подобава на Всемилостивия да има син.
93. Всеки на небесата и на земята ще дойде като раб при Всемилостивия.
94. Той добре ги знае и всички ги отброява.
95. И всеки от тях сам-самичък ще се яви при Него в Деня на възкресението.
96. На онези, които вярват и вършат праведни дела, Всемилостивия ще отреди любов.
97. Улеснихме го [като го низпослахме] на твоя език [о, Мухаммад], само за да благовестваш с него богобоязливите и да предупредиш с него непокорни хора.
98. И колко поколения преди тях погубихме! Нима усещаш някого от тях или чуваш от тях дори шумолене?

20.

СУРА ТА ХА

(ТА ХА)

Меканска, с изключение на знамения 120 и 121, които са медински. Съдържа 135 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Та. Ха.
2. Ние не ти низпослахме Корана, за да страдаш,
3. а за напомняне на всеки, който се страхува [от Аллах]
4. низпослание от Онзи, Който сътвори земята и високите небеса,
5. Всемилостивия, Който се въздигна [безподобен] на Трона.
6. Негово е всичко на небесата и всичко на земята, и всичко между тях, и всичко под пръстта.
7. И дали ще говориш на глас [о, Мухаммад], или не Той знае и тайното, и най-скритото.
8. Аллах! Няма друг Бог освен Него. Негови са Най-прекрасните имена.
9. Стигна ли до теб разказът за Муса?
10. Когато видя огън, рече на семейството си: "Почакайте! Съзрях огън. Ще ви донеса оттам главня или ще намеря при огъня напътствие."

(Муса потеглил със семейството си от Мадян за Египет. Огънят, видян от него при пътуването, всъщност бил знак, който да го подготви за божественото откровение.)

11. И когато стигна там, бе призован: "О, Муса,
12. Аз съм твоят Господ. Свали сандалите си! Ти си в свещената долина Тэа.
13. Аз те избрах. И чуй какво ще ти бъде разкрито!
14. Аз съм Аллах. Няма друг Бог освен Мен. Затова на Мен служи и извършвай молитвата, за да Ме споменаваш!
15. Часът скривам го докрай непременно ще дойде, за да се въздаде на всеки според делата му.
16. И никога да не те възпира от това онзи, който не вярва в него и следва страстите си, за да не се погубиш!
17. А какво е това в десницата ти, о, Муса?"
18. Рече: "Това е тоягата ми. Опирам се на нея и бруля за овцете си [листа], и за други нужди я ползвам."
19. Рече [Аллах]: "Метни я, о, Муса!"
20. И я метна, и ето я пълзяща змия!
21. Рече: "Вземи я и не се страхувай! Ние ще я върнем в първия є образ.
22. И сложи ръката си под мишницата, ще я извадиш сияйнобяла, без болест друго знамение,

(Белотата по ръката на Муса не е от болестта витилиго, а е второто чудо - знамение за Муса.)

23. за да ти покажем от Нашите най-големи знамения.
24. Иди при Фараона! Той наистина престъпи."
25. Рече [Муса]: "Господи мой, разтвори гърдта ми!
26. И улесни делото ми!
27. И развържи възела на езика ми,
28. за да разбират словото ми!
29. И ми отреди помощник от моето семейство
30. брат ми Харун!
31. Добави ми сила чрез него!
32. И приобщи го към моето дело,
33. за да Те прославяме много
34. и за да Те споменаваме много!
35. Ти ни съзираш."
36. Рече [Аллах]: "Изпълнена е вече твоята молба, о, Муса!
37. Вече те облагодетелствахме още преди,
38. когато разкрихме на майка ти следното откровение:
39. "Положи [Муса] в сандъка и го метни в морето, и ще го изхвърли морето на брега. Ще го вземе един враг и на Мен, враг и на него." И те обгърнах с любов от Мен, за да бъдеш отгледан пред Очите Ми."
40. Когато сестра ти отиде [при Фараона], каза: "Да ви посоча ли някой, който да се грижи за него?" Така те върнахме на майка ти, за да се радват нейните очи и да не скърби. И уби ти човек, а Ние те спасихме от печал. И те подложихме на изпитания. И прекара ти години сред жителите на Мадйан. После ти дойде по предопределение, о, Муса.
41. И те избрах за Себе Си.
42. Идете ти и брат ти с Моите знамения, и не преставайте да Ме споменавате!
43. Идете при Фараона! Той наистина престъпи.
44. И му говорете с благи слова, за да си припомни или да се побои!"
45. Казаха: "Господи, страхуваме се да не избърза с наказанието или да не престъпи [още повече]."
46. Каза: "Не се страхувайте! Аз съм с вас. Чувам и виждам.
47. И отидете при него, и кажете: "Ние сме пратеници на твоя Господ. Изпрати с нас синовете на Исраил и не ги измъчвай! Донесохме ти знамение от твоя Господ. Мир за онзи, който следва напътствието!
48. Бе ни разкрито, че мъчението е за онзи, който отрича и се отвръща [от знаменията на Аллах]."
49. Каза [Фараонът]: "А кой е вашият Господ, о, Муса?"
50. Каза: "Нашият Господ е Онзи, Който дава на всяко нещо облика му, после го напътва."

51. Каза: “А какво е положението на предишните поколения?”
52. Каза: “Знанието за тях е в Книга при моя Господ. Нито пропуска моят Господ, нито забравя.”
53. Той е, Който стори земята да е постеля за вас и прокара там пътища за вас, и изсипва вода от небето чрез нея вадим Ние видове от различни растения.
54. Яжте и пасете добитъка си! В това има знамения за разумните хора.
55. От нея ви сътворихме и в нея ви връщаме, и оттам ще ви извадим още веднъж.
56. Вече му показахме [на Фараона] всякакви Наши знамения, ала той ги взе за лъжа и се възпротиви.
57. Каза: “Нима ти дойде при нас, за да ни прогониш с магията си от нашата земя, о, Муса?
58. Но ние ще направим магия, подобна на нея. Насрочи между нас и теб среща, която нито ние ще нарушим, нито ти на справедливо място!”
59. Каза [Муса]: “Срещата с вас ще бъде в деня за разкрасяване и хората да се съберат сутринта!”
(Денят за разкрасяване е празничният ден.)
60. И се оттегли Фараонът, и подготви своята хитрина, после пак дойде.
61. Муса им каза: “Горко ви! Не измисляйте лъжа за Аллах, та да не ви изкорени с мъчение! Измислящият лъжа непременно пропада.”
62. И спореха помежду си за своето дело, и скришом си шепнеха.
63. Казаха: “Тези двамата наистина са магьосници, искат да ви прогонят с магията си от вашата земя и да отнемат най-добрия ви път.
64. Затова подгответе своята хитрина, после елате в редици! Днес ще сполучи онзи, който превъзхожда.”
65. Казаха: “О, Муса, ти ли ще метнеш, или ние първи да метнем?”
66. Каза: “Вие метнете!” И ето стори му се от магията им, че техните въжета и тояги запълзяват.
67. И страх усети Муса в себе си.
68. Казахме Ние: “Не се страхувай, ти си превъзхождащият!
69. И метни това, което е в десницата ти, ще погълне то стореното от тях. Те направиха само една хитрина на магьосник. А магьосникът не ще сполучи, където и да отиде.”
70. И магьосниците паднаха, свеждайки чела до земята в *суджуд*. Казаха: “Повярвахме в Господа на Харун и на Муса.”
71. Каза [Фараонът]: “И нима му повярвахте, преди аз да съм ви позволил? Той ви е старейшината, който ви е научил на магия. Непременно ще отсека ръцете и краката ви кръстом, после ще ви разпъна по стволовете на палмите и добре ще узнаете чие мъчение е по-силно и по-дълготрайно.”
72. Казаха: “Не ще те предпочетем пред ясните знаци, които ни се явиха, нито пред Онзи, Който ни сътвори. Отсъди, каквото ще отсъдиш! Ти отсъждаш само в този, в земния живот.
73. Ние наистина повярвахме в нашия Господ, за да ни опрости греховете и магията, на която ти ни принуди. Аллах е най-добър и най-дълговечен.”
74. Който се яви като престъпник пред своя Господ, за него е Адът. Там нито ще умре, нито ще живее.
75. А който дойде при Него като вярващ, вършил праведни дела, за такива са висшите степени
76. Градините на Адн, сред които реки текат. Там ще пребивават вечно. Това е въздаянието на всеки, който се е пречистил.
77. И разкрихме на Муса: “Потегли нощем с Моите раби и просечи за тях път, сух в морето! Не се страхувай, че ще те застигне [Фараонът] и не се плаши!”
78. И ги последва Фараонът с войските си, които морето напълно погълна.
79. Фараонът заблуди своя народ и не го напъти.
80. О, синове на Исраил, Ние ви спасихме от вашия враг и определихме за среща с вас дясната страна на Планината, и спуснахме над вас манната и пъдпъдъците.
81. Яжте от благата, които ви дарихме, и не прекалявайте в това, та да не ви сполети Моят гняв! Когото Моят гняв сполети, той неизбежно е погубен.
82. Аз опрощавам всеки, който се покае и вярва, и върши праведни дела, сетне продължава по правия път.
83. “И какво те накара да избързаш пред своя народ, о, Муса?”
84. Рече: “Те са наблизо след мен и избързах към Теб, Господи, за да бъдеш доволен.”
85. Рече: “Вече изпитахме Ние твоя народ след теб и ги заблуди ас-Самири.”
(Както се разказва, ас-Самири принадлежал към племето Самира от рода на Исмаил. Той направил изваяние на телец, внушавал на хората, че това е бог и се опитвал да ги отклони от правата вяра на Муса и Харун.)
86. И се върна Муса разгневен, огорчен при своя народ. Рече: “О, народе мой, не ви ли даде вашият Господ хубаво обещание? Дали срокът бе дълъг за вас, или искахте да ви сполети гневът на вашия Господ, та нарушихте вашето обещание към мен?”
87. Рекоха: “Не нарушихме обещанието си към теб по собствена воля, а бяхме обременени с украшенията на народа, но ги захвърлихме. Така ги запрати и ас-Самири.”
88. И направи той за тях образ на телец, който мучеше. И рекоха [заблудените]: “Това е вашият бог и богът на Муса, ала той забрави.”
(Вж. сура 7: 148)
89. А нима не виждат, че не им отвръща със слово и нито им вреди, нито им е от полза?
90. А Харун още преди бе им казал: “О, народе мой, това е само изпитание за вас. Всемилостивия е вашият Господ. Последвайте ме и се подчинете на моята повеля!”
91. Рекоха: “Не ще престанем да почитаме това, докато не се завърне Муса при нас.”

92. Рече [Муса]: “О, Харун, щом ги видя, че се заблуждават, какво ти попречи
93. да ме последваш? Нима се възпротиви на моята заповед?”
94. Рече: “О, сине на майка ми, не ме дърпай нито за брадата, нито за главата! Страхувах се да не речеш: “Ти раздедини синовете на Исраил и не удържа моето слово.”
95. Рече [Муса]: “А какво ти бе намерението, о, ас-Самири?”
96. Рече: “Аз видях това, което те не видяха. Стиснах шепа [пръст] от следата на посланика [Джибрил] и я метнах. Така ми го разкраси душата ми.”
97. Рече [Муса]: “Върви! През целия си живот ще казваш: “Не ме докосвайте!” И за теб ще има непременно Ден, който ти не ще избегнеш. И погледни към твоя бог [-телеца], комуто продължаваш да служиш! Ще го изгорим, после ще го разпръснем всецяло в морето.”
98. Аллах е вашият бог. Няма друг бог освен Него. Той всяко нещо обхваща със знание.
99. Така ти съобщаваме [о, Мухаммад] от вестите за онова, което бе преди. И вече ти дадохме Напомняне от Нас.
100. Който се отдръпне от него, ще понесе товар в Деня на възкресението,
101. там ще пребивават вечно [в Огъня на Ада]. И колко лошо бреме е в Деня на възкресението!
102. В Деня, когато се протръби с Рога, ще съберем Ние в този Ден престъпниците с побелели от ужас очи...
103. Ще шепнат помежду си: “Пребивавахте [на земята] само десет [дни].”
104. Най-добре Ние знаем какво ще говорят, когато най-разумният от тях рече: “Пребивавахте само един [ден].”
105. И те питат за планините. Кажи [о, Мухаммад]: “Моят Господ всецяло ще ги разпръсне
106. и ще ги превърне в плоска равнина.
107. Не ще видиш там нито долина, нито хълм.”
108. В този Ден ще последват зовящия, без да се отклонят от него, и гласовете ще се смирят пред Всемилостивия, и не ще чуеш друго освен трополене.
109. В този Ден застъпничеството не ще помогне, освен на онзи, комуто Всемилостивия позволи и одобри неговото слово.
110. Знае Той какво е било преди тях и какво ще бъде след тях. А те не обхващат нищо от Неговото знание.
111. И лицата ще се смирят пред Вечноживия, Вездесъщия, и ще изгуби надежда всеки, който е носил гнет.
112. А който върши праведни дела и е вярващ, не ще се страхува нито от угнетяване, нито от ощетяване.
113. Така Ние низпослахме Коран на арабски и повторихме заплахата в него, за да се побоят [рабите] от Нас или да им даде той поучение.
114. Всевишен е Аллах, Истинския владетел! И не избързвай [о, Мухаммад] с [четенето на] Корана, преди да завърши неговото откровение за теб! И кажи: “Господи, надбави ми знание!”
115. И вече повелихме на Адам преди, а той забрави. И не открихме у него решимост.
116. И когато рекохме на ангелите: “Поклонете се на Адам!”, те се поклониха, освен Иблис. Той отказа.
117. И рекохме: “О, Адам, той е враг на теб и на твоята съпруга, и да не ви прогони от Рая, та да страдаш!
118. За теб там има, да не си нито гладен, нито гол.
119. И не ще изпиташ там нито жажда, нито слънчев пек.”
120. Но сатаната му подшушна, рече: “О, Адам, да ти покажа ли дървото на вечността и едно непреходно царство?”
121. И когато ядоха от него двамата, пред тях се разкриха срамотиите им, и започнаха да се покриват с листа от Рая. И така Адам не се вслуша в своя Господ, и се заблуди.
122. После неговият Господ го избра прие покаянието му и го напъти.
123. И рече: “Напуснете двамата оттук всички! Вие сте [със сатаната] врагове един на друг! И щом ви се яви напътствие от Мен, който следва Моето напътствие, той нито ще се заблуди, нито ще пострада.
124. А който се отдръпва от Моето напомняне, за него има живот в лишения и сляп ще го подкараме в Деня на възкресението.”
125. Ще рече: “Господи, защо ме подкара сляп, а бях зрящ?”
126. Ще рече: “Както идваха при теб Нашите знамения, но ги забравяше, така Днес и ти ще бъдеш забравен.”
127. И така наказваме всеки, който престъпва и не вярва в знаменията на своя Господ. Мъчението на отвъдния живот е най-суровото и дълговечното.
128. И не им ли се изясни колко преди тях погубихме от поколенията, из чиито жилища сега те ходят? В това има знамения за разумните хора.
129. И ако нямаше предишно Слово от твоя Господ, и назован срок, [мъчението] щеше да е неизбежно.
130. Бъди търпелив за това, което казват, и прославяй с възхвала твоя Господ преди изгрева на слънцето и преди залеза, и прославяй Го в часове от нощта и през деня, за да си доволен!
(“през деня” буквално: “в двата края на деня”, т.е. сутрин и вечер.)

131. И не напрягай очите си с копнеж към онова от прелестите на земния живот, което дадохме на някои от тях, за да ги изпитаме с него! Препитанието на твоя Господ е най-доброто и дълговечното.
132. И повели на твоето семейство да отслужва молитвата, и самият ти постоянствай в нея! И не искаме Ние от теб препитание, а Ние ти даваме препитание. Краят принадлежи на богобоязливостта.
133. И рекоха: “Защо не ни донесе той [Мухаммад] знамение от своя Господ?” А нима не дойде при тях ясният знак за това в предишните Писания?
134. И ако бяхме ги погубили Ние с мъчение преди него, щяха да кажат: “Господи наш, ако ни беше изпратил пратеник, щяхме да следваме Твоите знамения, преди да бъдем унизени и опозорени.”
135. Кажи: “Всички чакаме. Чакайте и вие, и ще разберете кои са на правия път и кой е напътен!”

21.

СУРА ПРОРОЦИТЕ
(АЛ-АНБИА)

Меканска. Съдържа 112 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Наближава за хората тяхната равносметка, а те нехайни се отдръпват.
2. Всякога, щом получат ново напомняне от своя Господ, те го слушат, подигравайки се,
3. с нехайни сърца. И скришом си шепнеха угнетителите: "Този [Мухаммад] не е ли само човек като вас? Нима ще последвате магията, когато ясно я виждате?"
4. Рече [Мухаммад]: "Моят Господ знае всяко слово на небесата и на земята. Той е Всечуващия, Всезнаещия."
5. А те рекоха: "Объркани сънища. Той само си го е измислил. Той е само поет. И нека ни донесе знамение, както предишните бяха изпращани!"
6. Нито едно селище, което погубихме преди тях, не повярва, че те ли ще повярват?
7. И преди теб изпращахме Ние само мъже, на които давахме откровение. И питайте знаещите Напомнянето, ако самите вие не знаете!
8. И [пратениците] не ги сторвахме с тела, които не се хранят, и не бяха безсмъртни.
9. Сетне им изпълнявахме обещаното и спасявахме тях и когото пожелаем, и погубвахме престъпващите.
10. Вече ви низпослахме Книга, в която има прослава за вас. Нима не проумявате?
11. И колко селища, които угнетяваваха, Ние разрушихме и създадохме след тях други народи!
12. И щом усетеха Нашето мъчение, ето ги бягат от него!
13. Не бягайте и се върнете там, където бяхте свикнали на разкош, и към своите жилища, за да бъдете питани!
14. Казваха: "О, горко ни, наистина бяхме угнетители."
15. И продължаваха така да викат, докато не ги покосихме и изпепелихме.
16. Не сътворихме Ние небесата и земята, и всичко помежду им на шега.
17. Ако търсехме забава а не ще го сторим щяхме да си я набавим от това, което е при Нас.
18. Истината Ние хвърляме срещу лъжата и я поразява, и ето я погива! Горко ви заради онова, което приписвате [на Аллах]!
19. Негови са всички на небесата и на земята. А онези, които са при Него, не се голямеят да Му служат и не се изморяват.
20. Прославят Го нощем и денем, и не престават.
21. Или [неверниците] се сдобиха от земята с божества, които възкресяват?
22. Небесата и земята щяха да се разрушат, ако имаше на тях други богове освен Аллах. Пречист е Аллах, Господът на Трона, от онова, което Му приписват!
23. Не Той ще бъде питан какво върши, а те ще бъдат питани.
24. Или приеха вместо Него други богове? Кажи [о, Мухаммад]: "Дайте своя довод! Това е послание за онези, които са с мен, и послание за онези преди мен." Но повечето от тях не знаят истината и се отдръпват.
25. И на всеки пратеник, когото Ние пратихме преди теб, дадохме откровението: "Няма друг бог освен Мен! Служете [единствено] на Мен!"
26. И рекоха [неверниците]: "Всемилостивия се сдоби с рожба!" Пречист е Той! Ала не, те [ангелите] са само удостоени раби.
(Това е отговорът на Аллах за онези, които твърдят, че ангелите са Негови дъщери.)

27. Не Го изпреварват със слово и по Неговата повеля действат.
28. Знае Той какво е било преди тях и какво ще бъде след тях. И се застъпват само за онзи, от когото Той е доволен. И от страх пред Него тръпнат.
29. А който от тях каже: "Аз съм бог освен Него!", този ще накажем с Ада. Така наказваме угнетителите.
30. Не виждат ли неверниците, че небесата и земята бяха съединени, а Ние ги разделихме? И сторихме от водата всяко живо същество. Не ще ли повярват?
(Това знамение е в пълно съответствие със съвременната наука, която установява общия произход на небето и земята, и това, че водата е основният източник за съществуването на живот.)

31. И направихме по земята непоклатими планини, за да не се люлее с хората. И направихме в тях клисури за пътища, за да се насочват!
32. И сторихме небето пазен свод. А те от Неговите знамения се отвръщат.
(Тук под знаменията, от които отрицателите са отвърнали лица, се имат предвид луната, слънцето и другите небесни тела, всяко едно от които е доказателство за съществуването и могъществото на Аллах.)

33. Той е, Който сътвори нощта и деня, и слънцето, и луната. Всички по орбита плават.
34. И за никой човек преди теб [о, Мухаммад] не отредихме да е безсмъртен. Щом и ти ще умреш, нима те ще бъдат безсмъртни?
35. Всяка душа ще вкуси смъртта. И ви изпитваме със злото, но и в доброто има изпитание, и при Нас ще бъдете върнати.
36. И видят ли те неверниците, подиграват ти се: "Този ли приказва за вашите богове?" Те Напомнянето на Всемилостивия отричат.
37. Човек бе създаден припрян. Аз ще ви покажа Моите знамения, ала не искайте от Мен да прибързвам!
38. И казват [неверниците]: "Кога [ще се сбъдне] това обещание, ако говорите истината?"

39. Само ако знаеха неверниците времето, когато не ще могат да защитят от Огъня нито лицата, нито гърбовете си, и не ще им се помогне!...
40. А Огънят ще ги връхлети внезапно и ще ги слиса, и нито ще могат да го избегнат, нито ще бъдат изчакани.
41. Бяха подигравани пратеници и преди теб, но онези, които им се присмиваха, ги обграждаше онова, на което са се подигравали.
42. Кажи: "Кой друг ще ви закриля и денем, и нощем освен Всемилостивия?" Ала те от напомнянето на своя Господ се отвръщат.
43. Или освен Нас имат богове, които да ги бранят? Те нито могат на себе си да помогнат, нито от Нас ще бъдат избавени.
44. Но Ние оставяме тези и бащите им да се понасладят, докато възрастта им напредне. Нима не виждат, че Ние стесняваме [за неверниците] земята по нейните краища? Нима те ще надделеят?
(Стесняването на земята се доказва и от най-новите научни изследвания. Този факт, споменат в Свещения Коран, свидетелства за вложените в него дълбинни пластове.)
45. Кажи [о, Мухаммад]: "Аз ви предупреждавам само чрез онова, което ми се разкрива." Но не чуват глухите зова, когато ги предупреждават.
46. И щом ги докосне и полъх от мъчението на твоя Господ, непременно казват: "О, горко ни! Наистина бяхме угнетители."
47. Ще поставим Ние везните на справедливостта в Деня на възкресението, и никой не ще бъде угнетен с нищо. И [всяко дело] Ние ще прибавим, дори да е с тежест на синапено зърно. Достатъчни сме Ние за съдник.
48. И вече дадохме на Муса и Харун Разграничението, и светлина, и напомняне за богобоязливите,
49. които и в уединение се боят от своя Господ, и се страхуват от Часа.
("... и в уединение" и в най-скритите си помисли се боят от Всевишния Аллах, въпреки че Той е невидим за тях.)
50. Този [Коран] е благословено напомняне, низпослано от Нас. Нима ще го отречете?
51. И още отрано насочихме Ибрахим по правия път. Познавахме го Ние.
52. Рече на своя баща и на своя народ: "Какви са тези изваяния, пред които се кланяте?"
53. Рекоха: "Заварихме предците си на тях да служат."
54. Рече: "Вие и предците ви сте в явна заблуда."
55. Рекоха: "Нима ти ни носиш истината, или се шегуваш?"
56. Рече: "Не, вашият Господ е Господът на небесата и на земята, Който ги е сътворил, и аз свидетелствам за това.
57. Кълна се в Аллах, ще се разправя с вашите идоли, след като си идете."
58. И ги стори на отломки, освен най-големия от тях, за да се обърнат към него.
59. Рекоха: "Кой стори това с нашите божества? Той е угнетител."
60. Рекоха: "Чухме един младеж да приказва за тях. Викат му Ибрахим."
61. Рекоха: "Доведете го пред хората да засвидетелстват!"
62. Рекоха: "Ти ли стори това с нашите божества, о, Ибрахим?"
63. Рече: "Не, направи го това най-голямото от тях. Попитайте ги, ако могат да говорят!"
64. Тогава те, като дойдоха на себе си, рекоха: "Наистина вие сте угнетителите."
65. После пак обърнаха глави назад [и рекоха]: "Ти знаеш тези не говорят."
66. Рече: "Нима вместо на Аллах ще служите на онова, което нито може да ви помогне, нито да ви навреди?
67. Уф и на вас, и на онова, на което служите вместо на Аллах! Нима не проумявате?"
68. Рекоха: "Изгорете го и подкрепете своите божества, ако ще действате!"
69. Рекохме Ние: "О, огън, бъди студен и безопасен за Ибрахим!"
70. И желаеха неговата гибел, а Ние сторихме да са най-губещите.
71. И спасихме него и Лут [и ги насочихме] към земята, която благословихме за световете.
(На тази земя ще бъдат събрани хората в Деня на възкресението. Там ще дойде повторно Иса и там ще бъде победен антихристът Даджжал.)
72. И му дарихме Исхак, и освен него Якуб, и всичките сторихме праведници.
73. И ги сторихме водители, напътващи според Нашата повеля. И им разкрихме да вършат добрини и да отслужват молитвата, и да дават милостинята *закат*. Те служеха [единствено] на Нас.
74. И на Лут дадохме мъдрост и знание, и го спасихме от селището, което вършеше скверности. То бе от хора на злото, нечестивци.
(Вж. тълкуването към 7: 81)
75. И го въведохме в Нашата милост. Той бе от праведниците.
76. По-рано спасихме и Нух, когато призова и Ние му откликнахме, и спасихме него и семейството му от огромната горест.
77. И го защитихме от хората, които взимаха за лъжа Нашите знамения. Те бяха хора на злото, затова издавихме всичките.
78. И [спомени] Дауд, и Сулайман, които отсъдиха за нивата, в която се разпръснаха през нощта овцете на хората. И свидетелствахме Ние за присъдата им.
79. Ние сторихме Сулайман да проумее това. И на двамата дадохме мъдрост и знание. И накарахме планините и птиците да Ни прославят заедно с Дауд. Ние направихме това.
80. И го научихме да изработва доспехи за вас, да ви пазят в битка. Не ще ли бъдете признателни?
81. И подчинихме на Сулайман бурния вятър, който духаше по волята му към земята, която Ние благословихме. Ние всяко нещо знаем.

82. И му подчинихме от сатаните някои, които се гмуркаха за него и вършеха и друго освен това. И тях Ние надзиравахме.
83. И [спомени] Айюб, който призова своя Господ: "Засегна ме беда, а Ти си Най-милосърдният от милосърдните."
84. И му откликнахме Ние, и премахнахме бедата му, и възстановихме семейството му, и го удвоихме милост от Нас и напомняне за покланящите се.
85. И [спомени] Исмаил, и Идрис, и Зу-л-Кифл. Всички бяха от търпеливите.
(Едни от тълкувателите са на мнение, че Зу-л-Кифл бил пророк, а други че бил само праведник.)
86. И ги въведохме в Нашата милост. Те бяха от праведниците.
87. И [спомени Юнус-] човека в кита, който отиде разгневен и мислеше, че Ние не ще го притесним. И извика в тъмнините [в корема на кита]: "Няма друг бог освен Теб! Пречист си Ти! Наистина бях несправедлив."
88. И му откликнахме Ние, и го спасихме от скръбта. Така спасяваме вярващите.
89. И спомени [Закария], който призова своя Господ: "Господи, не ме оставяй сам! Ти си Най-добрият наследник."
(Вж. сура 19: 7)
90. И му откликнахме Ние, и му дарихме Яхя, и за него поправихме съпругата му. И те се надпреварваха в добрините, и Ни зовяха с копнеж и боязън. И бяха смирени пред Нас.
91. И [спомени Мариам] онази, която се опази девствена и в която вдъхнахме от Нашия дух, и сторихме нея и сина є знамение за световете.
92. Това е вашата вяра единствената вяра, а Аз съм вашият Господ. Затова единствено на Мен служете!
(В това знамение Всевишният Аллах утвърждава, че всички Негови пророци и пратеници са следвали единствена религия Исляма.)
93. Но [общностите] изпаднаха в разногласие помежду си, ала всички при Нас ще се върнат.
94. Който върши праведни дела и е вярващ, не ще се отхвърли неговото старание. Ние му го записваме.
95. И възбранено е на всяко селище, което сме погубили, да се завърне [на земята].
96. Когато бъдат пуснати [племената] Яджудж и Маджудж, които от всеки склон ще се втурнат,
97. тогава ще е наближило истинното обещание. И с втрещени погледи неверниците ще рекат: "О, горко ни, бяхме нехайни към това! Наистина бяхме угнетители."
98. [О, неверници], вие и това, на което служите вместо на Аллах, сте горивото на Ада. В него ще влезете.
99. Ако тези бяха богове, те нямаше да влязат в него. Всички там ще пребивават вечно.
100. В него ще стенат и не ще чуват.
101. А тези, които са получили най-доброто обещание от Нас, те оттам ще бъдат отдалечени.
102. Не ще чуват от него дори шумолене. В това, което са желали, те ще пребивават вечно.
103. И най-големият ужас не ще ги наскърби. И ангелите ще ги посрещат: "Това е вашият Ден, който ви е обещан."
104. Денят, в който ще навием небето като свитък за писане. Както наченахме първото сътворяване, така Ние ще го повторим обещание от Нас. Ние непременно ще го направим.
105. Написахме Ние в псалмите подир Напомнянето, че Моите праведни раби ще наследят земята.
106. В този [Коран] има послание за хората, служещи на Аллах.
107. И те изпратихме [о, Мухаммад] наистина като милост за световете.
108. Кажи: "Разкрито ми бе, че вашият Бог е единственият Бог. Няма ли да Му се отдадете?"
109. А отвърнат ли се, кажи: "Всички ви еднакво известих. И не знам дали е близко или далечно това, което ви е обещано.
110. Наистина Той знае явното слово и знае какво спотайвате.
111. И не знам дали това не е изпитание за вас и наслаждение до време."
112. Каза [Мухаммад]: "Господи, отсъди с правдата! Нашият Господ е Всемилостивия, Моления за помощ против това, което Му приписвате."

22.

СУРА ПОКЛОНЕНИЕТО ХАДЖ
(АЛ-ХАДЖ)

Мединска, с изключение на знамения 11, 19, 20, 21, 22, 23 и 24, които са мекански. Съдържа 78 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. О, хора, бойте се от вашия Господ! Сътресението в Часа е нещо ужасно.
2. В Деня, когато ще го видите, всяка кърмачка ще забрави своето кърмаче и всяка бременна ще роди преждевременно, и ще видиш хората опиянени. Ала не са опиянени те, но мъчението на Аллах е сурово.
3. Някои от хората спорят за Аллах, без да имат знание, и следват всеки непокорен сатана,
4. за когото е писано всеки, който се сближи с него, той ще го заблуди и ще го поведе към мъчението на Огъня.
5. О, хора, ако се съмнявате във възкресението, [вижте как] Ние ви сътворихме от пръст, после от частица сперма, после от съсирек, после от късче, сякаш надъвкано месо оформено и неоформено, за да ви изявим [Нашата сила]. И оставяме в утробите когото пожелаем за определен срок, после ви изваждаме като деца, после [ви препитаваме], за да стигнете своята зрелост. И някой от вас умира, а някой от вас бива доведен до най-окаяната възраст, и тогава не знае нищо, след като е знаел. И виждаш земята безжизнена, но когато изсипваме вода върху нея, тя се раздвижва и набъбва, и отглежда всякакъв прелестен вид.
(В хадис, предаден от Абдуллах ибн Масуд, Аллах да е доволен от него, Пратеника на Аллах, мир нему, казва: "Наистина сътворението на всеки един от вас се събира в утробата на майка му за четиридесет дни във вид на капка семенна течност, после се превръща в нещо, което се закачва за четиридесет дни, след това в късче сдъвкано месо, отново за четиридесет дни, после бива изпращан ангелът, който вдъхва у него живот ...")
6. Това е, защото Аллах е Истината и Той съживява мъртвите, и Той за всяко нещо има сила.

(Мъртвите ще бъдат съживени от Всевишния Аллах, както Той съживява с водата мъртвата земя.)

7. И защото Часът непременно ще настъпи. Няма съмнение в това. И ще възкреси Аллах онези, които са в гробовете.

8. А някои хора спорят за Аллах, без да имат нито знание, нито напътствие, нито разясняващо писание,

9. извръщайки се надменно, за да отклонят от пътя на Аллах. За тях в земния живот има позор и ще ги накараме да вкусят мъчението на Огъня в Деня на възкресението .

10. То е заради онова, което с твоите ръце преди си сторил. Аллах не угнетява рабите.

11. Някой от хората служи на Аллах с колебание. Ако му се случи добро, той се успокоява с него, а щом го сполети изпитание, преобръща се. Изгубил е и земния живот, и отвъдния. Това е явната загуба.

12. Зове той не Аллах, а онова, което нито му вреди, нито му е от полза. Това е дълбоката заблуда.

13. Зове той онзи, чиято вреда е по-близо от неговата полза. Колко е лош за покровител и колко е лош за приятел!

14. Аллах ще въведе онези, които вярват и вършат праведни дела, в Градините, сред които реки текат. Аллах прави, каквото пожелае.

15. Който допусне, че [Мухаммад] не ще го подкрепи Аллах и в земния живот, и в отвъдния, нека провеси въже от тавана, после нека прекъсне живота си и да види дали неговото коварство ще премахне онова, което го разгневява.

16. Така го низпослахме Ние ясни знамения. Аллах напътва когото пожелае.

17. Между вярващите и юдеите, и сабеите, и християните, и магите, и съдружаващите наистина Аллах ще отсъди в Деня на възкресението. Аллах на всяко нещо е свидетел.

18. Не виждаш ли ти, че на Аллах се покланя в *суджуд* всичко на небесата и всичко на земята, и слънцето, и луната, и звездите, и планините, и дърветата, и животните, и мнозина от хората? А мнозина заслужават мъчението. Когото Аллах унизи, никой не ще го уважи. Аллах прави, каквото пожелае.

(Вж. тълкуването към 17: 34)

19. Тези са двама противници, които спорят за своя Господ. За неверниците ще бъде скроена дреха от огън и върху главите им ще бъде изливана вряща вода.

20. Ще бъдат разтопявани с нея и вътрешностите, и кожата им.

21. За тях ще има боздугани от желязо.

22. Всякога, щом поискат да излязат оттам заради страданието, ще бъдат връщани обратно: "Вкусете мъчението на Огъня!"

23. Аллах ще въведе онези, които вярват и вършат праведни дела, в Градините, сред които реки текат. Ще носят там украшения гривни от злато и бисери, и одеждата им там ще е коприна.

24. Те бяха водени към благото слово и бяха водени към пътя на Всеславния.

25. Неверниците и възпиращите от пътя на Аллах и от Свещената джамия, която Ние отредихме за хората все едно обитатели или пришълци, и искащия там безбожие чрез гнет тези Ние ще накараме да вкусят болезнено мъчение.

26. И посочихме на Ибрахим мястото за Дома [Кааба]: "Не съдружавай нищо с Мен и почисти Моя Дом за онези, които обикалят и стоят в преклонение, и се кланят, и свеждат чела до земята в *суджуд*!

27. И зови хората за поклонението *хадж*! Ще идват при теб и пеш, и върху изнемощели камили. И ще идват от всякакви далечни пътища,

28. за да придобият облаги за себе си [и в земния живот, и в отвъдния] и в определени дни да споменават името на Аллах при жертвоприношение на добитък, който Той им е дал. Яжте от него и хранете бедняка-клетник!

29. После да се почистят и да изпълнят своите обети и да обикалят древния Дом!

(Под почистване в случая се има предвид премахване на всички телесни нечистотии. Едно от задълженията при поклонението е да се направят седем обиколки около древния Дом храма Кааба.)

30. Така е! Който зачита светините на Аллах, това е най-доброто за него при неговия Господ. Разрешен е за вас добитъкът освен онова, което ви бе прочетено. И избягвайте скверността на идолите, и избягвайте лъжливото слово!

31. Бъдете правоверни към Аллах и не съдружавайте с Него! А който съдружава с Аллах, е като паднал от небето и птиците го грабват или вятърът го отвява на далечно място.

32. Така е! А който зачита обредите на Аллах, това е от набожността на сърцата.

33. От тях [- животните] имате облага до определен срок. Накрая мястото [за жертвоприношението] им е при древния Дом.

34. И за всяка общност отредихме жертвоприношение, за да споменават името на Аллах над животно от добитъка, който Той им е дал. Вашият Бог е единственият Бог. Затова единствено на Него се отдайте! И благовествай смирените,

35. които, щом бъде споменат Аллах, сърцата им тръпнат, и търпеливите пред онова, което ги е сполетяло, и отслужващите молитвата, и раздаващите от препитанието, което сме им дали.

36. И сторихме за вас от обредите на Аллах да бъде едрият жертвен добитък. В него има благо за вас. И споменавайте името на Аллах, докато [животните] са изправени [за колитба]! И когато рухнат по хълбок, яжте и хранете и доволстващия, и просяка! Така сме ви ги подчинили, за да сте признателни.

37. Не тяхното месо, не тяхната кръв ще стигне до Аллах, а вашата набожност ще стигне до Него. Така Той ви ги е подчинил, за да възвеличавате Аллах, че ви е напътил. И възрадвай благодетелните!

38. Аллах закриля вярващите. Аллах не обича никой изменник, неблагодарник.

39. На онези, срещу които е обявена война, им се позволи [да воюват], защото бяха угнетени Аллах има сила да им помогне,

40. онези, които бяха прокудени от техните домове без право, само защото казват: "Аллах е нашият Господ!" И ако Аллах не отблъскваше едни хора с други, щяха да бъдат разрушени и манастирите, и църквите, и синагогите, и джамиите, където името на Аллах се споменава много. Аллах ще подкрепи онези, които Го подкрепят. Аллах е всесилен, всемогъщ.

41. Онези, които, ако ги утвърдим на земята, отслужват молитвата и дават милостинята *закат*, и повеляват одобряваното, и възбраняват порицаваното... При Аллах е завършекът на делата.
(Това знамение разкрива поведението на истинските вярващи дори когато им е дадена власт на земята, те изпълняват повелите на Аллах и са градивният елемент в обществото.)

42. И ако тези те взимат за лъжец [о, Мухаммад], то и преди тях народът на Нух и адитите, и самудяните взимаха за лъжци [пророците],
43. и народът на Ибрахим, и народът на Лут,
44. и жителите на Мадян. И Муса бе взет за лъжец. Дадох Аз отсрочка на неверниците, после ги сграбчих. И колко тежко бе Моето отрицание!
45. И колко селища погубихме, когато угнетяваха и ето ги с рухнали покриви!, и колко запустели кладенци, и високи дворци!
46. Не ходеха ли по земята, със сърцата си да проумеят или с ушите си да чуят? Не очите са слепи, а сърцата в гърдите са слепи.
47. И искат от теб [о, Мухаммад] да ускориш мъчението, но Аллах никога не нарушава Своето обещание. Един ден при твоя Господ е като хиляда години от онези, които вие броите.
48. И на колко селища, когато угнетяваха, Аз дадох отсрочка, после ги сграбчих! Завръщането е при Мен.
49. Кажи: "О, хора, за вас съм само явен предупредител!"
50. Които вярват и вършат праведни дела, за тях има опрощение и щедро препитание.
51. А които се стараят да обезсилят Нашите знамения, тези са обитателите на Ада.
52. И не изпратихме преди теб нито пратеник, нито пророк, без да се намеси сатаната в тяхното желание, когато възжелаеха. Но Аллах премахва намесата на сатаната. После Аллах утвърждава Своите знамения Аллах е всезнаещ, премъдър,
53. за да превърне Той намесата на сатаната в изпитание за онези, в чиито сърца има болест и за онези, чиито сърца са корави угнетителите са в дълбок раздор
54. и за да узнаят дарените със знанието, че този [Коран] е истината от твоя Господ, и да вярват в него, и сърцата им да се смирят пред него. Аллах напътва вярващите към правия път.
55. И не престават неверниците да се съмняват в него, докато внезапно дойде при тях Часът или дойде мъчение в безплодния Ден.
(Безплоден е Съдният ден, след който не ще последва друг.)

56. Владението в този Ден принадлежи на Аллах. Той ще отсъди между тях. А онези, които са вярвали и вършели праведни дела, те ще са в Градините на блаженството.
57. А онези, които са били неверници и са взимали за лъжа Нашите знамения, за тях ще има унизително мъчение.
58. А онези, които са се преселили в името на Аллах, после са били убити или умрели, Аллах непременно ще им даде хубаво препитание. Аллах е Най-добрият от даряващите препитание.
59. Ще ги въведе Той в място, което ще им хареса. Аллах е всезнаещ, всеблаг.
60. Така е! А който накаже със същото, с каквото е бил наказан, после отново бъде потиснат, Аллах непременно ще го подкрепи. Аллах е извиняващ, опрощаващ.
61. Така е, защото Аллах въвежда нощта в деня и въвежда деня в нощта. Аллах е всечуващ, всезрящ.
(Вж. тълкуването към 3: 27)

62. Така е, защото Аллах е Истината, а онова, което зоват вместо Него, е лъжата. Аллах е Всевишния, Превеликия.
63. Не виждаш ли, че Аллах изсипва вода от небето и тогава земята се раззеленява? Аллах е всепроникващ, сведущ.
64. Негово е всичко на небесата и всичко на земята. Аллах е Пребогатия, Всеславния.
65. Не виждаш ли, че Аллах подчинява за вас всичко на земята, и корабите, плаващи в морето по Неговата воля, и Той държи небето да не падне върху земята, освен с Неговото позволение. Аллах към хората е състрадателен, милосърден.
66. Той е, Който ви дава живот, после ви го отнема, после ще ви съживи. Човекът наистина е неблагодарник.
67. За всички общности сторихме обреди, които да изпълняват. И да не се препират с теб за това! И призовавай към твоя Господ! Ти си на правия път.
68. А ако заспорят с теб, кажи: "Аллах най-добре знае вашите дела."
69. Аллах ще отсъди между вас в Деня на възкресението за онова, по което сте били в разногласие.
70. Нима не знаеш, че Аллах знае всичко на небето и на земята? Всичко това е в Книга. За Аллах то е лесно.
*(В това знамение се споменава Книгата на съдбите "Запазеният скрижал" ("*Ал-лаух ал-махфуз"*).)*

71. И вместо на Аллах те служат на онова, на което Той не е дал довод, и на онова, за което нямат знание. За угнетителите няма избавител.
72. И когато им бъдат четени ясните Ни знамения, разпознаваш по лицата на неверниците отрицанието. Едва не се нахвърлят срещу онези, които им четат Нашите знамения. Кажи [о, Мухаммад]: "Да ви известя ли за по-лошо от това? Огъня!" Аллах го обеща на неверниците. Колко лоша е тази участ!
73. О, хора, пример ви се дава, чуйте го! Онези, които зовете вместо Аллах, и муха не могат да сътворят, дори да се обединят за това. И мухата да им грабне нещо, не могат да си го възвърнат. Слаб е както молителят, така и моленият.
74. Не оценяват те Аллах с истинското Му величие. Аллах е всесилен, всемогъщ.
75. Аллах избира пратеници и сред ангелите, и сред хората. Аллах е всечуващ, всезрящ.
76. Знае Той какво е било преди тях и какво ще бъде след тях. При Аллах ще бъдат върнати делата.
77. О, вярващи, прекланяйте се и свеждайте чела до земята в *суджуд*, и служете на вашия Господ, и вършете добро, за да сполучите!

78. И се борете в името на Аллах с подобаваща Нему борба! Предпочете ви Той и не ви наложи притеснение в религията вярата на баща ви Ибрахим. Назова ви Той *отдадени* и [в Писанията] преди, и в този [Коран], за да бъде Пратеника свидетел за вас, и вие да бъдете свидетели за хората. Затова отслужвайте молитвата и давайте милостинята *закат*, и се придържайте твърдо към Аллах! Той е вашият Покровител. Колко прекрасен Покровител е, колко прекрасен Избавител е Той!

23.

СУРА ВЯРВАЩИТЕ
(АЛ-МУАМИНУН)

Меканска. Съдържа 118 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Сполуката е за вярващите,
2. които в своята молитва са смирени
3. и които от празнословието странят,
4. и които милостинята *закат* дават,
5. и които целомъдрието си пазят,
6. освен за техните съпруги или за владените от техните десници. Те не ще бъдат порицавани
7. а които се стремят към друго, освен това, тези са престъпващите,
8. и които повереното им и обетите си съблюдават,
9. и които своите молитви редовно отслужват,
10. тези са наследниците,
11. които ще наследят Градините на Фирдаус, там ще пребивават вечно.
(Вж. 18: 107)
12. Сътворихме Ние човека от подбрана глина,
13. после го оставяме частица сперма на сигурно място,
14. после от частицата сперма създаваме съсирек и създаваме късче като надъвкано месо, и от късчето създаваме кости, и покриваме костите с плът, после го оформяме в друго творение. Благословен е Аллах, Най-прекрасният Творец!
15. После подир това ще умрете.
16. После в Съдния ден ще бъдете възкресени.
17. И сътворихме седем небеса над вас, и не сме нехайни към творението.
(Повечето тълкуватели са на мнение, че употребената в оригинала дума "пътища" означава "небеса".)
18. И изсипваме от небето вода с мяра, и я съхраняваме в земята, и несъмнено можем да я отнесем.
19. С нея сътворяваме за вас градини с палми и грозде там има за вас много плодове и от тях ядете
20. и [маслиново] дърво, което никне в Синайската планина. То дава мазнина и препитание за хранещите се.
21. И в добитъка има за вас поука. Даваме ви да пиете от онова, което е в стомаха им. Имате от тях много облаги и от тях ядете.
22. И с тях, и с корабите се превозвате.
23. Когато изпратихме Нух при неговия народ, рече: "О, народе мой, на Аллах служете! Нямате друг бог освен Него. Нима не се боите от Него?"
24. Знатните от неговия народ, които отричаха, казаха: "Този е само един човек като вас. Той иска да ви превъзхожда. А ако Аллах бе пожелал, Той щеше да изпрати ангели. [Но да е човек] не сме чували такова нещо дори от древните ни предци.
25. Той е само един луд. Изтърпете го известно време!"
26. Рече: "Господи мой, помогни ми, защото ме взеха за лъжец!"
27. И му разкрихме: "Направи Ковчега пред Нашите Очи и с Нашето откровение! И щом дойде Нашата повеля и кипне пещта, натовари в него от всичко по чифт, и своето семейство, освен онези от тях, за които имаше слово отпреди! И не Ми споменавай за угнетителите! Те ще бъдат издавени.
28. И когато се настаниш, ти и онези с теб, в Ковчега, кажи: "Слава на Аллах, Който ни спаси от хората-угнетители!"
29. И кажи: "Господи мой, посели ме на благословено място! Най-добре Ти поселяваш."
30. В това има знамения. Ние непременно изпитваме [рабите].
31. И създадохме след тях друго поколение.
32. И им изпратихме пратеник измежду тях, [който рече]: "На Аллах служете! Нямате друг бог освен Него! Нима не се боите от Него?"
(Според някои тълкуватели тук става дума за пророка Худ или пророка Салих, мир на тях.)
33. Знатните от неговия народ, които отрекоха и взеха за лъжа срещата в отвъдния живот а бяхме ги отрупали с разкош в земния рекоха: "Този е само един човек като вас. Яде, каквото и вие ядете, и пие, каквото пиете.
34. И ако се покорите на човек като вас, тогава ще сте губещи.
35. Нима ви обещава, че след като умрете и станете пръст и кости, [отново] ще бъдете извадени?
36. Далеч, много надалеч е онова, което ви се обещава!
37. Съществува само земният ни живот. Умираме и живеем, и никога не ще бъдем възкресени.
38. Този е само един мъж, който измисля лъжа за Аллах, и никога не ще му повярваме."

39. Рече: “Господи мой, помогни ми, защото ме взеха за лъжец!”
40. Рече [Аллах]: “Скоро непременно ще съжаляват.”
41. И с право ги обхвана Викът, и ги превърнахме в съчки. Гибел за хората-угнетители!
42. После създадохме подир тях други поколения.
43. Никоя общност не изпреварва своя срок и не го забавя.
44. После изпратихме Нашите пратеници поред. Всякога, щом при някоя общност идваше нейният пратеник, те го взимаха за лъжец. И така ги накарахме една друга да се последват. И ги превърнахме в предания. Гибел за хората-неверници!
45. После изпратихме Муса и брат му Харун с Нашите знамения и с явен довод
46. при Фараона и знатните му хора. А те се възгордяха и бяха хора надменни.
47. И рекоха: “Нима да повярваме на двама като нас, щом хората им са наши слуги?”
48. И ги взеха за лъжци, и бяха от погубените.
49. И дадохме на Муса Писанието, за да се напътят.
50. И сторихме [Иса] сина на Мариам и майка му знамение, и ги приютихме на хълм, където имаше покой и извор.
51. О, пратеници, яжте от благата и вършете праведни дела! Каквото и да сторите, Аз го знам.
52. Това е вашата вяра единствената вяра, а Аз съм вашият Господ. Затова единствено от Мен се бойте!
53. Но [общностите] се разделиха на групи и всяка от тях ликува с това, което е у нея.
54. Остави ги [о, Мухаммад] в бездната на заблуждението им до време!
55. Нима смятат, че с имотите и синовете, които им набавяме,
56. Ние се надпреварваме да им сторим добро? Не, ала те не забелязват.
57. Онези, които в страхопочитание от своя Господ се боят
58. и които в знаменията на своя Господ вярват,
59. и които със своя Господ не съдружават,
60. и които дават, каквото дават, с боязливи сърца, защото при своя Господ ще се завърнат,
61. те се надпреварват в добрините и те първи ги извършват.
62. И на всяка душа Ние възлагаме само по силите є. При Нас има Книга, която казва истината и те не ще бъдат онеправдани.
63. Но сърцата им са в бездна [от заблуда] относно това. За тях [-неверниците] има и други деяния, които непременно ще извършат.
64. А когато сграбчим с мъчение свикналите на разкош сред тях, ето ги роптаят!
65. “Не роптайте Днес! Не ще получите помощ от Нас.
66. Вече ви бяха четени Моите знамения, ала вие се отвръщахте
67. високомерни към него, празнословещи по вечерни събирания.”
68. Няма ли да размислят над Словото или при тях дойде нещо, което не е идвало при древните им предци?
69. Или не узнаха своя пратеник, та го отричат?
70. Или казват: “Луд е.” Ала не, той им донесе истината, но повечето от тях ненавиждат истината.
71. А ако истината следваше техните страсти, непременно щяха да се разрушат и небесата, и земята, и всички, които са по тях. Въпреки че им дадохме [Корана-] тяхното напомняне, те от своето напомняне се отдръпват.
72. Или искаш от тях награда [о, Мухаммад]? Но наградата на твоя Господ е най-доброто и Той е Най-добрият от даващите препитание.
73. Ти ги зовеш към правия път.
74. А онези, които не вярват в отвъдния живот, от пътя се отклоняват.
75. И да ги пощадяхме и избавехме от бедата, която ги е сполетяла, пак щяха да упорстват, в своята престъпност да се лутат.
76. И ги сграбчихме с мъчението, ала те нито се покориха на своя Господ, нито Го умоляваха.
77. А щом им отворихме врата към сурово мъчение, ето ги там отчаяни!
78. Той е Онзи, Който създаде за вас слуха и зрението, и сърцата. Колко малко сте признателни!
79. Той е, Който ви размножи по земята и при Него ще бъдете събрани.
80. Той е, Който съживява и умъртвява, и от Него е промяната на нощта и деня. Нима не проумявате?
81. А те изричат същото, което изричаха и предците.
82. Казват: “След като умрем и станем пръст и кости, дали наистина ще бъдем възкресени?
83. Това вече ни бе обещано, на нас и на предците ни, от по-рано. Това са само легенди на предците.”
84. Кажи: “Чия е земята и тези по нея, ако знаете?”
85. Ще кажат: “На Аллах!” Кажи: “Не ще ли се поучите?”
86. Кажи: “Кой е Господът на седемте небеса и Господът на великия Трон?”
87. Ще кажат: “Аллах!” Кажи: “Не ще ли се побоите?”
88. Кажи: “В чии ръце е владението на всичко, щом Той покровителства, а не е покровителстван, ако знаете?”
89. Ще кажат: “На Аллах!” Кажи: “Как тогава сте омагьосвани?”
90. Да, Ние им дадохме истината, а те са лъжци.
91. Аллах не се сдоби със син и няма друг бог заедно с Него. Иначе всеки бог щеше да отнесе онова, което е сътворил, и едни от тях щяха да надделеят над други. Пречист е Аллах над онова, което описват
92. Знаещият и скритото, и явното, превисоко е над онова, което съдружават с Него!
93. Кажи [о, Мухаммад]: “Господи мой, ако ми покажеш онова, което им е обещано,
94. Господи мой, не ме поставяй сред хората-угнетители!”

(Тук се подразбира, че Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, моли Всевишния си Покровител да го избави от мъченията, на които го подлагат неверниците.)

95. Способни сме Ние да ти покажем онова, което им обещаваме.
96. Отвърни на злината с добрина! Ние повече знаем какво описват.
97. И кажи: "Господи мой, пази ме от подстрекателствата на сатаните!
98. И ме пази, Господи мой, да не ме спохождат!"
99. А когато се яви при някого от тях смъртта, той казва: "Господи мой, върни ме,
100. за да сторя праведно дело в живота, който оставих!" Ала не! Това си е негово слово. Но зад тях има преграда до Деня, когато ще бъдат възкресени.
101. И когато се протръби с Рога, тогава не ще има родство между тях и не ще питат един за друг.
102. Чиито везни натежат, тези са сполучилите.
103. А чиито везни олекнат, тези са се погубили в Ада ще пребивават вечно.
104. Огънят ще обгаря лицата им и в него ще се гърчат.
105. "Не ви ли бяха четени Моите знамения, та ги взехте за лъжа?"
106. Ще рекат: "Господи наш, надделяха над нас страстите ни и бяхме хора заблудени.
107. Господи наш, извади ни оттук, а ако пак повторим, тогава наистина ще сме угнетители!"
108. Ще рече: "Бъдете там презрени и не говорете с Мен!
109. Имаше група от Моите раби, казващи: "Господи наш, ние повярвахме. Опрости ни и помилвай! Ти си Най-милосърдният."
110. А им се подигравахте, докато сториха да забравите Моето споменаване в присмеха си над тях.
111. Днес Аз ги възнаграждавам, защото бяха търпеливи. Те са спечелилите."
112. Ще рече [Аллах]: "Колко години престояхте в земята?"
113. Ще рекат: "Престояхме ден или част от деня. Питай отброяващите [ангели]."
114. Ще рече: "Престояхте само малко, ако знаете.
115. Нима смятахте, че ви сътворихме напразно и че при Нас не ще бъдете върнати?"
(Както следва да се разбира от знамението, човекът е единственото живо създание на земята, което има дълг и носи отговорност пред Аллах. Това осмисля неговия живот и му придава значимост.)

116. Всевишен е Аллах, истинският Владетел! Няма друг бог освен Него, Господа на прекрасния Трон!
117. А който призовава друг бог заедно с Аллах без довод за това, равносметката му е при неговия Господ. Неверниците не ще сполучат.
118. И кажи [о, Мухаммад]: "Господи, опрости и помилвай! Ти си Най-милосърдният."

24.

СУРА СВЕТЛИНАТА
(АН-НУР)

Мединска. Съдържа 64 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Сура, която Ние низпослахме и наложихме. В нея низпослахме ясни знамения, за да се поучите!
2. На всяка прелюбодейка и всеки прелюбодеец ударете по сто бича и да не ви обземе състрадание към тях, като прилагате религията на Аллах, ако вярвате в Аллах и в Сетния ден! И да присъства на мъчението им група от вярващите!
(Съгласно юридическата терминология на Исляма, тази форма на наказание се нарича "хад"*. Повелята в горното знамение се отнася само за онези, които не са семейни и прелюбодействат. Ако семейни мъж или жена са извършили прелюбодеяние, спрямо тях се прилага наказанието* "раджм" *убиване с камъни.)*

3. Прелюбодеецът се свързва само с прелюбодейка или съдружаваща и прелюбодейката се свързва само с прелюбодеец или съдружаващ. Възбранено е това за вярващите.
4. А на онези, които набедят целомъдрени жени, после не доведат четирима свидетели, ударете осемдесет бича и не приемайте никога тяхно свидетелство! Тези са нечестивците,
5. освен които след това се покаят и поправят. Аллах е опрощаващ, милосърден.
6. А които набедят своите съпруги и нямат свидетели, освен самите себе си, всеки от тях да засвидетелства четири пъти в името на Аллах, че наистина е искрен.
7. А петия път проклятието на Аллах да е над него, ако лъже.
8. И се отклонява от жената мъчението, ако четири пъти засвидетелства в името на Аллах, че наистина той лъже.
9. А петия път гневът на Аллах да е над нея, ако мъжът е искрен.
10. И ако не бе благодатта на Аллах към вас, и Неговата милост, и не бе Аллах приемащ покаянието, премъдър...
11. Онези, които оклеветиха [Аиша], са [само] група от вас. Не смятайте, че то е зло за вас! Не, то е добро за вас. Над всеки от онези тегне грехът, който е придобил, а за най-големия виновник има огромно мъчение.
(Следващите няколко знамения са низпослани по конкретен повод. При един от походите, в който участвала и Аиша, съпругата на Пророка, лицемери разпространили клевета за нея, след като изостанала от кервана и я довел човек от охраната.)
12. Защо когато чухте това, вярващите мъже и жени не помислиха добро в себе си и не рекоха: "То е явна клевета."
13. Защо не доведоха за това четирима свидетели? И след като не са дошли със свидетелите, тези са лъжците пред Аллах.
14. И ако не е благодатта на Аллах към вас, и Неговата милост в земния живот и в отвъдния, щеше да ви сполети огромно мъчение за измислицата, в която затънахте.

15. Ето, вие я пренасяте с езика си и изричате с устата си онова, за което нямате знание, и го смятате за дребно, а при Аллах то е огромно.
16. И защо, когато чухте това, не рекохте: "Не ни подобава да приказваме за него. Пречист си Ти! Това е огромна измама."
17. Аллах ви наставлява никога да не повторите подобно нещо, ако сте вярващи.
18. И ви разяснява Аллах знаменията. Аллах е всезнаещ, премъдър.
19. За онези, които желаят покварата да се разпространява сред вярващите, ще има болезнено мъчение в земния живот и в отвъдния. Аллах знае, вие не знаете.
20. И ако не бе благодатта на Аллах към вас, и Неговата милост, и не бе Аллах състрадателен, милосърден...
21. О, вярващи, не следвайте стъпките на сатаната! А който следва стъпките на сатаната, на него повелява той покварата и порицаваното. И ако не бе благодатта на Аллах към вас и Неговата милост, никой от вас не ще бъде никога чист. Но Аллах пречиства когото пожелае. Аллах е всечуващ, всезнаещ.
22. И удостоените с благодат и обилие сред вас да не се кълнат, че не ще даряват на [съгрешилите от] роднините и клетниците, и преселниците по пътя на Аллах! И нека извиняват, и нека прощават! Нима не искате Аллах да ви опрости? Аллах е опрощаващ, милосърден.
23. Онези, които набедят целомъдрена жена, наивна и вярваща, те са прокълнати в земния живот и в отвъдния, и за тях ще има огромно мъчение
24. в Деня, когато и езиците, и ръцете, и краката им ще свидетелстват за техните дела.
25. В този Ден Аллах напълно ще им изплати истинското въздаяние и ще узнаят, че Аллах е явната истина.
26. Лошото е за лошите хора и лошите хора са за лошото, а доброто е за добрите хора и добрите хора са за доброто. Тези са пречистени от онова, което се приказва. За тях има опрощение и щедро препитание.
(Горното знамение се схваща и така: "Лошите жени са за лошите мъже и лошите мъже са за лошите жени, а добрите жени са за добрите мъже и добрите мъже са за добрите жени.")

27. О, вярващи, не влизайте в домове, освен в собствените си, докато не поискате разрешение и не поздравите обитателите им! За вас това е най-доброто, за да се поучите.
28. И ако не намерите никого там, не влизайте, докато не ви се позволи! И ако ви бъде казано: "Върнете се!", тогава се върнете! За вас това е най-чистото. Аллах знае вашите дела.
29. Не е грях за вас да влизате в необитаеми домове, в които има ваше имущество. Аллах знае какво разкривате и какво потулвате.
30. Кажи на вярващите мъже да свеждат погледите си и да пазят целомъдрието си! За тях това е най-чистото. Сведущ е Аллах за техните дела.
31. И кажи на вярващите жени да свеждат поглед и да пазят целомъдрието си, и да не показват своите украшения освен видното от тях, и да спускат покривалото върху пазвата си, и да не показват своите украшения освен пред съпрузите си или бащите си, или бащите на съпрузите си, или синовете си, или синовете на съпрузите си, или братята си, или синовете на братята си, или синовете на сестрите си, или жените [вярващи] или [слугините], владени от десниците им, или слугите от мъжете без плътски нужди, или децата, непознали още женската голота. И да не тропат с крак, за да се разбере какво скриват от своите украшения. И се покайте пред Аллах всички, о, вярващи, за да сполучите!
(Допуска се за облеклото на мюсюлманката да се оставят открити лицето и ръцете до китките, а според някои тълкуватели и ходилата.)

32. И встъпвайте в брак с несемейните от вас и с праведните от робите и робините ви! Ако са бедни, Аллах ще им даде от Неговата благодат. Аллах е прещедър, всезнаещ.
33. Които нямат средства да встъпят в брак, нека се въздържат, докато Аллах им даде от Своята благодат! А за онези сред владените от десниците ви, които желаят договор [за освобождаване] напишете им, ако виждате у тях добро! И им дайте от имота на Аллах, който Той ви е дал! В стремежа ви към благата на земния живот не принуждавайте слугините си да развратничат те желаят целомъдрие! Но принудят ли слугиня, то и след принуждаването Аллах [за нея] е опрощаващ, милосърден.
(От това знамение ясно проличава, че Ислямът се обявява за премахване на робството.)

34. И вече ви низпослахме ясни знамения и пример за онези, които бяха преди вас, и поучение за богобоязливите.
35. Аллах е Светлината на небесата и на земята. Сиянието Му е като ниша, в която има светилник. Светилникът е в стъкло. Стъклото е сякаш блестяща звезда. Разпалена е от [маслото на] благословено маслиново дърво, нито източно, нито западно. Едва докоснато от огъня, маслото му озарява. Светлина върху светлина. Аллах напътва към Своята светлина когото пожелае и дава Аллах примерите за хората Аллах всяко нещо знае
36. в домовете, които Аллах позволи да бъдат възвисени и да се споменава в тях Неговото име. Прославят Го там и сутрин, и вечер
37. хора, които нито търговия, нито продажба ги отвлича от споменаването на Аллах и от служенето на молитвата и даването на милостинята *закат*. Страхуват се от Деня, в който ще се преобърнат сърцата и очите,
38. за да им въздаде Аллах най-доброто за онова, което са вършили, и да им надбави от Своята благодат. Аллах безмерно дава препитание на когото пожелае.
39. А на неверниците делата са като мираж в пустиня. Жадният го смята за вода, но стигне ли там, не намира нищо. Там ще намери Аллах и Той ще му изплати въздаянието. Аллах бързо прави равносметка.
40. Или [делата им са] като тъмнини в морска бездна. Покриват я вълни едни над други, а над тях облаци. Тъмнини една върху друга. Извади ли някой ръка, едвам ще я види. Комуто Аллах не е отредил светлина, не ще има за него светлина.

41. Не виждаш ли, че Аллах прославят всички на небесата и на земята, и птиците, разтворили криле? Всеки знае как да се моли и да прославя. Аллах знае техните дела.
42. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и към Аллах е завръщането.
43. Не виждаш ли, че Аллах подкарва облаците, после ги съединява, после ги сторва на купчина и виждаш как дъждът излиза от тях. И спуска от планини в небето градушка, и поразява Той с нея когото пожелае, и я отклонява от когото пожелае. И блясъкът на Неговата мълния едва не отнема зрението.
44. Аллах променя нощта и деня. В това има поука за прозорливите.
45. Аллах сътвори от вода всяка твар. Някои от тях се движат по корем, някои от тях вървят на два крака, а някои от тях вървят на четири. Аллах сътворява, каквото пожелае. Аллах за всяко нещо има сила.
46. Вече низпослахме ясни знамения. Аллах води когото пожелае към правия път.
47. Казват [лицемерите]: "Повярвахме в Аллах и в Пратеника, и се покорихме." Сетне част от тях се отмята след това. Тези не са вярващи.
48. И когато бъдат призовани към Аллах и към Неговия Пратеник, за да отсъди помежду им, ето част от тях се отвръща!
49. А ако правдата е в тяхна полза, отиват при него покорни.
50. Болест ли има в сърцата им, или се усъмняват, или се страхуват, че Аллах и Неговият Пратеник ще бъдат несправедливи към тях? Да, тези са угнетителите.
51. Ако вярващите бъдат призовани към Аллах и Неговия Пратеник, за да отсъди помежду им, те изричат само: "Чухме и се покорихме!" Тези са сполучилите.
52. Който се покорява на Аллах и на Неговия Пратеник, и се страхува от Аллах, и се бои от Него, тези са преуспяващите.
53. И се кълнат [лицемерите] в Аллах с най-усърдните си клетви, че ако им повелиш, непременно ще излязат [за битка]. Кажи [о, Мухаммад]: "Не се кълнете! Ясно е доколко се покорявате! Сведущ е Аллах за вашите дела."
54. Кажи: "Покорявайте се на Аллах, покорявайте се на Пратеника! А отметнете ли се, негов дълг е само онова, което му е възложено и ваш дълг е само онова, което на вас е възложено. И покорите ли му се, ще сте на правия път. Дълг за Пратеника е само ясното послание."
55. Аллах обеща на онези от вас, които вярват и вършат праведни дела, че ще ги остави наследници на земята, както остави и онези преди тях, и непременно ще укрепи тяхната религия, която Той им избра, и в замяна след страха ще им дари сигурност. Те само на Мен ще служат и не ще Ме съдружават с нищо. А който подир това стане неверник, тези са нечестивците.
(Неверието, злото и всякакъв вид лъжа са преходни, основен и истински житейски закон е вярата, доброто, красотата и правдата. Ето защо Всевишният Аллах обещава сигурност подир страха за вярващите, които не бива да губят надежда и упование в Него.)
56. И отслужвайте молитвата, и давайте милостинята *закат*, и се покорявайте на Пратеника, за да бъдете помилвани!
57. Не смятай, че неверниците ще обезсилят [Аллах] на земята! Мястото им е Адът. И колко лоша участ е той!
58. О, вярващи, нека онези, които са под властта на десниците ви и онези от вас, които не са достигнали зрелост, да ви искат позволение три пъти: преди молитвата в зори и когато сваляте одеждите си по пладне, и подир нощната молитва три случая, в които може да сте съблечени. Извън това не е грях нито за вас, нито за тях да влизате едни при други. Така Аллах ви разяснява знаменията. Аллах е всезнаещ, премъдър.
59. А когато децата ви достигнат зрелост, да искат позволение, както искат и всички преди тях. Така Аллах ви разяснява Своите знамения. Аллах е всезнаещ, премъдър.
60. А престарелите жени, които вече не се надяват на брак, не е грях да свалят връхното си наметало, без да показват украшения. Но да се въздържат е по-доброто за тях. Аллах е всечуващ, всезнаещ.
61. Няма за слепеца притеснение и няма за куция притеснение, и няма за болния притеснение, нито за самите вас да ядете в своите домове или в домовете на бащите си, или в домовете на майките си, или в домовете на братята си, или в домовете на сестрите си, или в домовете на чичовците си, или в домовете на лелите си, или в домовете на вуйчовците си, или в домовете на вуйните си, или там, откъдето имате ключове, или при ваш приятел. Няма грях за вас да ядете заедно или поотделно. И щом влезете в домове, поздравете се взаимно с поздрав от Аллах благословен, мил! Така Аллах ви обяснява знаменията, за да проумеете.
62. Вярващите са само онези, които вярват в Аллах и в Неговия Пратеник, и щом са с него за общо дело, не си отиват, докато не му поискат позволение. Които ти искат позволение, те вярват в Аллах и в Неговия Пратеник. А щом ти поискат позволение за нещо свое, позволи на когото желаеш! И моли Аллах да ги опрости! Аллах е опрощаващ, милосърден.
63. И не се обръщайте към Пратеника така, както се обръщате един към друг! Аллах знае онези от вас, които скришом се измъкват. И да се боят онези, които нарушават негово нареждане, да не ги сполети изпитание или да не ги сполети болезнено мъчение!
64. Да, на Аллах е всичко на небесата и на земята. Знае Той вашето положение. В Деня, когато бъдат върнати при Него, ще ги извести какво са вършили. Аллах знае всяко нещо.

25.

СУРА РАЗГРАНИЧАВАНЕТО
(АЛ-ФУРКАН)

Меканска, с изключение на знамения 68, 69 и 70, които са медински. Съдържа 77 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Благословен е Онзи, Който низпосла на Своя раб Разграничаването, за да бъде предупредител за световете

(“Разграничаването” е едно от имената на Корана, тъй като разграничава доброто от злото, истината от лъжата.)

2. Онзи, Комуто принадлежи владението на небесата и на земята. И не се е сдобивал със син, и няма съдружник във владението, и е сътворил всяко нещо, и го е премерил с точна мяра.
3. А вместо Него [неверниците] приеха божества, които нищо не творят, а те са сътворени, и не владеят за себе си нито вреда, нито полза, и не владеят нито смърт, нито живот, нито възкресение.
4. И казват неверниците: “Това е само лъжа, която той си е измислил. И са му помогнали за нея други хора.” Така угнетяват и мамят.
5. И казват: “Легенди на предците! Накарал е да му ги препишат и му се диктуват сутрин и вечер.”
6. Кажи [о, Мухаммад]: “Низпосла го Онзи, Който знае неведомото и на небесата, и на земята. Той е опрощаващ, милосърден.”
7. И казват: “Що за пратеник е този? Яде храна и ходи по пазарите. Защо не му бе изпратен ангел, за да бъде с него предупредител?
8. Или не му бъде спуснато съкровище, или не му се даде градина, от която да яде?” И казват угнетителите: “Вие следвате само един омагьосан човек.”
9. Погледни как скалъпват за теб притчите и така се заблуждават, и не могат да намерят пътя.
10. Благословен е Онзи, Който ако пожелае, ти отрежда по-доброто от това Градините, сред които реки текат, и дворци ти отрежда.
11. Но те взимат за лъжа Часа, а Ние приготвихме пламъци за онези, които взимат за лъжа Часа.
12. И когато те ги зърнат отдалеч, ще доловят тяхната ярост и вой.
13. И когато бъдат хвърлени там на тясно място завързани, ще зоват за погибел.
14. [И ще им се каже]: “Не зовете Днес за една гибел, а за много гибел!”
15. Кажи [о, Мухаммад]: “Това ли е по-доброто, или Градината на вечността, обещана за богобоязливите? Тя за тях ще бъде въздаяние и място за пребиваване.”
16. Там ще пребивават вечно и ще имат, каквото пожелаят. Това е обещание, измолено от твоя Господ.
17. В Деня, когато Той ще събере тях и онова, на което служат вместо на Аллах, ще каже: “Вие ли заблудихте тези Мои раби, или сами се заблудиха по пътя?”
(Изразът “...онова, на което служат вместо на Аллах” има различни тълкувания: пратеници, почитани като богове, например Иса, Узайр, мир на тях, духове или идоли.)

18. Ще кажат: “Пречист си Ти! Не ни подобава да приемаме други покровители освен Теб. Ала Ти им даде, на тях и на техните бащи, да се понасладят, докато забравиха споменаването и станаха хора погубени.”
19. Изобличиха ви в лъжа за онова, което казвате [о, съдружаващи] и не можете нито да се защитите, нито да се спасите. И който от вас угнетява, ще го накараме да вкуси голямо мъчение.
20. И преди теб изпращахме само пратеници, които ядат храна и ходят по пазарите. И сторихме едни от вас изпитание за други. Ще изтърпите ли? Твоят Господ е всезрящ.
21. И казват онези, които не се надяват да Ни срещнат: “Защо не ни бяха изпратени ангели или не видим нашия Господ?” Възгордяват се и прекаляват в дързостта си.
22. В Деня, когато те ще видят ангелите, не ще има в този Ден радостна вест за престъпниците и [ангелите] ще кажат: “Възбранена преграда!”
23. И ще преценим всяко дело, което те са извършили, и ще го превърнем в разпиляна прах.
24. Обитателите на Рая в този Ден ще имат най-добрата обител и най-хубавото място за отдих.
25. В Деня, когато ще се разцепи небето с облаците и ще бъдат изпратени ангелите,
26. истинската власт в този Ден ще принадлежи на Всемилостивия. Ще бъде тежък Ден за неверниците.
27. В Деня, когато угнетителят ще хапе ръцете си, казвайки: “Ах, да бях поел път с Пратеника!
28. Ах, горко ми, да не бях взимал такъв за приятел!
29. Той ме отклони от споменаването, след като бе дошло при мен. Сатаната за човека е предател.”
30. И рече Пратеника: “О, Господи, моят народ пренебрегва този Коран.”
31. И така на всеки пророк сторихме враг от престъпниците. Достатъчен е твоят Господ за водител и закрилник.
32. И рекоха неверниците: “Защо Коранът не му бе низпослан наведнъж?” Така е, за да укрепим с него твоето сърце. И го четохме отмерено.
33. И не ще дойдат при теб с пример, без да сме ти донесли истината [за него] и още по-добро тълкуване.
34. Тези, които бъдат подкарани към Ада по очи, ще са на най-лошото място и на най-заблудения път.
35. Вече дадохме на Муса Писанието и за негов помощник определихме брат му Харун.
36. И рекохме: “Отидете двамата при народа, който взе за лъжа Нашите знамения!” И го унищожихме напълно.
37. И народа на Нух издавихме, когато взе за лъжа пратениците, и го сторихме знамение за хората. И приготвихме болезнено мъчение за потисниците .
38. И адитите, и самудяните, и обитателите на ар-Рас, и много поколения между тях.
(Адитите са племето на Худ, мир нему, самудяните са племето на Салих, мир нему. За ар-Рас има различни тълкувания, но то се свързва с племето на Шуайб, мир нему, за което в Корана се съобщава, че е унищожено заради неговите деяния. Подобна съдба е сполетяла и други народи.)

39. И на всеки от тях давахме примери, и всички напълно погубихме.
40. И минават [неверниците] край селището, над което бе изсипан бедственият дъжд. Нима не го виждат? Да, ала те не се страхуват от възкресението.
(Тук става дума за унищоженото селище на Лут.)

41. И щом те видят, взимат те само на присмех: “Този ли е, когото Аллах е проводил за пратеник?

42. Той щеше да ни отклони от божествата ни, ако не постоянствахме за тях." А когато видят мъчението, ще узнаят кой е най-заблуден за пътя.
43. Не виждаш ли онзи, който приема страстта си за божество? Нима над него си покровител?
44. Или смяташ, че повечето от тях чуват или проумяват? Те са като добитъка, дори са още по-заблудени.
45. Не виждаш ли как твоят Господ разпростира сянката? А ако пожелаеше, Той би я сторил неподвижна. После сторваме слънцето неин водител.
46. После малко по малко я скъсяваме.
47. Той е, Който стори за вас нощта да е одеяние, и съня да е за отдих, и стори деня да е за препитание.
48. Той е, Който праща ветровете като благовестители преди Своята милост. И изсипваме чиста вода от небето,
49. за да съживим с нея мъртвата земя и да пият сътворените от Нас многобройни хора и добитък.
50. И я пръскаме между тях, за да се поучат. Ала повечето хора се противят, освен за неверието.
51. И ако желаехме, щяхме да изпратим във всяко селище предупредител.
52. И не се покорявай на неверниците, и чрез него [-Корана] води срещу тях велика борба!
53. Той е, Който разположи в съседство двете морета, едното сладко, утоляващо жаждата, а другото солено, горчиво. И стори между тях граница и възбранена преграда.
54. Той е, Който сътвори човека от вода и му отреди кръвно и брачно родство. Твоят Господ е всемогъщ.
55. И вместо на Аллах служат на онова, което нито им помага, нито им вреди. Неверникът е помощник [на сатаната] срещу своя Господ.
56. Ние те изпратихме [о, Мухаммад] само като благовестител и предупредител.
57. Кажи: "Не търся от вас друга отплата за това, освен желанието на някого да поеме пътя към своя Господ."
58. И се уповавай на Вечноживия, Който не умира, и Го прославяй с възхвала! Достатъчно е сведущ Той за греховете на Своите раби
59. Онзи, Който сътвори небесата и земята, и всичко помежду им в шест дни, после се въздигна [безподобен] на Трона. Всемилостивия питай за Него знаещите!
60. И когато им се рече: "Сведете чела до земята в *суджуд* пред Всемилостивия!", казват: "А какво е Всемилостивия? Нима ще се поклоним на онова, за което ни повеляваш ти?" И това им надбавя омраза.
61. Благословен е Онзи, Който стори съзвездия на небето и стори там светило и сияйна луна!
62. Той е, Който стори нощта и денят да се следват за желаещия да се поучи или желаещия да е признателен.
63. Рабите на Всемилостивия са онези, които ходят по земята с кротост и ако невежите им отправят думи, казват: "Мир!" [и отминават];
64. и които прекарват нощта, като свеждат чела в *суджуд* и се възправят пред своя Господ;
65. и които казват: "Господи, отклони от нас мъчението на Ада! Неотменимо е неговото мъчение."
66. И колко лош е той за обиталище и пребиваване!
67. И които ако харчат, нито прахосват, нито скъперничат, а са по средата на това.
68. И които не зоват друг бог заедно с Аллах, и не отнемат живот Аллах е възбранил това, освен по право, и не прелюбодействат. А който върши това, ще срещне възмездие.
69. В Деня на възкресението ще бъде удвоено за него мъчението, в което унизен ще пребивава вечно,
70. освен онзи, който се е покаял и повярвал, и вършил праведни дела. На такива Аллах ще подмени злините с добрини. Аллах е опрощаващ, милосърден.
71. А който се е покаял и вършил праведни дела, той се връща към Аллах с приeто покаяние.
72. И които не свидетелстват с измама, и ако минат край празнословие, отминават достойно;
73. и които, ако им се напомнят знаменията на техния Господ, не остават пред тях глухи и слепи;
74. и които казват: "Господи наш, дари ни със съпруги и потомци радост за очите ни! И ни стори водители на богобоязливите!" -
75. на тези ще се въздаде най-издигнатото място в Рая, защото са търпели, и там ще бъдат посрещнати с поздрав и мир.
76. В него ще пребивават вечно. И колко прекрасно е то за обиталище и пребиваване!
77. Кажи: "Не би ви обърнал внимание моят Господ, освен ако сте го призовавали. Но вие взимахте това за лъжа [о, неверници] и мъчението е неизбежно."

26.

СУРА ПОЕТИТЕ
(АШ-ШУАРА)

Меканска, с изключение на знамение 197 и знамения от 224 до края, които са мединскi. Съдържа 227 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Та. Син. Мим.
2. Тези са знаменията на ясната Книга.
3. Не погубвай себе си, задето не искат да повярват!
4. Ако Ние пожелаем, ще им спуснем знамение от небето и ще сведат глави пред него.
5. И не идва при тях ново напомняне от Всемилостивия, без да се отвърнат от него.
6. Те го взимаха за лъжа, но ще дойдат при тях вестите за онова, на което се подиграваха.
7. И нима не поглеждат към земята, колко полезни видове накарахме да пониснат от нея?
8. В това има знамение, но повечето от тях не са вярващи.
9. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
10. И когато твоят Господ призова Муса: "Иди при хората-угнетители,

11. хората на Фараона! Нима не ще се побоят?", -
12. каза: "Господи мой, страхувам се да не ме вземат за лъжец
13. и сърцето ми ще се свие, и езикът ми не ще се развърже. Дай [пророчеството] и на Харун!
14. И имам грях пред тях, затова ме е страх да не ме убият."
15. Каза: "Не [няма да те убият]! Двамата вървете с Нашите знамения! Ние сме с вас чуващи.
16. Идете при Фараона и кажете: "Ние сме пратени от Господа на световете.
17. Пусни с нас синовете на Исраил!"
18. Каза [Фараонът]: "Не те ли отгледахме сред нас от дете? И не прекара ли сред нас години от живота си?
19. И направи, каквото направи. Ти си от неблагодарните."

(Вж. 28:15)

20. Каза: "Направих го тогава, когато бях от заблудените.
21. И избягах от вас, когато ме уплашихте, а моят Господ ме дари с мъдрост и ме стори от пратениците.
22. И каква е тази благодат, за която ме упрекваш, щом ти си поробил синовете на Исраил?"
23. Рече Фараонът: "А какво е Господът на световете?"
24. Каза: "Господът на небесата и на земята, и на всичко между тях, ако сте убедени."
25. Рече [Фараонът] на онези около него: "Чувате ли?"
26. Каза [Муса]: "Вашият Господ и Господът на древните ви предци..."
27. Рече [Фараонът]: "Вашият пратеник, изпратен при вас, е луд."
28. Каза [Муса]: "Господът на изтока и на запада, и на всичко между тях, ако проумявате."
29. Рече [Фараонът]: "Ако приемеш друг бог освен мен, ще те тикна при затворниците."
30. Каза: "А ако ти донеса нещо очевидно?"
31. Рече [Фараонът]: "Дай го, ако казваш истината!"
32. И метна Муса тоягата си, и ето я явна змия!
33. И извади ръката си, и ето я сияйнобяла за гледащите!
34. Каза [Фараонът] на знатните около него: "Този е вещ магьосник.
35. Иска да ви прогони с магията си от вашата земя. Какво ще посъветвате?"
36. Казаха: "Дай отсрочка на него и брат му, и прати по градовете събирачи,
37. да ти доведат всички вещи магьосници!"
38. И магьосниците бяха насъбрани в часа на определения ден.
39. И се рече на хората: "Събрахте ли се?"
40. [Хората казаха:] "Ще последваме магьосниците, ако победят!"
41. И когато магьосниците дойдоха, рекоха на Фараона: "Ще има ли за нас награда, ако ние победим?"
42. Рече: "Да, и тогава ще бъдете от приближените."
43. Муса им рече: "Мятайте, каквото ще мятате!"
44. И метнаха те своите въжета и тояги, и рекоха: "С могъществото на Фараона ние ще победим."
45. И Муса метна своята тояга, и ето я поглъща онова, с което измамват!
46. Тогава магьосниците паднаха, свеждайки чела до земята в *суджуд*.
47. Рекоха: "Повярвахме в Господа на световете,
48. Господа на Муса и Харун!"
49. Рече [Фараонът]: "Нима му повярвахте, преди аз да съм ви позволил? Той ви е старейшината, който ви е научил на магия. И ще разберете! Ще ви отсека ръцете и краката кръстом, и всички ви ще разпъна."
50. Рекоха: "Не е беда! Наистина при нашия Господ ще се завърнем.
51. Надяваме се да ни опрости нашият Господ прегрешенията, защото първи повярвахме."
52. И дадохме на Муса откровение: "Отпътувай с Моите раби нощем! Вас ще ви преследват."
53. И изпрати Фараонът събирачи в градовете:
54. "Тези [синове на Исраил] са малко хора.
55. Те ни разгневяват,
56. но ние всички сме бдителни."
57. И така Ние ги пропъдихме от градини и извори,
58. и от съкровища, и от знатно място.
59. Така е. И оставихме това в наследство на синовете на Исраил.
60. И тръгнаха да ги преследват по изгрев [хората на Фараона].
61. И когато двете множества се съгледаха, спътниците на Муса рекоха: "Ние сме настигнати."
62. Рече: "Не! Моят Господ е с мен и Той ще ме напъти!"
63. И разкрихме на Муса: "Удари с тоягата си по морето!" И то се разцепи. И всеки къс бе като огромна планина.
64. И сторихме там другите да се приближат.
65. И спасихме Муса и всички, които бяха с него.
66. После издавихме другите.
67. В това има знамение, но повечето от тях не вярват.
68. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
69. Прочети им вестта за Ибрахим!
70. Когато рече на баща си и народа си: "На какво служите?",

71. рекоха: “Служим на идоли и ще продължим да им се кланяме.”
72. Рече: “Чуват ли ви, когато ги зовете,
73. или ви помагат, или вредят?”
74. Рекоха: “Не, но заварихме бащите ни така да правят.”
75. Рече: “Виждате ли онези [идоли], на които сте служили,
76. вие и древните ви предци?
77. Те са мои врагове, а не Господът на световете,
78. Който ме е сътворил и ме напътва,
79. и Който ме храни, и ми дава да пия,
80. и ако се разболея, Той ме изцелява,
81. и Който ще ме умъртви, а после ще ме съживи,
82. и на Когото се надявам да ми опрости греха в Съдния ден.
83. Господи, дари ми мъдрост и ме приобщи към праведните!
84. И стори достойно споменаването ми пред идните [поколения],
(Тази молба на Ибрахим, мир нему, била приета от Всевишния Аллах и той е споменаван и почитан от всички общности след него.)
85. и ме стори да бъда от наследниците на блажения Рай!
86. И опрости баща ми! Той наистина е от заблудените.
87. И не ме опозорявай в Деня, когато [тварите] ще бъдат възкресени,
88. в Деня, когато нито богатство, нито синове ще помогнат,
89. освен който дойде при Аллах с чисто сърце.”
90. И Раят ще бъде приближен за богобоязливите.
91. И Адът ще бъде показан на заблудените.
92. И ще им се рече: “Къде са онези, на които сте служили
93. вместо на Аллах? Дали ще ви помогнат, или на себе си ще помогнат?
94. Там ще бъдат хвърлени и те, и заблудените,
95. и войските на Иблис всичките.
96. Ще рекат, карайки се там:
97. “Кълнем се в Аллах, наистина бяхме в явна заблуда,
98. когато вас приравнявахме с Господа на световете.
99. И ни заблудиха не други, а престъпниците.
100. Сега нямаме нито застъпници,
101. нито близък приятел.
102. Да имаше за нас завръщане, щяхме да сме от вярващите.”
103. В това има знамение, но повечето от тях не вярват.
104. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
105. Народът на Нух взе пратениците за лъжци.
106. Когато техният брат Нух им каза: “Не се ли боите?
107. Аз съм доверен пратеник за вас,
108. затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!
109. И не искам от вас отплата. Моята отплата е единствено от Господа на световете,
110. затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!”, -
111. казаха: “Нима ще ти повярваме, щом те следват най-презрените?”
112. Каза: “Но знам ли аз какво са вършили?
113. Равносметката им е единствено при моя Господ, ако осъзнавате.
114. Аз не ще прогонвам вярващите.
115. Аз съм само явен предупредител.”
116. Казаха: “Ако не престанеш, о, Нух, ще бъдеш пребит с камъни.”
117. Каза: “Господи, моят народ ме взе за лъжец.
118. Затова отсъди между нас и спаси мен и вярващите, които са заедно с мен!”
119. И спасихме него и онези, които бяха заедно с него в натоварения Ковчег.
120. Сетне издавихме останалите.
121. В това има знамение, но повечето от тях не вярват.
122. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
123. И адитите взеха пратениците за лъжци.
124. Техният брат Худ им каза: “Не се ли боите?
125. Аз съм доверен пратеник за вас,
126. затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!
127. И не искам от вас отплата. Моята отплата е единствено от Господа на световете.
128. Нима градите паметник на всяко възвишение за забавление?
129. И правите дворци, сякаш ще векувате.
130. И ако прилагате сила, прилагате я като тирани.
131. Затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!
132. И бойте се от Онзи, Който ви е дал вашето знание,
133. и ви е дал добитък и синове,

134. и градини, и извори!
135. Страхувам се за вас от мъчение във великия Ден.”
136. Казаха: “Все ни е едно дали проповядваш, или не си от проповедниците.
137. Това са само обичаите на предците.
138. И не ще бъдем измъчвани.”
139. И го взеха за лъжец, и ги погубихме. В това има знамение, но повечето от тях не вярват.
140. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
141. И самудяните взеха пратениците за лъжци.
142. Техният брат Салих им каза: “Не се ли боите?
143. Аз съм доверен пратеник за вас,
144. затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!
145. И не искам от вас отплата. Моята отплата е единствено от Господа на световете.
146. Нима ще бъдете оставени тук в сигурност
147. сред градини и извори,
148. и насаждения, и палми с узрял плод,
149. и да изсичате умело в планините домове?
150. Затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!
151. И не слушайте повелята на престъпващите,
152. които рушат по земята и не поправят!”
153. Казаха: “Ти си само омагьосан.
154. Ти си само човек като нас. Донеси знамение, ако говориш истината!”
155. Каза: “Това е камила. Тя да пие в определен ден и вие да пиете в друг.
156. И не я докосвайте със зло, да не ви сполети мъчение във великия Ден!”
157. Но я заклаха, после съжаляваха.
(Вж. 7: 73)
158. И ги сполетя мъчението. В това има знамение, но повечето от тях не вярват.
159. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
160. И народът на Лут взе пратениците за лъжци.
161. Техният брат Лут им каза: “Не се ли боите?
162. Аз съм доверен пратеник за вас,
163. затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!
164. И не искам от вас отплата. Моята отплата е единствено от Господа на световете.
165. Нима ходите при мъжете от хората,
(Вж. 7: 81)
166. а оставяте съпругите си, които вашият Господ е сътворил за вас? Да, вие сте престъпващи хора.”
167. Казаха: “Ако не престанеш, о, Лут, ще бъдеш прокуден!”
168. Каза: “Аз мразя вашето деяние.
169. Господи, спаси мен и моето семейство от това, което вършат!”
170. И спасихме него и семейството му всички,
171. освен една старица сред останалите.
(Вж. 7: 83)
172. После унищожихме другите.
173. И изсипахме върху им дъжд [от нажежени камъни]. И колко лош бе дъждът за предупредените!
174. В това има знамение, но повечето от тях не вярват.
175. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
176. И обитателите на Горичката взеха пратениците за лъжци.
(Вж. 15: 78)
177. Шуайб им каза: “Не се ли боите?
178. Аз съм доверен пратеник за вас,
179. затова се бойте от Аллах и на мен се покорете!
180. И не искам от вас отплата. Моята отплата е единствено от Господа на световете.
181. И изпълвайте мярката, и не бъдете от ощетяващите!
182. И претегляйте с точни везни!
183. И не смалявайте от нещата на хората, и не сейте развала по земята, рушейки!
184. И бойте се от Онзи, Който сътвори вас и предните поколения!”
185. Казаха: “Ти си само омагьосан.
186. Ти си само човек като нас. И мислим, че си лъжец.
187. Спусни върху нас късове от небето, ако говориш истината!”
188. Каза: “Моят Господ най-добре знае какво правите.”
189. И го взеха за лъжец, и ги сполетя мъчението на облачния ден. Наистина бе мъчение във великия ден.
190. В това има знамение, но повечето от тях не вярват.
191. Твоят Господ наистина е Всемогъщия, Милосърдния.
192. Този [Коран] е низпослан от Господа на световете.
193. Спусна го довереният Дух [Джибрил]
194. в твоето сърце, за да бъдеш от предупредителите
195. на ясен арабски език.

196. Той е [споменат] в писанията на предците.
197. Не е ли знамение за тях, че го знаят учените сред синовете на Исраил?
198. И дори да го бяхме низпослали на някой чужденец,
199. и той им го четеше, пак нямаше да му повярват.
200. Така вложихме това [неверие] в сърцата на престъпниците.
201. Не ще повярват в него, докато не видят болезненото мъчение.
202. А то ще ги сполети внезапно, без да усетят.
203. Тогава ще кажат: "Дали ще ни се даде отсрочка?"
204. А нима за Нашето мъчение бързат?
205. Виждаш ли? Ако им дам още години да се наслаждават,
206. а после ги сполети онова, с което бяха заплашвани,
207. с какво ще ги избави даденото им за наслада?
208. Не погубихме никое селище, без [да му изпратим] предупредители
209. с напомняне. И не сме Ние угнетители.
210. И не сатаните го спуснаха.
211. Не им е отредено и не могат да го сторят.
212. Недостъпно е за тях да го чуят.
213. И не зови друг бог заедно с Аллах, за да не бъдеш от измъчваните!
(Тук чрез Пророка, мир нему, се отправя обръщение към цялото човечество. Вж. 28: 86-88.)
214. Предупреди най-близките си роднини
215. и спусни крилото си над вярващите, които те последват!
216. А ако ти се противят, кажи: "Далеч съм от онова, което вършите."
217. И се уповавай на Всемогъщия, Милосърдния,
218. Който те вижда, като се изправяш [за молитва сам],
219. и [вижда] твоите движения сред покланящите се в *суджуд*.
220. Той наистина е Всечуващия, Всезнаещия.
221. Да ви известя ли при кого слизат сатаните?
222. Слизат при всеки клеветник, грешник,
223. който надава ухо, и повечето от тях са лъжци.
224. Поетите ги следват заблудените.
225. Не виждаш ли, че бродят те из всяка долина?
226. И говорят, каквото не правят,
227. освен онези, които вярват и вършат праведни дела, и споменават често Аллах, и се бранят, когато бъдат угнетени. Ще узнаят угнетителите към какво място ще се завърнат.
(От редица достоверни хадиси се разбира, че поезията, която не проповядва злото и е добронамерена, се разграничава от поезията, която по-горе е окачествена като заблуда. Сред сподвижниците на Пророка, мир нему, е имало поети, заслужили неговото възхищение.)

27.

СУРА МРАВКИТЕ

(АН-НАМЛ)

Меканска. Съдържа 93 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Та. Син. Тези са знаменията на Корана ясната Книга
2. напътствие и блага вест за вярващите,
3. които отслужват молитвата и дават милостинята *закат*, и за отвъдния живот са убедени.
4. На онези, които не вярват в отвъдния живот, разкрасихме делата им и те се лутат.
5. За тези е лошото мъчение и те в отвъдния живот са най-губещите.
6. Наистина Коранът ти се дава [о, Мухаммад] от премъдър, всезнаещ.
7. Муса рече на семейството си: "Забелязах огън. Ще ви донеса оттам вест или ще ви донеса главня, за да се сгреете!"
(Вж. 20: 10)
8. И когато стигна там, бе призован: "Благословен да бъде този при огъня и тези край него! Пречист е Аллах, Господът на световете!
9. О, Муса, Аз съм Аллах, Всемогъщия, Премъдрия.
10. Хвърли тоягата си!" И когато я видя да се вие като змия, той се обърна и побягна, без да поглежда назад. "О, Муса, не се страхувай! Не се страхуват при Мен пратениците,
11. а ако някой е угнетил, после е заменил злото с добро Аз съм опрощаващ, милосърден.
12. И пъхни ръката си в джоба, ще я извадиш сияйнобяла, без да я е засегнала болест от деветте знамения за Фараона и неговите хора. Те са нечестиви хора."
(Тоягата и бялата ръка на Муса са две от деветте знамения, дадени му от Аллах.
Вж. 20: 22.)
13. И когато Нашите знамения дойдоха при тях очевидни, рекоха: "Това е явна магия."
14. И ги отрекоха с гнет и надменност, въпреки че душите им се убедиха в тях. Виж какъв е краят на сеещите развала!
15. И дадохме на Дауд и Сулайман знание, и рекоха: "Слава на Аллах, Който ни предпочете пред мнозина от Своите вярващи раби!"

16. И Сулайман наследи [пророчеството от] Дауд, и рече: “О, хора, бяхме научени на говора на птиците и ни се даде от всяко нещо. Това е явната благодат.”
17. И бяха събрани за Сулайман воините му от джинове, хора и птици под строй.
18. Когато пристигнаха в Долината на мравките, една мравка рече: “О, мравки, влезте в жилищата си, за да не ви премажат Сулайман и воините му, без да усетят!”
19. Той се засмя на словата є, рече: “Господи мой, отреди ми да бъда признателен за дара, който Ти дари на мен и на родителите ми, и да върша праведни дела, които Ти одобряваш, и ме въведи с Твоята милост сред праведните Си раби!”
20. И направи той преглед на птиците, и рече: “Защо не виждам папуняка, или го няма?
21. Ще го мъча със сурово мъчение или ще го заколя, ако не ми донесе явен довод.”
22. Но [папунякът] не се забави дълго и рече: “Узнах нещо, което ти не си узнал. Донесох ти от Саба сигурна вест.
(Саба е древно йеменско княжество, назовано така по името на неговите основатели.)
23. Намерих една жена, която ги управлява. Всичко є е дадено и има велик трон.
24. Заварих нея и народа є да се покланят на слънцето, а не на Аллах, и сатаната е разкрасил за тях делата им, и така ги е заблудил, и те не са напътени
25. да се покланят на Аллах, Който изважда скритото на небесата и на земята, и знае какво спотайвате и какво разкривате.
26. Аллах! Няма друг бог освен Него Господа на великия Трон!”
27. Рече [Сулайман]: “Ще видим истина ли говориш или си лъжец.
28. Върви с това мое послание и им го спусни, после се отдръпни от тях и виж какво ще отговорят!”
29. Рече тя: “О, знатни, спуснато ми бе достопочтено послание.
30. То е от Сулайман и е: “В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
31. Не се възгордявайте и елате при мен отдадени на Аллах!”
32. Рече тя: “О, знатни, посъветвайте ме в делото ми! Не съм решила никое дело без ваше присъствие.”
33. Рекоха: “Ние имаме сила и огромна мощ. А повелята е твоя, ти реши какво ще повелиш!”
34. Рече тя: “Царете, когато нахлуят в някое селище, го разрушават и унизяват най-благородните му обитатели. И те така ще постъпят.
35. Ще им изпратя подарък и ще видя с какво ще се върнат пратениците.”
36. И когато дойдоха при Сулайман, той рече: “Нима ще ми помогнете с имот? Не, онова, което Аллах ми е дал, е по-добро от онова, което на вас е дал. А вие с вашия подарък ликувате.
37. Върни се [водачо] при тях! И ще отидем там с войски, за които нямат сили, и ще ги прогоним оттам унизени и жалки.”
38. И рече: “О, знатни, кой от вас ще ми донесе нейния трон, преди да дойдат при мен отдадени на Аллах?”
39. Исполин от джиновете рече: “Аз ще ти го донеса, преди да станеш от мястото си. Имам сила за това и съм достоен за доверие.”
40. Един, който имаше знание от Писанието, рече: “Аз ще ти го донеса, преди да мигнеш с око.” И когато [Сулайман] видя трона при себе си, рече: “Това е от благодатта на моя Господ, за да ме изпита дали съм признателен, или неблагодарен. Който е признателен, той е признателен за себе си. А който е неблагодарен, моят Господ е над всяка нужда, прещедър.”
41. Рече: “Преобразете за нея трона є, да видим дали тя ще го познае, или не!”
42. И когато тя дойде, бе казано: “Такъв ли е твоят трон?” Рече тя: “Прилича на него.” [Сулайман си каза:] “Знанието ни бе дарено преди нея и бяхме отдадени на Аллах.”
43. А тя бе отклонена от онова, на което служеше вместо на Аллах. Тя наистина бе от хора-неверници.
44. Рече є се: “Влез в двореца!” И когато го видя, помисли го за вир, и оголи глезените си. Рече [Сулайман]: “Това е гладък дворец от кристал.” Рече тя: “Господи мой, бях угнетила себе си, но заедно със Сулайман се отдавам на Аллах, Господа на световете.”
45. При самудяните пратихме брат им Салих: “Служете на Аллах!” И ето ги две групи, които враждуват!
46. Рече: “О, народе мой, защо избързвате със злината преди добрината? Защо не помолите Аллах за опрощение, та да бъдете помилвани?”
47. Рекоха: “Предчувстваме злочестие от теб и от онези, които са с теб.” Рече: “Вашето злочестие е при Аллах. Да, вие сте хора изпитвани.”
48. И имаше в града деветима, които сееха развала по земята и не се поправяха.
49. Рекоха: “Да се закълнем в Аллах, че през нощта ще нападнем Салих и неговите хора, после ще речем на близките му: “Не присъствахме при гибелта на хората му. Ние говорим истината.”
50. И лукавстваха те с умисъл, но провалихме Ние тяхното лукавство, без да усетят.
51. И виж какъв бе краят на лукавството им унищожихме тях и техния народ всички!
52. Ето домовете им в руини, защото угнетяваха. В това има знамение за хора знаещи.
53. И спасихме онези, които вярваха и се бояха.
54. И рече Лут на своя народ: “Нима вършите скверността, въпреки че се виждате?
55. Нима ходите със страст при мъжете вместо при жените? Да, вие сте хора невежи.”
56. А отговорът на народа му бе само да кажат: “Прогонете рода на Лут от нашето селище. Те били хора, които се пазят чисти.”

57. И спасихме него и неговото семейство освен жена му. Отредихме тя да бъде от оставащите.
58. И изсипахме отгоре им дъжд [от нажежени камъни]. И колко лош е дъждът за предупредените!
59. Кажи [о, Мухаммад]: "Слава на Аллах и мир за Неговите раби, които Той е избрал! Аллах ли е по-добър, или онези, с които Го съдружават?
(Избраните раби на Аллах са пророците или сподвижниците и учениците на Пророка, или всички вярващи, които заслужават Божието благоволение.)

60. Или Онзи, Който сътвори небесата и земята, и изсипва за вас вода от небето, и чрез нея сторваме да израстват прелестни градини? Вие не бихте сторили дърветата им да израстат. И така, има ли друг бог заедно с Аллах? Не, ала те са хора отклонени.
61. Или Онзи, Който направи земята устойчива и прокара през нея реки, и направи там непоклатими планини, и направи между двете морета преграда? И така, има ли друг бог заедно с Аллах? Не, ала повечето от тях не знаят.
62. Или Онзи, Който откликва на бедстващия, ако Го позове, и премахва злото, и ви сторва наследници на земята? И така, има ли друг бог заедно с Аллах? Ала вие рядко се поучавате!
63. Или Онзи, Който ви напътва в тъмнините на сушата и на морето, и Който изпраща ветровете като блага вест преди Своята милост? И така, има ли друг бог заедно с Аллах? Превисоко е Аллах над онова, с което Го съдружават!"
64. Или Онзи, Който начева творението, после го повтаря, и Който ви дава препитание от небето и от земята? И така, има ли друг бог заедно с Аллах? Кажи: "Дайте своя довод, ако говорите истината!"
65. Кажи: "Никой на небесата и на земята не знае неведомото, освен Аллах. И не ще усетят те кога ще бъдат възкресени.
66. Да, липсва им знание за отвъдния живот. Да, те се съмняват в него и за него са слепи.
67. И казват неверниците: "Нима след като станем пръст, ние и бащите ни, нима наистина ще бъдем извадени [от гробовете]?
68. Вече ни бе обещано това, на нас и на бащите ни, по-рано. Това са само легенди на предците."
69. Кажи: "Вървете по земята и вижте какъв е краят на престъпниците!"
70. И не скърби заради тях, и не се притеснявай от тяхното коварство!
71. И казват: "Кога [ще се сбъдне] това обещание, ако говорите истината?"
72. Кажи: "Възможно е вече да е след вас нещо от онова [мъчение], за което избързвате."
(Посочва се, че част от наказанието ще сполети неверниците още на земята и се подразбира, че истинското наказание е в отвъдния живот.)

73. Твоят Господ е владетел на благодат за хората, ала повечето от тях са непризнателни.

74. Твоят Господ знае какво потулват сърцата им и какво разкриват.

75. И няма нищо, нито на небето, нито на земята, без да е в ясна книга.

76. Този Коран разказва на синовете на Исраил за повечето от онова, по което са в разногласие.

77. Той е напътствие и милост за вярващите.
78. Твоят Господ ще отсъди помежду им със Своето решение. Той е Всемогъщия, Всезнаещия.
79. И се уповавай на Аллах! Ти имаш явната истина.
80. Ти не можеш да накараш мъртвите да чуят, нито глухите да чуят зова, щом обърнат гръб.
81. И не можеш да изведеш слепите от заблудата им. Ще те чуят само тези, които вярват в Нашите знамения. Тези са отдадените на Аллах.
82. И когато се сбъдне за тях словото, ще им извадим Ние от земята едно животно да им проговори, че хората не са се убедили в Нашите знамения.
83. И един Ден ще съберем от всяка общност група от онези, които взимат за лъжа Нашите знамения, и ще бъдат водени вкупом.
84. Щом пристигнат, Той ще каже: "Нима взехте за лъжа Моите знамения, въпреки че не ги проумявахте?" Или: "Какво сте извършили?"
85. И ще се сбъдне срещу тях словото, защото угнетяваха, а те не ще проговорят.
86. Не виждат ли, че Ние сторихме нощта, за да си почиват в нея, и деня светъл? В това има знамения за хора вярващи.
87. И един Ден ще се протръби с Рога, и ще се ужасят всички на небесата и всички на земята, освен онези, за които Аллах пожелае. И всички ще дойдат при Него покорни.
88. И ще видиш планините мислиш ги неподвижни, а те отминават, както облаците отминават. Сторено е от Аллах, Който всяко нещо прави съвършено... Той е сведущ за делата ви.
89. Които дойдат с добрина, ще имат по-голяма от нея. И пред ужаса на този Ден ще имат сигурност.
90. А които дойдат със злина, ще бъдат хвърлени в Огъня унизени. "Нима ви се въздава за друго освен за делата ви?"
91. Повелено ми бе да служа единствено на Господа на този град [Мека], който Той обяви за свещен и Негово е всяко нещо, и бе ми повелено да съм от отдадените на Аллах,
92. и да чета Корана. Който се напътва, за себе си се напътва. А на когото се заблуждава, кажи [о, Мухаммад]: "Аз съм само предупредител."
93. И кажи: "Слава на Аллах! Ще ви покаже Той Своите знамения и вие ще ги узнаете. Твоят Господ не подминава делата ви."

28.

СУРА РАЗКАЗЪТ
(АЛ-КАСАС)

Меканска, с изключение на знамения от 52 до 55, които са мединскиi. Знамение 85 е низпослано в ал-Джухфа по време на Преселението. Съдържа 88 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Та. Син. Мим.
2. Това са знаменията на ясната Книга.
3. Четем ти с истина от историята за Муса и за Фараона за хора вярващи.
4. Фараонът се възгордя на земята и раздели на групи нейните жители. Обезсилваше една част от тях избиваше синовете им и пощадяваше жените им. Той бе от сеещите развала.
(Един гадател предсказал на Фараона, че от народа на Исраил ще се роди човек, който ще му отнеме властта. Затова Фараонът разпоредил да бъдат избивани всички новородени момчета.)
5. А Ние пожелахме да облагодетелстваме онези, които бяха обезсилени на Земята, и да ги сторим водители, и да сторим тях наследниците,
6. и да ги утвърдим на Земята, и да покажем от тях на Фараона и Хаман, и войските им онова, от което са се пазели.
7. И разкрихме на майката на Муса: "Да го кърмиш, а когато се уплашиш за него, пусни го в морето! И не се плаши! И не скърби! Ние ще ти го върнем и ще му отредим да бъде от пратениците."
8. И семейството на Фараона го прибра, а той щеше да стане техен враг и тяхна скръб. Фараонът и Хаман, и техните войски бяха грешници.
9. И жената на Фараона му рече: "Радост за окото на мен и на теб! Не го убивайте! Може да ни е от полза или да го вземем за син." Така и не усетиха.
10. И опустя сърцето на майката на Муса. Тя за малко да го издаде, ако не бяхме укрепили сърцето є, за да е вярваща.
11. И рече на сестра му: "Проследи го!" И тя го наблюдаваше отстрани, без да я усетят.
12. Изпървом повелихме Ние да отказва да суче. И рече тя: "Да ви посоча ли семейство, което ще се грижи за него вместо вас и ще му бъде наставник?"
13. И така го върнахме на майка му, за да се радват очите є, да не скърби и да узнае, че обещанието на Аллах е истина. Ала повечето от тях не знаят.
14. И когато достигна своята зрелост и улегна, Ние му дадохме мъдрост и знание. Така награждаваме благодетелните.
15. И влезе той в града по време, когато жителите му нехаеха, и завари там двама мъже да се бият, единият от неговата общност, а другият от враговете му. Онзи, който бе от неговата общност, го извика на помощ срещу онзи, който бе от враговете му. И Муса го удари с юмрук и [неволно] го уби. Рече: "Това е дело на сатаната. Той е заблуждаващ, явен враг."
16. Рече: "Господи, аз угнетих себе си. Опрости ме!" И Той го опрости. Той наистина е Опрощаващия, Милосърдния.
(След като чул думите на Муса, извикалият за помощ погрешно си помислил, че Муса се кани и него да убие, затова го издал.)
17. Рече: "Господи, заради онова, с което Ти ме облагодетелства, никога не ще бъда опора за престъпниците."
18. На сутринта се озова в града, страхувайки се, дебнешком, и изведнъж онзи, който вчера се обърна към него за помощ, пак го повика. Муса му рече: "Ти си в явна заблуда."
19. И когато [Муса] поиска да нападне онзи, който е враг и на двамата, [другият] рече: "О, Муса, нима искаш да ме убиеш, както вчера уби човек? Ти искаш само да си деспот на земята, а не искаш да си от поправящите."
20. И дойде мъж от другия край на града устремен. Рече: "О, Муса, знатните се съветват за теб, да те убият. Напусни! Аз съм твой доброжелател."
21. И излезе оттам страхувайки се, дебнешком. Рече: "Господи, спаси ме от хората-угнетители!"
22. И когато се отправи по посока на Мадян, рече: "Надявам се моят Господ да ме насочи по правия път.
(Мадян е било селище извън властта на Фараона.)
23. И когато стигна до водата на Мадян, завари там група хора да поят [добитък]. И завари освен тях две жени да възпират [добитъка си]. Рече: "Какво ви се е случило?" Рекоха: "Не ще поим, докато пастирите не приключат. А баща ни е твърде стар."
24. И той напои [добитъка им] вместо тях. После се оттегли на сянка и рече: "Господи, нуждая се от благо, което да ми спуснеш."
25. И дойде при него едната от двете, пристъпвайки със свян. Тя рече: "Баща ми те кани да те възнагради, задето напои вместо нас." А когато той отиде при него и му разказа историята си, [бащата] рече: "Не се плаши! Избавил си се от хората-угнетители."
26. Едната от двете рече: "О, татко мой, наеми го! Най-добрия, когото можеш да наемеш, е силният, довереният."
27. Рече: "Искам да те оженя за една от двете ми дъщери, ако ми работиш осем години. А ако ги изпълниш до десет, то си е от теб. Но не искам да те затруднявам. И ако Аллах пожелае, ще разбереш, че съм от праведните."
28. Рече [Муса]: "Това е между мен и теб. Който и да изпълня от двата срока, няма да е бреме за мен. На онова, което говорим, Аллах е свидетел."
29. И когато Муса изпълни срока, и тръгна със семейството си, забеляза огън откъм планината. Рече на семейството си: "Постойте! Забелязах огън. Може да ви донеса оттам вест или главня, за да се сгреете!"
30. И когато стигна там, откъм десния склон на долината, в благословената местност, откъм дървото [откъдето излизаше огънят], бе призован: "О, Муса, Аз съм Аллах, Господът на световете!
31. Хвърли тоягата си!" И когато я видя да се вие като змия, той се обърна и побягна, без да поглежда назад. "О, Муса, приближи се и не се плаши! Ти си в безопасност.
32. Пъхни ръката си в джоба, ще я видиш сияйнобяла, без да я е засегнала болест. И прибери ръка към теб, за да не те е страх! Това са две доказателства от твоя Господ за Фараона и неговите знатни хора. Те са нечестивци."

33. Каза: “Господи, убих човек измежду тях и ме е страх да не ме убият.

34. А моят брат Харун е с по-красноречив език от мен. Изпрати го с мен за опора, та да ме подкрепя! Страхувам се да не ме вземат за лъжец.”

35. Каза Той: “Ще те подкрепим с брат ти и ще ви отредим власт, и не ще ви засегнат. С Нашите знамения вие и онези, които ви последват, ще победите.”

36. И когато Муса отиде при тях с Нашите ясни знамения, казаха: “Това е само измислена магия. И не сме чували за него от древните ни предци.”

37. А Муса каза: “Моят Господ най-добре знае кой е дошъл с Неговото напътствие и на кого принадлежи краят. Угнетителите не ще сполучат.”

38. И рече Фараонът: “О, знатни, аз не знам да имате друг бог освен мен. И ми разпали [пещ] за [тухли от] глина, о, Хаман, и ми построй кула, дано зърна бога на Муса! Ала аз го мисля за лъжец.”

39. И той, и войските му без право се възгордяха на земята. И смятаха, че не ще бъдат при Нас върнати.

40. И сграбчихме него и войските му, и ги издавихме в морето. Виж какъв бе краят на угнетителите!

41. И ги сторихме водители, призоваващи към Огъня. И в Деня на възкресението не ще им се помогне.

42. И ги сподирихме на този свят с проклятие, а в Деня на възкресението ще са от презрените.

43. И дадохме на Муса Писанието, след като погубихме първите поколения за прозрение на хората и за напътствие, и милост, за да се поучат!

44. Ти не бе откъм западната страна [на планината, о, Мухаммад], когато дадохме на Муса повелята и не бе свидетел.
(Тук се посочва, че Мухаммад, мир нему, не е бил на Синайската планина, а му е известено чрез откровение как Всевишният Аллах е удостоил Муса, мир нему, със Своето Слово.)

45. Ала Ние създадохме поколения и изминаха дълги години над тях. И не бе ти от обитателите на Мадян, да им четеш Нашите знамения, ала Ние изпращаме [вестите].

46. И не бе ти откъм планината, когато призовахме [Муса]. Ала е милост от твоя Господ да предупредиш хора, при които досега не е идвал предупредител, за да се поучат!...

47. А ако ли не щом ги сполетеше беда за онова, което преди са сторили, щяха да рекат: “Господи, защо не ни изпрати пратеник, та да последваме Твоите знамения и да станем вярващи?”

48. И когато при тях дойде истината от Нас, рекоха: “Защо не бе дадено същото, което бе дадено и на Муса?” А нима не отрекоха онова, което по-рано бе дадено на Муса? Рекоха: “Две магии, които си помагат.” И рекоха: “Ние в нито една не вярваме.”

49. Кажи: “Донесете книга от Аллах, по-напътваща от тях, да я последвам, ако говорите истината!”

50. А ако не ти откликнат, знай, че следват само страстите си! А кой е по-заблуден от онзи, който следва своята страст без напътствие от Аллах? Аллах не напътва хората-угнетители.

51. И направихме да стигне словото до тях, за да се поучат.

52. Онези, на които дадохме Писанието преди това, вярват в него.

53. И когато им бъде четен, казват: “Вярваме в него. Той е истината от нашия Господ. Ние бяхме отдадени на Аллах и преди това.”

54. Тези ще бъдат възнаградени два пъти, защото са търпеливи и отвръщат на злината с добрина, и от онова, което сме им дали за препитание, раздават.

55. И когато чуят празнословие, те се отдръпват от него и казват: “Нашите дела са си за нас, а вашите за вас. Мир вам! Ние не желаем да общуваме с невежите.”

56. Не ти напътваш, когото обичаш, а Аллах напътва когото пожелае. Той най-добре знае напътените.

57. И рекоха [неверниците]: “Ако последваме с теб напътствието, ще ни бъде отнета нашата земя.” Нима не ги укрепихме на сигурно, свещено място, към което биват събирани всякакви плодове за препитание от Нас. Ала повечето от тях не знаят.

58. И колко селища погубихме от онези, които се възгордяваха заради своето благоденствие! Ето жилищата им необитаеми след тях, освен за кратко. Ние ги наследихме.

59. Твоят Господ не ще погуби селищата, докато не проводи в главното от тях пратеник, да им чете Нашите знамения. И погубваме селищата само когато обитателите им станат угнетители.

60. И каквото и да ви се даде, то е наслада за земния живот и негова украса. Ала онова, което е при Аллах, е най-доброто и вечното. Нима не проумявате?

61. И дали онзи, комуто обещахме хубаво обещание и той непременно ще го получи, е като онзи, комуто дадохме да се понаслади с насладата на земния живот, а после, в Деня на възкресението, ще е сред доведените [за наказание]?

62. В този Ден Той ще ги призове и ще каже: “Къде са онези, за които твърдяхте, че са Мои съдружници?”

63. Онези, срещу които се сбъдне словото, ще рекат: “Господи наш, тези са, които ние заблудихме. Заблудихме ги, както и сами се заблудихме. Невинни сме пред Теб. Те не са служили на нас.”

64. И ще им бъде казано: “Призовете своите съдружници!” И ще ги призоват, и не ще им откликнат, и ще видят мъчението. О, да бяха напътени!

65. В този Ден Той ще ги призове и ще каже: “Какво отвърнахте на пратениците?”

66. Ще помръкнат всички техни доводи в този Ден и дори не ще се питат един друг.

67. А който се покае и повярва, и върши праведни дела, той ще бъде от сполучилите.

68. Твоят Господ сътворява каквото пожелае и Той избира. Не е техен изборът. Пречист е Аллах, превисоко е над онова, с което Го съдружават!

69. Твоят Господ знае какво потулват сърцата им и какво разкриват.

70. Той е Аллах. Няма друг бог освен Него. Славата принадлежи Нему и в земния живот, и в отвъдния. Негово е отсъждането и при Него ще бъдете върнати.

71. Кажи: “Как мислите, ако Аллах стори нощта дълговечна за вас до Деня на възкресението, кой бог освен Аллах ще ви донесе светлина? Нима не чувате?”
72. Кажи: “Как мислите, ако Аллах стори деня дълговечен за вас до Деня на възкресението, кой бог освен Аллах ще ви донесе нощ, за да си почивате в нея? Нима не виждате?
73. От милост към вас Той стори нощта и деня, за да си почивате в нея и да търсите от Неговата благодат, и за да сте признателни!”
74. В Деня Той ще ги призове и ще каже: “Къде са онези, за които твърдяхте, че са Мои съдружници?”
75. И ще извадим от всяка общност по един свидетел, и ще речем: “Дайте своя довод!” И ще узнаят, че истината принадлежи на Аллах. И ще изчезне от тях онова, което са измисляли.
(Свидетелите, които ще бъдат избрани и призовани от всеки народ, са пророците, изпратени на тези народи.)

76. Карун бе от народа на Муса и ги потискаше. Но Ние му дадохме от съкровищата толкова, че група силни мъже едвам носеха ключовете му. Неговият народ му рече: “Не ликувай! Аллах не обича ликуващите [заради богатство].
(Карун бил братовчед на пророка Муса, мир нему. Първоначално той повярвал в пророка, но поради алчността и завистта си поел пътя на лицемерието, което станало причина за неговата гибел.)
77. И чрез онова, което Аллах ти е дал, се стреми към отвъдния дом, и не забравяй своя дял от земния живот, и върши добро, както Аллах ти е сторил добро! И не се стреми към развала по земята! Аллах не обича сеещите развала.”
(И в поуките, които съдържа разказът за притежаващия съкровища Карун, и в повелята на Свещения Коран да не забравяме своя дял от земния живот, се влага значението, което Islямът отдава на усилията, полагани от хората на този свят. Наред с това следващите знамения разкриват бедите, които донася пълното потапяне в земния живот. Коранът препоръчва среден път, който да балансира между близките цели и високите идеали. Човек може да стане предводител и в добро, и в зло, и в зависимост от това го очаква различен край. Достоверен хадис, предаден от Муслим, разяснява този проблем: “Който стане водител в дело, прието от Исляма, и се превърне в път, той ще получи награда за извършеното от него благородно дело, така и всички негови последователи ще получат пълната си награда. А който стане водител в дело, отхвърлено от Исляма, и се превърне в път, над него тегне грехът от извършеното зло, така и над всички негови последователи напълно тегне грехът.”)

78. Рече: “Всичко това ми бе дадено само заради моето знание.” А не знаеше ли той, че Аллах погуби от поколенията преди него и по-силни, и по-богати? И не ще бъдат разпитвани престъпниците за греховете им.
79. И се показваше той пред своя народ с разкоша си. Онези, които желаеха земния живот, казваха: “О, да имахме и ние същото, което е дадено на Карун! Той има щастлива съдба.”
80. А дарените със знанието казваха: “Горко ви! Най-доброто е наградата на Аллах за онзи, който вярва и върши праведни дела. Но ще я получат само търпеливите.”
81. И сторихме земята да погълне него и дома му. И нито имаше кой да го защити от Аллах, нито можеше сам да се защити.
82. А на сутринта онези, които довчера завиждаха на положението му, казаха: “Ах, наистина Аллах увеличава препитанието за когото пожелае от Своите раби и Той го стеснява. Ако Аллах не бе ни пощадил, би сторил [земята] и нас да погълне. Ах, неверниците никога не сполучват!”
83. Ще отредим Отвъдния дом за онези, които нито искат да се възгордяват на земята, нито да рушат. Краят принадлежи на богобоязливите.
84. Който дойде с добрина, ще има по-голяма от нея, а който дойде със злина на вършещите злини ще се въздаде само за онова, което са извършили.
85. Онзи, който ти възложи Корана, Той ще те върне към Мястото на завръщането. Кажи [о, Мухаммад]: “Моят Господ най-добре знае кой е донесъл напътствието и кой е в явна заблуда.”
(Смята се, че това знамение е низпослано при Преселението от Мека в ал-Медина. Посочва се, че Пророка, мир нему,ще се върне отново в родното си място Мека, където е бил несправедливо угнетяван и откъдето е бил прокуден. Под “Мястото на завръщането” се подразбират и висините на небесните селения.)

86. И не си се надявал, че на теб ще бъде поверена Книгата, но това е милост от твоя Господ. Никога не поддържай неверниците!
87. И да не те възпират от знаменията на Аллах, след като са ти низпослани! И призовавай към своя Господ, и никога не бъди от съдружаващите!
88. И не призовавай друг бог заедно с Аллах! Няма друг бог освен Него! Всичко погива освен Него. Негово е отсъждането и при Него ще бъдете върнати.

29.

СУРА ПАЯКЪТ
(АЛ-АНКАБУТ)

Меканска, с изключение на знамения от 1 до 14, които са медински. Съдържа 69 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Мим.
2. Нима хората смятат, че ще бъдат оставени да казват: “Повярвахме!”, без да бъдат изпитвани?
3. Вече изпитахме онези преди тях. Аллах знае кои говорят истината и знае лъжците.
4. Или онези, които вършат злини, смятат да ни убягнат? Колко лошо отсъждат!
5. За който се надява да срещне Аллах срокът от Аллах непременно ще настъпи. Той е Всечуващия, Всезнаещия.
6. А който се бори, единствено за себе си се бори. Аллах не се нуждае от световете.
7. А които вярват и вършат праведни дела, ще отмахнем от тях лошите им постъпки и ще им въздадем според най-хубавото от онова, което са извършили.

8. И повелихме на човека да се отнася добре с родителите си. А ако те принуждават да съдружаваш с Мен онова, за което нямаш знание, не им се покорявай! Към Мен е вашето завръщане и Аз ще ви известя какво сте вършили.
9. А които вярват и вършат праведни дела, непременно ще ги въведем сред праведните.
10. Някои хора казват: "Повярвахме в Аллах!", но ако пострадат в името на Аллах, приемат изпитанието от хората като наказание от Аллах. А когато дойде подкрепа от твоя Господ, казват: "Ние бяхме заедно с вас!" Нима Аллах не знае най-добре това, което е в гърдите на създанията?
11. Наистина Аллах знае вярващите и знае лицемерите.
12. Неверниците казват на вярващите: "Следвайте нашия път и ние ще понесем прегрешенията ви!" Ала не ще понесат нищо от прегрешенията им. Те са лъжци.
13. Наистина те ще носят своето бреме и друго бреме заедно със своето, и ще бъдат питани в Деня на възкресението за това, което са измисляли.
(В предходното знамение се казва, че неверниците не ще понесат възмездието за чужд грях, а сега се добавя, че ще понесат и греховете на отклонилите се от правия път. Тук не съществува противоречие. Когато двете знамения се разглеждат като цялост, става ясно, че на никого не е по силите да опрости чужд грях, дори ако реши да отговаря за делата на друг човек. Онези, които отклоняват от правия път, ще понесат многократно по-голямо наказание, но и онези, които са се заблудили, не ще бъдат освободени от отговорност.)

14. И изпратихме Нух при неговия народ, и той прекара сред тях хиляда години без петдесет. И ги грабна потопът, както угнетяваха.
15. И спасихме него и обитателите на Ковчега, и го сторихме знамение за световете.
16. И [изпратихме] Ибрахим, който рече на своя народ: "Служете на Аллах и бойте се от Него! Това е най-доброто за вас, ако проумявате.
17. Служите не на Аллах, а само на идоли, и измисляте лъжа. Тези, на които служите вместо на Аллах, не могат да ви дадат препитание, затова от Аллах търсете препитанието, на Него служете и Му бъдете признателни! При Него ще бъдете върнати."
18. И ако взимате за лъжа, то и други общности преди вас взимаха за лъжа. Дълг за Пратеника е само ясното послание.
19. Не виждат ли как Аллах начева творението, после го повтаря? За Аллах това е лесно.
20. Кажи: "Вървете по земята и вижте как Той начева творението! Така Аллах ще го пресъздаде в отвъдния живот. Аллах за всяко нещо има сила.
21. Наказва Той когото пожелае и помилва когото пожелае, и при Него ще бъдете върнати.
22. И не можете да възпирате нито на земята, нито на небето. И освен Аллах нямате нито покровител, нито избавител."
23. А които не вярват в знаменията на Аллах и в срещата с Него, тези ще изгубят надежда за Моето милосърдие и за тях ще има болезнено мъчение.
24. И отговорът на народа му бе само да кажат: "Убийте го или го изгорете!" А Аллах го спаси от Огъня. В това има знамения за хора вярващи.
25. И рече: "Вместо Аллах приехте идоли само заради приятелството между вас в земния живот. После, в Деня на възкресението, ще се отречете един от друг и ще се проклинате един друг. И Огънят ще е вашето място, и не ще имате избавители."
26. И му повярва Лут, и рече: "Аз ще се преселя при своя Господ. Той е Всемогъщия, Премъдрия."
(Лут е братов син на пророка Ибрахим и тъй като сам е пророк, не можем да допуснем, че е бил неверник, а после е повярвал. В знамението се посочва, че първият, който признал Ибрахим за пророк, е Лут, мир нему. Казват, че Ибрахим тръгнал от село Куса, вероятно родното му място, придружен от съпругата си Сара и пророка Лут. Запътил се към Харан, оттам отишъл в Дамаск и накрая в Палестина. Лут се спуснал на юг към място, наречено Содом. Знамението се тълкува според това предание, но може да се схване и в смисъл, че той намерил подслон при своя Господ.)

27. И го дарихме с Исхак и Якуб, и отредихме за потомците му пророчеството и Писанието, и го възнаградихме в земния живот. И в отвъдния е сред праведниците.
28. И [изпратихме] Лут, който рече на своя народ: "Вие вършите скверността. Не ви изпревари в това никой народ.
29. Нима при мъжете ходите и дебнете по пътищата, и вършите порицаваното, където се събирате?" А отговорът на народа му бе само да кажат: "Донеси ни мъчението на Аллах, ако говориш истината!"
30. Каза: "Господи, подкрепи ме срещу хората, сеещи развала!"
31. И когато Нашите пратеници [-ангели] отидоха с радостната вест при Ибрахим, казаха: "Ние ще погубим обитателите на това селище. Неговите обитатели са угнетители."
32. Каза: "Но сред тях е Лут." Казаха: "Ние най-добре знаем кой е сред тях. Ще спасим него и семейството му без неговата жена. Тя ще бъде от оставащите."
33. И когато Нашите пратеници дойдоха при Лут, домъчня му заради тях и му прималя за тях. Казаха: "Не се страхувай и не тъгувай! Ние ще спасим теб и твоето семейство без жена ти. Тя ще бъде от оставащите.
(Вж. 11: 77. Пратениците дошли, преобразени като хора. Пророкът Лут не могъл да разбере, че това са ангели. Имали вид на нежни юноши и той се разтревожил, да не би неговите сънародници да се държат непристойно с тях. Тогава ангелите се намесили.)
34. Ще стоварим върху обитателите на това селище напаст от небето, защото са нечестивци."
35. И оставихме от това ясен знак за хора проумяващи.

36. И при мадйанитите брат им Шуайб... И каза: "О, народе мой, служете на Аллах и се надявайте на Сетния ден, и не сейте по земята развала!"

37. Но го взеха за лъжец и ги обхвана сътресението, и осъмнаха безжизнени в домовете си.

38. И [погубихме също] адитите, и самудяните... Това ви се изясни от [руините на] жилищата им... И сатаната разкраси за тях делата им, и ги възпря от пътя, въпреки че бяха прозорливи.

39. И Карун, и Фараона, и Хаман... Муса дойде при тях с ясните знаци, но те се възгордяха на земята. Ала не ни убягнаха.

40. И всекиго сграбчихме заради неговия грях. Срещу някои пратихме ураган, а някои обзе Викът, а някои сторихме земята да ги погълне, а някои удавихме. Не Аллах ги угнетява, а те сами себе си угнетяват.
41. Онези, които взимат за покровители други освен Аллах, приличат на паяка. Той си прави дом, но най-слабият от домовете е домът на паяка, ако проумяват.
42. Каквото и да зовете вместо Него, Аллах го знае. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
43. Даваме Ние тези примери на хората, но ги проумяват само знаещите.
44. Аллах сътвори небесата и земята с мъдрост. В това има знамение за вярващите.
45. Чети онова, което ти бе разкрито от Книгата! И отслужвай молитвата! Молитвата предпазва от покварата и порицаваното. Най-великото е споменаването на Аллах. Аллах знае какво правите.
46. И спорете с хората на Писанието само по най-хубавия начин, но не и с онези от тях, които угнетяват, и кажете: "Вярваме в низпосланото на нас и в низпосланото на вас. Нашият Бог и вашият Бог е един и същ. Ние сме Нему отдадени."
47. И така низпослахме на теб Книгата. Онези, на които дадохме Писанието, вярват в нея, а и някои от тези вярват в нея. Само неверниците отричат Нашите знамения.
48. Преди нея ти нито книга можеше да четеш, нито да пишеш с десницата си. Иначе празнодумците щяха да се усъмнят.
(Тук се разкрива истината за "неграмотността" на Пророка в буквалния смисъл това, че не владее четмото и писмото. След като дори за неграмотния Пророк твърдят, че си е съчинил Корана и отричат очевидни чудеса, съдружаващите биха имали повече основания за своите клевети, ако Пратеника на Аллах, мир нему, можеше да чете и пише.)
49. Да, това са ясни знамения, запечатани в сърцата на дарените със знание. Само угнетителите отричат Нашите знамения.
50. И рекоха [неверниците]: "Защо не му бяха низпослани и други знамения от неговия Господ?" Кажи: "Знаменията са само от Аллах, а аз съм само явен предупредител."
51. Не им ли бе достатъчно, че ти низпослахме Книгата, която се чете пред тях? В това има милост и поучение за хора вярващи.
52. Кажи: "Достатъчен е Аллах за свидетел между мен и вас. Той знае всичко на небесата и на земята." А които вярват в лъжата и не вярват в Аллах, те са губещите.
53. И искат от теб [о, Мухаммад] да ускориш мъчението. И ако нямаше определен срок, мъчението щеше да ги сполети. А то ще ги връхлети внезапно, без да усетят.
54. И искат от теб да ускориш мъчението. А Адът обгръща неверниците
55. в Деня, когато мъчението ще ги обхване отгоре и изпод краката им. И ще каже Той: "Вкусете онова, което сте вършили!"
56. О, Мои вярващи раби, обширна е земята Ми, затова където и да сте, единствено на Мен служете!
(Смята се, че това знамение било низпослано за подложените на мъчения мекански мюсюлмани. То призовава към преселване там, където служенето на Аллах може да се извършва в безопасност и на спокойствие. Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, е казал: "Който се пресели от едно място на друго в името на религията, той е заслужил Рая.")
57. Всяка душа ще вкуси смъртта. После при Нас ще бъдете върнати.
58. Които вярват и вършат праведни дела, ще ги настаним във висините на Рая, сред който реки текат. Там ще пребивават вечно. Как прекрасна е наградата за дейните,
59. които са търпеливи и на своя Господ се уповават!
60. И колко твари има, които не си набавят препитанието Аллах дава препитание и на тях, и на вас. Той е Всечуващия, Всезнаещия.
61. А ако ги попиташ кой е сътворил небесата и земята, и е подчинил слънцето и луната, ще рекат: "Аллах!" Тогава защо биват подлъгвани?
62. Аллах увеличава препитанието комуто пожелае от Своите раби и Той му го намалява. Аллах всяко нещо знае.
63. И ако ги попиташ кой изсипва вода от небето и с нея съживява земята след нейната смърт, ще кажат: "Аллах!" Кажи: "Слава на Аллах!" Ала повечето от тях не проумяват.
64. Този, земният живот, е само забава и игра. А Сетният дом е вечният, ако знаят.
65. И когато се качат на кораб, те зоват Аллах, предани Нему в религията. А щом Той ги спаси към сушата, ето ги пак съдружават,
66. за да отрекат онова, което сме им дали, и за да се наслаждават, но ще узнаят...
67. Не виждат ли, че Ние сторихме [Мека] свещено, сигурно място, а хората около тях биват похищавани? Нима в измамата вярват, а благодатта на Аллах отричат?
68. И кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах и взима за лъжа истината, когато дойде при него? Нима не е в Ада мястото на неверниците?
69. А които се борят в Наше име, непременно ще ги водим по Нашите пътища. Аллах е с благодетелните.

30.

СУРА РОМЕИТЕ
(АР-РУМ)

Меканска, с изключение на знамение 17, което е мединско. Съдържа 60 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Мим.

2. Ромеите бяха победени
3. на най-близката земя. Но след поражението им те ще победят
4. след няколко години. На Аллах е повелята и преди, и след това. В този ден вярващите ще ликуват
5. с помощта на Аллах. Помага Той комуто пожелае. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
6. Обещано е от Аллах. Аллах не нарушава Своето обещание, ала повечето хора не разбират.
(Абу Бакр, Аллах да е доволен от него, повярвал в това истинно обещание на Всевишния Аллах и казал на съдружаващите, които се радвали на победата на персите-зороастрийци: “Аллах няма да позволи вашата радост да трае дълго, защото Той изпрати вест, че в рамките на няколко години византийците отново ще победят.” Обзаложили се на десет камили, че до три години византийците ще претърпят поражение. Абу Бакр разказал за случилото се на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Той пояснил, че думата “бид” “няколко години” означава период между три и девет години, затова предложил и периодът, и броят на камилите да се увеличат. Отново се обзаложили, вече на сто камили, че византийците ще бъдат победени до девет години. Както се съобщава в достоверните хадиси на ат-Тирмизи, дните на битката при Бадр съвпаднали с победата на византийците във войната им срещу персите. Така обещанието на Аллах се сбъднало. Абу Бакр получил спечелените при облога камили и като изпълнил заръката на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, ги раздал на бедните.)

7. Те добре познават земния живот, ала нехаят за отвъдния.
8. Нима не размишляват за себе си? Аллах сътвори небесата и земята, и всичко между тях с мъдрост и за определен срок. А повечето хора не вярват в срещата със своя Господ.
9. И не ходят ли по земята, за да видят какъв бе краят на онези преди тях? Бяха по-силни от тях и повече се възползваха от земята, и я населяваха по-дълго, отколкото я населяват те. И Нашите пратеници дойдоха при тях с ясните знаци. Не Аллах ги угнетява, а те себе си угнетяват.
10. После лош ще бъде краят за онези, които злосторстват, защото взимат за лъжа знаменията на Аллах и им се подиграват.
11. Аллах начева творението, после Той ще го повтори, после при Него ще бъдете върнати.
12. В Деня, когато настане Часът, отчаянието ще обхване престъпниците.
13. И не ще имат застъпници сред онези, които те са съдружавали, и от съдружаваните ще се отрекат.
14. В Деня, когато настане Часът, в този Ден ще се разделят.
15. Онези, които вярват и вършат праведни дела, ще бъдат възрадвани в Градината.
16. А онези, които не вярват и взимат за лъжа Нашите знамения и срещата с Нас в отвъдния живот, те ще бъдат въведени в мъчението.
17. Прославяйте Аллах, когато замръквате и когато осъмвате!
18. За Него е прославата на небесата и на земята, и по мрак, и по пладне!
(Както предава Абдуллах, син на Аббас, Аллах да е доволен от двамата, в това знамение се съобщава за петкратната молитва. Повечето ислямски богослови са на мнение, че петкратната молитва е предписана именно в Мека.)

19. Той изважда живото от мъртвото и изважда мъртвото от живото, и съживява земята след нейната смърт. Така и вие ще бъдете извадени [от гробовете].
20. И от Неговите знамения е, че ви сътвори от пръст, после ето ви хора, които се множат!
21. И от Неговите знамения е, че сътвори за вас съпруги от самите вас, за да намерите спокойствие при тях, и стори помежду ви любов и милост. В това има знамения за хора мислещи.
22. И от Неговите знамения е сътворяването на небесата и на земята, и разнообразието на езиците и цветовете ви. В това има знамения за знаещите.
23. И от Неговите знамения е сънят ви нощем и денем и стремежът ви към Неговата благодат. В това има знамения за хора чуващи.
24. И от Неговите знамения Той ви показва мълнията за страх и надежда. И изсипва от небето вода, с която съживява земята след нейната смърт. В това има знамения за хора проумяващи.
25. И от Неговите знамения е, че небето и земята стоят по Негова повеля. После, когато ви призове, ето ви от земята излизате.
26. Негови са всички на небесата и на земята. Всички на Него се подчиняват.
27. Той е, Който начева творението, после ще го повтори, а това е още по-лесно за Него. Негово е върховенството на небесата и на земята. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
28. Той ви дава пример от самите вас. Нима имате сред владените от вашите десници съдружници в препитанието, което ви даваме, та в него да сте равни, и да се страхувате от тях, както се страхувате от самите себе си? Така обясняваме знаменията за хора проумяващи.
(Хората не приемат равноправие и съдружие в собствеността дори с робите си, които са от същия биологически вид и притежават сходни природни качества. Как тогава се приписват съдружници на Всевишния Аллах, Който няма равен и подобен на Себе Си. Отбелязва се, че знаменията на Корана са насочени към мислещите хора.)

29. Да, онези, които угнетяват, следват своите страсти в неведение. А кой може да напъти онзи, когото Аллах оставя в заблуда? Няма за тях закрилници.
30. И обърни своето лице към религията правоверен, към природата, според която Аллах е създал хората! Религията на Аллах е неизменна. Тя е правата вяра. Ала повечето хора не разбират.
(“Правоверни” “ханифи” *са наричани последователите на монотеизма, изповядван и от пророка Ибрахим. Според хадис, предаден от ал-Бухари, всяко дете се ражда мюсюлманин по природа, впоследствие майка му и баща му го превръщат в юдей, християнин или зороастриец. Споменатата в знамението божествена природа разкрива, че Аллах създава хората с вярата в единния Бог по рождение.)*
31. Върнете се към Него с покаяние! И бойте се от Него, и отслужвайте молитвата, и не бъдете от съдружаващите
32. от онези, които разделиха своята религия и станаха на части! Всяка група ликува с онова, което е у нея.
33. И щом беда засегне хората, те зоват своя Господ, връщайки се към Него с покаяние. А когато Той им даде да вкусят милост от Него, ето част от тях съдружават със своя Господ,
34. за да отрекат онова, което Ние сме им дали. Наслаждавайте се ще узнаете!

35. Или им низпослахме довод и той им казва да Го съдружават?
36. И ако дадем на хората да вкусят милост, радват є се. А щом ги сполети злина заради онова, което ръцете им са сторили преди, ето ги отчайват се.
37. Не виждат ли, че Аллах увеличава препитанието комуто пожелае, и Той го намалява? В това има знамения за хора вярващи.
38. И отдавай на роднината правото му, и на нуждаещия се, и на пътника [в неволя]! Това е най-доброто за онези, които искат да видят Лика на Аллах. Те са сполучилите.
39. Не очаквайте при Аллах богатство за онова, което давате с лихва, за да се обогатите от имотите на хората, а за онова, което давате като милостиня *закат*, искайки да видите Лика на Аллах. На тези ще се умножи.
40. Аллах е, Който ви сътворява, после ви дава препитание, после ви прибира душите, после ще ви съживи. Има ли сред съдружаваните от вас някой способен да направи нещо такова? Пречист е Той, превисоко е над това, с което Го съдружават!
41. Разрухата по сушата и в морето се появи заради онова, което ръцете на хората сториха, за да ги накара Той да вкусят част от онова, което са извършили, и за да се покаят.
42. Кажи: "Ходете по земята и вижте какъв бе краят на предишните хора! Повечето от тях бяха съдружаващи."
43. И обърни лицето си към правата вяра, преди да дойде неизбежният Ден от Аллах! В този Ден ще бъдат разделени:
44. който е неверник, против него е неверието му, а които вършат праведни дела, за себе си готвят,
45. за да възнагради Той от Своята благодат онези, които вярват и вършат праведни дела. Той не обича неверниците.
46. И от Неговите знамения е, че изпраща ветровете като благовестници, и за да ви даде да вкусите от милостта Му, и за да плават корабите според Неговата воля, и за да търсите от Неговата благодат. И за да сте признателни!
47. И преди теб изпращахме Ние пратеници при техните народи и им донасяха ясните знаци, и отмъстихме на онези, които престъпваха, и Наш дълг бе да подкрепим вярващите.
48. Аллах е, Който праща ветровете, та надигат облаци, и ги разстила по небето, както пожелае, и ги натрупва, и виждаш как дъждът излиза от тях. И щом ги изсипе над когото пожелае от Своите раби, ето ги радват се,
49. въпреки че бяха отчаяни, преди да им бъде изпратен.
50. И виж следите от милостта на Аллах! Как съживява земята след нейната смърт! Той е, Който ще съживи мъртвите. Той над всяко нещо има сила.
51. А ако им пратим вятър и видят посева пожълтял, те ще останат неверници и след това.
52. Ти не можеш да накараш мъртвите да чуят, нито глухите да чуят зова, щом обърнат гръб.
53. И не можеш изведеш слепите от заблудата им. Ще те чуят само тези, които вярват в Нашите знамения. Тези са отдадените на Аллах.
54. Аллах е, Който ви сътвори немощни, после след немощ ви даде сила, после след силата немощ и посивяване. Сътворява Той каквото пожелае. Той е Всезнаещия, Всемогъщия.
55. В Деня, когато настане Часът, престъпниците ще се кълнат, че са пребивавали [на земята] не повече от час. Така са били подлъгани.
56. А дарените със знанието и с вярата ще кажат: "Пребивавахте според предписанието на Аллах до Деня на възкресението. Това е Денят на възкресението, ала вие не съзнавахте."
57. В този Ден не ще помогне на угнетителите тяхното извинение и не ще им бъде позволено покаяние.
58. Дадохме вече на хората всякакви примери в този Коран. И ако им донесеш знамение, неверниците ще рекат: "Вие сте само празнодумци."
59. Така Аллах запечатва сърцата на онези, които не съзнават.
60. И търпи! Обещанието на Аллах е истинно. И да не те разколебават онези, които не са убедени!

31.

СУРА ЛУКМАН
(ЛУКМАН)

Меканска, с изключение на знамения 27, 28 и 29, които са медински. Съдържа 34 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Мим.
2. Тези са знаменията на мъдрата Книга
3. напътствие и милост за благодетелните,
4. които отслужват молитвата и дават милостинята *закат*, и за отвъдния живот са убедени.
5. Тези са напътени от своя Господ и тези са сполучилите.
6. А сред хората някой купува слова за забавление, за да отклонява в неведение от пътя на Аллах и да го взимат на присмех. За тези има унизително мъчение.
(Според преданието това знамение е низпослано във връзка с един мъж на име Надир ибн Харис, който купувал и донасял книги с персийски приказки, и се обръщал към меканците с думите: "Мухаммад ви разказва историята за адитите и самудяните, а аз ще ви чета приказки за гърците и персите." Като забавлявал съдружаващите, той се стремял да отклони хората от слушането на Свещения Коран.)
7. И когато Нашите знамения му биват четени, той се отвръща високомерно, сякаш не ги чува, сякаш е оглушал. Възвести го за болезнено мъчение!
8. За онези, които вярват и вършат праведни дела, са Градините на блаженството,
9. там ще пребивават вечно истинно обещание от Аллах. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
10. Сътвори Той небесата без видима за вас опора и положи върху земята непоклатими планини, за да не се люлее с вас, и пръсна по нея всякакви животни. И изсипваме вода от небето, и караме с нея да поникват всякакви полезни видове.

11. Това е творението на Аллах. Покажете Ми какво са сътворили другите, а не Той! Да, угнетителите са в явна заблуда.
12. И дадохме на Лукман мъдростта: "Бъди признателен на Аллах! Който е признателен, за себе си е признателен. А който е неблагодарен Аллах е над всяка нужда, всеславен."
13. И рече Лукман на сина си, поучавайки го: "О, синко мой, не съдружавай с Аллах! Съдружаването е огромен гнет."
14. И повелихме на човека да се отнася добре с родителите си... Носи го майка му в слабост връз слабост и го отбива в две години. Бъди признателен на Мен и на родителите си! Завръщането е при Мен.
15. А ако те принуждават да съдружаваш с Мен онова, за което нямаш знание, не им се покорявай! И бъди добър с тях в земния живот, и следвай пътя на онзи, който се е насочил към Мен! После вашето завръщане е към Мен и ще ви известя какво сте вършили.
16. "О, синко мой, всяко твое дело, дори и да е с тежест на синапено зърно, и то да е в скала, или да е на небесата, или на земята, Аллах ще го покаже. Аллах е всепроникващ, сведущ.
17. О, синко мой, отслужвай молитвата и повелявай одобряваното, и възбранявай порицаваното, и бъди търпелив към онова, което те сполети! Това е от решителните дела.
18. И не криви лице пред хората, и не върви по земята с високомерие! Аллах не обича никой горделивец, самохвалец.
19. И бъди умерен в своята походка, и снижавай своя глас! Най-противният от гласовете е магарешкият глас."
20. Не виждате ли, че Аллах подчинява за вас всичко на небесата и всичко на земята, и щедро ви дава Своята благодат и явна, и скрита? А някои от хората спорят за Аллах, без да имат нито знание, нито напътствие, нито просветляващо писание.
21. И когато им се каже: "Следвайте онова, което Аллах е низпослал!", казват: "Не, ще следваме онова, с което заварихме предците си." Ала нима и ако сатаната ги е зовял към мъчението на Пламъците?
22. А който се отдава на Аллах и благодетелства, той се е хванал за най-здравата връзка. При Аллах е завръщането на делата.
23. А който не вярва, да не те наскърбява неверието му! Към Нас е тяхното завръщане и ще им известим какво са вършили. Аллах знае съкровеното в сърцата.
24. Даваме им да се насладят малко, после ще ги подкараме към тежко мъчение.
25. И ако ги попиташ кой е сътворил небесата и земята, непременно ще рекат: "Аллах!" Кажи: "Слава на Аллах!" Ала повечето от тях не съзнават.
26. На Аллах е всичко на небесата и на земята. Аллах е Пребогатия, Всеславния.
27. И ако всички дървета на земята станат калеми, и в морето придойдат още седем морета [мастило], няма да се изчерпят Словата на Аллах. Аллах е всемогъщ, премъдър.
28. Вашето сътворяване и вашето възкресяване е само като на една душа. Аллах е всечуващ, всезрящ.
29. Нима не виждаш, че Аллах въвежда нощта в деня и въвежда деня в нощта, и подчинява слънцето и луната, всяко да се движи до определен срок, и че за вашите дела Аллах е сведущ?
30. Така е, защото Аллах е Истината и защото всичко, което зоват вместо Него, е лъжа, и защото Аллах е Всевишния, Превеликия.
31. Нима не виждаш, че корабите плават по морето с милостта на Аллах, за да ви покаже Той от Своите знамения? В това има знамения за всеки многотърпелив, признателен.
32. И щом ги покрият вълни като сенчести планини, те зоват Аллах, предани Нему в религията. А щом Той ги спаси на сушата, някои от тях са въздържани. Отрича Нашите знамения не друг, а всеки изменник, неблагодарник.
33. О, хора, бойте се от вашия Господ и се страхувайте от Деня, в който родител не ще бъде от полза за своята рожба, нито детето ще бъде от полза за своя родител! Обещанието на Аллах е истинно. И никога да не ви подмами земният живот, и никога най-измамният да не ви подмами за Аллах!
34. Единствено при Аллах е знанието за Часа. Той изсипва дъжда и знае какво има в утробите. И никой не знае какво ще придобие утре, и никой не знае къде ще умре. Аллах е всезнаещ, сведущ.

32.

СУРА ПОКЛОНЪТ
(АС-САДЖДА)

Меканска, с изключение на знамения от 16 до 20, които са медински. Съдържа 30 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Алиф. Лам. Мим.
2. Низпославането на Книгата без съмнение в нея е от Господа на световете.
3. А [неверниците] казват: "Той я е измислил!" Не, тя е истината от твоя Господ, за да предупредиш народ, при който дотогава не е идвал друг предупредител, та да бъдат напътени.
4. Аллах е, Който сътвори небесата и земята, и всичко между тях в шест дни. После се въздигна [безподобен] Той на Трона. Нямате освен Него друг покровител, нито застъпник. Не ще ли се поучите?
5. Той управлява делата от небето до земята, после те се въздигат към Него в един Ден, колкото хиляда години, според вашето броене.
6. Той е Знаещия и скритото, и явното, Всемогъщия, Милосърдния,
7. Който сътвори със съвършенство всяко нещо и начена сътворяването на човека от глина.
8. После Той сътвори потомството му от капка нищожна вода.

9. После го осъразмери и му вдъхна от Своя дух. И стори за вас слуха и зрението, и сърцата. Колко малко сте признателни!
10. И рекоха: "Нима след като изчезнем в земята, наистина ще бъдем сътворени отново?" Да, в срещата със своя Господ те не вярват.
11. Кажи: "Ще ви прибере душите Ангелът на смъртта, комуто сте възложени. После към вашия Господ ще бъдете върнати."
12. Ако видиш как престъпниците свеждат глави пред своя Господ: "Господи наш, видяхме и чухме! Върни ни, за да сторим праведни дела! Ние вече сме убедени."
13. Ако пожелаехме, щяхме да дадем на всекиго неговото напътствие. Но ще се потвърди Словото Ми ще напълня Ада с джинове и хора заедно.
14. "Вкусете, защото забравихте срещата в този ваш Ден! Забравяме ви и Ние. Вкусете вечното мъчение заради онова, което сте извършили!"
15. Вярват в Нашите знамения само онези, които щом им се спомене за тях, падат, свеждайки чела до земята в *суджуд* и прославят с възхвала своя Господ, и не се възгордяват.
(В хадис, предаден от Абу Хурайра, Аллах да е доволен от него, се казва: "Когато човек прочете знамение за покланянето в суджуд *и отиде да се поклони, сатаната се оттегля плачейки с думите: "Горко ми! На човека бе повелено да се поклони, той се подчини и получи Рая. И на мен бе повелено да се поклоня, ала аз се възпротивих и завърших в Огъня.")*

16. И напускат постелите си, и със страх и копнеж зоват своя Господ, и от онова, което сме им дали, раздават.
17. Никой не знае каква радост за окото е скрита за тях въздаяние за онова, което са вършили.
(Тук много лаконично се разкрива невъзможността да се опише райската благодат, която Всевишният Аллах е подготвил за Своите любими раби. Земното ни човешко въображение е твърде ограничено, за да си представи небесните дарове.)

18. Нима онзи, който вярва, е като онзи, който е нечестивец? Не са равни те.
19. Които вярват и вършат праведни дела, техни са Градините на обителта гостоприемство за онова, което са вършили.
20. А които са нечестивци, мястото им е Огънят. Всякога, щом поискат да излязат от него, ще бъдат връщани там. И ще им се казва: "Вкусете мъчението на Огъня, който взимахте за лъжа!"
21. И им даваме да вкусят от най-близкото мъчение преди най-голямото мъчение, за да се покаят.
22. И кой е по-голям угнетител от онзи, комуто се напомнят знаменията на неговия Господ, а после той се отвръща от тях? Отмъщаваме Ние на престъпниците.
23. И дадохме на Муса Писанието: "Не се съмнявай в срещата с Него!" И го сторихме напътствие за синовете на Исраил.
24. И когато бяха търпеливи, и в Нашите знамения се бяха убедили, сторихме от тях водители, напътващи според Нашата повеля.
25. В Деня на възкресението твоят Господ ще отсъди между тях за онова, по което бяха в разногласие.
26. И нима на неверниците не им бе посочено колко поколения преди тях погубихме? [Сега] тези се движат в техните жилища. В това има знамения. Не ще ли се вслушат?
27. И нима не виждат, че Ние насочваме водата към сухата земя, и сторваме с нея да поникнат насаждения, от които ядат те и техният добитък. Не ще ли прозрат?
28. И казват: "Кога ще бъде това отсъждане, ако говорите истината?"
29. Кажи: "За неверниците в Деня на отсъждането не ще е от полза, ако тогава повярват. И не ще им се даде отсрочка."
30. Отдръпни се от тях и чакай! И те ще чакат.

33.
СУРА СЪЮЗЕНИТЕ ПЛЕМЕНА
(АЛ-АХЗАБ)

Мединска. Съдържа 73 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. О, Пророче, бой се от Аллах и не слушай неверниците и лицемерите! Аллах е всезнаещ, премъдър.
2. И следвай онова, което ти се разкрива от твоя Господ! За вашите дела Аллах е сведущ.
3. И се уповавай на Аллах! Достатъчен е Аллах за покровител.
4. Аллах не е сторил две сърца в гърдите на един човек. И не е отредил да ви станат като майки вашите съпруги, които [отхвърляйки ги] оприличавате на своите майки. И не е отредил да ви станат синове осиновените от вас. Това са само думи, които вие изричате. Аллах казва истината и Той сочи правия път.
(Както един човек не може да има две сърца, така не може да се съчетаят качествата на майката и на съпругата, на осиновеното дете и на истинския син. Коранът отхвърля древната арабска традиция мъжът да изоставя съпругата си с думите "Ти за мен си като майчиния ми гръб!" (т.нар. "зихар"*). При положение, че все пак го направи, мъжът дава изкупление. Ислямът не приема и осиновяването.)*

5. Назовавайте ги на бащите им! То е най-справедливо при Аллах. А ако не знаете бащите им, те са ваши братя в религията и ваши приятели. И нямате грях за онова, в което сте сбъркали, а за онова, което вашите сърца са кроели. Аллах е опрощаващ, милосърден.
6. Пророка е по-близък за вярващите от самите тях, и съпругите му за тях са като майки. И роднините според Книгата на Аллах са по-близки едни за други при наследството, отколкото вярващите и преселниците, освен ако направите благодеяние за своите приятели. Така е предписано в Книгата.
(Вярващите имали обичай да се наследяват един друг като роднини. В това знамение се подчертава предимството на кръвната връзка при унаследяването.)

7. И приехме Ние от пророците обета им, и от теб, и от Нух, и Ибрахим, и Муса, и Иса, сина на Мариам. Приехме от тях твърд обет,

8. за да пита Той правдивите за тяхната правдивост. А за неверниците е приготвил Той болезнено мъчение.

(През петата година по Хиджра войска от племената Курайш и Гатафан се отправила към ал-Медина. Племето Бану Курайза, което населявало ал-Медина и било сключило споразумение с мюсюлманите, нарушило договора и се присъединило към вражеската войска. Така тя вече наброявала 12000 души. Пророка, мир нему, приложил тактика, непривична дотогава за арабите наредил да изкопаят около ал-Медина дълбок ров и разположил бойците си зад струпаната пред изкопа пръст. По време на обсадата, която продължила около месец и завършила с неуспех за враговете, мюсюлманите се изтощили. Тогава се случило чудо. Изведнъж се извила ледена буря, която изтръгвала вражеските шатри, гасяла огньовете, ужасявала конете им, задушавала хората с прахоляк. Сред мюсюлманите се понесли тайнствени гласове, които провъзгласявали: "Аллах е Най-великият!" Накрая вражеската войска била разгромена и се оттеглила, а племето Бану Курайза понесло своята отговорност за нарушения договор. Знаменията споменават за тези събития.)

9. О, вярващи, помнете благодатта на Аллах към вас, когато насреща ви настъпиха с войски, а Ние пратихме срещу им вятър и войски, които не видяхте. За вашите дела Аллах е зрящ.

10. Когато настъпиха и отгоре, и отдолу срещу вас, и когато погледите се вцепениха и сърцата заседнаха в гърлото, и допуснахте за Аллах различни догадки,

11. там вярващите бяха изпитани и разтърсени от силно сътресение.

12. И лицемерите, и онези, в чиито сърца имаше болест, рекоха: "Аллах и Неговият Пратеник ни обещаха само измама."

13. И група от тях рече: "О, жители на Ясриб, [тук] няма място за вас, върнете се!" И част от тях помоли Пратеника за разрешение [да се върнат] казвайки: "Незащитени са ни домовете." А не бяха те незащитени. Искаха само да избягат.

14. И ако се нахлуе срещу тях от краищата [на града], и после бъдат подтикнати към бунт, несъмнено ще го направят. И само малко ще се забавят в това.

15. И преди бяха дали обет на Аллах, че не ще обърнат гръб. За обета пред Аллах се търси отговорност.

16. Кажи: "Не ще ви е от полза богатството, ако бягате от смъртта или убийството. И тогава ще бъдете оставени да се наслаждавате само за кратко."

17. Кажи: "Кой ще ви предпази от Аллах, ако Той пожелае вреда за вас или пожелае милост за вас?" И освен Аллах не ще намерят за себе си нито покровител, нито избавител.

18. Аллах знае кои препятстват сред вас и кои казват на своите братя: "Хайде при нас!" Те встъпват в битката само за кратко

19. скъперници спрямо вас. И когато дойде страхът, ги виждаш да гледат към теб, въртейки очи като някой изпаднал в несвяст пред смъртта. А когато страхът си отиде, те ви нападат с остри слова, скъперници в добрината. Тези не вярват и Аллах провали делата им, а за Аллах това е лесно.

20. Смятат, че съюзените племена не са си отишли, а ако съюзените племена дойдат, биха пожелали да са в пустинята сред бедуините и да питат за вести от вас. Но дори да бяха сред вас, щяха да се сражават само за кратко.

21. Пратеника на Аллах е прекрасен образец за вас за всеки, който се надява на Аллах и на Сетния ден, и често споменава Аллах.

22. И когато вярващите видяха племената, рекоха: "Това е, което ни обещава Аллах, и Неговият Пратеник. Казва истината Аллах, и Неговият Пратеник." И това им надбави само вяра и покорство.

23. Сред вярващите има мъже, предани в своя обет към Аллах. Някои от тях загинаха в изпълнение на дълга си, а други още чакат. И с нищо на това не измениха,

24. за да награди Аллах предаността им и да накаже лицемерите, ако пожелае, или да им приеме покаянието. Аллах е опрощаващ, милосърден.

25. Аллах върна неверниците с тяхната ярост. Те не получиха никакво благо. Достатъчен бе Аллах за вярващите в сражението. Аллах е всесилен, всемогъщ.

26. Онези от хората на Писанието, които подкрепяха [неверниците], Той ги смъкна от техните крепости и хвърли в сърцата им ужаса. Една част вие убихте, а друга част пленихте.

(Когато съдружаващите се оттеглили и след като получил откровение, Пророка, мир нему, потеглил срещу юдейското племе Бану Курайза, което нарушило споразумението си с мюсюлманите и извършило предателство. След 25-дневна обсада крепостта на курайзите била превзета.)

27. Той ви остави в наследство земята им, домовете, имотите и земя, на която още не сте стъпили. Аллах над всяко нещо има сила.

28. О, Пророче, кажи на своите съпруги: "Ако сте пожелали земния живот и неговата украса, елате да ви дам [задължителната плата] и да ви освободя с добро!

(По времето, когато е низпослано това знамение, Пророка вече бил завладял почти целия Арабски полуостров. То се нарича "Знамение на свободния избор" и е низпослано по повод желанието на съпругите на Пророка за повече охолство. В крайна сметка те предпочели него и наградата в отвъдния живот пред земната благодат.)

29. А ако сте пожелали Аллах и Неговия Пратеник, и Сетния дом, то Аллах е приготвил за благодетелните сред вас огромна награда."

30. О, жени на Пророка, която от вас извърши явно безсрамие, мъчението є ще бъде удвоено. А това за Аллах е лесно.

31. А която от вас се покори на Аллах и на Неговия Пратеник, и върши праведни дела, ще є въздадем двойна отплата. И сме приготвили за нея щедро препитание.

32. О, жени на Пророка, вие не сте като никоя друга от жените. Ако сте богобоязливи, не говорете с нежност, та да не закопнее онзи, в чието сърце има болест. И говорете, както подобава!

33. И стойте в домовете си, и не се показвайте, както се показваха жените по времето на Невежеството, и отслужвайте молитвата, и давайте милостинята *закат*, и се покорявайте на Аллах и на Неговия Пратеник! Аллах иска да отмахне от вас всяка нечистота, о, хора от дома [на Пророка], и напълно да ви пречисти.

34. И помнете онова от знаменията на Аллах и от мъдростта, което бива четено в домовете ви! Аллах е всепроникващ, сведущ.
35. За мюсюлманите и мюсюлманките, вярващите мъже и вярващите жени, набожните мъже и набожните жени, искрените мъже и искрените жени, търпеливите мъже и търпеливите жени, смирените мъже и смирените жени, мъжете, раздаващи милостиня, и жените, раздаващи милостиня, говеещите мъже и говеещите жени, и целомъдрените мъже и целомъдрените жени, и мъжете, често споменаващи Аллах, и споменаващите жени Аллах е приготвил за тях опрощение и огромна награда.
36. И когато Аллах, и Неговият Пратеник, отсъди някакво дело, нито вярващ, нито вярваща имат право на избор в това дело. А който се противи на Аллах и на Неговия Пратеник, той вече е в явна заблуда.
37. И ето, казваш на онзи, когото Аллах облагодетелства, и когото ти облагодетелства: "Задръж съпругата си при теб и бой се от Аллах!" И спотаи ти в душата си онова, което Аллах разкри, и се притесни от хората, а Аллах повече заслужава да се боиш от Него. И когато Зайд се раздели с тази жена, Ние те оженихме за нея, за да нямат вярващите притеснение [да се женят] със съпругите на осиновените си деца, след като те са се разделили с тях. Повелята на Аллах непременно се изпълнява.
(Мъжът, споменат в това знамение, е Зайд ибн Хариса. Като дете той попаднал в плен, превърнали го в роб и го купила достойната Хадиджа. После го подарила на Пророка, който го освободил и осиновил. Пратеника на Аллах много обичал Зайд и сгодил за него братовчедка си Зайнаб. Ала Зайнаб била свободна жена от знатно семейство и не можела да живее в сговор с освободен роб. За да не огорчи Пратеника на Аллах, тя приела да се омъжи за Зайд, но непрекъснато подчертавала благородния си произход. Накрая съпругът є пожелал да се разведат. Пророка разбирал основанията за подобно решение, но въпреки това казал на Зайд: "Задръж съпругата си!")

38. Няма за Пророка притеснение за онова, което Аллах му е наложил. Такъв бе обичаят на Аллах и спрямо отминалите преди [пророци] повелята на Аллах е предопределена съдба
39. онези, които оповестяваха посланията на Аллах и се бояха от Него, и не се бояха от никого освен от Аллах. Достатъчен е Аллах да направи равносметка.
40. Мухаммад не е баща на никого от вашите мъже, а е Пратеника на Аллах и последният от пророците. Аллах знае всяко нещо.
41. О, вярващи, често споменавайте Аллах!
42. И Го прославяйте сутрин и вечер!
43. Той е, Който ви благославя, и Неговите ангели, за да ви изведе от тъмнините към светлината. Към вярващите Той е милосърден.
44. Поздравът им в Деня, когато ще Го срещнат, е: "Мир!" За тях Той е приготвил щедра награда.
45. О, Пророче, Ние те изпратихме като свидетел, благовестител и предупредител,
46. и зовящ към Аллах с Неговото позволение, и като озаряващ светилник.
47. Възрадвай вярващите, че за тях ще има голяма благодат от Аллах!
48. И не следвай неверниците и лицемерите, и отмини обидите им, и се уповавай на Аллах! Достатъчен е Аллах за покровител.
49. О, вярващи, ако се жените за вярващи жени, после им дадете развод, преди да сте ги докоснали, нямате към тях срок за изчакване. Възнаградете ги и ги освободете с добро!
(Жена, освободена от брачния съюз, преди още съпругът є да е влязъл при нея, получава половината от сватбения дар, ако е определен такъв, или є се дава по обичай някакъв дар. Когато се стига до развод по този начин, жената може да се омъжи, без да спазва предписаното изчакване.)

50. О, Пророче, разрешихме ти за съпруги онези, на които си дал задължителната плата, и владените от твоята десница сред пленничките, които Аллах ти е дарил, и дъщерите на чичовците ти, и дъщерите на лелите ти, и дъщерите на вуйчовците ти, и дъщерите на вуйните ти, които се преселиха с теб. И [без зестра ти е позволена] всяка вярваща жена, ако дари себе си на Пророка и Пророка пожелае да се ожени за нея единствено за теб, а не за другите вярващи знаем Ние какво им наложихме относно техните съпруги и онези, които десниците им владеят за да няма притеснение за теб. Аллах е опрощаващ, милосърден.
51. Ти можеш да отсрочиш която от тях пожелаеш и да приютиш при себе си която пожелаеш. И не е грях за теб да приемеш която поискаш от онези, на които си отказал. Това е най-подходящото да се радват и да не скърбят, и да са доволни всички от онова, което си им дал. Аллах знае всичко в сърцата ви. Аллах е всезнаещ, всеблаг.
52. И не са ти разрешени отпосле други жени освен тези, нито да ги подменяш със съпруги, дори да те е възхитила тяхната красота, освен владените от десницата ти. Аллах всяко нещо наблюдава.
53. О, вярващи, не влизайте в домовете на Пророка, за да ядете, освен ако ви бъде позволено, но без да изчаквате сготвянето му. А поканят ли ви, влезте и когато се нахраните, разотидете се, без да се заседявате в разговори! Това огорчава Пророка. Той се свени от вас, но Аллах не се свени от истината. И ако помолите жените му за някоя вещ, помолете ги иззад завеса! Това е най-чисто и за вашите сърца, и за техните сърца. И нямате право да огорчавате Пратеника на Аллах, нито да се жените някога за съпругите му след него! Това е огромно [прегрешение] пред Аллах.
(Това знамение било низпослано за хората, които посещавали Пророка и се задържали твърде много, увлечени от разговора, като не само изчаквали сготвянето на ястията, но оставали и дълго след прибирането на трапезата.)

54. И да показвате нещо или да го скривате Аллах всяко нещо знае.
(След низпославането на тази повеля близките роднини започнали да питат дали се налага и те да говорят зад завеса, в отговор на което е низпослано следното знамение.)

55. Няма грях за жените [да се показват без покривало] пред бащите им, синовете им, братята им, синовете на братята им, синовете на сестрите им, пред жените [вярващи] и пред владените от техните десници. О, жени, бойте се от Аллах! Аллах на всяко нещо е свидетел.
56. Аллах и Неговите ангели благославят Пророка. О, вярващи, благославяйте го и вие, и го поздравявайте с почит!

57. Които огорчават Аллах и Неговия Пратеник, Аллах ги проклина в земния живот и в отвъдния, и е приготвил за тях унизително мъчение.

(Според тълкуването това са юдеите, които казват: "Узайр е синът Божи, Божията ръка е вързана, Бог е беден, ние сме богати."; християните, които казват: "Исус е синът Божи, той е третият от троицата."; съдружаващите, които казват: "Ангелите са дъщерите на Бога, а идолите са Негови съдружници.")

58. А които незаслужено огорчават вярващите мъже и жени, те се нагърбват с клевета и явен грях.

59. О, Пророче, кажи на съпругите си и на дъщерите си, и на жените на вярващите, да спускат върху себе си покривалото [когато излизат]. Това е най-подходящото, за да бъдат разпознати и да не ги огорчават. Аллах е опрощаващ, милосърден.

60. Ако лицемерите и онези, в чиито сърца има болест, и разпространителите на слухове в Медина не престанат, ще те подбудим срещу тях, после там само за кратко ще съжителстват с теб
61. прокълнати. Където и да бъдат намерени те, ще бъдат сграбчени и напълно изтребени.
62. Такъв бе обичаят на Аллах и спрямо отминалите преди, и не ще откриеш ти промяна в обичая на Аллах.
63. Хората те питат за Часа. Кажи: "Единствено Аллах знае за него." И откъде да знаеш ти? Часът може да е скоро.
64. Аллах прокле неверниците и приготви за тях Пламъци.
65. Там ще пребивават вечно и не ще намерят нито покровител, нито избавител.
66. В Деня, когато лицата им бъдат преобръщани в Огъня, ще рекат: "О, да се бяхме покорили на Аллах и да се бяхме покорили на Пратеника!"
67. И ще рекат: "Господи наш, покорявахме се на своите управници и големци, а те ни отклониха от пътя.
68. Господи наш, въздай им двойно от мъчението и ги прокълни с голямо проклятие!"
69. О, вярващи, не бъдете като онези, които огорчаваха Муса! Но Аллах го оневини за онова, което говореха и бе почитан при Аллах.
70. О, вярващи, бойте се от Аллах и изричайте правдиви слова!
71. Тогава Той ще поправи делата ви и ще опрости греховете ви. Който се покорява на Аллах и на Неговия Пратеник, той постига велико избавление.
72. Ние предложихме на небесата и на земята, и на планините отговорността, но те се възпротивиха да я носят и се уплашиха от нея. А човекът я понесе той бе угнетител, невеж
73. за да накаже Аллах лицемерните мъже и жени, и съдружаващите мъже и жени, и да приеме Аллах покаянието на вярващите мъже и жени. Аллах е опрощаващ, милосърден.

34.

СУРА САБА

(САБА)

Меканска, с изключение на знамение 2, което е мединско. Съдържа 54 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Слава на Аллах, Комуто принадлежи всичко на небесата и всичко на земята! Негова е славата и в отвъдния живот. Той е Премъдрия, Сведущия.
2. Знае Той какво прониква в земята и какво излиза от нея, и какво се спуска от небето, и какво се издига към него. Той е Милосърдния, Опрощаващия.
3. Неверниците казват: "Не ще настъпи никога за нас Часът!" Кажи: "Не, кълна се в своя Господ, непременно за вас ще настъпи, в Знаещия неведомото, от Когото нищо не убягва, дори с тежест на прашинка, нито на небесата, нито на земята, нито по-малко от това, нито по-голямо, без да е в ясна книга, -
4. за да възнагради онези, които вярват и вършат праведни дела. За тях има опрощение и щедро препитание."
5. А за онези, които се стараят да осуетят Нашите знамения, има унизително, болезнено мъчение.
6. И дарените със знанието виждат, че онова, което ти бе низпослано от твоя Господ, е истината и води към пътя на Всемогъщия, Всеславния.
7. И рекоха неверниците: "Да ви посочим ли човек, който ще ви съобщи, че след като напълно бъдете разпилени, ще бъдете отново сътворени?
8. Той лъжа ли за Аллах измисля, или пък е луд?" Ала не, които не вярват в отвъдния живот, те са в мъчението и в дълбокото заблуждение.
9. Нима не виждат онова над тях и онова под тях от небето и земята? Ако Ние пожелаем, ще накараме земята да ги погълне или ще спуснем върху тях отломки от небето. В това има знамение за всеки покайващ се раб.
10 И отдадохме на Дауд предпочитание от Нас: "О, планини, и вие, птици, възславяйте заедно с него [Аллах]!" И размекнахме за него желязото.

(Многобройни са достойнствата, дарени на Дауд превъзходство, пророческа мисия, книга, царуване, прекрасен глас и т.н.)

11. [И му рекохме]: "Направи широки ризници и ги оразмери! И вършете праведни дела! Зрящ съм Аз за вашите дела."
12. И на Сулайман вятъра... Утринният му ход бе колкото месец [ход на другите], и вечерният колкото месец. И разтопихме за него медта като извор. И джиновете [подчинихме] да работят пред него с позволението на неговия Господ. А който сред тях се отлъчеше от Нашата повеля, го карахме да вкуси от мъчението на Пламъците.
13. Правеха за него те каквото пожелае светилища и изваяния, и блюда, колкото басейни, и закрепени котли. О, роде на Дауд, служете [на Аллах] с признателност! Малцина от Моите раби са признателни.
14. И когато отсъдихме да умре [Сулайман], нищо не им посочи, че е мъртъв, освен една земна твар, която гризеше тоягата му. И когато падна той, на джиновете се изясни, че ако са знаели неведомото, не биха търпели такова унизително мъчение.

(Когато пророкът Сулайман, мир нему, починал, тялото му дълго време останало изправено, подпряно на жезъла. Джиновете, които вършели черната работа, не разбрали, че Сулайман е мъртъв и продължили известно време и след кончината му да вършат изнурителния си труд. Единствен Аллах знае неведомото.)

15. За народа на Саба имаше знамение в неговата земя две градини, отдясно и отляво: "Яжте от препитанието на вашия Господ и Му бъдете признателни! Имате прекрасно място и опрощаващ Господ!"

16. Но те се отвърнаха и изпратихме срещу тях пороя от бентовете, и заменихме техните градини с две градини, даващи горчиви плодове и тамариск, и съвсем малко бодливи храсти.

17. С това ги наказахме за тяхното неверие. Нима наказваме други освен неблагодарните?

18. А бяхме им устроили видни селища между тях и селищата, които Ние благословихме, и бяхме отмерили пътя между тях: "Движете се там нощем и денем в сигурност!"

19. Но те рекоха: "Господи, увеличи разстоянията в нашите пътувания!" И угнетиха сами себе си. И ги сторихме предания. И напълно ги разпиляхме. В това има знамения за всеки многотърпелив, признателен.

20. И така Иблис изпълни своите замисли спрямо тях, и те го последваха, освен една група от вярващите.

21. А той нямаше власт над тях, освен за да узнаем кой вярва в отвъдния живот и кой се съмнява в него. Над всяко нещо твоят Господ е пазител.

22. Кажи: "Призовете онези, за които твърдите, [че са богове] освен Аллах!" Те нищо не владеят, дори с тежест на прашинка, нито на небесата, нито на земята, и нямат съучастие там, и няма Той сред тях помощник.

23. И не ще е от полза пред Него застъпничеството, освен комуто Той позволи. Щом бъде премахнат страхът от сърцата им, ще кажат: "Какво рече вашият Господ?" Ще кажат: "Истината! Той е Всевишния, Превеликия."

24. Кажи: "Кой ви дава препитание от небесата и от земята?" Кажи: "Аллах! Или ние сме на прав път, или в явна заблуда, или вие."

25. Кажи: "Нито вие ще бъдете питани за нашите прегрешения, нито ние ще бъдем питани за вашите деяния."

26. Кажи: "Ще ни събере нашият Господ, после ще отсъди справедливо между нас. Той е Отсъждащия, Всезнаещия."

27. Кажи: "Покажете ми онези, които приобщихте за съдружници към Него!" Никак! Наистина само Той е Аллах, Всемогъщия, Премъдрия.

28. И те изпратихме Ние [о, Мухаммад] за всички хора само като благовестител и предупредител, ала повечето хора не знаят.

29. И казват [неверниците]: "Кога [ще се сбъдне] това обещание, ако говорите истината?"

30. Кажи: "Обещан ви е Ден, който дори с миг нито ще забавите, нито ще ускорите."

31. И рекоха неверниците: "Не ще повярваме нито в този Коран, нито в низпосланото преди него." Но да би видял как угнетителите, изправени пред техния Господ, се обвиняват един друг! Онези, които са били слаби, казват на горделивите: "Ако не бяхте вие, непременно щяхме да сме вярващи."

32. А горделивите казват на слабите: "Нима ние ви отвърнахме от напътствието, след като дойде при вас? Не, вие бяхте престъпници."

33. И слабите казват на горделивите: "Не, лукавството ви бе денем и нощем, като ни повелявахте да не вярваме в Аллах и да сторваме Негови подобия." И ще прикрият съжалението, щом видят мъчението. И ще окачим оковите на врата на неверниците. Нима ще бъдат наказани за друго освен за техните дела?

34. И не изпратихме в никое селище предупредител, без живеещите там в охолство да рекат: "Не вярваме в онова, с което сте изпратени."

35. И казваха: "Ние сме с повече имот и деца, и не ще бъдем наказани."

36. Кажи: "Моят Господ увеличава препитанието комуто пожелае и Той го намалява. Ала повечето хора не знаят."

37. Нито вашите имоти, нито вашите деца ще ви приближат към Нас, а само онези, които вярват и вършат праведни дела. За тях ще има умножена награда за онова, което са вършели, и във Висините ще имат сигурност.

38. А които се стараят Нашите знамения да обезсилят, тези в мъчението ще бъдат доведени.

39. Кажи: "Моят Господ увеличава препитанието комуто пожелае от Своите раби, и Той го намалява за тях. И каквото нещо раздадете [за милостиня], Той го връща. Той е Най-добрият от даващите препитание."

40. В Деня, когато Той ще ги събере всички и ще рече на ангелите: "Тези ли са служили на вас?",

41. ще рекат: "Пречист си, Ти си нашият Покровител, а не те! Служеха на джиновете и повечето вярваха в тях.

42. Днес никой от вас не ще бъде от полза за друг, нито във вреда." И ще кажем на угнетителите: "Вкусете мъчението на Огъня, който взимахте за лъжа!"

43. И когато им бъдат четени ясните Ни знамения, казват: "Това е само човек, искащ да ви възпре от онова, на което служеха бащите ви." И казват: "Те са само лъжа-измислица." И казват неверниците за истината, когато тя дойде при тях: "Това е само явна магия."

44. И не им дадохме преди теб писания, които да изучават, и не им изпратихме предупредител.

45. И онези преди тях смятаха, че е лъжа, а тези не достигнаха и една десета от онова, което дадохме на онези, но и те смятаха за лъжци Моите пратеници. И какво бе Моето наказание!

46. Кажи [о, Мухаммад]: "Аз ви наставлявам само едно да застанете пред Аллах по двама или поотделно, да размислите дали е луд вашият другар. Той е само предупредител за вас преди сурово мъчение."

47. Кажи: "Не искам от вас отплата. Тя е за вас самите. Моята отплата е единствено от Аллах. Той на всяко нещо е свидетел."

48. Кажи: "Моят Господ поразява с истината, Той е Всезнаещия тайните."

49. Кажи: "Истината дойде, а лъжата нито може да начене, нито да възстанови."

50. Кажи: "Ако съм се заблудил, аз се заблуждавам само в своя вреда, а ако съм на правия път, то е от онова, което моят Господ ми разкрива. Той е всечуващ, близък."

51. И да би видял ти как ще се ужасят как не ще могат да се изплъзнат, и как ще бъдат грабнати от близко място!
52. И ще рекат: "Повярвахме!" Но как ще се доберат [до вярата] от толкова далечно място?
53. А преди това отричаха и само предполагаха от далечно място.
54. И бе поставена преграда между тях и желанието им [да повярват], както бе направено преди и с подобните на тях. Те бяха в дълбоко съмнение.
(Празни са желанията на неверниците те искат веднага да видят ползата от вярата, да се избавят от Огъня и да отидат в Рая или, когато се убедят в наказанието през Съдния ден, отново да бъдат върнати на земята, за да вършат добри дела.)

35.

СУРА ТВОРЕЦА
(ФАТИР)

Меканска. Съдържа 45 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Слава на Аллах, Твореца на небесата и на земята, Който стори ангелите пратеници с по две, по три, по четири крила! Той надбавя в творението, каквото пожелае. Аллах над всяко нещо има сила.
2. Никой не ще възпре милостта на Аллах, ако Той реши да я дари на хората, и каквото Той задържи, никой после не може да го пусне. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
3. О, хора, помнете благодатта на Аллах към вас! Има ли друг творец освен Аллах, който да ви дава препитание и от небето, и от земята? Няма друг бог освен Него! Как тогава бивате подлъгвани?
4. И ако теб [о, Мухаммад] взимат за лъжец, то и други пратеници преди теб бяха взимани за лъжци. При Аллах ще бъдат върнати делата.
5. О, хора, обещанието на Аллах е истинно. Никога да не ви подмамва земният живот и никога най-измамният да не ви подмами за Аллах!
6. Сатаната е ваш враг. Затова го приемете като враг! Той призовава своите последователи, само за да станат обитатели на Пламъците.
7. За неверниците има сурово мъчение, а за тези, които вярват и вършат праведни дела, има опрощение и голяма награда.
8. А нима [получават същото] онези, на които са разкрасени лошите им деяния и им се струват хубави? Аллах оставя в заблуда когото пожелае и напътва когото пожелае. Затова не се погубвай от скръб по тях! Аллах знае какво правят.
9. Аллах е, Който праща ветровете и те понасят облаци, и ги насочваме Ние към мъртва земя, и съживяваме с тях земята след нейната смърт. Така ще бъде и възкресението!
10. Който търси мощта на Аллах принадлежи цялата мощ. Към Него се възнася хубавото слово и праведното дело го въздига. А които замислят злини, за тях ще има сурово мъчение. И лукавството им ще пропадне.
(Само Аллах приема хубавото слово, подкрепено с праведни дела в съответствие с Неговите повели.)

11. Аллах ви сътвори от пръст, после от частица сперма, после ви стори съпрузи. И никоя жена не забременява и не ражда без Неговото знание. И нито се дава дълголетие на дълголетник, нито се скъсява възрастта, без да е записано в книга. Това е лесно за Аллах.
(В началото от пръст е създаден човешкият прародител пророкът Адам, а после се народили неговите потомци. Книгата, в която е описано всичко, е Книгата на съдбите (ал-лаух ал-махфуз) тя съдържа знанията и делата на Аллах.)

12. И не са еднакви двете води [на реките и на моретата] едната е сладка, утолява жаждата, приятна е за пиене, а другата е солена, горчива, и от всяка ядете прясно месо, и [от солената] извличате украшения, които носите. И виждаш корабите там да порят вълните, за да търсите от Неговата благодат. И за да сте признателни!
13. Той въвежда нощта в деня и въвежда деня в нощта, и Той подчини слънцето и луната всяко да се движи до определен срок. Това е Аллах, вашият Господ. Негово е владението. А онези, които зовете освен Него, не владеят дори ципица от фурма.
14. Призовете ли ги, те не чуват вашия зов, а дори да са чули, не ви откликват. И в Деня на възкресението те ще отрекат съдружаването им от вас. И няма никой сведущ [като Него], който да ви извести.
15. О, хора, вие сте нуждаещите се от Аллах, а Аллах е Пребогатия, Всеславния.
16. Ако пожелае, Той ще ви погуби и ще ви замени с ново творение.
17. Това за Аллах не е трудно.
18. Никой сгрешил не ще носи греха на друг. И ако някой натоварен с бреме призове, нищо от него не ще бъде облекчено, дори и от роднина. Ти ще можеш да убедиш само онези, които и в уединение се боят от своя Господ, и отслужват молитвата. А който се пречисти, единствено за себе си се пречиства. Към Аллах е завръщането.
19. Не са равни слепият и зрящият,
20. нито тъмнините и светлината,
21. нито сянката и зноят.
22. И не са равни живите и мъртвите. Аллах прави чуващ когото пожелае. Но ти не можеш да направиш онези, които са в гробовете, да чуят.
(Последните четири знамения налагат извода, че никога не могат да бъдат равнопоставени нравствените и добродетелни хора, които притежават вяра, знание, мъдрост и разум, следват правия път и в отвъдния живот ще заслужат благодат, и онези, които са лишени от споменатите качества, вървят по пътя на заблудата и в отвъдния живот ги чака мъчение.)

23. Ти си само предупредител.
(Знаещите са онези, които са познали Аллах и хранят почит към Него, като Го възвеличават. Един хадис гласи: "Най-висшата степен е тази на знанието." Най-ценно е знанието, което се слива с вярата в Аллах, защото тя е път към отвъдния живот.)

24. Ние те изпратихме с истината като благовестител и предупредител. И нямаше общност, сред която да не е минал предупредител.
25. И ако теб [о, Мухаммад] взимат за лъжец, то и онези преди тях взимаха за лъжци техните пратеници, които им донасяха ясните знаци, писанията и озаряващото Писание.
26. После Аз сграбчвах онези, които не повярваха. И какво бе Моето наказание!
27. Нима не виждаш, че Аллах изсипва вода от небето! Чрез нея вадим плодове с различни цветове и [прокарваме] сред планините пътища: бели и червени, с различни цветове, и гарвановочерни.
28. И [сътворяваме] също хората, животните и добитъка с различни цветове. Боят се от Аллах само знаещите сред Неговите раби. Аллах е всемогъщ, опрощаващ.
29. Онези, които четат Книгата на Аллах и отслужват молитвата, и дават скрито и явно от онова, което им дарихме, наистина се надяват на търговия, която не ще пропадне,
30. защото Той ще им изплати напълно техните награди и ще им надбави от Своята благодат. Той е опрощаващ, признателен.
31. Книгата, която Ние ти разкрихме, тя е истината, потвърждаваща онези [Писания], които са преди нея. За Своите раби Аллах е сведущ, всезрящ.
32. После оставихме Книгата в наследство на онези, които Ние избрахме сред Нашите раби. Някои от тях сами угнетяват себе си, други са умерени, а трети изпреварват в добрините с позволението на Аллах. Това е великата благодат.
(Избраните, на които е оставена в наследство Книгата, са сподвижниците на Мухаммад и техните последователи, т.е. избраниците сред общността - получилите знание. Да угнетяват себе си означава да пренебрегват извършването на делата, предписани от Корана. Умерени са онези, които постъпват съгласно Корана, а изпреварващите в добрините са онези, които следват напътствията на Корана и насочват и другите хора към тях.)
33. В градините на Адн ще влязат с украшения гривни от злато и бисери, и дрехата им там ще е коприна.
34. И ще кажат: "Слава на Аллах, Който премахна от нас скръбта! Нашият Господ е опрощаващ, признателен.
(Да се премахне скръбта означава да изчезне страхът от Ада и от смъртта, както и земната печал.)
35. Със своята благодат Той ни настани в Дома на вечното пребиване. Не ни засяга тук трудност, нито ни засяга тук умора."
36. А за неверниците е Огънят на Ада. Там не ще им бъде съдено да умрат, нито ще им бъде смекчено мъчението. Така Ние наказваме всеки неверник.
37. И ще крещят там за помощ: "Господи наш, изведи ни, за да правим добро, а не онова, което сме правили!" А нима не ви дадохме достатъчно дълъг живот, за да се поучи през него, който иска да се поучи! И предупредителят дойде при вас. Затова вкусете [мъчението]! За угнетителите няма закрилник.
38. Аллах знае неведомото на небесата и на земята. Той знае съкровеното в сърцата.
39. Той е, Който ви стори наместници на земята. А който не вярва, неверието му е в негова вреда. Неверието на неверниците само увеличава омерзението у техния Господ. Неверието на неверниците само увеличава тяхната загуба.
40. Кажи: "Виждате ли онези, които съдружавате и зовете вместо Аллах? Посочете ми какво са сътворили на земята!" Или имат дял на небесата? Или им дадохме писание, та от него имат ясен довод? Не, угнетителите си обещават един другиму само измама.
41. Аллах държи небесата и земята да не се разрушат, а ако се рушат, никой не може да ги държи освен Него. Той е всеблаг, опрощаващ.
42. И се вричаха в Аллах с най-усърдните си клетви, че ако дойде при тях предупредител, непременно ще следват неговото напътствие повече от всяка друга общност. А когато дойде при тях [Мухаммад като] предупредител, това само увеличи тяхното отвращение,
43. от надменност на земята и лукавство в злината. Но злото лукавство поразява само онези, които го кроят. И нима чакат друго освен обичая спрямо предците? И не ще откриеш ти промяна в обичая на Аллах, и не ще откриеш отклоняване в обичая на Аллах.
44. И не ходят ли по земята, за да видят какъв бе краят на онези преди тях? А те бяха по-силни от тях. Нищо не възпира Аллах нито на небесата, нито на земята. Той е всезнаещ, всеможещ.
45. И ако Аллах наказваше хората за онова, което са заслужили, Той не би оставил на земята дори една твар. Ала Той ги забавя за определен срок. И щом срокът им дойде, Аллах и тогава ще е всезрящ за Своите раби.

36.

СУРА ЙА СИН
(ЙА СИН)

Меканска, с изключение на знамение 45, което е мединско. Съдържа 83 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Йа. Син.
2. Кълна се в мъдрия Коран!
3. [О, Мухаммад] ти наистина си от пратениците
4. по правия път
5. низпослан от Всемогъщия, Милосърдния,
6. за да предупредиш хора, чиито бащи не бяха предупредени, затова са нехайни.
7. Сбъдна се словото за повечето от тях те не са вярващи,
8. и сложихме на врата им окови до брадата, и са държани с вдигната глава.

9. И сложихме пред тях ограда, и зад тях ограда, и ги затулихме, та не виждат.
(Пътищата на вярата са затворени за тях, затова истината е недостъпна.)

10. И е все едно дали ги предупреждаваш или не ги предупреждаваш, те не вярват.
11. Ти убеждаваш само онзи, който следва Напомнянето и в уединение се страхува от Всемилостивия. Благовествай го за опрощение и щедра награда!
12. Ние съживяваме мъртвите. И записваме какво са направили отнапред, и следите им подир тях, и отбелязваме всичко в ясна книга.
(Съживяването на мъртвите се тълкува и като извеждане на невежите към правия път, и като обръщане на съдружаващите от многобожието към истинската вяра.)

13. И им дай пример с жителите на селището, при което дойдоха пратениците!
14. Изпратихме им двама, а те ги взеха за лъжци. Тогава ги подкрепихме с трети и рекоха: "Наистина сме изпратени при вас."
15. Рекоха: "Вие сте само хора като нас. Всемилостивия не е низпослал нищо. Вие само лъжете."
16. Рекоха [пратениците]: "Нашият Господ знае, че наистина сме изпратени при вас.
17. Наш дълг е само ясното послание."
18. Рекоха: "Предчувстваме злочестие от вас. Ако не престанете, ще ви пребием с камъни и ще ви сполети от нас болезнено мъчение."
19. Рекоха: "Злочестието ви е от самите вас. Нима да ви се напомня [е злочестие]? Вие сте престъпващи хора."
20. И дойде мъж от другия край на града устремен. Рече: "О, народе мой, последвайте пратениците!
21. Последвайте онези, които не търсят отплата от вас и са на правия път!
22. И защо да не служа на Онзи, Който ме е сътворил и при Когото ще бъдете върнати?
23. Нима ще приема други богове, а не Него? Ако Всемилостивия поиска да ме сполети беда, тяхното застъпничество не ще ме избави от нищо и не ще ме спасят.
24. Тогава ще съм в явна заблуда.
25. Аз повярвах във вашия Господ [о, пратеници], чуйте ме!"
(След тези думи хората, пред които проповядвал, го убили с камъни и, умирайки, той чул цитираните по-долу слова.)

26. Речено му бе: "Влез в Рая!" Рече: "Ах, да знаеше моят народ
27. как ме опрости моят Господ и ме стори от удостоените!"
28. И не изпратихме срещу народа му след него войнство от небето. Нямаше [нужда] да изпратим.
29. Бе само един Вик и ето ги изпепелени!
30. О, горко на рабите! Не идва при тях пратеник, без да се подиграят с него.
31. Не виждат ли колко поколения преди тях погубихме? Те не ще се завърнат при тях.
32. А всички при Нас ще бъдат доведени.
33. И мъртвата земя е знамение за тях. Ние я съживяваме и изваждаме от нея зърно, от което ядат.
34. И създаваме там градини с палми и грозде, и сторваме там да бликнат извори,
35. за да ядат от техните плодове и от онова, което със своите ръце придобиват. Не ще ли бъдат признателни?
36. Пречист е Онзи, Който сътвори по двойки всичко от онова, което земята ражда, и от тях самите, и от онова, което не знаят!
37. И нощта е знамение за тях. Ние отделяме от нея деня и ето ги в мрак!
38. И слънцето е устремено към своето местопребиване. Така е отредил Всемогъщия, Всезнаещия.
39. И на луната отредихме фази, докато заприлича на изсъхнала палмова клонка.
40. Нито слънцето може да настигне луната, нито нощта да изпревари деня. Всички по своя орбита плават.
41. И знамение за тях е, че пренесохме бащите им [с Нух] в натоварения Ковчег.
42. И създадохме за тях негови подобия, на които се возят.
43. И ако пожелаем, ще ги издавим и нито ще имат избавител, нито ще бъдат спасени,
44. освен по милост от Нас и за временна наслада.
45. И когато им се рече: "Бойте се от онова, което е било преди вас и от онова, което ще бъде след вас [в Съдния ден], за да бъдете помилвани!",
46. и всякога, щом дойде при тях знамение от знаменията на техния Господ, те се отдръпват.
47. И когато им се рече: "Раздавайте от онова, което Аллах ви е дал!", неверниците казват на вярващите: "Нима да храним онзи, когото, ако Аллах пожелае, би го нахранил? Вие сте в явна заблуда."
48. И казват: "Кога [ще се сбъдне] това обещание, ако говорите истината?"
49. Очаква ги само един Вик, който ще ги сграбчи, както спорят.
50. И не ще съумеят нито да се разпоредят, нито при семействата си да се завърнат.
51. И ще се протръби с Рога, и ето ги от гробовете към своя Господ се втурват!
52. Ще рекат: "О, горко ни! Кой ни възкреси от нашите гробове?" [Ще им се каже:] "Това е, което Всемилостивия обеща, и пратениците говореха истината."
53. Ще е само един Вик и ето ги всички при Нас доведени!
54. Днес никой не ще бъде угнетен с нищо и ще ви се въздаде само за онова, което сте вършили.
55. Обитателите на Рая Днес ще са заети с наслади.
56. Те и съпругите им ще са на сянка, облегнати на престоли.
57. Там ще имат плодове и ще имат, каквото пожелаят.
58. [И ще им се каже:] "Мир!" Слово от милосърдния Господ.
59. Отделете се Днес, о, престъпници!

60. Не ви ли повелих, о, синове на Адам, да не служите на сатаната? Той е ваш явен враг.
61. А на Мен да служите! Това е правият път.
62. Заблуди той много народи сред вас. Не сте ли проумели?
63. Това е Адът, който ви бе обещан.
64. Горете Днес в него, защото бяхте неверници!
65. Днес ще запечатаме устата им и ще Ни говорят ръцете им, и ще свидетелстват краката им какво са придобили.
66. И ако пожелаехме, щяхме да ги ослепим и щяха да се блъскат по пътя. Как тогава биха виждали?
67. И ако пожелаехме, на място щяхме да променим вида им и нямаше да могат нито да вървят напред, нито да се връщат.
68. И на когото дадем дълголетие, преобръщаме неговата природа. Нима не проумяват?
69. [Мухаммад] нито го научихме на поезия, нито му подобава. Това [на което го научихме] е само напомняне и ясен Коран,
70. за да предупреди онзи, който е жив, и да се сбъдне Словото спрямо неверниците.
71. Нима не виждат, че измежду онова, което Ние сътворихме за тях, създадохме добитък, а те го владеят?
72. И им го подчинихме от него са ездитните им животни и от него ядат.
73. И от него имат други облаги, и за пиене. Не ще ли бъдат признателни?
74. И вместо Аллах приеха други богове, за да им се помогне.
75. Не могат те да им помогнат и срещу тях ще бъдат войнство, което ще бъде доведено [в Съдния ден].
76. И да не те наскърбяват словата им! Ние най-добре знаем какво спотайват и какво разкриват.
77. Не вижда ли човекът, че Ние го сътворихме от частица сперма? А ето го явен противник!
78. И дава той пример на Нас, а своето сътворяване забравя. И казва: “Кой ще съживи костите, след като станат на пръст?”
79. Кажи: “Ще ги съживи Онзи, Който ги сътвори първия път. Той знае всичко как се сътворява.
80. Онзи, Който стори за вас огън от зеленото дърво и ето ви от него палите!”
81. А нима Онзи, Който сътвори небесата и земята, не е способен да сътвори подобни [хора]? Да! Той е Всетворящия, Всезнаещия.
82. Повелята Му, когато желае нещо, е само да му каже: “Бъди!” И то става.
83. Пречист е Онзи, в Чиито Ръце е владението на всяко нещо и при Когото ще бъдете върнати!

37.

СУРА СТРОЕНИТЕ В РЕДИЦИ

(АС-САФФАТ)

Меканска. Съдържа 182 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в строените в редици
2. и в гонещите с решимост,
3. и в четящите Напомнянето [ангели]
4. вашият Бог е единственият
5. Господът на небесата и на земята, и на всичко между тях, и Господът на изгревите.
6. Украсихме Ние най-ниското небе с украса от звезди
7. и го опазваме от всички непокорни сатани,
8. за да не могат да чуят нищо от върховните небеса, и са замеряни от всички страни
9. за пропъждане, и за тях има постоянно мъчение,
(Вж. 15: 17-18)
10. освен който долови слово [от ангелите] и тогава го последва изгарящ пламък.
11. И ги попитай [неверниците] какво мислят те ли са по-трудни за сътворяване, или другите, които сътворихме! Тях сътворихме от лепнеща глина.
12. Да, ти се удиви, а те се подиграват.
13. И когато ги поучават, те не се поучават.
14. И когато видят знамение, те се присмиват.
15. И казват: “Това е само явна магия.
16. Нима като умрем и станем пръст и кости, нима наистина ще бъдем възкресени?
17. А нима и древните ни предци?”
18. Кажи: “Да! И ще бъдете унизени.”
19. То ще е само един Вик и ето ги проглеждат!
20. И ще кажат: “О, горко ни! Това е Съдният ден.”
21. Това е Денят на разграничението, който вие отричахте.
22. [Аллах ще повели на ангелите:] “Съберете онези, които угнетяваха, техните спътници и онова, на което са служили
23. вместо на Аллах, и ги подкарайте по пътя към Ада!
24. И ги задръжте!” Те непременно ще бъдат питани:
25. “Какво ви е, та не си помагате един другиму?”
26. Да, в този Ден ще са покорни.
27. Ще се обръщат един към друг и взаимно ще се обвиняват.
28. И ще кажат [на съдружаваните от тях]: “Вие ни се представяхте като праведни.”
29. Ще кажат [съдружаваните]: “Не, вие не вярвахте.

30. А ние нямахме власт над вас. Да, вие бяхте престъпващи хора.
31. И се изпълни спрямо нас Словото на нашия Господ. И наистина ще вкусим [мъчението].
32. И ви заблудихме, и ние самите бяхме заблудени.”
33. В този Ден ще бъдат съучастници в мъчението.
34. Да, така Ние постъпваме с престъпниците.
35. Когато им се рече: “Няма друг бог освен Аллах!”, те се възгордяваха.
36. И казваха: “Нима ще изоставим боговете си заради един луд поет?”
(Някои неверници наричали Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, “луд поет”. Трудно им било да го последват и да изоставят идолите.)
37. Да, той донесе истината и потвърди пратениците.
38. Непременно ще вкусите болезненото мъчение
39. ще ви се въздаде само за онова, което сте вършили.
40. Но не и за предаността раби на Аллах.
41. За тях ще има знайно препитание
42. плодове. И ще са удостоени
43. в Градините на блаженството,
44. на престоли един срещу друг.
45. Ще им поднасят чаши от извор
46. кристален, приятен за пиещите.
47. От него нито боли глава, нито се опияняват.
48. При тях ще има жени с целомъдрен поглед, с прелестни очи,
49. сякаш са скрити бисери.
50. Ще се обръщат един към друг и взаимно ще се разпитват.
51. Ще рече един от тях: “Аз имах приятел,
52. който казваше: “Нима наистина си от повярвалите?
53. Нима като умрем и станем пръст и кости, нима наистина ще има за нас възмездие?”
54. Рече: “Ще надзърнете ли?”
55. И надзърна, и го видя в средата на Ада.
56. Рече: “Кълна се в Аллах, ти едва не ме погуби.
57. И ако не бе благодатта на моя Господ, щях да съм доведен [с теб].
58. А нали ние [вярващите] не ще умрем
59. освен първата ни смърт, и не ще бъдем наказани?”
60. Това е великото спасение.
61. За такова дейните да действат!
62. Дали това е по-добро за пребиване, или при дървото Зокум?
63. Сторихме го изпитание за угнетителите.
(При споменаването на дървото, което расте в Ада, неверниците се надсмели: “Как е възможно в Ада да има дърво, след като огънят изгаря дърветата?” Това слово било изпитание за тях и след като не разбрали смисъла, вложен в него, те изпаднали в още по-дълбоко неверие.)
64. То е дърво, изникващо от дъното на Ада.
65. Плодовете му са като главите на сатаните.
66. А те от него ще ядат и ще си пълнят стомасите.
67. После към това ще им се примесва питие от вряща вода.
68. После тяхното завръщане е към Ада.
69. Те завариха бащите си заблудени
70. и въпреки това се впуснаха по техните следи.
71. А преди тях повечето от древните бяха в заблуда.
72. И изпращахме сред тях предупредители.
73. И виж какъв бе краят на предупреждаваните,
74. но не и за предаността раби на Аллах!
75. И Нух Ни призова. И как прекрасно откликваме!
76. И спасихме него и семейството му от огромното бедствие.
77. И сторихме неговите потомци да просъществуват.
78. И оставихме за него спомен сред сетните.
79. Мир за Нух сред народите!
80. Така награждаваме Ние благодетелните.
81. Той бе един от Нашите вярващи раби.
82. После издавихме другите.
83. И сред неговите последователи бе Ибрахим.
84. Как се яви пред своя Господ с чисто сърце.
85. Рече той на своя баща и на своя народ: “На какво служите?
86. Нима искате лъжливи богове вместо Аллах?
87. И какво мислите за Господа на световете?”
(Сънародниците на пророка Ибрахим гадаели по звездите. Един празничен ден те му казали да дойде заедно с тях на мястото на тържеството.)
88. И отправи поглед към звездите.
89. И рече: “Аз съм болен.”

90. А те му обърнаха гръб и си отидоха.
91. И се прокрадна при боговете им, и рече: “Няма ли да похапнете?
92. Какво ви е, та не говорите?”
93. И се наведе над тях, и ги удари с десница.
94. [И щом видяха боговете си потрошени,] отидоха при него забързани.
95. Рече: “Нима служите на онова, което вие сте издялали?
96. А Аллах е сътворил и вас, и онова, което правите.”
97. Рекоха: “Издигнете за него клада и го хвърлете в пламъците!”
98. Замислиха коварство спрямо него, но Ние сторихме те да са унизените.
99. И рече [Ибрахим]: “Отивам при моя Господ. Той ще ме напъти.
100. Господи мой, дари ме с праведни потомци!”
101. И го благовестихме за смирен син.
102. И когато порасна, и започна да ходи с него, той рече: “О, синко мой, сънувах, че трябва да те заколя. Какво ще кажеш?” Рече: “О, татко мой, прави, каквото ти е повелено! Ще откриеш, ако Аллах е пожелал, че съм от търпеливите.”
(Ибрахим имал двама сина Исмаил и Исхак, единият от които бил определен за жертвоприношение. Свещеният Коран не споменава неговото име, но повечето тълкуватели са убедени, че това е Исмаил. Ибрахим, мир нему, чул насън да му се казва: “Бог ти повелява да пожертваш своя син.” Когато настъпило утрото, бащата се поколебал дали не го подвежда сатаната, но след като три нощи поред му се явявал същият сън, разбрал, че това е Божия повеля. Аллах искал само да изпита вярата на Своя раб и в последния миг отменил повелята.)

103. И когато двамата се подчиниха, и той го положи по лице,
104. Ние му извикахме: “О, Ибрахим,
105. ти изпълни съня.” Така награждаваме Ние благодетелните.
106. Това е явното изпитание.
107. И за него дадохме в замяна голямо жертвено животно.
108. И оставихме за него спомен сред сетните.
109. Мир за Ибрахим!
110. Така награждаваме Ние благодетелните.
111. Той бе от Нашите вярващи раби.
112. И го възрадвахме за Исхак про-рок от праведниците.
113. И благословихме него и Исхак. А сред техните потомци имаше и благодетелни, и явни угнетители на себе си.
(Ибрахим, мир нему, бил дарен с много чада от потомството на Исхак. От пророка Якуб насетне са се появили редица пророци. Фактът, че наред с добродетелните имало и такива, които угнетявали себе си, показва, че произходът и потеклото не са от значение при следването на правия път или отклоняването от него.)

114. И въздарихме Муса и Харун [с пророчеството].
115. И спасихме и тях, и народа им от огромното бедствие.
116. И им помогнахме, и те бяха победителите.
117. И дадохме на двамата разясняващото Писание.
118. И ги насочихме по правия път.
119. И оставихме за тях спомен сред сетните.
120. Мир за Муса и Харун!
121. Така награждаваме Ние благодетелните.
122. Двамата бяха от Нашите вярващи раби.
123. И Илйас бе от пратениците.
124. Рече той на своя народ: “Не се ли боите?
125. Нима призовавате Баал, а изоставяте Най-прекрасния Творец
126. Аллах, вашия Господ и Господа на древните ви предци?”
(Баал бил златен идол, който се намирал в Дамаск и го почитали жителите на град Бак. Днес това място се нарича Баалбак.)

127. Но го взеха за лъжец и затова те ще бъдат доведени [в Ада],
128. но не и предаените раби на Аллах.
129. И оставихме за него спомен сред сетните.
130. Мир за рода на Иляс!
131. Така награждаваме Ние благодетелните.
132. Той бе от Нашите вярващи раби.
133. И Лут бе от пратениците.
134. Спасихме него и семейството му всички
135. освен [жена му] една старица, която бе сред оставащите.
136. После изтребихме другите.
137. А вие минавате покрай тях сутрин
138. и вечер. Не ще ли проумеете?
139. И Юнус бе от пратениците.
140. Избяга той на натоварен кораб.
141. И жребий хвърлиха, и той бе от губещите.
142. И го глътна китът, и заслужи порицание.
143. И ако не бе от възхваляващите,
144. щеше да прекара в корема му до Деня, когато ще бъдат те възкресени.
145. Но го изхвърлихме изтощен на голия бряг.
146. И сторихме над него да израсте дърво [с широки листа] като тиква.
147. И го изпратихме при сто хиляди души, дори повече.

148. И повярваха те, и ги оставихме да се наслаждават до време.
149. И ги питай [о, Мухаммад] какво мислят нима за твоя Господ са дъщерите, а за тях синовете?
150. Или Ние в тяхно присъствие сътворихме ангелите от женски пол?
151. Ала не! Те изричат своя измислица:
152. "Аллах роди." Те наистина са лъжци.
153. Нима Той предпочете дъщерите пред синовете?
154. Какво ви е, та така отсъждате?
155. Не ще ли се поучите?
156. Или имате явен довод?
157. Тогава донесете вашето писание, ако говорите истината!
158. И измислиха родство между Него и джиновете. А джиновете знаят, че ще бъдат доведени [за равносметка].
159. Пречист е Аллах от онова, което Му приписват тези,
160. но не и преданите раби на Аллах!
161. И вие [о, неверници], и онова, на което служите,
162. никого не можете да изкусите срещу Него
163. освен онези, които ще горят в Ада.
164. [Ангелите казват:] "Всеки от нас има свое определено място.
165. Наистина ние сме строените в редици
166. и ние сме прославящите."
167. И [преди теб, о, Мухаммад, неверниците] казваха:
168. "Ако имахме и ние писание като предците,
169. щяхме да сме предани раби на Аллах."
170. [А когато дойде при тях,] не повярваха в него, но ще узнаят.
171. Още преди казахме на нашите раби-пратеници,
172. че именно те ще са подкрепените
173. и че именно Нашето войнство ще победи.
174. И се отвърни от тях за определен срок!
175. И ги наблюдавай, скоро и те ще видят!
176. Нима за Нашето мъчение бързат?
177. Ала спусне ли се то над домовете им, ще е лош денят за увещаваните.
178. И се отвърни от тях за определен срок!
179. И ги наблюдавай, скоро и те ще видят!
180. Пречист е твоят Господ, Господът на мощта, от онова, което Му приписват!
181. Мир за пратениците!
182. И слава на Аллах, Господа на световете!

38.

СУРА САД

(САД)

Меканска. Съдържа 88 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Сад. Кълна се в Корана, носещ напомняне!
2. Ала неверниците тънат в надменност и противене.
3. Колко поколения погубихме преди тях! И стенеха те, но вече не бе време за спасение.
("... преди тях" преди меканските неверници.)
4. И се удивиха, че им е дошъл предупредител измежду тях. И рекоха неверниците: "Този е магьосник-измамник.
5. Нима превърна той боговете в един бог? Това наистина е нещо изумително."
(С тези слова курайшите отричали Мухаммад. Когато той, мир нему, ги посъветвал да засвидетелстват, че Аллах е един, съдружаващите казали: "Как може единствен бог да управлява всичките същества?". И не склонили да повярват.)
6. И си тръгнаха знатните от тях: "Вървете и отстоявайте вашите богове! Именно това се възнамерява.
(С други думи, те внушават, че със своята проповед Мухаммад желае да получи високо положение и надмощие.)
7. Не сме чували за това в последната религия. То е само измислица.
(Последната религия за тях е християнството.)
8. Нима на него измежду нас е низпослано Напомнянето?" Да, съмняват се в Моето Напомняне. Но те все още не са вкусили Моето мъчение.
9. И нима при тях са съкровищниците с милостта на твоя Господ Всемогъщия, Дарявящия?
10. Или е тяхно владението на небесата и на земята, и на всичко между тях? Тогава да се възкачат по пътищата към небесата!
11. Те са някакво там разгромено войнство от съюзници.
12. Преди тях отричаха и народът на Нух, и адитите, и Фараонът владетелят на войските,
13. и народът на Лут, и самудяните, и обитателите на Горичката. Те бяха съюзени.
14. Всеки отричаше пратениците и затова се изпълни Моето наказание.
15. И тези ги очаква само един Вик, за който няма отсрочка.
(Този Вик е първото протръбяване с Рога в Съдния ден.)
16. И казват: "Господи, ускори нашия дял преди Деня на равносметката!"
17. [О, Мухаммад] търпи онова, което изричат! И си спомни за нашия раб Дауд притежателя на силата! Той винаги се обръщаше към Нас.
(Силата на пророка Дауд се проявявала в издръжливостта му при богослужението. Ден говеел, ден се хранел, спял само през една третина от нощта, а през останалото време се отдавал на покланяне.)
18. Накарахме Ние планините да прославят с него вечер и в зори.

19. И птиците насъбрани всички му се подчиниха.
20. И укрепихме неговото царство, и му дадохме мъдростта, и точното отсъждане.
21. А стигна ли до теб вестта за спорещите, когато се покатериха в светилището?
22. Те влязоха при Дауд и той се уплаши от тях. Рекоха: "Не се страхувай! Ние сме двама спорещи, единият от които ощети другия. Отсъди между нас с истината и не бъди угнетител, и ни насочи по правия път!"
23. [Единият рече:] "Това е моят брат. Той има деветдесет и девет овци, а пък аз имам само една овца. И рече: "Повери ми я!" И ме надви в спора."
24. Рече [Дауд]: "Угнетил те е, като е добавил твоята овца към своите овци. Мнозина от съдружниците се потискат един друг, освен онези, които вярват и вършат праведни дела, ала малцина са те." И разбра Дауд, че Ние само го изпитвахме, и помоли своя Господ за опрощение, и падна, свеждайки чело до земята в *суджуд*, и се разкая.
25. И му опростихме това. При Нас той е приближен и има прекрасна обител.
26. О, Дауд, Ние наистина те сторихме наместник на земята, затова отсъждай между хората с истината и не следвай страстта, та да не те отклони от пътя на Аллах! За онези, които се отклоняват от пътя на Аллах, има сурово мъчение, защото са забравили Деня на равносметката.
27. И не сътворихме Ние небето и земята, и всичко между тях напразно, както си мислят неверниците. Горко на неверниците от Огъня!
28. Нима ще сторим онези, които вярват и вършат праведни дела, да са като сеещите развала по земята? И нима ще сторим богобоязливите да са като разпътните?
29. Това е Книга, която низпослахме на теб [о, Мухаммад] благословена, за да размишляват над нейните знамения и за да се поучават разумните хора...
30. И на Дауд дарихме Сулайман. Прекрасен раб! Той винаги се обръщаше към Нас.
31. Един следобед му бяха показани бързоноги коне, чаткащи с копита.
32. И рече: "Заради любовта към благата пренебрегнах споменаването на моя Господ, докато [слънцето] се скри зад покривалото [на нощта].
33. Върнете ги при мен!" И започна да сече краката и шиите им.
34. Вече изпитахме Сулайман. И на неговия престол сложихме [чуждо] тяло. После той се разкая.
35. Рече: "Господи мой, опрости ме и ми дай власт, с която да не бъде удостоен никой след мен! Наистина Ти си Даряващия."
36. И му подчинихме вятъра леко да духа според неговата повеля, където поиска.
37. И сатаните едни да строят, други да се гмуркат,
38. а трети вързани в окови...
39. Това е Нашият дар [за теб, о, Сулайман], облагодетелствай, или се въздържай безмерно!
40. И той при Нас е от приближените, и има прекрасна обител.
41. И спомни си Нашия раб Айюб. Той позова своя Господ: "Сатаната ми причини беда и мъчение."
42. [Аллах рече:] "Тропни с крак! И ще имаш [вода] за миене, студена за пиене."
(Айюб, мир нему, се измил с тази вода и се избавил едновременно от всички свои болести.)
43. И му дарихме [отново] неговото семейство, и още толкова заедно с тях милост от Нас и поука за разумните хора.
(След като били разделени, пророкът Айюб и неговото семейство се събрали. Числеността им се удвоила и ги обгърнало изобилие. Според преданието жената на Айюб, мир нему, един ден се провинила и Айюб се заклел, че когато оздравее, ще є удари сто тояги. Но съпругата му проявила грижи и саможертва, затова Всевишният Аллах определил стоте сламки като символичен жест в изпълнение на клетвата.)
44. "И вземи в длан снопче сламки, и удари с него, и не нарушавай клетвата си!" И наистина го намерихме търпелив. Прекрасен раб! Той винаги се обръщаше към Нас.
45. И спомни си Нашите раби Ибрахим и Исхак, и Якуб притежатели на сила и прозорливост!
46. И ги пречистихме, за да си спомнят винаги Дома [на отвъдното].
47. И те са при Нас сред добрите избраници.
48. И спомни си Исмаил и ал-Ясаа, и Зу-л-Кифл! И те са сред добрите.
49. Това е напомняне. За богобоязливите има прекрасна обител
50. градините на Адн с разтворени за тях врати.
51. Облегнати там, пожелават разни плодове и питиета.
52. И ще има при тях връстнички с целомъдрен поглед.
53. "Това ви е обещано за Деня на равносметката.
54. Това е Нашата награда. Няма тя изчерпване."
55. Така е! А за престъпилите има злощастно завръщане
56. Адът, в който ще горят. И колко лош е за постеля той!
57. Така е! И нека вкусят това вряща вода и гной!
58. И други [мъчения] от същия вид.
(Големите грешници в Огъня ще кажат на техните последователи:)
59. "Това е тълпа, нахълтала заедно с вас. Няма поздрав за тях. Те ще горят в Огъня."
60. Ще отвърнат: "Не, за вас няма поздрав. Вие ни навлякохте това. И колко лошо е то за обиталище!"
61. Ще рекат: "Господи наш, за онзи, който ни навлече това, надбави двойно мъчение в Огъня!"
62. И ще рекат [за вярващите]: "Защо не виждаме [сред нас] хора, които смятахме за злосторници?
63. Тогава им се подигравахме или не ги забелязвахме."
64. Такава е истината за свадата между обитателите на Огъня.
65. Кажи [о, Мухаммад]: "Аз съм само предупредител. Няма друг бог освен Аллах, Единосъщия, Покоряващия,
66. Господа на небесата и на земята, и на всичко между тях, Всемогъщия, Многоопрощаващия!"
67. Кажи: "[Коранът] това е велико известие,

68. от което вие се отвръщате.
69. Нямах знание за най-върховните на небесата [ангели] как спорят.
70. Разкрива ми се само, че съм явен предупредител."
71. Твоят Господ рече на ангелите: "Ще сътворя Аз човек от глина.
72. И когато го завърша, и му вдъхна от Своя дух, сведете чела до земята пред него!"
73. И се поклониха ангелите всички вкупом,
74. освен Иблис. Той се възгордя и стана от неверниците.
75. Рече [Аллах]: "О, Иблис, какво ти попречи да се поклониш на онова, което сътворих със Своите Ръце? Възгордя ли се, или си високопоставен?"
76. Рече: "Аз съм по-добър от него. Мен Ти сътвори от огън, а него сътвори от глина."
77. Рече: "Тогава излез от Рая! Ти си прокуден.
78. И над теб ще тегне Моето проклятие до Съдния ден."
79. Рече: "Господи, дай ми отсрочка до Деня, когато ще бъдат възкресени!"
80. Рече: "Ще си сред отсрочените
81. до определения Ден."
82. Рече [Иблис]: "Кълна се в Твоята мощ, аз непременно ще ги изкушавам всички,
83. освен Твоите предани раби сред тях."
84. Рече [Аллах]: "Истина е, само истината казвам
85. непременно ще напълня Ада с теб и всички от тях, които те последват."
86. Кажи [о, Мухаммад]: "Не моля от вас отплата за това и не съм от онези, които добавят от себе си."
87. Това е само Напомняне за световете.
88. След време ще узнаете вестите в него.

39.

СУРА ТЪЛПИТЕ
(АЗ-ЗУМАР)

Меканска, с изключение на знамения 52, 53 и 54, които са медински. Съдържа 75 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Низпославането на Книгата е от Аллах, Всемогъщия, Премъдрия.
2. Низпослахме на теб Книгата с истината. На Аллах служи, предан Нему в религията!
3. Единствено Аллах е достоен за чистата религия. А които приемат покровители вместо Него, казват: "Служим на тях само за да ни приближават още повече до Аллах." Аллах ще отсъди между тях в онова, за което са в разногласие. Наистина Аллах не напътва никой лъжец, неблагодарник.
4. Ако Аллах искаше да се сдобие със син, Той щеше да избере от Своите творения което пожелае. Пречист е! Той е Аллах, Единосъщия, Покоряващия!
5. Сътвори Той небесата и земята с мъдрост. Той заставя нощта да следва деня и заставя деня да следва нощта. И подчини Той слънцето и луната, всяко да се движи до определен срок. Той е Всемогъщия, Многоопрощаващия.
6. Той ви сътвори от един човек. После от него създаде съпругата му. И ви даде осем чифта от добитъка. И ви сътворява Той в утробите на майките ви творение подир творение в три тъмнини. Това е Аллах, вашият Господ! Негово е владението. Няма друг Бог освен Него! Как тогава бивате отклонявани?
(Всевишният Аллах е сътворил Адам, от него съпругата му, а чрез тях човечеството. Сътворените осем двойки мъжки и женски животни са камилата, кравата, овцата и козата. Трите мрака са утробата, матката и обвивката на плода. Под прехода от творение към творение се разбират спермата, съсирекът кръв, късчето плът, костите и зародишът, които представят стадиите на човешкото развитие в майчината утроба.)
7. Ако Го отричате, Аллах не се нуждае от вас. И не приема Той неверието у Своите раби. А да сте признателни, това приема Той за вас. Никой прегрешил не ще понесе греха на друг. После при вашия Господ е завръщането ви и Той ще ви извести какво сте вършили. Той знае съкровеното в сърцата.
8. А когато беда сполети човек, той зове своя Господ, покайвайки се пред Него. А когато го дари от Своята благодат, забравя той за какво Го е зовял по-рано и сторва на Аллах подобия, за да отклонява от Неговия път. Кажи: "Понаслаждавай се малко на своето неверие! Ти си от обитателите на Огъня."
9. Нима [такъв е като] онзи, който се моли в часовете на нощта изправен и свеждащ чело до земята в *суджуд*, и се опасява за отвъдния живот, и се надява на милост от своя Господ? Кажи: "Нима са равни онези, които знаят, и онези, които не знаят? Поучават се само разумните хора."
10. Кажи [о, Мухаммад]: "О, Мои вярващи раби, бойте се от своя Господ! За онези, които вършат добро в този живот, ще има добрина. Земята на Аллах е обширна. Наистина на търпеливите ще се изплати безмерна награда."
11. Кажи: "Повелено ми бе да служа на Аллах, предан Нему във вярата.
12. И ми бе повелено да бъда първият Нему отдаден."
13. Кажи: "Страх ме е, ако се възпротивя на моя Господ, от мъчение във великия Ден."
14. Кажи: "На Аллах служа, предан Нему в моята религия.
15. А вие служете на каквото желаете вместо на Него!" Кажи: "Губещите са онези, които ще погубят себе си и своите семейства в Деня на възкресението. Да, това е явната загуба!"
16. Над себе си ще имат слоеве от Огъня, и под себе си слоеве. С това Аллах заплашва Своите раби: "О, раби Мои, бойте се от Мен!"
17. А които отказват да служат на идолите и се разкайват пред Аллах, за тях е благата вест. И благовести Моите раби,

18. които слушат Словото и следват най-хубавото от него! Тези са, които Аллах е напътил и тези са разумните хора.
19. Нима [ти можеш да напътиш] онзи, спрямо когото се сбъдне Словото за мъчението? И нима ти [о, Мухаммад] ще спасиш онзи, който е в Огъня?
20. А онези, които се боят от своя Господ, ще имат въздигнати обиталища, изградени върху други обиталища, реки сред тях ще текат. Обещано е от Аллах! Аллах не нарушава обещанието.
21. Нима не виждаш [о, човеко], че Аллах изсипва вода от небето и я влива в потоци под земята, после чрез нея вади посеви от различни видове. После те изсъхват и ги виждаш пожълтели, после ги превръща в съчки. В това има напомняне за разумните хора.
22. И нима [коравосърдечният е като] онзи, чиято гръд Аллах е разтворил за Исляма и е получил светлина от своя Господ? Горко на коравосърдечните за напомнянето на Аллах! Тези са в явна заблуда.
23. Аллах низпосла най-прекрасното Слово в Книга със сходни, повтарящи се части. Настръхва от него кожата на онези, които се страхуват от своя Господ, после кожата и сърцата им се смекчават при споменаването на Аллах. Това е напътствието на Аллах. Напътва с него Той когото пожелае. А когото Аллах остави в заблуда, никой не ще го напъти.
24. А нима онзи, който с лице се брани от най-лошото мъчение в Деня на възкресението, [е като онзи в Рая]? И ще се каже на угнетителите: "Вкусете онова, което сте придобили!"
25. И онези преди тях отричаха, и мъчението ги връхлетя, откъдето не им е хрумвало.
26. И Аллах ги накара да вкусят позора в земния живот, а мъчението в отвъдния е още по-голямо, ако знаят.
27. И дадохме в този Коран всякакви примери на хората, за да се поучат
28. Коран на арабски без изопачавания в него, за да се побоят!
29. Аллах дава пример за човек с [много] господари, караещи се помежду си, и човек, подчинен само на един мъж. Нима двамата са равни? Слава на Аллах! Ала повечето от тях не знаят.
30. И ти ще умреш [о, Мухаммад], и те ще умрат.
31. После в Деня на възкресението пред вашия Господ ще се оспорвате.
32. А кой е по-голям угнетител от онзи, който лъже за Аллах и взима за лъжа истината, щом тя дойде при него? Нима в Ада няма място за неверниците?
33. А онзи, който донесе истината и я потвърди, тези са богобоязливите.
34. Те ще имат при своя Господ, каквото пожелаят. Такава е наградата за добротворстващите,
35. за да ги избави Аллах и от най-лошите им деяния, и да им въздаде тяхната награда според най-добрите им дела.
36. Нима Аллах не е достатъчен за Своя раб? И заплашват теб с други освен Него. Но когото Аллах остави в заблуда, никой не ще го напъти.
(Съдружаващите казвали на Пророка: "Не осквернявай нашите божества, защото ще те поразят." Когато Пророка, мир нему,изпратил Халид ибн ал-Уалид да разруши идола, наречен ал-Узза, пазителите му рекли: "Погледни, той е разгневен, внимавай да не ти се случи нещо!" Но Халид счупил носа на идола и така се разбрало, че заплахите им били голословни.)
37. И когото Аллах напътва, никой не ще го заблуди. Нима Аллах не е всемогъщ, въздаващ отмъщение?
38. И ако ги попиташ кой е сътворил небесата и земята, непременно ще рекат: "Аллах!" Кажи: "Видяхте ли? Ако Аллах поиска да ми причини беда, нима онези, които зовете вместо Аллах, могат да премахнат Неговата беда? Или ако поиска Той да ми дари милост, нима те ще възпрат Неговата милост?" Кажи: "Достатъчен ми е Аллах! На него се уповават уповаващите се."
39. Кажи: "О, народе мой, работете според своите възможности, и аз ще работя, и скоро ще узнаете
40. при кого ще дойде позорящо го мъчение и кого ще сполети постоянно мъчение!"
41. Низпослахме Ние на теб [о, Мухаммад] Книгата с истината за хората. И който се напъти, то е за самия него, а който се заблуди, само в свой ущърб се заблуждава. Ти не си над тях покровител.
42. Аллах прибира душите по време на смъртта, а на онези, които все още не са мъртви в съня им. Задържа Той душата на онзи, комуто е отсъдил да умре и връща другата до определен срок. В това има знамения за хора мислещи.
(В мига на смъртта връзката между душата и тялото се прекъсва напълно. Отделянето на душата от тялото в съня е привидно. Действителното и привидното отделяне на душата от тялото при смъртта и в съня е доказателство за това, че Аллах има силата да умъртвява и да съживява, и че Той притежава способността да възкресява и след смъртта.)
43. Или [неверниците] се сдобиха със застъпници вместо Аллах? Кажи: "Нима дори ако не владеят нищо и не проумяват?"
44. Кажи: "На Аллах принадлежи застъпничеството изцяло. Негово е владението на небесата и на земята. После при Него ще бъдете върнати."
45. И щом бива споменаван единствено Аллах, сърцата на онези, които не вярват в отвъдния живот, се отвращават, а щом биват споменавани други [богове] освен Него, те се радват.
46. Кажи: "О, Аллах, Творецо на небесата и на земята, знаещ и скритото, и явното, Ти ще отсъдиш сред Своите раби в онова, по което са били в разногласие."
47. И дори да притежаваха всичко на земята, а и още толкова отгоре, угнетителите биха го дали за откуп от суровото мъчение в Деня на възкресението. И Аллах ще им покаже, каквото не са допускали.
(Угнетителите ще изпитат Божия гняв и Божието наказание, защото са изключвали неговото съществуване и са забравили за него.)
48. И ще им се явят лошите последствия на онова, което са придобили, и ще ги обгради онова, което са подигравали.
49. И щом беда сполети човек, той Нас зове. После, щом му дарим от Нашата благодат, казва: "Това ми бе дарено само заради моето знание." Ала не, то е изпитание. Но повечето от тях не знаят.
50. Казваха го вече и онези преди тях. И не ги избави онова, което са придобили.
51. И ги поразиха лошите последствия на онова, което са придобили. И угнетителите сред тези ще ги поразят лошите последствия на онова, което са придобили, и не ще могат нищо да предотвратят.

52. Нима не знаят, че Аллах увеличава препитанието комуто пожелае, и Той го намалява. В това има знамения за хора вярващи.
53. Кажи: "О, раби Мои, които престъпвате в ущърб на себе си, не губете надежда за милостта на Аллах! Аллах опрощава всичките грехове [щом се покаете]. Той е Опрощаващия, Милосърдния.
54. И се обърнете към своя Господ, и Му се отдайте, преди мъчението да дойде при вас, защото после не ще ви се помогне.
55. И следвайте Най-прекрасното, което ви бе низпослано от вашия Господ, преди мъчението да дойде при вас внезапно, без да усетите!"
56. Някой ще каже: "О, горко ми, че нехаех за подчинението пред Аллах и че бях от присмиващите се!"
57. Или ще каже: "Ако ме бе напътил Аллах, щях да съм от богобоязливите."
58. Или ще каже, когато види мъчението: "Ако можех да се върна [на земята], щях да съм от добротворстващите."
59. Не, вече дойдоха при теб Моите знамения, а ти ги взе за лъжа и се възгордя, и бе от неверниците.
60. В Деня на възкресението ще видиш онези, които лъжеха за Аллах, с почернели лица. Нима в Ада няма място за горделивите?
(Под лъжи за Аллах се разбира да Му се приписват съдружници и потомство, и да се отричат Неговите качества.)

61. И ще спаси Аллах богобоязливите с тяхното избавление [в Рая]. Не ще ги докосне злото и не ще скърбят.
62. Аллах е Творецът на всяко нещо и Той е Разпоредителят за всяко нещо.
63. Негови са ключовете на небесата и на земята. А които отричат знаменията на Аллах, те са губещите.
(Изразът "ключовете на небесата и на земята" илюстрира абсолютната мощ, господството и закрилата на Аллах.)

64. Кажи: "Нима на друг, а не на Аллах, ми повелявате да служа, о, невежи?"
65. И вече се разкри на теб и на онези преди теб: "Ако съдружиш с Аллах, твоето дело пропада и ще бъдеш от губещите.
66. Служи единствено на Аллах и бъди от признателните!"
67. И не оцениха те Аллах с истинското Му величие. Земята цялата ще бъде в Неговата Длан в Деня на възкресението, а небесата ще са сгънати в Десницата Му. Пречист е Той, превисоко е над онова, с което Го съдружават!
(Абу Хурайра, Аллах да е доволен от него, предава следното: "Чух Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, да казва: "Аллах ще сграбчи земята [в Своята Длан] и ще сгъне небето в Десницата Си, после ще каже: "Аз съм Царят, къде са царете на земята?")

68. И щом се протръби с Рога, всички на небесата и на земята ще паднат безжизнени, освен за когото Аллах не е пожелал. После още веднъж ще се протръби и ето ги станали чакат!

69. И ще засияе земята със светлината на нейния Господ. И ще бъде положена книгата [на делата], и ще бъдат доведени пророците и свидетелите, и ще се отсъди между хората справедливо, и не ще бъдат угнетени.
70. И напълно ще се въздаде на всеки за онова, което е вършил. Най-добре Той знае техните дела.
71. И на тълпи ще бъдат подкарани към Ада неверниците. Когато стигнат там, вратите му ще се разтворят. И неговите пазители ще им кажат: "Нима не дойдоха при вас пратеници измежду ви, за да ви четат знаменията на вашия Господ и да ви предупредят за вашата среща в този Ден?" Ще кажат: "Да!" Ала словото за мъчението ще се изпълни спрямо неверниците.
72. Ще бъде казано: "Влезте през вратите на Ада, тук ще пребивавате вечно!" И колко лошо е обиталището на горделивите!
73. А богобоязливите ще бъдат поведени към Рая на групи. Когато стигнат там, вратите му ще се разтворят. И неговите пазители ще кажат: "Мир вам! Бяхте праведни, затова влезте, тук ще пребивавете вечно!"
74. А те ще кажат: "Слава на Аллах, Който изпълни към нас Своето обещание и ни остави в наследство тази земя, в Рая да се настаним, където пожелаем." И колко прекрасна е наградата за дейните!
75. И ще видиш ангелите, обградили Трона, прославящи с възхвала своя Господ. И ще се отсъди между творенията справедливо, и ще се каже: "Слава на Аллах, Господа на световете!"

40.

СУРА ОПРОЩАВАЩИЯ
(ГАФИР)

Меканска, с изключение на знамения 56 и 57, които са медински. Съдържа 85 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ха. Мим.
2. Низпославането на Книгата е от Аллах, Всемогъщия, Всезнаещия,
3. Опрощаващия греха и Приемащия покаянието, Строгия в наказанието, Владетеля на благодатта. Няма друг Бог освен Него. При Него е завръщането.
4. Само неверниците спорят за знаменията на Аллах. И да не те мами оживлението им по земята!
(Оживлението на неверниците се тълкува като спокойните им и безопасни пътувания за търговия и изгодни печалби, превъзходството, което са си осигурили на земята, и че Всевишният Аллах им е дал отсрочка за това.)

5. Преди тях и народът на Нух, и общностите след него отричаха, и всяка общност кроеше да премахне своя пратеник, и спореха чрез лъжа, за да унищожат с нея истината. Затова Аз ги сграбчих и какво бе Моето наказание!
("Преди тях" и преди жителите на Мека е имало неверници. Налице са опустошените домове и следите от трагедията на тези народи вследствие на тяхното неверие.)

6. Така се изпълни словото на твоя Господ спрямо неверниците. Те са обитателите на Огъня.

7. Онези [ангели], които носят Трона, и онези, които са около него, прославят с възхвала своя Господ и вярват в Него, и молят опрощение за вярващите: "Господи наш, Ти обгръщаш всяко нещо с Твоята милост и знание. Опрости онези, които се покаят и следват Твоя път, и ги опази от мъчението на Ада!
8. Господи наш, и въведи ги в Градините на Адн, които си обещал на тях и на праведниците сред бащите им и съпругите им, и потомците им! Ти си Всемогъщия, Премъдрия.
9. И опази ги от злините! И когото опазиш от злините в този Ден, него си помилвал. Това е великото спасение."
10. На неверниците ще се прогласи: "Гневът на Аллах към вас е по-голям от вашия гняв към самите вас, защото бяхте позовани към вярата, а вие я отхвърлихте."
11. Ще рекат: "Господи наш, Ти ни умъртви два пъти и ни съживи два пъти. И признаваме своите грехове. Няма ли път за спасение?"
(Първата смърт е състоянието на човека във вид на семенна течност или това, което го предхожда. С раждането започва първият живот. Смъртта след раждането е втората смърт. Възкресението в отвъдния свят е вторият живот. Пътят за излизане от Огъня, за който неверниците питат, е начин да излязат от Ада, да се подчинят на Аллах или повторно да бъдат върнати на земята.)
12. Това е, защото като бе позоваван единствено Аллах, вие не повярвахте, а като се съдружаваше с Него, повярвахте. А отсъждането е на Аллах, Всевишния, Превеликия.
13. Той е, Който ви показва Своите знамения и спуска за вас препитание от небето. Но се поучава само онзи, който се покайва.
("... препитание от небето" т.е. дъжд, който носи препитание.)
14. Зовете Аллах, предани Нему в религията, дори неверниците да възненавиждат това.
15. Най-въздигнатия, Владетеля на Трона! По Своя повеля Той праща Духа [Джибрил] на когото пожелае от Своите раби, за да предупреди за Деня на срещата
16. Деня, в който ще се покажат и нищо от тях не ще бъде скрито от Аллах. На кого е Днес владението? На Аллах, Единосъщия, Покоряващия.
17. Днес ще се въздаде на всяка душа за онова, което е придобила. Няма Днес угнетяване. Аллах бързо прави равносметка.
18. И предупреди ги ти за наближаващия Ден, когато, спотаили ужас, сърцата ще са в гърлата! За угнетителите не ще има нито приятел, нито застъпник, който да бъде послушан.
19. Знае Той скришните погледи и онова, което гърдите потайват.
20. Аллах отсъжда справедливо, а онези, които призовават те вместо Него, нищо не отсъждат. Аллах е Всечуващия, Всезрящия.
21. И не ходят ли по земята, та да видят какъв бе краят на онези преди тях? Бяха по-силни от тях и с повече следи по земята. Но Аллах ги сграбчи заради греховете им и нямаше кой да ги защити от Аллах.
22. Това е, защото техните пратеници им донасяха ясните знаци, а те не повярваха и затова Аллах ги сграбчи. Той е всесилен, строг в наказанието.
23. И Муса изпратихме с Нашите знамения и с явен довод
24. при Фараона и Хаман, и Карун, и рекоха те: "Магьосник-измамник!"
25. И когато им донесе той истината от Нас, рекоха: "Убийте синовете на онези, които му повярваха, и пощадете жените им!" Но коварството на неверниците винаги е напразно.
26. И рече Фараонът: "Оставете ме да убия Муса и нека зове своя Господ! Страхувам се да не промени вашата вяра или да не посее развала по земята."
27. И рече Муса: "Опазил ме моят Господ и вашият Господ от всеки горделивец, който не вярва в Деня на равносметката."
28. Един вярващ мъж от рода на Фараона, който скриваше своята вяра, каза: "Нима ще убиете човек, защото казва: "Моят Господ е Аллах", а той ви е донесъл ясните знаци от вашия Господ? Ако е лъжец, в негов ущърб е лъжата му. Но ако казва истината, ще ви сполети нещо от онова, с което ви заплашва. Аллах не напътва никой престъпващ, измамник.
29. О, народе мой, днес властта е ваша, господствате по земята, но кой ще ни защити от наказанието на Аллах, ако то ни връхлети?" Рече Фараонът: "Аз ви показвам само каквото виждам. И ви насочвам само по правия път."
30. И рече онзи, който повярва: "О, народе мой, страхувам се за вас от ден като деня на общностите
31. като обичая спрямо народа на Нух и адитите, и самудяните, и онези след тях. А Аллах не желае гнет за рабите.
32. О, народе мой, страхувам се за вас от Деня на призива
33. Деня, в който ще обърнете гръб в бягство и никой не ще ви защити от Аллах. А когото Аллах остави в заблуда, няма за него водител."
34. И Юсуф преди ви донесе ясните знаци, но продължихте да се съмнявате в онова, което ви е донесъл. Когато умря, казахте: "Аллах не ще проводи след него пратеник." Така Аллах оставя в заблуда всеки престъпващ, съмняващ се
35. които оспорват знаменията на Аллах, без да са получили довод огромен е гневът [към тях] на Аллах и на вярващите. Така Аллах запечатва сърцето на всеки горделив, надменен.
36. И рече Фараонът: "О, Хаман, построй ми кула, за да достигна пътищата
37. пътищата на небесата, дано зърна бога на Муса! Но аз мисля, че е лъжец." Така бе разкрасено за Фараона лошото му деяние и бе отклонен от пътя. Коварството на Фараона винаги бе напразно.
38. И рече онзи, който повярва: "О, народе мой, следвайте ме, аз ще ви насоча по правия път!
39. О, народе мой, този, земният живот, е само [кратко] наслаждение, а отвъдният е Домът на вечността!
40. Който върши зло, ще му се въздаде само колкото него. А който върши праведно дело, мъж или жена, и е вярващ, тези ще влязат в Рая и ще бъдат наградени там безмерно.
41. И о, народе мой, как аз ви зова към спасението, а вие ме зовете към Огъня?

42. Вие ме зовете да не вярвам в Аллах и да съдружавам с Него онова, за което нямам знание, а аз ви зова към Всемогъщия, Многоопрощаващия.
43. Без съмнение, за онова, към което ме зовете, няма зов нито в земния живот, нито в отвъдния, и нашето завръщане е към Аллах, и престъпващите са обитателите на Огъня.
44. И ще си припомните какво ви казвам. Аз поверявам своето дело на Аллах. Аллах е всезрящ за рабите."
45. И го опази Аллах от злините, които те замисляха. И злото мъчение обгради рода на Фараона.
46. В огъня ще бъдат слагани и сутрин, и вечер. А в Деня, когато настъпи Часът: "Въведете хората на Фараона в най-суровото мъчение!"
(Злото мъчение, споменато в знамение 45, е удавянето на войската на Фараона. Вгроба те също ще бъдат подлагани на мъчение сутрин и вечер. А в Съдния ден ги очаква най-голямото възмездие.)

47. И тогава ще се препират в Огъня, и слабите ще рекат на онези, които се големееха: "Ние ви следвахме. Ще отмахнете ли от нас поне част от Огъня?"
48. Онези, които се големееха, ще рекат: "Ние всички сме в него. Аллах отсъди вече между рабите."
49. И онези, които са в Огъня, ще рекат на пазителите на Ада: "Позовете вашия Господ да ни облекчи поне за ден мъчението!"
50. Ще рекат: "Не дойдоха ли при вас вашите пратеници с ясните знаци?" Ще рекат: "Да!" Ще рекат [пазителите]: "Зовете тогава!" Но зовът на неверниците е само напразно.
51. Ние подкрепяме Нашите пратеници и вярващите в земния живот и в Деня, когато свидетелите ще се изправят,
52. в Деня, когато на угнетителите не ще помогне оправданието им. Над тях е проклятието и за тях е Лошото обиталище.
53. И дадохме на Муса напътствието. И оставихме в наследство на синовете на Исраил Писанието
54. напътствие и напомняне за разумните хора.
55. Затова бъди търпелив и ти [о, Мухаммад]! Обещанието на Аллах е истинно. Моли опрощение за своя грях! И прославяй с възхвала своя Господ привечер и в зори!
56. Онези, които спорят за знаменията на Аллах, без да са получили довод, имат в сърцата си само величие, което не ще достигнат. Затова при Аллах търси убежище! Той е Всечуващия, Всезрящия.
57. Сътворяването на небесата и на земята е по-велико от сътворяването на хората. Ала повечето хора не знаят.
58. И не са равни слепецът и зрящият, нито онези, които вярват и вършат праведни дела със злосторника. Малко се поучавате.
59. Часът непременно ще дойде. Няма съмнение в него. Ала повечето хора не вярват.
60. И рече вашият Господ: "Зовете Ме, и Аз ще ви откликна! Онези, които от високомерие не Ми служат, ще влязат в Ада унизени!"
61. Аллах е, Който стори за вас нощта, за да почивате в нея, и деня светъл. Аллах е владетел на благодат за хората. Ала повечето хора са непризнателни.
62. Това е Аллах, вашият Господ, Творецът на всяко нещо. Няма друг Бог освен Него. Как тогава бивате подлъгвани!
63. Така се подлъгват онези, които отхвърлят знаменията на Аллах.
64. Аллах е, Който стори за вас от земята обиталище и от небето свод, и ви даде образ, и направи образа ви превъзходен, и ви дава препитание от благата. Това е Аллах, вашият Господ. Благословен е Аллах, Господът на световете!
65. Той е Вечноживия. Няма друг Бог освен Него, затова Него зовете, предани Нему в религията! Слава на Аллах, Господа на световете!
66. Кажи: "Забранено ми бе да служа на онези, които вие зовете вместо Аллах, след като при мен дойдоха ясните знаци от моя Господ. И ми бе повелено да се отдам на Господа на световете."
67. Той е, Който ви сътвори от пръст, после от частица сперма, после от съсирек, после ви изважда деца, после [ви оставя] да стигнете зрелостта си, после да остареете, но някои от вас умират преди това. И [ви оставя Той] да стигнете определен срок, за да проумеете.
(След като се посочва, че първият човек Адам, мир нему, е бил създаден от пръст, в знамението се описват различните фази в развитието на човека от майчината утроба до старостта.)

68. Той е, Който съживява и умъртвява. И щом отсъди нещо, му казва само: "Бъди!" И то става.
69. Нима не виждаш онези, които спорят за знаменията на Аллах? Как биват отклонявани!
70. Онези, които взимат за лъжа Книгата и онова, с което изпратихме Нашите пратеници... Но ще узнаят,
71. когато оковите и веригите ще са на врата им. Ще бъдат влачени
72. към врящата вода, после в Огъня ще бъдат горени.
73. После ще им се каже: "Къде са онези, на които служехте
74. вместо на Аллах?" Ще кажат: "Те ни напуснаха. Да, онова, което зовяхме преди, бе нищо." Така Аллах оставя неверниците в заблуда.
75. Това е, защото на земята сте се радвали незаслужено и защото сте ликували.
76. Влезте през вратите на Ада там ще пребивавате вечно! И колко лошо е обиталището на горделивите!
77. Затова бъди търпелив [о, Мухаммад]! Обещанието на Аллах е истинно. И да ти покажем част от онова, което им обещаваме, или да те приберем, те при Нас ще бъдат върнати.
78. Преди теб изпратихме и други пратеници за някои ти разказахме, а за други не сме ти разказали. Никой пратеник не идва със знамение без позволението на Аллах. А щом дойде повелята на Аллах, ще се отсъди с истината и тогава измамниците ще понесат загуба.
79. Аллах е, Който създаде за вас добитъка някои да яздите, други да ядете,

80. и за да имате полза от тях, и за да удовлетворявате желания в гърдите си. Върху тях и върху корабите бивате пренасяни.
81. И ви показва Той Своите знамения. Кои от знаменията на Аллах ще отречете?
82. Не ходят ли по земята, да видят какъв бе краят на онези преди тях? Те бяха по-многобройни и по-силни от тях, и с повече следи по земята. Ала не ги избави онова, което са придобили.
83. И когато пратениците им донасяха ясните знаци, те ликуваха със своето знание и тогава ги обграждаше онова, на което се присмиваха.
84. И когато виждаха Нашето наказание, казваха: "Повярвахме в Аллах, единствено в Него, и отхвърляме онова, с което Го съдружавахме."
85. Но не им бе от полза вярата им, когато виждаха Нашето наказание. Такъв бе обичаят на Аллах спрямо Неговите раби и преди. Неверниците губят.

41.

СУРА РАЗЯСНЕНИТЕ
(ФУССИЛАТ)

Мединска. Съдържа 54 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ха. Мим.
2. Низпослание от Всемилостивия, Милосърдния
3. Книга, знаменията на която са разяснени Коран на арабски за хора проумяващи
4. благовестител и предупредител. Но повечето от тях се отвръщат и не се вслушват.
5. И казват: "Сърцата ни имат броня срещу онова, към което ни зовеш, и в ушите ни има глухота. Между нас и теб има преграда. Затова работи! И ние ще работим."
6. Кажи [о, Мухаммад]: "Аз съм само човек като вас. Разкрито ми бе, че вашият Бог е единственият Бог. Затова към Него се обръщайте и Го молете за опрощение! Горко на съдружаващите,
7. които не дават милостинята *закат* и отвъдния живот отричат.
8. А за онези, които вярват и вършат праведни дела, ще има безспирна награда."
9. Кажи: "Нима наистина отричате Онзи, Който сътвори земята в два дни и сторвате Нему подобия? Той е Господът на световете."
10. И стори по нея непоклатими планини, и я благослови, и разпредели там препитанието є точно в четири дни поравно за търсещите...
11. После се насочи към [сътворяването на] небето, а то бе дим, и рече на него и на земята: "Покорете се доброволно или по принуда!" Рекоха: "Покоряваме се доброволно."
(Аллах повелява на земята и небето всяко от тях да изпълнява възложените му функции, както подобава.)
12. И ги направи седем небеса в два дни, и отреди Той на всяко небе неговото дело. И украсихме най-ниското небе със светилници, и за опазване. Така е отредил Всемогъщия, Всезнаещия.
13. А ако се отвърнат, кажи: "Предупреждавам ви с мълния, подобна на мълнията за адитите и самудяните."
14. Пратениците дойдоха при тях и отпред, и отзад: "Не служете на друг освен на Аллах!" Рекоха: "Ако нашият Господ бе пожелал, щеше да спусне ангели. Ние не вярваме в това, с което сте изпратени."
15. А адитите се възгордяха на земята без право и казаха: "Кой е по-силен от нас?" Нима не виждат, че Аллах, Който ги сътвори, е по-силен от тях? Така те отричаха Нашите знамения.
16. И затова изпратихме срещу им леден вихър в злополучни дни, за да ги накараме да вкусят мъчението на позора в земния живот. А мъчението в отвъдния е още по-позорно и не ще им се помогне.
17. И самудяните напътихме, но те предпочетоха слепотата пред напътствието. Тогава ги обхвана мълнията на унизителното мъчение заради онова, което са придобили.
18. И спасихме онези, които повярваха и бяха богобоязливи.
19. В Деня, когато враговете на Аллах бъдат събрани за Огъня, те ще бъдат подредени.
20. Когато стигнат там, и слухът, и зрението, и кожата им ще свидетелстват против тях за онова, което са вършили.
21. И ще кажат на кожата си: "Защо засвидетелства против нас?" Ще каже: "Накара ме да говоря Аллах, Който кара всяко нещо да проговори. Той ви сътвори първия път и при Него е вашето завръщане."
22. И не се опасявахте, че и слухът, и зрението, и кожата ви ще свидетелстват за вас, а предполагахте, че Аллах не ще узнае много от онова, което правите.
23. Тази ваша догадка, която допускахте за вашия Господ, ви донесе гибел и така се озовахте сред губещите.
24. Дори да търпят, обиталището им е Огънят. И дори да молят милост, не ще получат милост.
25. И им отредихме приятели, които им разкрасяваха всичко пред тях и всичко зад тях. И така се сбъдна и спрямо тях словото [за мъчението], както и за предишни общности от джинове и хора. Несъмнено те са губещи.
(Това, което лошите приятели разкрасяват пред неверниците, са земните дела, защото виждат в тях само онази страна, която е удобна за извличане на материална полза и плътски наслади, и въжделават единствено нея. Аделата за постигане на отвъдния живот захвърлят зад гърба си. Лошите приятели внушават, че отричането на Възкресението и Съдния ден носи покой.)
26. И казваха неверниците: "Не слушайте този Коран и вдигайте глъчка там, [където го четат], за да надвиете вие!"
27. Ще накараме Ние неверниците да вкусят сурово мъчение и ще им въздадем за лошите им деяния.
28. Това е възмездието за враговете на Аллах Огънят Вечният дом за тях възмездие, защото отхвърляха Нашите знамения!

29. И ще кажат неверниците: "Господи наш, покажи ни онези от джиновете и хората, които ни заблудиха, да ги сложим под краката си, та да бъдат най-отдолу [в Ада]!"
30. При онези, които казват: "Аллах е нашият Господ!" и следват правия път, ангелите ще слязат: "Не се страхувайте и не скърбете! И се радвайте на Рая, който ви е обещан!
31. Ние сме вашите покровители и в земния живот, и в отвъдния. Ще имате там, каквото пожелаят душите ви и ще имате там, каквото поискате
32. прием от опрощаващ, милосърден."
33. И кой има по-хубаво слово от онзи, който зове към Аллах и върши праведни дела, и казва: "Аз съм отдаден!"
34. Не са равни добрината и злината. Отблъсквай я с най-доброто и тогава онзи, от когото те е деляла вражда, става като близък приятел.
(Лошото се предотвратява с най-доброто: на гнева се отговаря с търпение, на невежеството със снизхождение, на злото с прошка.)
35. Но с това са удостоени само търпеливите. С това са удостоени само щастливците.
36. И ако те подбуди сатаната, при Аллах търси убежище! Той е Всечуващия, Всезнаещия.
37. И от Неговите знамения са нощта и денят, и слънцето, и луната. Не се покланяйте нито на слънцето, нито на луната, а се покланяйте на Аллах, Който ги сътвори, ако на Него служите!
38. И ако [неверниците] се възгордяват, то [ангелите], които са при твоя Господ, Го прославят нощем и денем, и това не им дотяга.
39. И от Неговите знамения е, че виждаш земята безжизнена. А щом изсипем вода върху нея, тя се раздвижва и набъбва. Онзи, Който я съживява, може и мъртвите да съживи. Той за всяко нещо има сила.
40. Онези, които изопачават Нашите знамения, не са скрити за Нас. Дали онзи, който ще бъде хвърлен в Огъня, е по-добър, или онзи, който ще дойде в безопасност в Деня на възкресението? Вършете, каквото пожелаете! Той съзира вашите дела.
41. Онези, които не вярват в Напомнянето, след като дойде при тях... а то е защитена книга,
42. която лъжа не я доближава нито отпред, нито отзад, и е низпослание от премъдър, всеславен.
43. Не ти се казва [от неверниците] друго освен каквото бе казано на пратениците преди теб. Твоят Господ е владетел на опрощение и владетел на болезнено наказание.
44. А ако го сторехме Коран на чужд език, [неверниците] щяха да рекат: "Защо знаменията му не са разяснени?" [Коран] на чужд език и [пратеник] арабин? Кажи: "За вярващите той е напътствие и изцеление, а онези, които не вярват, имат в ушите си глухота и той за тях е непонятен, сякаш са призовавани от далечно място."
45. И на Муса дадохме Писанието, и настана разногласие по него. И ако нямаше предишно Слово от твоя Господ, щеше да е отсъдено между тях. И те с подозрение се съмняваха в него.
46. Който върши праведни дела, то е за самия него, а който стори зло, то е в негов ущърб. Твоят Господ не е угнетител за рабите.
47. При Него е знанието за Часа. И не излиза плод от своята обвивка, и не забременява женска, и не ражда без Неговото знание. В този Ден Той ще ги призове: "Къде са Моите съдружници?". Ще рекат: "Известяваме те, няма сред нас свидетел."
48. И ще изчезне от тях онова, което зовяха преди, и ще се убедят, че няма за тях избавление.
49. Не му дотяга на човека да зове доброто, а засегне ли го злото, той се отчайва, унива.
50. А дадем ли му да вкуси милост от Нас подир беда, която го е засегнала, казва: "Аз заслужавам това и не мисля, че ще настъпи Часът. Но дори да бъда върнат при своя Господ, при Него ще имам най-доброто." Ала Ние ще съобщим на неверниците какво са извършили и ще ги накараме да вкусят сурово мъчение.
51. И щом облагодетелстваме човек, той се отдръпва и се възгордява. А засегне ли го злото, дълго [Ни] зове.
52. Кажи: "Какво мислите? Щом този [Коран] е от Аллах, а вие после го отхвърляте, кой ще е по-заблуден от онзи, който е в дълбок раздор?"
53. Ще им покажем Нашите знамения по хоризонтите и в тях самите, додето им се изясни, че това е истината. Нима не е достатъчно, че твоят Господ е свидетел на всяко нещо?
54. Съмняват се в срещата със своя Господ. А Той всяко нещо обгръща.

42.

СУРА СЪВЕЩАВАНЕТО
(АШ-ШУРА)

Меканска, с изключение на знамения 23, 24, 25 и 26, които са медински. Съдържа 53 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ха. Мим.
2. Айн. Син. Каф.
3. Така Аллах, Всемогъщия, Премъдрия разкрива на теб и на онези преди теб [о, Мухаммад].
4. Негово е всичко на небесата и всичко на земята. Той е Всевишния, Превеликия
5. небесата едва не се разцепват отгоре и ангелите прославят с възхвала своя Господ, и молят опрощение за онези, които са на земята. Да! Аллах е Опрощаващия, Милосърдния.
6. А които приемат други покровители вместо Него Аллах ги наблюдава. Ти не си над тях разпоредител.
7. Така разкрихме на теб Коран на арабски, за да предупредиш Майката на градовете [Мека] и онези около нея, и да предупредиш за Деня на сбора, в който няма съмнение. Някои в Рая, други в Пламъците...

8. А ако Аллах бе пожелал, щеше да ги стори една общност. Ала Той въвежда в Своята милост когото пожелае. А угнетителите нямат нито покровител, нито избавител.
9. Нима приемат те други покровители вместо Него? Но Аллах, Той е Покровителя. Той съживява мъртвите. Той за всяко нещо има сила.
10. И за всяко нещо, по което сте в разногласие, отсъждането е на Аллах. Това е Аллах, моят Господ! На Него се уповавам и към Него се обръщам
11. Твореца на небесата и на земята. Създаде Той за вас съпруги от самите вас и от добитъка чифтове. Така Той ви множи. Няма подобен Нему. Той е Всечуващия, Всезрящия.
12. Негови са ключовете на небесата и на земята. Той увеличава препитанието за когото пожелае и Той намалява.Той всяко нещо знае.
13. Той предписа за вас в религията онова, което завеща на Нух и онова, което разкрихме на теб [о, Мухаммад], и онова, което завещахме на Ибрахим и на Муса, и на Иса: "Привържете се към религията и не се разединявайте в нея!" За съдружаващите е тежко онова, към което ги зовеш. Аллах избира за Себе Си когото пожелае и напътва онзи, който се обръща към Него.
14. И се разединяваха едва след като при тях идваше знанието от завист помежду им. И ако нямаше предишно Слово от твоя Господ за отсрочване до определено време, щеше да е отсъдено между тях. А онези, на които бе оставено в наследство Писанието подир тях, с подозрение се съмняваха в него.
("... подир тях", т.е. Писанието е оставено в наследство на юдеите и християните.)

15. За това зови и правдив бъди, както бе ти повелено! И не следвай страстите им, а кажи: "Повярвах в Писанията, които Аллах низпосла, и бе ми повелено да отсъждам справедливо между вас. Аллах е нашият Господ и вашият Господ. За нас са нашите дела, за вас вашите дела. Няма [основания за] спор между нас и вас. Аллах всички ни ще събере и към Него е завръщането."
16. А онези, които спорят за Аллах, след като Му е било откликнато, спорът им е напразен пред техния Господ. Върху тях тегне гняв и за тях има сурово мъчение.
17. Аллах е, Който низпосла Книгата с истината и справедливостта. И откъде да знаеш, може би скоро Часът ще настъпи.
18. Искат да го ускорят онези, които не вярват в него. А вярващите се страхуват от него и знаят, че той ще се сбъдне. Но спорещите за Часа са в дълбока заблуда.
19. Аллах е жалостив към Своите раби. Дава Той препитание на когото пожелае. Той е Всесилния, Всемогъщия.
20. Този, който желае да жъне в отвъдния живот, на него ще увеличим жътвата му, а който желае да жъне в земния живот, ще му дадем от него, ала той не ще има дял в отвъдния.
21. Нима имат съдружници, узаконяващи им в религията онова, което Аллах не им е позволил? И ако не бе словото за отсрочка, щеше да е отсъдено между тях. За угнетителите има болезнено мъчение.
22. Ще видиш угнетителите да се ужасяват от онова, което са придобили, щом то ги сполети. А които вярват и вършат праведни дела, ще бъдат в Градините на Рая. Ще имат каквото пожелаят при своя Господ. Това е великата благодат.
23. С това Аллах благовества Своите раби, които вярват и вършат праведни дела. Кажи [о, Мухаммад]: "Не искам от вас отплата за това, а само любов към ближните." А който стори добрина, ще му въздадем с по-добро за нея. Аллах е опрощаващ, признателен.
(Наред с изискването за любов към ближните знамението предписва да се въжделава доближаване единствено до Аллах.)

24. Или казват: "Съчинил си е лъжа за Аллах." Но ако Аллах пожелае, ще запечата сърцето ти и ще премахне Аллах лъжата, и ще утвърди истината със Своите Слова. Той знае съкровеното в сърцата.
(Онези, които не вярват, че Свещеният Коран е низпослан от Всевишния Аллах, смятат, че Пророка не говори истината. Но Аллах разяснява, че на Неговия Пратеник никак не подобава да измисля лъжи и че ако си позволи това, Той ще запечата сърцето му. В действителност на Пророка, мир нему, са низпослани знамения, които изявяват истината и доказват неговия авторитет.)

25. Той е, Който приема покаянието от Своите раби и опрощава лошите дела, и знае какво вършите.
26. И откликва Той на онези, които вярват и вършат праведни дела, и им надбавя от Своята благодат. А за неверниците има сурово мъчение.
27. И ако Аллах дадеше изобилно препитание за всички Свои раби, щяха да престъпват по земята, ала Той го спуска с мяра, както пожелае. За Своите раби Той е сведущ, зрящ.
28. Той е, Който изсипва дъжда, след като се отчаят, и разпростира Своята милост. Той е Покровителя, Всеславния.
29. И от Неговите знамения е сътворяването на небесата и на земята, и на тварите, които там е намножил. Той е способен да ги събере, ако пожелае.
30. Каквато и беда да ви сполети, тя е заради онова, което сами сте извършили. А и много Той извинява.
31. И не можете да Го възпрете на земята. И освен Аллах нямате нито покровител, нито избавител.
32. И от Неговите знамения са носещите се по морето кораби като планини.
33. Ако Той пожелае, спира вятъра и тогава остават неподвижни на повърхността в това има знамения за всеки многотърпелив, признателен
34. или ги погубва Той заради онова, което [хората] са придобили. А и много Той извинява.
35. За да знаят онези, които спорят за Нашите знамения, че не ще има за тях избавление.
36. Каквото и да ви се даде, то е от насладата на земния живот. А онова, което е при Аллах, е най-доброто и вечното за онези, които вярват и на своя Господ се уповават,
37. и за онези, които отбягват големите грехове и скверностите, и дори да се гневят, прощават;
38. и за онези, които откликват на своя Господ и отслужват молитвата, и по делата се съвещават помежду си, и от онова, което им дарихме за препитание, раздават;
(Това знамение доказва, че ислямската форма на управление се гради върху решенията на съвет, избиран сред мюсюлманите.)

39. и които, ако ги сполети насилие, се бранят.

40. Възмездието за злина е злина като нея. А който извинява и се помирява, неговата награда е при Аллах. Не обича Той угнетителите.
41. А който се брани, след като го угнетят, за такива няма вина.
42. Вина имат само онези, които угнетяват хората и престъпват по земята без право. За тях има болезнено мъчение.
43. А който търпи и прощава, това е от значимите дела.
44. А когото Аллах остави в заблуда, той няма покровител след това. И ще видиш угнетителите, когато съзрат мъчението, да казват: "Няма ли път за връщане [към земята]?"
45. И когато бъдат докарани [пред Огъня], ще ги видиш смирени от унижението, гледащи скришом. А вярващите ще рекат: "Губещите са онези, които погубиха себе си и семействата си в Деня на възкресението." Да! Угнетителите ще са в постоянно мъчение.
46. Те нямат покровители, които да ги бранят, освен Аллах. А когото Аллах оставя в заблуда, няма за него спасение.
47. Откликвайте на вашия Господ, преди да е дошъл Денят, който Аллах не ще върне назад! Не ще има за вас убежище в този Ден и не ще отречете [вашите грехове].
48. А ако се отвърнат Ние не сме те изпратили за техен пазител. Твой дълг е само посланието. И щом дадем на човек да вкуси милост от Нас, той ликува с нея. А сполети ли ги злина заради онова, което сами са направили, тогава човекът става неблагодарник.
49. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята. Сътворява Той каквото пожелае дарява момичета на когото пожелае и дарява момчета на когото пожелае,
50. или дарява момчета и момичета. И сторва безплоден когото пожелае. Той е всезнаещ, всемогъщ.
51. С хората Аллах говори само чрез откровение или зад преграда, или като изпрати пратеник и му разкрива по Своя воля каквото пожелае. Той е всевишен, премъдър.
(Божественото откровение може да се предаде чрез низпославане насън или чрез влагане в сърцето, както и посредством слова, изречени от Всевишния Аллах, без Той да се показва (така е постъпил с пророка Муса, мир нему). Джибрил е онзи, когото Аллах изпраща със Своето откровение.)
52. Така и на теб [о, Мухаммад] разкрихме дух с Нашата повеля. А преди ти не знаеше нито какво е Книгата, нито вярата. Ала Ние го сторихме светлина, с която напътваме когото пожелаем от Нашите раби. Ти насочваш към правия път
53. пътя на Аллах, Комуто принадлежи всичко на небесата и всичко на земята. Да! При Аллах се връщат делата.

43.

СУРА УКРАСАТА
(АЗ-ЗУХРУФ)

Меканска, с изключение на знамение 45, което, както се твърди, е мединско. Съдържа 89 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ха. Мим.
2. Кълна се в ясната Книга.
3. Ние я сторихме Коран на арабски, за да проумеете.
4. Той е в Книгата-майка при Нас възвисен, мъдър.
5. Нима ще ви лишим от Напомнянето, защото сте хора престъпващи?
6. И колко пророци изпратихме сред предците!
7. И не е идвал при тях пророк, без да му се подиграят.
8. И погубихме по-силни от тях. Отминаха много примери с предците.
9. И ако ги попиташ кой е сътворил небесата и земята, ще рекат: "Сътворил ги е Всемогъщия, Всезнаещия,
10. Който стори земята постеля за вас и прокара там пътища, за да се напътите.
11. И Който изсипва от небето вода с мярка, и съживява с нея мъртвата земя. Така ще бъдете извадени [от гробовете].
12. И Който сътвори всички видове, и направи за вас от корабите и от добитъка онова, с което пътувате,
13. за да се настанявате на гърбовете им и да споменавате благодатта на вашия Господ, щом се настаните върху тях, и да казвате: "Пречист е Онзи, Който подчини това на нас! Ние сме неспособни за това.
14. При нашия Господ ще се завърнем."
15. И Му приписаха [неверниците] част от Неговите раби. Човекът е явен неблагодарник.
(Някои неверници обявявали ангелите за дъщери на Аллах.)
16. Нима от онова, което е сътворил, Той си взе дъщери, а на вас дари синовете?
17. И когато известят някого от тях за раждането на онова, което той приписва на Аллах, лицето му помрачнява и спотайва печал.
(Щом чуели за раждането на момиче, те недоволствали. Съществувал древен езически обичай да бъдат живи погребвани новородени момичета.)
18. Нима [Му приписват] онези, които израстват сред накити и в спора са безсилни?
19. Те сметнаха за женски ангелите, които са рабите на Всемилостивия. Нима присъстваха на тяхното сътворяване? Ще се запише тяхното твърдение и ще бъдат разпитвани.
20. И казват: "Ако Всемилостивия пожелаеше, нямаше да им служим [на идолите]." Те нямат знание за това, а само съчиняват.
21. Или им дадохме друга книга преди това, та към нея се придържат?
22. Не! Рекоха: "Заварихме предците си с религия. И ние по техните стъпки вървим."
23. И така, преди теб не изпратихме в никое селище предупредител, без живеещите там в доволство да рекат: "Заварихме предците си с религия и ние техните стъпки следваме.

(Това знамение съдържа утеха за Пратеника на Аллах, мир нему, като наред с това то изтъква, че подражателството е отдавна познато отклонение от правия път.)

24. Рече: "Нима и ако съм дошъл при вас с по-добро напътване от това, с което заварихте предците си?" Рекоха: "Не вярваме в това, с което сте изпратени."

(Всеки от пророците се обръщал към своя народ по този начин, но отговорът, който в повечето случаи получавал, бил отрицание на религията и продължаване на сляпото подражателство.)

25. И им отмъстихме. И виж какъв бе краят на отричащите!
26. Ибрахим рече на своя баща и на своя народ: "Аз отхвърлям това, на което служите,
27. а [служа] само на Онзи, Който ме е създал. Той ще ме напъти."
28. И стори Той това слово да остане у неговите потомци, за да се върнат [към него].
(Словото за единобожието е останало в наследство у потомството на Ибрахим. Вярата в единия Бог не е престанала да съществува у тях.)

29. Да, на тези [неверници] и на техните предци дадох да се насладят, докато при тях дойде истината и явен пратеник.
(Истината е Свещеният Коран, а явният пратеник Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари.)

30. И щом истината дойде при тях, рекоха: "Това е магия. Ние не вярваме в нея."
31. И рекоха: "Защо този Коран не бе низпослан на някой голямец от двете селища?"
(Според неверницитеКоранът трябвало да бъде низпослан или на богатия меканец ал-Уалид ибн ал-Мугира, или на таифянина Уруа ас-Сакафи. Ал-Уалид казал:"След като аз съм първенец на курайшите и Уруа е най-велик измежду сакифитите, нима Коранът ще бъде изпратен на Мухаммад?" Ала пред Аллах величието не се измерва с богатство и знатен произход, а с благочестие. Всъщност Мухаммад бил от знатен род, но останал кръгъл сирак, а и не бил заможен.)
32. Нима те разпределят милостта на твоя Господ? Ние разпределяме помежду им тяхното препитание в земния живот и въздигаме едни от тях над други, та едните да се възползват от другите. А милостта на твоя Господ е по-добро от онова, което те трупат.
33. Ако не бе [опасността] хората да станат общност от [неверници], щяхме да направим за онези, които не вярват във Всемилостивия за домовете им от сребро покриви и стълбища, по които да се изкачват,
34. и [сребърни] врати за домовете им, и престоли, на които да се облягат,
35. и украса. Но всичко това е само насладата на земния живот. А отвъдният при твоя Господ е за богобоязливите.
36. А за онзи, който се отдръпва от напомнянето на Всемилостивия, определяме един сатана, той да му е приятел.
37. Тези [сатани] ги възпират от пътя, а те мислят, че са напътени.
38. А когато се яви той пред Нас, казва [на сатаната]: "Ах, да имаше между мен и теб разстояние, колкото от изток до запад! Колко лош приятел си бил!"
39. И не ще ви е от полза Днес съучастието в мъчението, щом бяхте угнетители.
40. Нима ти [о, Мухаммад] ще накараш глухия да чуе или ще напътиш слепия и онзи, който е в явна заблуда?
41. И да те приберем, Ние ще им отмъстим.
42. Или ще ти покажем онова, с което ги заплашвахме. Ние имаме надмощие.
43. И се придържай към откровението, което ти бе разкрито! Ти си на правия път.
44. То наистина е чест за теб и за твоя народ. И ще бъдете разпитвани.
45. И питай онези от Нашите пратеници, които изпратихме преди теб, дали сме сторвали Ние други богове, на които да се служи, вместо на Всемилостивия!
(Когато детайлно се проучат предходните религии, се разбира, че нито една от тях не съдържа призив към идолопоклонство. Всички пророци без изключение споделят вярата в единия Бог.)

46. И Муса изпратихме с Нашите знамения при Фараона и знатните му хора, и той рече: "Аз съм пратеник от Господа на световете."
47. И когато им донесе Нашите знамения, те им се подиграха.
48. И всяко знамение, което им показвахме, бе по-голямо от предишното. И ги сграбчвахме с мъчението, за да се завърнат [към правия път].
49. И рекоха: "О, вълшебнико, позови за нас своя Господ за онова, което ти е обещал! И непременно ще се напътим."
50. И когато отмахнахме от тях мъчението, ето ги нарушиха обещанието!
51. И призова Фараонът своя народ, и рече: "О, народе мой, нима не принадлежи на мен владението над Египет и над тези реки, течащи край мен? Нима не виждате?
(Когато говори за дворците и за река Нил, която тече под тях, Фараонът изтъква своята мощ, богатство и великолепие, и същевременно напомня за слабостта и бедността на пророка Муса.)

52. Нима не съм по-добър от този, който е слаб и едвам обяснява?
53. И защо не му бяха дарени гривни от злато или защо не дойдоха ангелите с него за подкрепа?"
54. И така подведе той своя народ, и те му се покориха. Наистина бяха нечестиви хора.
55. И когато Ни разгневиха, им отмъстихме и ги издавихме всичките.
56. И ги сторихме поука и пример за идните.
57. И когато синът на Мариам бе даден за пример, ето твоят народ му се подигра!
(При спор за Иса и майка му Мариам един съдружаващ рекъл: "Ако почитаните Иса, Мариам, Узайр и ангелите са в Ада, аз съм съгласен да бъда с тях." При тези думи другите съдружаващи високомерно се изсмели. Знамението е низпослано по повод на това тяхно безогледно поведение.)

58. И рекоха: "Нашите богове ли са по-добри или той [Иса]?" Дадоха ти го само за спор. Да, те са заядлив народ.
59. Той е само раб, комуто Ние дадохме благодат и го сторихме пример за синовете на Исраил.
(Иса, мир нему,е велика личност, удостоена с милостта да стане пророк. Чрез него на израилтяните бил даден пример за Божията сила, способна да сътворява без наличие на баща.)

60. И ако пожелаехме, щяхме да сторим ангели вместо вас да останат на земята.
61. Той е знак за Часа. И не се съмнявайте в него, и Ме следвайте! Това е правият път.
(Появата на Иса е знак за настъпването на Съдния ден.)

62. И сатаната да не ви отклони! Той е ваш явен враг.

63. И когато Иса донесе ясните знаци, рече: "Дойдох при вас с мъдростта и за да ви обясня част от онова, по което сте в разногласие! Затова бойте се от Аллах и ми се покорете!
64. Аллах е моят Господ и вашият Господ. Затова единствено на Него служете! Това е правият път."
65. Но групите сред тях изпаднаха в разногласие [относно Иса]. Горко на угнетителите от мъчение в болезнения Ден!
66. Нима очакват друго освен Часът да дойде при тях внезапно, без да усетят?
67. В този Ден приятелите ще са врагове един на друг освен богобоязливите.
68. "О, раби Мои, Днес няма страх за вас и не ще скърбите!
69. Вие, които повярвахте в Нашите знамения и бяхте мюсюлмани
70. влезте в Рая, вие и съпругите ви, възрадвани!"
71. Ще бъдат обслужвани с блюда от злато и с чаши, и ще има в тях, каквото душите поискат, и каквото радва очите. Там ще пребивавате вечно.
72. Това е Раят, който ви е оставен в наследство заради вашите дела!
73. Има там за вас много плодове, от които ще ядете.
74. Престъпниците ще пребивават вечно в мъчението на Ада.
75. То не ще бъде облекчено и ще ги обземе отчаяние.
76. Не ги угнетихме Ние, а те себе си угнетяваха.
77. И ще зоват: "О, Малик, нека твоят Господ ни унищожи!" Ще рече: "Тук ще останете!"
(Неверниците се обръщат със зов към Малик, пазача на Ада, и възжелават да умрат, защото предпочитат смъртта пред живота в страдания. Но Малик им разкрива, че няма за тях спасение.)

78. Донесохме ви истината, ала повечето от вас мразят истината.
79. Нима [неверниците] нещо друго са решили? Но Ние също сме решили.
80. Или смятат, че не чуваме техните тайни и скришните им беседи? Да, и Нашите пратеници [-ангели] при тях [всичко] записват.
81. Кажи [о, Мухаммад]: "Ако Всемилостивия имаше син, Аз щях да съм първият от поклонниците.
82. Пречист е Господът на небесата и на земята, Господът на Трона, от онова, което Му приписват!"
83. Остави ги да затъват и да се забавляват, додето срещнат своя Ден, който им е обещан!
84. Той е Богът на небето и Богът на земята. Той е Премъдрия, Всезнаещия.
85. Да бъде благословен Онзи, Чието е владението на небесата и на земята, и на всичко между тях! При Него е знанието за Часа и при Него ще бъдете върнати.
86. А онези, които [съдружаващите] зоват вместо Него, не могат да се застъпят, освен онези, които потвърждават истината и я знаят.
87. И ако ги попиташ кой ги е сътворил, ще кажат: "Аллах!" Как тогава биват подлъгвани?
88. И словата му: "О, Господи мой, тези са хора невярващи!..."
(Това са думи, които Мухаммад, мир нему, е отправил към Всевишния Аллах в израз на отчаяние от тези хора.)

89. Отдръпни се от тях [о, Мухаммад] и кажи: "Мир!" Те ще узнаят.

44.

СУРА ДИМЪТ
(АД-ДУХАН)

Меканска, с изключение на знамение 15. Съдържа 59 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ха. Мим.
2. Кълна се в ясната Книга.
3. Низпослахме я Ние в благословена нощ. Ние предупреждаваме.
("благословена нощ" Нощта на могъществото. Вж. 97: 1)

4. През нея се решава всяко мъдро дело
5. по заповед от Нас. Ние пращаме [пратениците]
6. милост от твоя Господ. Той е Всечуващия, Всезнаещия
7. Господът на небесата и на земята, и на всичко между тях, ако сте убедени.
8. Няма друг Бог освен Него. Той съживява и Той умъртвява вашият Господ и Господът на древните ви предци.
9. Но те в съмнение се забавляват.
10. Изчакай Деня, в който небето ще донесе явен дим!
11. Той ще обгърне хората. "Това е болезнено мъчение."
12. [Неверниците ще кажат:] "Господи наш, премахни от Нас мъчението! Ние вече вярваме."
(За този дим са изказани две основни тълкувания:1) димът означава суша и недоимък. Арабските земи познават бедността и дори съплеменниците на Пророка се допитвали до него как да я преодолеят; 2)този дим е едно от знаменията, които вещаят Часа на Съдния ден. Той ще забули небето. По думите на Пророка, мир нему, едно от предзнаменованията на Часа е и дим, който ще обхване пространството между изтока и запада.)

13. Как ще са се поучили, когато при тях дойде явен Пратеник,
14. а те се отметнаха от него и рекоха: "Той е подучен, луд."
15. Ние ще отмахнем за малко мъчението, но пак ще се върнете.
(Когато неверниците видят дима, обхванал всичко наоколо преди настъпването на Часа, те ще потърсят помощта на Аллах. За кратко време Всевишният Аллах ще премахне дима и тогава те пак ще се върнат към неверието.)

16. В този Ден най-силно ще ги сграбчим. Ние отмъщаваме.
17. Преди тях изпитахме народа на Фараона, когато при тях дойде достоен пратеник:
18. "Предайте на мен рабите на Аллах! Аз съм ваш доверен пратеник."

(Вж. 20: 47)

19. И не се възгордявайте пред Аллах! Донесох ви явен довод.
20. И опазил ме моят Господ и вашият Господ, да не ме пребиете с камъни!
21. А ако не ми вярвате, оставете ме!"
22. И позова той своя Господ: "Тези хора са престъпници."
23. [Аллах каза:] "Върви с Моите раби нощем! Вас ще ви преследват.
24. И остави морето разцепено! Те са войници, които ще бъдат издавени."
(Муса ударил с жезъла си по морето, водата се разполовила и народът му спокойно преминал на отсрещния бряг, а Фараонът и неговата войска, които го преследвали, се издавили.)

25. Колко градини и извори оставиха те,
26. и ниви, и прекрасни места,
27. и блаженство, на което се наслаждаваха!
28. И така оставихме това в наследство на друг народ.
(Оставено е в наследство на синовете на Исраил.)

29. И не ги оплака нито небето, нито земята. И не им бе дадена отсрочка.
30. И спасихме синовете на Исраил от унизителното мъчение,
31. от Фараона. Той бе горделивец от престъпващите.
32. И ги избрахме знаейки да превъзхождат те народите [по тяхно време].
33. И им дадохме от знаменията онова, в което имаше явно изпитание.
(Те били удостоени с блага като разполовяването на морето, сянката от облака, манната, която им дала сили, пъдпъдъците за препитание и т.н.)

34. Те [- неверниците] казват:
35. "Смъртта е само веднъж. И не ще бъдем възкресени.
36. Доведете нашите предци, ако говорите истината!"
37. Те ли са по-добри, или народът на Туббаа и онези преди тях? Погубихме ги, защото бяха престъпници.
("Туббаа" се наричали владетелите на древен Йемен. Както разяснява самият Пророк, този владетел притежавал добродетели, ала народът му се отклонил от правия път. Взнамението се напомня, че в сравнение с Туббаа племето Курайш е по-слабо по мощ и численост.)

38. И не сътворихме напразно небесата и земята, и всичко между тях.
39. Сътворихме ги само с мъдрост. Ала повечето от тях не знаят.
40. Денят на разделението е срокът за всички тях.
41. Денят, в който близък не ще избави близък с нищо. И не ще им се помогне,
42. освен когото Аллах пощади. Той е Всемогъщия, Милосърдния.
43. Дървото Зокум
44. е храната на всеки грешник.
45. Подобно разтопен метал тя ще кипи в стомасите,
46. сякаш кипи вряща вода.
47. "Вземете го и го замъкнете в средата на Ада!
48. После излейте върху главата му от мъчението на врящата вода:
49. "Вкуси! Нали ти бе могъщият, знатният."
50. Това е, в което се съмнявахте.
51. Богобоязливите ще са на сигурно място
52. сред градини и извори,
53. ще са облечени в коприна и брокат, един срещу друг.
54. Така! И ще им дадем за съпруги красавици с големи очи.
55. Ще пожелават там всякакъв плод в сигурност.
56. Не ще са вкусили там друга освен първата смърт [в земния им живот]. Ще ги опази Той от мъчението на Ада
57. благодат от твоя Господ. Това е великото спасение.
58. Сторихме го [Корана] лесен на твоя език, за да се поучат.
59. И чакай! Те също очакват.

45.

СУРА КОЛЕНОПРЕКЛОННАТА
(АЛ-ДЖАСИА)

Меканска, с изключение на знамение 13, което е мединско. Съдържа 37 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ха. Мим.
2. Низпославането на Книгата е от Аллах, Всемогъщия, Премъдрия.
3. На небесата и на земята има знамения за вярващите.
4. И във вашето сътворяване, и в това на тварите, пръснати [по земята], има знамения за хора убедени.
5. И промяната на нощта и деня, и онова, което Аллах изсипва от небето за препитание, и съживява с него земята след нейната смърт, и смяната на ветровете, са знамения за хора проумяващи.
6. Това са знаменията на Аллах. Четем ти ги според истината. Тогава в кое слово след Словото на Аллах и Неговите знамения ще повярват?
7. Горко на всеки лъжец, грешник!

8. Чува той знаменията на Аллах да му се четат, после надменно упорства, сякаш че не ги е чул. Възвести го за болезнено мъчение!
9. И щом узнае нещо от Нашите знамения, той им се подиграва. За тези ще има унизително мъчение.
10. Пред тях е Адът. И не ще ги избави с нищо онова, което са придобили, нито онова, което са взели за покровител вместо Аллах. За тях има огромно мъчение.
11. Този [Коран] е напътствие. А за онези, които не вярват в знаменията на своя Господ, за тях има изтезание болезнено мъчение.
12. Аллах е, Който подчини за вас морето, за да плават там корабите според Неговата повеля и за да търсите от Неговото обилие. И за да сте признателни.
13. И подчини Той за вас всичко на небесата и всичко на земята всичко е от Него. В това има знамения за хора мислещи.
14. Кажи на вярващите да прощават на онези, които не очакват дните на Аллах, но Той ще въздаде на всички хора, каквото са придобили!
15. Който върши праведни дела, то е за самия него, а който върши злини, то е в негов ущърб. После при вашия Господ ще бъдете върнати.
16. И дадохме на синовете на Исраил Писанието и отсъждането, и пророчеството, и им дарихме от благата, и ги предпочетохме над народите [тогава].
17. И им дадохме ясни знаци за [съдбовната] повеля. Но те изпаднаха в разногласие от завист помежду им, щом при тях дойде знанието. В Деня на възкресението твоят Господ ще отсъди между тях за онова, по което са били в разногласие.
(На израилтяните било съобщено кое е позволено и кое не, както и това, че Мухаммад е пророк, показани им били чудеса, но особено по въпроса за мисията на Пророка, мир нему,юдеите изпаднали във вражда и разногласие от завист.)

18. После ти отредихме [о, Мухаммад] да си на правия път в повелята. Следвай него, а не следвай страстите на онези, които не знаят!
(Първенците на Курайш непрекъснато призовавали Пророка, мир нему, да се върне към религията на дедите си. Горното свещено знамение напомня, че Islamът е религията, която трябва да се следва, и че други пристрастия не бива да отклоняват човека от този път.)

19. Те не могат да те избавят от Аллах с нищо. Угнетителите са покровители един на друг. А Аллах е Покровителят на богобоязливите.
20. Този [Коран] е прозрение за хората и напътствие, и милост за убедените.
21. Нима онези, които вършат злини, смятат, че в живота им и в смъртта им ще ги сторим равни с онези, които вярват и вършат праведни дела? Колко лошо отсъждат!
22. И сътвори Аллах небесата и земята с мъдрост, и за да се въздаде на всяка душа, каквото е придобила, и не ще бъдат угнетени.
23. Не виждаш ли онзи, който взима за божество своите страсти? И го остави Аллах в заблуда, знаейки, и запечата слуха и сърцето му, и сложи преграда пред погледа му. Кой ще го напъти подир Аллах? Не ще ли се поучите?
24. И казват: “Съществува само земният ни живот. Умираме и живеем, и само времето ни погубва.” А те нямат знание за това и само предполагат.
25. И когато им бъдат четени ясните Ни знамения, техният довод е само да рекат: “Елате с предците ни, ако говорите истината!”
26. Кажи: “Аллах ви съживява, после ви умъртвява, после ще ви събере в Деня на възкресението, за който няма съмнение. Ала повечето хора не знаят.”
27. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята. И в Деня, когато Часът настъпи, в този Ден измамниците ще загубят.
28. И ще видиш всяка общност на колене. Всяка общност ще бъде призована към своята книга: “Днес ще ви се въздаде за вашите дела.
29. Това е Нашата Книга. Тя говори истината за вас. Ние сме записали вашите дела.”
(Привържениците на всички религии ще бъдат събрани пред Аллах, за да получат книгите, в които са записани техните дела и тогава ще им се въздаде за постъпките.)

30. Онези, които вярват и вършат праведни дела, техният Господ ще ги въведе в Своята милост. Това е явното спасение.
31. А на онези, които не вярват [ще се каже]: “Не ви ли бяха четени Моите знамения? Но се възгордяхте и бяхте хора-престъпници.
32. И когато се каза, че обещанието на Аллах е истинно, и че няма съмнение за Часа, рекохте: “Не знаем какво е Часът само предполагаме, но не сме убедени.””
33. И ще се появят пред тях злините, които те извършиха, и ще ги обгради онова, на което се подиграваха.
34. И ще се рече: “Днес ще ви забравим, както и вие забравихте срещата в този свой Ден. Мястото ви е Огънят и не ще има за вас закрилници.
35. Това е, защото се подигравахте със знаменията на Аллах и ви изкуси земният живот.” А Днес не ще бъдат изведени оттук и не ще им бъде позволено покаяние.
36. Прославата е за Аллах Господа на небесата и Господа на земята, Господа на световете.
37. Негово е величието на небесата и на земята. Той е Всемогъщия, Премъдрия.

46.

СУРА ПЯСЪЧНИТЕ ХЪЛМОВЕ

(АЛ-АХКАФ)

Меканска, с изключение на знамения 10, 15 и 35, които са медински. Съдържа 35 знамения.

В името на Аллах, Всемогъщия, Премъдрия!

1. Ха. Мим.
2. Низпославането на Книгата е от Аллах, Всемогъщия, Премъдрия.
3. Сътворихме Ние небесата и земята, и всичко между тях, единствено с мъдрост и за определен срок. А които не вярват, се отвръщат от това, за което са предупредени.
4. Кажи: "Виждате ли онези, които зовете вместо Аллах? Покажете ми какво сътвориха те от земята, или имат съучастие на небесата? Донесете ми книга отпреди тази или остатък от знание, ако говорите истината!"
5. И кой е по-заблуден от онзи, който зове не Аллах, а онези, които не ще му откликнат до Деня на възкресението и техния зов не чуват?
6. И когато хората бъдат събрани, те ще се окажат техни врагове и ще отричат служенето им.
7. И когато им бяха четени ясните Ни знамения, неверниците казваха за истината, след като дойде при тях: "Това е явна магия."
8. Или казваха: "Той си го е измислил." Кажи [о, Мухаммад]: "Ако съм го измислил, вие с нищо не ще ме избавите от Аллах. Той най-добре знае в какво се впускате за него. Достатъчен е Той за свидетел между мен и вас. Той е Опрощаващия, Милосърдния."
9. Кажи: "Аз не съм първият пратеник и не знам нито с мен какво ще стане, нито с вас. Следвам само каквото ми бъде разкрито. Аз съм само явен предупредител."
10. Кажи: "Виждате ли какво ще стане, ако този [Коран] наистина е от Аллах, а вие го отричате! И въпреки че един от синовете на Исраил е засвидетелствал, че [Коранът и предишните писания] са сходни, и затова е повярвал, вие се възгордявате. Аллах не напътва хората-угнетители."
11. Неверниците рекоха за вярващите: "Ако той беше добро нещо, нямаше да ни изпреварят към него." И тъй като не пожелаха да се напътят чрез него, казват: "Той е стара лъжа."
12. А преди него бе Писанието на Муса водител и милост. А този [Коран] е потвърждаваща Книга на арабски език, за да предупреди угнетителите и да е радостна вест за благодетелните.
13. За онези, които казват: "Нашият Господ е Аллах!", после следват правия път не ще има страх за тях и не ще скърбят.
14. Те са обитателите на Рая, там ще пребивават вечно въздаяние за техните дела.
15. И повелихме на човека да се отнася добре с родителите си. Носила го е майка му с усилие и го е родила с усилие. И бременността с него заедно с отбиването му е тридесет месеца. Когато достигне своята зрелост и достигне четиридесет години, той казва: "Господи мой, отреди ми да Ти бъда признателен за дара, който си дарил на мен и на родителите ми, и да върша праведни дела, които Ти одобряваш! И дай ми праведно потомство! Аз се покайвам пред Теб и само на Теб се отдавам."
16. На такива ще приемем хубавите дела и ще им опростим лошите постъпки. Те са от обитателите на Рая истинно обещание, което им е обещано.
17. А който казва на родителите си: "Уф, пък и вие! Нима ме плашите, че ще бъда възкресен а предишните поколения си отидоха?..." родителите му зоват Аллах на помощ: "Горко ти! Бъди вярващ! Обещанието на Аллах е истинно.", а той казва: "Това са само легенди на предците."
18. спрямо такива се сбъдна словото сред отминали преди тях общности от джиновете и от хората. Те са губещите.
19. За всички има степени от онова, което са извършили. Той ще им изплати за техните деяния и не ще бъдат угнетени.
20. И в Деня, когато неверниците бъдат докарани пред Огъня, [ще им бъде казано:] "Пропиляхте вашите блага в земния живот и им се насладихте, а Днес ще ви се въздаде с унизителното мъчение, защото на земята бяхте надменни без право и защото бяхте нечестивци."
21. И спомни си [Худ] брата на адитите, който предупреждаваше своя народ при пясъчните хълмове, където бяха минали много предупредители и дотогава, и след това: "Служете единствено на Аллах! Страхувам се за вас от мъчение във великия Ден."
(*Народът на Худ адитите живеел сред пясъчни хълмове край морето в Йемен, поради което областта е наречена "Пясъчните хълмове" - "Ал-ахкаф".)*
22. Рекоха: "Нима дойде при нас да ни отлъчиш от нашите богове? Донеси ни онова, което ни обещаваш, ако говориш истината!"
23. Рече: "Знанието е само при Аллах, а аз ви оповестявам само онова, с което съм изпратен. Ала виждам, че сте невежи хора."
24. И когато го видяха широк облак, прииждащ към техните долини, рекоха: "Това е облак, който ще изсипе дъжд над нас". Но не, то е онова, за което бързахте вятър с болезнено мъчение в него.
25. Той опустошава всяко нещо по волята на своя Господ. А от тях останаха само [руините на] домовете им. Така наказваме хората-престъпници.
(Този ужасен вихър понесъл хората и тяхното имущество между земята и небето, разкъсал ги и напълно ги унищожил. Спасили се единствено пророкът Худ и онези, които повярвали в зова му.)
26. И ги бяхме утвърдили повече, отколкото вас утвърдихме [о, жители на Мека]. И им дадохме слух и зрение, и сърца. Но с нищо не ги избавиха нито слухът им, нито зрението, нито сърцата, защото отхвърляха знаменията на Аллах. И ги обгради онова, на което се подиграваха.
27. И погубихме селищата около вас, и разяснихме знаменията, за да се завърнат [към вярата]!

(Унищожените наоколо селища са на живелите някога там самудяни, адити, народа на Лут и други подобни народи.)

28. И защо не им помогнаха онези, които те приеха за богове и на които се отдадоха вместо на Аллах? Да, изоставиха ги. Това е само тяхна лъжа и измислица.

29. [И спомни си о, Мухаммад] как насочихме към теб група джинове, за да слушат Корана. И когато пристигнаха там, рекоха: "Слушайте!" И щом бе приключено, те се завърнаха при своя народ с предупреждение.

30. Рекоха: "О, народе наш, чухме Книга, низпослана подир Муса в потвърждение на онова, което е преди нея. Насочва тя към истината и към правия път.

31. О, народе наш, откликнете на зовящия към Аллах и му вярвайте! Ще ви опрости Той греховете и ще ви предпази от болезнено мъчение.

32. А който не откликне на зовящия към Аллах той е безсилен на земята и няма друг покровител освен Него. Такива са в явна заблуда."

33. Не виждат ли, че Аллах, Който сътвори небесата и земята, и не се умори от тяхното сътворяване, има сила да съживи мъртвите? Да, Той над всяко нещо има сила.

34. В Деня, когато неверниците бъдат докарани пред Огъня [ще им се каже:]: "Не е ли това истината?", ще кажат: "Да, кълнем се в нашия Господ!" Ще каже [Аллах]: "Вкусете тогава мъчението, защото бяхте неверници!"

35. Затова и ти бъди търпелив [о, Мухаммад], както търпяха пратениците, удостоени с твърдост, и не бързай за тези [неверници]! В Деня, когато видят онова, което им е обещано, ще им се стори, че са престояли само един час от деня. Този [Коран] е послание. А нима ще бъдат погубени други освен нечестивците?

("... удостоени с твърдост" Аллах е изпращал много пророци и пратеници, двадесет и петима от които са споменати в Свещения Коран. Измежду тях само петима са "удостоени с твърдост" Нух, Ибрахим, Муса, Иса и Мухаммад, мир на всички тях.)

47.

СУРА МУХАММАД
(МУХАММАД)

Мединска, с изключение на знамение 13, което е меканско. Съдържа 38 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. На онези, които не вярват и възпират от пътя на Аллах, Той ще провали делата им.

2. А на онези, които вярват и вършат праведни дела, и вярват в низпосланото на Мухаммад а то е истината от техния Господ, Той ще им опрости лошите им постъпки и ще подобри положението им.

3. Така е, защото неверниците следват лъжата, а вярващите следват истината от своя Господ. Така Аллах дава на хората примери за тях.

4. И когато [в битка] срещнете неверниците, удряйте по шията, додето ги надвиете, и здраво ги вържете! А после или милост, или откуп, когато войната приключи. Така е! А ако Аллах пожелае, би им отмъстил, но иска Той да изпита едни от вас чрез други. А на онези, които бъдат убити по пътя на Аллах, Той не ще провали делата им.

(Както разяснява знамението, по време на война всеки срещнат враг е обречен на гибел. При победа се взимат пленници, които се освобождават или безвъзмездно, или срещу откуп под формата на имущество, или чрез размяна на пленници. Повелята за война се дава в името на възвишена цел, която ако бъде постигната, участниците в сраженията ще получат заслужена награда.)

5. Той ще ги напъти и ще подобри положението им.

6. И ще ги въведе в Рая, за който ги е известил.

7. О, вярващи, ако подкрепите [делото на] Аллах, и Той ще ви подкрепи, и ще утвърди стъпките ви.

8. А които не повярват гибел за тях! Ще провали Той делата им.

9. Това е, защото възненавиждат низпосланото от Аллах и затова Той прави безплодни делата им.

10. Нима не ходят по земята и не виждат какъв бе краят на онези преди тях? Аллах ги унищожи. Това очаква неверниците.

11. Така е, защото Аллах е Покровителят на вярващите, а неверниците нямат покровител.

12. Аллах ще въведе онези, които вярват и вършат праведни дела, в Градините, сред които реки текат. А неверниците се наслаждават и ядат, както добитъкът яде. И Огънят ще им е обиталище.

13. И колко селища погубихме, по-силни от твоето селище [Мека], което те прогони! И никой не им помогна.

14. Нима са равни онзи, който има ясен знак от своя Господ, и онзи, чието лошо деяние му е разкрасено и следва своите страсти?

15. Нима Раят, обещан на богобоязливите, с реки от вода, която не застоява, и реки от мляко с вкус, който не се променя, и реки от вино приятно за пиещите, и реки пречистен мед, и в който има за тях от всякакви плодове, и опрощение от техния Господ, е като онзи, който ще бъде вечно в Огъня... И ще им се дава вряща вода, която разкъсва червата.

16. А някои от тях те изслушват, но щом си отидат от теб, казват на дарените със знанието: "Какво рече той преди малко?" Те са онези, чиито сърца Аллах запечата и които следват своите страсти.

(Този тип неверници са лицемерите, които се отдавали на подигравки за да осмеят думите на Пророка, мир нему, те се обръщали към учени от неговото обкръжение (като Ибн Масуд и Ибн Аббас) и на шега ги питали какво е казал преди малко.)

17. А на онези, които следват правия път, Той увеличава напътствието и ги дарява с богобоязливост.

18. И нима очакват друго освен внезапно за тях да настъпи Часът? Вече се появиха неговите признаци. Но за какво ще им е тяхното напомняне, щом той настъпи за тях?

19. И знай [о, Мухаммад], че няма друг Бог освен Аллах! И моли опрощение за своя грях и за вярващите мъже и жени! Аллах знае къде се движите и къде пребивавате.

20. Вярващите казват: "Да бе низпослана сура [за сражение]!" А щом бъде низпослана неотменима сура и в нея се споменава за сражение, виждаш как онези, в чиито сърца има болест, те гледат с поглед на изпаднал в несвяст пред смъртта. А най-достойното за тях

21. е покорство и благо слово. А щом се даде твърда повеля [за сражение], да бъдат искрени пред Аллах е най-доброто за тях.
22. А щом се отвърнете, нима от вас се очаква друго освен да сеете развала по земята и да прекъсвате родствените си връзки?
23. Тези са, които Аллах прокле и ги стори глухи и слепи.
24. И нима не размишляват над Корана или сърцата им са под ключ?
25. Онези, които обръщат гръб, след като напътствието им се изясни, тях сатаната ги подвежда и им дава празни надежди.
26. Това е, защото казват на онези, които възненавиждат низпосланото от Аллах: "Ще ви последваме в част от делото." А Аллах знае какво спотайват.
27. А как ще бъде, когато ангелите ги приберат, удряйки ги по лицето и гърба?
28. Това е, защото следват онова, което предизвиква гнева на Аллах и възненавиждат Неговото благоволение, затова Той проваля делата им.
29. Нима онези, в чиито сърца има болест, смятат, че Аллах не ще разкрие злобата им?
30. И ако желаехме, Ние щяхме да ти ги покажем [о, Мухаммад] и ти би ги познал по чертите им, и би ги познал по словото им. Аллах знае вашите дела.
(След низпосланието на това знамение Пророка, мир нему, започнал да разпознава лицемерите по техния вид и поведение, по начина им на говорене, по оскърбителните за мюсюлманите намеци.)

31. И ще ви подложим на изпитание, докато отличим сред вас борещите се по пътя на Аллах и търпеливите, и разкрием вестите за вас.
(Ще бъдат разкрити вестите за техните дела.)

32. Онези, които не вярват и възпират от пътя на Аллах, и се противят на Пратеника, след като им се изясни напътствието, не ще навредят на Аллах с нищо и Той ще провали делата им.
33. О, вярващи, покорявайте се на Аллах и се покорявайте на Пратеника, и не погубвайте делата си!
34. На онези, които не вярват и възпират от пътя на Аллах, и умират неверници, Аллах не ще опрости.
35. И не падайте духом [при сражение], та да зовете за мир! Вие ще надделеете! Аллах е с вас и Той не ще погуби вашите дела.
36. Земният живот е само игра и забава. И ако повярвате и се боите, Той ще ви въздаде наградата. Той не иска имотите ви.
37. Ако ви ги поиска и ви принуди, вие ще се поскъпите и Той ще изкара наяве злобата ви.
(Знамението разкрива отношението на човешката душа към материалните блага и скъперничеството, което ще се прояви, ако бъде поискано цялото състояние.)

38. Ето, вие сте онези, които са позовани да раздават по пътя на Аллах. Но сред вас има скъперници, а който е скъперник, той само спрямо себе си е скъперник. Аллах е Пребогатия, вие сте бедните. И отвърнете ли се, Той ще ви замени с други хора и те не ще бъдат като вас.
(Дълг за хората е да изпълняват религиозните си задължения, иначе те ще се превърнат в общество, обречено на гибел.)

48.

СУРА ПОБЕДАТА
(АЛ-ФАТХ)

Мединска. Низпослана е по пътя при напускането на долината ал-Худайбия. Съдържа 29 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Ние ти дарихме [о, Мухаммад] явна победа,
2. за да опрости Аллах твоите предишни грехове, и следващите, и за да довърши Той Своята благодат към теб, и за да те насочи по правия път,
3. и за да те подкрепи Аллах с могъща подкрепа.
(Божествената благодат, с която Пророка, мир нему, е удостоен завинаги далеч от всеки грях, се проявила при завладяването на Мека и ат-Таиф, разпространението на неговата слава навред по земята, помощта от Всевишния Аллах и победите, преклонението на упорстващите неверници. Наистина Мухаммад е Божият любимец. Той е разкрил истината за предходните законодателства, удостоен е с въздигане до най-недостъпните висини, станал е Пророк на хора и джинове, за него и неговата общност е дадено позволение да използват придобитото във война. Той ще бъде застъпник за вярващите в Съдния ден. Впризива към молитва и на много места в Свещения Коран Мухаммад се споменава наред с Всевишния Аллах, неговото име се включва в свидетелството, което декларира съществуването на единия Бог и това е най-големият дар от Аллах.)

4. Той е, Който низпосла спокойствие в сърцата на вярващите, за да подсили тяхната вяра. На Аллах принадлежат войнствата и на небесата, и на земята. Аллах е всезнаещ, премъдър
5. и за да въведе вярващите мъже и жени в Градините, сред които реки текат там ще пребивават вечно, и да ги избави от лошите им постъпки. Това е велико спасение при Аллах.
6. И за да накаже лицемерните мъже и жени, и съдружаващите мъже и жени, които допускат за Аллах лоша догадка. Над тях да е лошата превратност! Аллах им се разгневи и ги прокле, и приготви за тях Ада. Колко лоша участ е той!
7. На Аллах принадлежат войнствата и на небесата, и на земята. Аллах е всемогъщ, премъдър.
8. Изпратихме те Ние [о, Мухаммад] за свидетел и благовестител, и предупредител,
9. за да вярвате в Аллах и в Неговия Пратеник, и да Го прославяте, и да Го почитате, и да Го възхвалявате сутрин и вечер.
10. Онези, които заявяват вярност към теб [о, Мухаммад], те заявяват вярност към Аллах. Ръката на Аллах е върху ръцете им. А който наруши, само в свой ущърб нарушава. А който изпълнява обета си пред Аллах, Той ще му дари огромна награда.

(През шестата година от Хиджра Пророка, мир нему, се отправил заедно с 1400 мюсюлмани на поклонение хадж в Мека. Обаче курайшите не желаели да ги допуснат в града и преградили пътя към него, но мюсюлманите успели да се доберат до долината Худайбия. Пророка имал миролюбиви намерения, не желаел сражения, затова изпратил при курайшите достойния Осман.Той не се завърнал в очаквания срок и под едно дърво Пророка получил от сподвижниците си обет, че ще воюват до последната капка кръв и ще останат верни на делото до смърт, ако техният посланик бъде убит. Според обичая те дали обет, като поставили ръка върху ръката на Пророка. Но достойният Осман се завърнал и между курайши и мюсюлмани бил сключен договор за десет години. Горното знамение споменава обета за вярност.)

11. Останалите [по домовете си лицемери] бедуини ще ти рекат: "Задържаха ни нашите имоти и семейства, затова моли за нас опрощение!" Изричат с езиците си онова, което не е в сърцата им. Кажи: "Кой ще попречи с нещо на Аллах, ако Той пожелае да ви засегне с беда или пожелае благо за вас?" Да, сведущ е Аллах за вашите дела.

12. Но вие мислехте, че Пратеника и вярващите никога не ще се върнат при своите семейства. И бе разкрасено това в сърцата ви. И допуснахте лоша догадка. И станахте погубени хора.

13. А за онези, които не вярват в Аллах и в Неговия Пратеник Ние сме приготвили за неверниците пламъци.

14. На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята. Опрощава Той комуто пожелае и наказва Той когото пожелае. Аллах е опрощаващ, милосърден.

15. Останалите [по домовете си] ще рекат, когато се отправите [на война] към богатства, за да ги вземете: "Позволете ни да ви последваме!" Искат да променят Словото на Аллах. Кажи: "Не ще ни последвате. Така рече Аллах от по-рано." Ще кажат: "Не, вие ни завиждате." Ала те малко проумяват.

16. Кажи на останалите [по домовете си] бедуини: "Ще бъдете призовани срещу хора с огромна сила. Или ще се сражавате с тях, или ще се покорят. Аллах ще ви дари хубава награда, ако се подчините. А ако се отметнете, както се отметнахте преди, ще ви накаже Той с болезнено мъчение."

17. За слепеца не е грях, нито за куция е грях, нито за болния е грях, [ако не излязат на сражение]. А който се подчинява на Аллах и на Неговия Пратеник, ще го въведе Той в Градините, сред които реки текат. А който се отметне, ще го накаже Той с болезнено мъчение.

18. Аллах бе доволен от вярващите, когато ти заявиха вярност под дървото [о, Мухаммад]. И узна Той какво имат в сърцата си. И спусна Той спокойствие над тях. И им въздаде близка победа.

(Близката победа е превземането на Хайбар от мюсюлманската войска.)

19. И много богатства ще вземат. Аллах е всемогъщ, премъдър.

(Скоро мюсюлманите получили много блага и придобивки от битките.)

20. Аллах ви обеща да вземете [във война] много богатства и ускори това за вас. И възпря от вас ръцете на хората, за да бъде то знак за вярващите и да ви насочи по правия път.

(При Хайбар мюсюлманите извоювали първата от многобройните победи, обещани им от Всевишния Аллах, Който предотвратил и нападенията на враждебно настроените племена Асад и Гатафан съюзници на жителите на Хайбар. С мира при Худайбия се слага край на меканската агресия.)

21. А други [победи], които не бяха по силите ви, Аллах потули. Аллах за всяко нещо има сила.

22. А ако неверниците бяха се сражавали с вас, щяха да ви обърнат гръб. И нямаше да намерят нито покровител, нито избавител

23. такъв бе обичаят на Аллах и преди. И ти не ще откриеш промяна в обичая на Аллах.

24. Той е, Който възпря край Мека техните ръце от вас и вашите ръце от тях, след като ви отреди да ги победите. Аллах е зрящ за вашите дела.

(Чрез споразумението при Худайбия Всевишният Аллах дарил на мюсюлманите Мека. Осемдесет пленени при мюсюлманската обсада бойци от вражеската армия били отведени при Пророка и освободени от него. Този акт станал причина враговете да поискат мир.)

25. Те са онези, които не повярваха и ви възпряха от Свещената джамия, и задържаха жертвените животни, да не стигнат местоназначението си. И ако нямаше вярващи мъже и жени, които не познавахте, и да ги прегазите, без да знаете, и така да ви сполети грях... Аллах въвежда в Своето милосърдие когото пожелае. Ако бяха разделени [едни от други], щяхме да накажем неверниците от тях с болезнено мъчение.

(Курайшите не допуснали мюсюлманите да влязат в Мека, като им попречили да извършат поклонение в храма Кааба и да направят ритуалните жертвоприношения. Всевишният Аллах не позволил на Своите раби да отвърнат на предизвикателството, защото в Мека се намирали немалко вярващи, които все още не можели открито да заявят своята вяра. Завземането на града било отложено, защото вярващите живеели редом с курайшите-неверници.)

26. Когато неверниците сложиха в сърцата си яростта яростта на невежеството, Аллах спусна спокойствието Си над Своя Пратеник и над вярващите, и ги обвърза със словото на богобоязънта. И бяха най-достойни те за него, и го заслужаваха. Аллах всяко нещо знае.

(Придържането към богобоязънта успокоило духовете, когато меканци и мюсюлмани подписвали споразумението при Худайбия. Пророка, мир нему, казал на достойния Али: "Пиши: "Това е споразумение, сключено между Пратеника на Аллах и народа на Мека." Представителите на Курайш казали: "Ако знаехме, че ти си пратеник на Аллах, не бихме ви попречили да влезете в Кааба. Пишете така: "Това е споразумение между Мухаммад, сина на Абдуллах, и народа на Мека." Пророка наредил така да напишат и различията били загладени.)

27. Аллах превърна съновидението на Своя Пратеник в истина. "Ще влезете в Свещената джамия, ако Аллах е пожелал, в безопасност, с бръснати глави или подстригани, без да се страхувате." И знае Той, каквото вие не знаете. И освен това ви отреди близка победа.

28. Той е, Който изпрати Своя Пратеник с напътствието и с правата религия, за да я въздигне над всички религии. Достатъчен е Аллах за свидетел.

29. Мухаммад е Пратеника на Аллах. А онези, които са заедно с него, са строги към неверниците, милостиви помежду си. Виждаш ги да се покланят и да свеждат чела до земята в *суджуд*. Търсят щедрост от Аллах и благоволение. Техният белег е по лицата им от следите на поклоните. Такова е описанието им и в Тората, и в Евангелието като посев, който подава кълн и го укрепва, и той наедрява, и се възправя върху стеблото си за радост на сеячите за да гневи Той чрез това неверниците. Аллах обеща на онези, които вярват и вършат праведни дела, опрощение и велика награда.

49.

СУРА СТАИТЕ

(АЛ-ХУДЖУРАТ)

Меканска. Съдържа 18 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. О, вярващи, не предварвайте Аллах и Неговия Пратеник, и бойте се от Аллах. Аллах е всечуващ, всезнаещ.
(Забранено е на думи или дела да се противоречи на Аллах и на Неговия Пратеник или да се оповестяват еднолични решения по религиозни въпроси.)

2. О, вярващи, не надигайте глас над гласа на Пророка и не му говорете високо, както говорите помежду си, за да не пропаднат делата ви, без да усетите!
(Взнамението се забранява да се говори на висок глас и да се крещи в присъствието на Пратеника на Аллах, мир нему. Историята на Сабит ибн Кайс, един от сподвижниците на Пророка, внася яснота в тълкуването на горната повеля. Той бил твърде гръмогласен и се притеснил, че ако проговори пред Пророка, делата му ще пропаднат, затова престанал да го посещава. Но Пророка, мир нему, заръчал да го повикат и го успокоил, като го благовестил, че ще бъде един от обитаталите на Рая.)

3. Онези, които снишават глас пред Пратеника на Аллах, те са онези, чиито сърца Аллах е изпитал за богобоязънта. За тях има опрощение и велика награда.
4. Онези, които те призовават иззад стаите повечето от тях не проумяват.
(Около седемдесет души от бедуинското племе Тамим дошли по обед при Пратеника на Аллах, мир нему, точно когато си почивал в своята стая. Водачите им извикали: "О, Мухаммад, излез навън, ела при нас!" Знамението отхвърля подобно отношение.)

5. А ако бяха изтърпели, докато им се покажеш, щеше да е най-доброто за тях. Аллах е опрощаващ, милосърден.
6. О, вярващи, ако нечестивец ви донесе вест, проучете я, за да не засегнете някои хора от неведение, та за онова, което сте извършили, да съжалявате!
7. И знайте, че сред вас е Пратеника на Аллах! Ако той се вслушваше във вас за много дела, щяхте да пострадате. Но Аллах вдъхна у вас любов към вярата и я разкраси в сърцата ви, и пробуди у вас омраза към неверието, нечестивостта и неподчинението. Тези са вървящите по правия път.
8. Това е щедрост и благодат от Аллах. Аллах е всезнаещ, премъдър.
9. И ако две групи от вярващите се сбият, помирете ги! Но ако едната от тях престъпи спрямо другата, сражавайте се против онази, която е престъпила, докато се върне към повелята на Аллах! А щом се върне, помирете ги справедливо и постъпете безпристрастно! Аллах обича безпристрастните.
10. Вярващите са братя, затова помирявайте своите братя и бойте се от Аллах, за да бъдете помилвани!
11. О, вярващи, едни мъже от вас да не се присмиват на други! Може да са по-добри от тях. Нито жени на жени... Може да са по-добри от тях. И не се хулете, и не се назовавайте с оскърбителни прякори! Колко лошо е името *нечестивост* подир вярата! А които не се покаят тези са угнетителите.
12. О, вярващи, много странете от подозрението! Понякога подозрението е грях. И не се дебнете, и не злословете един за друг! Нима на някого от вас ще се хареса да яде плътта на мъртвия си брат? Вие се отвращавате от това. И бойте се от Аллах! Аллах е приемащ покаянието, милосърден.
13. О, хора, Ние ви сътворихме от един мъж и една жена, и ви сторихме народи и племена, за да се опознавате. Най-достоен измежду вас при Аллах е най-богобоязливият. Аллах е всезнаещ, сведущ.
(Всички хора произхождат от Адам и Ева, и имат майка и баща. Втози смисъл е неуместно да се гордеят със знатно родословие. Истинското превъзходство се крие в богобоязънта.)

14. Бедуините рекоха: "Ние повярвахме." Кажи: "Не сте повярвали, ала кажете: "Отдадохме се на Аллах!", защото вярата не е влязла още в сърцата ви. И ако се покорите на Аллах и на Неговия Пратеник, Той не ще отнеме нищо от делата ви. Аллах е опрощаващ, милосърден."
15. Вярващи са именно онези, които вярват в Аллах и в Неговия Пратеник, после не се усъмняват и се борят чрез своите имоти и души по пътя на Аллах. Те са искрените.
16. Кажи: "Нима Аллах известявате вие за вашата религия, след като Аллах знае всичко на небесата и всичко на земята. Аллах всяко нещо знае."
17. Смятат, че теб облагодетелстват, приемайки Исляма. Кажи [о, Мухаммад]: "Не мен облагодетелствате, приемайки Исляма, а Аллах ви облагодетелства, че ви напъти за вярата, ако сте искрени."
18. Аллах знае неведомото на небесата и на земята. Аллах съзира вашите дела.

50.

СУРА КАФ

(КАФ)

Меканска, с изключение на знамение 38, което е мединско. Съдържа 45 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Каф. Кълна се в славния Коран.
2. Да, учудиха се, че им се яви предупредител измежду тях. И рекоха неверниците: "Това е чудно нещо.
3. Нима след като умрем и станем на пръст [ще бъдем възкресени]? Такова завръщане е невероятно."
4. Знаем Ние какво земята отнема от тях и имаме съхраняваща Книга.
5. Ала те взеха за лъжа истината, когато дойде при тях и са в недоумение.
6. Нима не виждат небето над тях, как Ние го изградихме и го украсихме, и е без процепи?
7. И земята разпростряхме, и положихме по нея непоклатими планини, и сторихме от нея да поникнат всякакви прекрасни видове
8. поука и напомняне за всеки покайващ се раб.
9. И изсипваме от небето благословена вода, и сторваме да израстват чрез нея градини и зърно за жътва,
10. и високи палми с гроздове, скупчени един връз друг

11. препитание за рабите. И съживяваме с нея мъртва земя. Така ще бъде и възкресението.
12. Преди тях смятаха, че е лъжа и народът на Нух, и обитателите на ар-Рас, и самудяните,
(Вж. 25: 38)
13. и адитите, и Фараонът, и братята на Лут,
14. и обитателите на Горичката, и народът на Туббаа. Всички смятаха за лъжци пратениците и се изпълни Моето обещание.
(Вж. 15: 78 и 44: 37)
15. Нима Ни затрудни първото сътворяване? Ала се съмняват те в новото сътворяване.
16. Сътворихме Ние човека и знаем какво му нашепва неговата душа. Ние сме по-близо до него, отколкото вената на шията [му].
17. Отдясно и отляво на него стоят два записващи ангела,
18. не изрича и една дума, без да има готов надзорник при него.
19. И смъртната агония ще донесе истината: "Това е, което си избягвал."
20. И ще се протръби с Рога. "Това е Денят на обещанието!"
21. И с всеки човек ще дойде водач и свидетел [от ангелите].
22. [И ще му се каже:] "Ти нехаеше за това. Но снехме от теб покривалото и твоят поглед Днес е проницателен."
23. А съпътстващият го [ангел] ще каже: "Готово е това, което е у мен."
(Всевишният Аллах ще каже:)
24. "Хвърлете в Ада всеки упорстващ неверник,
25. възпиращ доброто, престъпващ, съмняващ се,
26. който прие за бог друг заедно с Аллах! Затова го хвърлете в суровото мъчение!"
27. Съпътстващият го [сатана] ще каже: "Господи наш, не аз го накарах да престъпва, а сам той бе в дълбока заблуда."
28. Ще каже [Аллах]: "Не се карайте пред Мен! Аз ви предупреждавах.
29. Не се променя Моето Слово. И не съм угнетител на рабите."
30. В този Ден ще кажем на Ада: "Напълни ли се?" А той ще рече: "Има ли още?"
31. И не след дълго Раят ще бъде приближен за богобоязливите.
32. Това е, което ви бе обещано за всеки покайващ се, спазващ [повелите],
33. който и в уединение се бои от Всемилостивия, и идва със сърце, молещо за прошка.
34. "Влезте тук в мир! Това е Денят на вечността!"
35. Ще имат там, каквото пожелаят, а при Нас има повече.
36. И колко поколения преди тях погубихме, а бяха по-силни от тях и обикаляха по земята! Но има ли избавление?
37. Наистина в това се съдържа поука за всеки, който има сърце или се вслушва и е свидетел.
38. Сътворихме Ние небесата и земята, и всичко между тях в шест дни, без да Ни засегне умора.
(С това знамение се отхвърлят думите на юдеите: "Бог се оттегли за почивка в Съботата и поседна на земята." Според някои тълкуватели под "шест дни" трябва да се разбират "шест периода".)
39. Бъди търпелив към това, което казват, и прославяй с възхвала своя Господ преди изгрева на слънцето и преди залеза!
40. И през нощта Го прославяй, и след поклоните!
41. И вслушвай се в Деня, когато прогласяващият ще прогласи от близко място!
(Припомня се на хората да не забравят за зова на Исрафил, който ще протръби с Рога от небесата и ще протръби за Часа на равносметката.)
42. В този Ден ще чуят Вика с истината. Това е Денят на възкресението.
(Оттук се разбира, че хората ще чуят втората тръба на Исрафил, след което ще възкръснат и ще излязат от гробовете.)
43. Ние съживяваме и Ние умъртвяваме, и при Нас е завръщането.
44. В този Ден земята ще се разцепи над тях забързани. Това е събиране, лесно за Нас.
45. Най-добре Ние знаем какво изричат. А ти не си за тях принудител. И поучавай с Корана всеки, който се страхува от Моето предупреждение!

51.

СУРА ОТВЯВАЩИТЕ
(АЗ-ЗАРИЙАТ)

Меканска. Съдържа 60 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в отвяващите с веене [ветрове]
2. и в носещите товар [облаци],
3. и в плаващите с лекота [кораби],
4. и в разпределящите по повеля [ангели],
5. че е истина това, което ви е обещано!
6. И че възмездието ще настъпи.
7. Кълна се в небето, осеяно с пътища!
8. Объркани са вашите слова [о, неверници].
(Както се споменава и в Корана, противниците на Пророка го наричали "магьосник", "поет", "гадател" твърдения, които той неведнъж е бил принуден да отхвърля.)
9. Отклонява се от него онзи, който е бил отклонен.
10. Проклети да са лъжците,
11. които в бездната [на неверието] нехаят!

12. Питат: "Кога ще е Съдният ден?"
13. В този Ден върху Огъня ще бъдат измъчвани.
14. "Вкусете своето мъчение! Това е, за което бързахте."
15. Богобоязливите ще бъдат сред градини и извори,
16. ще взимат онова, което им дарява техният Господ. Преди това те вършеха добро
17. малко спяха през нощта
18. и на развиделяване молеха за опрощение,
19. и в техните имоти имаше дял за просяка и нуждаещия се.
20. За убедените на земята има знамения
21. и в самите вас. Нима не съзирате?
22. На небето има препитание за вас и там е онова, което ви е обещано.
23. А то, кълна се в Господа на небето и на земята, е истина, както това, че говорите.
(Както човек не се усъмнява, че думите, които изрича, са негови, така не трябва да има колебание и за това, което му се известява.)

24. Стигна ли до теб разказът за почетните гости на Ибрахим?
(Вж. 15: 51)

25. Влязоха при него и рекоха: "Мир!" Каза: "Мир!" И си рече: "Непознати хора!"
26. И без да го видят, свърна към своето семейство и дойде с тлъсто [печено] теле,
27. и им го поднесе. Рече: "Ще похапнете ли?"
28. И спотаи страх от тях. Рекоха: "Не се страхувай!" И го благовестиха за знаещ син.
29. И пристъпи жена му с вик, удряйки лицето си, и рече: "Но аз съм бездетна старица!"
30. Рекоха: "Тъй каза твоят Господ. Той е Премъдрия, Всезнаещия."
31. Рече: "А какво ви е намерението, о, пратеници?"
32. Рекоха: "Изпратени сме при хора-престъпници,
33. за да изсипем върху тях камъни от глина,
34. белязани при твоя Господ за прекаляващите."
35. И изведохме Ние само вярващите, които бяха там.
36. И намерихме там отдадени [на Аллах] само в един дом.
37. И оставихме там знамение за онези, които се страхуват от болезненото мъчение.
38. ...И за Муса, когато го изпратихме при Фараона с явен довод.
39. И се отвърна той със своята опора, и каза: "Магьосник или луд."
40. И сграбчихме него и войските му, и ги хвърлихме в морето. Вината бе негова.
41. И за адитите, срещу които изпратихме опустошителния вятър...
42. И не остави той нищо, над което премина, без да го превърне в прах.
43. И за самудяните, когато им бе казано: "Наслаждавайте се до време!"
44. И се възгордяха пред повелята на техния Господ, [затова] мълнията ги порази, както си гледаха.
45. И не можаха да се изправят, и не им се помогна.
46. И народа на Нух [погубихме] преди. Те бяха нечестиви хора.
47. И небето изградихме с [Нашата] сила. Ние даваме простор.
48. И земята Ние разстлахме. Колко прекрасно разстиламе!
49. И от всяко нещо сътворихме двойки, за да се поучите!
(Всевишният Аллах е създал всякакъв вид двойки мъжко и женско, земя и небе, слънце и луна, равнина и планина, море и суша, лято и зима, живот и смърт, сладко и горчиво, светлина и мрак. Така човекът, който размишлява над свързването на противоположностите в едно, би трябвало да повярва в абсолютния, единствения Бог и абсолютния Творец, и ще стане Негов раб.)

50. Затова към Аллах се устремете! Аз съм Негов явен предупредител за вас.

51. И не приемайте друг Бог заедно с Аллах! Аз съм Негов явен предупредител за вас.

52. Така и онези преди тях, щом дойдеше пратеник, казваха: "Магьосник или луд."
53. Нима си завещаваха това един другиму? Не, ала те са престъпващи хора.
54. Отвърни се от тях и не ще бъдеш упрекван!
55. И поучавай! Наистина поучението носи полза на вярващите.
56. Сътворих Аз джиновете и хората единствено за да Ми служат.
57. Не искам от тях препитание и не искам да Ме хранят.
58. Аллах! Той е Даващия препитанието, Владетеля на силата, Всемогъщия.
59. Угнетителите имат участ като участта на техните другари. Затова да не избързват!
60. Горко на неверниците в техния Ден, който им е обещан!

52.

СУРА ПЛАНИНАТА
(АТ-ТУР)

Меканска. Съдържа 49 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в Планината
2. и в Книгата, написана
3. на разгънат свитък,

4. и в посещавания Дом,
(Планината, в името на която се изрича клетвата, е Синай в Мадян, където Всевишният Аллах говорил на пророка Муса. Книгата е Петокнижието, Коранът или Книгата на съдбите. Посещаваният Дом е храмът Кааба или небесното място, което ангелите обхождат.)

5. и във въздигнатия [небесен] свод,
6. и в препълненото море
7. мъчението на твоя Господ ще настъпи!
8. Никой не ще го отблъсне
9. в Деня, когато небето бурно се завърти
10. и планините силно се разместят.
11. Горко в този Ден за отричащите,
12. които в празнословие се забавляват!
13. В Деня, когато ще бъдат подкарани към огъня на Ада:
14. "Това е Огънят, който взимахте за лъжа.
15. Магия ли е това, или не съзирате?
16. Горете там и да търпите, и да не търпите, все едно е за вас! Ще ви се въздаде само за вашите дела!"
17. Богобоязливите ще са в градини и в блаженство,
18. радостни с онова, което им е дарил техният Господ и ги е предпазил техният Господ от мъчението на Ада.
19. Яжте и пийте със здраве за онова, което сте вършили!
20. Облегнати на подредени престоли... И ще им дадем за съпруги хубавици с големи очи.
21. Към онези, които вярват и тяхното потомство ги последва с вяра ще присъединим към тях потомството им и не ще отнемем нищо от делата им. Всеки човек ще отговаря за делата си.
22. И ще им дарим в изобилие плодове и месо, каквито пожелаят.
23. Ще си подават там един на друг чаша, от която не ще има нито празнословие, нито подбуда към грях.
24. И ще им прислужват юноши, които сякаш са скрити бисери.
25. И ще се обръщат един към друг, разпитвайки се.
26. Ще рекат: "Бояхме се [от Аллах] и преди, когато бяхме сред своите роднини.
27. Но Аллах ни облагодетелства и ни опази от изгарящото мъчение.
28. Ние Го зовяхме и преди. Той е Владетеля на доброто, Милосърдния."
29. И поучавай [о, Мухаммад]! Ти не си по милост от твоя Господ нито гадател, нито луд.
30. Или казват: "Ти си поет! Изчакваме превратностите на съдбата."
31. Кажи: "Чакайте! И аз чакам с вас."
(Знамението посочва, че онези, които очакват смъртта на Пророка, мир нему, непременно ще ги сполети беда.)

32. Нима умовете им повеляват това, или са престъпващи хора?
33. Или искат да кажат: "Сам си го е съчинил!" Не, те не вярват.
34. Нека донесат слово, подобно на него, ако казват истината!
35. Нима бяха сътворени от нищо, или те са творците?
36. Или те сътвориха небесата и земята? Не, ала не се убеждават.
37. Или при тях са съкровищниците на твоя Господ, или те са властващите?
38. Или имат стълба, от която подслушват? Тогава нека този от тях, който е чул нещо, да донесе явен довод!
39. Или за Него са дъщерите, а за вас синовете?
40. Или искаш отплата от тях [о, Мухаммад], та са обременени от дълг?
41. Или при тях е неведомото и те записват?
42. Или кроят хитрина? Ала онези, които не вярват, те ще са надхитрените.
43. Или имат друг бог освен Аллах? Пречист е Аллах от онова, с което Го съдружават!
44. И дори да видят отломък, падащ от небето, казват: "Скупчени облаци."
45. Остави ги, докато срещнат своя Ден, когато ще бъдат поразени от мълнията!
46. Деня, когато нито хитрината им ще ги избави, нито ще им се помогне.
47. А за угнетителите има и друго мъчение освен това, ала повечето от тях не знаят.
(Това е мъчението, което ще понесат преди смъртта или в гроба. Иначе в земния живот те са изпитали много други страдания, като бедност, поражения в битки и други нещастия.)

48. И бъди търпелив пред повелята на своя Господ! Ти наистина си пред Очите Ни. И прославяй своя Господ с възхвала, когато ставаш!
49. И нощем Го прославяй, и при скриването на звездите!

53.
СУРА ЗВЕЗДАТА
(АН-НАДЖМ)

Меканска, с изключение на знамение 32, което е мединско. Съдържа 62 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в звездата, когато залязва,
2. не се е заблудил вашият спътник [Мухаммад] и не се е отклонил,
3. и не говори той от себе си.
4. Това е само откровение, което [му] се разкрива.
5. Научи го [на него] многосилният [Джибрил],
6. който има мощ. Той се възправи,
7. когато бе на най-високия хоризонт,
8. после се приближи и се спусна,

9. и бе на разстояние два лъка или по-близо.
10. Тогава [Аллах посредством Джибрил] разкри на Своя раб [Мухаммад], каквото разкри.
11. Сърцето му не го излъга за онова, което видя.
12. Нима ще го оспорвате за онова, което видя?
13. И отново го видя при друго спускане
14. до лотосовото дърво на крайния предел,
(Мухаммад, мир нему, е видял Джибрил в истинския му образ два пъти в началото на откровението и при възнесението до седмото небе, където се намира дървото Лотос (Сидра) отдясно на божия Трон.)
15. където е Градината на обителта.
16. Когато дървото бе покрито с онова, което го покрива...
17. И не се отклони погледът [на Мухаммад], и не се откъсна.
18. Той видя някои от най-големите знамения на своя Господ.
19. А нима не виждате какво са ал-Лат и ал-Узза,
20. и също - третото [божество] Манат?
21. Нима за вас е мъжкото, а пък за Него женското?
22. Това тогава е несправедлив дележ.
23. Те са само имена, които назовахте вие и предците ви. Аллах не им низпосла довод. [Неверниците] следват само догадката и онова, което душите обичат, въпреки че при тях дойде напътствието от техния Господ.
24. Или човек притежава всичко, което пожелае?
25. На Аллах принадлежи и отвъдното, и настоящето.
26. И колко ангели има на небесата, чието застъпничество не избавя от нищо, освен след като Аллах позволи комуто пожелае, и благоволи.
(След като и ангелите не могат да се застъпят без позволението на Аллах, как тогава неверниците се надяват техните божества да се застъпят за тях.)

27. Онези, които не вярват в отвъдното, назовават ангелите с женски имена,
28. без да имат знание за това. Те следват само догадката. Ала догадката с нищо не заменя истината.
29. И се отдръпни от онзи, който се отвръща от Нашето напомняне, и пожелава само земния живот!
30. Толкова са достигнали те от знанието. Твоят Господ най-добре знае кой се е отклонил от Неговия път и знае кой е напътеният.
31. На Аллах е всичко на небесата и всичко на земята, за да въздаде на злосторниците за деянията им и за да въздаде на благодетелните с Най-прекрасното
32. на онези, които се предпазват от големите грехове и скверностите, освен малките провинения. Твоят Господ е Щедрия в опрощението. Най-добре Той ви знае, и когато ви сътвори от земята, и когато бяхте зародиши в майчините си утроби. Тъй че не самохвалствайте! Най-добре Той знае богобоязливите.
33. Виждаш ли онзи, който се отвръща
34. и дава малко, и му се свиди?
(Разказват, че ал-Уалид ибн ал-Мугира седял с Пратеника, мир нему, и чул неговата проповед. Той бил силно впечатлен от нея и почти бил готов да приеме Исляма, но един съдружаващ го посрещнал с думите: "Ти изостави религията на предците ни и твърдиш, че ще горят в Огъня." Ал-Уалид отговорил: "Аз се боя от мъчението на Аллах." А мъжът отвърнал, че ако му даде част от имота си и се върне към езичеството, той ще поеме наказанието вместо него. Ал-Уалид му дал част от обещаното, но останалото му се досвидило.)

35. Нима той има знание за неведомото и го вижда?
36. Или не бе известѝн за онова, което е в свитъците на Муса
37. и Ибрахим, който изпълни [повелята]
38. че никой прегрешил не ще носи греха на друг
39. и човек ще има само онова, за което се е постарал,
40. и старанието му ще бъде видяно,
41. после напълно ще му се въздаде,
42. и че при твоя Господ е завършекът,
43. и Той поражда смеха и плача,
44. и Той съживява и умъртвява,
45. и Той създава двойките мъжко и женско, -
46. от капка сперма, когато се изхвърля [в утробата],
47. и от Него е повторното сътворяване,
48. и Той дарява богатство и удовлетворение,
49. и Той е Господът на Сириус,
(Ярката звезда Сириус била обожествявана от племето Хузаа.)

50. и Той погуби древните адити,
51. и самудяните, и не остави никого от тях,
52. и също народа на Нух преди, те бяха още по-угнетяващи и престъпващи,
53. и Той опустоши сринатите [селища на Лут],
54. и ги покри, каквото ги покри.
55. Тогава в кои благодеяния на твоя Господ се съмняваш [о, човече]?
56. И този [Мухаммад] е предупредител, подобен на първите предупредители.
57. Близкият Час наближава.
58. Никой освен Аллах не ще го разкрие.
59. Нима на тази вест се чудите
60. и се смеете, а не плачете,
61. и нехайно се забавлявате?
62. Сведете чела до земята в *суджуд* пред Аллах и на Него служете!

54.

СУРА ЛУНАТА

(АЛ-КАМАР)

Меканска, с изключение на знамение 45, което е мединско. Съдържа 55 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Наближи Часът и се разцепи луната.

(Както разказват мнозина сподвижници на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, меканците поискали от него да извърши чудо. Тогава той отправил зов към Аллах и луната се разцепила, а после възвърнала целостта си. Изумените съдружаващи не можели да отрекат чудото, но си го обяснили като магьосничество.)

2. Но и да видят знамение, те се отдръпват и казват: "Продължителна магия."

3. И го взимат за лъжа, и следват своите страсти. Но за всяко дело има край.

4. Дойдоха вече при тях вести, които да ги възпират,

5. зряла мъдрост [Коранът] ала безполезни са за тях предупредителите.

6. Затова се отвърни от тях [о, Мухаммад]! В Деня, когато зовящият призове към нещо ужасно,

7. те със сведен поглед ще излязат от гробовете като пръснати скакалци,

8. забързани към зовящия. Ще кажат неверниците: "Това е тежък Ден."

9. Отричаше преди тях и народът на Нух. Отричаха Нашия раб и казваха: "Той е луд!", и бе прогонен с крясъци.

10. Тогава призова той своя Господ: "Аз съм победен, помогни ми!"

11. И разтворихме Ние вратите на небето със струяща вода,

12. и сторихме да бликнат извори от земята, и водите се срещнаха за предопределена повеля.

13. А него понесохме върху [Ковчега от] дъски и гвоздеи,

14. плаващ пред Очите Ни въздаяние за онзи, който бе отричан.

15. И оставихме това за знамение, но има ли кой да се поучи?

16. И какво бе Моето мъчение и Моето предупреждение!

17. И сторихме Корана лесен за поучение, но има ли кой да се поучи?

18. И адитите отричаха. И какво бе Моето мъчение и Моето предупреждение!

19. Изпратихме срещу тях вихър в ден на непрестанно злочестие,

20. изтръгващ хората, сякаш са стволове на изскубнати палми.

21. И какво бе Моето мъчение и Моето предупреждение!

22. И сторихме Корана лесен за поучение, но има ли кой да се поучи?

23. И самудяните отричаха предупредителите.

24. И рекоха: "Нима човек от нас ще последваме? Тогава ние ще изпаднем в заблуда и безумие.

25. Нима на него бе разкрито Поучението сред нас? Не, той е надменен лъжец."

26. Утре ще научат кой е надменен лъжец.

("Утре" е Съдният ден.)

27. Изпращаме Ние камилата като изпитание за тях. Наблюдавай ги и търпи!

28. И ги извести, че водата е поделена между [нея и] тях! И пиенето на всеки е разпределено.

(Вж. 26:141-159)

29. Но извикаха техен другар и той се зае, и я закла.

30. И какво бе Моето мъчение и Моето предупреждение!

31. Изпратихме срещу тях само един Вик и станаха като сухите сламки на сеното.

32. И сторихме Корана лесен за поучение, но има ли кой да се поучи?

33. И народът на Лут отричаше предупредителите.

34. Изпратихме срещу тях ураган от камъни, освен за семейството на Лут. Спасихме ги на развиделяване

35. благодеяние от Нас. Така въздаваме на онзи, който е признателен.

36. Той ги предупреди за Нашето мъчение, но те се усъмниха в предупреждението.

37. И поискаха от него да ги допусне до гостите си, но ослепихме очите им. Вкусете Моето мъчение и Моето предупреждение!

(Вж 11: 77-83)

38. И рано сутринта ги сполетя трайно мъчение.

39. Вкусете Моето мъчение и Моето предупреждение!

40. И сторихме Корана лесен за поучение, но има ли кой да се поучи?

41. Предупредителите дойдоха и при хората на Фараона,

42. [но] те взеха за лъжа всичките Ни знамения. Затова ги сграбчихме, както подобава на всесилен, всемогъщ.

43. Нима вашите неверници са по-добри от онези, или за вас има оневиняване в Писанията?

(Взнамението се отправя въпрос към съдружаващите меканци, дали са получили гаранция, че ще се избавят от наказанието благодарение на превъзходството си над народите, живели от времето на Нух до епохата на Фараона.)

44. Или казват: "Не сме ли ние непобедимо множество?"

45. Ще бъде разгромено множеството и ще обърне то гръб в бяг.

46. Часът е обещаният им срок. Часът е най-злочестият и най-горчивият.

47. Престъпниците ще са в заблуда и безумие

48. в Деня, когато бъдат влачени по лице в Огъня: "Вкусете допира на Ада!"

49. Ние всяко нещо сътворихме с мяра.

50. Нашата повеля се изпълнява, докато мигне окото.

51. Вече погубихме подобните на вас. Но има ли кой да се поучи?

52. И всяко нещо, което са вършили, го има в писанията.

52. Всичко, малко или голямо, е записано.

54. Богобоязливите ще пребъдат сред градини и реки

55. истинно обещание при Владетеля, Всемогъщия.

55.

СУРА ВСЕМИЛОСТИВИЯ
(АР-РАХМАН)

Меканска, с изключение на знамение 29, което е мединско. Съдържа 78 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Всемилостивия
2. научи на Корана,
3. сътвори човека,
4. научи го да говори.
5. Слънцето и луната [се движат] по изчисление,
6. и звездите, и дърветата се прекланят.
7. И въздигна Той небето, и положи везните,
8. за да не престъпвате мярката.
9. И отмервайте справедливо, и не ощетявайте в мярката!
10. И положи Той земята за тварите.
11. На нея има плодове и палми с обвити гроздове,
12. и зърно с плява, и уханни растения.
13. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
(Това повтарящо се знамение е отправено към две общности хора и джинове.)
14. Сътвори Той човека от звънка глина като грънчарско изделие.
15. И сътвори Той джиновете от пламъка на огъня.
16. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
17. Господа на двата изгрева и Господа на двата залеза.
(Изразите "двата изгрева" ("изтока") и "двата залеза" ("запада") обозначават различните положения на слънцето през лятото и зимата.)
18. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
19. Пусна Той двете морета да се срещнат,
20. но между тях има преграда, която не престъпват.
21. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
22. От двете излизат бисери и корали.
23. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
24. И Негови са плаващите кораби, въздигнали се като планини в морето.
25. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
26. Всичко тук погива.
27. Но пребъдва Ликът на твоя Господ, Владетеля на величието и почитта.
28. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
29. Умолява Го всичко на небесата и на земята. Всеки миг изявява Той някакво дело.
(На думи и в постъпките си създанията желаят от Аллах помощ по различни въпроси като служене, препитание, опрощение и др. Всеки миг Аллах ръководи вселената, като възкресява, унищожава, влага стойност и обезценява, създава богати и бедни, и т.н.)
30. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
31. Ще ви направим равносметка, о, два свята [на джинове и хора]!
32. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
33. О, множество от джинове и хора, ако можете да проникнете зад пределите на небесата и на земята, проникнете! Не ще проникнете освен с власт [от Нас].
34. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
35. Ще бъде пратен срещу вас пламък от огън и дим, и не ще ви се помогне.
36. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
37. И когато небето се разцепи, и стане червено като разтопено масло...
("... масло" може да се преведе и като "червена кожа". Някои тълкуватели разясняват, че небето в Съдния ден ще се променя по цвят, както мазните багрила имат различни цветове.)
38. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
39. В този Ден не ще бъде питан за греха му нито човек, нито джин.
40. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
41. Престъпниците ще бъдат разпознати по техния белег. И ще бъдат хванати за перчема и за краката.
42. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
43. Това е Адът, който престъпниците взимат за лъжа.
44. Те ще обикалят между него и вряща, кипяща вода.
45. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
46. А за онзи, който се страхува да застане пред своя Господ, има две Градини
47. та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
48. с разни дървета.
49. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
50. В двете два извора текат.
51. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
52. Там от всеки плод има по два вида.
53. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
54. Облегнати върху килими с подплата от брокат. И плодовете на двете градини ще са близо.
55. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?

56. Има там жени с целомъдрен поглед, недокоснати нито от човек преди тях, нито от джин.
57. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
58. Сякаш са рубини и корали...
59. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
60. Нима въздаянието за добрината е друго освен добрина?
61. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
62. И освен тях още две градини
63. та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
64. тъмнозелени.
65. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
66. В тях има два бликащи извора.
67. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
68. Там има плодове и палми, и нарове.
69. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
70. Там има добродетелни и прекрасни жени
71. та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
72. хубавици, пазени в шатри
73. та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
74. недокоснати нито от човек преди тях, нито от джин...
75. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
76. Облегнати върху зелени възглавници и хубави килими...
77. Та кои блага на вашия Господ взимате за лъжа?
78. Благословено да е името на твоя Господ, Владетеля на величието и почитта!

56.

СУРА СЪБИТИЕТО

(АЛ-УАКИА)

Меканска, с изключение на знамения 81 и 82, които са медински. Съдържа 96 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Когато Събитието настъпи,
2. никой не ще възпре неговото настъпване
3. принизяващо и въздигащо.
4. Когато земята се разтърси в трус
5. и планините се разломят на отломки,
6. и станат разпиляна прах,
7. вие ще станете на три групи:
8. едни - отдясно, какво ще е за тези отдясно?;
9. и други отляво, какво ще е за тези отляво?;
(Буквално "хората на десницата", т.е. онези, на които книгата за делата им ще бъде подадена отдясно, и "хората на левицата" отляво.)

10. и първенците [в богобоязливостта], те са първенците [в Рая]
11. тези са приближените [на Аллах]
12. в Градините на блаженството
13. повечето са от предците
14. и малцина от сетните
15. на украсени престоли,
16. облегнати там един срещу друг.
17. Вечномлади юноши им поднасят
18. бокали и кани, и чаши [вино] от извор.
19. Не ще ги боли глава от това и не ще губят ум.
20. И плод, какъвто изберат,
21. и птиче месо, каквото обичат.
22. И ще имат хубавици с големи очи,
23. подобни на скрити бисери
24. въздаяние за делата им.
25. Не ще слушат там нито празнословие, нито подбуда към грях,
26. а само словото: "Мир! Мир!".
27. А онези отдясно... Какво ще е за онези отдясно?
28. Сред лотоси без бодли
29. и натежали бананови дървета,
30. и просторна сянка,
31. и лееща се вода,
32. и обилен плод,
33. несекващ и невъзбранен,
34. и въздигнати постели.
35. Сътворихме ги Ние с [прекрасно] сътворяване
36. и отредихме да са девици

37. любещи, връстнички
38. за онези отдясно
39. група от предците
40. и група от сетните.
(Горните знамения разкриват живота на праведниците в Рая. Тълкувателите допълват, че обитателите на небесните Градини ще влязат там като младежи между 30 и 33 години, жените не ще раждат, старците ще бъдат превърнати в девствени девойки.)
41. А онези отляво... Какво ще е за онези отляво?
42. Сред изгарящ вятър и вряща вода,
43. и сянка от черен дим,
44. нито прохладна, нито приятна.
45. Те живееха сред разкош преди това.
46. И упорстваха в огромния грях.
(Огромният грях е съдружаването с Аллах.)
47. И казваха: "Нима като умрем и станем пръст и кости, нима наистина ще бъдем възкресени?
48. А нима и древните ни предци?"
49. Кажи [о, Мухаммад]: "И древните, и сетните
50. наистина ще бъдат събрани по време на знайния Ден."
51. После, о, вие, заблудените, отричащите,
52. наистина ще ядете от дървото Зокум
53. и ще си пълните от него стомасите,
54. и ще пиете след това от врящата вода.
55. Ще пиете, както пият прежаднелите камили.
56. Това е угощението им в Съдния ден.
57. Ние ви сътворихме. Защо тогава не повярвате?
58. Не виждате ли семето, което изливате?
59. Вие ли го сътворявате, или Ние сме Твореца?
60. Ние отредихме смъртта за вас и не ще бъдем възпрени
61. да променим такива като вас и да ви пресъздадем в нещо, което не ви е познато.
62. И узнахте вече първото сътворяване. Не ще ли се поучите?
63. И не виждате ли какво сеете?
64. Вие ли го карате да расте, или Ние го караме?
65. Ако пожелаехме, бихме го сторили на сухи съчки и щяхте да останете слисани:
66. "Наистина сме задлъжнели.
67. Да, и сме лишени [от прехрана]."
68. И не виждате ли водата, която пиете?
69. Вие ли я изсипвате от облака или Ние я изсипваме?
70. Ако пожелаехме, бихме я сторили солена, защо тогава не сте признателни?
71. Не виждате ли огъня, който разпалвате?
72. Вие ли създавате дървото за него, или Ние сме Създателя?
73. Ние го сторихме за поучение и за ползване от онези, които се нуждаят.
74. Затова прославяй името на твоя Господ, Превеликия!
75. Но не, кълна се в залезите на звездите
76. а това е клетва ако знаете велика,
77. това наистина е свещен Коран
78. в съхранената Книга [-майка].
79. Докосват го само пречистените.
80. Низпослание от Господа на световете.
81. Нима това Слово пренебрегвате?
82. И [вместо благодарност] за препитанието вие го взимате за лъжа?
(Според преданието съдружаващите свързвали дъжда с изгрева и залеза на различни звезди. По повод на това от знамението става ясно, че вместо да изпитат признателност за дадената им благодат, хората се отклоняват от истината.)
83. И когато [душата на умиращия] стигне гърлото,
84. тогава вие само гледате,
85. а Ние сме по-близо до него от вас, ала не виждате
86. и защо, ако не ще бъдете съдени,
87. не я върнете обратно, ако говорите истината?
88. И ако [умиращият] е от приближените [на Аллах],
89. тогава покой и удовлетворение, и Градината на блаженството.
90. А ако е от онези отдясно,
91. тогава [ще му се каже]: "Мир на теб, защото си от онези отдясно!"
92. А ако е от отричащите, заблудените,
93. тогава угощение от вряща вода
94. и изгаряне в Огъня.
95. Това е достоверната истина.
96. Затова прославяй името на твоя Господ, Превеликия!

57.

СУРА ЖЕЛЯЗОТО
(АЛ-ХАДИД)

Мединска. Съдържа 29 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Всичко на небесата и всичко на земята прославя Аллах. Той е Всемогъщия, Премъдрия.

2. Негова е властта на небесата и на земята. Той съживява и Той умъртвява. Той за всяко нещо има сила.

3. Той е Изначалния и Безкрайния, и Явния, и Скрития. Той всяко нещо знае.

(Както разяснява Пратеника на Аллах, мир нему, Аллах е Онзи, преди Когото не е съществувало нищо; Онзи, след Когото не ще просъществува нищо; Той е Явния, или над Него няма нищо, и Скрития нищо не е така близко, както Той.)

4. Той е, Който сътвори небесата и земята в шест дни, после се въздигна [безподобен] Той на Трона. Той знае какво прониква в земята и какво излиза от нея, и какво пада от небето, и какво се издига на него. Той е с вас, където и да сте. Аллах съзира вашите дела.

5. Негово е владението на небесата и на земята. При Аллах ще бъдат върнати делата.

6. Той въвежда нощта в деня и въвежда деня в нощта. И знае съкровеното в сърцата.

7. Вярвайте в Аллах и в Неговия Пратеник, и раздавайте от онова, на което ви стори Той наследници! За онези от вас, които вярват и раздават, за тях ще има голяма награда.

8. И какво ви е, защо да не повярвате в Аллах, когато Пратеника ви зове да повярвате във вашия Господ, и Той вече получи вашия обет, ако сте вярващи?

9. Той е, Който низпослава на Своя раб ясни знамения, за да ви изведе от тъмнините към светлината. Аллах към вас е състрадателен, милосърден.

10. И какво ви е, защо да не раздавате по пътя на Аллах? На Аллах принадлежи наследството на небесата и на земята. Онези от вас, които раздаваха преди завземането [на Мека] и се сражаваха, не са равни [с останалите]. Те са на по-високо стъпало от онези, които раздаваха след това и се сражаваха. Но на всички тях Аллах обеща Най-прекрасното. Сведущ е Аллах за вашите дела.

11. На онзи, който дава хубав заем [по пътя] на Аллах Той ще му го умножи и за него ще има щедра награда.

12. В Деня, когато видиш вярващите мъже и жени с тяхната светлина, устремена пред тях, и в десниците им [тогава ще им се каже:] "Радостната вест за вас Днес са Градините, сред които реки текат. В тях ще пребивавате вечно. Това е великото спасение."

13. В този Ден лицемерите и лицемерките ще кажат на вярващите: "Почакайте ни, за да придобием от вашата светлина!" Ще им бъде казано: "Върнете се назад и търсете светлина!" И ще се въздигне между тях стена с врата. Отвътре ще е милостта, а от външната страна ще е мъчението.

14. Ще им се прогласи: "Не бяхме ли с вас?" Ще кажат [вярващите]: "Да, наистина, ала ви изкусиха вашите души и дебнехте, и се съмнявахте, и ви подмамиха вашите мечти, докато се яви повелята на Аллах. Измамникът [сатана] ви измами за Аллах."

(Лицемерите привидно постъпват като мюсюлмани, но наблюдават безучастни бедите на вярващите, обзети са от съмнения за Исляма, следват страстите си, обсебени са от изкушенията и заблудите на сатаната.)

15. Днес не ще бъде взет откуп нито от вас, нито от онези, които не повярваха. Вашето обиталище е Огънят. Той най-добре ви подхожда. И колко лоша е тази участ!

16. Не е ли настъпило за вярващите време сърцата им да се смирят при споменаването на Аллах и пред истината, която бе низпослана, и да не станат като дарените с Писанието преди, за които срокът бе дълъг, и закоравяха сърцата им, и мнозина от тях бяха нечестивци.

(Знамението напомня, че сърцата на истинските вярващи омекват при споменаването на Аллах и на Корана. То насочва вниманието към поведението на юдеите и християните, но вчастност е било низпослано, за да предупреди някои сподвижници на Мухаммад, които в Мека живеели в бедност, а след преселението се сдобили с блага и това ги направило донякъде равнодушни към делото. Именно за тях се подчертава, че споменаването на Аллах смекчава коравосърдечието.)

17. Знайте, че Аллах съживява земята след нейната смърт! Разясняваме ви знаменията, за да проумеете!

18. На раздаващите милостиня мъже и жени, които дават хубав заем на Аллах, ще им бъде умножено и ще има за тях щедра награда.

19. Онези, които вярват в Аллах и в Неговите пратеници, те са всеправдивите и мъчениците. При техния Господ ще имат награда и светлина. А онези, които не вярват и взимат за лъжа Нашите знамения, те са обитателите на Огъня.

20. Знайте, че земният живот е само игра и забава, и украса, и хвалба между вас, и умножаване на имотите и децата, подобно на растения след дъжд възхищават сеячите, после изсъхват и ги виждаш пожълтели, после стават на съчки. А в отвъдния живот има сурово мъчение или опрощение от Аллах и благоволение. А земният живот е само измамна наслада.

(При съпоставянето на земния и отвъдния живот в това знамение земният живот не се осъжда и отрича, той не е създаден напразно, само се изтъква, че мирските дела и мимолетните наслади не бива да отклоняват хората от мисълта за вечния Дом и да ги тласкат към неподчинение спрямо Аллах и Неговия Пратеник.)

21. Надпреварвайте се към опрощение от вашия Господ и към Градината с ширина, колкото ширината на небето и на земята, приготвена за онези, които повярваха в Аллах и в Неговите пратеници! Това е благодатта на Аллах. Дава я Той комуто пожелае. Аллах е Господарят на великата благодат.

22. Не се случва беда, преди да сме я породили, нито на земята, нито с вас самите, без да е [записана] в Книга. За Аллах това е лесно.

23. За да не страдате за онова, което ви се е изплъзнало и да не ликувате за онова, което ви е дошло. Аллах не обича горделивите, самохвалците,

24. които се скъпят и повеляват на хората скъперничество. А който се отвърне Аллах е Пребогатия, Веславния.

25. Изпратихме Нашите пратеници с ясните знаци и низпослахме заедно с тях Книгата и везната, за да постъпват хората справедливо. И създадохме желязото. В него има огромна сила и облаги за хората, и за да изпита Аллах кой дори в уединение помага на Него [в религията] и на Неговите пратеници. Аллах е всесилен, всемогъщ.

26. И изпратихме Нух и Ибрахим, и отредихме сред тяхното потомство да бъдат пророчеството и Писанието. Някои от тях са на правия път, но мнозина от тях са нечестивци.

27. Сетне проводихме по стъпките им Нашите пратеници, и проводихме след тях Иса, сина на Мариам, и му дадохме Евангелието, и вложихме в сърцата на онези, които го последваха, състрадание и милосърдие. Но монашеството го измислиха те, не сме им го предписали Ние освен стремежа към благоволението на Аллах, а и не го спазваха, както трябваше да се спазва. И дадохме на вярващите измежду им тяхната награда, но мнозина от тях са нечестивци.

28. О, вярващи, бойте се от Аллах и вярвайте в Неговия Пратеник! Той ще ви даде двоен дял от Своята милост. И ще стори за вас светлина, с която ще вървите. И ще ви опрости. Аллах е опрощаващ, милосърден.

29. За да узнаят хората на Писанието, че нямат власт над нищо от благодатта на Аллах и че благодатта е в Ръката на Аллах. Дава я Той комуто пожелае. Аллах е Владетелят на великата благодат.

58.

СУРА СПОРЪТ
(АЛ-МУДЖАДАЛА)

Меканска. Съдържа 22 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Чу Аллах думите на онази, която спореше с теб за своя съпруг и се оплака на Аллах. Аллах чу вашия разговор. Аллах е всечуващ, всезрящ.

(Арабите имали обичай, наречен “зихар” *мъжът казвал на жена си:“Ти си като гърба (*захр*) на майка ми!” и това било достатъчно основание да я изостави завинаги. Един от сподвижниците на Пророка Аус ибн ас-Самит се бил разделил със съпругата си по този начин. Тя се оплакала на Пророка, че на младини е била от полза за семейството си, отгледала деца, грижела се за мъжа си, а сега, на стари години, вместо благодарност, е подложена на унижения. Жената помолила Пророка да отсъди в нейна полза и да възстанови разтрогнатия брак. Въпреки че настоявала, Пратеника на Аллах не можел да вземе решение, което противоречи на съществуващите традиции и законни положения. По-късно било низпослано горното знамение, в което споменатият обичай се определя като погрешна практика и се подчертава, че съпругата не може да се превърне в майка на своя съпруг. Следващите знамения разясняват и утвърждават повелята на Аллах.)*

2. На онези от вас, които изоставят жените си с думите: “Ти за мен си като майчиния ми гръб!” те не са им майки. Майки са им само онези, които са ги родили. Те наистина изричат скверни думи и лъжа. Аллах е извиняващ, опрощаващ.

3. Онези, които [така] изоставят жените си, но после си върнат думите да освободят роб, преди да са ги докоснали. С това бивате поучавани. Сведущ е Аллах за вашите дела.

4. А който не може да говее два поредни месеца, преди да се докоснат. А който не е в състояние да нахрани шестдесет нуждаещи се. Това е, за да вярвате в Аллах и в Неговия Пратеник. Тези са границите на Аллах. А за неверниците има болезнено мъчение.

5. Които се противят на Аллах и на Неговия Пратеник, ще бъдат сломени, както бяха сломени и онези преди тях. Вече низпослахме ясни знамения. А за неверниците има унизително мъчение.

6. Един Ден Аллах ще ги възкреси всички и ще ги извести за техните дела. Аллах пресметна, а те забравиха. Аллах на всяко нещо е свидетел.

7. Не виждаш ли, че Аллах знае всичко на небесата и всичко на земята? И няма таен разговор на трима, без Той да е четвъртият, нито на петима, без Той да е шестият, и нито по-малко от това, и нито повече, без Той да е с тях, където и да са. После, в Деня на възкресението, ще ги извести за делата им. Аллах всяко нещо знае.

8. Не виждаш ли онези, на които бе забранен тайният разговор? После се връщат към онова, което им бе забранено, и тайно разговарят за грях и вражда, и неподчинение на Пратеника. И когато идват при теб, те поздравяват с онова, с което Аллах не те поздравява, и си казват: “Защо Аллах не ни наказва за нашите думи?” Достатъчен им е Адът. Ще горят в него. Колко лоша е тази участ!

(Това били юдеите и лицемерите, които се опитвали да всеят смут сред мюсюлманите, да разколебаят надеждите им за избавление от бедите, да им внушат страха, че и оцелелите ще бъдат избити. Тук се осъжда тяхното поведение. Също така при среща с Пророка, мир нему, юдеите отправяли към него поздрав, който в действителност означавал “Смърт на теб!”. Пратеника на Аллах отвръщал: “И на вас!”, без да измени на обичайната си любезност.)

9. О, вярващи, ако разговаряте тайно, не разговаряйте за грях и вражда, и неподчинение на Пратеника, а разговаряйте за праведност и богобоязливост, и се бойте от Аллах, при Когото ще бъдете събрани!

10. Тайният [враждебен] разговор е само от сатаната, за да наскърбява вярващите. Но той не ще им навреди с нищо без позволението на Аллах. На Аллах да се уповават вярващите!

11. О, вярващи, когато ви се каже: “Направете място при събиранията!”, направете! И Аллах ще ви направи място. И щом се каже: “Станете!”, станете! Аллах ще въздигне по степени онези от вас, които вярват и са дарени със знание. Сведущ е Аллах за вашите дела.

12. О, вярващи, ако ще разговаряте насаме с Пратеника, раздайте преди вашия разговор милостиня! Това е най-доброто за вас и най-чистото. А ако не можете Аллах е опрощаващ, милосърден.

(Тази повеля включва изисквания като засвидетелстване на почит към Пророка, подпомагане на бедните, въздържане от излишни въпроси и др. Знамението регламентира и реда за срещи и беседи с Пратеника на Аллах, който не намирал покой от безкрайните посещения.)

13. Нима ви е страх да раздавате милостиня преди разговора си насаме? Ако не го извършите, а Аллах вече ви позволи това, отслужвайте молитвата и давайте милостинята *закат*, и се покорявайте на Аллах и на Неговия Пратеник! Сведущ е Аллах за вашите дела.
(Тук се отменя повелята от предишното знамение даването на милостиня, и се оповестява, че ако не се даде, това не се порицава.)

14. Не виждаш ли сближилите се с народ, комуто Аллах се е разгневил? Те не са нито от вас, нито от тях и се кълнат в лъжата, знаейки.
(Общността от хора, които трябва да бъдат разпознати, са лицемерите. Те се стремят към съдружие с юдеите, които си навлекли Божия гняв и в същото време се кълнат, че са вярващи и заявяват принадлежността си към мюсюлманската общност.)

15. Аллах е приготвил за тях сурово мъчение. Лошо е онова, което вършат!
16. Те сторват от своите клетви прикритие и възпират от пътя на Аллах. За тях има унизително мъчение.
17. С нищо не ще ги избавят от Аллах нито имотите, нито децата им. Тези са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно.
18. Един Ден Аллах ще ги възкреси всички и ще Му се кълнат, както се кълнат и на вас, и ще мислят, че имат полза. Ала те са лъжците!
(Клетвите им пред Аллах, че са мюсюлмани, не ще им бъдат от полза.)

19. Завладя ги сатаната и ги накара да забравят споменаването на Аллах. Тези са привържениците на сатаната. Ала привържениците на сатаната са губещите.
20. Онези, които се противят на Аллах и на Неговия Пратеник, те са сред най-унизените.
21. Аллах предписа: "Аз ще надвия, и Моите пратеници." Аллах е всесилен, всемогъщ.
22. Не ще намериш хора, които вярват в Аллах и в Сетния ден, да обичат противящите се на Аллах и на Неговия Пратеник, дори да са бащите или синовете им, или братята, или роднините им. На тези Той вложи вярата в сърцата им и ги подкрепи с дух от Себе си. И ще ги въведе в Градините, сред които реки текат, там ще пребивават вечно. Аллах е доволен от тях и те са доволни от Него. Те са привържениците на Аллах. А привържениците на Аллах са сполучилите.

59.

СУРА ИЗСЕЛВАНЕТО
(АЛ-ХАШР)

Мединска. Съдържа 24 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Всичко на небесата и всичко на земята прославя Аллах. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
2. Той е, Който прогони от домовете им при първото изселване неверниците сред хората на Писанието. Вие не мислехте, че ще излязат, а те мислеха, че крепостите им ще ги защитят от Аллах. Но повелята на Аллах дойде при тях оттам, откъдето не очакваха, и всели в сърцата им ужас, та разрушиха своите домове със собствените си ръце и с ръцете на вярващите. Поучете се, о, зрящи хора!
(Когато Пратеника на Аллах пристигнал в ал-Медина, той сключил с юдеите договор за неутралитет. След победата на мюсюлманите в битката при Бадр юдеите казали: "Това е Пророка, комуто в Петокнижието е обещана победата." Ала след битката при Ухуд те напълно променили своето отношение и нарушили споразумението. Юдейският водач Кааб ибн ал-Ашраф отишъл в Мека, съпровождан от конници, и сключил с Абу Суфян съюз срещу мюсюлманите. Вотговор на това Пророка наредил на млечния брат на Кааб да го убие в дома му. После Пратеника на Аллах обсадил с отред войници жилищата на юдейското племе ан-Надир и не вдигнал обсадата, докато не приели неговото условие да се изселят. Повечето отишли в Дамаск, Йерихон, Азраат, Хира, а някои родове се насочили към Хайбар. Това е поводът за низпославането на началните шест знамения от сурата.)

3. И ако Аллах не им бе предписал отпращане, щеше да ги мъчи в земния живот, а в отвъдния за тях е мъчението на Огъня.
4. Това е, защото се противяха на Аллах и на Неговия Пратеник. А за който се противи на Аллах Аллах е строг в наказанието.
5. Каквато и палма да отсечете или да я оставите изправена върху корените є, то е с позволението на Аллах и за да опозори Той нечестивците.
6. За онова, което Аллах дари от тях на Своя Пратеник вие не препускахте нито на коне, нито на камили. Но Аллах овластява Своите пратеници над когото пожелае. Аллах за всяко нещо има сила.
(Придобивките от похода срещу племето ан-Надир Пророка разпределил сред преселниците по своя преценка, като направил дар и на трима медински бедняци.)

7. Онова, което Аллах е дарил на Своя Пратеник от жителите на селищата, принадлежи на Аллах и на Пратеника, и на роднините [му], и на сираците, и нуждаещите се, и пътниците [в нужда], за да не бъде в обращение сред богатите измежду вас. И каквото Пратеника ви даде, вземете го! А каквото ви забрани, оставете го! И бойте се от Аллах! Аллах е строг в наказанието.
8. [Част от това е] за бедняците-преселници, които бяха прогонени от своите домове и имоти, търсейки обилие и благоволение от Аллах, и помагайки на Аллах и на Неговия Пратеник... Те са искрените.
9. Настанилите се в дома [на преселението Медина] и [приели] вярата преди онези, които се преселиха там, ги обичат и не усещат в сърцата си завист за онова, което им бе дарено. Предпочитат ги пред себе си, дори ако те самите са в нужда. А които се опазят от скъперничеството на душите си те са сполучилите.
10. А които дойдоха след тях, казват: "Господи наш, опрости нас и братята ни, които ни изпревариха във вярата, и не влагай в сърцата ни омраза към онези, които повярваха! Господи наш, Ти си състрадателен, милосърден."
(Последвалите преселниците и помагачите са всички вярващи, приели вярата след тях до Деня на възкресението. Тук се споменава с почит достойното обкръжение на Пророка, мир нему, което е предпазено от злословия и ненавист.)

11. Не виждаш ли как лицемерите казват на своите братя сред хората на Писанието, които не повярваха: "Ако бъдете прогонени, ще излезем заедно с вас и не ще се подчиним заради вас никога на никого, и ако бъдете нападнати, ще ви подкрепим." Аллах е свидетел, че наистина са лъжци.

(Това знамение съобщава за отношенията на Абдуллах ибн Убай, водача на лицемерите, и юдейското племе ан-Надир, и за помощта, която той им обещал. Знамението е свидетелство за красноречието и лаконичността на Свещения Коран.)

12. Ако бъдат прогонени, те не ще излязат заедно с тях и ако бъдат нападнати, не ще ги подкрепят. А ако ги подкрепят, ще обърнат гръб в бягство. После не ще им се помогне.
13. В сърцата им вие сте по-страшни от Аллах. Това е, защото са хора, които не схващат.
14. И не ще се сражават с вас вкупом, освен ако са в укрепени селища или зад стени. Враждебността помежду им е силна. Смяташ ги, че са вкупом, ала сърцата им са разединени. Това е, защото са хора, които не проумяват.

(Когато юдеите и лицемерите воювали срещу Аллах и Неговия Пратеник, мир нему, сърцата им обземал страх. Те вървели по грешен път във вярата и целите им си противоречали, поради което не можели да стигнат до обединени действия. Фактът, че не са в състояние да встъпят открито във война, говори за тяхната слабост и нерешителност.)

15. Подобно на онези, които бяха преди тях неотдавна, те вкусиха пагубността на своето дело и за тях има болезнено мъчение,
16. подобно на сатаната, който казва на човека: "Отхвърли вярата!" А щом стане неверник, казва: "Непричастен съм към теб. Страхувам се от Аллах, Господа на световете."
17. Последствието и за двамата е, че ще пребъдат в Огъня, там ще пребивават вечно. Такова е възмездието за угнетителите.
18. О, вярващи, бойте се от Аллах! И всеки да види какво е приготвил за Утре! И бойте се от Аллах! Сведущ е Аллах за вашите дела.

(Под "Утре" се има предвид Денят на възкресението, защото според Аллах земният живот е само като единствен ден. Повелята "Бойте се от Аллах!" се повтаря в знамението, за да се подчертае необходимостта от послушание пред повелите на Всевишния Аллах.)

19. И не бъдете като онези, които забравиха Аллах Той ги накара да забравят себе си! Те са нечестивците.
20. Не са равни обитателите на Огъня и обитателите на Рая. Обитателите на Рая са спасените.
21. Ако бяхме низпослали този Коран върху планина, щеше да я видиш смирена, разцепена от страх пред Аллах. Тези примери ги даваме на хората, за да размислят.
22. Той е Аллах, няма друг Бог освен Него Знаещия и неведомото, и явното. Той е Всемилостивия, Милосърдния.

(Аллах знае всичко за земното и отвъдното, всичко съществуващо и несъществуващо. Неговите Имена "Всемилостивия" ("Ар-Рахман"*) и "Милосърдния" (*"Ар-Рахим"*) имат общ корен, който означава "милост". "Всемилостив" означава, че милостта на Бога се разпростира върху всички създания, а "Милосърден" - че в Деня на възкресението тя ще се ограничи единствено върху вярващите.)*

23. Той е Аллах, няма друг Бог освен Него Владетеля, Пресветия, Съвършения, Утвърждаващия, Наблюдаващия, Всемогъщия, Подчиняващия, Превъзходния! Пречист е Аллах от онова, с което Го съдружават!
24. Той е Аллах Сътворителя, Изкусния, Ваятеля! Негови са Най-прекрасните имена. Прославя Го всичко на небесата и на земята. Той е Всемогъщия, Премъдрия.

60.

СУРА ИЗПИТВАНАТА
(АЛ-МУМТАХАНА)

Мединска. Съдържа 13 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. О, вярващи, не взимайте за близкни Моите врагове и вашите врагове! Вие се отнасяте с обич към тях, а те не повярваха в истината, която дойде при вас. Прогонват Пратеника и вас, защото вярвате в Аллах, вашия Господ. Ако излизате на борба по Моя път и се стремите към Моето благоволение... Скривате обичта към тях, но Аз най-добре знам какво спотайвате и какво показвате. А който от вас направи това, той се е отклонил от правия път.

(Знамението е низпослано по конкретен повод. Един от сподвижниците на Пророка Хатиб ибн Аби Балтаа решил да извести меканците за предстоящото мюсюлманско настъпление към града. Направил това, за да предупреди семейството си, което останало в Мека. Написал писмо и го изпратил по една жена неверница. Но Пратеника на Аллах научил за предателството и изпратил конен отряд подир жената, която била заловена на точно посоченото от Пророка място. Взели скритото в косите є послание и я освободили. Пратеника на Аллах извикал Хатиб, разговарял с него и въпреки гнева на достойния Омар му простил. Така всички мюсюлмани били предупредени за възможните им врагове.)

2. Ако ви надвият, ще ви станат врагове и ще простират със зло към вас ръцете и езиците си. И желаят да сте неверници.
3. Не ще ви помогнат нито вашите роднинства, нито вашите деца в Деня на възкресението. Той ще ви раздели. Аллах е зрящ за вашите дела.
4. Хубав пример за вас са Ибрахим и онези, които бяха заедно с него, когато казаха на своя народ: "Непричастни сме към вас за онова, на което служите вместо на Аллах! Ние ви отхвърляме и ще се прояви вражда и омраза помежду ни, докато не повярвате единствено в Аллах." Освен думите на Ибрахим към баща му: "Ще моля за твоето опрощение, но нямам власт да се застъпя за теб пред Аллах. Господи наш, на Теб се уповаваме и пред Теб се покайваме, и към Теб е завръщането.

(Ибрахим е пример за хората, освен цитираните негови думи.)

5. Господи наш, не ни подлагай на изпитание чрез неверниците и ни опрости! Господи наш, наистина Ти си Всемогъщия, Премъдрия."
6. Те са хубав пример за вас за всеки, който се надява на Аллах и на Сетния ден. А който се отвърне Аллах е Пребогатия, Всеславния.
7. Аллах може да породи обич между вас и онези от тях, с които враждувахте. Аллах е всемогъщ. Аллах е опрощаващ, милосърден.

(Втова знамение Всевишният Аллах повелява да не се отива до крайност във враждата, защото след време враждебното общество може да промени своето отношение. И наистина, заклетите врагове на Пророка, мир нему, и на мюсюлманите съдружаващите от Мека и околностите є встъпили в Исляма, техните потомци също приели правата вяра и воювали по пътя на Аллах. Така Божието обещание, изречено в знамението, станало факт.)

8. Аллах не ви забранява да се отнасяте с добро и да постъпвате справедливо към онези, които не воюват с вас в религията и не ви прогонват от домовете ви. Аллах обича справедливите.
9. Аллах ви забранява само да се сближавате с онези, които воюват с вас в религията и ви прогонват от домовете ви, и помагат за прогонването ви. А които се сближават с тях те са угнетителите.
10. О, вярващи, ако дойдат при вас вярващите жени като преселнички, изпитайте ги! Аллах най-добре знае вярата им. И ако узнаете, че са вярващи, не ги връщайте при неверниците! Нито жените са разрешени за тях, нито пък те са разрешени за жените. И дайте на мъжете им онова, което те са похарчили! Не е грях за вас да се ожените за такива, ако им дадете сватбените дарове. И не задържайте [о, вярващи мъже] вашите отрекли се от вярата жени, и си искайте, каквото сте похарчили, и те [невярващите мъже] нека искат, каквото са похарчили [за техните повярвали жени]! Това е присъдата на Аллах. Той отсъжда между вас. Аллах е всезнаещ, премъдър.
(Тук се уреждат проблемите, възникнали след споразумението при Худайбия. Вярващите жени, намерили убежище при мюсюлманите, нямало да бъдат предавани на неверниците и с тях щяло да се постъпва така, както е посочено в знамението. Съгласно споразумението, вярващите, които произхождат от средата на неверниците, е трябвало да бъдат връщани при тях, но това условие се отменя за жените, защото те не могат да останат свързани в брачен съюз с неверници.)
11. И ако сте изпуснали нещо от [похарченото за] съпругите ви [отишли] при неверниците, и вземете придобивка [в битка], тогава дайте на онези, чиито съпруги са ги напуснали, толкова, колкото те са похарчили, и бойте се от Аллах, в Когото вярвате!
12. О, Пророче, ако дойдат при теб вярващите жени да ти се закълнат, че не ще съдружават нищо с Аллах и не ще крадат, и не ще прелюбодействат, и не ще убиват децата си, и не ще скалъпват лъжа за онова, което е между ръцете и краката им, и че ще те слушат в одобряваното, приеми клетвата им и моли Аллах за тяхното опрощение! Аллах е опрощаващ, милосърден.
(Изразът "онова, което е между ръцете и краката им" е намек за децата, заченати от чужди мъже.)
13. О, вярващи, не се сближавайте с хора, на които Аллах се е разгневил! Изгубили са те надежда за отвъдния живот, както и неверниците са изгубили надежда за намиращите се в гробовете.

61.

СУРА РЕДИЦАТА
(АС-САФФ)

Мединска. Съдържа 14 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Всичко на небесата и всичко на земята прославя Аллах. Той е Всемогъщия, Премъдрия.
2. О, вярващи, защо говорите онова, което не вършите?
(Според преданието мюсюлманите казали: "Ако знаехме кое е любимото деяние за Аллах, щяхме да пожертваме за него и имотите, и душите си." Вотговор на думите им било низпослано знамението:"Аллах обича онези, които се сражават по Неговия път". Но отстъплението на някои в битката при Ухуд станало причина за порицанието, изразено в горното знамение.)
3. Най-омразно пред Аллах е да говорите онова, което не вършите.
4. Аллах обича онези, които се сражават по Неговия път в редица, сякаш са здрава крепост.
5. И рече Муса на своя народ: "О, народе мой, защо ме огорчавате, след като вече узнахте, че аз съм пратеник на Аллах при вас?" И когато се отклониха, Аллах отклони сърцата им. Аллах не напътва нечестивите хора.
6. И рече Иса, синът на Мариам: "О, синове на Исраил, аз съм пратеник на Аллах при вас, да потвърдя Тората преди мен и да благовестя за пратеник, който ще дойде след мен. Името му е Ахмад." А когато [Мухаммад] им донесе ясните знаци, рекоха: "Това е явна магия."
(Ахмад е едно от имената на Пророка Мухаммад, мир нему.)
7. И кой е по-голям угнетител от онзи, който измисля лъжа за Аллах, когато го зоват към Исляма? Аллах не напътва хората-угнетители.
(Да се измислят лъжи за Аллах означава да Му се приписват съдружници, да се твърди, че Той има потомство и Неговите знамения да се определят като магия.)
8. Те искат да угасят светлината на Аллах с уста. Но Аллах ще стори да засияе в пълнота Неговата светлина, дори неверниците да възненавиждат това.
(Т.е. дори неверниците да клеветят религията на Аллах и Неговата Книга, като я наричат "магия", "поезия" и "гадателство", тя пак ще се извиси.)
9. Той е, Който изпрати Своя Пратеник с напътствието и с правата религия, за да я издигне над всички религии, дори съдружаващите да възненавиждат това.
10. О, вярващи, да ви посоча ли търговия, която ще ви спаси от болезнено мъчение?
11. Да вярвате в Аллах и в Неговия Пратеник, и да се борите по пътя на Аллах чрез своите имоти и души. Това е най-доброто за вас, ако знаете.
12. Тогава Той ще ви опрости греховете и ще ви въведе в Градините, сред които реки текат, и в хубави жилища в Градините на Адн. Това е великото спасение.
13. И друго, което обичате помощ от Аллах и близка победа. И възрадвай вярващите!
14. О, вярващи, бъдете помощници [по пътя] на Аллах, както Иса, синът на Мариам, рече на учениците си: "Кои са моите помощници [по пътя] на Аллах?" Учениците рекоха: "Ние сме помощниците [по пътя] на Аллах." И част от синовете на Исраил повярва, а друга не повярва. И подкрепихме вярващите срещу врага им, и те станаха победители.
(Учениците са дванадесет святи и чисти люде, повярвали преди всички други, че Иса е раб Божи и Негов пророк, и като пророк е възнесен на небето. Отричащите пророк Иса са онези, които заявяват, че той е син Божи и е третият от Троицата.)

62.

СУРА ПЕТЪКЪТ
(АЛ-ДЖУМУА)

Мединска. Съдържа 11 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Всичко на небесата и всичко на земята прославя Аллах Владетеля, Пресветия, Всемогъщия, Премъдрия.

2. Той е, Който проводи при неграмотните [араби] Пратеник измежду тях да им чете Неговите знамения и да ги пречисти, и да ги учи на Книгата и на мъдростта, а преди бяха в явна заблуда.

3. И при други освен тях, които още не са ги последвали... Той е Всемогъщия, Премъдрия.

(Мухаммад е изпратен не само за арабите, но и за другите народи, защото неговата мисия на Пророк и Пратеник на Аллах е универсална и непреходна. Той е вестител за всички хора до Съдния ден.)

4. Това е благодатта на Аллах. Дарява я Той комуто пожелае. Аллах е Владетелят на великата благодат.

5. Онези, които бяха натоварени с Тората, а после не понесоха товара, приличат на магаре, носещо книги. Колко лош е примерът на хората, които взимат за лъжа знаменията на Аллах! Аллах не напътва хората-угнетители.

6. Кажи: "О, юдеи, щом твърдите, че вие сте ближните на Аллах без другите хора, възжелайте смъртта, ако говорите истината!"

(От юдеите, които казвали, че са синове и възлюбени на Бога, било поискано мигом да възжелаят смъртта, защото тя е началото на отвъдния живот.)

7. Ала не ще я възжелаят никога заради онова, което със своите ръце са сторили отпреди. Аллах знае угнетителите.

8. Кажи: "Смъртта, от която бягате, непременно ще ви срещне. После ще бъдете върнати при Знаещия неведомото и явното, и Той ще ви извести какво сте вършили."

9. О, вярващи, щом се призове за молитвата в петъчния ден, устремете се към споменаването на Аллах и оставете търговията! Това е най-доброто за вас, ако знаете.

10. И щом молитвата завърши, разпръснете се по земята и търсете благодат от Аллах, и често споменавайте Аллах, за да сполучите!

11. И щом видяха търговия или забавление, разотидоха се натам и те оставиха да стоиш. Кажи [о, Мухаммад]: "Това, което е при Аллах, е по-добро от забавлението и от търговията. Аллах е Най-добрият от даряващите препитание."

63.

СУРА ЛИЦЕМЕРИТЕ
(АЛ-МУНАФИКУН)

Мединска. Съдържа 11 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Когато идват при теб, лицемерите казват: "Свидетели сме, че ти си Пратеника на Аллах." Аллах знае, че ти си Неговият Пратеник. Аллах е свидетел, че лицемерите са лъжци.

2. Те превръщат клетвите си в прикритие и възпират от пътя на Аллах. Лоши са делата им!

3. Така е, защото повярваха, после станаха неверници, затова бяха запечатани сърцата им, та не разбират.

4. И като ги гледаш, видът им ти харесва, и като говорят, вслушваш се в думите им. Те са като подпрени дървета. Смятат, че всеки вик е против тях. Те са врагът. Пази се от тях! Да ги порази Аллах, как така се подлъгват!

5. И когато им се каже: "Елате Пратеника на Аллах да моли за вас опрощение!", те извръщат глави и ги виждаш как надменно се отказват.

6. Все едно е дали ще молиш опрощение за тях, или не ще молиш. Аллах не ще им опрости. Аллах не напътва нечестивите хора.

7. Те са, които казват: "Не харчете за онези, които са при Пратеника на Аллах, за да се разотидат!" Но на Аллах принадлежат съкровищниците на небесата и на земята. Ала лицемерите не проумяват.

8. Казват: "Щом се върнем в ал-Медина, по-могъщият там непременно ще пропъди по-слабия." А могъществото принадлежи на Аллах и на Неговия Пратеник, и на вярващите. Ала лицемерите не разбират.

9. О, вярващи, да не ви отвличат от споменаването на Аллах нито вашите имоти, нито вашите деца! А които сторват това, те са губещите.

10. И раздавайте от онова, което ви дарихме за препитание, преди да е дошла при някого от вас смъртта и той да каже: "Господи, да би ми дал малко време, щях да раздавам милостиня и да бъда от праведните!"

11. Но Аллах на никого не ще даде отсрочка, щом му дойде времето. Сведущ е Аллах за вашите дела.

64.

СУРА РАЗКРИВАНЕТО НА ЗАБЛУДАТА
(АТ-ТАГАБУН)

Мединска. Съдържа 18 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Всичко на небесата и всичко на земята прославя Аллах. Негова е властта и Негова е възхвалата. Той над всяко нещо има сила.

2. Той е, Който ви сътвори. Някои от вас са неверници, а други вярващи. Аллах е зрящ за вашите дела.

3. Той сътвори небесата и земята с мъдрост, и ви придаде образ, и направи образа ви превъзходен, и към Него е завръщането.

4. Той знае всичко на небесата и на земята. И знае какво спотайвате и какво разкривате. Аллах знае съкровеното в сърцата.
5. Не стигна ли до вас вестта за онези, които не повярваха преди и вкусиха пагубността на своето дело? За тях има болезнено мъчение.
6. Така е, техните пратеници им донасяха ясните знаци, а те казваха: "Нима хора ще ни напътват?" И не повярваха, и се отвърнаха. Но Аллах не се нуждае от тях. Аллах е пребогат, всеславен.
7. Неверниците твърдят, че не ще бъдат възкресени. Кажи: "Не, кълна се в моя Господ, ще бъдете възкресени, после ще бъдете известени за вашите дела. За Аллах това е лесно."
8. Вярвайте в Аллах и в Неговия Пратеник, и в Светлината, която низпослахме! Сведущ е Аллах за вашите дела.
9. Когато Той ви събере за Деня на събирането, това е Денят, в който ще се разкрие заблудата. От онези, които вярват в Аллах и вършат праведни дела, Той ще отмахне прегрешенията и ще ги въведе в Градините, сред които реки текат. Там ще пребивават вечно. Това е великото спасение.
10. А които не вярват и взимат за лъжа Нашите знамения, те са обитателите на Огъня, там ще пребивават вечно. И колко лоша е тази участ!
11. Никоя беда не идва без позволението на Аллах. А който вярва в Аллах, Той напътва сърцето му. Аллах всяко нещо знае.
(Без знанието, волята и одобрението на Аллах никакви беди не сполетяват човека. Онзи, който вярва, че несгоди като бедност, болест, смърт и други нещастия са по волята на Аллах, той се примирява с тях по-лесно и без колебание.)
12. И се покорявайте на Аллах, и се покорявайте на Пратеника! А ако се отвърнете, за Пратеника Ни е дълг само ясното послание.
13. Аллах! Няма друг Бог освен Него! Затова на Аллах да се уповават вярващите!
14. О, вярващи, сред вашите съпруги и деца имате и врагове пазете се от тях! А ако се въздържите и извините, и простите Аллах е опрощаващ, милосърден.
15. Вашите имоти и деца са изпитание. А при Аллах има велика награда.
(Когато някои мюсюлмани решили да се изселят от Мека, съпругите и децата им поискали да ги отклонят от намерението с довода, че ще изпаднат в окаяно положение. Когато тези мюсюлмани научили за големите предимства на преселението, те понечили да накажат близките си. Тогава било низпослано знамението, което повелява опрощаване на тяхното прегрешение, но се посочва, че при определени обстоятелства имотът и семейството могат да вовлекат човека в грях и да го отклонят от подготовката му за отвъдния живот.)
16. Затова бойте се от Аллах, колкото ви е по силите, и слушайте, и се покорявайте, и раздавайте за свое добро! А който се предпази от скъперничеството на своята душа тези са сполучилите.
17. Ако заемете хубав заем на Аллах, Той ще ви го умножи. И ще ви опрости. Аллах е признателен, всеблаг
18. Знаещия и неведомото, и явното, Всемогъщия, Премъдрия.

65.
СУРА РАЗВОДЪТ
(АТ-ТАЛАК)

Мединска. Съдържа 12 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. О, Пророче, ако се развеждате с жените, развеждайте се с тях в срока, затова и пресмятайте срока, и бойте се от Аллах, вашия Господ! Не ги пропъждайте от домовете им, а и те да не излизат, освен ако са сторили явна скверност. Това са границите на Аллах. А който престъпва границите на Аллах, той угнетява себе си. Откъде да знаеш, Аллах може да породи след това и нещо ново.
(Въпреки че това знамение съдържа обръщение към Пророка, разпореждането има универсален характер и се отнася за цялата ислямска общност. Според него жените, чиито съпрузи са пожелали развод, се освобождават от брачния съюз, като се вземе под внимание установеният за тях законен срок на изчакване. Преди да са изтекли три периода на неразположение и изчистване при жената, мъжът не може да се събере отново с нея и да встъпи в брак. Разведените жени не се прогонват, а им се предоставя възможност да останат в дома до изтичането на срока за изчакване, освен ако възникне пречка. След развод може обстоятелствата да се променят омразата да се превърне в любов, да дойде разкаяние и съпрузите отново да пожелаят съвместен живот. Всъщност разводът е акт, който не се нрави на Аллах и до него трябва да се прибягва в краен случай.)
2. И когато жените изпълнят своя срок, задръжте ги с добро или ги напуснете с добро! И вземете за свидетели двама справедливи мъже измежду вас! И свидетелствайте в името на Аллах! Това е наставление за онзи, който вярва в Аллах и в Сетния ден. За онзи, който се бои от Аллах, Той ще стори изход,
(Знамението посочва какво трябва да стори съпругът по отношение на съпругата, чийто срок на изчакване вече изтича или повторна женитба с нея, или развод, без да є се причинява зло. При всеки един от тези два случая трябва да присъстват двама свидетели. Предписанията за развода в горните знамения могат да бъдат обобщени така: разводът да се извърши в съответствие със суната*, да се зачита установеният срок, да не се принуждават жените да напускат дома, да присъстват свидетели и те да говорят истината.)*
3. и ще му даде препитание оттам, откъдето не е предполагал. И който се уповава на Аллах, Той му е достатъчен. Аллах осъществява Своята повеля. Аллах направи мярка за всяко нещо.
4. А за онези от жените ви, които изгубят надежда за месечното кръвотечение, ако се съмнявате, срокът им е три месеца, [също] и за онези, които все още нямат кръвотечение. А за бременните срокът е, докато родят. За онзи, който се бои от Аллах, Той ще облекчи неговото дело.
5. Това е повелята на Аллах. Низпосла я Той на вас. От онзи, който се бои от Аллах, Той ще отмахне лошите му постъпки и ще увеличи неговата награда.
6. И ги настанявайте [жените в развод], където и вие живеете, според своите възможности, и не им навреждайте, за да ги притесните! А ако са бременни, харчете за тях, докато родят! А ако кърмят децата ви, дайте им тяхната отплата и се разберете с добро! А ако не се разберете да кърми друга.
7. Заможният да даде [за жената и детето] според своите възможности! И комуто препитанието е ограничено, да даде от онова, което Аллах му е дарил! Аллах възлага на всяка душа само според онова, което є е дал. Аллах ще стори облекчение след трудността.
8. И колко селища се възпротивиха на повелята на своя Господ и на Неговите пратеници, и затова им подирихме строга сметка, и ги мъчихме с ужасно мъчение!
9. И вкусиха те пагубността на своето дело. И последицата на делото им бе загуба.

10. Аллах приготви за тях сурово мъчение. Затова се бойте от Аллах, о, разумни хора, които вярвате! Аллах ви низпосла напомняне

11. [чрез] Пратеник, който ви чете знаменията на Аллах разясняващи, за да изведе от тъмнините към светлината онези, които вярват и вършат праведни дела. Онези, които вярват в Аллах и вършат праведни дела, Той ще ги въведе в Градините, сред които реки текат. Там ще пребивават вечно. Аллах е приготвил за тях хубаво препитание.

12. Аллах е, Който сътвори седем небеса, и от земята също толкова. Повелята се спусна сред тях, за да узнаете, че Аллах за всяко нещо има сила и че Аллах обгражда със знание всяко нещо.

66.

СУРА ВЪЗБРАНАТА

(АТ-ТАХРИМ)

Мединска. Съдържа 12 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. О, Пророче, защо си възбраняваш онова, което Аллах ти е разрешил, стремейки се да угодиш на своите съпруги. Но Аллах е опрощаващ, милосърден.

(За низпославането на това знамение има конкретен повод. Пророка, мир нему,пил шербет от мед в дома на една от съпругите си Зайнаб и се забавил по-дълго при нея. Обхванати от ревност, другите му две съпруги Аиша и Хафса се наговорили и когато Пророка, мир нему, отишъл при тях, му казали, че от него се носи дъх на цветен прашец. Той отговорил, че не е докосвал цветен прашец, а те му рекли: "Това тогава е от пчелите".)

2. Аллах вече наложи изкупление при отмятане от вашите клетви. Аллах е вашият Покровител. Той е Всезнаещия, Премъдрия.

3. Пророка тайно довери на една от своите съпруги новина. А когато тя я съобщи [на Аиша] и Аллах му разкри това, той сподели [с нея] част и избягна друга. И щом є го съобщи, тя рече: "Кой ти го съобщи?" Рече: "Съобщи ми го Всезнаещия, Сведущия."

(Тайната, която Пророка, мир нему, съобщил на Хафса е, че се заклел да не вкусва повече меден шербет, или че след като той напусне земния живот, отредено е халиф да стане първо Абу Бакр, а после Омар. Когато достойната Хафса разкрила тази тайна на достойната Аиша, Пророка научил за постъпката є чрез низпосланото му откровение и се състоял споменатият разговор.)

4. И двете се покайте пред Аллах, защото сърцата ви са се подвели. Но ако си помагате срещу него, то Аллах е неговият Покровител, и Джибрил, и праведните вярващи, и ангелите освен това са [му] помощници.

(Знамението е отправено към достойните Аиша и Хафса да доставят радост на Пророка, мир нему, да се въздържат от ревност, да пазят поверените им тайни и да избягват крайни постъпки. Той не се е развел с нито една от своите съпруги, което само по себе си е красноречив факт.)

5. Ако той се разведе с вас, неговият Господ може да му дари в замяна съпруги, по-добри от вас, отдадени на Аллах, вярващи, покорни, разкайващи се, служещи [на Аллах], говеещи, омъжвани преди и девици.

("говеещи" се разбира и като "преселнички [по пътя на Аллах]".)

6. О, вярващи, пазете себе си и вашите семейства от Огъня, горивото на който са хората и камъните! Пазят го строги и сурови ангели, които не се противят на Аллах в Неговата повеля към тях и вършат, каквото им се повели.

7. О, неверници, не се оправдавайте Днес! Ще ви се въздаде само за онова, което сте вършили.

8. О, вярващи, покайте се пред Аллах с искрено покаяние и вашият Господ ще отмахне от вас прегрешенията, и ще ви въздаде в Градините, сред които реки текат в Деня, в който Аллах не ще посрами Пророка и вярващите заедно с него. Светлината им ще се устремява пред тях и в десниците им [отвсякъде]. Ще казват: "Господи, придай ни още светлина и ни опрости! Ти над всяко нещо имаш сила."

9. О, Пророче, бори се с неверниците и лицемерите, и бъди твърд с тях! Мястото им е Адът. И колко лоша е тази участ!

10. Даде Аллах пример на неверниците с жената на Нух и жената на Лут. Те бяха омъжени за двама Наши праведни раби, но им измениха [във вярата] и с нищо не ги избавиха от Аллах [мъжете им], и бе речено: "Влезте в Огъня с влизащите!"

11. И даде Аллах пример на вярващите с жената на Фараона, която рече: "Господи мой, построй ми при Теб дом в Градината и спаси ме от Фараона и от неговите дела, и спаси ме от хората-угнетители!"

12. И с Мариам, дъщерята на Имран, която пазеше целомъдрието си, и вдъхнахме в нея от Своя дух. И повярва тя в Словата на своя Господ, и в Неговите писания, и бе от набожните.

(В знаменията става дума за съпругата на пророка Нух, която заявявала на всеослушание, че е луд, и за съпругата на пророка Лут, която известявала скверните люде за гостите на мъжа си (нощем палела огън, а денем пускала дим). И двете ги сполетяло наказанието, което заслужили. Съпругата на Фараона Асия повярвала на пророка Муса, затова мъжът є завързал ръцете и краката є за четири кола, сложил на гърдите є огромен камък и я оставил под жаркото слънце. Тя починала от изтезанията, като произнасяла споменатия зов.)

67.

СУРА ВЛАДЕНИЕТО

(АЛ-МУЛК)

Меканска. Съдържа 30 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Благословен е Онзи, в Чиято Ръка е Владението. Той над всяко нещо има сила.

2. Той е, Който сътвори смъртта и живота, за да ви изпита кой от вас е по-добър в делата. Той е Всемогъщия, Опрощаващия,

3. Който сътвори седем небеса на слоеве. Не ще видиш несъразмерност в творението на Всемилостивия. Пак обърни взор! Нима виждаш пукнатини?

4. После пак обърни взор веднъж и още веднъж. Взорът ще се върне към теб безсилен и морен.

5. И украсихме най-близкото небе със светилници, и ги сторихме да бъдат камъни за сатаните. И приготвихме за тях мъчението на Пламъците.

6. За онези, които не вярват в своя Господ, е мъчението на Ада. И как лоша е тази участ!

7. Когато бъдат хвърлени там, ще чуят неговия рев, както ври,

8. едва не избухва от ярост. Всякога, щом в него бъде хвърлена тълпа, стражите му ги питат: "Не дойде ли при вас предупредител?"

9. Ще казват: “Да, наистина, дойде при нас предупредител, но [го] взехме за лъжец и казахме: “Аллах нищо не е низпослал. Вие сте в голяма заблуда.””
10. И ще кажат: “Ако се бяхме вслушали или размислили, нямаше да сме сред обитателите на Пламъците.”
11. И така ще признаят своя грях. Гибел за обитателите на Пламъците!
12. За онези, които и в уединение се боят от своя Господ, наистина има опрощение и голяма награда.
13. Тайно или открито да изричате думите си, Той знае съкровеното в сърцата.
14. Нима Онзи, Който е сътворил, не знае? Той е Всепроникващия, Сведущия.
15. Той е, Който подчини за вас земята, затова ходете из нейните краища и яжте от Неговото препитание! Към Него е възкресението.
16. Нима имате сигурност, че Онзи, Който е на небето, не ще накара земята да ви погълне? И ето я тресе се!
17. Или имате сигурност, че Онзи, Който е на небето, не ще изпрати срещу вас ураган от камъни, та да разберете какво е Моето предупреждение?
18. И онези преди тях отричаха. А какво бе Моето наказание!
19. Не виждат ли те птиците над тях, разтварящи и свиващи криле? Държи ги само Всемилостивия. Той съзира всяко нещо.
20. И кое ваше войнство ще ви помогне без Всемилостивия? Неверниците само се мамят.
21. Или кой може препитание да ви даде, ако Той задържи Своето препитание? Ала упорстват в надменността и отдалечаването [от истината].
22. Нима онзи, който върви с наведена глава, е по-напътен от онзи, който върви изправен по правия път?
23. Кажи [о, Мухаммад]: “Той е, Който ви сътвори и създаде за вас слуха и зрението, и сърцата. Колко малко сте признателни!”
24. Кажи: “Той е, Който ви намножи по земята и при Него ще бъдете събрани.”
25. И казват: “Кога [ще се сбъдне] това обещание, ако говорите истината?”
26. Кажи: “Знанието е само при Аллах, а аз съм само явен предупредител.”
27. И когато го видят отблизо, лицата на неверниците ще помръкнат и ще им бъде казано: “Това е, което търсехте.”
28. Кажи: “Виждате ли? Дори Аллах да погуби мен и тези с мен, или да ни пощади, кой ще защити неверниците от болезненото мъчение?”
29. Кажи: “Той е Всемилостивия. Вярваме в Него и на Него се уповаваме. И ще узнаете кой е в явна заблуда.”
30. Кажи: “Виждате ли? Ако водата ви потъне, кой ще ви даде изворна вода?”

68.

СУРА КАЛЕМЪТ
(АЛ-КАЛАМ)

Меканска. Съдържа 52 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Нун. Кълна се в калема и в онова, което пишат!
(“Нун” се тълкува като един от онези буквени знаци, смисълът на които е известен само на Аллах. “Нун” означава и “голяма риба, кит”, и още “мастилница”, и тогава клетвата тук се изрича в името на мастилницата, на калема и на онова, което той пише. Така се подчертава ролята на грамотността и познанието.)
2. Ти [о, Мухаммад] по милостта на твоя Господ не си луд.
(Това знамение отхвърля твърденията на съдружаващите, че Пратеника на Аллах, мир нему, е “безумен”, а следващите знамения потвърждават неговата извисеност, както и ценността на пророческата му мисия.)
3. За теб има несекваща награда.
4. Ти наистина имаш велик нрав.
5. Ти ще видиш и те ще видят
6. кой от вас е безумният.
7. Най-добре твоят Господ знае кой се е отклонил от Неговия път и най-добре Той знае напътените.
8. И не се покорявай на отричащите!
9. Желаят, ако се смекчиш, и те да се смекчат.
10. И не се покорявай на онзи, който все се кълне и е жалък,
11. клеветник, който разнася сплетни,
12. възпира доброто, престъпва, съгрешава,
13. грубиян и дори извънбрачен син.
14. А тъй като има богатство и синове,
15. когато му бъдат четени Нашите знамения, казва: “Легенди на предците!”
16. Ще го бележим по носа.
17. Изпитахме ги, както изпитахме и стопаните на градината, когато се заклеха [тайно] да я оберат на сутринта.
(Според преданието един човек от племето Сакиф имал близо до Сана градина с лозя, фурми и посеви. Когато прибирал реколтата, той отделял голям дял за бедняците. След като починал, синовете му не продължили този обичай под предлог, че имат многобройни семейства и препитанието не им стига. Тогава Аллах изпепелил градината им. Бедствието, изпратено на меканските съдружаващи, се обяснява като недоимък и глад.)
18. И да не правят изключение.
19. И я споходи бедствие от твоя Господ, докато спяха.
20. И тя стана като черна нощ.
21. И си викаха един другиму на сутринта:
22. “Тръгнете към своята реколта в зори, ако ще берете!”
23. И се отправиха, шепнейки един на друг:

24. "Днес да не влиза там при вас бедняк!"
25. И тръгнаха в зори с твърдо намерение.
26. И когато я видяха, рекоха: "Наистина сме се заблудили.
27. Не, ние сме лишени."
28. Най-разумният от тях рече: "Не ви ли казах защо не прославяте Аллах?"
29. Рекоха: "Слава на нашия Господ! Бяхме угнетители."
30. И започнаха взаимно да се укоряват.
31. Рекоха: "О, горко ни, наистина сме престъпващи!
32. Дано нашият Господ ни даде в замяна по-добра от нея. Ние нашия Господ умоляваме."
33. Такова е наказанието. А наказанието в отвъдния живот е по-голямо, ако знаят.
34. Наистина за богобоязливите при техния Господ са Градините на блаженството.
35. Нима отдадените на Аллах ще сторим да са като престъпниците?
36. Какво ви е, така да отсъждате?
37. Или имате книга, от която се учите,
38. и в нея имате, каквото изберете?
39. Или имате обещание от Нас до Деня на възкресението да имате онова, което сами отсъждате?
40. Питай ги кой от тях е поръчител за това?
41. Или имат съдружници? Да доведат своите съдружници ако говорят истината
42. в Деня, когато ще се разкрият делата и [тези] ще бъдат приканени да се поклонят, а не ще могат.
43. Свели поглед, ще ги покрие унижение, а бяха приканвани да се покланят, когато бяха здрави.
44. Остави на Мен [о, Мухаммад] взимащите за лъжа тази Вест! Постепенно ще ги въвлечем [в погибел], без да разберат.
45. Ще им дам отсрочка. Моята промисъл е силна.
(Вж. 7: 182)
46. Или търсиш от тях отплата, та са обременени с дълг?
47. Или при тях е неведомото и те го записват?
48. Изтърпи до присъдата на твоя Господ и не бъди като човека в кита, който зовеше, изпълнен със скръб!
(Вж. 37: 139-148)
49. Ако не бе го достигнала милост от неговия Господ, щеше да е изхвърлен на голия бряг с упрек.
50. Но неговият Господ го пречисти и го стори праведник.
51. И едва не те сразяват с погледи неверниците, когато слушат Напомнянето, и казват: "Той е луд."
("Напомняне" е едно от имената на Свещения Коран.)

52. А то не е друго освен напомняне за световете.

69.

СУРА НЕИЗБЕЖНОТО
(АЛ-ХАККА)

Меканска. Съдържа 52 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Неизбежното!
2. Какво е Неизбежното?
3. И откъде да знаеш ти какво е Неизбежното?
(Поначало красноречието и лаконизмът на Корана не позволяват той да се предаде на друг език с цялото му величие, дълбочина и прелест, но тези и подобни знамения ни изправят пред още по-големи трудности, свързани с невъзможността преводът да достигне съвършенството на Божието Слово. Тук се разкрива ужасът в Деня на възкресението, който непременно ще настъпи.)
4. Самудяните и адитите взеха за лъжа Бедствието.
5. Самудяните бяха погубени от Вика.
6. А адитите бяха погубени от бушуващ леден вихър.
(Вж. 11: 50, 61)
7. Накара го Той да вилнее срещу тях седем нощи и осем дни поред, и виждаш там хората покосени, сякаш са стволове на повалени палми.
8. И нима виждаш някой останал от тях?
9. И Фараонът, и онези преди него, и сринатите [селища на Лут] вършеха грях.
10. И се възпротивиха на пратеника от своя Господ, затова Той с мощ ги сграбчи.
11. Когато водата преля, Ние ви понесохме в плаващия Ковчег,
12. за да го сторим поука за вас и да го запомнят помнещи уши.
(Тук се визират потопът и Ноевият ковчег ."Ние ви понесохме", т.е. спасихме вашите предци и благодарение на това днес съществувате.)

13. И когато се протръби с Рога първия път,
14. и бъдат вдигнати земята и планините, и бъдат натрошени с един удар,
15. тогава ще се случи Събитието.
16. И ще се разцепи небето, и ще бъде слабо в този Ден.
17. И ангелите ще са по краищата му. В този Ден осмина [от тях] ще носят Трона на твоя Господ.
18. В този Ден ще бъдете изправени [пред Аллах]. Не ще бъде скрита и една ваша тайна.
19. И онзи, чиято книга му се даде в десницата, ще каже: "Ето ви, прочетете моята книга!
20. Предполагах, че ще получа своята равносметка."
21. И ще живее в доволство
22. сред въздигната Градина.
23. Плодовете є ще са сведени.
24. Яжте и пийте със здраве за онова, което сте вършили преди, в отминалите дни!

25. А онзи, чиято книга му се даде в левицата, ще каже: “О, да не ми бе давана моята книга
26. и да не бях узнал каква е моята равносметка!
27. О, да бе приключило всичко [със смъртта]!
28. Не ме избави моето богатство.
29. Пропадна моята власт.”
30. Хванете го и го оковете!
31. После в Ада го горете!
32. После го нанижете на верига, дълга седемдесет лакти!
33. Не повярва той в Аллах, Превеликия.
34. И не подканваше да бъде нахранен нуждаещият се,
35. затова Днес няма тук за него ближен,
36. нито храна освен кръв и гной.
37. Ядат я само грешниците.”
38. Ала не! Кълна се в това, което съзирате
39. и в това, което не съзирате,
40. наистина то е слово на достоен Пратеник,
41. а не е слово на поет. Но вие малко вярвате.
42. И не е слово на гадател. Ала малко се поучавате.
43. Низпослание от Господа на световете.
44. И ако той Ни приписваше някакви слова,
45. щяхме да го сграбчим с Десницата,
46. после да му прережем аортата.
47. И никой сред вас не ще Ни възпре от това.
48. То е напомняне за богобоязливите.
49. И добре знаем, че сред вас има отричащи.
50. То е скръб за неверниците.
51. То е достоверната истина.
52. Затова прославяй името на твоя Господ, Превеликия!

70.

СУРА НЕБЕСНИТЕ СТЪПАЛА
(АЛ-МААРИДЖ)

Меканска. Съдържа 44 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Един човек попита за неизбежното мъчение.
2. Никой не ще го отблъсне от неверниците.
3. То е от Аллах, Владетеля на небесните стъпала.
4. Ще се въздигнат към Него ангелите и Духът [Джибрил] в Ден, колкото петдесет хиляди години,
5. затова търпи с добро търпение [о, Мухаммад]!
6. Те го виждат далечен.
7. А Ние го виждаме близък.
8. В този Ден небето ще е като разтопена мед
9. и планините ще са като вълна,
10. и не ще пита приятел за приятеля,
11. въпреки че ще се виждат. Престъпникът ще желае, да би се откупил от мъчението в този Ден с децата си
12. и съпругата си, и брат си,
13. и рода си, който го подслонява,
14. и всички, които са на земята, само за да се спаси.
15. Ала не! Това е лумнал Огън,
16. смъкващ кожата,
17. зове той всеки, който обръща гръб на вярата и се отвръща,
18. и трупа, и не раздава.
19. Човекът бе създаден колеблив
20. щом го настигне злото страхлив,
21. а щом го настигне доброто скъперник,
22. освен отслужващите молитвата,
23. които в своята молитва са постоянни
24. и в чиито имоти е заделен дял
25. за просяка и бедняка,
(В тези знамения става дума за задължителната милостиня закат, *от която се възползват и други групи хора освен тук споменатите.)*
26. и които смятат за истина Съдния ден,
27. и които се страхуват от мъчението на своя Господ
28. мъчението на техния Господ не е безопасно,-
29. и които целомъдрието си пазят,
(Пазят се от извънбрачни връзки.)
30. освен за техните съпруги или за владените от техните десници. Те не ще бъдат упреквани.

31. А които се стремят към друго освен това тези са престъпващите.
32. И които повереното на тях, и техния обет съблюдават,
33. и които в своите свидетелства са правдиви,
34. и които молитвите си усърдно отслужват,
35. те ще бъдат на почит в Градините.
36. Какво им е на неверниците, втренчили в теб погледи
37. отдясно и отляво на тълпи?
38. Нима всеки от тях копнее да влезе в Градината на блаженството?
(Като прииждали на групи, съдружаващите се смесвали с множеството, заобиколило Пророка. Слушали неговото слово и се подигравали: "Ако те, както казва Мухаммад, влязат в Рая, ние, разбира се, ще влезем преди тях.")
39. Ала не! Сътворихме ги от онова, което знаят.
40. И не! Кълна се в Господа на изгревите и на залезите, Ние сме способни
41. да ги заменим с по-добри от тях. И не ще бъдем възпрени.
42. Остави ги да тънат и да се забавляват, додето срещнат своя Ден, който им е обещан!
43. Деня, в който ще излязат забързани от гробовете, сякаш се устремяват към идолите,
44. със сведен поглед, покрити с унижение. Това е Денят, който им е обещан.

71.

СУРА НУХ
(НУХ)

Меканска. Съдържа 28 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
1. Ние изпратихме Нух при неговия народ: "Предупреди народа си, докато не го е сполетяло болезнено мъчение!"
2. Рече: "О, народе мой, аз съм явен предупредител за вас.
3. Служете на Аллах и се бойте от Него, и ми се покорете!
4. Тогава Той ще ви опрости греховете и ще ви даде отсрочка за определено време. Срокът на Аллах, когато дойде, не ще бъде забавен, ако знаете."
5. Рече: "Господи мой, зовях народа си нощем и денем,
6. но зовът ми само увеличи тяхното бягство.
7. И всякога, щом ги зовях, за да ги опростиш, запушваха с пръсти ушите си и се загръщаха в дрехите си, и упорстваха, и все повече се възгордяваха.
8. После ги зовях открито,
9. после им прогласявах явно и им шепнех тайно.
10. И казвах: "Молете вашия Господ за опрощение Той е многоопрощаващ,
11. за да ви праща обилен дъжд от небето,
12. и да ви подкрепя с имоти и синове, и да сторва за вас градини, и да сторва за вас реки.
13. Какво ви е, защо не зачитате величието на Аллах?
14. Сътвори ви Той на етапи.
(Всевишният Аллах сътворява материята, от нея спермата, оплодената яйцеклетка, плода, който расте в майчината утроба и така човек се появява на белия свят, преминава през различните периоди на своя живот, за да стигне до смъртта. Същото се отнася и за етапите на духовното израстване. Това сътворяване на етапи е доказателство за величието на Аллах.)
15. Нима не виждате как Аллах сътвори седем небеса на слоеве?
16. И стори Той там от луната сияние, и стори от слънцето светилник.
17. И ви създаде [от пръст] от земята да израснете.
18. После ще ви върне в нея и отново ще ви извади [в Съдния ден].
19. Аллах стори за вас от земята постеля,
20. за да ходите там по широки пътища."
21. Рече Нух: "Господи мой, те ми се възпротивиха и последваха онези, чиито имоти и деца само увеличиха тяхната загуба.
22. И лукавстваха те с огромно лукавство.
23. И казваха: "Никога не изоставяйте своите божества, не изоставяйте нито Уад, нито Суаа, нито Ягус и Яук, и Наср!"
24. И вече заблудиха те мнозина. И надбавяй на угнетителите само заблуда!"
(Нух възжелал това, след като категорично му било разкрито с откровение, че по правия път не ще тръгнат други освен вече повярвалите.)
25. Заради своите грехове те бяха издавени и въведени в Огъня, и не намериха за себе си други помощници вместо Аллах.
26. И рече Нух: "Господи мой, не оставяй по земята нито един неверник!
27. Оставиш ли ги, те ще заблудят Твоите раби и ще родят само нечестивци, неблагодарници.
28. Господи мой, опрости на мен и на родителите ми, и на всеки вярващ, който влезе в моя дом, и на вярващите мъже, и на вярващите жени, и надбавяй на угнетителите само гибел!"

72.

СУРА ДЖИНОВЕТЕ
(АЛ-ДЖИНН)

Меканска. Съдържа 28 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кажи [о, Мухаммад]: "Разкрито ми бе, че няколко джинове слушали и рекли: "Чухме удивителен Коран.
2. Насочва той към правия път. Затова повярвахме в него и никого не ще съдружим с нашия Господ.
3. Той превисоко е величието на нашия Господ! не се е сдобивал нито със съпруга, нито със син.
4. Глупците измежду нас говорят измислици за Аллах.
(Глупците са сатаната Иблис или съдружаващите измежду джиновете.)

5. А ние предполагахме, че хората и джиновете никога не ще изрекат лъжа за Аллах.
6. Някои хора търсеха убежище при някои джинове, а [хората] им надбавиха безразсъдство.
7. И [хората] предполагаха, както и вие предполагахте, че Аллах не ще възкреси никого.
8. И досегнахме небето, и открихме, че е пълно със силна стража и с изгарящи звезди.
9. А преди седяхме там на места, за да подслушваме. А който подслушва сега, дебне го изгаряща звезда.
10. И не знаем дали зло е поискано за онези, които са на земята, или техният Господ е поискал добро за тях.
11. Сред нас има праведни, сред нас има и други освен това. Следваме различни пътища.
12. Вече сме убедени, че никога не ще обезсилим Аллах на земята и никога не ще Го обезсилим, дори да бягаме.
13. И когато чухме Напътствието, повярвахме в него. А който вярва в своя Господ, да не се страхува нито от ощетяване, нито от угнетяване.
14. Сред нас има отдали се на Аллах [мюсюлмани], но сред нас има и отклонили се [неверници]. Онези, които са се отдали на Аллах те са избрали правия път.
15. А отклонилите се те са горивото за Ада."
16. И ако се бяха придържали към правия път, Ние щяхме да им дадем вода в изобилие,
17. за да ги изпитаме с това. А който се отдръпва от споменаването на своя Господ, Той ще го въведе в тежко мъчение.
18. Джамиите са само за Аллах и затова не зовете никой друг заедно с Аллах!
19. Когато рабът на Аллах [Мухаммад] се изправи да Го позове, те едва не се струпаха около него на пълчища.
(Когато Пророка ставал да отслужи молитва, джиновете се струпвали един връз друг около него в стремеж да слушат Корана. Това знамение се тълкува и по друг начин че хората-идолопоклонници и джиновете се вкопчвали един в друг за противодействие срещу мисията на Пророка.)
20. Кажи: "Зова единствено моя Господ и никого не съдружавам с Него."
21. Кажи: "Аз нито мога да ви навредя, нито да ви бъда от полза."
22. Кажи: "Никой не може да ме защити от Аллах и не ще намеря убежище освен при Него.
23. Аз предавам само известие от Аллах и Негови послания. А които не се подчиняват на Аллах и на Неговия Пратеник, за тях е Огънят на Ада, там ще пребивават вечно."
24. Когато видят обещаното им, ще научат кой има по-слаби и по-малобройни помощници.
25. Кажи: "Не знам близо ли е това, което ви е обещано, или е сторил за него предел моят Господ
26. Знаещия неведомото. Той на никого не разкрива Своите тайни,
27. освен на онзи пратеник, когото е избрал. И сторва Той пред него и зад него да има [ангели] пазители,
28. за да знае, че са съобщили посланията на своя Господ. Обгръща Той това, което е у тях, и пресмята всяко нещо."

(Според преданието, когато Аллах разкрива на Пророка вести от неведомото, Той праща ангели-пазители, за да не бъдат подслушвани и обърквани вестите.)

73.

СУРА ЗАГРЪЩАЩИЯТ СЕ
(АЛ-МУЗАММИЛ)

Меканска, с изключение на знамение 20, което е мединско. Съдържа 20 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. О, ти, който се загръщаш,
(Когато Пророка, мир нему, за първи път видял Джибрил в истинския му образ, той бил обхванат от треска. Отишъл вкъщи и рекъл на достойната Хадиджа: "Завий ме!" После Джибрил му се явил с откровение и се обърнал към него с тези слова.)

2. ставай [за молитва] през нощта, но не цялата,
3. а наполовина, или по-малко от това,
4. или повече, и чети Корана отмерено!
5. Ще ти пратим Ние тежко Слово.
6. Ставането [за молитва] нощем е най-силно по въздействие и най-подходящо за размисъл.
7. През деня ти си много зает.
8. И споменавай името на своя Господ, и с всеотдайност се посвети на Него
9. Господа на Изтока и на Запада! Няма друг Бог освен Него. Него вземи за покровител!
10. И бъди търпелив към онова, което говорят! И ги напускай с достойнство!
11. И остави на Мен отричащите, които живеят в благоденствие, и им дай малка отсрочка!
12. При Нас има окови и пламъци,
13. и храна, която присяда, и болезнено мъчение
14. в Деня, в който ще се разтресат земята и планините, и ще станат планините купища от пясък.
15. Изпратихме ви Пратеник свидетел за вас, както изпратихме при Фараона пратеник.
16. Но възпротиви се Фараонът на пратеника, и затова силно го сграбчихме.
17. И как ще се предпазите, ако сте неверници, от Деня, който ще направи и децата да посивеят?
18. Небето тогава ще се разцепи. Обещанието Му се сбъдва.
19. Това е напомняне. Който желае, поема пътя към своя Господ.

20. Твоят Господ знае, че стоиш по-малко от две трети от нощта, [понякога] и половината от нея, а [понякога] и една трета, - и група от тези, които са заедно с теб. Аллах отмерва нощта и деня. Знае Той, че не ще смогнете и затова ви помилва. Ето защо четете, колкото можете, от Корана! Знаеше Той, че сред вас ще има болни и други, които пътуват по земята, търсейки благодатта на Аллах, и други, които се сражават по пътя на Аллах. Затова четете, колкото можете, от него! И отслужвайте молитвата, и давайте милостинята *закат*, и заемайте хубав заем на Аллах! И каквото добро сторите отнапред за себе си, ще го намерите при Аллах още по-хубаво и с по-голяма отплата. И молете Аллах за опрощение! Аллах е опрощаващ, милосърден.
(Една част от благородното обкръжение на Пророка следвала неговия пример и прекарвала значителна част от нощта в богослужене. Сред тях имало и такива, които не можели да преценят колко остава до утрото и от предпазливост прекарвали цялата нощ в поклонение, и краката им се подували. Тъй като Всевишният Аллах знаел, че това не е по силите им, Той не ги задължил да извършват нощно служене. Под четене на Корана тук се разбира нощната молитва и се има предвид тя да се отслужва според възможностите.
"Хубав заем" означава даването на доброволна милостиня наред със задължителната милостиня закат.*)*

74.

СУРА ОБВИВАЩИЯТ СЕ
(АЛ-МУДАССИР)

Меканска. Съдържа 56 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. О, ти, който се обвиваш [в своите одежди],
2. стани и предупреждавай,
3. и твоя Господ възвеличавай,
4. и дрехите си почиствай,
5. и скверността отбягвай,
6. и давайки, не се стреми да получиш вповече,
7. и в името на твоя Господ бъди търпелив!
8. И когато се протръби с Рога,
9. тогава този Ден ще е тежък Ден,
10. за неверниците нелек.
11. Остави на Мен онзи, когото сътворих самотен
12. и комуто отредих голямо богатство,
13. и синове до него,
14. и всичко му улесних!
(Ал-Уалид ибн ал-Мугира, посочен като причина за низпославането на тези знамения, бил човек с изключителен авторитет сред курайшите, много богат, баща на синове, които винаги били на негово разположение, защото нямало нужда да ги праща по търговия и други дела.)
15. А после той ламти да му надбавя.
16. Ала не! Пред Нашите знамения той упорства.
17. Ще го подложа на непоносимо мъчение.
18. Размисли той и прецени,
19. и проклет да е! как прецени!
20. И отново проклет да е! как прецени!
21. После погледна.
22. После се намръщи и навъси.
23. После се отвърна и се възгордя.
24. И рече: "Това е само разпространена магия.
25. Това е само хорска реч."
(Ал-Уалид ибн ал-Мугира чул Пророка да чете сура, после отишъл при съдружаващите и казал: "Кълна се, чух от Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, слово, което не прилича нито на словата на хората, нито на тези на джиновете. Много омайни, много красиви слова. Той е като дърво, обсипано с много плодове, а стволът му напояван обилно с вода. Несъмнено той ще възтържествува над всичко и никога не ще бъде победен." Съдружаващите курайши се изплашили, че и други ще последват неговия пример и ще се отметнат от вярата си. Брат му Абу Джахл го разубедил, но ал-Уалид отказал да използва обидните прозвища "луд", "магьосник", "поет" и "лъжец", с които се обръщали към Мухаммад, мир нему. Въпреки това след дълги увещания той казал: "Мухаммад е само магьосник.")

26. Ще го пека Аз в Преизподнята.
27. И откъде да знаеш ти какво е Преизподнята?
28. Тя нищо не оставя и не пощадява
29. обгаря кожата.
30. Пазят я деветнадесет [ангели].
31. И сторихме пазители на Огъня само ангели, и сторихме броя им единствено за изпитание на неверниците, за да се убедят дарените с Писанието и да се усили вярата на повярвалите, и да не се съмняват дарените с Писанието и вярващите, и за да кажат онези, в чиито сърца има болест, и неверниците: "Какво цели Аллах с този пример?" Така Аллах оставя в заблуда когото пожелае и напътва Той когото пожелае. И никой освен Него не знае войнствата на твоя Господ. А този [Огън] е само напомняне за хората.
32. Ала не! Кълна се в луната
33. и в нощта, когато отминава,
34. и в утрото, когато засиява!
35. Този [Огън] е едно от великите изпитания
36. предупреждение за хората,
37. за всеки от вас, който пожелае да напредва или да изостава.
38. Всеки е заложник на онова, което е придобил,
39. освен владелците на десницата.
40. В градини те ще разпитват
41. за престъпниците.
42. "Какво ви отведе в Преизподнята?"
43. Ще рекат: "Ние не бяхме сред отслужващите молитвата
44. и не хранехме нуждаещия се,
45. и затъвахме в празнословие със затъващите,
46. и взимахме за лъжа Съдния ден,

47. докато ни застигна смъртта.”
48. Затова не ще им помогне ничие застъпничество.
49. Какво им е, защо се отдръпват от напомнянето,
50. сякаш са подплашени диви магарета,
51. бягащи от лъв?
52. И всеки от тях иска да му се даде разясняващата книга.
53. Ала не! Те не се страхуват от отвъдния живот.
54. Ала не! Той [Коранът] е поучение.
55. И който пожелае, ще се поучи.
56. И не се поучават, без Аллах да пожелае. Той е Достойният да се боят от Него и е Достойният да опрости.

75.

СУРА ВЪЗКРЕСЕНИЕТО
(АЛ-КИЙАМА)

Меканска. Съдържа 40 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в Деня на възкресението.
2. И кълна се в многоукоряващата [се] душа.
3. Нима човек смята, че Ние не ще съберем костите му?
4. Наистина Ние можем да възстановим и върховете на пръстите му.
5. Ала човек упорства в греха си
6. и пита: “Кога е Денят на възкресението?”
7. Тогава, когато погледът се заслепи
8. и луната се затъмни,
9. и слънцето, и луната се слеят,
10. човекът ще каже в този Ден: “Накъде да се бяга?”
11. Ала не! Няма убежище.
12. При твоя Господ в този Ден е местопребиването.
13. Човекът в този Ден ще бъде известен за ранните си дела и за късните.
14. Да, човекът сам за себе си ще е свидетел,
15. дори да дава извинения.
16. Не си движи езика с това Слово [о, Мухаммад], за да избързаш [да го запомниш]!
(За да не забрави новонизпосланото откровение, Пратеника на Аллах, мир нему, се стараел да го повтори още докато му било четено. Взнамението се споменава именно за това.)
17. Да бъде събрано [в твоите гърди] и четено [от теб] е Наша грижа.
18. И когато го четем, следвай неговото четене!
19. После неговото разясняване е Наша грижа.
20. Ала не! Вие обичате преходността [на земния живот]
21. и изоставяте отвъдния.
22. Едни лица в този Ден ще възсияят,
23. към своя Господ ще гледат,
24. а други в този Ден ще бъдат мрачни,
25. ще се убедят, че ги е сполетяла беда, пречупваща гръбнака.
26. А когато душата стигне гръкляна
27. и се рече: “Кой ще те избави?”,
28. и той се убеди, че [това] е раздялата,
29. и се преплете крак с крак
30. тогава към твоя Господ ще е отправянето.
31. Той нито вярваше, нито отслужваше молитвата,
32. а отричаше и се отвръщаше.
33. После отиваше при своите хора с горделива походка.
34. Горко ти, горко!
35. И отново горко ти, горко!
36. Нима човек смята, че ще бъде оставен без надзор?
37. Нима той не бе частица сперма, която се изхвърля?
38. После бе съсирек, а Той го сътвори и осъразмери.
(“Съсирек” (на арабски “алак”) произлиза от глагола “алака”, което означава “закачвам”, тъй че в арабския оригинал “съсирек” се схваща и като “закачваща се материя”.)
39. И създаде от нея двата пола мъжа и жената.
40. Нима Той не е способен да съживи мъртвите?

76.

СУРА ЧОВЕКЪТ
(АЛ-ИНСАН)

Мединска. Съдържа 31 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Не премина ли човекът през период от време, когато той бе нещо неназовано?
2. Сътворихме Ние човека от частица сперма с примеси, за да го изпитаме, и го сторихме чуващ, зрящ.

3. Ние му показахме пътя или признателен, или неблагодарник.
4. Приготвихме Ние за неверниците вериги, окови и пламъци.
5. Праведниците пият от чаши с добавено питие от Камфор
6. извор, от който пият рабите на Аллах пускат го в обилие да бликва.
7. Те изпълняват обета и се страхуват от Деня, злото на който се разпростира.
8. И дават храна въпреки че и те я обичат на нуждаещ се и на сирак, и на пленник:
9. "Храним ви в името на Аллах. Не искаме от вас нито отплата, нито признателност.
10. Страхуваме се от [мъчението на] Нашия Господ в Деня свъсен, зловещ."
11. Но Аллах ще ги предпази от злото на този Ден, и ще им дари сияние и щастие.
12. И ще ги възнагради защото бяха търпеливи с Градина и с коприна,
13. облегнати там на престоли. Не ще виждат там ни зной, ни мраз.
14. Близо над тях ще са нейните сенки и ще са сведени плодовете є ниско.
15. Ще бъдат обслужвани със съдове от сребро и с кристални чаши
16. от сребърен кристал. Ще им се отмерва с мярка.
(Тълкувателите посочват, че изобразяването на райските съдове като направени от сребро и кристал е сравнение с цел донякъде да се оприличи непознатото чрез познато. Абдуллах ибн Аббас например е казал: "Между райските и земните блага има прилика само в названията.")
17. И ще им се дава там да пият от питие, смесено с джинджифил,
18. от извор там, наречен Салсабил,
19. и ще ги обикалят вечномлади юноши когато ги видиш, ще ги помислиш за разпръснати бисери.
20. Където и да погледнеш там, ще видиш блаженство и огромно владение.
21. Ще бъдат облечени в зелени одежди от коприна и брокат, и ще носят украшения гривни от сребро, и ще им дава техният Господ да пият от чиста напитка.
22. "Това е награда за вас. Вашето старание заслужи признание."
23. Ние ти низпослахме Корана постепенно.
24. Затова и ти [о, Мухаммад] бъди търпелив към повелята на твоя Господ, и не се покорявай на никой грешник от тях, или на неверник!
25. И споменавай името на своя Господ и сутрин, и вечер,
26. и в част от нощта Му се покланяй, и дълго нощем Го прославяй!
27. Тези обичат преходността и нехаят за тежкия Ден пред тях.
28. Ние ги сътворихме и укрепихме телата им, а ако пожелаем, напълно ще ги заменим с подобни на тях.
29. Това е поучение. Който желае, поема пътя към своя Господ.
30. Тогава ще пожелавате само онова, което Аллах желае. Аллах е всезнаещ, премъдър.
31. Той въвежда когото пожелае в Своята милост, а за угнетителите е приготвил болезнено мъчение.

77.

СУРА ИЗПРАЩАНИТЕ
(АЛ-МУРСАЛАТ)

Меканска. Съдържа 50 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!
(Под "изпращаните" може да се има предвид част от ангелите, на които се възлагат определени задачи, или ветровете, или пророците, или знаменията.)

1. Кълна се в изпращаните поред
2. и в бушуващите бурно,
3. и в пръскащите навред,
4. и в разделящите ясно,
5. и в донасящите откровение,
6. с извинение или предупреждение
7. онова, което ви е обещано, ще се сбъдне.
8. Когато звездите бъдат угасени
9. и когато небето бъде разцепено,
10. и когато планините бъдат разпилени,
11. и когато за пратениците бъде определено време
12. за кой ден бяха отсрочени?
13. За Деня на разделението.
14. А ти откъде да знаеш какво е Денят на разделението?
15. Горко в този Ден за отричащите!
16. Не погубихме ли Ние предците?
17. Към тях ще добавим и сетните.
18. Така се отнасяме с престъпващите.
19. Горко в този Ден за отричащите!
20. Не ви ли сътворихме Ние от нищожна вода?
21. И я сложихме на сигурно място
22. за определен срок.
23. И сме способни. И как прекрасни са способните!
24. Горко в този Ден за отричащите!

25. Не сторихме ли земята да събере
26. и живи, и мъртви,
27. и положихме върху нея непоклатими високи планини, и ви дадохме за пиене прясна вода.
28. Горко в този Ден за отричащите!
29. "Тръгнете към онова, което отричахте!
30. Тръгнете към сянката [на Ада] с три разклонения,
31. която не носи прохлада и не избавя от пламъците!
32. Те пръскат искри, колкото дворци
33. сякаш са жълти камили."
34. Горко в този Ден за отричащите!
35. Това е Денят, в който не ще проговорят.
36. И не ще им бъде позволено да се оправдават.
37. Горко в този Ден за отричащите!
38. Това е Денят на разделението. Събираме ви с предците.
39. И ако имате коварство, коварствайте срещу Мен!
40. Горко в този Ден за отричащите!
41. Богобоязливите ще бъдат сред сенки и извори,
42. и плодове, каквито пожелаят.
43. "Яжте и пийте със здраве за онова, което сте вършили!
44. Така награждаваме Ние благодетелните."
45. Горко в този Ден за отричащите!
(А на неверниците Всевишният Аллах казва:)
46. "Яжте [на земята] и се наслаждавайте за кратко! Вие сте престъпници."
47. Горко в този Ден за отричащите!
48. И когато им се каже: "Поклонете се!", не се покланят.
49. Горко в този Ден за отричащите!
50. В кое слово след този [Коран] ще повярват?

78.

СУРА ВЕСТТА
(АН-НАБА)

Меканска. Съдържа 40 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. За какво се питат един друг?
2. За Великата вест,
3. за която са в разногласие.
4. Ала не! Те ще узнаят.
5. И пак не! Те ще узнаят.
6. Не сторихме ли Ние земята постеля
7. и планините подпори?
8. И ви сътворихме по двойки,
9. и сторихме съня ви покой,
10. и сторихме нощта покров,
11. и сторихме деня за препитание,
12. и съградихме над вас седем непоклатими небеса,
13. и сторихме [слънцето] горящ светилник,
14. и изсипваме от дъждовните облаци обилна вода,
15. за да извадим чрез нея зърна и растения,
16. и гъсти градини.
17. Денят на разделението е уречен -
18. Денят, когато се протръби с Рога и ще дойдете на тълпи,
19. и ще се разтвори небето, и ще стане на двери,
20. и планините ще бъдат раздвижени, и ще станат на мираж.
21. Адът е в очакване
22. за престъпващите място за завръщане,
23. където ще останат столетия.
24. Не ще вкусят там нито прохлада, нито питие,
25. освен вряща вода и гной
26. съответстващо въздаяние.
27. Не се надяваха те на равносметка.
28. И взимаха за пълна лъжа Нашите знамения.
29. Но всяко нещо вписахме в книга.
30. Затова вкусете! Не ще увеличим за вас друго освен мъчението.
31. За богобоязливите има убежище [-Рая]
32. градини и лозя,
33. и с напъпили гърди девствени връстнички,

34. и пълни чаши.
35. Не ще чуват там нито празнословие, нито лъжа
36. въздаяние от твоя Господ достатъчен дар,
37. Господа на небесата и на земята, и на всичко между тях, Всемилостивия. Не ще могат с Него да говорят
38. в Деня, в който Духът [Джибрил] и ангелите ще се възправят в редица. Не ще продумат, освен комуто Всемилостивият позволи, и той правдиво ще говори.
39. Този е Денят на истината. А който пожелае, да търси пристан при своя Господ.
40. Предупредихме ви за близко мъчение в Деня, в който всеки ще види какво е сторил преди с ръцете си. И неверникът ще каже: "О, да можех да съм прах!"

79.

СУРА ИЗТРЪГВАЩИТЕ
(АН-НАЗИАТ)

Меканска. Съдържа 46 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в изтръгващите [душите] с все сила
2. и в изваждащите [ги] нежно,
3. и в спускащите се бързо,
4. и в гонещите се в надпревара,
5. и в изпълняващите повелите!
(Всевишният Аллах се кълне в своите ангели, натоварени с различни задължения. Неговата клетва е израз на тържествено утвърждаване.)
6. В Деня, когато [се протръби с първия Рог] ще се разтърси тресящата се [вселена],
7. ще последва второто [протръбяване].
8. Някои сърца в този Ден ще тръпнат.
9. Погледите им ще бъдат сведени.
10. Ще кажат: "Нима ще бъдем върнати към предишното,
11. нима, след като бяхме прогнили кости?"
12. Ще кажат: "Това тогава е завръщане със загуба."
13. То е само едно протръбяване
14. и ето всички възкръснали!
15. [О, Мухаммад], стигна ли до теб разказът за Муса?
16. Когато неговият Господ го призова в свещената долина Тэа:
17. "Иди при Фараона! Той престъпи.
18. И кажи: "Не ще ли се пречистиш,
19. да те напътя към твоя Господ и да се побоиш?""
20. И му показа [Муса] най-голямото знамение.
21. И взе го за лъжа, и се възпротиви.
22. После се отвърна с упорство.
23. И насъбра [хората си], и прогласи.
24. Каза: "Аз съм вашият господ, върховният."
25. И Аллах го сграбчи с наказание в отвъдния и в земния живот.
26. В това има поучение за всеки богобоязлив.
27. Вие ли сте по-трудни за сътворяване или небето? Той го съгради.
28. Въздигна неговия свод и го изравни,
29. и потъмни нощта му, и изведе утрото му,
30. и земята след това разпростря.
(Втова знамение се разкрива едно от научните чудеса на Корана, тъй като глаголът "разпростря" ("даха") в знамението има и значение на "заобли се като яйце".)
31. Изведи от нея водите и пасбищата є,
32. и планините поби
33. за ползване от вас и от вашия добитък.
34. И когато настъпи Голямото прииждане,
35. тогава в Деня човек ще си припомни за какво се е старал,
36. и Адът ще бъде показан на всеки, който вижда...
37. За който е престъпвал
38. и е предпочел земния живот,
39. обиталището е Адът.
40. За който се е страхувал да не застане пред своя Господ [с грях] и е въздържал душата от страстта,
41. обиталището е Раят.
42. Питат те [о, Мухаммад] за Часа: "Кога ще настъпи?"
43. Какво [знание имаш] ти да го споменеш?
44. При твоя Господ е пределът му.
45. Ти си само предупредител за всеки, който се страхува от него.
46. В Деня, когато го видят, те сякаш ще са пребивавали само една привечер или утрин.

80.

СУРА ТОЙ СЕ НАМРЪЩИ
(АБАСА)
Меканска. Съдържа 42 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Той се намръщи и обърна гръб,
2. че при него е дошъл слепецът.
3. Но ти откъде знаеш, може да се пречисти.
4. Или да се поучи, та да му е от полза поуката.
(Повод за низпославането на това знамение е намръщването на Пророка, мир нему, когато слепецът Ибн Ум Мактум прекъснал обръщението му към група видни съдружаващи. Взнаменията се съдържа упрек за тази негова постъпка. В същото време те са категорично доказателство за пророчеството му и че Коранът не е негово дело, а е низпослан от Всевишния Аллах.)

5. А онзи, който е безразличен,
6. с него си се заел.
7. И не е твоя грижа, че не се пречиства.
8. А от онзи, който е дошъл при теб с упоритост
9. и е богобоязлив,
10. от него ти се отклоняваш.
11. Ала не! Това е поучение
12. и който пожелае, той се поучава
13. в Писания почитани,
14. въздигнати, пречистени,
15. [преписани] от ръце на [ангели-] писари
16. достойни, благочестиви.
17. Проклет да е човекът! Колко е неблагодарен!
18. От какво нещо го е сътворил Той?
19. От частица сперма Той го сътвори и осъразмери.
20. После пътя му облекчи.
21. После го умъртви и повели да бъде погребан.
22. После, когато Той пожелае, ще го възкреси.
23. Ала не! Не изпълни той Неговата повеля.
24. Да погледне човекът своето препитание!
25. Ние проливаме обилно водата.
26. После разпукваме земята
27. и правим от нея да поникнат зърна
28. и грозде, и зеленина,
29. и маслини, и палми,
30. и гъсти градини,
31. и плод, и трева
32. за ползване от вас и от вашия добитък.
33. И когато Грохотът настъпи,
34. в Деня, когато мъжът избяга от брат си
35. и от майка си, и от баща си,
36. и от жена си, и от децата си
37. всеки от тях в този Ден ще е зает с дело, което ще го поглъща.
38. Едни лица в този Ден ще бъдат сияещи,
39. засмени, възрадвани,
40. а по други в този Ден ще има прах,
41. ще ги покрива чернилка.
42. Тези са неверниците, нечестивците.

81.

СУРА ОБВИВАНЕТО
(АТ-ТАКУИР)

Меканска. Съдържа 29 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Когато слънцето бъде обвито [в мрак]
2. и когато звездите изпопадат,
3. и когато планините бъдат раздвижени,
4. и когато бременните камили бъдат изоставени,
5. и когато зверовете бъдат насъбрани,
6. и когато моретата закипят,
7. и когато душите се съединят,
8. и когато живопогребаното момиче бъде попитано
9. за какъв грях е било убито,
10. и когато книгите [за делата] бъдат разгърнати,
11. и когато небето бъде премахнато,
12. и когато Адът бъде нажежен,
13. и когато Раят бъде приближен,
14. тогава всеки ще узнае какво е извършил.
15. О, кълна се в залязващите планети,
16. движещи се, скриващи се,
17. и в нощта, когато се здрачава,
18. и в утринта, когато се развиделява
19. той [Коранът] е слово на достоен пратеник,
(То словото на Свещения Коран е предадено от знатния пратеник на Аллах, т.е. Джибрил.)

20. имащ сила, утвърден при Владетеля на Трона.
21. Покоряват му се [ангелите] там, доверен е.
22. И не е луд вашият другар [Мухаммад].
23. Той го видя на ясния хоризонт.
(Тук се говори за срещата на Мухаммад, мир нему, с Джибрил.)
24. И [вести] от неведомото не укрива.
25. И не е [Коранът] слово на прокуден сатана.
26. Къде отивате тогава?
27. Това е само поучение за световете
28. за всеки от вас, който желае да е на Правия път.
29. Тогава ще пожелавате само онова, което желае Аллах, Господът на световете.

82.

СУРА РАЗКЪСВАНЕТО
(АЛ-ИНФИТАР)

Меканска. Съдържа 19 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Когато небето се разкъса
2. и когато планетите се разпръснат,
3. и когато моретата бъдат отприщени,
4. и когато гробовете бъдат преобърнати,
5. ще узнае всяка душа какво е направила преди и какво е оставила.
6. О, човече, какво те отвлече от твоя щедър Господ,
7. Който те сътвори и съчлени, и осъразмери?
8. В какъвто образ пожела, в такъв те нагласи.
9. Ала не! Вие взимате за лъжа Възмездието.
10. Но има над вас [ангели-] надзиратели
11. благородни, записващи.
12. Знаят какво вършите.
13. Праведниците ще са в блаженство,
14. а разпътниците ще са в Огън.
15. Ще горят там в Съдния ден
16. и не ще избягат от него.
17. Но откъде да знаеш ти какво е Съдният ден?
18. И пак откъде да знаеш ти какво е Съдният ден?
19. Денят, в който никой не ще е от полза на друг повелята в този Ден принадлежи на Аллах.

83.

СУРА ОЩЕТЯВАЩИТЕ
(АЛ-МУТАФФИФИН)

Меканска. Съдържа 36 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Горко на ощетяващите,
2. които щом взимат от хората, изпълват мярката,
3. а щом им отмерват или им претеглят, причиняват загуба!
4. Не допускат ли тези, че ще бъдат възкресени
5. за великия Ден -
6. Деня, в който хората ще застанат пред Господа на световете?
7. Не! Книгата [за делата] на разпътниците е в Сиджжин.
8. Но откъде да знаеш ти какво е Сиджжин?
("Книгата на разпътниците е в Сиджжин" означава, че те самите са в Сиджжин, затвора на Ада.)
9. Книга ясно записана.
10. Горко в този Ден за отричащите,
11. които взимат за лъжа Съдния ден!
12. Взима го за лъжа само всеки престъпник, грешник.
13. Когато му четат Нашите знамения, казва: "Легенди на предците!"
14. Ала не! Сърцата им с ръжда покрива онова, което са придобили.
15. Ала не! Тогава не ще бъдат допуснати до своя Господ.
("Не ще бъдат допуснати" - между тях и Аллах ще има преграда. Повечето тълкуватели представят това знамение като доказателство, че в Съдния ден вярващите ще видят Всевишния Аллах.)
16. После ще горят в Ада.
17. После ще се каже: "Това е, което отричахте!"
18. Ала не! Книгата [за делата] на праведниците е в Иллийун.
("Книгата на праведниците е в Иллийун" означава, че те самите са в Иллийун въздигнати места в Рая.)
19. Но откъде да знаеш ти какво е Иллийун?
20. Книга ясно записана.
21. Свидетелстват за нея приближените.
22. Праведниците са в блаженство,

23. от престоли гледат [към техния Господ].
24. Ще узнаеш по лицата им сиянието на блаженството.
25. Ще им се поднесе запечатано, пребистро питие.
26. Дори утайката му е като [ухание на] мускус. Нека за това се надпреварват надпреварващите се!
27. Сместа му е от Тасним
28. извор, от който пият приближените.
29. Онези, които престъпиха, се смееха на онези, които повярваха.
30. И когато минаваха край тях, си смигваха.
31. И когато се завръщаха при своите хора, те се завръщаха развеселени.
32. И когато ги виждаха, казваха: "Тези са заблудени."
33. А те не бяха пратени за техни надзиратели.
34. Но в този Ден вярващите се смеят на неверниците.
35. От престоли гледат.
36. Не се ли въздаде на неверниците за онова, което са вършили?

84.

СУРА РАЗЦЕПВАНЕТО
(АЛ-ИНШИКАК)

Меканска. Съдържа 25 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Когато небето се разцепи
2. и се вслуша в своя Господ, и се подчини,
3. и когато земята бъде разстлана,
4. и изхвърли онова, което е в нея, и се опразни,
5. и се вслуша в своя Господ, и се подчини...
6. О, човече, ти се напрягаш с усилие към своя Господ и ще Го срещнеш.
(Усилието, което човек полага, е цялостната човешка дейност и добрините, и злините.)
7. А от онзи, чиято книга [за делата] му се даде в десницата,
8. ще се потърси лека сметка
9. и ще се завърне при своите хора [в Рая] щастлив.
10. А онзи, чиято книга му се даде откъм гърба,
11. той ще зове за [своето] унищожение
12. и ще гори в пламъци.
13. Той бе сред своите хора щастлив [на земята],
14. той предполагаше, че не ще се завърне [при Нас].
15. Да, неговият Господ бе над него зрящ.
16. Но не! Кълна се в заревото
17. и в нощта, и в онова, което тя събира,
18. и в луната, когато се изпълни
19. ще преминавате от състояние в състояние.
20. Какво им е, та не вярват
21. и когато им се чете Коранът, не свеждат чела до земята в *суджуд*?
22. Да, онези, които не вярват, отричат.
23. Но Аллах най-добре знае какво потулват.
24. И възвести ги за болезнено мъчение,
25. освен онези, които вярват и вършат праведни дела! За тях има безспирна награда.

85.

СУРА СЪЗВЕЗДИЯТА
(АЛ-БУРУДЖ)

Меканска. Съдържа 22 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в небето със съзвездията
2. и в обещания Ден,
3. и в свидетел, и в освидетелстван!
(Според повечето тълкуватели под "ден свидетел" и "ден освидетелстван" се разбира съответно петъчният ден и денят за Арафа най-важният ден при поклонението хадж. По този начин се показва значението както на клетвата, така и на самите дни.)

4. Проклети да бъдат хората, изкопали ямата
5. за огъня, пълнен с гориво!
6. Когато седяха около нея
7. и на [всичко] онова, което вършеха с вярващите, бяха свидетели.
("[всичко] онова, което вършеха" те подлагали вярващите на мъчение, като ги обричали на изгаряне в пламъците.)

8. И ги възненавидиха само защото вярваха в Аллах, Всемогъщия, Всеславния,
9. Комуто принадлежи владението на небесата и на земята. Аллах на всяко нещо е свидетел.
10. За онези, които изгаряха вярващите мъже и жени, а после не се разкаяха, за тях е мъчението на Ада и за тях е мъчението на кладата.
11. За онези, които вярват и вършат праведни дела, за тях са Градините, сред които реки текат. Това е голямото спасение.

12. Сграбчването на твоя Господ е могъщо.
13. Той начева и Той пресъздава.
14. Той е Опрощаващия, Любящия,
15. Владетеля на Трона, Предостойния,
16. Извършващия всичко онова, което пожелае.
17. Стигна ли до теб разказът за войските,
18. за Фараона и за самудяните?
19. Да, онези, които не вярват, отричат.
20. Но Аллах ги обгражда в гръб.
21. Да, това е славен Коран
22. в съхраняван скрижал.

86.

СУРА ВЕЧЕРНИЦАТА

(АТ-ТАРИК)

Меканска. Съдържа 17 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в небето и във Вечерницата!
2. А откъде да знаеш ти какво е Вечерницата?
3. Звездата с пронизваща светлина.
(Някои тълкуват "Вечерницата" като "нощния посетител", други - като "Зорницата", трети - като "планетата Сатурн", а също - "Сириус", "Плеяда" или кометите. Това е олицетворение на звездите, които пронизват нощния мрак.)
4. Над всяка душа има надзорник.
5. И да погледне човекът от какво бе сътворен!
6. Бе сътворен от изтласкваща се вода,
7. която излиза измежду гръбнака и ребрата.
8. Способен е Той да го върне
9. в Деня, когато ще бъдат изявени тайните
10. и не ще има той нито сила, нито избавител.
11. Кълна се в небето, от което вали,
12. и в земята, която се разпуква,
13. че това е слово-разграничение.
14. А не е шега.
15. Те замислят с умисъл.
16. И Аз замислям с умисъл.
17. И дай отсрочка на неверниците, отсрочи ги за кратко!

87.

СУРА ВСЕВИШНИЯ

(АЛ-АЛЯ)

Меканска. Съдържа 19 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Прославяй пречистото име на твоя Господ, Върховния,
2. Който сътвори и осъразмери,
3. Който прецени и напъти,
4. Който изважда [тревата на] пасбището
5. и го превръща в черно стърнище!
6. Ще ти дадем да четеш [Корана, о, Мухаммад] и не ще забравиш,
7. освен каквото Аллах пожелае. Той знае явното и скритото.
8. И ще те улесним за лесното.
(Тук под "лесното" се има предвид пътят на Исляма, който е достъпен за всеки и е лесен за следване.)
9. Напомняй, ако има полза от напомнянето!
10. Ще си спомни онзи, който се страхува.
11. И ще се отдръпне от това най-лошият,
12. който ще гори в най-голямия Огън.
13. После там нито ще умре, нито ще е жив.
14. Сполучил е онзи, който се пречиства
15. и споменава името на своя Господ, и отслужва молитвата.
16. Да, предпочитате земния живот,
17. но отвъдният е по-хубав и по-дълготраен.
18. Това е [записано] в предишните писания
19. писанията на Ибрахим и на Муса.

88.

СУРА ВСЕПОКРИВАЩИЯТ ДЕН

(АЛ-ГАШИЙА)

Меканска. Съдържа 26 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Стигна ли до теб разказът за Всепокриващия ден?
(Това е едно от имената на Съдния ден, който ще покрие всичко с ужас.)

2. Едни лица в този Ден ще са сведени,
3. обременени, изнурени,
4. ще горят в пламтящ огън,
5. ще им се даде от кипящ извор да пият,
6. не ще имат друга храна освен от тръни,
7. които нито угояват, нито избавят от глад.
8. А други лица в този Ден ще са блажени,
9. поради своето старание доволни,
10. във възвишена Градина.
11. Не ще слушат в нея празнословие.
12. Има там течащ извор.
13. Има там въздигнати престоли
14. и готови чаши,
15. и подредени възглавници,
16. и разстлани килими.
17. И нима не виждат как бяха сътворени камилите
18. и как бе въздигнато небето,
19. и как бяха възправени планините,
20. и как бе разпростряна земята?
21. И напомняй! Ти си само за да напомняш.
22. Не си над тях властващ,
23. но който се отвърне и не повярва,
24. него Аллах ще мъчи с най-голямото мъчение [в Ада].
25. При Нас е тяхното завръщане.
26. После Наша грижа е тяхната равносметка.

89.

СУРА ЗОРАТА
(АЛ-ФАДЖР)

Меканска. Съдържа 30 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в зората
2. и в десетте нощи [от месеца за поклонение *хадж*],
3. и в четното, и в нечетното,
4. и в нощта, когато отминава!
5. Нима в това няма клетва за разумния?
6. Не видя ли ти как постъпи твоят Господ с адитите
7. и с ирамитите, имащи високи постройки,
8. подобни на които не бяха сътворени по земите,
9. и със самудяните, които изсичаха скалите в долината,
10. и с Фараона, владетеля на войските,
11. които безчинстваха из селищата
12. и множаха в тях развалата?
13. Тогава твоят Господ стовари върху тях бича на мъчението.
14. Твоят Господ надзирава.
15. И ако неговият Господ го подложи на изпитание, като го почете и облагодетелства, човекът казва: “Моят Господ ме почете.”
16. А ако го подложи на изпитание, като ограничи препитанието му, казва: “Моят Господ ме оскърби.”
17. Ала не! Вие не почитате сирака
18. и не подканвате да бъде нахранен нуждаещият се,
19. и изяждате наследството [дори ако е чуждо] с лакомия.
20. И обичате богатството с голяма любов.
21. Ала не! Когато земята бъде стрита на прах
(Земетръс ще обхване земята и в резултат на разрушенията тя ще бъде напълно изравнена.)
22. и твоят Господ дойде с подредените в редици ангели,
23. и Адът бъде докаран в този Ден, човекът ще си спомни тогава, ала защо ще му е спомнянето?
24. Ще казва: “О, да бях сторил отнапред добрини заради моя [отвъден] живот!”
25. В този Ден никой друг не ще измъчва, както Той измъчва,
26. и никой друг не ще оковава, както Той оковава.
27. О, душа успокоена,
28. завърни се при твоя Господ доволстваща, заслужила благосклонност!
29. Влез сред Моите раби,
30. влез в Моя Рай!

90.

СУРА ГРАДЪТ
(АЛ-БАЛАД)

Меканска. Съдържа 20 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Не! Кълна се в този град [Мека]
2. на теб [о, Мухаммад] този град ти беше позволен,
3. и в родителя [Адам], и в неговото потомство!
4. Ние сътворихме човека в трудности.
5. Нима смята, че никой не ще го надмогне?
6. Казва: "Пропилях огромно богатство."
7. Нима смята, че никой не го е видял?
8. Не му ли дадохме Ние две очи
9. и език, и устни,
10. и му посочихме двата пътя,
11. ала той не пое стръмния път.
12. Но откъде да знаеш ти какво е стръмният път?
13. Да се освободи роб
14. или да се даде храна в ден на глад
15. на сирак роднина
16. или на окаян клетник.
17. И е от онези, които вярват и взаимно се наставляват за търпение, и взаимно се наставляват за състрадание.
18. Тези са хората на десницата.
19. А които отхвърлят Нашите знамения, те са хората на левицата.
20. Ще бъдат затворени в Огъня.

(Хората на десницата са обитателите на Рая, които получават своите книги на делата в дясната ръка, а хората на левицата са обитателите на Ада, които получават своите книги на делата в лявата ръка.)

91.

СУРА СЛЪНЦЕТО
(АШ-ШАМС)

Меканска. Съдържа 15 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в слънцето и в неговото сияние,
2. и в луната, която го следва,
3. и в деня, който го проявява,
4. и в нощта, която го покрива,
5. и в небето, и в Онзи, Който го е съградил,
6. и в земята, и в Онзи, Който я е разпрострял,
7. и в душата, и в Онзи, Който я е създал,
8. и на нея е посочил [що е] нечестивост и богобоязливост!
9. Сполучва онзи, който я пречиства.
10. А губи онзи, който се омърсява.
11. Самудяните отричаха поради своето непокорство.
12. Когато най-злият от тях се втурна към камилата
13. и пратеникът на Аллах [Салих] им каза: "Не посягайте на камилата на Аллах и не є пречете да пие!",
14. ала го взеха за лъжец и я заклаха, - тогава техният Господ ги унищожи заради греха им поравно.
15. Не се страхува Той за последствието.

(Вж. 7: 73)

92.

СУРА НОЩТА
(АЛ-ЛАЙЛ)

Меканска. Съдържа 21 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в нощта, когато се спуска
2. и в деня, когато засиява,
3. и в Онзи, Който е сътворил мъжа и жената,
4. вашите стремежи са различни!
5. Който раздава и се бои,
6. и вярва в Най-прекрасното,
7. ще го улесним към лесното.
8. А който е скъперник и пренебрегва,
9. и взима за лъжа Най-прекрасното,
10. ще го улесним към трудното
11. и не ще го избави неговото богатство, когато пропадне.

12. Наша грижа е напътването.
13. На Нас принадлежи и отвъдното, и настоящето.
14. И ви предупредих за Огъня пламтящ.
15. Ще гори в него само злият,
16. който отрича и се отвръща.
17. И ще бъде предпазен от него богобоязливият,
18. който раздава своето богатство, за да се пречисти,
19. на никого не прави благодеяние, за да бъде възнаграден,
20. а само в стремеж към Лика на своя Господ, Върховния.
21. И непременно ще е доволен.

93.

СУРА УТРОТО
(АД-ДУХА)

Меканска. Съдържа 11 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в утрото
2. и в нощта, когато настъпва мрак
3. не те изостави твоят Господ [о, Мухаммад] и не те възненавиди.
(Веднъж обичайното откровение се забавило. съдружаващите заговорили:“Богът му го изостави, разсърди му се.” Тези подмятания много натъжавали Пратеника.)

4. Отвъдният живот е по-добър за теб от настоящия.
5. И ще ти въздаде твоят Господ, и ще си доволен.
6. Не те ли намери Той сирак и не те ли приюти?
7. И те намери заблуден, и те напъти.
8. И те намери беден, и те замогна.
9. Тъй че не огорчавай сирака!
10. И не отпъждай умоляващия!
11. И за благодатта на твоя Господ възвестявай!

94.

СУРА РАЗТВАРЯНЕТО
(АЛ-ИНШИРАХ)

Меканска. Съдържа 8 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Не разтворихме ли Ние твоята гръд [о, Мухаммад]?
2. И снехме от теб бремето,
3. което тегнеше на твоя гръб.
4. И възвисихме твоето споменаване.
5. С трудността има и леснина.
6. Да, с трудността има и леснина.
7. И когато приключиш, [пак] се труди усърдно,
8. и на своя Господ се посвещавай!

95.

СУРА СМОКОВНИЦАТА
(АТ-ТИН)

Меканска. Съдържа 8 знамения.

на Аллах Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в смоковницата и в маслината,
2. и в Синайската планина,
3. и в [Мека] този град на сигурност
(Всевишният Аллах отправя клетва в името на смоковницата и маслината символ на Палестина, където е бил изпратен с пророческа мисия Иса; в името на Синайската планина мястото, където Аллах е говорил на Муса; и в името на Мека града, където е роден и е проповядвал Пратеника на Аллах Мухаммад, мир на всички тях.)
4. Ние сътворихме човека с превъзходен облик.
5. После го отхвърляме най-унизен от унизените,
(Сред живите създания във Вселената човекът има най-превъзходен облик и е дарен с разум. Тогава, ако той не изтълнява дълга си към Аллах и е неверник, се превръща в най-унизения и наказанието му съответства на неговото превъзходство.)
6. освен онези, които вярват и вършат праведни дела. За тях има безспирна награда.
7. И какво тогава те кара [о, човече] да взимаш за лъжа Възмездието?
8. Не е ли Аллах Най-мъдрият съдник?

96.

СУРА СЪСИРЕКЪТ
(АЛ-АЛАК)

Меканска. Съдържа 19 знамения. Началото є до “на онова, което не си знаел”, са първите думи, низпослани от Корана.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Чети [о, Мухаммад] в името на твоя Господ, Който сътвори
2. сътвори човека от съсирек!
3. Чети! Твоят Господ е Най-щедрия,
4. Онзи, Който научи чрез калема,
5. научи човека на онова, което не е знаел.
6. Ала не! Човек престъпва,
7. защото се е видял богат.
8. Към твоя Господ е завръщането.
9. Видя ли ти онзи, който пречи
10. на раб, когато отслужва молитвата?
(Тези знамения са низпослани за Абу Джахл, който безпокоял Пророка, докато той отслужвал молитвата.)
11. Видя ли дали той бе на правия път,
12. или повелява богобоязънта?
13. Видя ли дали той отрича и се отмята?
14. Не знае ли той, че Аллах вижда?
15. Ала не! Ако не престане, ще го повлечем за перчема
16. перчема лъжлив, грешен.
17. И да зове той своето сборище!
18. Ние ще призовем стражата [от ангелите, които пазят Ада].
19. Ала не! Не му се подчинявай! И свеждай чело до земята в *суджуд*, и [към Аллах] се приближавай!

97.

СУРА МОГЪЩЕСТВОТО
(АЛ-КАДР)

*Меканска. Съдържа **5** знамения.*

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ние го низпослахме в Нощта на могъществото.
(В тази нощ Свещеният Коран бил низпослан изцяло от тайнството на Запазения скрижал (Ал-лаух ал-махфуз) на земното небе. Освен "Нощта на могъществото" и и "Нощта на предопределението", "Лайлату-л-кадр" означава и "Нощта на почитта", защото тя е израз на почит, която Всевишният Аллах е оказал на отдадените на Него.)

2. Но откъде да знаеш ти какво е Нощта на могъществото?
3. Нощта на могъществото е по-добра от хиляда месеца.
4. Слизат ангелите и Духът [Джибрил] през нея с позволението на техния Господ за всяка повеля.
5. Мир е тя до началото на развиделяването.

98.

СУРА ЯСНИЯТ ЗНАК
(АЛ-БАЙИНА)

Мединска. Съдържа 8 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Онези от хората на Писанието и съдружаващите, които не вярваха, не се разделиха [с неверието си], докато при тях не дойде ясният знак
2. Пратеник от Аллах, четящ пречистени свитъци [от Корана],
3. в които има правдиви писания.
4. И дарените с Писанието се разединиха едва след като при тях дойде ясният знак.
5. И бе им повелено да се прекланят единствено пред Аллах, предани Нему в религията, правоверни, и да отслужват молитвата, и да дават милостинята *закат*. Това е правдивата религия.
6. Онези от хората на Писанието и от съдружаващите, които не вярваха, ще бъдат в Огъня на Ада, там ще пребивават вечно. Те са най-лошите от созданията.
7. Онези, които вярват и вършат праведни дела, те са най-добрите от творенията.
8. Въздаянието им при техния Господ ще са Градините на Адн, сред които реки текат, там ще пребивават вечно и завинаги. Аллах ще е доволен от тях и те ще бъдат доволни от Него. Това е за всеки, който се страхува от своя Господ.

99.

СУРА ЗЕМЕТРЪСЪТ
(АЛ-ЗАЛЗАЛА)

Мединска. Съдържа 8 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Когато земята бъде разтърсена в трус
2. и земята изхвърли своите товари,
3. и човек рече: "Какво є е?",
4. в този Ден тя ще разкаже своите вести,
5. защото твоят Господ є е внушил.
6. В този Ден хората ще излязат на групи, за да им бъдат показани техните дела.
7. Който извърши добро, дори с тежест на прашинка, ще го види.
8. И който извърши зло, дори с тежест на прашинка, ще го види.

(В Съдния ден, когато земята се разтресе, тя ще изхвърли всичко онова, което е криела в своите недра руда, газове, огнена лава, съкровища, тела на покойници.)

100.

СУРА ПРЕПУСКАЩИТЕ
(АЛ-АДИАТ)

Меканска. Съдържа 11 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в [конете] препускащите с пръхтене
2. и мятащите искри с чаткане,
3. и връхлитащите сутрин,
4. и вдигащи с това прахоляк,
5. и врязващи се в множество [от врагове]
6. човекът е голям неблагодарник към своя Господ.
7. И сам на това е свидетел.
8. И е силна любовта му към благата.
9. Нима не знае, че когато бъде изкарано това, което е в гробовете,
10. и бъде разкрито това, което е в гърдите,
11. техният Господ е сведущ за тях в този Ден?

101.

СУРА БЕДСТВИЕТО
(АЛ-КАРИА)

Меканска. Съдържа 11 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Бедствието!
2. Какво е Бедствието?
(Това е едно от имената на Съдния ден, който с ужаса си поразява сърцата.)
3. И откъде да знаеш ти какво е Бедствието?
4. Деня, в който хората ще бъдат като пръснати пеперуди
5. и планините ще бъдат като разпокъсана в€лна...
6. Онзи, чиито везни натежат,
7. ще има живот в доволство,
8. а онзи, чиито везни олекнат,
9. завръщането му е бездна.
10. А откъде да знаеш ти какво е тя?
11. Пламтящ огън.

102.

СУРА ПРЕУМНОЖАВАНЕТО
(АТ-ТАКАСУР)

Меканска. Съдържа 8 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Увлича ви преумножаването,
2. додето легнете в гробовете.
3. Ала не! Ще узнаете.
4. И пак не! Ще узнаете.
5. Ала не, ако знаете с достоверното знание
6. ще видите Ада.
7. После ще го видите с достоверен поглед.
8. После ще бъдете питани в този Ден за насладите [на земята].
(Всеки човек поотделно ще даде отчет за прекарания на земята живот, за здравето, за припечеленото и пропиляното състояние, за изразходваното и спестеното. Както се казва в хадис, предаден от ал-Бухари, "има две блага, цената на които повечето хора не знаят: здравето и свободното време. Това е така, защото печеленето и добротворството са в зависимост от тях".)

103.

СУРА СЛЕДОБЕДЪТ
(АЛ-АСР)

Меканска. Съдържа 3 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кълна се в следобеда
2. човекът е в загуба,

3. освен онези, които вярват и вършат праведни дела, и взаимно се наставляват за истината, и взаимно се наставляват за търпението.

104.

СУРА КЛЕВЕТНИКЪТ

(АЛ-ХУМАЗА)

Меканска. Съдържа 9 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Горко на всеки клеветник-хулител,
2. който трупа богатство и все го брои!
(Islямът забранява подигравките, злословенето, сплетниченето и всички недостойни постъпки.)

3. Смята, че неговото богатство ще го увековечи.
4. Ала не! Ще бъде хвърлен в Трошилото.
(Трошилото е Адът, който чупи всичко хвърлено в него.)

5. А откъде да знаеш ти какво е Трошилото? -
6. Разпаленият Огън на Аллах,
7. който прониква до сърцата.
8. Той ще бъде затворен над тях
9. във високи стълбове.

105.

СУРА СЛОНЪТ

(АЛ-ФИЛ)

Меканска. Съдържа 5 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Не видя ли [о, Мухаммад] как постъпи твоят Господ с владетелите на слона?
2. Не превърна ли Той коварството им в заблуда?
3. И изпрати срещу тях ята от птици,
4. които ги замеряха с камъни от печена глина.
5. И ги стори да приличат на проядени листа.

(Втази сура Великият Аллах дал на съдружаващите араби поука. Той им съобщил за трагичните последици от оскверняването на храма Кааба, който е смятан за свещено място още от епохата преди Исляма. Онези, които разбрали поуката, веднага станали мюсюлмани, а които се поддали на сатаната, тях ги сполетяло нещастие.)

106.

СУРА КУРАЙШ

(КУРАЙШ)

Меканска. Съдържа 4 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Заради обичая на Курайш,
2. техния обичай да пътуват и зиме, и лете,
3. нека служат на Господа на този Дом,
4. който им даде храна срещу глада и сигурност срещу страха!
("Обичая" може да се преведе и като "договора", тъй като Курайш сключили договор с владетелите на съседните страни (Сирия, Персия, Йемен, Абисиния), които осигурявали безопасност на меканските търговски кервани през обичайните две пътувания зиме и лете. И още същата дума означава и "подготовка" [за пътуванията], и "свързване" [на зимното и лятното пътуване].)

107.

СУРА УСЛУГИТЕ

(АЛ-МАУН)

Меканска. Съдържа 7 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Видя ли ти онзи, който взима за лъжа Възмездието?
2. Това е онзи, който пъди сирака
3. и не подканва да бъде нахранен нуждаещият се.
4. Горко на отслужващите молитва,
5. които своята молитва [съзнателно] пренебрегват,
(Както разяснява Пратеника на Аллах, мир нему, нехайните, споменати тук, са онези, които отсрочват своята молитва.)

6. които лицемерят,
7. а отказват дори дребните услуги!

108.

СУРА АЛ-КАУСАР

(АЛ-КАУСАР)

Меканска. Съдържа 3 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Ние ти дадохме [о, Мухаммад реката] ал-Каусар.
("Каусар" е името на реката на изобилието, дадена на Мухаммад, мир нему, същевременно означава "голямо изобилие". В тази сура се повелява да се прави жертвоприношение и се дава отговор на съдружаващите, които обиждали Пророка, наричайки го "Лишения" ("Ал-абтар").)

2. Затова отслужвай молитвата към своя Господ и [жертвено животно] коли!

3. Твоят ненавистник той е лишеният.

109.

СУРА НЕВЕРНИЦИТЕ

(АЛ-КАФИРУН)

Меканска. Съдържа 6 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кажи [о, Мухаммад]: "О, неверници,
2. аз не служа на това, на което вие служите,
3. и вие не служите на това, на което аз служа.
4. И аз не служа на това, на което вие служите,
5. и вие не служите на това, на което аз служа.
6. Вие си имате вашата религия и аз имам своята религия."

110.

СУРА ПОДКРЕПАТА

(АН-НАСР)

Низпослана е в Мина, при Прощалното поклонение хадж. *Смятат я за мединска и е последната низпослана сура. Съдържа 3 знамения.*

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Когато дойде подкрепата на Аллах и победата,

2. и видиш хората да встъпват на тълпи в религията на Аллах,

3. прославяй своя Господ с възхвала и Го моли за опрощение! Той винаги приема покаянието.

111.

СУРА СПЛЕТЕНИТЕ ВЛАКНА

(АЛ-МАСАД)

Меканска. Съдържа 5 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Да се погубят двете ръце на Абу Лахаб! И той да се погуби!

2. Не го избави неговият имот и онова, което е придобил.

3. Ще гори в огън с пламъци той

4. и жена му, носещата дърва.

5. На шията є ще има въже от сплетени влакна.

(Пратеника на Аллах повикал близките си роднини и ги приканил да приемат Исляма. С оскърбителни думи чичо му Абу Лахаб рекъл: "Затова ли ни извика?" Сурата била низпослана по този повод. Впоследствие ръцете на Абу Лахаб изсъхнали и той умрял в дома си, без някой да разбере. Открили тялото му след три дена и бил погребан от нает за целта човек.)

112.

СУРА ПРЕЧИСТВАНЕТО

(АЛ-ИХЛАС)

Меканска. Съдържа 4 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кажи [о, Мухаммад]: "Той е Аллах Единствения,

2. Аллах, Целта [на всички въжделения]!

3. Нито е раждал, нито е роден,

4. и няма равен Нему."

(Едно от Най-прекрасните имена на Всевишния Аллах ас-Самад *тук е преведено като "Целта [на всички въжделения]", но в неговото съдържание се влагат няколко значения Той е Онзи, към Когото твариte се обръщат в нужда; Той е Всевечният, Който ще просъществува и след края на Вселената; Той е Върховният Повелител, Който не се подчинява на никого, а всички на Него се подчиняват; Той не се нуждае от храна и питие за разлика от Неговите творения.)*

113.

СУРА РАЗСЪМВАНЕТО

(АЛ-ФАЛАК)

Меканска. Съдържа 5 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кажи [о, Мухаммад]: "Опазил ме Господът на разсъмването

2. от злото на онова, което е сътворил,

3. и от злото на тъмнината, когато настъпи,

4. и от злото на духащи по възлите [магьосници],

5. и от злото на завистник, когато завиди!"

114.

СУРА ХОРАТА
(АН-НАС)

Меканска. Съдържа 6 знамения.

В името на Аллах, Всемилостивия, Милосърдния!

1. Кажи [о, Мухаммад]: “Опазил ме Господът на хората,
2. Владетелят на хората,
3. Богът на хората,
4. от злото на шепнещия съблазни [сатана], побягващия,
5. който нашепва в гърдите на хората,
6. [сатана] от джиновете и от хората!”